

Tendencje demograficzne w powiatach

Opracowała:
Katarzyna Lewandowska

Spis treści

Wstęp	3
Metodologia analizy i najważniejsze wnioski	4
1. Demograficzne lokomotywy - 12 powiatów o najwyższym współczynniku migracji i najwyższym współczynniku dzietności	8
1.1. Powiat wrocławski	10
1.2. Powiat grodziski	19
1.3. Powiat poznański	28
1.4. Powiat bielski	37
1.5. Powiat piaseczyński	46
1.6. Powiat wołomiński	55
1.7. Powiat kartuski	64
1.8. Powiat leszczyński	73
1.9. Powiat pucki	82
1.10. Powiat wejherowski	91
1.11. Powiat średzki	100
1.12. Powiat miński	109
2. Miejsca o krok od przepaści, czyli 9 powiatów o najniższym współczynniku migracji i najniższym współczynniku dzietności	120
2.1. Konin	122
2.2. Chełm	131
2.3. Zamość	140
2.4. Powiat hrubieszowski	149
2.5. Przemyśl	158
2.6. Powiat tomaszowski	167
2.7. Powiat braniewski	176
2.8. Powiat siemiatycki	185
2.9. Powiat sejneński	194
3. Miejsca, które mają szansę, czyli 2 powiaty o najwyższym współczynniku migracji i najniższym współczynniku dzietności	204
3.1. Powiat olsztyński	206
3.2. Kraków	215
4. Zaplecze dla innych, czyli 4 powiaty o najniższym współczynniku migracji i najwyższym współczynniku dzietności	225
4.1. Powiat żuromiński	227
4.2. Powiat łukowski	236
4.3. Powiat rycki	245
4.4. Powiat radzyński	254
5. Warte uwagi	264
5.1. Powiat kępiński	266
5.2. Powiat lubiński	275
5.3. Sopot	284
5.4. Powiat karkonoski (d. jeleniogórski)	293
5.5. Powiat nyski	302
Tabela – wskaźnik TFR	312

Wstęp

Od kilku dekad obserwujemy w Polsce spadek liczby urodzeń, a także spadek wskaźnika dzietności (z krótkim odwróceniem trendu w latach 2016–2020). Ta tendencja różni się jednak w różnych regionach naszego kraju. Jednocześnie mamy do czynienia z dużym natężeniem migracji wewnętrznych, głównie z mniejszych miejscowości i obszarów peryferyjnych do dużych miast i aglomeracji, szczególnie do tzw. wielkiej piątki (Warszawa, Wrocław, Kraków, Poznań, Trójmiasto) oraz obszarów podmiejskich tych miast. Gdy przyglądaliśmy się tym zmianom, postawiliśmy sobie pytanie, czy wskaźniki dzietności i wskaźniki migracji różnicują się niezależnie od siebie, czy może są jakieś prawidłowości łączące ze sobą te dwa zjawiska.

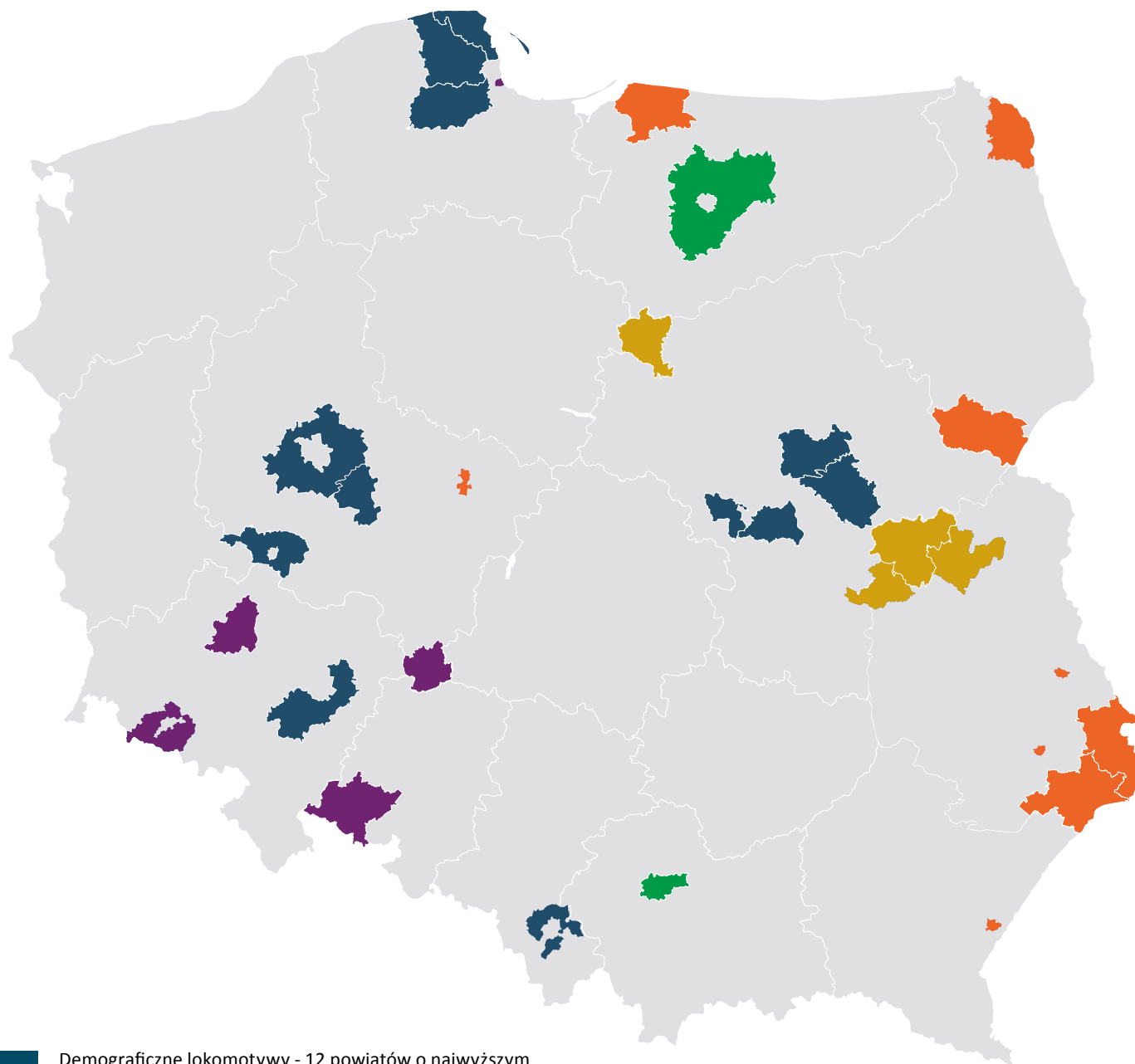
Badania społeczne pokazują, że szczęście, rodzina i dzieci niezmiennie sytuują się wśród najważniejszych dla Polaków wartości. Jednocześnie gdy myślimy o rodzinie, większość z nas marzy o dwojgu lub trojgu dzieciach. Tymczasem rzeczywista średnia liczba dzieci oscyluje w granicach 1,2–1,5. Jednym z powodów tak dużego niezaspokojenia aspiracji rodzinnych Polaków jest brak odpowiednich warunków do założenia rodziny i bycia rodzicem takiej liczby dzieci, jakiej się pragnie. Gdy Polacy decydują się na przeprowadzkę często o kilkaset kilometrów, kierują się przekonaniem, że w nowym miejscu uda im się znaleźć warunki, w których będą szczęśliwi. Można się zatem spodziewać, że miejsca mające dodatnie saldo migracji będą jednocześnie tymi, w których rodzi się więcej dzieci niż gdzie indziej.

W niniejszym raporcie analizujemy wskaźniki na poziomie powiatów. Powiaty są bowiem obszarami, w których zamyka się duża część codziennej aktywności mieszkańców (dom, szkoła, rozrywka), dlatego warto patrzeć na nie jako na całość. Są też na tyle dużymi jednostkami, że zmiany zachodzące w liczbie ludności oraz jej strukturze są odzwierciedleniem procesów długotrwałych. Wahania nie mają charakteru skokowego (jak może być na przykład w przypadku zbudowania dużego osiedla w niewielkiej gminie), ale są odzwierciedleniem poważniejszej tendencji, której źródła są wielowymiarowe – zarówno ekonomiczne, jak i kulturowe (aspiracyjne).

Warto zaznaczyć, że przeprowadzka pomiędzy gminami w ramach jednego powiatu nie oznacza z reguły zerwania więzów z okolicą, w której się mieszka, ale zmianę miejsca zamieszkania w ramach dotychczasowego środowiska.

Poniższa grafika wskazuje, jak wygląda rozkład opisywanych w niniejszej publikacji powiatów w Polsce ze względu na wskaźnik dzietności i wskaźnik migracji (WSM). Po uwzględnieniu skrajnych wartości obydwu zmierzonych wyróżniliśmy 4 grup powiatów – opis metodologii wyboru znajduje się w dalszej części pracy. Cztery mają tę samą metodologię, piąta kategoria powiatów została dobrana uznaniowo.

Rozkład powiatów

 Demograficzne lokomotywy - 12 powiatów o najwyższym współczynniku migracji i najwyższym współczynniku dzietności

 Miejsca o krok od przepaści, czyli 9 powiatów o najniższym współczynniku migracji i najniższym współczynniku dzietności

 Miejsca, które mają szansę, czyli 2 powiaty o najwyższym współczynniku migracji i najniższym współczynniku dzietności

 Zaplecze dla innych, czyli 4 powiaty o najniższym współczynniku migracji i najwyższym współczynniku dzietności

 Warte uwagi

Metodologia analizy i najważniejsze wnioski

Celem niniejszej analizy jest próba odpowiedzi na pytanie, jaka jest relacja współczynnika migracji i dzietności do innych podstawowych wskaźników demograficznych w wybranych powiatach i miastach na prawach powiatu w Polsce. Miasta na prawach powiatu są zamiennie nazywane powiatami miejskimi, zatem w poniższym opisie wszystkie te jednostki administracyjne będą nazywane „powiatami”.

Zakres analizy obejmuje 32 powiaty wybrane spośród wszystkich 380 powiatów i miast na prawach powiatu w Polsce ze względu na kryteria wynikające z poniższego podziału na 5 kategorii. Powiaty z czterech pierwszych rozdziałów zostały dobrane do pogłębionej analizy ze względu na spełnienie jednocześnie dwóch wskazanych warunków. Spośród 380 powiatów i miast na prawach powiatu wybrano: 61 o najniższym wskaźniku dzietności ogólnej (TFR), który wynosił dla tych jednostek 0,91–1,18, 58 o najwyższym wskaźniku dzietności ogólnej (TFR), który wynosił 2,05–1,50, 26 powiatów o najniższym współczynniku salda migracji (WSM) między -8,18 a -5,36, a także 40 powiatów o najwyższym współczynniku salda migracji (WSM) między 22,79 a 3,20. Przy doborze powiatów opierano się na danych (TFR i WSM) obliczonych na podstawie danych Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku.

Dla 1. wyróżnionej kategorii dobrano 12 powiatów, które spełniały kryterium najwyższego współczynnika migracji przy jednoczesnym najwyższym współczynniku dzietności.

W 2. rozdziale dokonano analizy 9 powiatów i miast na prawach powiatu o najniższym współczynniku migracji i najniższym współczynniku dzietności.

W 3. kategorii miało znaleźć się 10 powiatów o najwyższym współczynniku migracji i najniższym współczynniku dzietności, jednakże po zastosowaniu opisanych wyżej kryteriów wyłoniono jedynie 2: olsztyński i miasto Kraków.

Czwarta kategoria miała zawierać 10 powiatów o najniższym współczynniku migracji i najwyższym współczynniku dzietności. Podobnie jak w przypadku powiatów z rozdziału 3. po zastosowaniu podstawowych kryteriów nie udało się wyłonić pożądanej liczby 10 powiatów. Wybrano zaledwie 4 powiaty: żuromiński, łukowski, rycki i radzyński.

Na początku każdego rozdziału znajduje się tabela z powiatami spełniającymi podane kryteria, a także z podstawowymi danymi. W tychże tabelach powiaty zostały umieszczone według kolejności przyjętej z uwagi na najniższy lub najwyższy wskaźnik WSM.

Następnie dokonano analizy porównawczej względem podstawowych wskaźników demograficznych, takich jak zmiana liczby mieszkańców na przestrzeni 20 lat, udział kobiet i mężczyzn w populacji, liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat, struktura demograficzna, liczba urodzeń na przestrzeni lat, przeciętna liczba dzieci w rodzinie, bezrobocie, wykształcenie, migracje, warunki mieszkaniowe, liczba miejsc w placówkach oświatowych oraz zajmujących się opieką nad dziećmi do lat 3 czy pensja brutto. Celem było ustalenie cech wspólnych dla 4 różnych kategorii powiatów.

Badania zostały oparte przede wszystkim na danych Głównego Urzędu Statystycznego i z Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku.

W trakcie analizy ustalono następujące zależności:

1. Powiaty o najwyższym współczynniku migracji i dzietności można podzielić na dwa typy. W pierwszym wzrost liczby mieszkańców na przestrzeni 20 lat był najwyższy, sięgał niekiedy ponad 80%. Powiaty te były zasiedlone przez osoby o najwyższym poziomie wykształcenia, z najwyższymi pensjami brutto

przekraczającymi średnią krajową lub bliskimi tej średniej. W populacji istniała względna równowaga między liczbą kobiet i liczbą mężczyzn, szczególnie w wieku 29–40 lat. W ogóle mieszkańców znacząco przeważają kobiety, natomiast wśród ludności w wieku przedprodukcyjnym przeważają mężczyźni. Można zatem wysnuć wniosek, że obszary te na nowe miejsca zamieszkania wybierają pary zakładające lub chcące założyć rodzinę. Powiaty takie przeważnie występują wokół większych aglomeracji miejskich (tzw. wielkiej piątki), takich jak Poznań, Wrocław, Warszawa, Kraków, Gdańsk. Stanowią alternatywę dla osiedlania się w dużych miastach (zjawisko suburbanizacji). Na przestrzeni 20 analizowanych lat liczba urodzonych dzieci wzrastała lub pozostawała na podobnym poziomie istotnie wyższym niż średnia krajowa. W analizowanym okresie (lata 2003–2021) zanotowano znaczący spadek poziomu bezrobocia. Liczba izb na 1 mieszkańca była wyższa niż średnia w kraju (1,53), co po uwzględnieniu pozostałych wskaźników świadczy o dobrych warunkach do rozwoju oraz dobrej sytuacji materialnej mieszkańców. Pomimo braku infrastruktury w postaci np. liczby miejsc w żłobkach przeważały zalety bliskości dużego miasta, możliwości skorzystania z jego infrastruktury będącej „na wyciągnięcie ręki”, stosunkowo niedługiego dojazdu do pracy, zarobków wyższych niż w małej miejscowości i komfortu posiadania własnego domu z ogrodem zamiast niewielkiego mieszkania w bloku. W tej kategorii na szczególną uwagę zasługują 2 powiaty, które wyróżniają się spośród innych. Są to: powiat kartuski ze wskaźnikiem TFR na poziomie 2,05 (jedyne powiat w Polsce mający TFR powyżej 2) oraz powiat wrocławski wyróżniający się dużo wyższym współczynnikiem migracji – 22,79 (kolejny w zestawieniu powiat grodziski ma ten wskaźnik na poziomie 16,01).

Drugą grupę tworzyły powiaty o nieco mniej dynamicznym wzroście liczby mieszkańców w ciągu 20 lat. Mieszkańcy tych powiatów (bielskiego, leszczyńskiego, puckiego, wejherowskiego i średzkiego) mieli niższy poziom wykształcenia, wynagrodzenia znacznie poniżej średniej krajowej, słabsze warunki mieszkaniowe oraz do dyspozycji niewiele miejsc w żłobkach. Pomimo to przeciętna liczba dzieci w rodzinie pozostawała na wyższym poziomie niż średnia w kraju. Warunki do rozwoju rodziny były na tyle sprzyjające, że mieszkańcy chętniej niż w innych powiatach decydowali się na posiadanie dzieci i liczniejsze potomstwo.

2. W drugim rozdziale w powiatach o najniższym współczynniku migracji i najniższym współczynniku dzietności występuje przewaga osób w wieku poprodukcyjnym, zwłaszcza kobiet, a w ciągu ostatnich 20 lat nastąpił systematyczny spadek liczby mieszkańców. W kohorcie wiekowej 20–39 istnieje znaczna przewaga mężczyzn w wieku produkcyjnym nad liczbą kobiet. Struktura wieku mieszkańców wszystkich powiatów w tej kategorii była podobna. Poziom wykształcenia był niski – przeważają osoby z wykształceniem zawodowym i podstawowym, przy niskim odsetku mieszkańców legitymujących się wykształceniem wyższym. Po uwzględnieniu ujemnego salda migracji wewnętrznych można pokusić się o tezę, że sytuacja ta jest spowodowana znacznym odpływem ludności, zwłaszcza kobiet w wieku produkcyjnym, do ośrodków akademickich z uwagi na brak takich placówek blisko miejsca zamieszkania. Kobiety te po uzyskaniu wykształcenia nie wracają w rodzinne strony. Może to być spowodowane kulturowo, brakiem więzi rodzinnych i społecznych, tożsamości kulturowej, a także brakiem odpowiednich miejsc pracy. Ponadto ze względu na znaczną odległość pomiędzy dużymi ośrodkami akademickimi a domem dojazd nie pozwala na częste wizyty, co wpływa na osłabienie więzi. Należy zwrócić uwagę również na wskaźnik bezrobocia, który w analizowanym okresie (2003–2021) co prawda znacząco spadł, ale jego odsetek jest w dalszym ciągu wyższy niż średnia dla kraju.
3. W 3. rozdziale zostały przedstawione powiaty o najwyższym współczynniku migracji przy jednoczesnym niskim TFR. Z uwagi na niewielką liczebność nie znaleziono prawidłowości stanowiących o takim stanie rzeczy. Oprócz niskiego wskaźnika TFR, dodatniego salda migracji oraz wzrostu liczby mieszkańców w ciągu 20 lat pozostałe analizowane wskaźniki umiejscawiały powyższe jednostki na przeciwnych biegunach. Było to spowodowane faktem, że Kraków jest ogromną metropolią, która oprócz wskaźników mierzalnych ma także zasoby niemierzalne wpływające na decyzje życiowe jej mieszkańców.
4. Na szczególną uwagę zasługują powiaty ujęte w 4. rozdziale niniejszej analizy. Przedstawiono w nim 4 powiaty o niskim poziomie migracji (wskaźniki ujemne) przy jednoczesnym relatywnie wysokim poziomie współczynnika dzietności (1,74–1,50/1,34). Powiaty te pozostawały w podobnej odległości od m.st. Warszawy – 150–180 km; 3 z nich są umiejscowione w województwie lubelskim. Powiat żuromiński leży zaś na krańcu

województwa mazowieckiego. Obszary te charakteryzowały się przewagą rolnictwa i odległością do ośrodków akademickich na tyle dużą, że nie było możliwości codziennego powrotu po zajęciach do rodzinnej miejscowości, i na tyle niewielką (1–3 godz.), że powrót na weekend do domu rodzinnego nie jest uciążliwy. Z uwagi na relacje i zachowanie kontaktu wymiana informacji na bieżąco sprawia, że pomimo zamieszkiwania w ciągu tygodnia poza rodzinną miejscowością nie są zrywane więzy, a mieszkaniac pozostaje częścią społeczności. Powiaty te pomimo spadku liczby mieszkańców i liczby urodzeń, znacznej przewagi mężczyzn w wieku produkcyjnym nad liczbą kobiet, niewielkiej liczby żłobków, a także słabych warunków mieszkaniowych charakteryzowały się stosunkowo wysokim współczynnikiem dzietności. Warto zauważyć, że większość to powiaty należące do obszaru dawnego Królestwa Kongresowego. Nie bez znaczenia może pozostawać fakt tradycji, kultury oraz wysoko notowanych w hierarchii potrzeb więzi rodzinnych, rodzin wielopokoleniowych. W ostatnich latach (2020–2021), mimo wzrostu migracji z, obserwuje się również wzrost migracji do, co może być efektem zwiększenia możliwości pracy zdalnej w niektórych zawodach, a także e-nauki. Można wysnuć wniosek, że mieszkańcy z uwagi na tradycję chętniej podejmują decyzję o powrocie do miejsca, w którym wielopokoleniowa rodzina pomoże w opiece nad dziećmi, nie czują się obco i nie są osamotnieni (i fizycznie, i pogładowo). Przyczyną relatywnie wysokiego TFR może być to, że rodziny decydują się na większą liczbę dzieci. Gdy weźmie się pod uwagę, że są to miejsca, w których rodzą się dzieci, a ujemne saldo migracji w ostatnich latach (poprawa sytuacji gospodarczej) się zmniejsza, można stwierdzić, że mają one potencjał rozwojowy pod warunkiem poprawy warunków życia dla rodzin, w szczególności z obszaru podstaw materialnych, edukacji, kultury i ochrony zdrowia.

5. W 5. rozdziale przedstawiono 5 powiatów, które nie są skorelowane pod względem wskaźnika TFR i WSM. Stanowią one pewne ekstrema wśród powiatów, np. w powiecie kępińskim jest bardzo niska stopa bezrobocia i najniższe pensje brutto, w powiecie lubińskim – najwyższe w Polsce pensje brutto, w Sopotcie – najniższy wskaźnik TFR w Polsce, w powiecie karkonoskim – jeden z najniższych wskaźników TFR czy dodatni wskaźnik WSM, a w powiecie nyskim – jeden z najniższych wskaźników TFR oraz ujemny wskaźnik salda migracji.

Raport składa się z 5 rozdziałów. Każdy obejmuje jedną badaną kategorię.

1. Demograficzne lokomotywy - 12 powiatów o najwyższym współczynniku migracji i najwyższym współczynniku dzietności

Lp.	Powiat	Województwo	Ludność 2021	WSM 2021	TFR 2021	1)	2) K%	3) urodzenia	4) bezrobocie	5) izby	6) wykształcenie wyższe	7) wynagrodzenia brutto	8) żłobki	9) dzieci
1	wrocławski	dolnośląskie	178857	22,79	1,59	85%	51,10%	11,71	1,40%	1,83	36,75%	6489,25 zł	26,5%	1,62
2	grodziski	mazowieckie	103106	16,01	1,50	38%	50,60%	9,42	2,20%	1,65	33,63%	6355,26 zł	16,0%	1,63
3	poznański	wielkopolskie	436473	14,21	1,58	62%	50,90%	11,05	1,30%	1,55	33,29%	5054,35 zł	21,6%	1,62
4	bielski	śląskie	165650	13,08	1,51	12%	49,20%	9,47	2,20%	1,41	22,50%	5205,16 zł	11,1%	1,64
5	piaseczyński	mazowieckie	209443	11,91	1,59	69%	51,20%	10,5	2,20%	1,76	38,87%	5664,71 zł	14,2%	1,61
6	wołomiński	mazowieckie	270560	10,06	1,60	39%	50,50%	11,26	3,8%	1,79	29,43%	5451,36 zł	11,3%	1,64
7	kartuski	pomorskie	149799	9,98	2,05	44%	49,70%	14,27	2,20%	1,28	21,21%	4933,56 zł	8,0%	1,91
8	leszczyński	wielkopolskie	58886	9,41	1,7	21%	48,80%	11,17	1,40%	1,44	17,85%	5274,63 zł	5,1%	1,72
9	pucki	pomorskie	90329	8,49	1,5	26%	49,70%	10,03	3,10%	1,74	21,44%	5205,94 zł	8,1%	1,71
10	wejherowski	pomorskie	225799	4,93	1,65	29%	49,70%	11,32	2,60%	1,32	22,87%	5056,01 zł	8,5%	1,74
11	średzki	wielkopolskie	59714	3,83	1,77	10%	48,60%	11,63	3,70%	1,38	19,90%	5473,17 zł	9,7%	1,64
12	miński	mazowieckie	158836	3,64	1,58	15%	49,10%	10,09	2,40%	1,48	25,65%	5091,06 zł	14,2%	1,69
POLSKA			37907704	-1,18	1,34	-0,4%	49,2%	8,7	5,4%	1,53	25,2%	6001,02 zł <i>Mediana 5070,22 zł</i>	15,5%	1,61

1. Zmiana liczby **mieszkańców** w ciągu 20 lat (2002-2021) w % (dane: GUS)
2. Liczba **kobiet** w wieku 20-39 lat (dane: GUS, 2021)
3. Liczba urodzonych **dzieci** na 1000 ludności w 2021 roku (dane: GUS, 2021)
4. Poziom **bezrobocia** w 2021 roku (dane: GUS, 2021)
5. Liczba **izb** na 1 mieszkańca (dane: GUS, 2020)

6. % mieszkańców z **wykształceniem** wyższym (dane: NSP 2021)
7. **Wynagrodzenia** brutto (dane: GUS, 2021)
8. % dzieci do lat 3. objętych opieką **żłobkową** (dane: GUS, 2021)
9. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (dane: NSP 2021)

W tabeli przedstawiono 12 powiatów charakteryzujących się najwyższym współczynnikiem salda migracji (WSM) przy jednoczesnym najwyższym współczynnikiem dzietności ogólnej (TFR). Charakterystyczny dla tej grupy powiatów jest znaczący wzrost liczby mieszkańców w ciągu 20 lat. Największą liczbę mieszkańców zyskał powiat wrocławski – 85%. Na podium znalazły się również powiaty: piaseczyński (69%) oraz poznański (62%). Liczba urodzeń żywych na 1000 ludności znacząco przewyższała średnią dla Polski. W powiecie kartuskim wskaźnik urodzeń był najwyższy – 14,27. Natomiast poziom bezrobocia świadczy o tym, że każdy mieszkaniec tychże powiatów bez większego problemu mógł podjąć pracę. Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w populacji osób w wieku produkcyjnym nie przekraczał 4%, czyli naturalnej stopy bezrobocia. Świadczy to o stanie równowagi na rynku pracy w powyższych jednostkach terytorialnych.

Powiat wrocławski zdecydowanie przewyższa pozostałe powiaty pod względem współczynnika salda migracji, który wynosi 22,79, a także TFR, który jest 5. najwyższym wynikiem w tabeli. Kolejnym powiatem o najwyższym wskaźniku salda migracji był powiat grodziski (16,01). W powiecie kartuskim w 2021 roku odnotowano najwyższy współczynnik dzietności ogólnej wynoszący 2,05, co stanowiło najwyższy wynik wśród powiatów w całym kraju. Warto zwrócić uwagę, że ten wynik był zdecydowanie wyższy od pozostałych. Kolejnym powiatem o najwyższym wskaźniku TFR był powiat średzki (1,77).

Spośród 10 powiatów ujętych w tabeli 4 znajdują się w województwie mazowieckim, po 3 – w wielkopolskim i pomorskim, a po 1 w województwach dolnośląskim i śląskim. 9 z 10 powiatów sąsiaduje z dużymi miastami (powyżej 100 tys. mieszkańców) lub znajduje się w ich bliskiej odległości. Wyjątkiem jest powiat leszczyński, który jest położony w połowie drogi między Poznaniem (ok. 90 km) a Wrocławiem (ok. 100 km). Siedzibą powiatu leszczyńskiego jest miasto Leszno zaliczane do miast średniej wielkości z uwagi na populację, która liczyła w 2021 roku 62 200 mieszkańców.

1.1. Powiat wrocławski

woj. dolnośląskie

ludność: 178 857

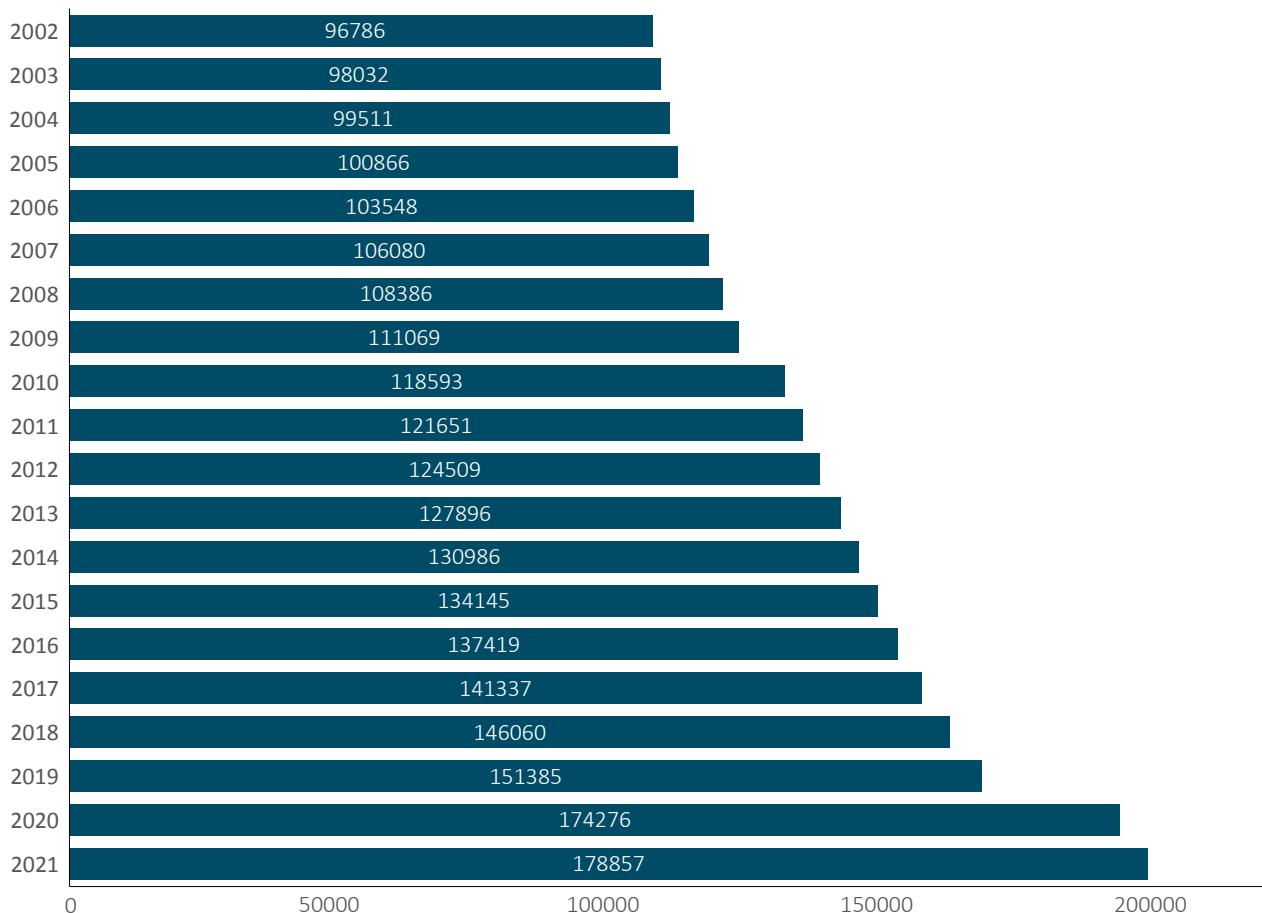

Powiat wrocławski jest położony w województwie dolnośląskim. Graniczy z miastem Wrocławem, które stanowi osobną jednostkę administracyjną – miasto na prawach powiatu. Powiat wrocławski tworzą gminy skupione po stronie wschodniej i południowej względem Wrocławia, m.in. Długołęka, Kąty Wrocławskie, Siechnice. W 2021 roku powiat liczył 160 852 mieszkańców. Zajmuje obszar 1118 km². W 2021 roku współczynnik salda migracji w tym powiecie był wysoki (22,79) przy jednoczesnym wysokim współczynniku dzietności ogólnej (TFR) – 1,59.

1.1.1 Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002-2021

Od 2002 roku notuje się systematyczny wzrost liczby mieszkańców. W latach 2002–2021 liczba ta wzrosła o 85% – z 96 786 do 178 857. W tym samym okresie liczba mieszkańców Wrocławia pozostawała na podobnym poziomie, zanotowano wzrost jedynie o 0,5%.

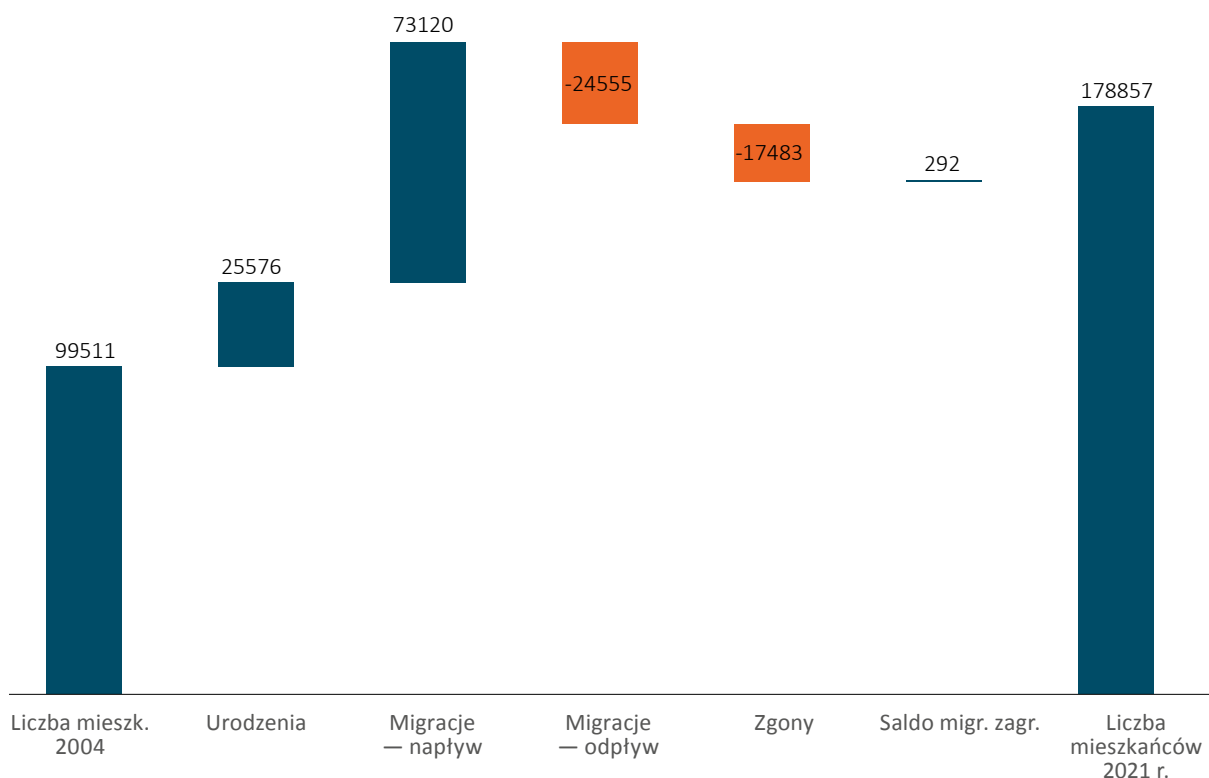
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

1.1.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004-2021

W 2004 roku liczba mieszkańców wynosiła 99 511. W ciągu 18 lat notowano wyższą liczbę urodzeń niż zgonów, a także wyższą liczbę migracji wewnętrznych do (napływ) względem migracji wewnętrznych z (odpływ). Saldo migracji zagranicznych miało wynik dodatni. W ramach odpowiedzi na pytanie o przyczynę lawinowego wzrostu liczby mieszkańców powiatu wrocławskiego należy zatem wskazać migracje wewnętrzne ludności w wieku produkcyjnym, co potwierdza wysoki współczynnik przyrostu naturalnego.

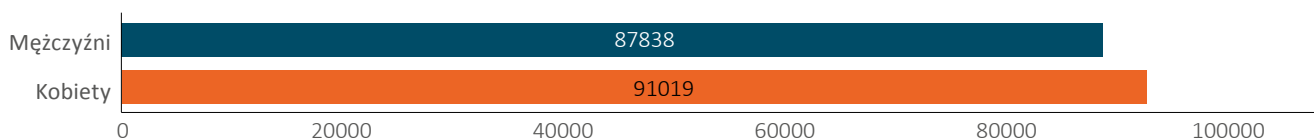
Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

1.1.3. Liczba kobiet i mężczyzn

W 2021 roku 50,9% ogółu mieszkańców stanowiły kobiety, natomiast 49,1% – mężczyźni. Wskaźnik feminizacji wynosi 103,7, zatem mamy do czynienia ze znaczną nadwyżką kobiet w stosunku do mężczyzn.

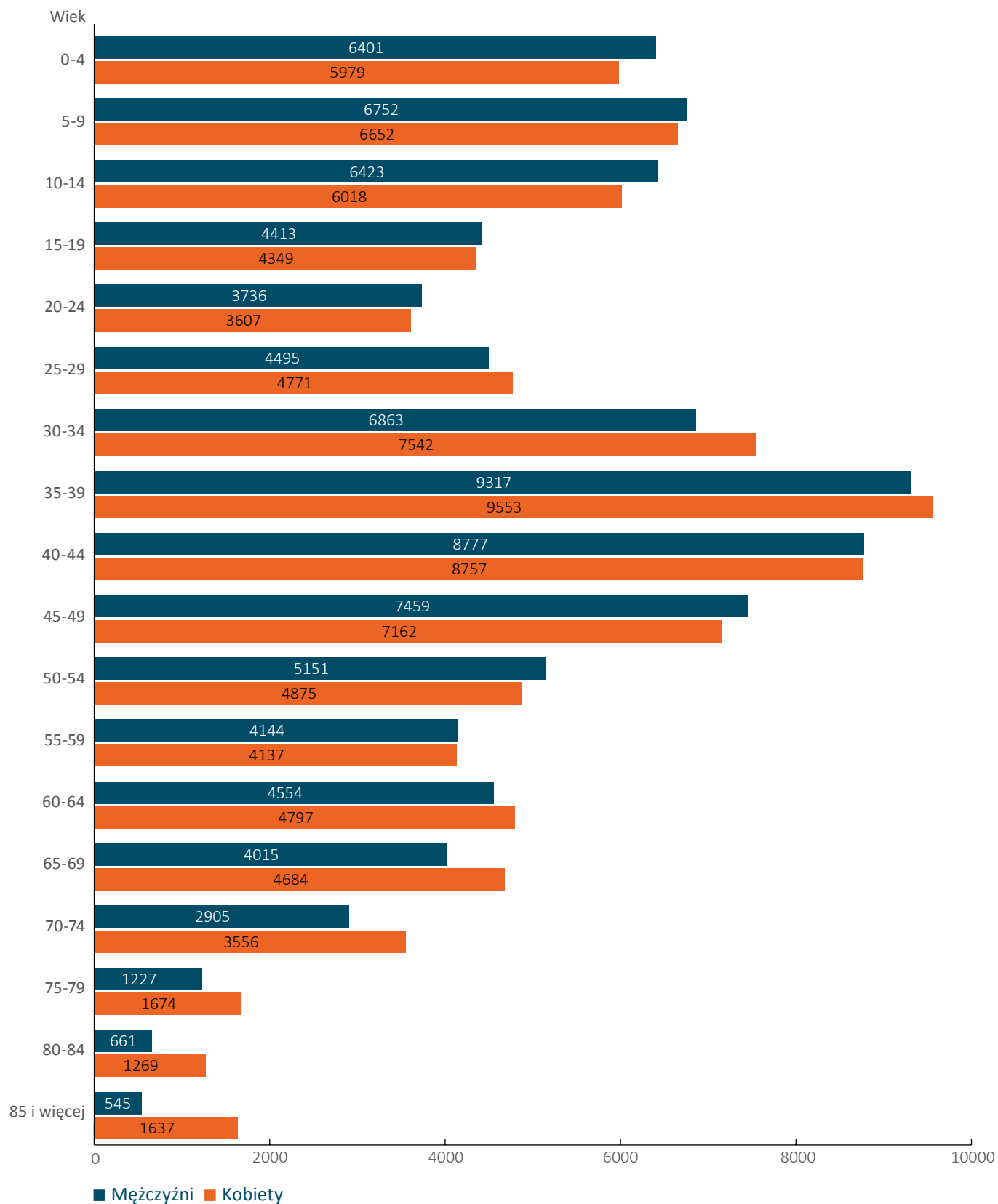
Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

1.1.4. Struktura demograficzna mieszkańców wg grup wieku i płci

W powiecie wrocławskim struktura wiekowa według płci w poszczególnych kohortach wiekowych do 64. roku życia jest zbliżona. Od 65. roku życia widać wyraźną dysproporcję w udziale kobiet i mężczyzn – nadwyżkę liczby kobiet nad populacją mężczyzn, co jest zbieżne z tendencją całego kraju. Na wykresie pokazano cechy społeczeństwa dojrzałego, w którym jest charakterystyczna dominacja ludności w wieku produkcyjnym przy jednoczesnym wysokim udziale ludności w wieku przedprodukcyjnym. Najwyższy udział w populacji ma grupa wiekowa 35–39 lat.

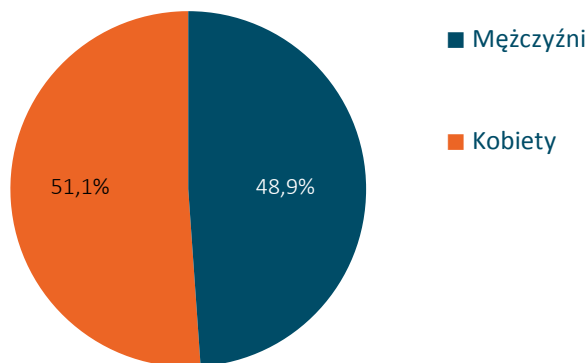
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

1.1.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat

W 2021 roku w grupie wiekowej 20–39 lat przeważały kobiety, które stanowiły 51,1% w stosunku do mężczyzn (48,9% ogółu). Współczynnik feminizacji dla tej grupy wiekowej wyniósł 104, zatem nadwyżka kobiet w wieku produkcyjnym jest nieznacznie większa niż wśród ogółu mieszkańców (103,7).

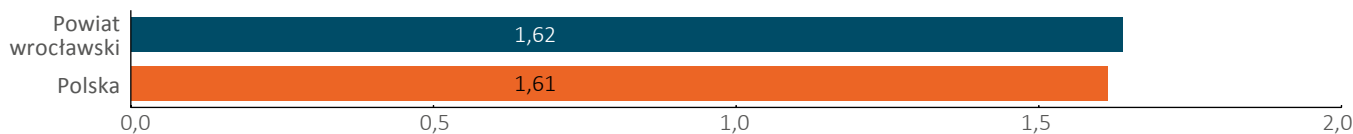
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

1.1.6. Średnia liczba dzieci w rodzinie

Przeciętna liczba dzieci w rodzinie w powiecie wrocławskim w 2021 roku wynosiła 1,62, co było wynikiem wyższym od średniej dla kraju jedynie o 0,01.

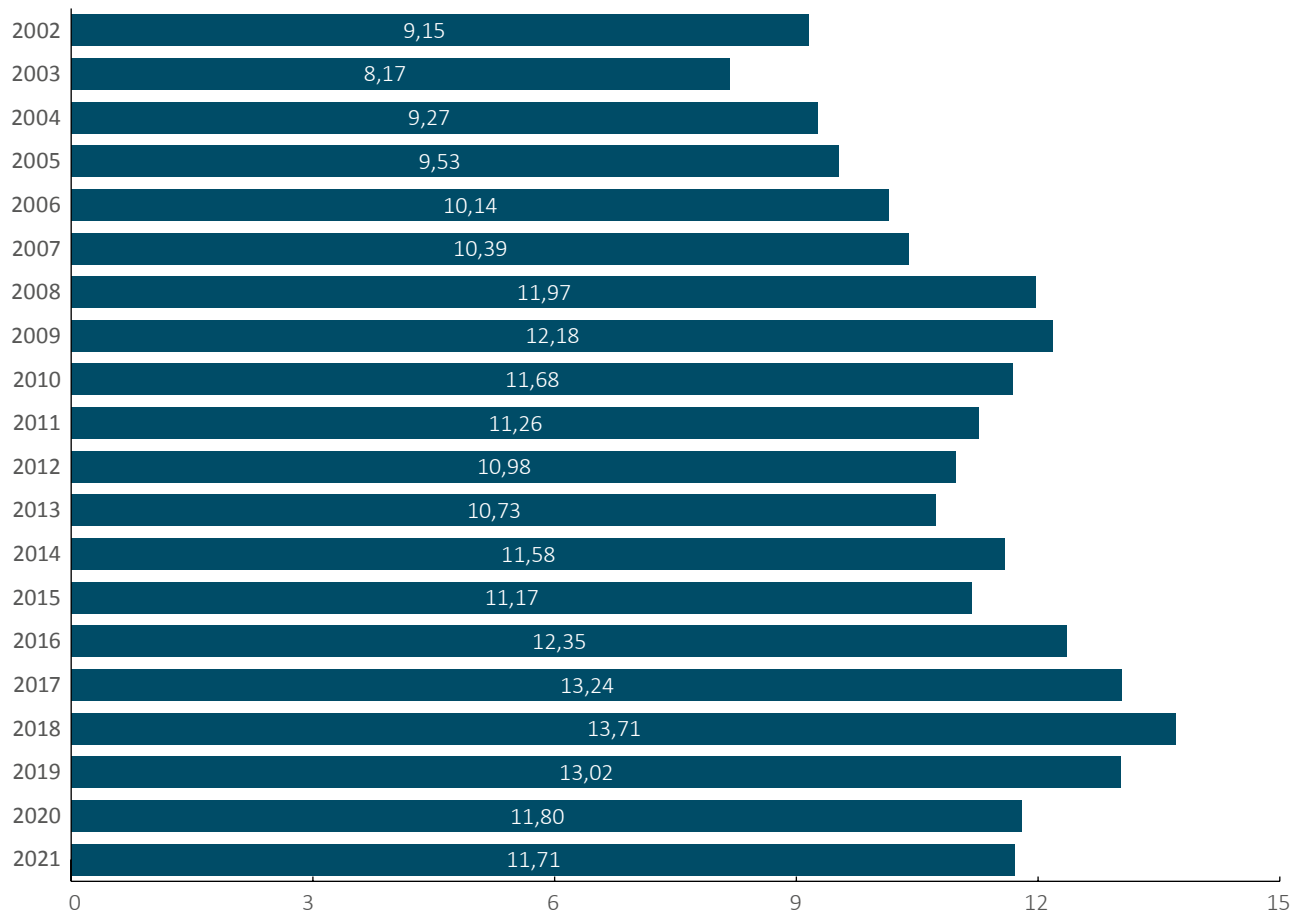
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

1.1.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002-2021

Na przestrzeni 20 lat (tj. 2002–2021) niemal corocznie notuje się systematyczny wzrost liczby urodzeń żywych na 1000 ludności. W 2002 roku wynosił on 9,15, a w 2021 roku – już 11,71. Gdy weźmie się pod uwagę najwyższy udział ludności w wieku produkcyjnym w ogóle mieszkańców, a także coroczny wzrost liczby mieszkańców, można wysnuć wniosek, że do powiatu wrocławskiego napływają w dużej mierze osoby w wieku produkcyjnym.

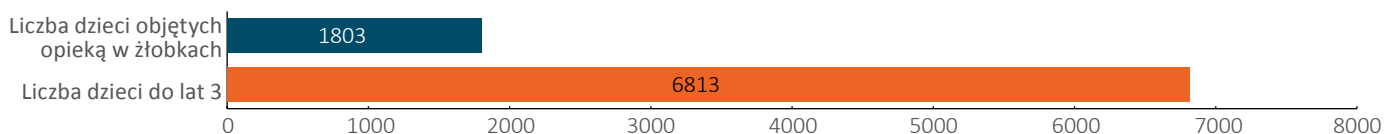
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

1.1.8. Liczba miejsc w żłobkach

Liczba miejsc w żłobkach na terenie powiatu wrocławskiego zabezpieczała opiekę dla ok. 26,5% dzieci do lat 3. Po uwzględnieniu wszystkich powiatów przedstawionych w niniejszej publikacji jest to jeden z najwyższych wyników, ale biorąc pod uwagę, że 62% matek dzieci w wieku 1–3 lata jest aktywna zawodowo¹, a jedynie 1%² ojców korzysta z urlopu wychowawczego, liczba ta i tak jest zbyt niska.

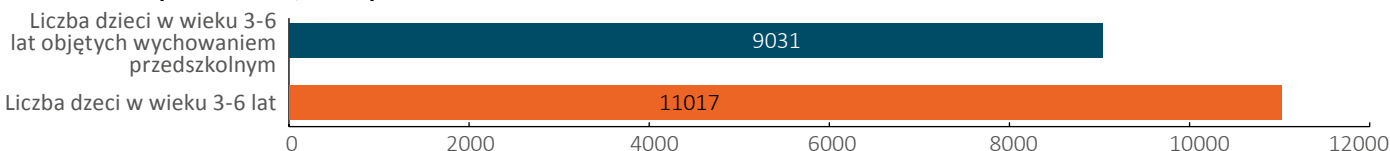
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

1.1.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

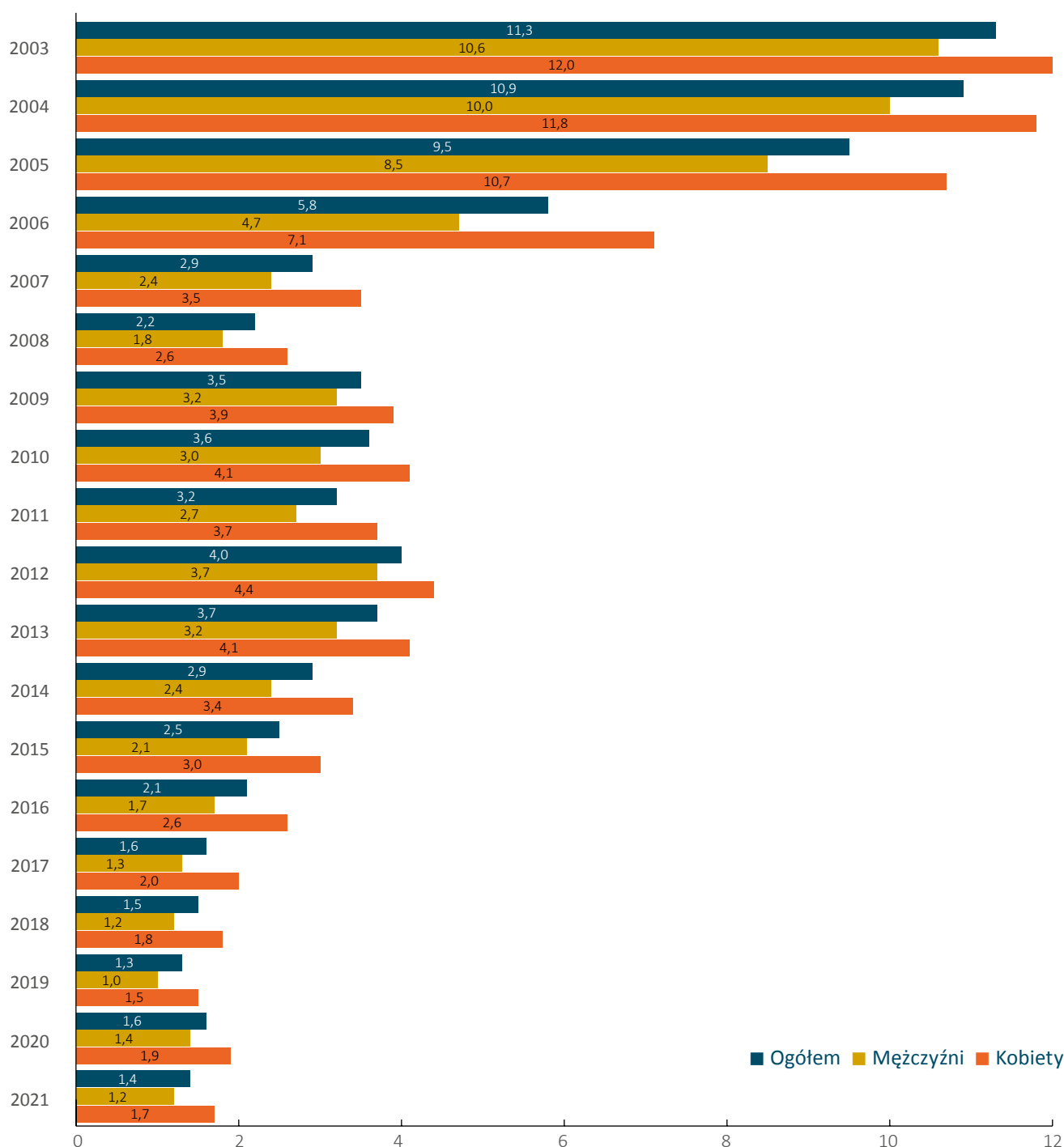
¹ A. Kiełczewska, P. Kukołowicz, A. Winciewicz (2022), *Praca a dom. Wyzwania dla rodziców i ich konsekwencje*, Polski Instytut Ekonomiczny, Warszawa 2022, s. 4.
² *Rodzina a obowiązki rodzinne w 2010 r.*, GUS, Warszawa 2012.

1.1.10. Bezrobocie

Dane GUS odnośnie do udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym obejmują okres od 2003 roku ze względu na brak danych z wcześniejszych lat. W początkowych latach odnotowano lawinowy spadek procentu bezrobocia – z 11,3% w 2003 roku do 2,2% w 2008 roku. Tendencja ta była zbieżna z wynikiem dla kraju, lecz spadek znacznie wyższy. Z danych GUS wynika, że emigracja osiągnęła w powiecie wrocławskim najwyższy poziom w 2006 roku, kiedy odnotowano saldo migracji zagranicznych na poziomie -117 osób. Rok wcześniej, tj. w 2005 roku, saldo migracji wynosiło -15 osób, a w 2007 roku – -32 i przybrało tendencję spadkową aż do 2011 roku.

W okresie od 2008 do 2010 roku notowano wzrost poziomu bezrobocia, który osiągnął najwyższy wskaźnik w 2012 roku (4%). Od tego czasu aż do 2019 roku utrzymywała się tendencja spadkowa, bezrobocie było na niskim poziomie. W 2020 roku odnotowano nieznaczny wzrost (0,5%), co mogło być związane z pandemią COVID-19.

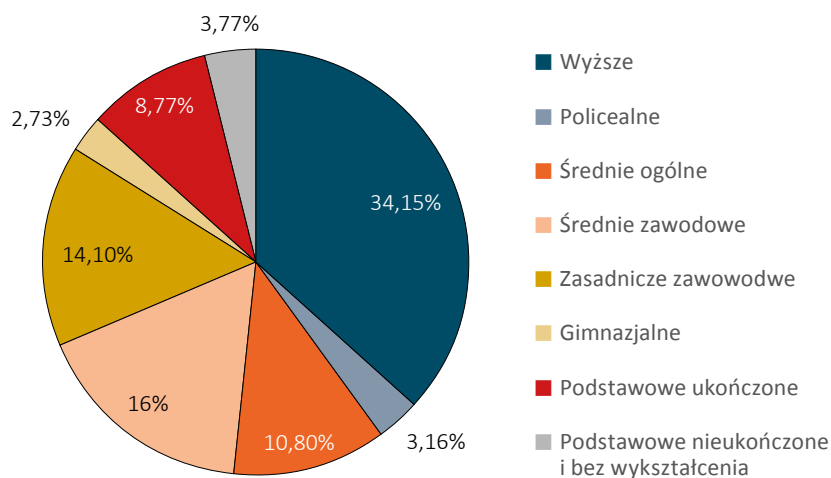
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

1.1.11. Poziom wykształcenia

Według danych z Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku 36,8% mieszkańców powiatu wrocławskiego posiada wykształcenie wyższe, 17% – średnie zawodowe, 15,2% – zasadnicze zawodowe, 11,6% – średnie ogólne, 9,4% – podstawowe ukończone, 3,7% – podstawowe nieukończone, 3,4% – policealne, a najmniej liczną grupę stanowią osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, których jest 2,9%. Ze względu na powyższe dane można uznać mieszkańców powiatu wrocławskiego za osoby o wysokim poziomie wykształcenia.

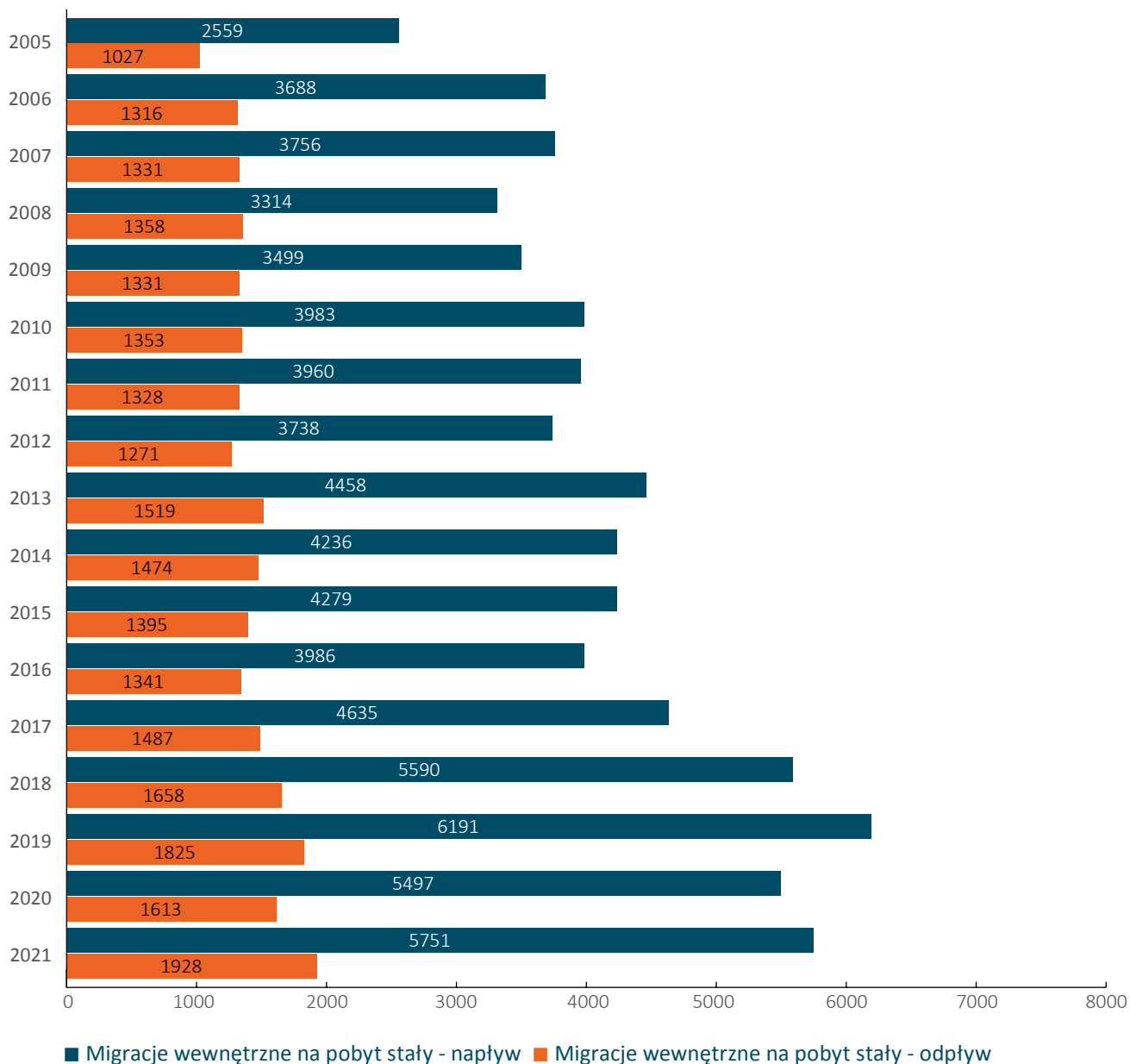
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

1.1.12. Dynamika migracji w czasie

Dynamika migracji dla powiatu wrocławskiego od 2005 roku charakteryzuje się znaczną przewagą liczby napływów nad liczbą odpływów. Warto również wskazać, że od 2016 do 2019 roku wskaźnik migracji wewnętrznych na pobyt stały wzrósł o 50%.

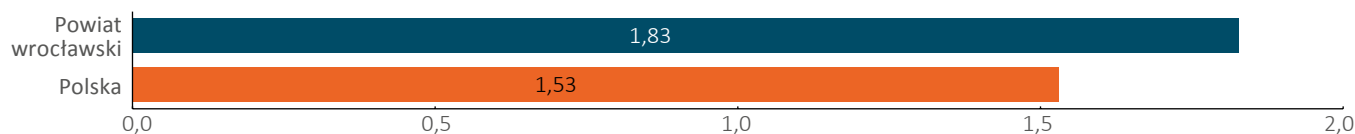
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

1.1.13. Warunki mieszkaniowe

W 2020 roku na 1 mieszkańca przypadają 1,83 izby, co stanowi wyższy wynik niż średnia dla kraju – 1,53. Liczba ta ma uzasadnienie w zasobności mieszkańców powiatu wyrażonej w przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniu brutto (patrz: 1.1.14).

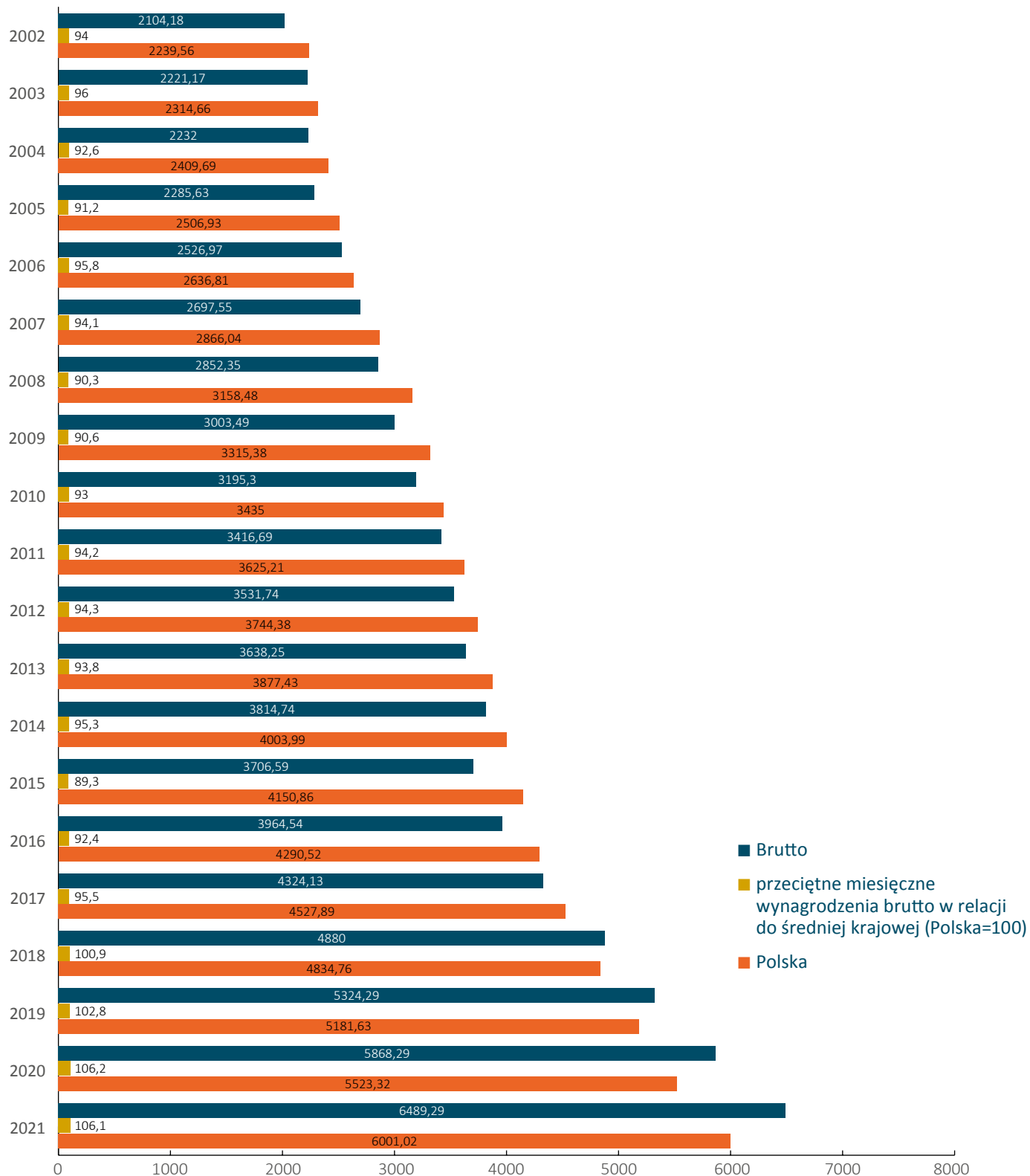
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

1.1.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002-2021

W 2002 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto mieszkańca powiatu wrocławskiego wynosiło 2104,18 zł, co stanowiło 93,96% średniej krajowej. W 2018 roku wynagrodzenie to zrównało się ze średnią krajową, a w kolejnych latach rosnęło i w 2021 roku stanowiło 108,14% średniej krajowej. Wpływ na wzrost wynagrodzenia mogła mieć poprawa poziomu wykształcenia mieszkańców, a także przewaga grup ludności w wieku produkcyjnym.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

1.2. Powiat grodziski

woj. mazowieckie

ludność: 103 106

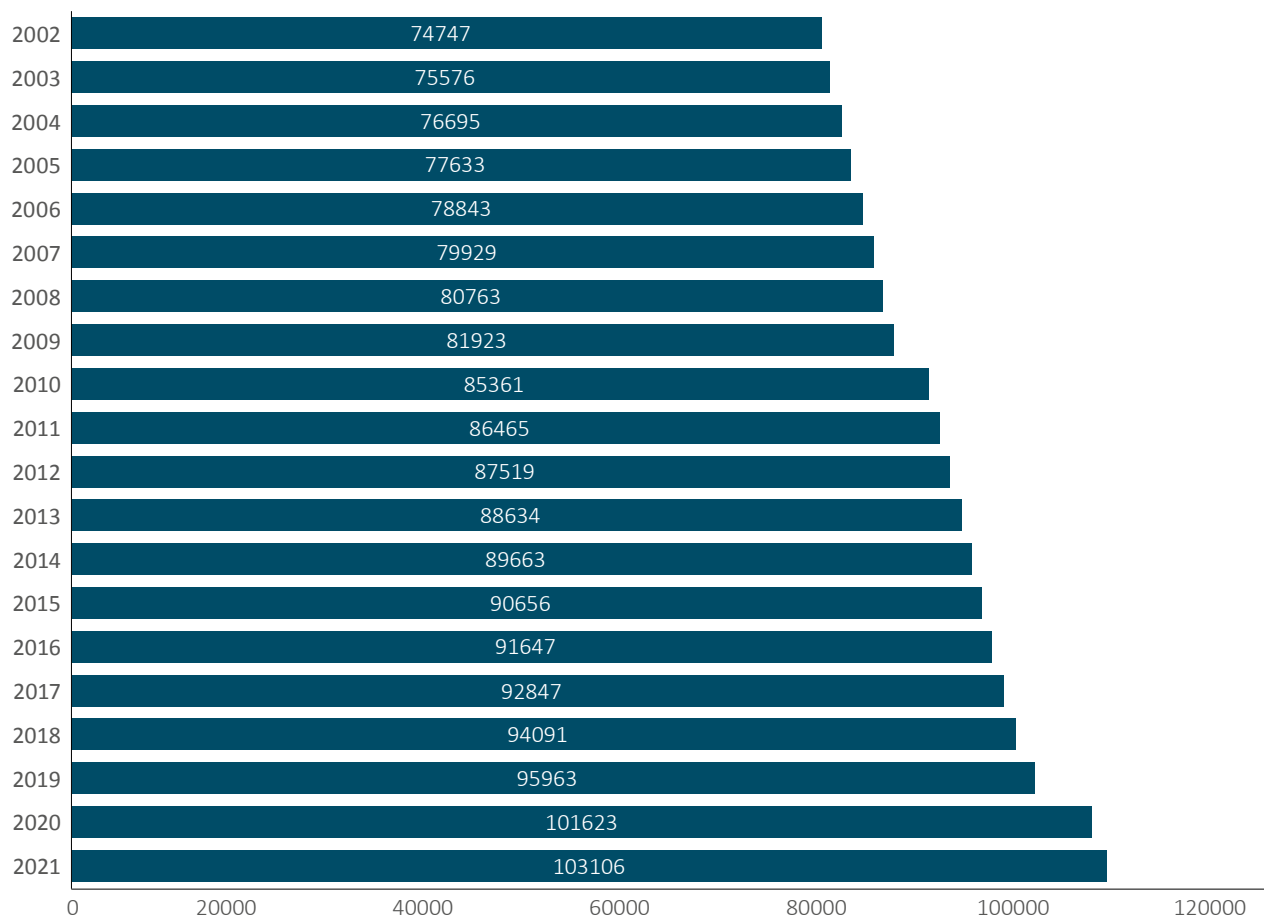

Powiat grodziski w 2021 roku liczył 103 106 mieszkańców. Położony jest w województwie mazowieckim i oddalony o ok. 40 km od centrum Warszawy. Na jego terenie znajdują się trzy miasta: Grodzisk Mazowiecki, Podkowa Leśna i Milanówek, które są zaliczane do średnich i małych miast. Powiat zajmuje obszar 367 km². W 2020 roku odnotowano w nim wysoki współczynnik salda migracji (16,01) przy jednoczesnym wysokim współczynniku dzietności ogólnej (TFR) na poziomie 1,5.

1.2.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

W powiecie grodziskim od 2002 do 2021 roku odnotowuje się systematyczny i równy wzrost liczby mieszkańców na poziomie 38%. Analiza poniższych danych ukazuje możliwe przyczyny wzrostu.

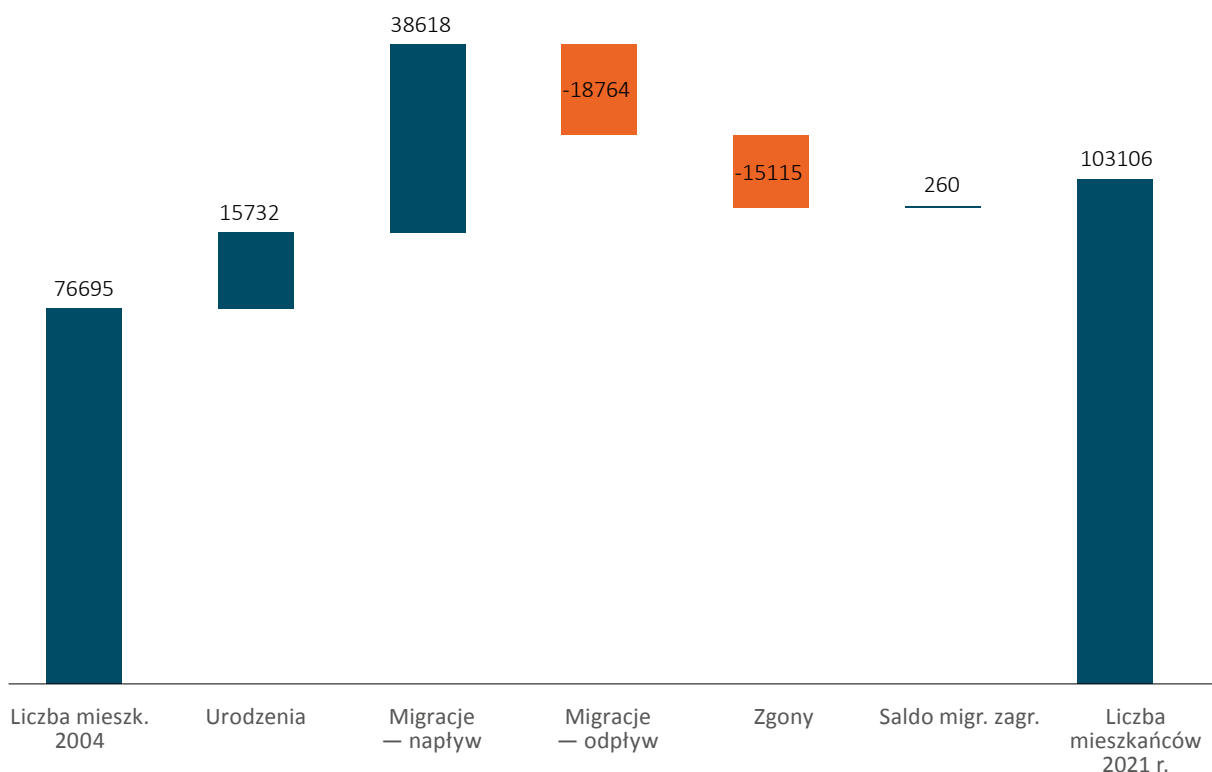
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

1.2.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

W 2004 roku liczba mieszkańców powiatu grodziskiego wynosiła 76 695 osób. W ciągu 18 lat odnotowano wyższą liczbę urodzeń (15 732) od liczby zgonów (14 332), a także ponad dwukrotnie wyższą liczbę migracji wewnętrznych do (napływ) w stosunku do liczby migracji z (odpływ). Saldo migracji zagranicznych było dodatnie, wyniosło 260. Po uwzględnieniu niewielkiego współczynnika przyrostu naturalnego oraz salda migracji na wzrost liczby mieszkańców w analizowanym okresie wpływ miał poziom migracji napływowych.

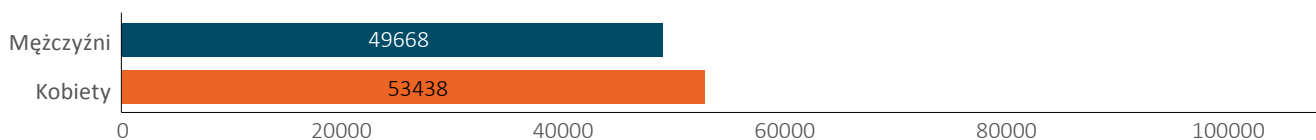
Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

1.2.3. Liczba kobiet i mężczyzn

W 2021 roku 51,8% mieszkańców powiatu grodziskiego stanowiły kobiety, a 48,2% – mężczyźni. Współczynnik feminizacji wyniósł 107,4, co stanowi znaczną dysproporcję.

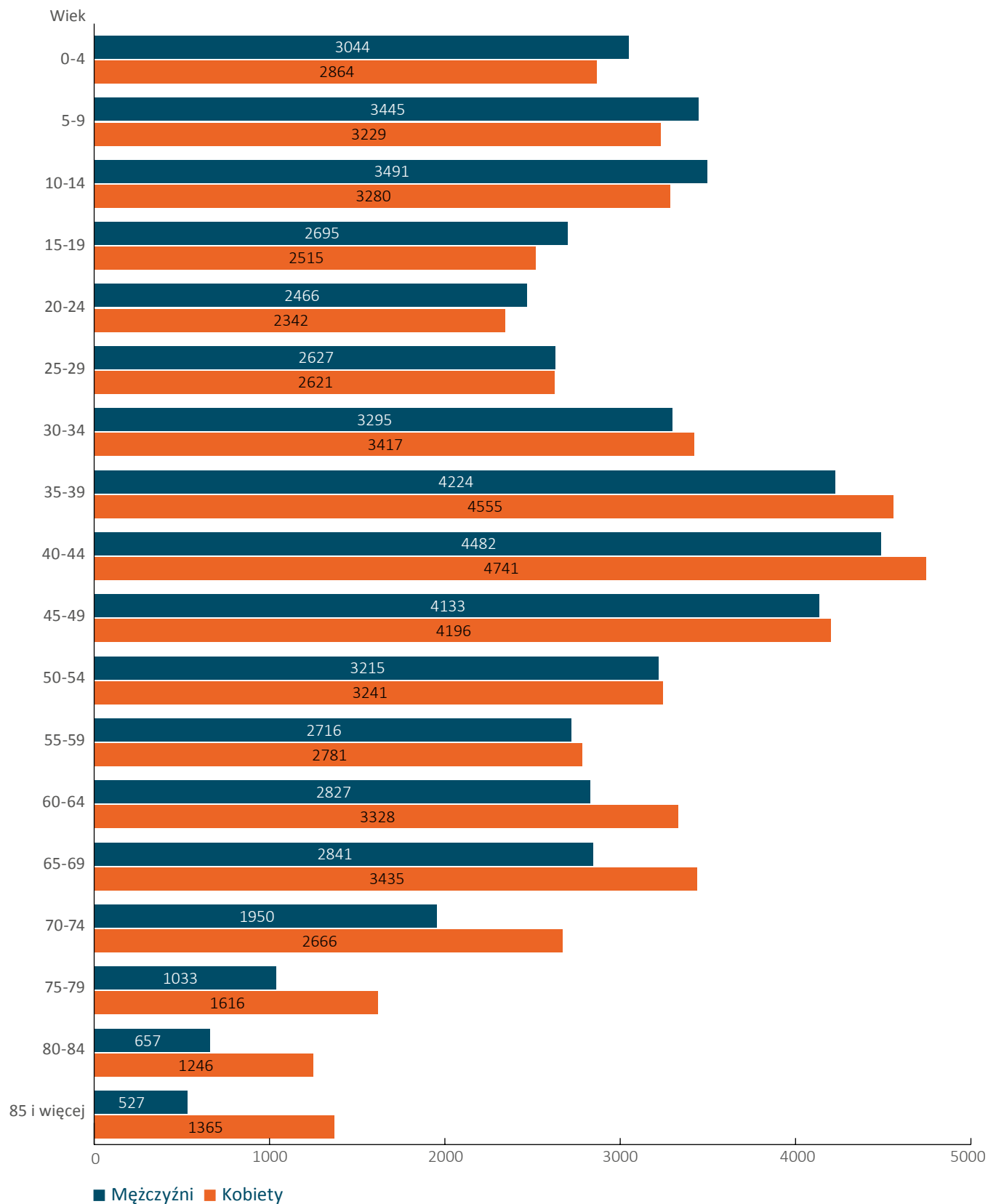
Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

1.2.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

Struktura demograficzna powiatu grodziskiego w 2021 roku charakteryzowała się nadwyżką liczby mężczyzn w wieku 0–29 lat. Następnie w grupach wiekowych 30–49 lat tendencja ta jest odwrotna – występuje nadwyżka liczby kobiet. Kohorty wiekowe 45–59 ukazują zbliżoną liczbę kobiet i mężczyzn. Od 60. roku życia notuje się dominację ilościową kobiet nad mężczyznami. Przewaga ta drastycznie wzrasta wśród ludności po 80. roku życia. Najwyższy udział w populacji ma grupa wiekowa 40–44 lata.

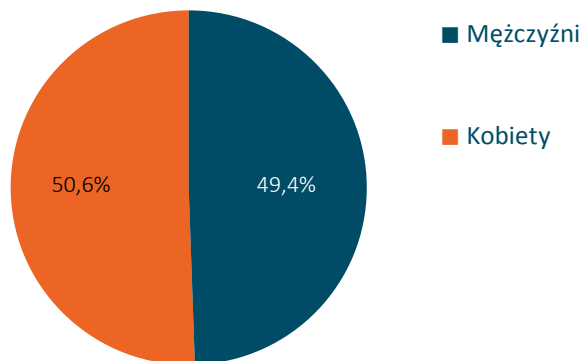
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

1.2.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

W grupie wiekowej 20–39 lat przeważały kobiety, które stanowiły 50,6% w stosunku do mężczyzn (49,4%). Współczynnik feminizacji wyniósł 102. W danej grupie wiekowej dysproporcja między liczbą kobiet i mężczyzn jest zatem znacznie mniejsza niż wśród ogółu mieszkańców, gdzie współczynnik feminizacji wynosił 107,4, co stwarza względnie dobre warunki do zakładania rodzin.

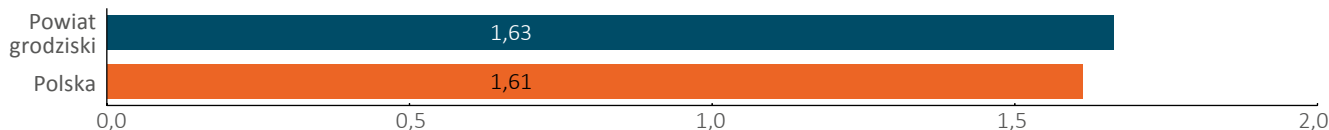
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

1.2.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

Przeciętna liczba dzieci w rodzinie w powiecie grodziskim w 2021 roku wynosiła 1,63, co było wynikiem wyższym od średniej dla kraju jedynie o 0,02.

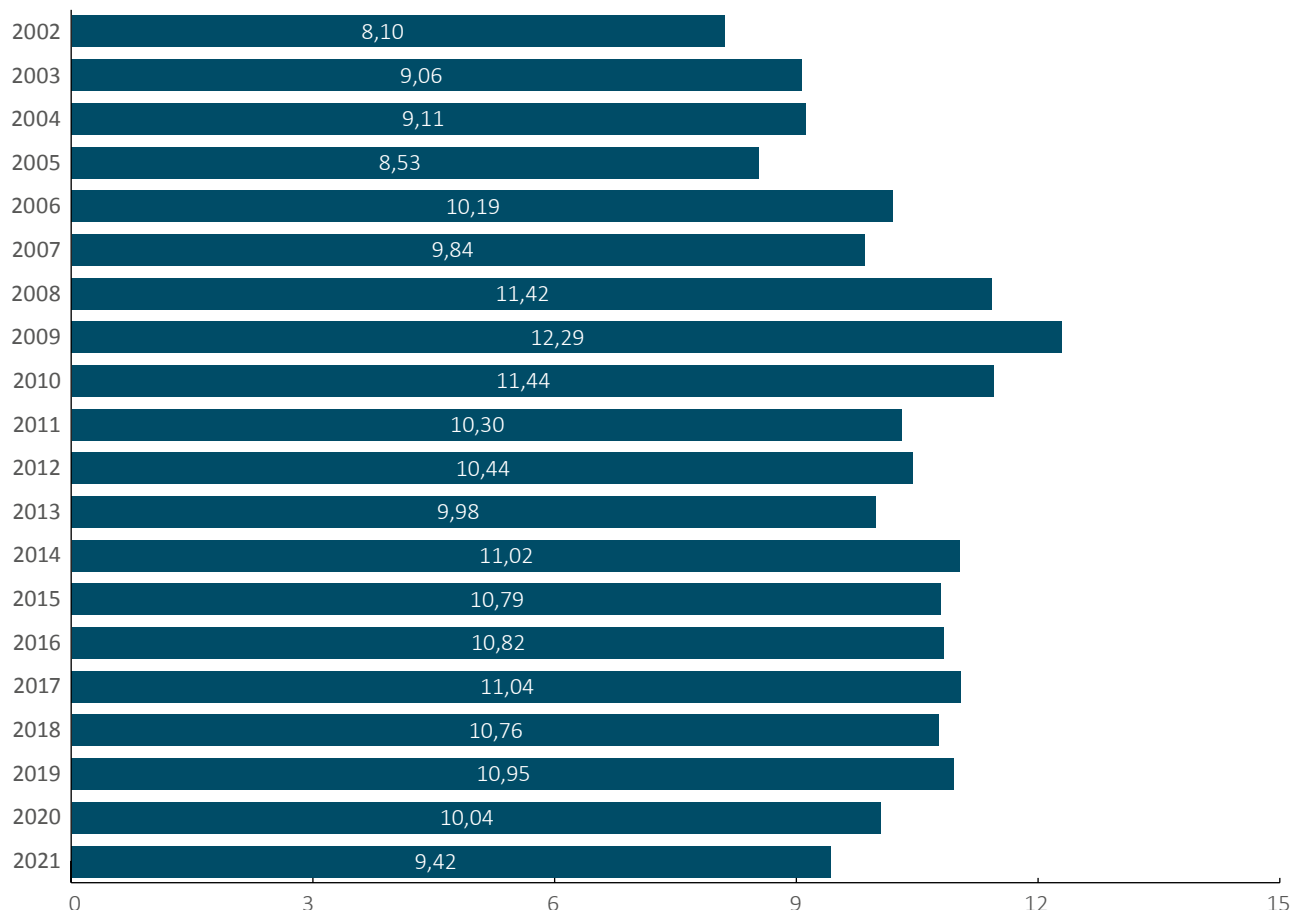
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

1.2.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

W latach 2002–2021 liczba urodzeń żywych na 1000 mieszkańców wzrosła z 8,1 do 9,42. Warto jednak zwrócić uwagę na znaczące różnice wyników w poszczególnych latach. Najwyższą liczbę urodzeń odnotowano w 2009 roku (12,29), najniższą zaś – w pierwszym badanym okresie, tj. w 2002 roku (8,1). Obecnie od 2019 roku obserwuje się tendencję spadkową, choć warto zaznaczyć, że wartości te są wyższe od średnich wyników w kraju.

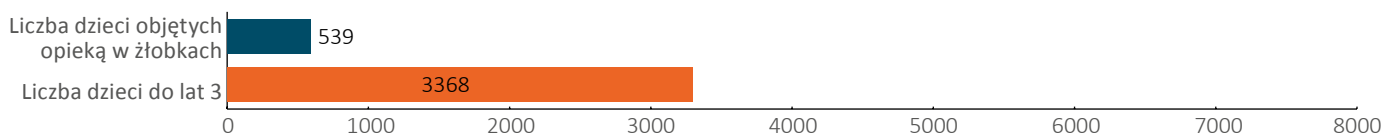
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

1.2.8. Liczba miejsc w żłobkach

W 2021 roku w powiecie grodziskim liczba dostępnych miejsc w żłobkach wynosiła 539, co zapewniało opiekę nad 16% dzieci do lat 3.

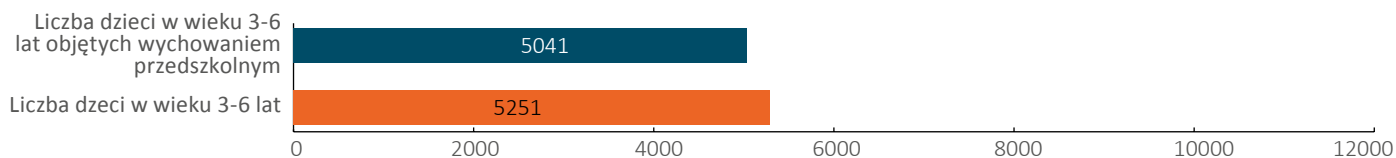
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

1.2.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

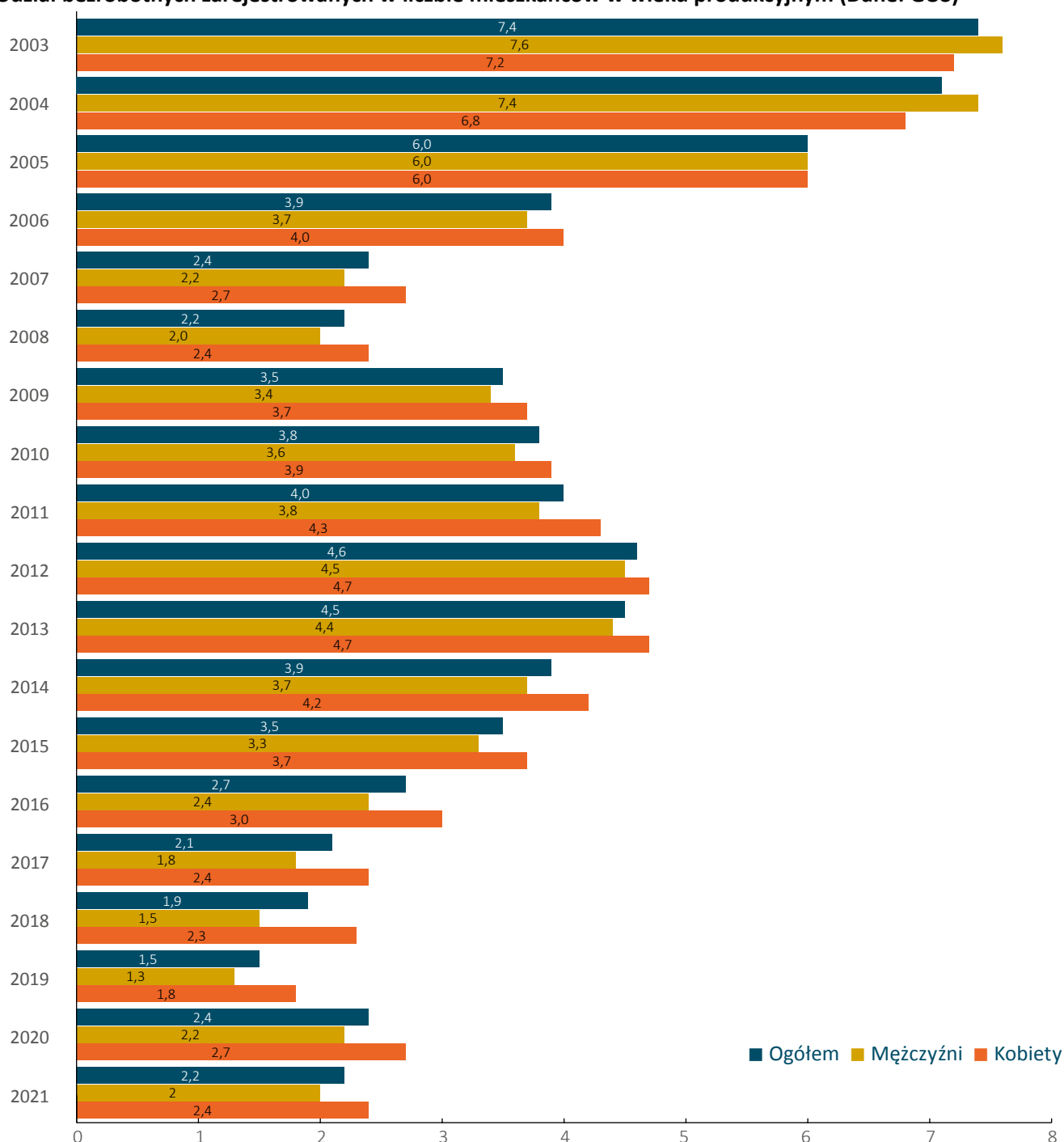
Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

1.2.10. Bezrobocie

Dane GUS dla powiatu grodziskiego obejmują okres od 2003 roku (brak danych powiatowych z poprzednich lat). W początkowych latach badanego okresu, tj. 2003–2008, odnotowano drastyczny spadek udziału bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym z 7,4% w 2003 roku do 2,2% w 2008 roku. Od 2009 do 2021 roku był widoczny stopniowy wzrost bezrobocia. Od 2013 roku nastąpił kolejny spadek; tendencja ta utrzymywała się do 2019 roku, kiedy bezrobotni stanowili 1,5% osób w wieku produkcyjnym. W 2020 roku nastąpił kolejny wzrost – do 2,4%, a rok później nieznaczny spadek – do 2,2%. Należy jednak wskazać, że przez cały badany okres wskaźnik bezrobocia w powiecie grodziskim był znacznie niższy niż średni wynik w analogicznych okresach w Polsce. Od 2014 roku obserwuje się wskaźnik na poziomie naturalnej stopy bezrobocia. W latach 2003–2004 większy procent bezrobotnych mieszkańców powiatu stanowili mężczyźni. W 2005 roku liczba bezrobotnych kobiet i mężczyzn była równa, a następnie tendencja się odwróciła (większa liczba bezrobotnych kobiet w stosunku do liczby bezrobotnych mężczyzn). Do końca badanego okresu odnotowuje się nadwyżkę bezrobotnych mieszkanek powiatu grodziskiego.

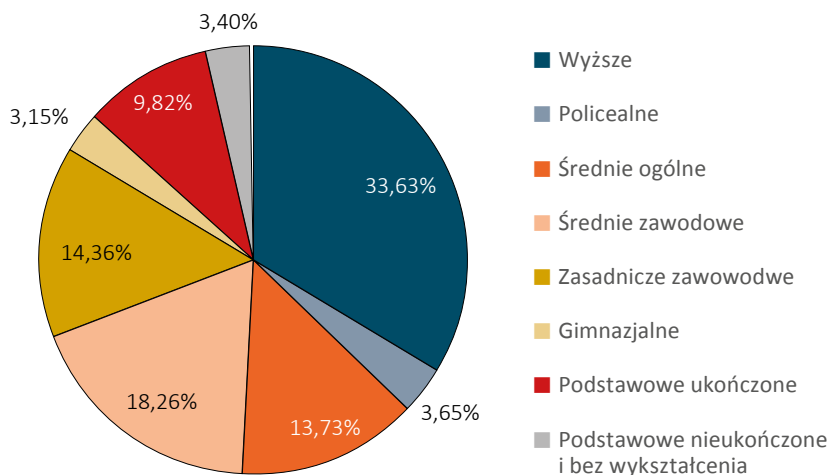
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

1.2.11. Poziom wykształcenia

Zgodnie z danymi pozyskanymi w 2021 roku podczas Narodowego Spisu Powszechnego 33,6% mieszkańców powiatu grodziskiego posiadało wykształcenie wyższe, co stanowiło wzrost o 10,9% względem danych NSP z 2011 roku (22,7%). 18,3% stanowili mieszkańcy z wykształceniem średnim zawodowym, 14,4% – zasadniczym zawodowym, 13,7% – średnim ogólnym, 9,8% – podstawowym ukończonym, 3,7% – policealnym, 3,4% – podstawowym nieukończonym, a 3,1% – gimnazjalnym. Mieszkańcy powiatu grodziskiego to osoby o wysokim poziomie wykształcenia.

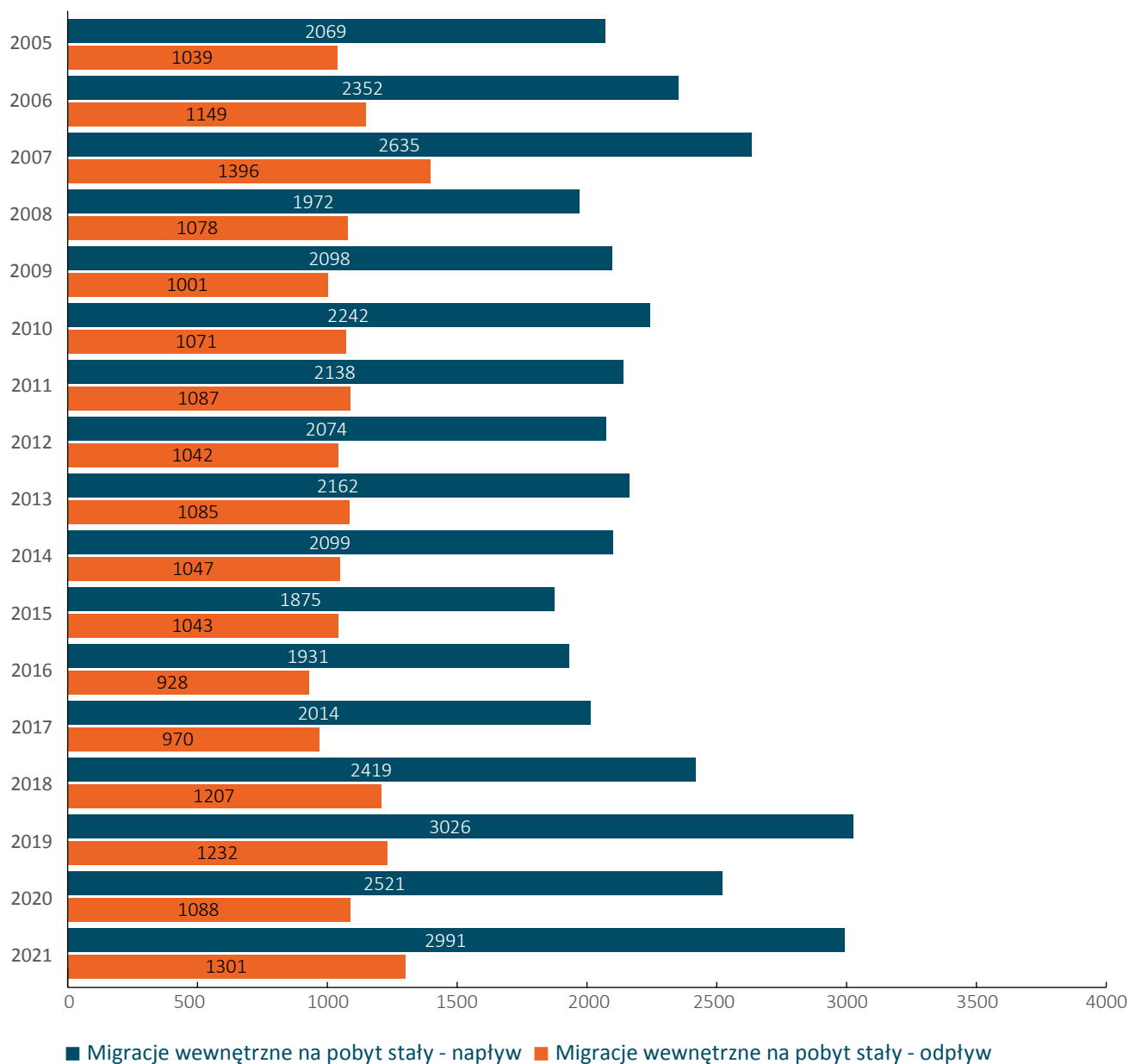
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

1.2.12. Dynamika migracji w czasie

Od 2005 roku notuje się wyższą liczbę migracji wewnętrznych do (napływ) względem migracji wewnętrznych z (odpływ). Od 2003 do 2018 roku dystans między dwoma wskaźnikami jest mniej więcej równy, natomiast w 2019 roku liczba odpływów pozostawała na podobnym poziomie co w roku poprzednim, a liczba napływów znacznie wzrasta.

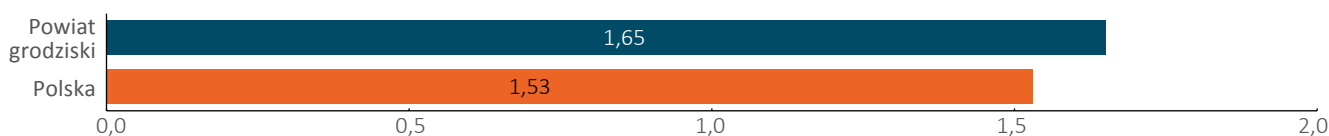
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

1.2.13. Warunki mieszkaniowe

W 2020 roku w powiecie grodziskim na 1 mieszkańca przypadało 1,65 izby, co stanowi wyższą wartość niż średni współczynnik dla Polski (1,53). Warunki mieszkaniowe mieszkańców powiatu grodziskiego można zatem określić jako dobre.

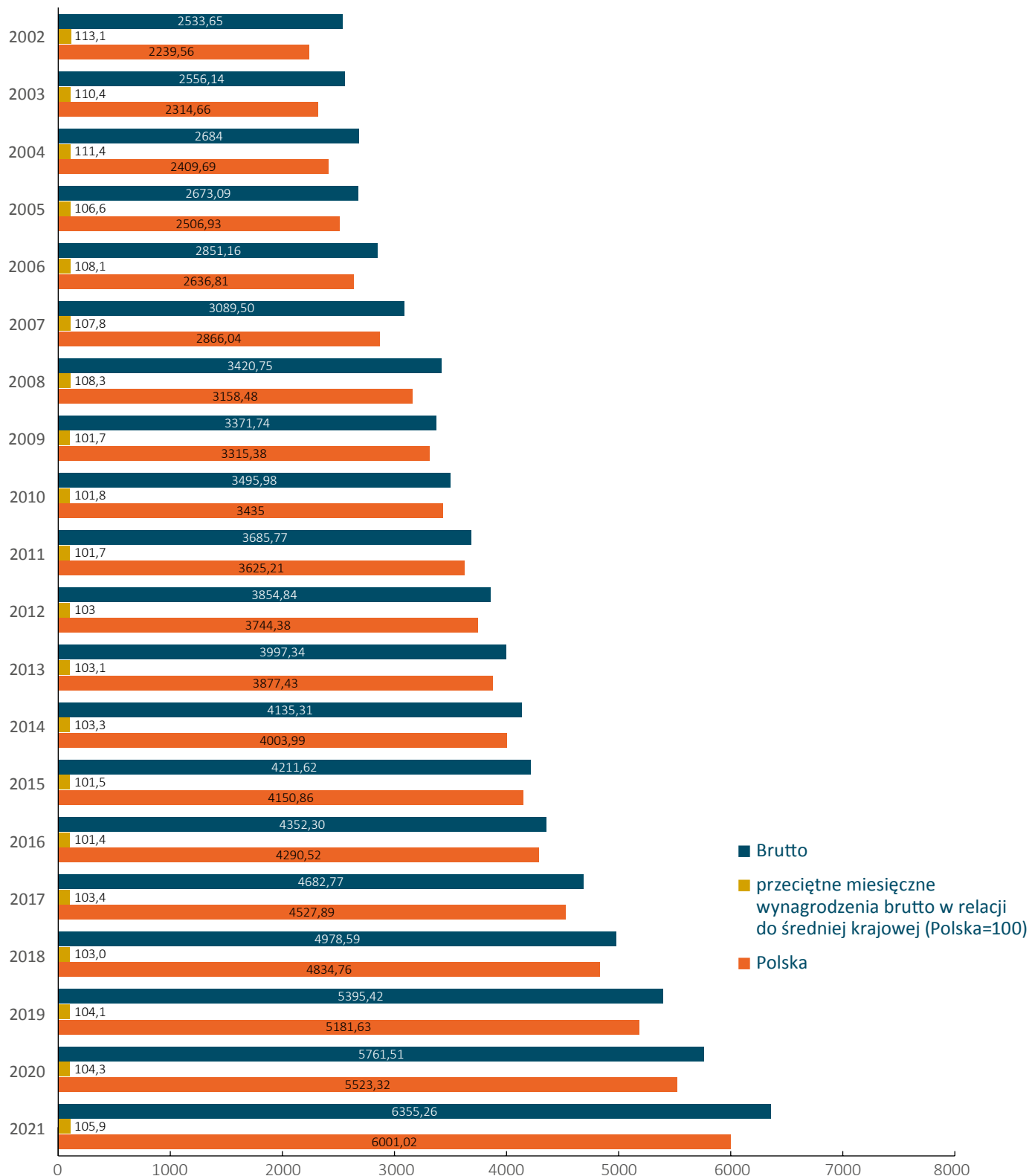
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

1.2.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

W 2002 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto mieszkańca powiatu grodziskiego wynosiło 2533,65 zł, co stanowiło 113,13% średniej krajowej. Przez kolejne lata kwota ta niezmiennie wzrastała, ale jej stosunek do średniej krajowej spadał i osiągnął w 2016 roku 101,44%, co w ciągu prezentowanych 20 lat stanowiło najniższą wartość. W 2021 roku mieszkańcy powiatu grodziskiego zarabiali przeciętnie 6355,26 zł miesięcznie, czyli 105,90% przeciętnego wynagrodzenia w Polsce.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

1.3. Powiat poznański

woj. wielkopolskie

ludność: 436 473

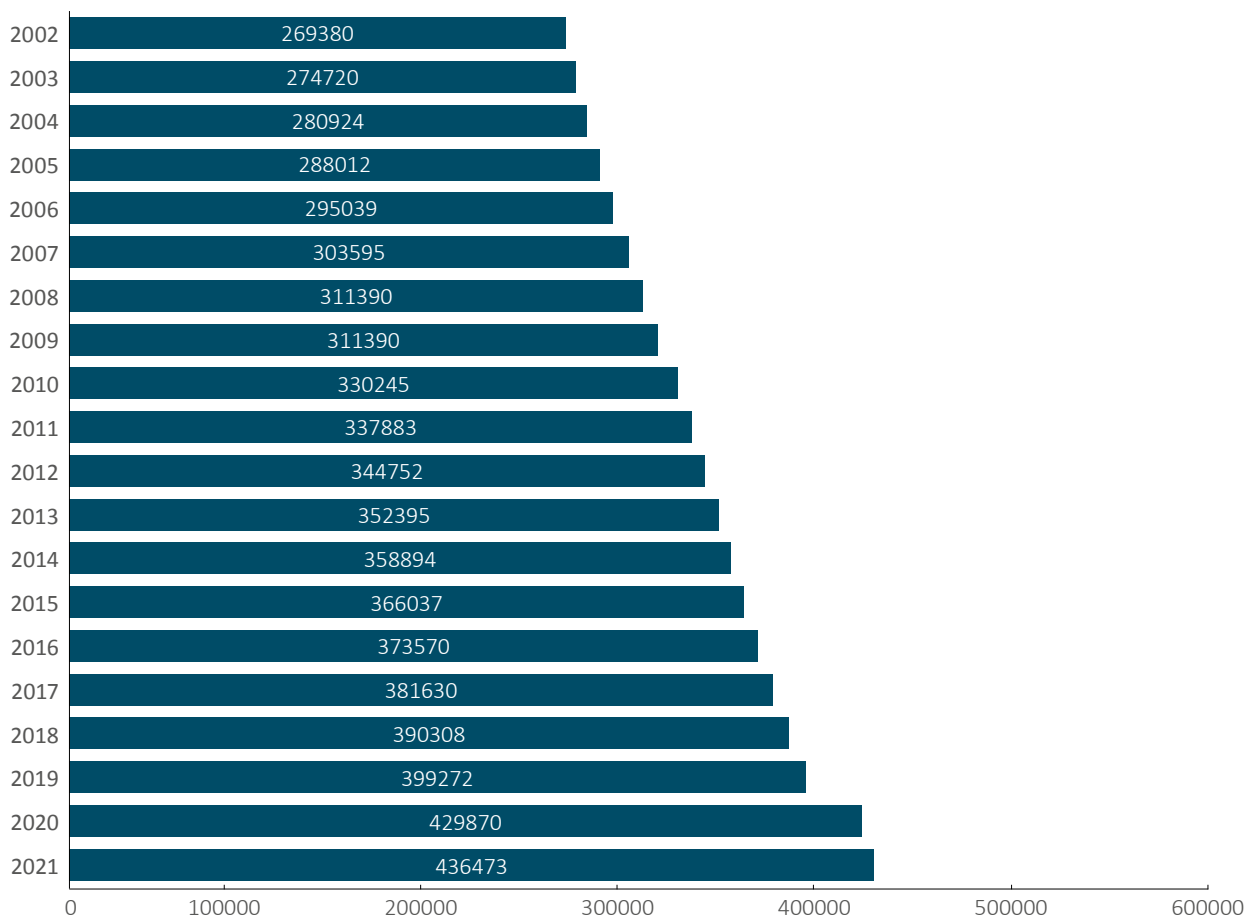

Powiat poznański jest położony w województwie wielkopolskim i zajmuje obszar 1900 km². W 2021 roku liczba mieszkańców wynosiła 436 473. Na powiat poznański składają się gminy skupione wokół Poznania (m.in. Kórnik, Dopiewo, Komorniki, Rokietnica), który jest miastem na prawach powiatu, zatem nie należy do powiatu poznańskiego. W 2021 roku odnotowano dla powiatu wysoki współczynnik salda migracji (14,21) przy jednoczesnym wysokim współczynniku dzietności ogólnej (TFR) na poziomie 1,58.

1.3.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

Liczba mieszkańców powiatu poznańskiego od 2002 roku systematycznie rośnie. W badanym okresie odnotowano wzrost o 62%, co stanowi 3. wynik wśród wszystkich analizowanych powiatów.

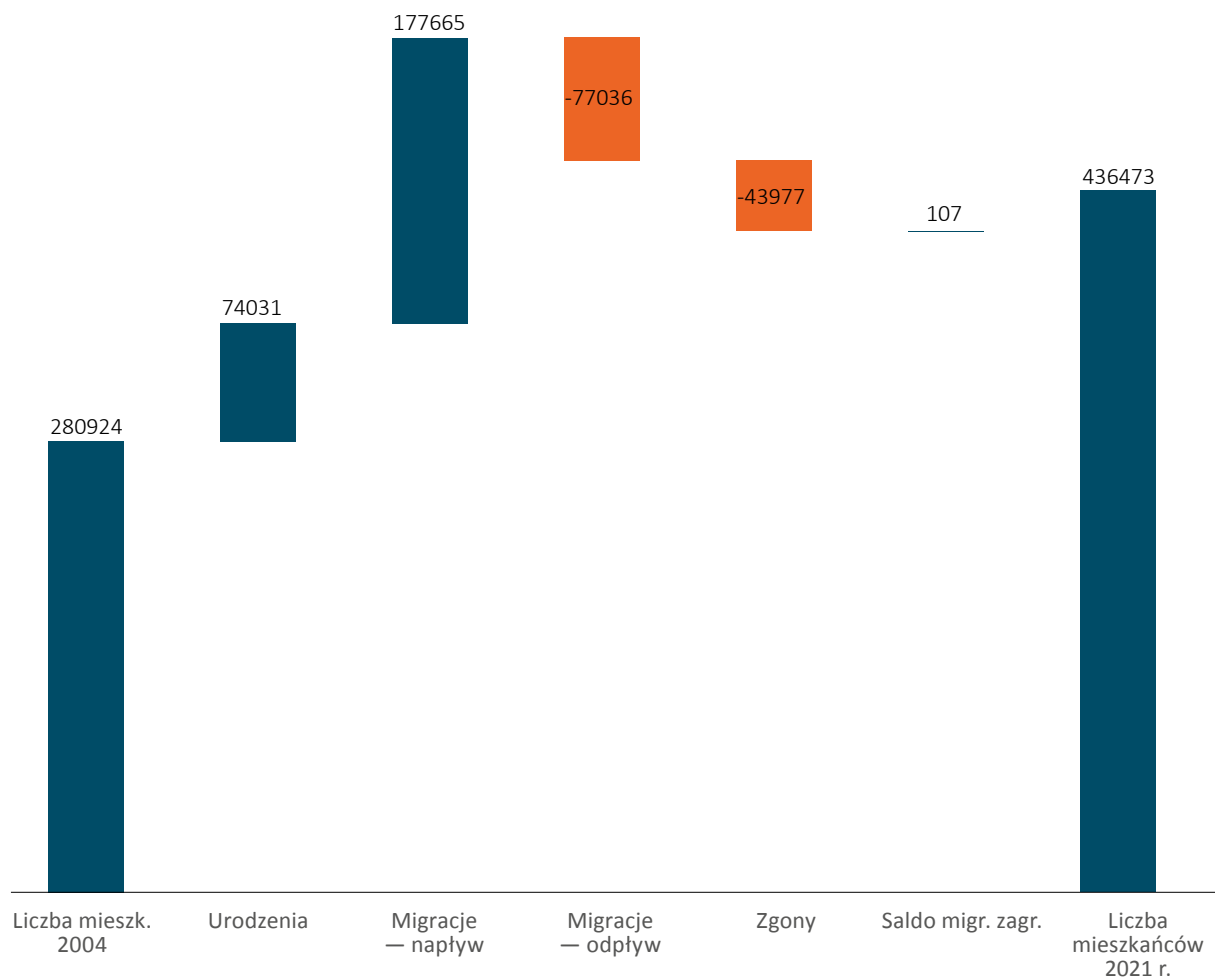
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

1.3.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

W 2004 roku liczba mieszkańców wynosiła 280 924. W latach 2004–2021 liczba urodzeń była wyższa niż liczba zgonów. Odnotowano również 2,5-krotnie wyższą wartość migracji do (napływ) względem migracji z (opływ). Saldo migracji zagranicznych również jest dodatnie. Z analizowanych danych jasno wynika, że na tak spektakularny wzrost liczby mieszkańców miało wpływ dodatnie saldo migracji wewnętrznych, a w drugiej kolejności – dodatni przyrost naturalny.

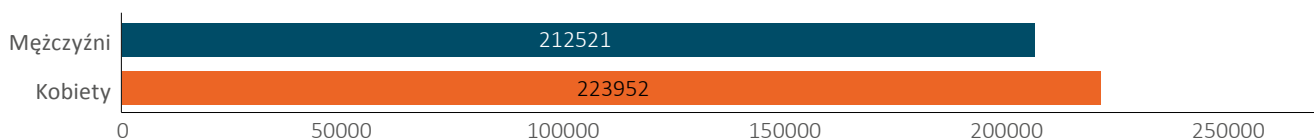
Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

1.3.3. Liczba kobiet i mężczyzn

W 2021 roku większą część mieszkańców stanowiły kobiety (51,3%) względem mężczyzn (48,7%). Współczynnik feminizacji wynosił 105.

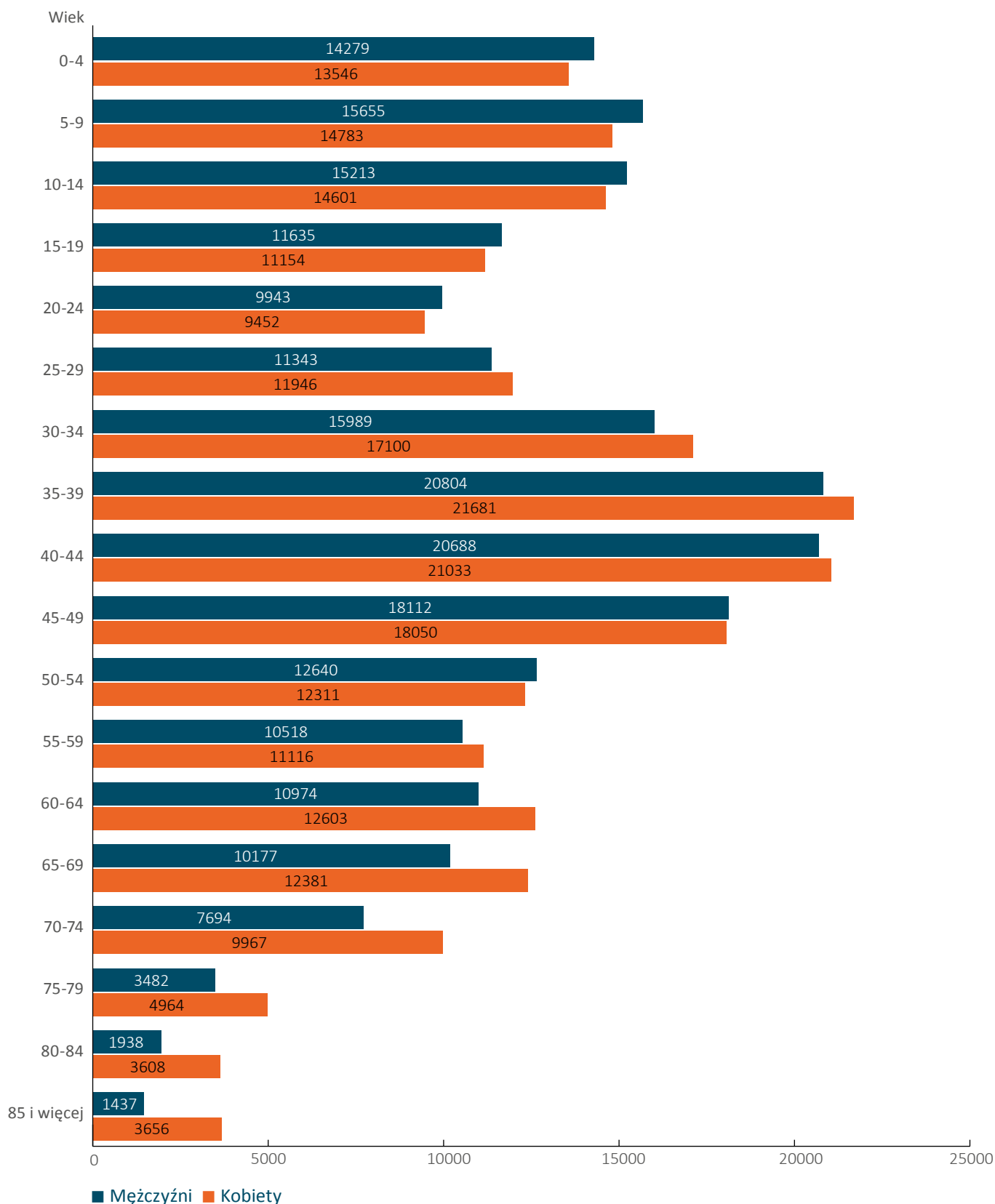
Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

1.3.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

W 2021 roku liczba kobiet i mężczyzn w grupach wiekowych 0–54 lata była zbliżona. Wśród mieszkańców od 55. roku życia dominują kobiety. Najwyższy udział w populacji mają mieszkańcy w wieku 35–39 lat, a także 40–44 lata. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym była wyższa niż populacji w wieku poprodukcyjnym. Około 58% ogółu stanowili mieszkańcy w wieku produkcyjnym, dlatego społeczeństwo to można określić jako stacjonarne (dojrzałe).

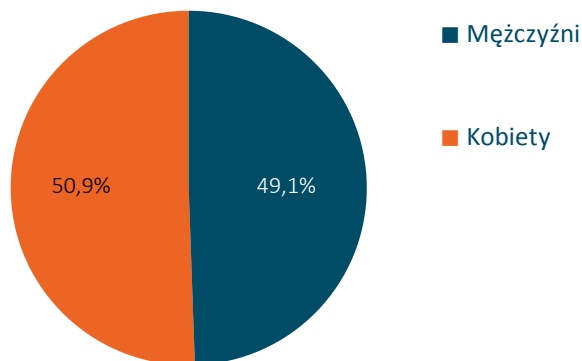
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

1.3.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

W grupie wiekowej 20–39 lat w 2021 roku kobiety przeważały (50,9%) nad mężczyznami (49,1%). Współczynnik feminizacji wyniósł 103,7. Podobnie jak w przypadku powiatu grodziskiego wysoki wskaźnik feminizacji wśród wszystkich mieszkańców powiatu znacznie spada wśród mieszkańców w wieku produkcyjnym i tworzy względnie dobre warunki do zawierania małżeństw, a także powiększania rodzin.

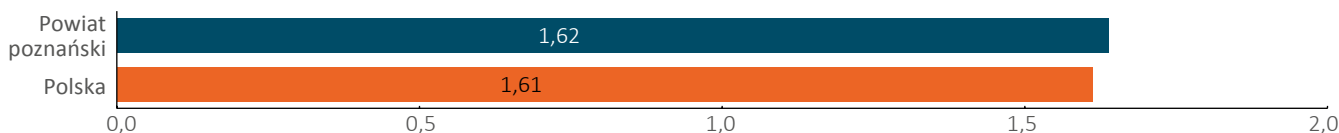
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

1.3.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

Przeciętna liczba dzieci w rodzinie w powiecie poznańskim w 2021 roku wynosiła 1,62, co było wynikiem wyższym od średniej dla kraju jedynie o 0,01.

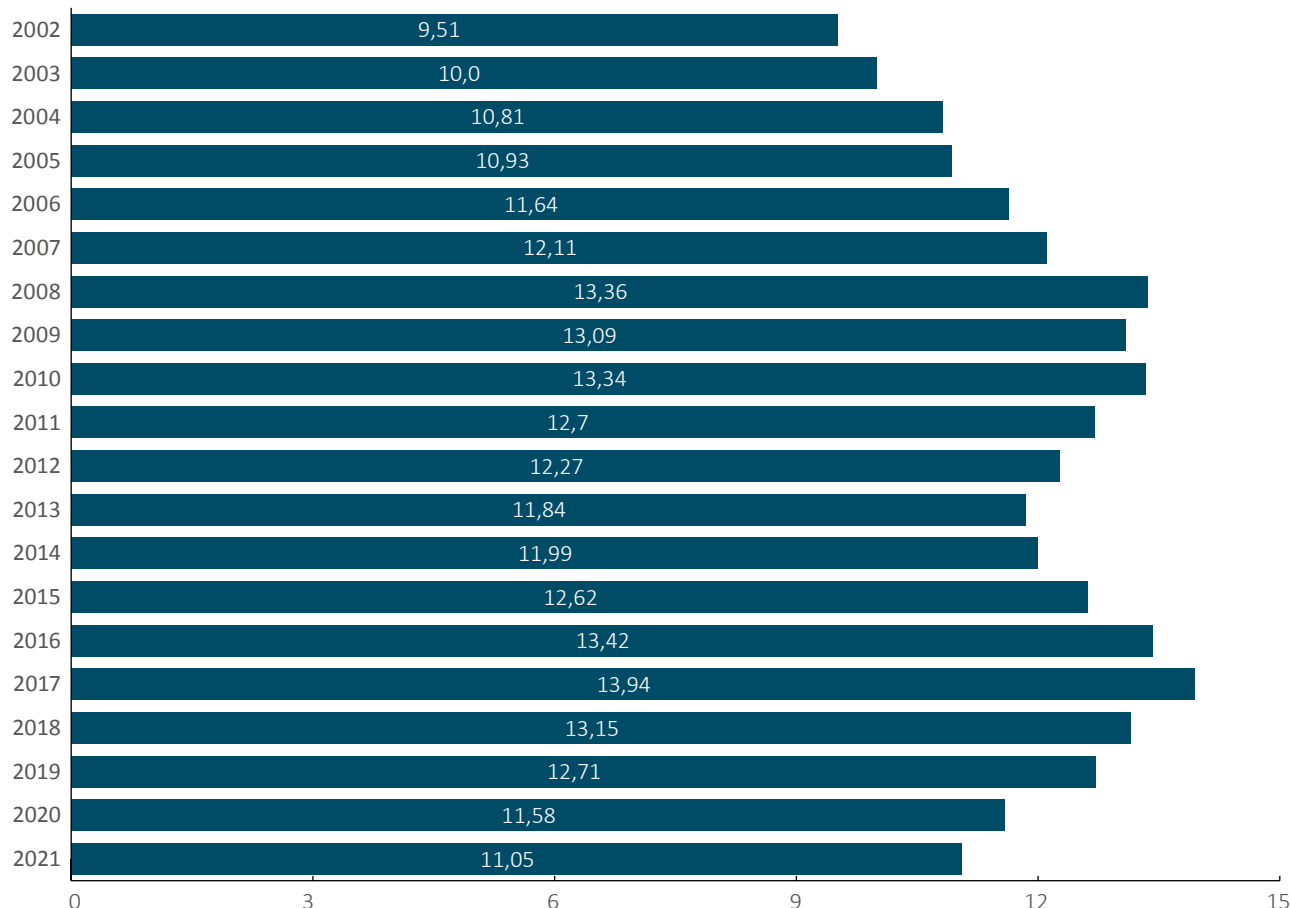
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

1.3.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

W 2002 roku liczba urodzeń żywych na 1000 ludności wynosiła 9,51, a w 2021 roku – 11,05, co daje wzrost na przestrzeni 20 lat o 16%. Wykres charakteryzuje niesystematyczny wzrost. Liczba urodzeń żywych osiągnęła najwyższy wynik 13,94 w 2017 roku. Od 2002 do 2008 roku był widoczny stopniowy wzrost wskaźnika, a następnie w latach 2010–2013 – spadek. Od 2017 roku jest odnotowywany coroczny spadek liczby urodzeń żywych na 1000 mieszkańców, co jest zbieżne z tendencją w Polsce.

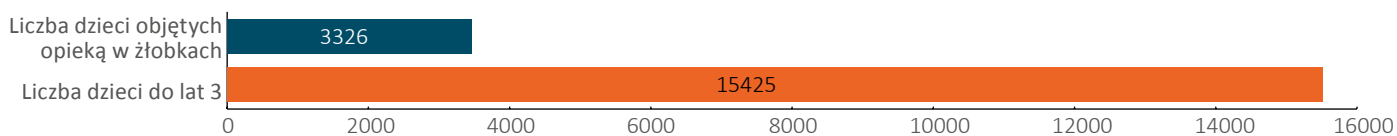
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

1.3.8. Liczba miejsc w żłobkach

W 2021 roku w powiecie poznańskim liczba dostępnych miejsc w żłobkach wynosiła 3326, co zapewniało opiekę nad 21,6% dzieci do lat 3.

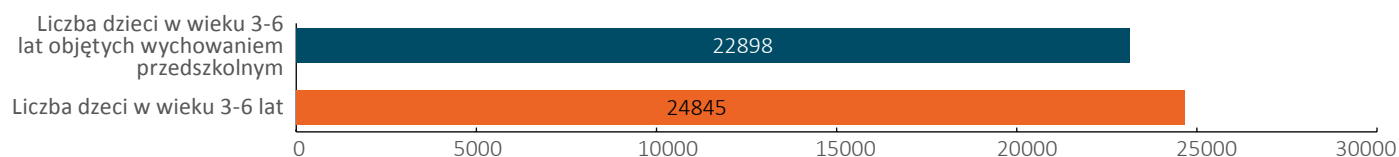
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

1.3.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

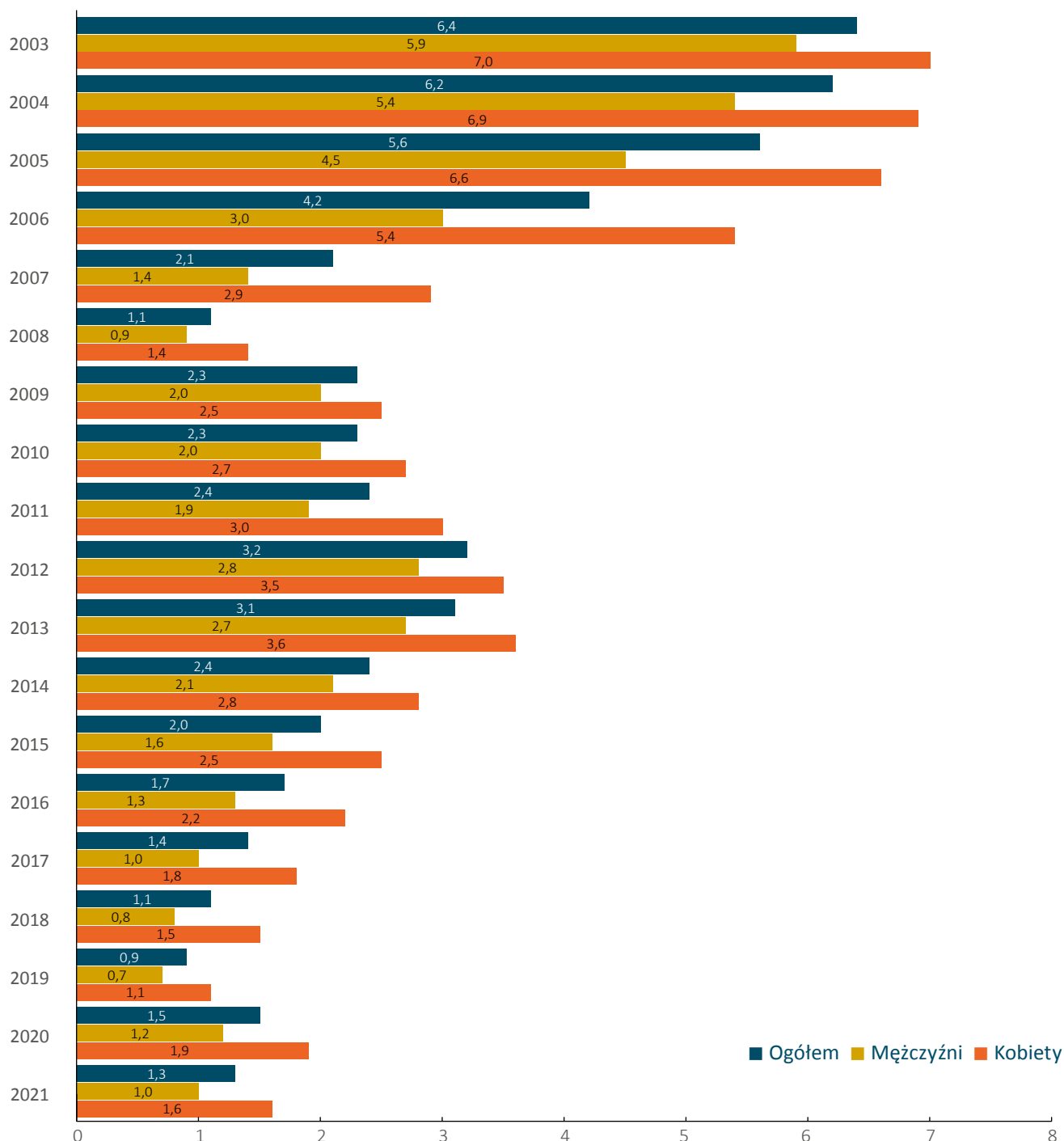
Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

1.3.10. Bezrobocie

W badanym okresie udział bezrobotnych kobiet w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym jest wyższy niż udział bezrobotnych mężczyzn. Warto również wskazać, że procent bezrobotnych mężczyzn jest niższy od średniej dla powiatu w każdym z badanych lat. Od 2003 do 2008 roku jest widoczny lawinowy spadek bezrobocia. W kolejnych latach odnotowuje się wzrost do maksymalnego poziomu 3,2% w 2012 roku. Następnie nastąpił kolejny spadek aż do 2019 roku (0,9%). W latach 2020 i 2021 udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosił kolejno 1,6% i 1,3%. Warto zaznaczyć, że w każdym roku badanego okresu procent bezrobotnych w powiecie stanowi niewielki odsetek. Wartości te są znacznie (czasem kilkakrotnie) niższe od średniej stopy bezrobocia w Polsce. Taki stan równowagi daje możliwość podjęcia pracy przez każdą osobę tym zainteresowaną.

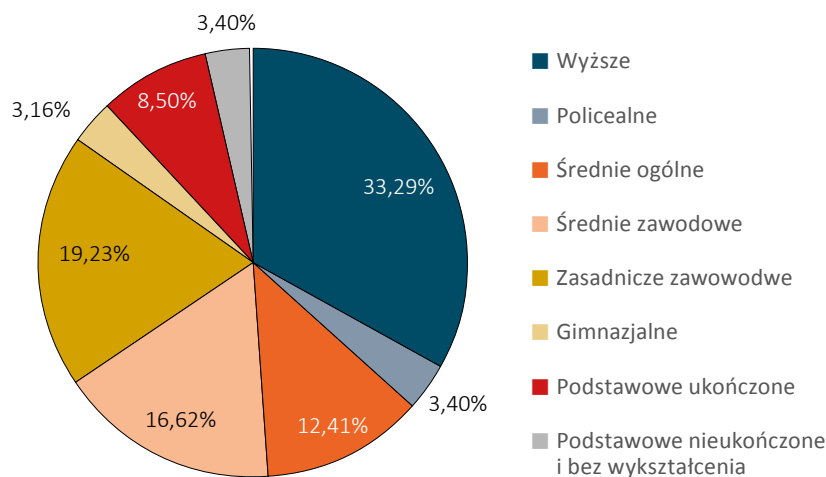
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

1.3.11. Poziom wykształcenia

W 2021 roku według danych NSP 33,3% mieszkańców, a więc większość, stanowiły osoby posiadające wykształcenie wyższe, 19,2% – osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, 16,6% – ze średnim zawodowym, 12,4% – średnim ogólnym, 8,5% – z podstawowym ukończonym, po 3,4% – policealnym i podstawowym nieukończonym, a 3,2% – gimnazjalnym.

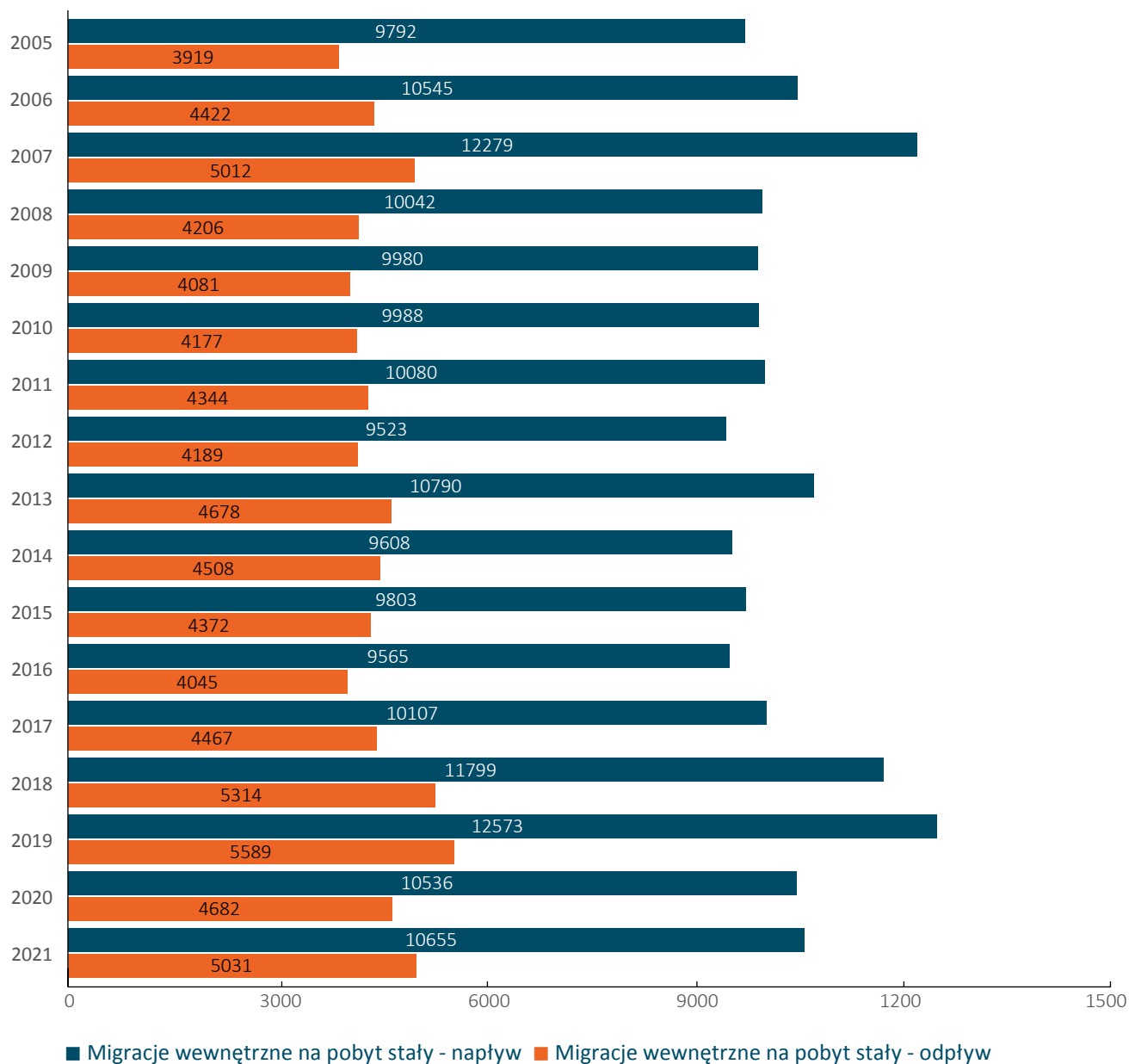
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

1.3.12. Dynamika migracji w czasie

W badanym okresie jest widoczna zdecydowana przewaga migracji wewnętrznych na pobyt stały (napływ) nad liczbą migracji z (odpływ). Rozstęp danych niemal przez cały badany okres był zbliżony. Wyjątek stanowił 2007 rok, w którym odnotowano zarówno wzrost migracji do, jak i migracji z, ale wzrost migracji do osiągnął drugi najwyższy wynik w badanych latach. Kolejnym okresem z taką samą tendencją zwykłą były lata 2018 i 2019 (najwyższa liczba migracji do w ciągu 17 lat).

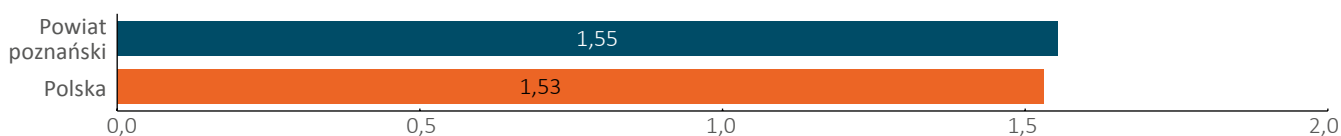
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

1.3.13. Warunki mieszkaniowe

W 2020 roku w powiecie poznańskim na 1 mieszkańca przypadało 1,55 izby, co stanowiło nieznacznie wyższą wartość niż wskaźnik dla Polski.

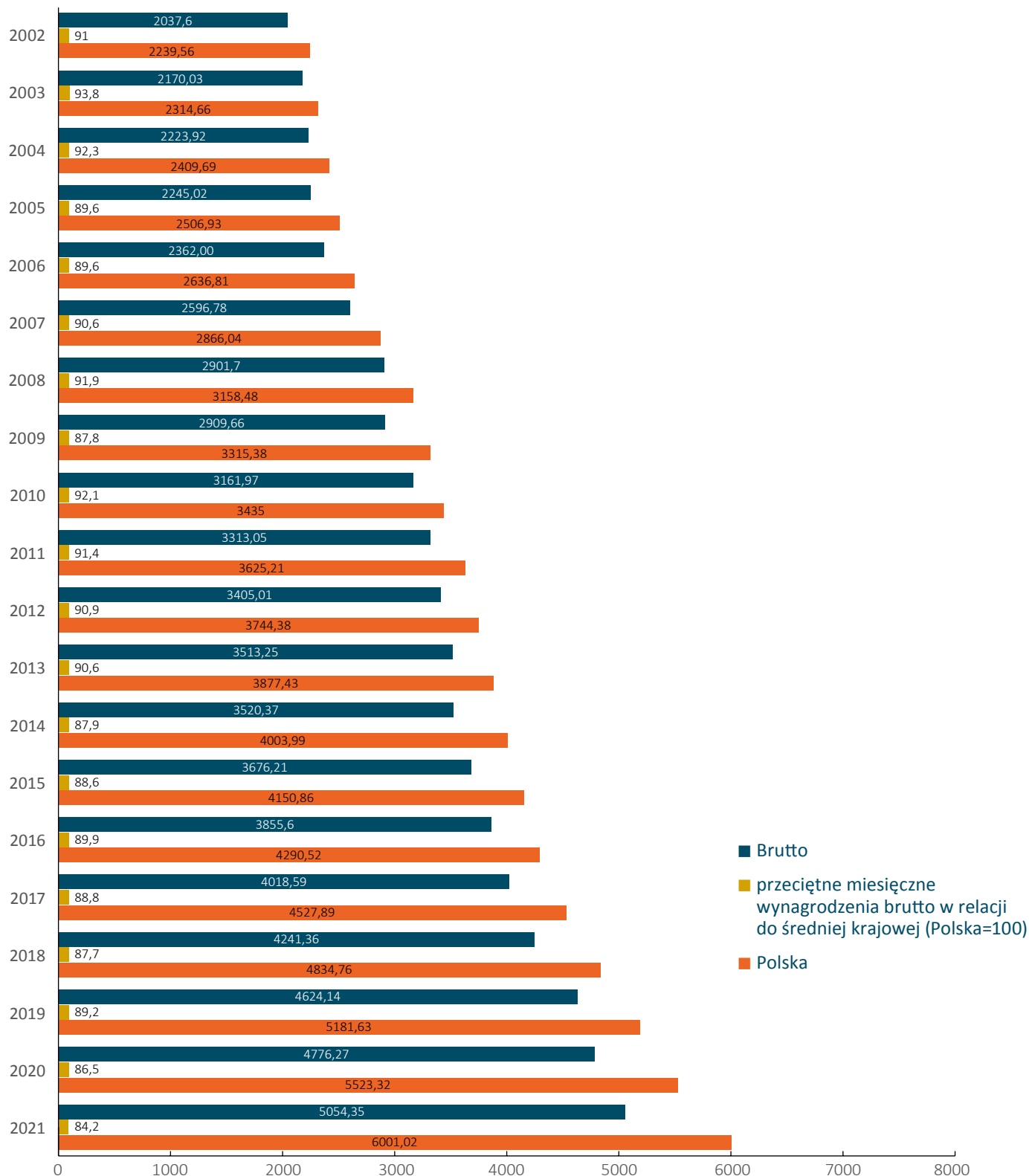
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

1.3.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

W 2002 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto mieszkańca powiatu poznańskiego wynosiło 2037,60 zł, zatem było niższe o ponad 9% od wynagrodzenia przeciętnego Polaka. Przez kolejne lata kwota ta niezmiennie wzrastała, ale jej stosunek do średniej krajowej oscylował w granicach 90%. W 2021 roku wynagrodzenie brutto wynosiło 5054,35 zł, a przeciętnego mieszkańca Polski – już 6001,02 zł. W 2021 roku jest zauważalna zatem najwyższa dysproporcja w ciągu 20 badanych lat.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

1.4. Powiat bielski

woj. śląskie

ludność: 165 650

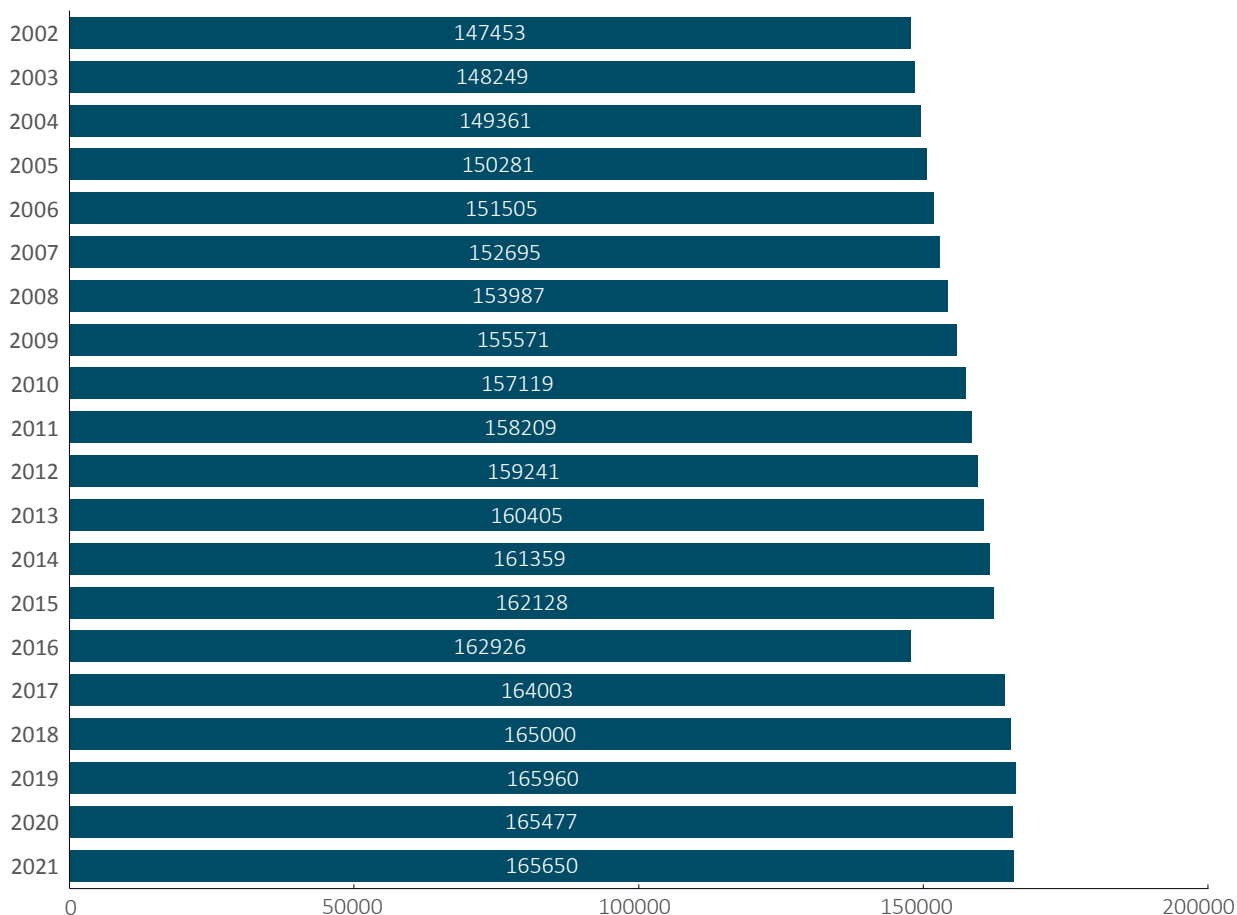

Powiat bielski jest położony w województwie śląskim i zajmuje obszar 458 km². W 2021 roku liczba jego mieszkańców wynosiła 165 650. Powiat bielski tworzą gminy skupione wokół Bielska-Białej, która jest miastem na prawach powiatu, a więc nie należy do powiatu bielskiego, jest jednak siedzibą jego władz. Do gmin tych należą m.in.: Szczyrk, Czechowice-Dziedzice, Jasienica i Jaworze. Od strony północno-wschodniej powiat bielski graniczy z województwem małopolskim, a także z powiatami województwa śląskiego: pszczyńskim, żywieckim i cieszyńskim. W 2021 roku odnotowano tu wysoki współczynnik salda migracji (13,08) przy jednoczesnym wysokim współczynniku dzietności ogólnej (TFR) – 1,51.

1.4.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

Liczba mieszkańców powiatu bielskiego od 2002 roku systematycznie rośnie. W badanym okresie odnotowano wzrost o 12%. Mimo stopniowego corocznego wzrostu można zauważyć, że w latach 2009 i 2010 wzrost ten był najwyższy. Należy również zaznaczyć, że spośród wszystkich analizowanych w tym rozdziale powiatów ten charakteryzuje się najniższym wzrostem liczby mieszkańców.

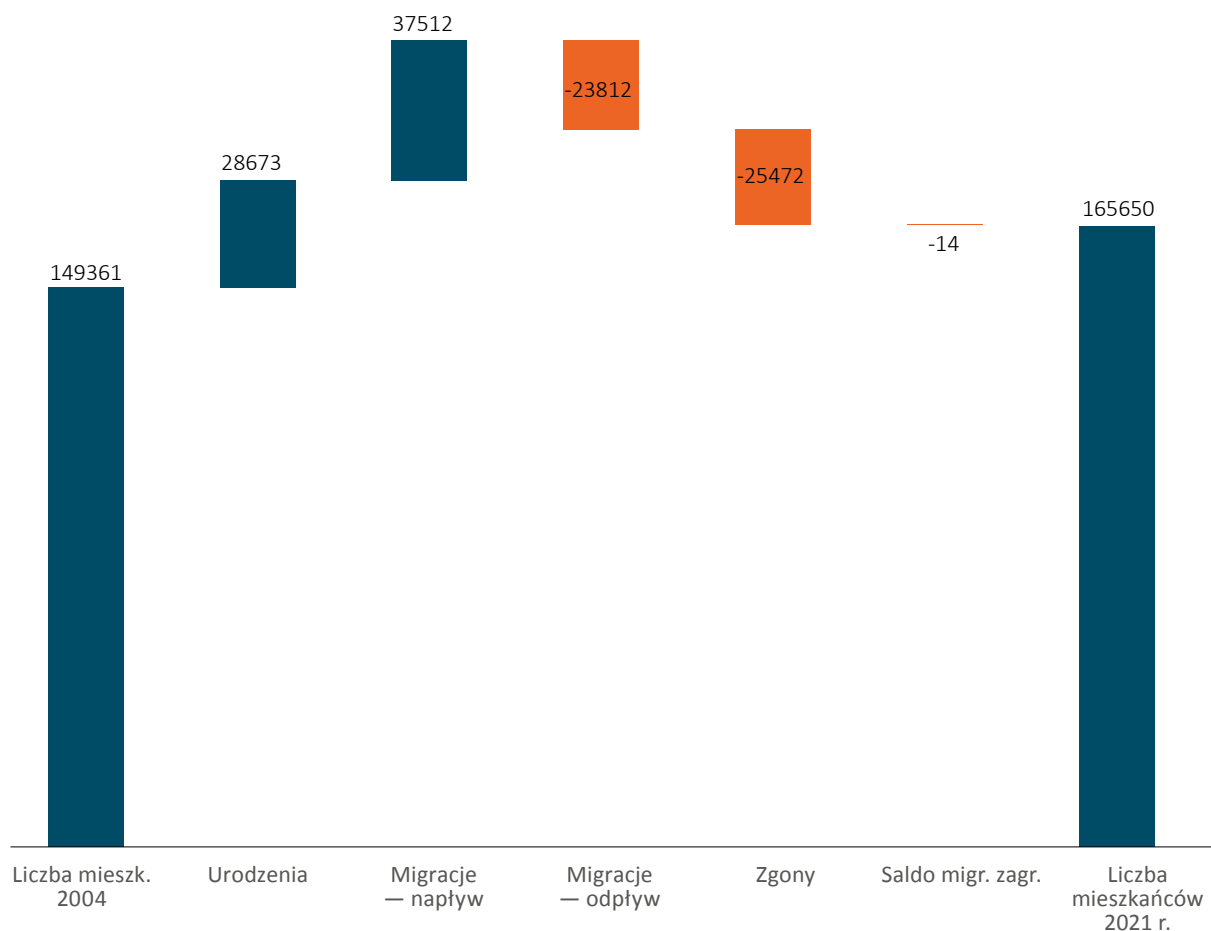
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

1.4.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

W 2004 roku liczba mieszkańców wynosiła 139 361 osób. W latach 2004–2021 liczba urodzeń była wyższa niż liczba zgonów. Odnotowano również wyższą wartość migracji do (napływ) względem migracji z (odpływ). Saldo migracji zagranicznych stanowiło wynik ujemny (-14). Z powyższego wykresu jednoznacznie wynika, że za wspomniany wzrost liczebności mieszkańców na przestrzeni lat odpowiada głównie napływowy ruch ludności, a w mniejszym stopniu – dodatni przyrost naturalny.

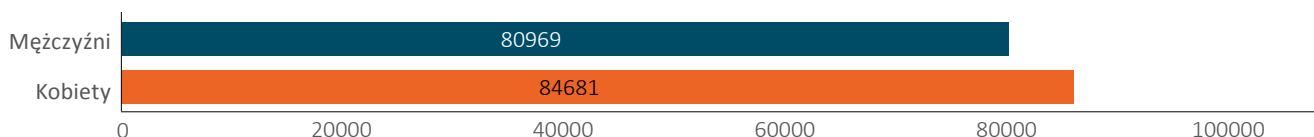
Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

1.4.3. Liczba kobiet i mężczyzn

W 2021 roku mniejszą część mieszkańców stanowili mężczyźni (48,9%) względem kobiet (51,1%). Współczynnik feminizacji wynosił 104.

Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

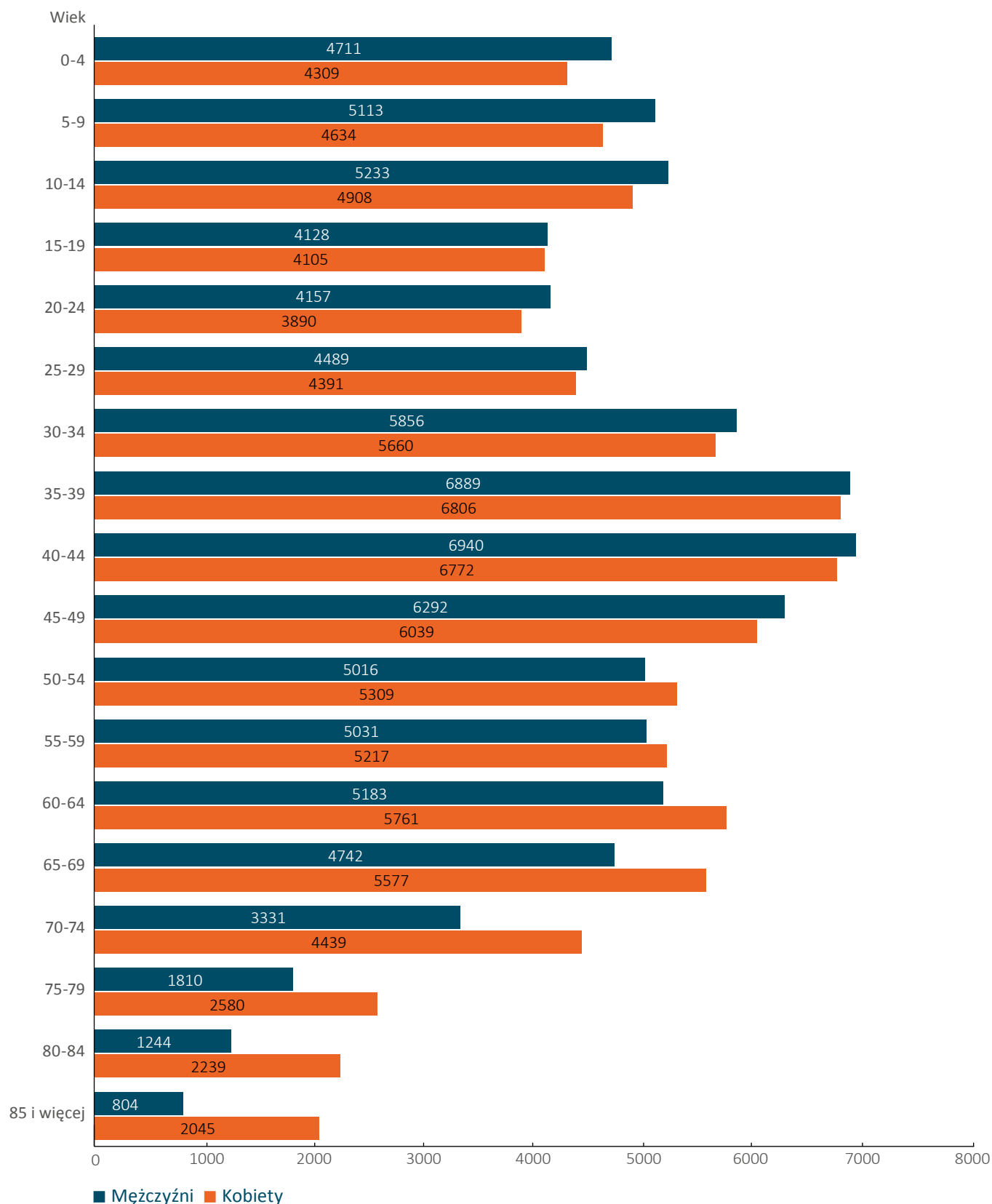

1.4.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

W 2021 roku liczba kobiet i mężczyzn w grupach wiekowych 10–59 lat była zbliżona. Wśród mieszkańców od 60. roku życia dominują kobiety. Najwyższy udział w populacji mają mieszkańcy w wieku 35–39 lat, a także

40–44 lata. Społeczeństwo to można określić jako dojrzałe, liczba osób w wieku przedprodukcyjnym jest nieznacznie wyższa (22%) niż w wieku poprodukcyjnym (20%). 56% społeczeństwa stanowią kobiety i mężczyźni w wieku produkcyjnym.

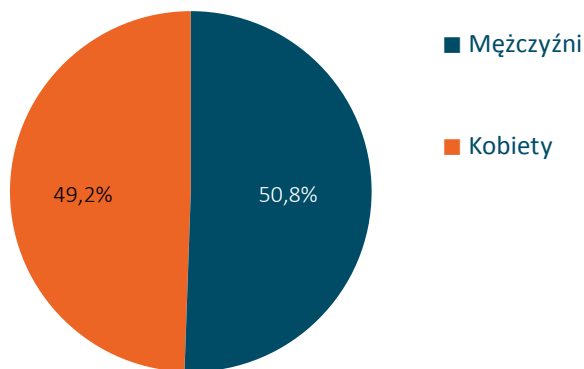
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

1.4.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

W grupie wiekowej 20–39 lat w 2021 roku przeważali mężczyźni (50,8%) nad kobietami (49,2%). Współczynnik maskulinizacji wyniósł 103, zatem można uznać liczbę kobiet i mężczyzn za niestanowiącą bariery dla zakładania rodzin.

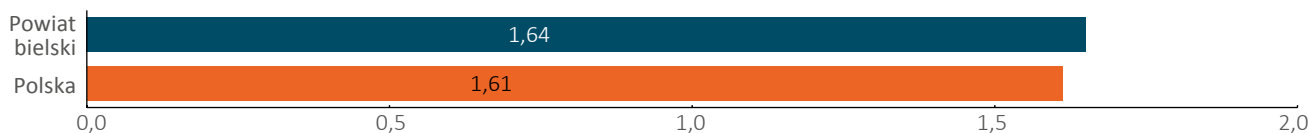
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

1.4.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

Przeciętna liczba dzieci w rodzinie w powiecie bielskim w 2021 roku wynosiła 1,64, co było wynikiem niewiele wyższym od średniej dla kraju.

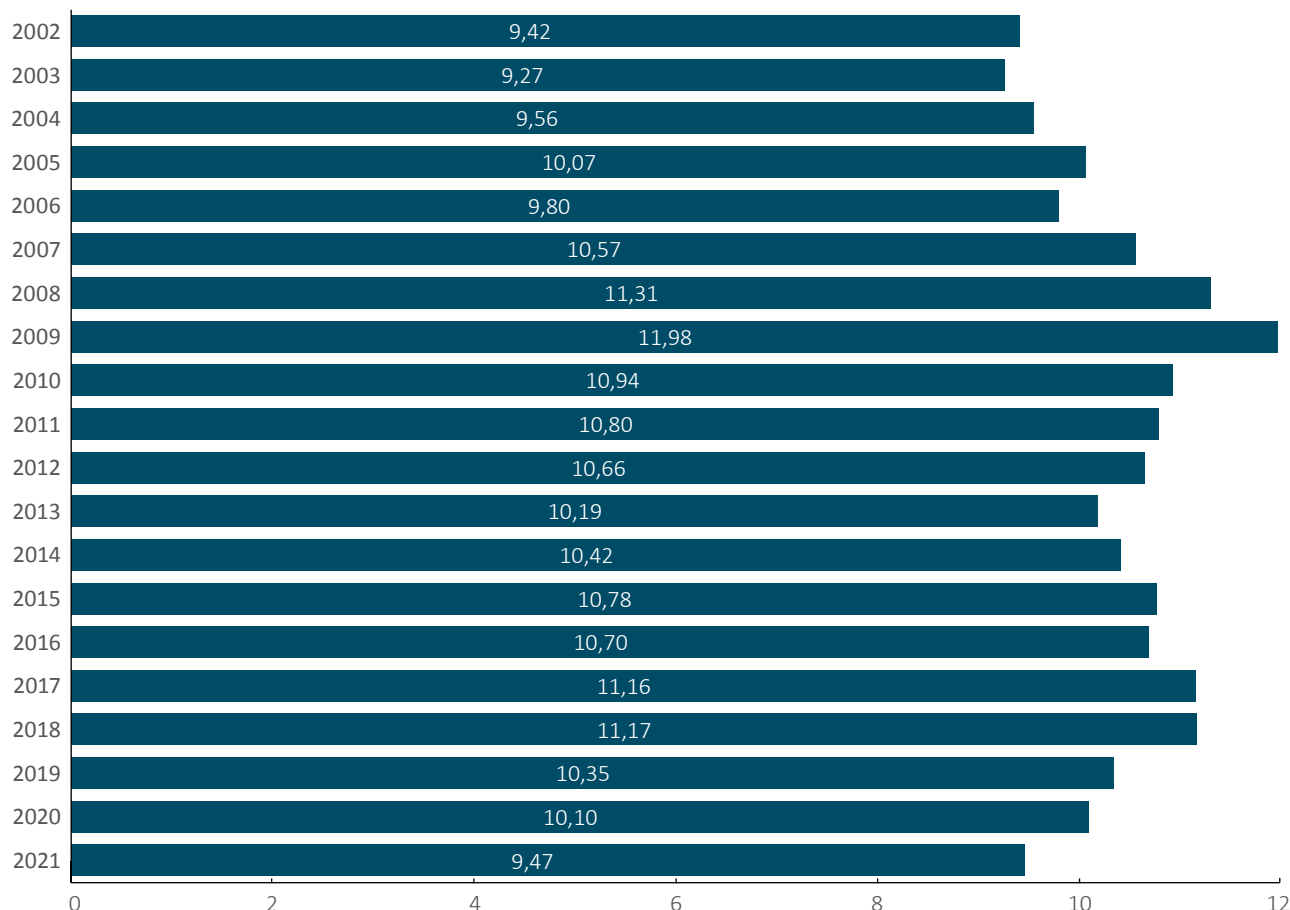
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

1.4.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

W 2002 roku liczba urodzeń żywych na 1000 ludności wynosiła 9,42, a w 2021 roku – 9,47. Liczba urodzeń żywych osiągnęła najwyższy wynik 11,98 w 2009 roku. Od 2006 do 2009 roku był widoczny najwyższy wzrost wskaźnika. Od 2018 roku jest odnotowywany coroczny spadek liczby urodzeń żywych na 1000 mieszkańców. Mimo to współczynnik ten w każdym roku z analizowanego okresu był wyższy niż średni wynik w Polsce w tym samym czasie.

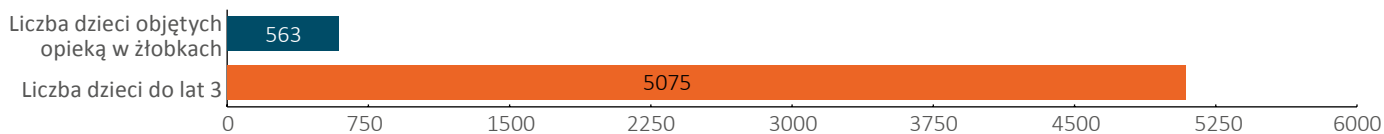
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

1.4.8. Liczba miejsc w żłobkach

W 2021 roku w powiecie bielskim liczba dostępnych miejsc w żłobkach wynosiła 563, co zapewniało opiekę nad 11,1% dzieci do lat 3. Po uwzględnieniu aktywności zawodowej rodziców dzieci w wieku 1–3 lata liczba ta nie ułatwia powrotu do aktywności zawodowej.

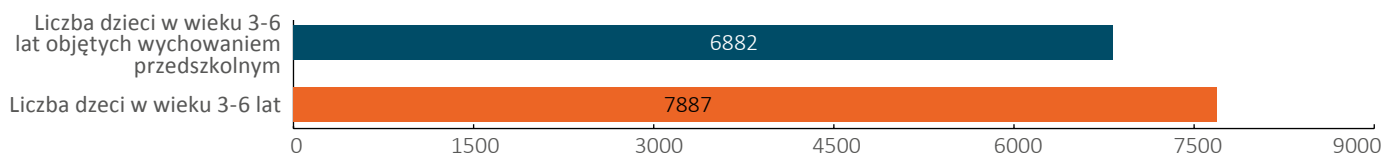
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

1.4.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

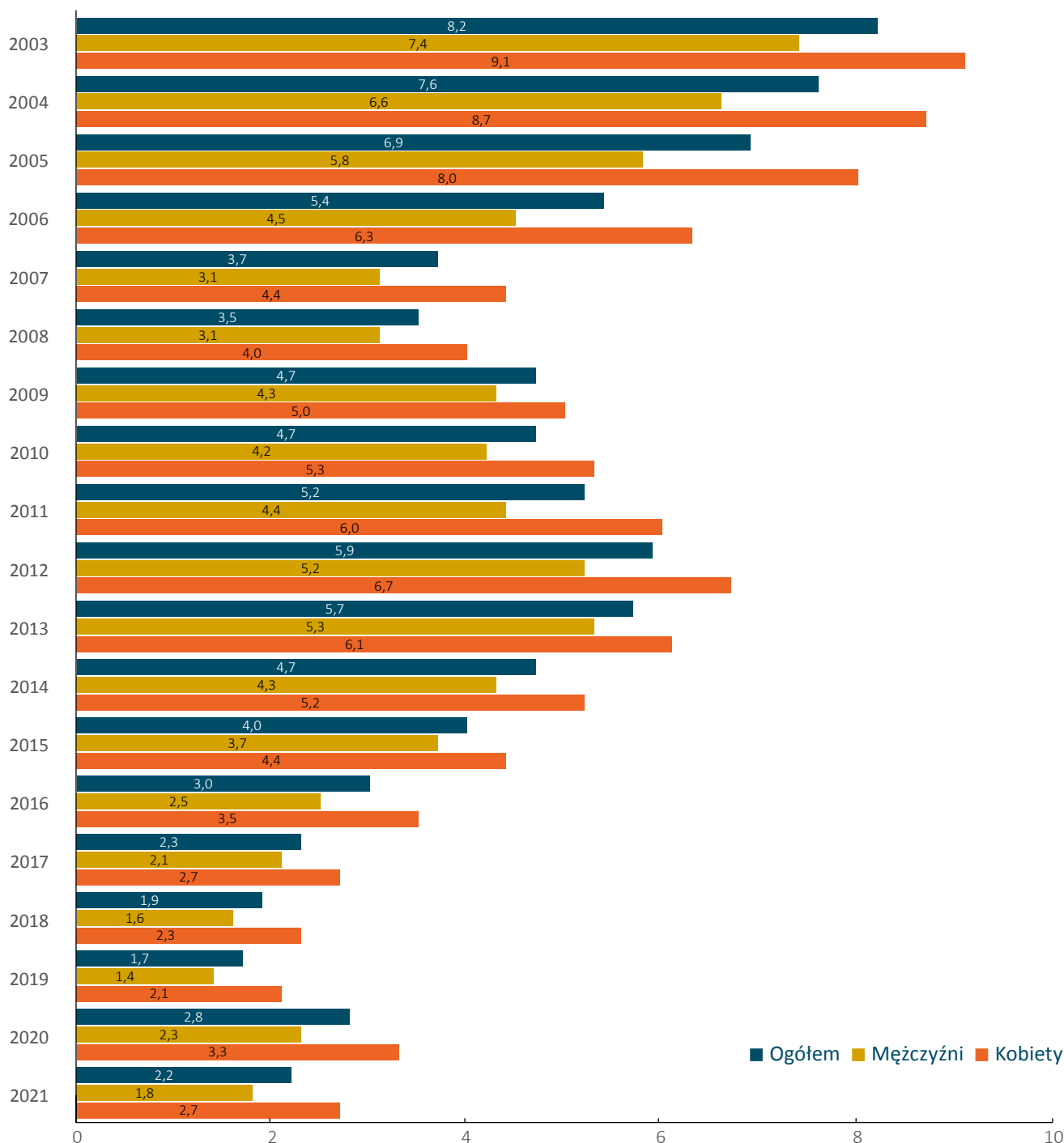
Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

1.4.10. Bezrobocie

W badanym okresie udział bezrobotnych kobiet jest wyższy niż udział bezrobotnych mężczyzn w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Od 2003 do 2008 roku jest widoczny znaczący spadek bezrobocia. W kolejnych latach odnotowuje się wzrost do maksymalnego poziomu 5,9% w 2012 roku. W kolejnych latach następuje kolejny spadek aż do 2019 roku (0,9%). W latach 2020 i 2021 udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosi kolejno 2,8% i 2,2%. W powiecie bielskim od 2015 roku można zaobserwować naturalny poziom bezrobocia, a stan rynku pracy można określić jako ustabilizowany.

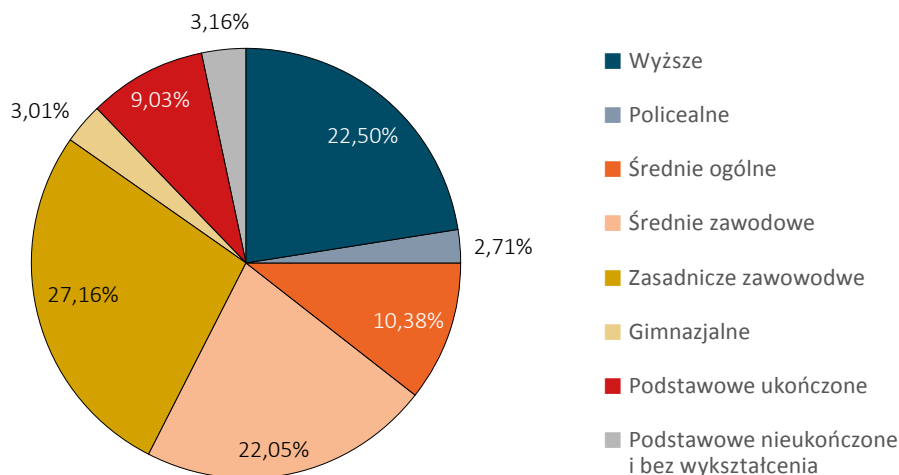
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

1.4.11. Poziom wykształcenia

W 2021 roku według danych NSP większość mieszkańców stanowiły osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe (27,2%). Równie liczne grupy tworzyły osoby z wykształceniem wyższym (22,5%) oraz średnim zawodowym (22%). 9% to mieszkańcy z wykształceniem podstawowym ukończonym, po 3,2% – z wykształceniem podstawowym nieukończonym oraz bez wykształcenia, 3% – z gimnazjalnym, a 2,7% – policealnym. Z powyższych danych wynika, że mieszkańcy powiatu bielskiego nie są reprezentantami grupy najlepiej wykształconych Polaków.

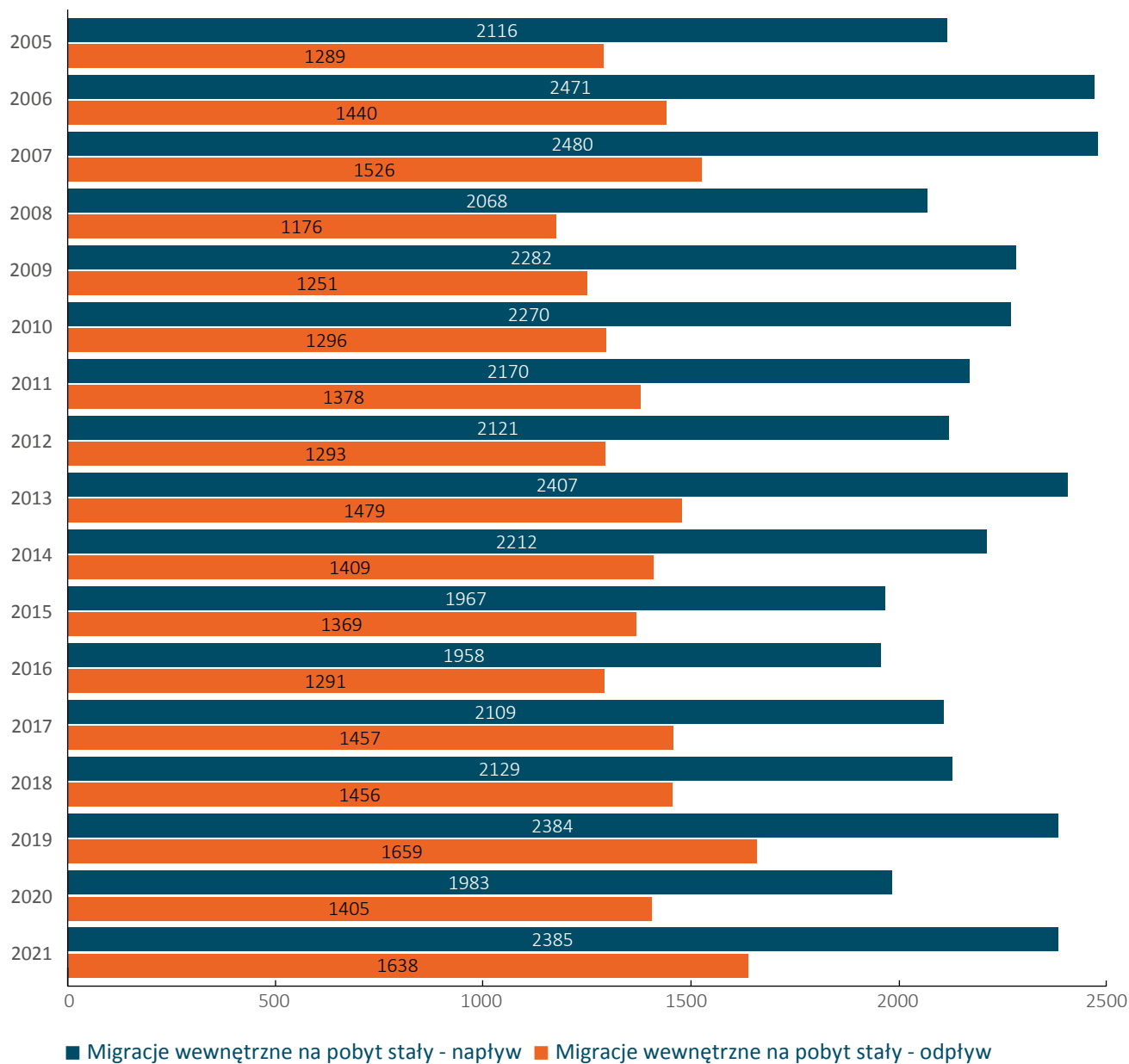
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

1.4.12. Dynamika migracji w czasie

W badanym okresie jest widoczna zdecydowana przewaga migracji wewnętrznych napływowych względem liczby migracji odpływowych. Rozstęp przez cały badany okres jest niemal równy. Wyjątek stanowiły lata 2015, 2016 i 2020, kiedy liczba migracji napływowych wyniosła poniżej 2 tys. To migracje krajowe w największym stopniu odpowiadają za przyrost ludności w powiecie bielskim w ciągu ostatnich 20 lat.

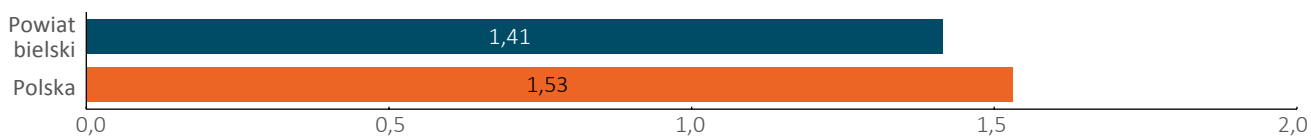
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

1.4.13. Warunki mieszkaniowe

W 2020 roku w powiecie bielskim na 1 mieszkańca przypadało 1,41 izby, co oznacza gorsze warunki mieszkaniowe niż przeciętnego Polaka, na którego w 2020 roku przypadało 1,53 izby.

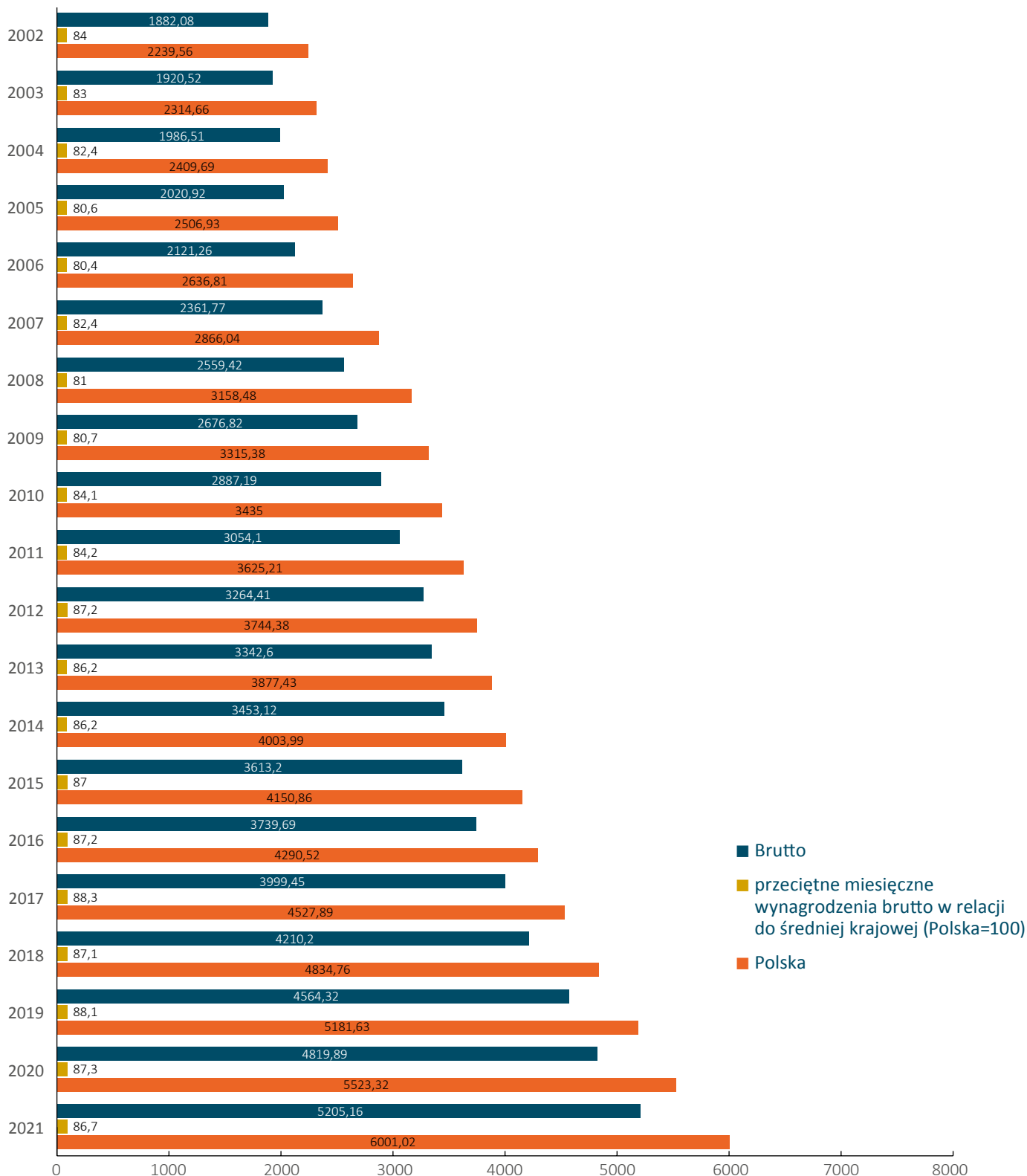
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

1.4.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

W 2002 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto mieszkańca powiatu bielskiego wynosiło 1882,08 zł, co stanowiło 84,04% przeciętnego wynagrodzenia w Polsce. Przez kolejne lata kwota wynagrodzenia wzrastała, ale jej stosunek do średniej krajowej oscylował w okolicach 80%. Od 2010 roku obserwuje się spadek różnicy między tymi dwiema wartościami. W 2021 roku wynagrodzenie brutto mieszkańca powiatu bielskiego wyniosło 5205,16 zł, zatem mniej o niemal 800 zł względem wynagrodzenia przeciętnego mieszkańca Polski.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

1.5. Powiat piaseczyński

woj. mazowieckie

ludność: 209 443

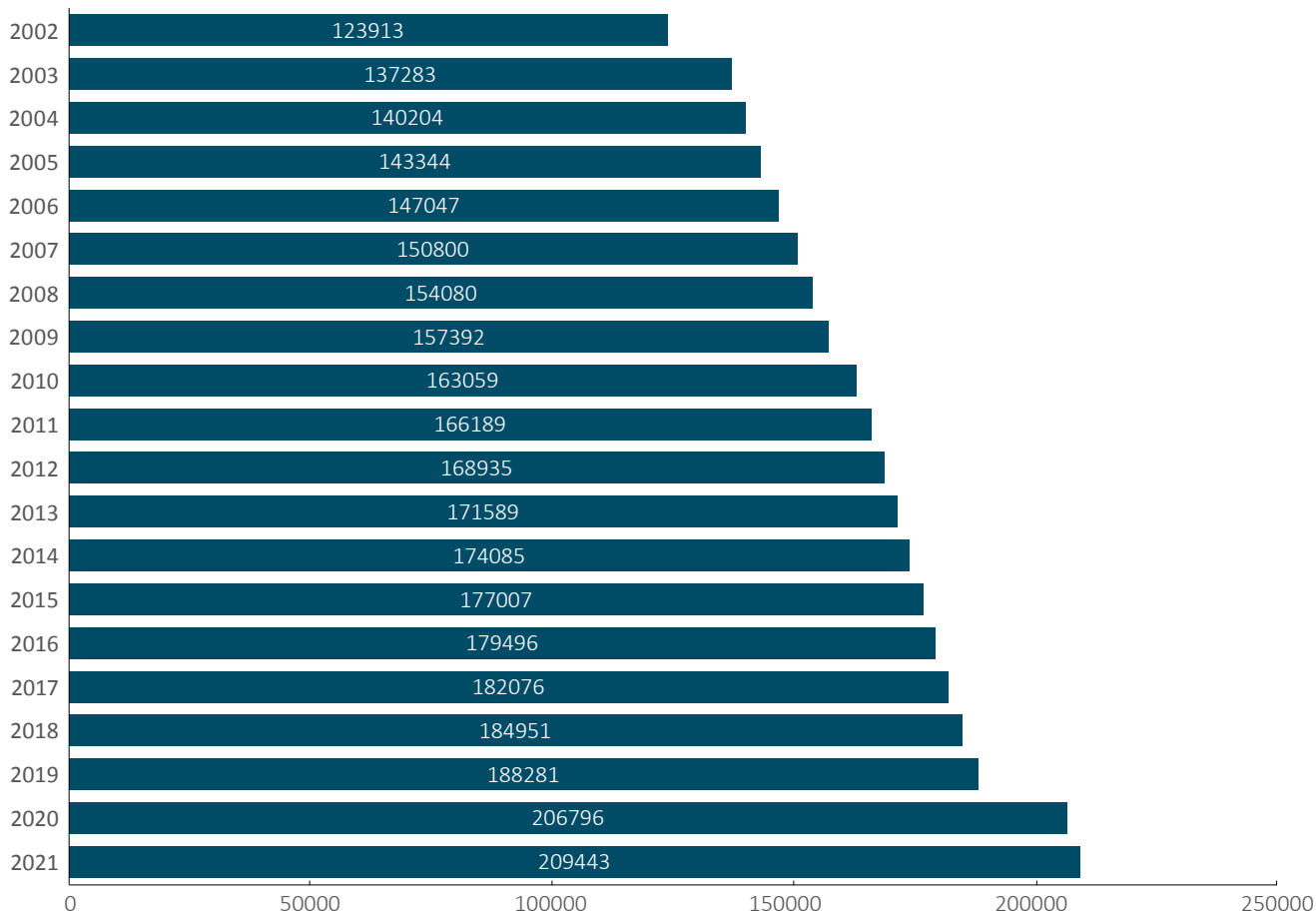

Powiat piaseczyński jest położony w województwie mazowieckim i bezpośrednio sąsiaduje z m.st. Warszawą od strony południowej. Zajmuje powierzchnię 621 km². Na jego terenie znajduje się Piaseczno – miasto średniej wielkości, a także trzy miasta zaliczane do jednostek małych: Tarczyn, Góra Kalwaria oraz Konstancin-Jeziorna. W 2021 roku obszar powiatu piaseczyńskiego zamieszkiwały 209 443 osoby. W 2021 roku w powiecie odnotowano wysoki współczynnik salda migracji (11,91) przy jednoczesnym wysokim współczynniku dzietności ogólnej (TFR) – 1,59.

1.5.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

W latach 2002–2021 liczba mieszkańców powiatu piaseczyńskiego wzrosła o 69%, co stanowi najwyższy wynik wśród wszystkich przedstawionych w tym rozdziale powiatów. W latach 2003–2019 wzrost miał charakter stopniowy i równy. W 2020 roku nastąpił skokowy wzrost liczby mieszkańców.

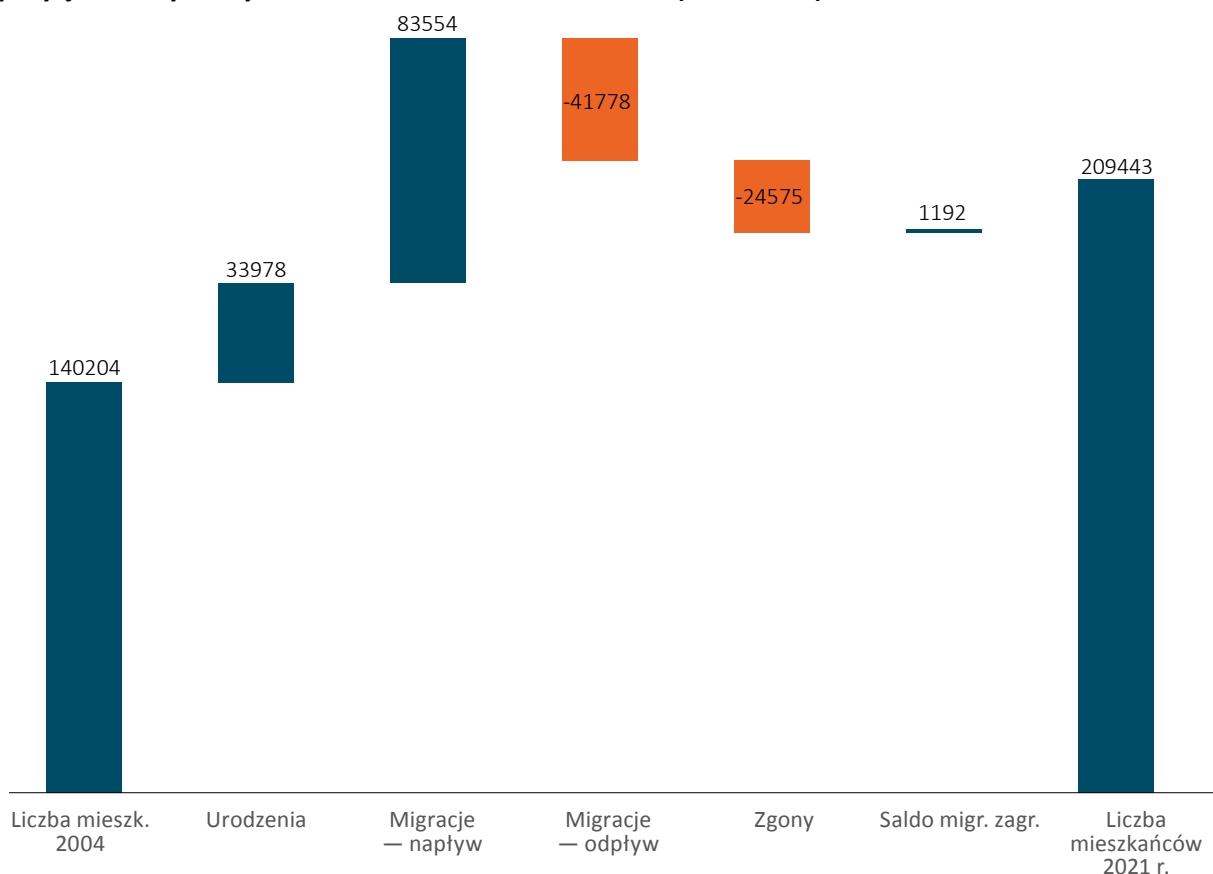
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

1.5.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

W 2004 roku liczba mieszkańców wynosiła 140 204. Liczba urodzeń w ciągu 18 lat (2004–2021) była wyższa niż liczba zgonów w tym samym okresie. Saldo migracji zagranicznych było dodatnie, tak jak saldo migracji wewnętrznych – zaobserwowano ponad dwukrotnie wyższy napływ (83 554) niż odpływ (39 625). Przy szczegółowej analizie dekompozycji zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021 nasuwa się jednoznaczna odpowiedź na pytanie o przyczynę tak spektakularnego wzrostu liczby mieszkańców – jest nią napływ w ramach migracji wewnętrznych. Mniejsze znaczenie miał dodatni przyrost naturalny. Na uwagę zasługuje jednak saldo migracji zagranicznych, które jest stosunkowo wysokie (1192) w porównaniu z innymi powiatami.

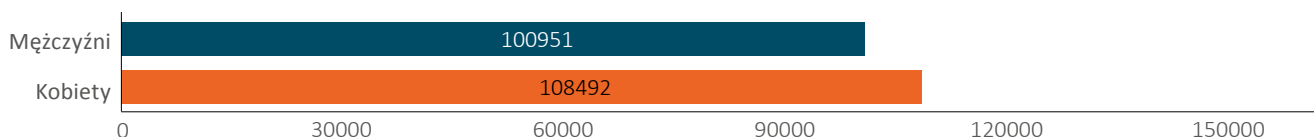
Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

1.5.3. Liczba kobiet i mężczyzn

W 2021 roku 51,8% ogółu mieszkańców stanowiły kobiety, a 48,2% – mężczyźni. Współczynnik feminizacji wynosił 107,4, co wskazuje na wysoką dysproporcję.

Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

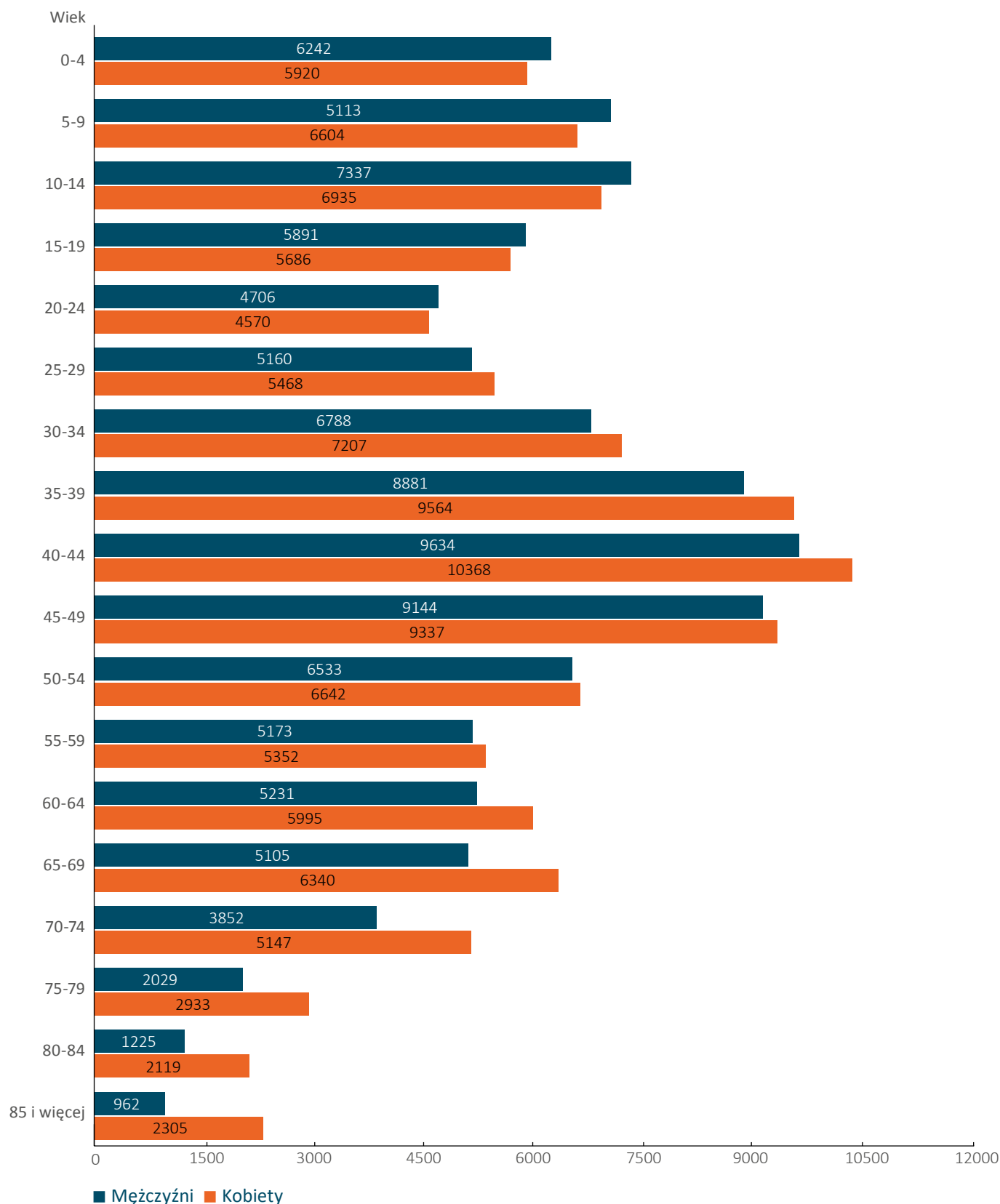

1.5.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

Struktura demograficzna mieszkańców powiatu piaseczyńskiego w 2021 roku charakteryzowała się wysoką liczbą urodzeń. Najwyższy udział w populacji mieli mieszkańcy grupy wiekowej 40–44 lata, niemal równie wysoki jest udział grup wiekowych 35–39 oraz 45–49 lat. W grupach wiekowych od 0 do 34 lat udział kobiet i mężczyzn

był zbliżony. W kohortach 35–39, 40–44 odnotowuje się nadwyżkę populacji kobiet, tak samo jak w kohortach od 60. roku życia. Najwyższą dysproporcję między liczbą kobiet i mężczyzn można zauważyć w grupach wiekowych 65–69 lat, 70–74 lata oraz od 85. roku życia. W grupach od 45. do 59. roku życia udział obu płci jest bardzo zbliżony. Liczebność ludności w wieku przedprodukcyjnym w poszczególnych grupach wieku jest wyższa niż mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, a mieszkańcy w wieku produkcyjnym stanowią ok. 55% ogółu. Liczebność mieszkańców w wieku powyżej 69. roku życia drastycznie spada.

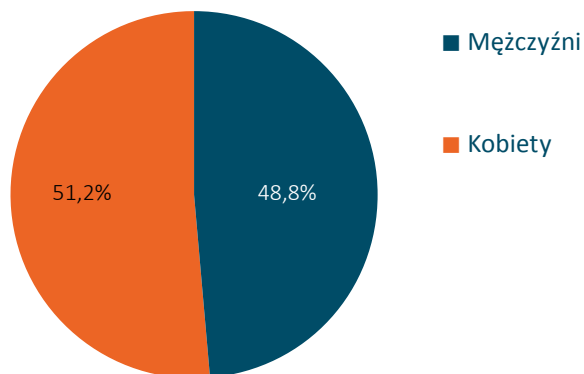
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

1.5.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

W 2021 roku w grupie wiekowej 20–39 lat przeważały kobiety (51,2%) w stosunku do mężczyzn (48,8%). Współczynnik feminizacji dla tej grupy wiekowej wynosi 104. Pomimo dużego spadku wartości wskaźnika w danej grupie wiekowej względem ogółu społeczeństwa (współczynnik feminizacji – 107,4) nadal jest widoczna dysproporcja pomiędzy liczbą kobiet i mężczyzn.

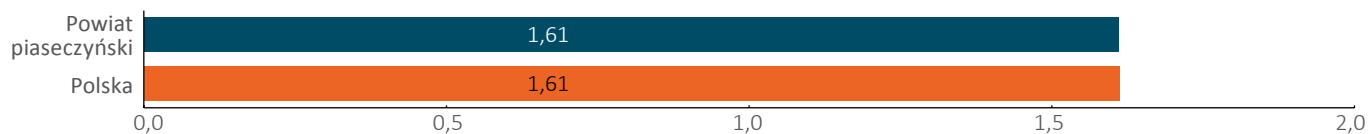
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

1.5.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

Przeciętna liczba dzieci w rodzinie w powiecie piaseczyńskim w 2021 roku wynosiła 1,61, co było wynikiem wyższym od średniej dla kraju jedynie o 0,01.

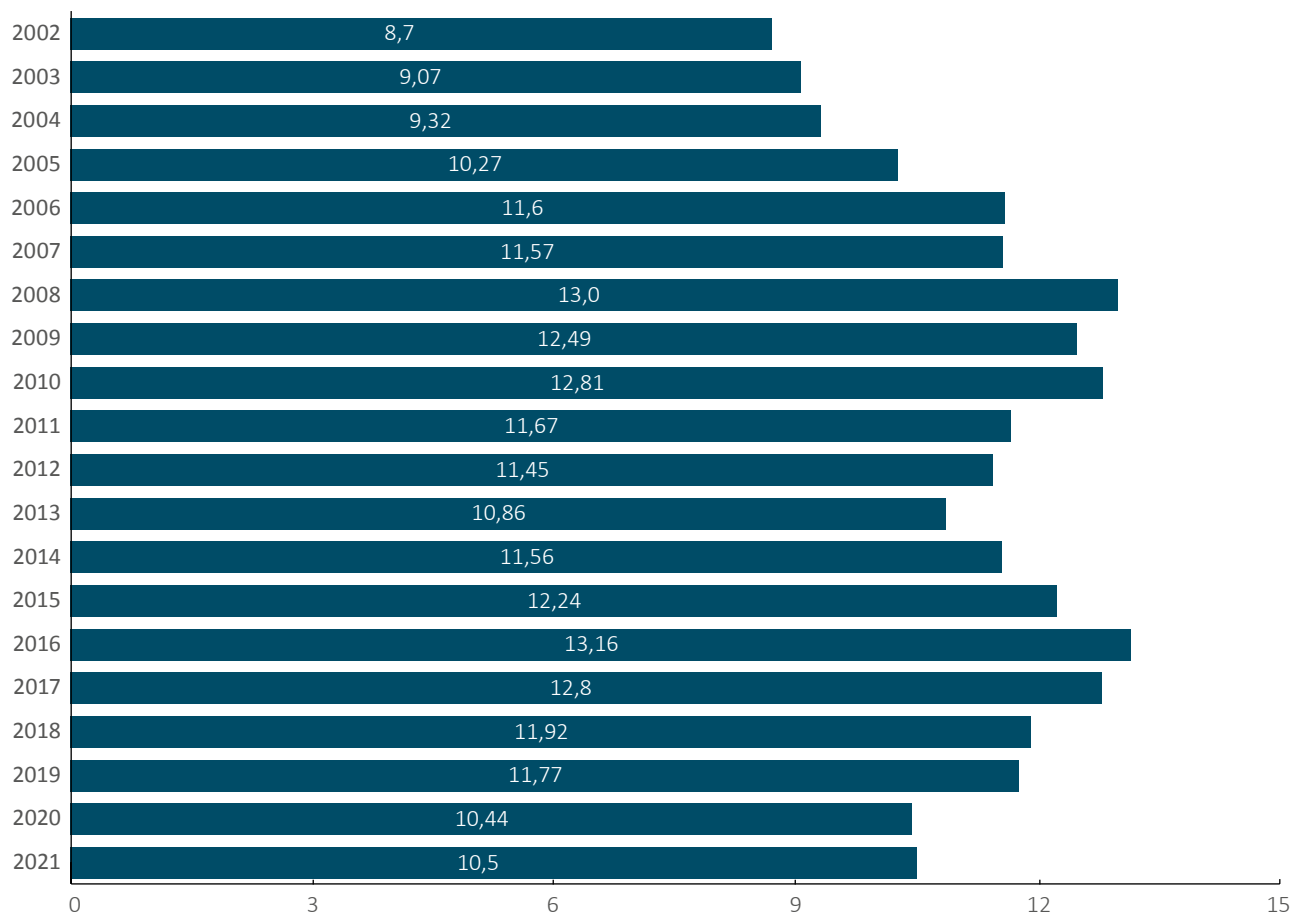
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

1.5.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

W 2002 roku liczba urodzeń żywych na 1000 ludności wynosiła 8,71, a w 2021 roku – 10,05, co daje wzrost na przestrzeni 20 lat o 15%. Na wykresie jest widoczny niesystematyczny wzrost. Liczba urodzeń żywych osiągnęła najwyższy poziom 13,16 w 2016 roku. Od 2002 do 2008 roku był widoczny stopniowy wzrost wskaźnika, a następnie od 2010 do 2013 roku spadek. Od 2016 roku jest odnotowywany coroczny spadek liczby urodzeń żywych na 1000 mieszkańców, ale pozostaje na znacznie wyższym poziomie niż średni wynik w Polsce dla poszczególnych lat.

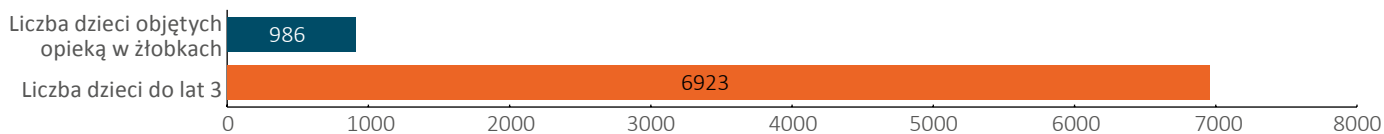
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

1.5.8. Liczba miejsc w żłobkach

W 2021 roku w powiecie piaseczyńskim liczba dostępnych miejsc w żłobkach wynosiła 986, co zapewniało opiekę nad 14,2% dzieci do lat 3.

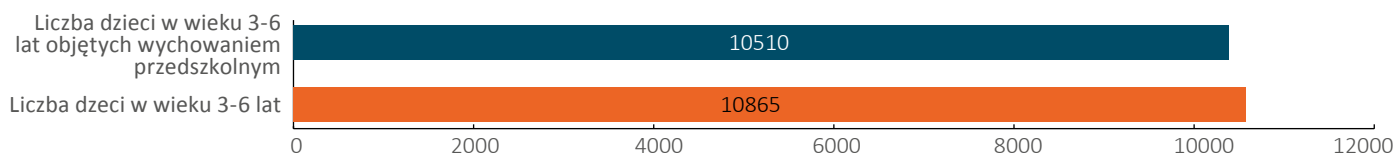
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

1.5.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

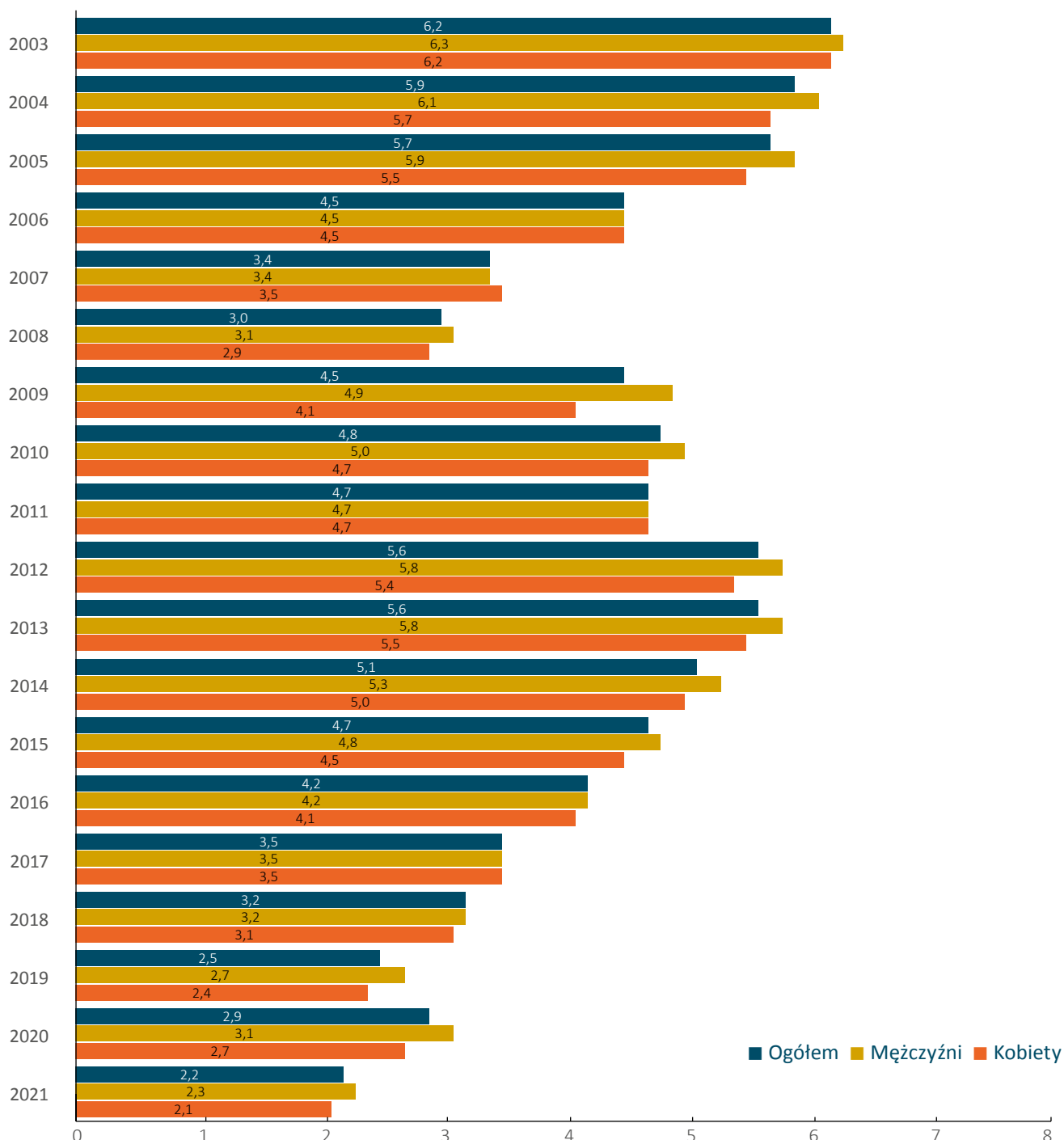
Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

1.5.10. Bezrobocie

W badanym okresie udział bezrobotnych kobiet jest wyższy niż udział bezrobotnych mężczyzn w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Warto również wskazać, że procent bezrobotnych mężczyzn jest niższy od średniej dla powiatu w każdym roku z badanego okresu. Od 2003 do 2008 roku jest widoczny lawinowy spadek bezrobocia. W kolejnych latach odnotowuje się wzrost do maksymalnego poziomu 5,6% w latach 2012 i 2013. W kolejnych latach następuje kolejny spadek aż do 2019 roku (2,5%). W latach 2020 i 2021 udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosi kolejno 2,9% i 2,2%. Warto zaznaczyć, że w każdym roku badanego okresu procent bezrobotnych w powiecie stanowi niewielki odsetek. Wartości te są znacznie (nawet kilkukrotnie) niższe od średniego poziomu bezrobocia w Polsce, co gwarantuje znalezienie zatrudnienia przez każdą osobę zdolną do pracy.

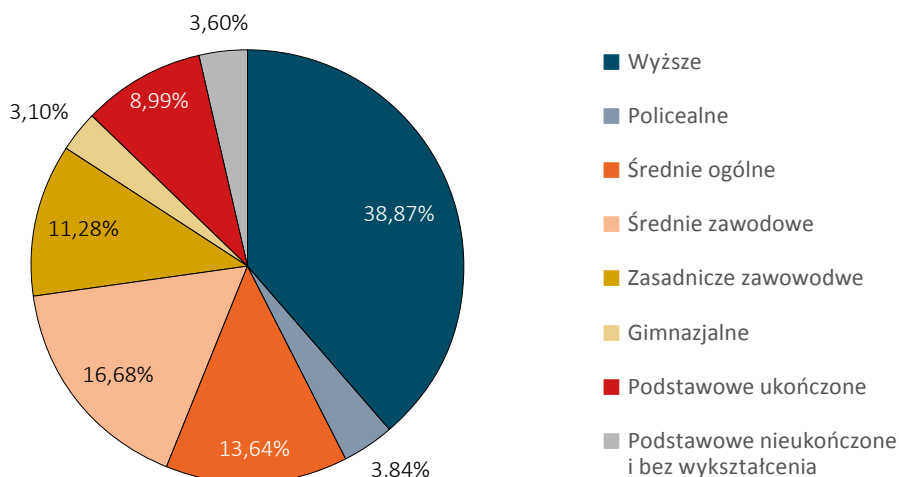
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

1.5.11. Poziom wykształcenia

Mieszkańcy powiatu piaseczyńskiego, według danych pozyskanych podczas Narodowego Spisu Powszechnego w 2021 roku, w większości posiadali wykształcenie wyższe (38,9%). 16,7% stanowili mieszkańcy z wykształceniem średnim zawodowym, 13,6% – średnim ogólnym, 11,3% – zasadniczym zawodowym, 9% – podstawowym, 3,8 – policealnym, 3,6 – podstawowym nieukończonym, a 3,1% – z gimnazjalnym. Jak wynika z danych zawartych na powyższym wykresie, mieszkańcy powiatu piaseczyńskiego charakteryzują się bardzo wysokim poziomem wykształcenia.

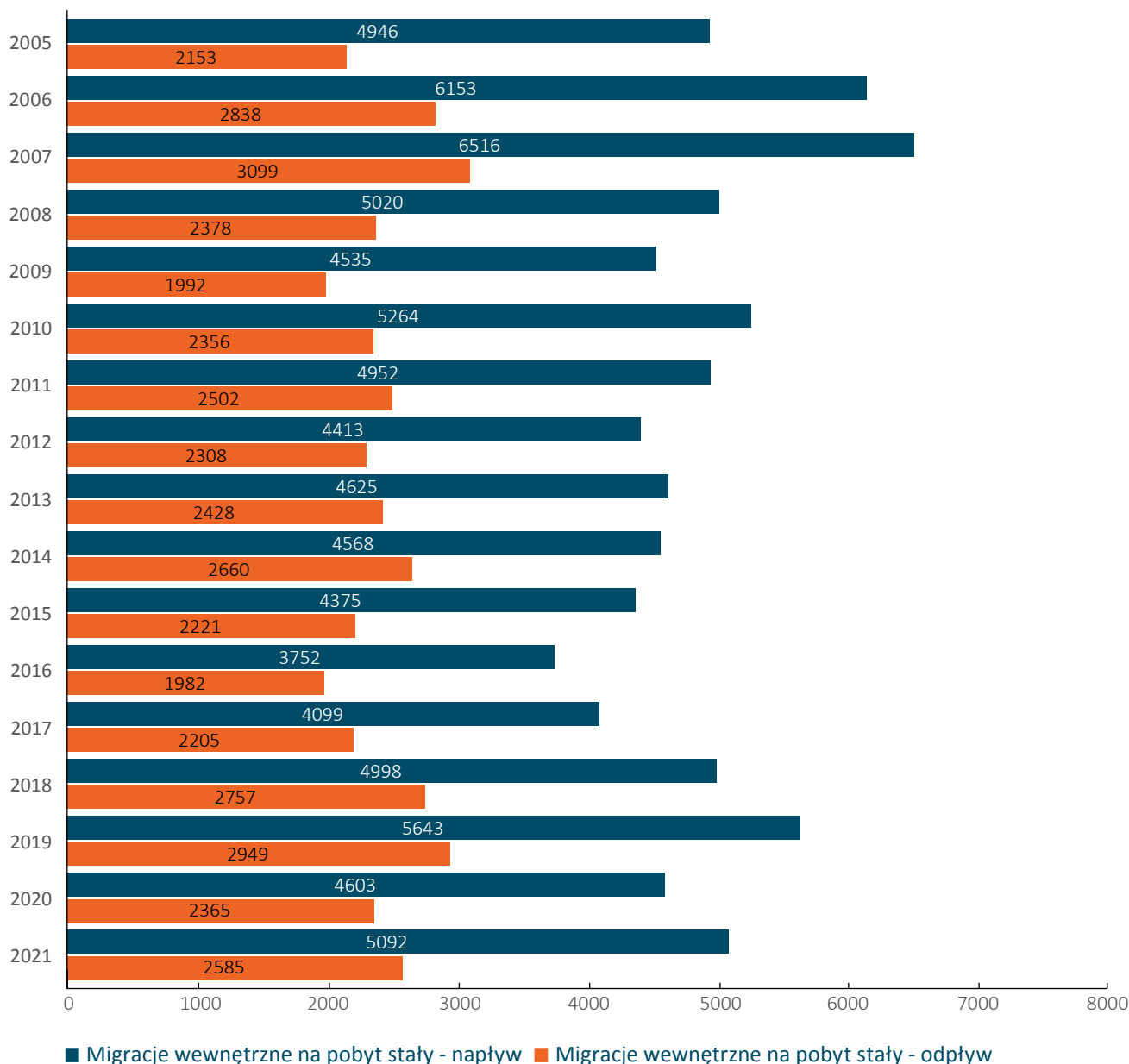
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

1.5.12. Dynamika migracji w czasie

W powiecie piaseczyńskim od 2005 roku odnotowuje się wyższy (ponad dwukrotnie) współczynnik migracji wewnętrznych do (napływ) względem migracji wewnętrznych z (odpływ). W latach 2006, 2007 i 2019 zaobserwowano największe skoki liczby migracji napływowych względem migracji odpływowych.

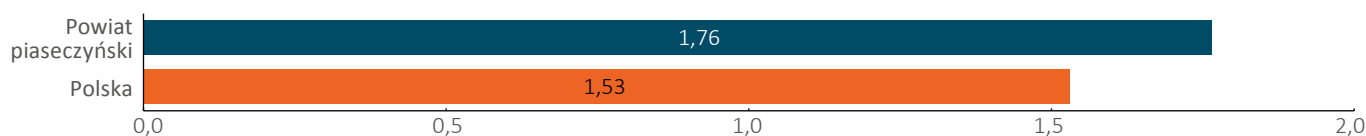
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

1.5.13. Warunki mieszkaniowe

W 2020 roku w powiecie piaseczyńskim na 1 mieszkańca przypadało 1,76 izby, co stanowi znacznie wyższą wartość niż średni współczynnik dla Polski (1,53). To 3. najwyższy wynik wśród wszystkich powiatów wymienionych w niniejszym rozdziale.

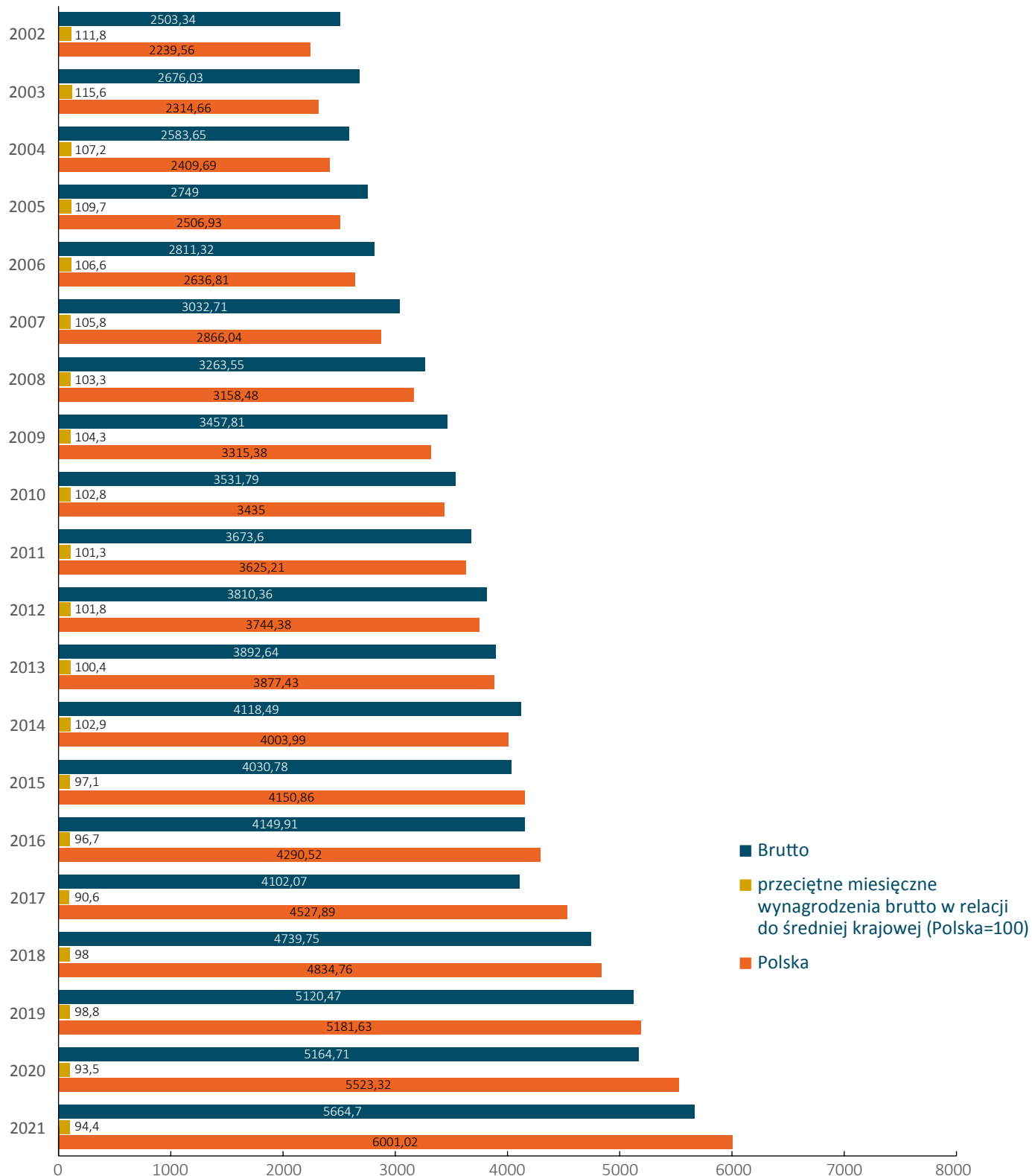
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

1.5.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

W 2002 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto mieszkańca powiatu piaseczyńskiego wynosiło 2503,34 zł, co stanowiło 111,78% przeciętnego wynagrodzenia w Polsce. Przez kolejne lata kwota wynagrodzenia malała, ale jej stosunek do średniej krajowej pozostawał na poziomie wyższym. W 2013 roku nastąpiło zrównanie obu wartości, a w 2014 – niewielki wzrost (102,86%), aby w kolejnych latach przeciętne wynagrodzenie spadło poniżej 100%. W ostatnim analizowanym okresie (2021) przeciętne wynagrodzenie brutto mieszkańca powiatu piaseczyńskiego wyniosło 5664,70 zł i było niższe o 336,32 zł od średniej krajowej.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

1.6. Powiat wołomiński

woj. mazowieckie

ludność: 270 560

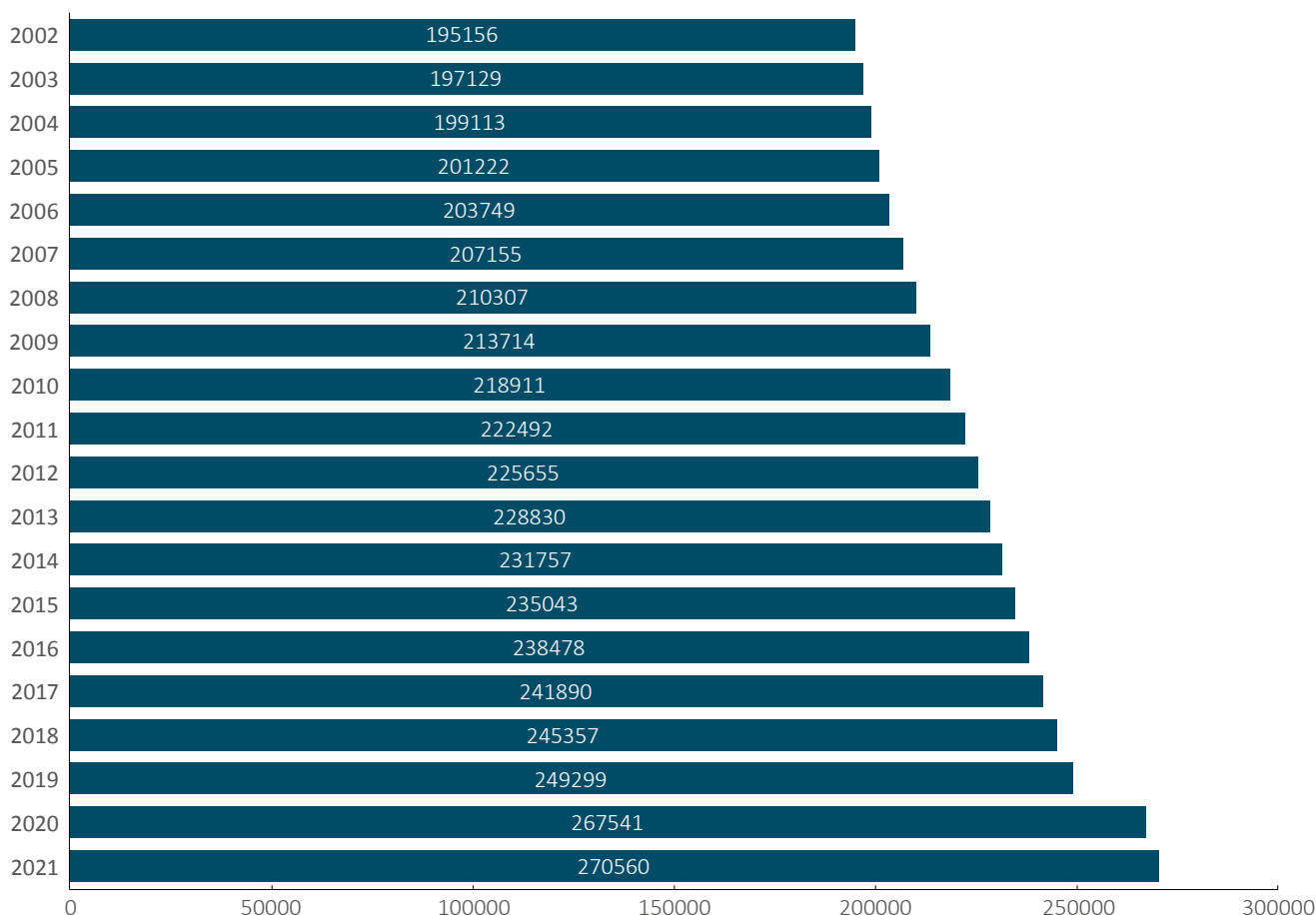

Powiat wołomiński leży w województwie mazowieckim i graniczy z m.st. Warszawą od strony północno-wschodniej. Na terenie powiatu mieszczą się miasta średniej wielkości: Kobyłka, Wołomin, Marki, Żąbki oraz miasta małe: Radzymin, Zielonka i Tłuszcz. Powiat ten zajmuje obszar 954 km², w 2021 roku był zamieszkiwany przez 270 560 osób. W 2020 roku w powiecie odnotowano wysoki współczynnik salda migracji (10,06) przy jednocześnie wysokim współczynniku dzietności ogólnej (TFR) – 1,6.

1.6.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

W powiecie wołomińskim od 2002 roku odnotowuje się stały wzrost liczby mieszkańców. W 2020 roku wzrost ten był znacznie wyższy niż w latach ubiegłych analizowanego okresu. Do 2021 roku liczba mieszkańców zwiększyła się o 39%.

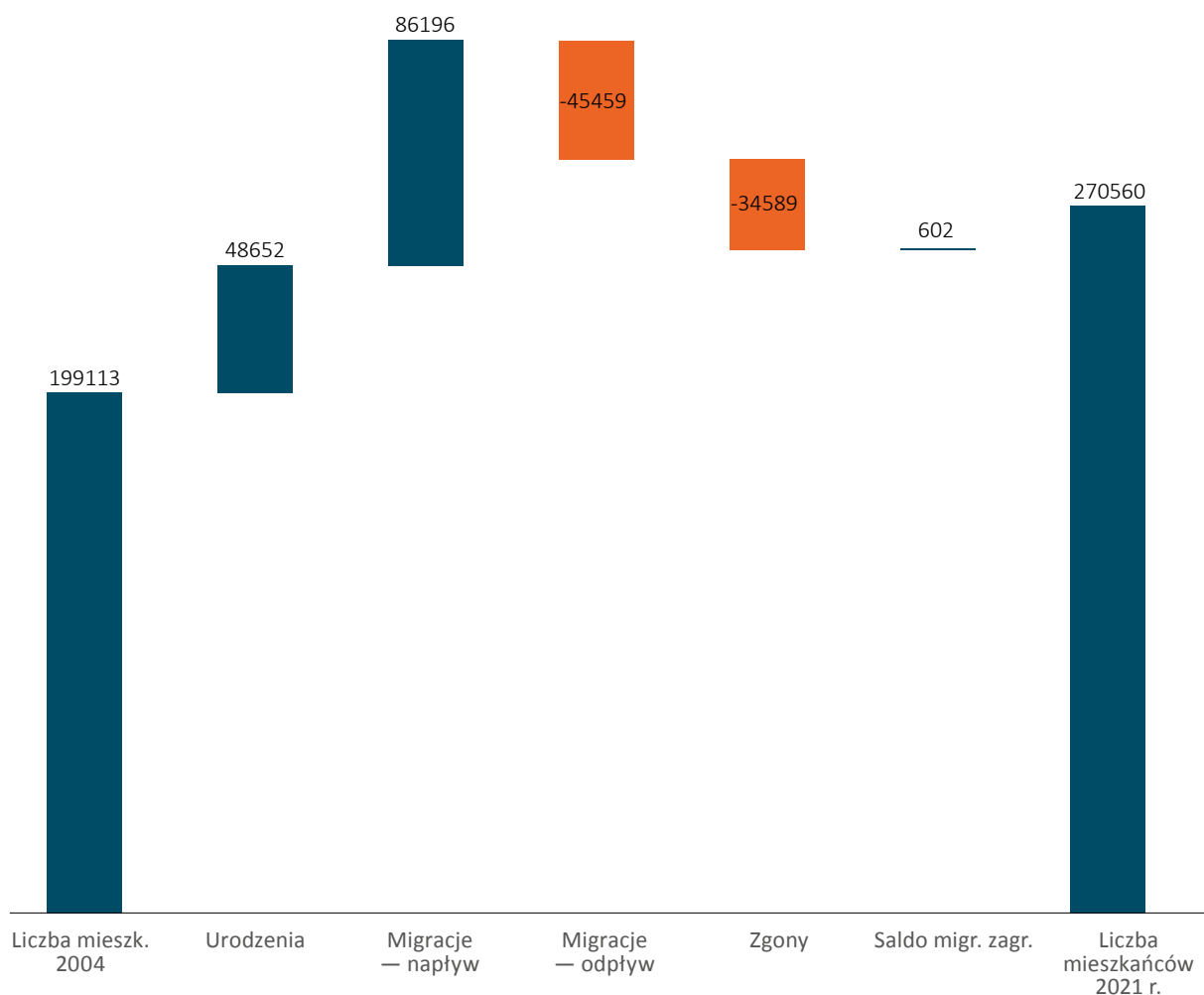
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

1.6.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

W 2004 roku powiat wołomiński liczył 199 113 mieszkańców. Od 2005 do 2021 roku liczba urodzeń była wyższa niż liczba zgonów. Wzrost liczby mieszkańców wynikał głównie z dodatniego salda migracji wewnętrznych. Należy zwrócić uwagę na dodatnie saldo migracji zagranicznych.

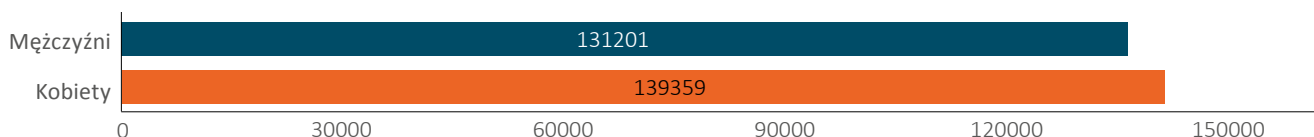
Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

1.6.3. Liczba kobiet i mężczyzn

W 2021 roku w powiecie wołomińskim odnotowano nadwyżkę kobiet (51,5%) nad populacją mężczyzn (48,5%). Współczynnik feminizacji wyniósł 106, co wskazuje na wysoką dysproporcję.

Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

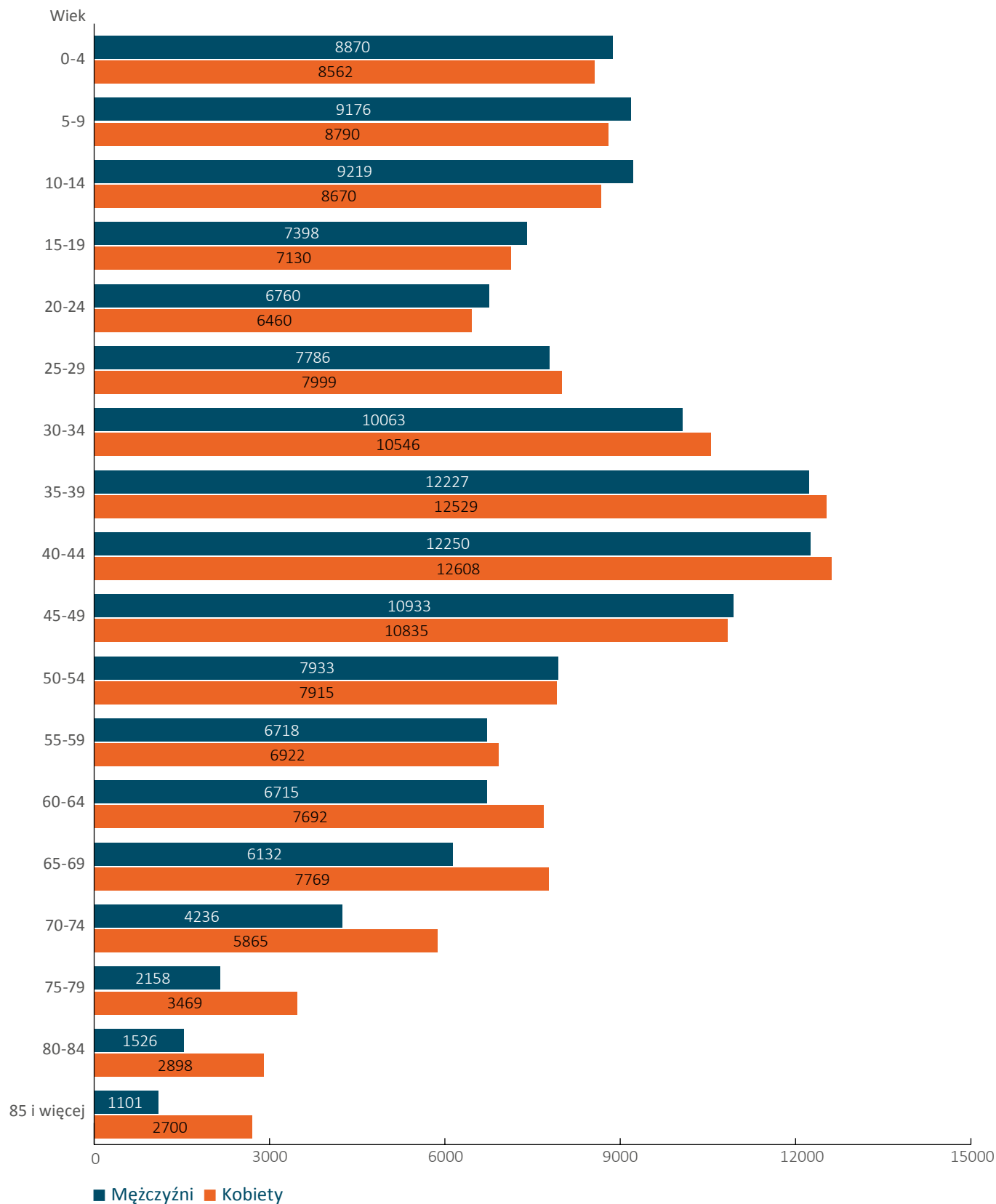

1.6.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

Struktura demograficzna mieszkańców powiatu wołomińskiego charakteryzuje się wyższą liczbą osób w wieku przedprodukcyjnym względem tych w wieku poprodukcyjnym. W kohortach wiekowych 0–14 lat jest widoczna nadwyżka liczby mężczyzn. Pomiędzy 15. a 59. rokiem życia liczba kobiet i mężczyzn w populacji jest zbliżona.

Od 60. roku życia notuje się znaczną dominację ilościową kobiet względem mężczyzn. Najwyższy udział w populacji ma grupa wiekowa 35–39 lat oraz 40–44 lata. Od 65. roku życia zarówno wśród kobiet, jak i wśród mężczyzn jest widoczny znaczący spadek liczby mieszkańców. Podobnie jak w przypadku wcześniej omawianych powiatów społeczeństwo powiatu wołomińskiego wykazuje cechy społeczeństwa dojrzałego.

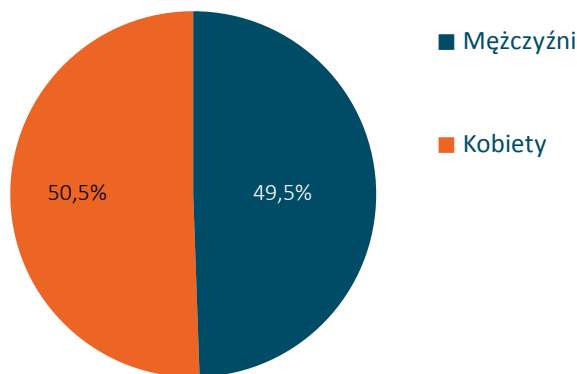
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

1.6.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

W 2021 roku w grupie wiekowej 20–39 lat dominowały kobiety (50,5%) nad populacją mężczyzn (49,5%). Współczynnik feminizacji w analizowanej kohorcie wiekowej wyniósł 102.

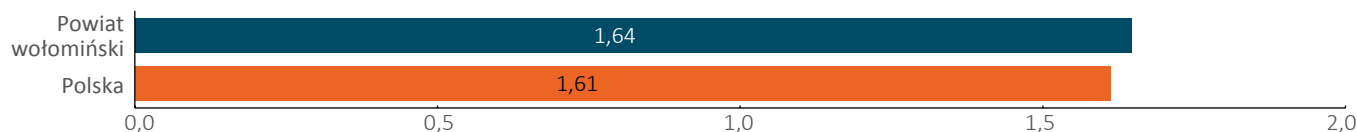
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

1.6.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

Przeciętna liczba dzieci w rodzinie w powiecie wołomińskim w 2021 roku wynosiła 1,64, co było wynikiem wyższym od średniej dla kraju.

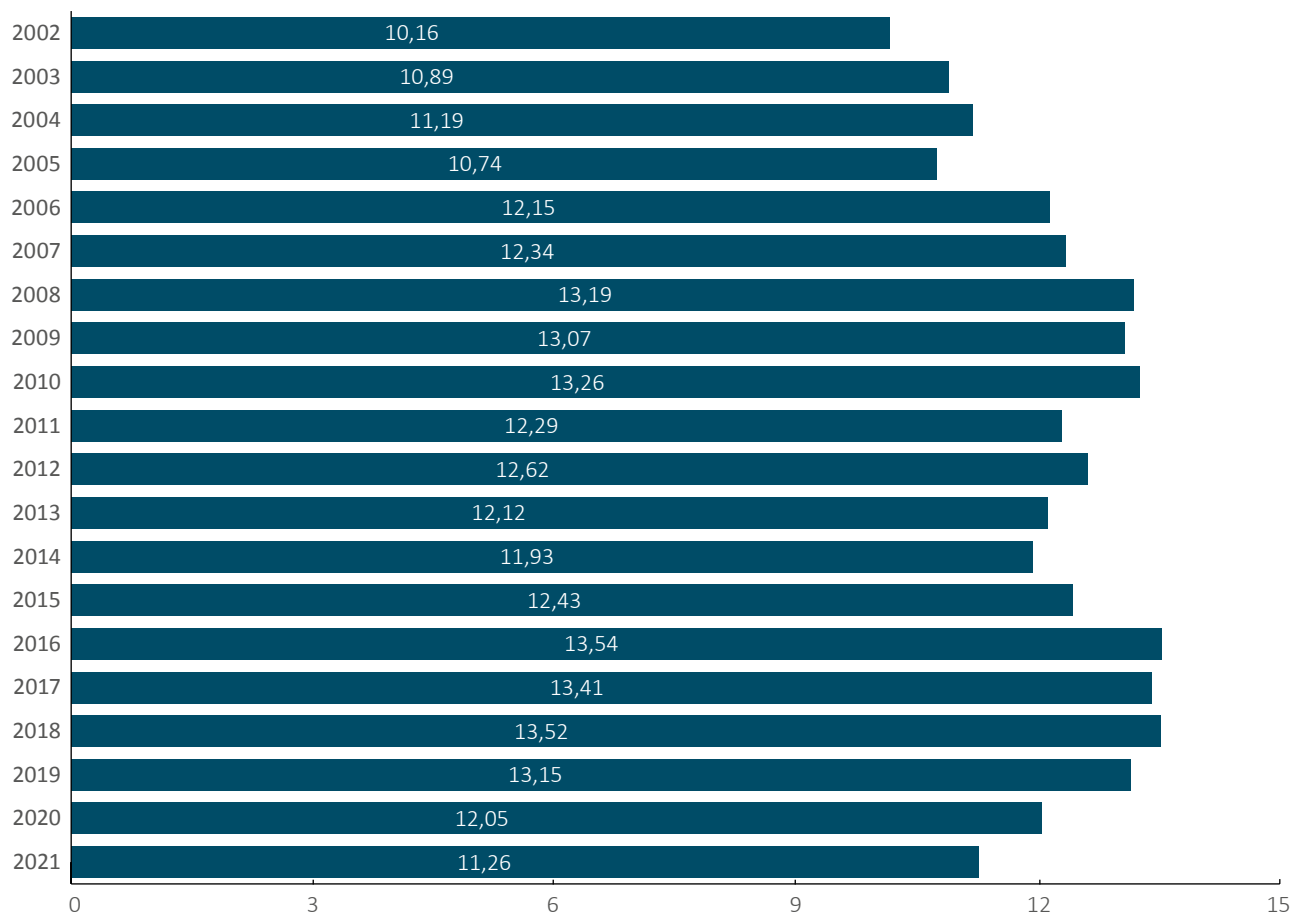
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

1.6.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

W okresie od 2002 do 2021 roku liczba urodzonych dzieci waha się między 10,16 w 2002 roku a najwyższym wskaźnikiem 13,54 w 2016 roku. Od 2016 roku odnotowuje się systematyczny spadek urodzeń żywych na 1000 ludności w powiecie wołomińskim – wyjątkiem był 2018 rok, w którym zaobserwowano niewielki wzrost (o 0,11) względem 2017 roku. W 2021 roku wyniósł 11,26, co stanowi bardzo wysoki wynik na tle średniej kraju.

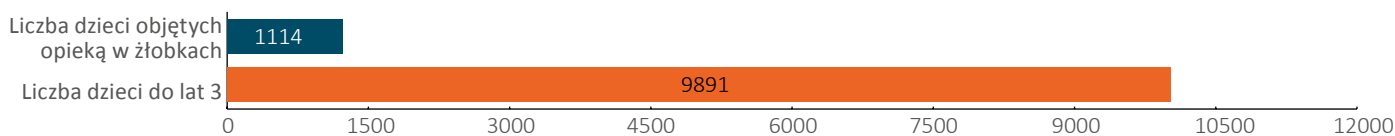
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

1.6.8. Liczba miejsc w żłobkach

W 2021 roku w powiecie wołomińskim liczba dostępnych miejsc w żłobkach wynosiła 1114, co zapewniało opiekę nad 11,3% dzieci do lat 3.

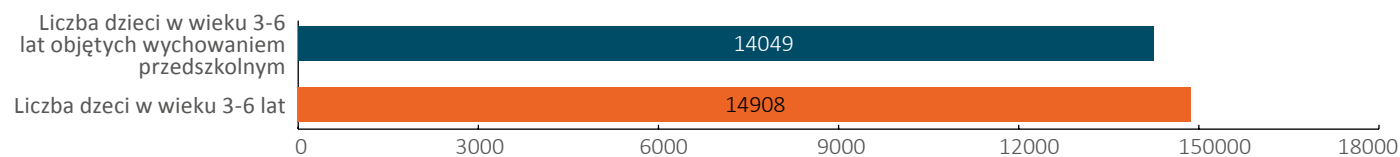
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

1.6.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

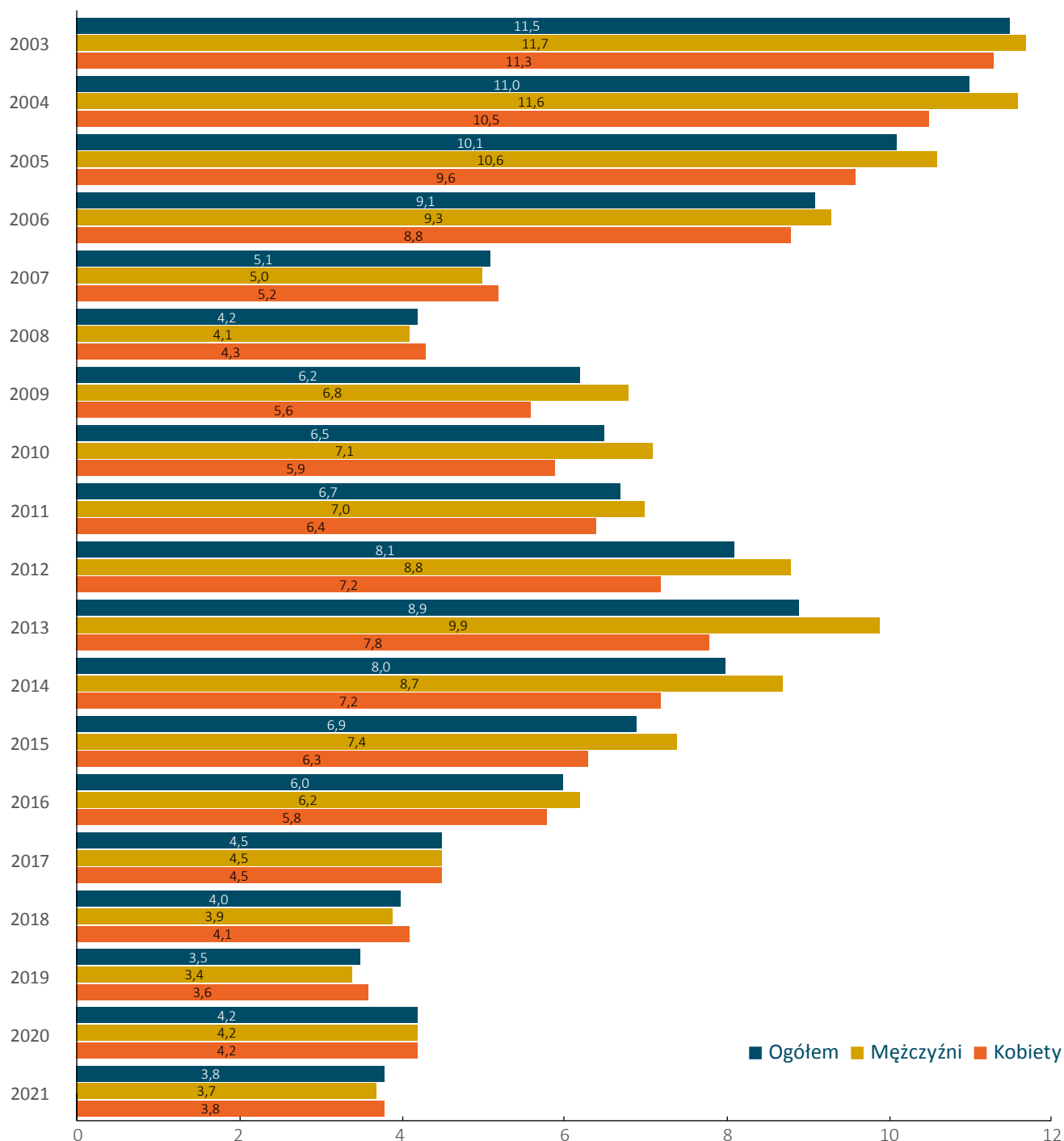
Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

1.6.10. Bezrobocie

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2003 roku stanowił 11,5%, co było najwyższym wynikiem w analizowanym okresie. Do 2008 roku był zauważalny spadek bezrobocia do poziomu 4,2%. Pomiędzy 2006 a 2007 rokiem spadek ten był najwyższy – z 8,8% do 5,2%. Od 2008 roku bezrobocie wśród osób w wieku produkcyjnym rosło i w 2013 roku osiągnęło 7,8%. Następnie do 2019 roku odnotowano kolejny spadek do 3,6%, co stanowiło najniższy wynik w ciągu 19 analizowanych lat. W 2020 roku udział bezrobotnych wzrósł do 4,2%, a w 2021 roku wynosił 3,8%, zatem był zbliżony ze średnią krajową. W latach 2003–2006 oraz 2009–2016 była widoczna nadwyżka bezrobotnych mężczyzn. W pozostałych okresach liczba bezrobotnych kobiet i mężczyzn była zbliżona, a w latach 2017 i 2021 – równa. Poziom bezrobocia, mimo że wyższy niż w pozostałych powiatach opisanych w tym rozdziale, pozostaje na stabilnie niskim poziomie.

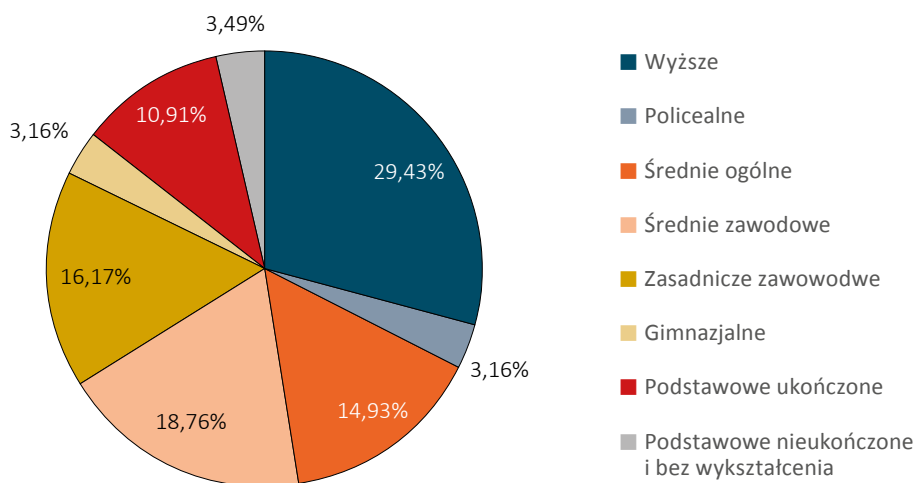
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

1.6.11. Poziom wykształcenia

Zgodnie z danymi pozyskanymi w drodze Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku 29,4% mieszkańców posiadało wykształcenie wyższe, 18,8% – średnie zawodowe, 16,2% – zasadnicze zawodowe, 14,9% – średnie ogólne, 10,9% – podstawowe ukończone, 3,5% – podstawowe nieukończone, a po 3,2% – wykształcenie gimnazjalne i policealne. W ciągu 10 lat wzrosła o niemal 10% liczba osób z wykształceniem wyższym, a spadła liczba osób z wykształceniem podstawowym.

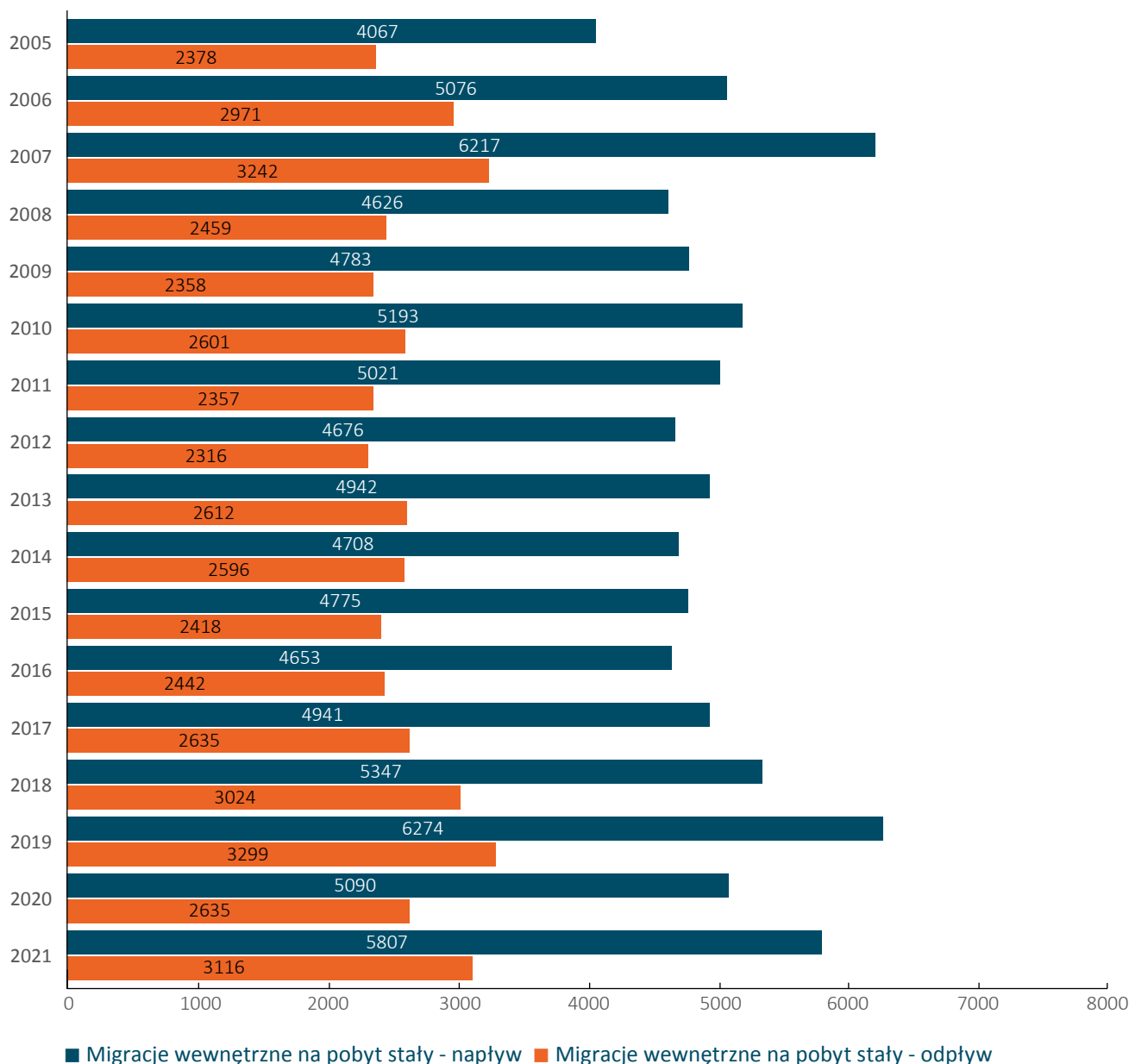
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

1.6.12. Dynamika migracji w czasie

W analizowanym okresie jest zauważalna wyższa liczba migracji wewnętrznych do (napływ) względem migracji wewnętrznych z (odpływ). Najwyższa liczba napływów przypadła na 2019 rok, w tym samym roku liczba odpływów również osiągnęła najwyższy wynik. W 2020 roku liczba zarówno odpływów, jak i napływów spadła. Mimo to należy uznać, że to saldo migracji wewnętrznych stanowi odpowiedź na pytanie o przyczynę wzrostu mieszkańców na przestrzeni badanych 20 lat.

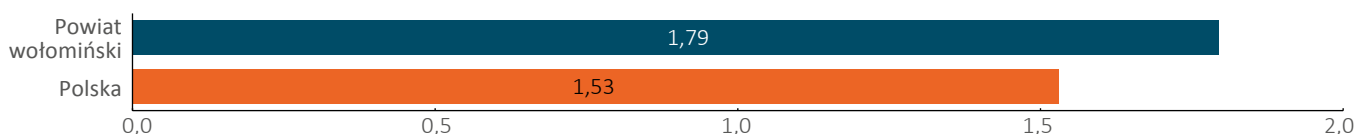
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

1.6.13. Warunki mieszkaniowe

W 2020 roku w powiecie wołomińskim na 1 mieszkańca przypadało 1,79 izby, co stanowi znacznie wyższą wartość niż średni współczynnik dla Polski (1,53). Wskaźnik ten był drugim w kolejności najwyższym wśród analizowanych w tym rozdziale powiatów. Trudno jednoznacznie określić, co jest przyczyną takiego stanu rzeczy. Kolejny podrozdział pomaga dokonać pewnego wykluczenia.

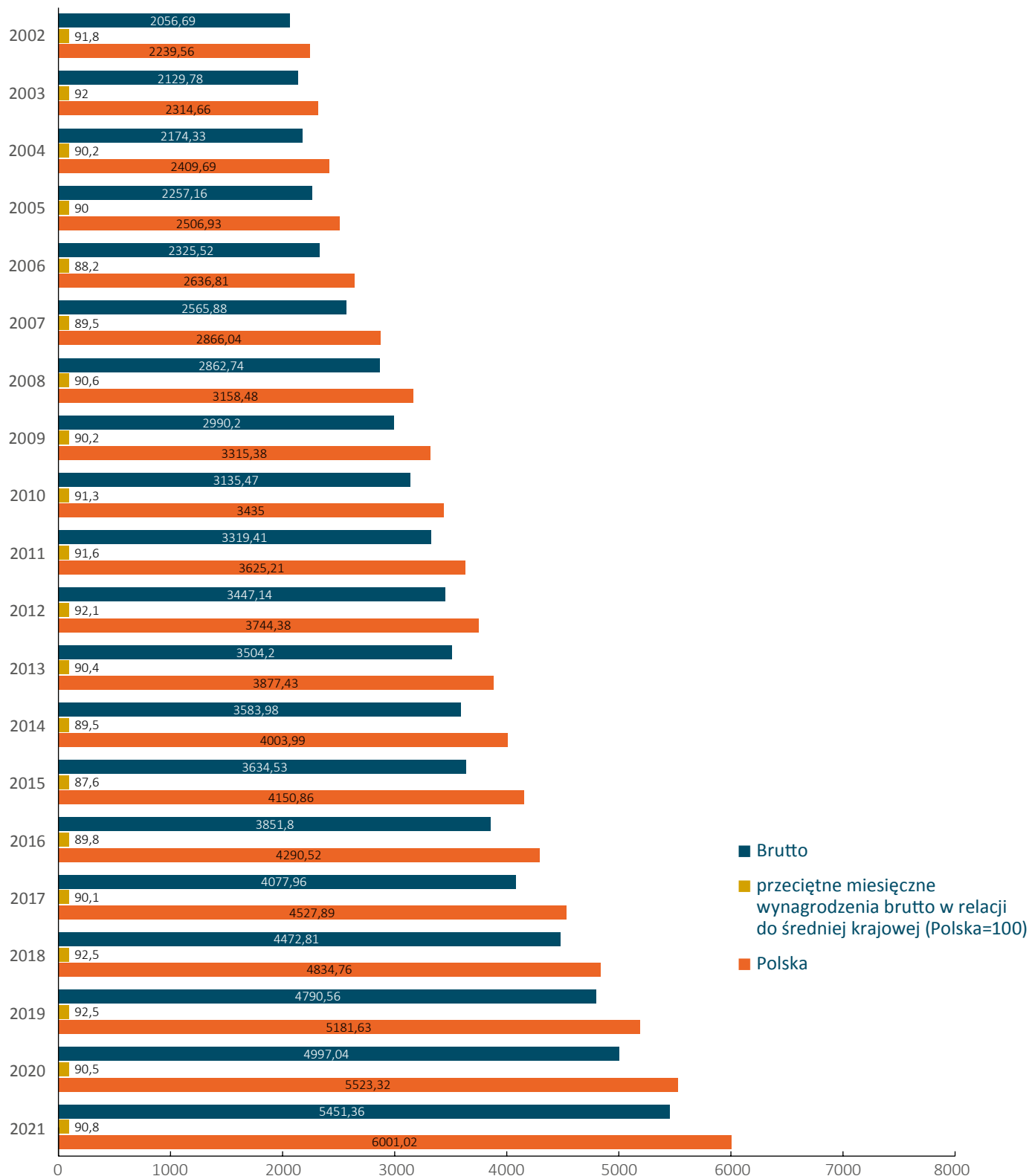
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

1.6.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

Mieszkańcy powiatu wołomińskiego osiągają niższe dochody niż średnie w Polsce. Wysokość wynagrodzenia waha się od 87,56% w 2015 roku do 92,51% w 2018 roku. W 2021 roku mieszkańcy zarabiali średnio 5451,36 zł, co stanowiło 90,84% średniej krajowej, czyli o 549,66 zł mniej niż przeciętny Polak. Jak zostało wspomniane w podrozdziale 1.6.13, czynnik zarobkowy można wykluczyć jako decydujący o dobrych warunkach mieszkaniowych.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

1.7. Powiat kartuski

woj. pomorskie

ludność: 149 799

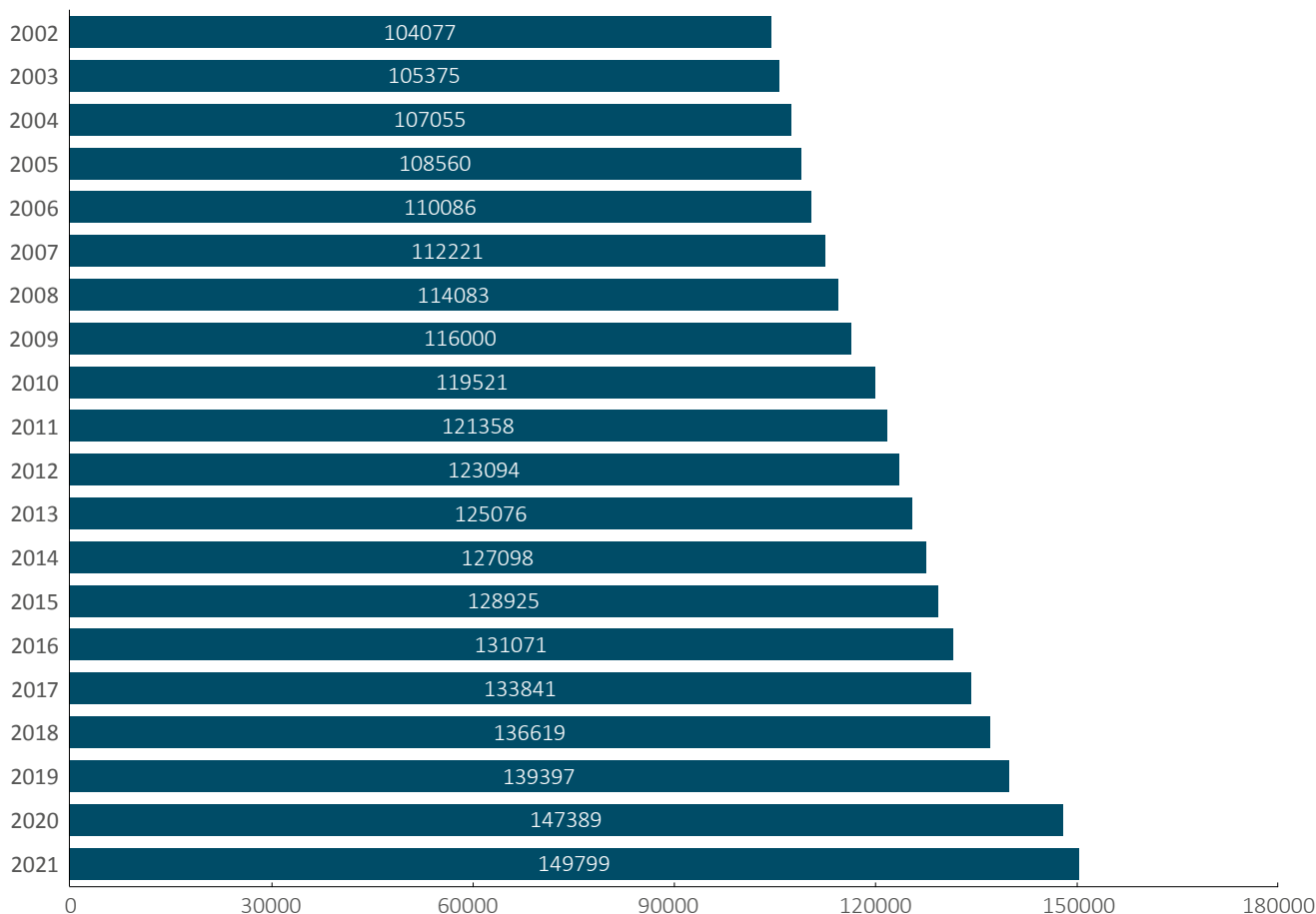

Powiat kartuski jest położony w województwie pomorskim i zajmuje obszar 1121 km². Graniczy z dwoma dużymi miastami na prawach powiatu: Gdynią i Gdańskiem. Na terenie powiatu kartuskiego znajdują się miasta Żukowo i Kartuzy zaliczane do miast małych. W 2021 roku powiat liczył 149 799 mieszkańców. W 2021 roku odnotowano tu wysoki współczynnik salda migracji (9,98) przy jednoczesnym bardzo wysokim współczynniku dzietności ogólnej (TFR) – 2,05. Wynik ten był najwyższy wśród wszystkich polskich powiatów w 2021 roku.

1.7.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

W powiecie kartuskim od 2002 roku odnotowuje się systematyczny wzrost liczby mieszkańców. Na przestrzeni lat 2002–2021 liczba ta zwiększyła się o 44%.

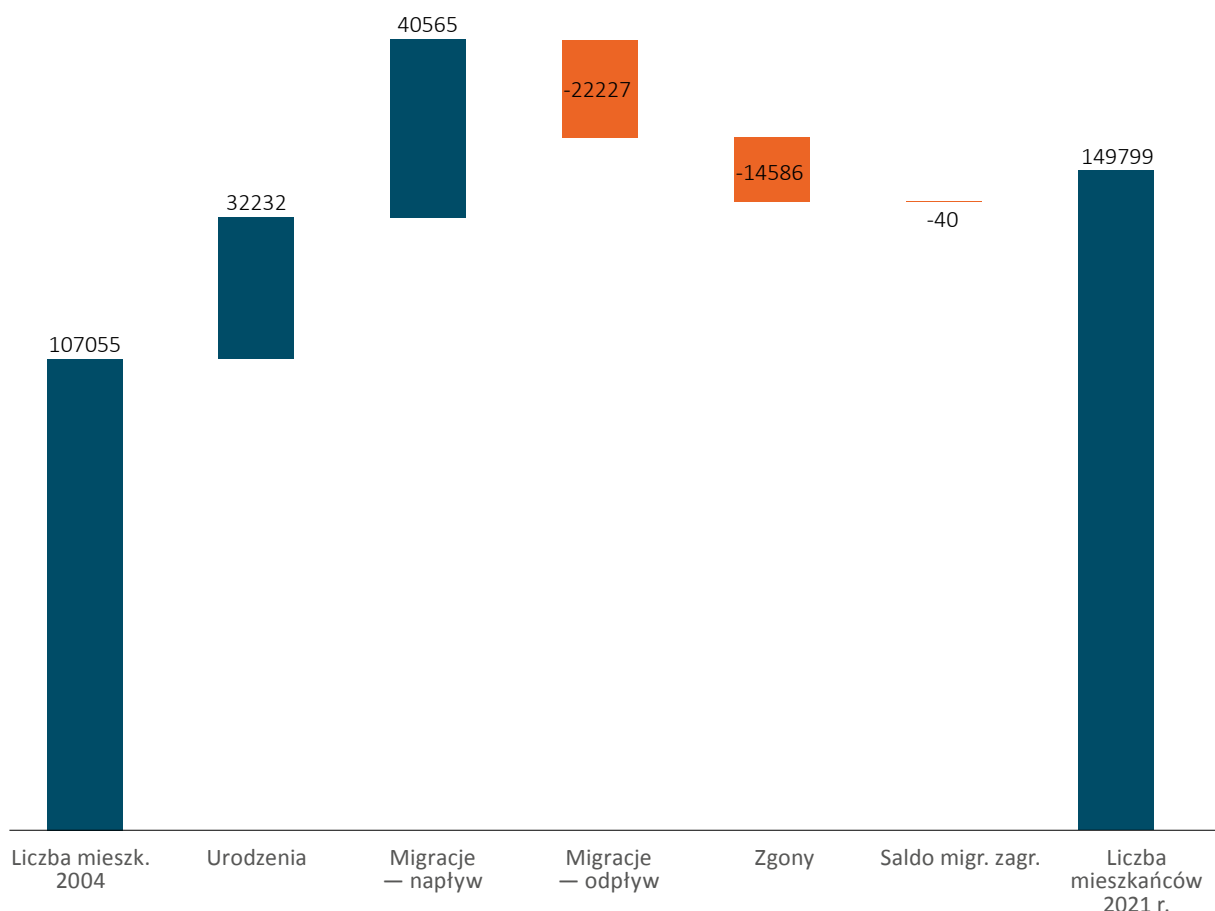
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

1.7.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

W 2004 roku powiat kartuski zamieszkiwało 107 055 osób. W latach 2005–2021 liczba urodzeń przewyższała liczbę zgonów niemal trzykrotnie. Liczba migracji wewnętrznych do (napływ) była niespełna dwukrotnie wyższa niż liczba migracji wewnętrznych z (odpływ). Saldo migracji zagranicznych wyniosło -40. Do wzrostu liczby mieszkańców na przestrzeni lat w równym stopniu przyczyniły się liczba ludności napływowej i przyrost naturalny.

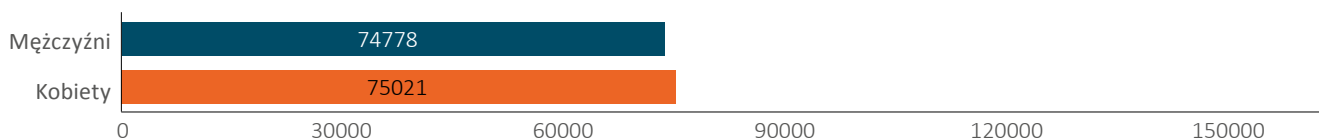
Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

1.7.3. Liczba kobiet i mężczyzn

W 2021 roku 50,1% ogółu mieszkańców stanowiły kobiety, a 49,9% – mężczyźni. Współczynnik feminizacji wynosił 100,4, co stanowi niemal idealną równowagę.

Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

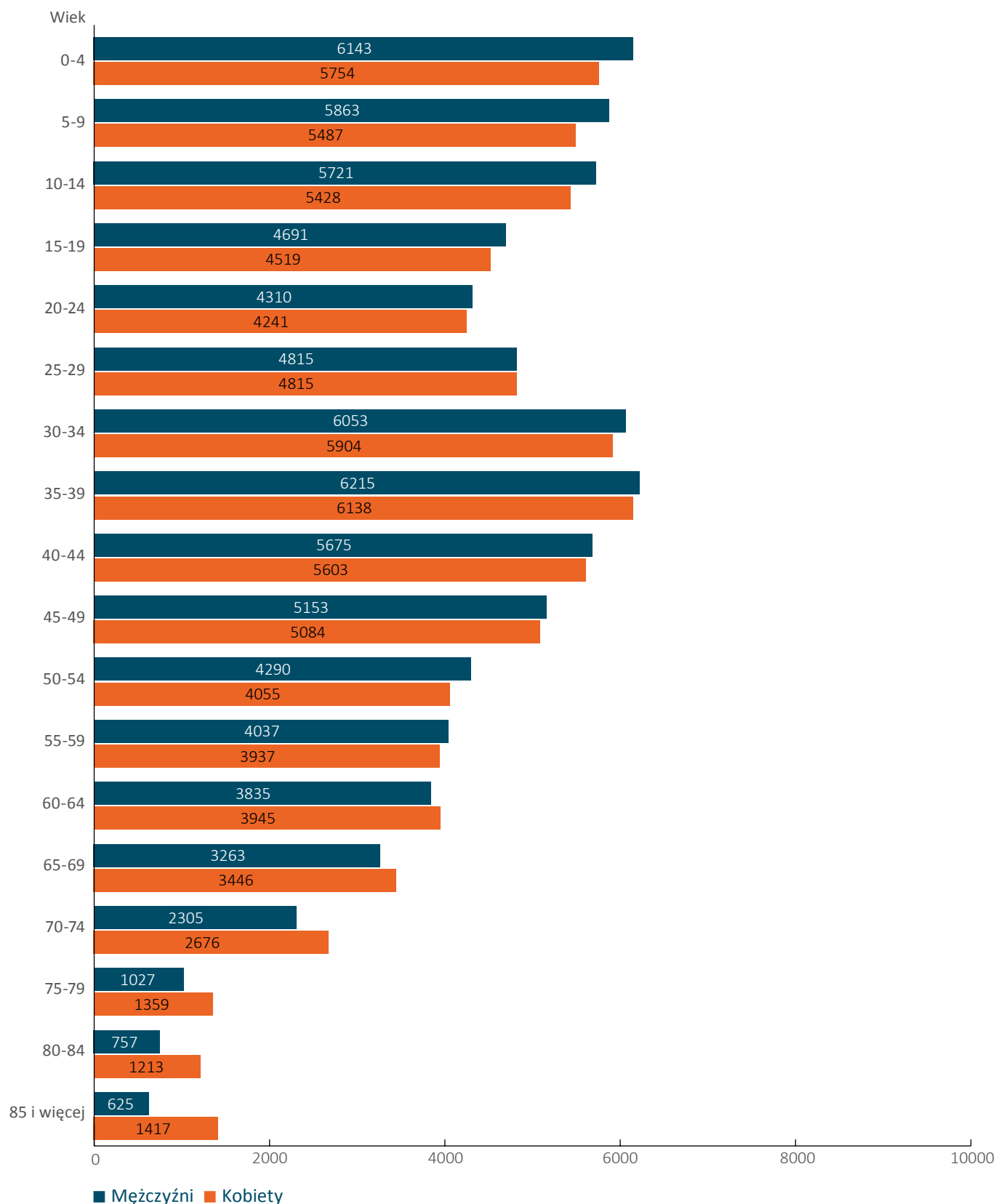

1.7.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

Struktura demograficzna mieszkańców powiatu kartuskiego charakteryzuje się wysoką liczbą urodzeń. W grupach wiekowych 0–19 lat jest widoczna nadwyżka mężczyzn. W kohorcie 20–49 liczba kobiet i mężczyzn jest zbliżona. Kolejna nadwyżka populacji mężczyzn jest widoczna wśród mieszkańców w wieku 50–54 lata. Od 60. roku życia odnotowuje się nadwyżkę kobiet, która znacznie wzrasta powyżej 75. roku życia. Najwyższy

udział w populacji mają grupy wiekowe 0–4 lata oraz 35–39-latków. Powyżej 39. roku życia jest zauważalny znaczny spadek liczebności mieszkańców. Struktura demograficzna mieszkańców powiatu kartuskiego jest charakterystyczna dla społeczeństwa dojrzałego, w którym dominuje ludność w wieku produkcyjnym. W tym konkretnym przypadku mamy do czynienia z niemal dwukrotnie wyższą liczbą ludności w wieku przedprodukcyjnym (ok. 29%) w stosunku do ludności w wieku poprodukcyjnym (ok. 15%).

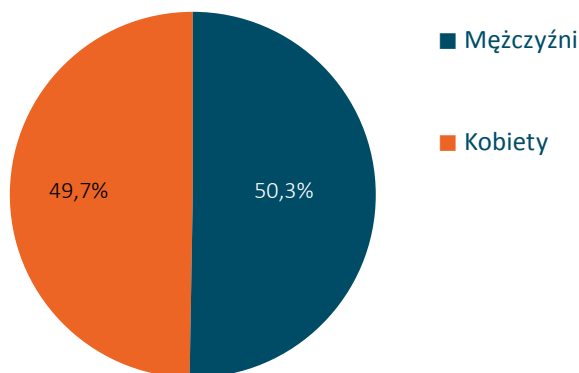
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

1.7.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

W 2021 roku 49,7% populacji powiatu kartuskiego stanowiły kobiety, a 50,3% – mężczyźni. Współczynnik maskulinizacji wynosił 101. W przypadku grupy w wieku produkcyjnym obserwuje się zatem równowagę między liczbą kobiet a liczbą mężczyzn.

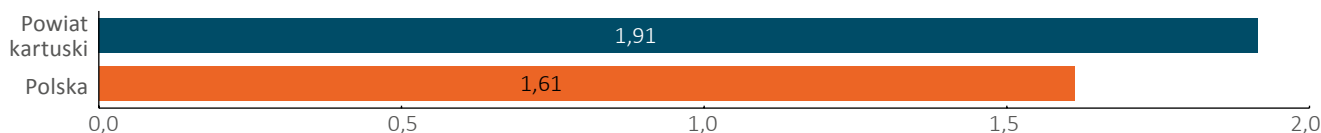
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

1.7.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

Przeciętna liczba dzieci w rodzinie w powiecie kartuskim w 2021 roku wynosiła 1,91, podczas gdy średnia dla kraju – 1,61. Warto również wskazać na korelację, która w przypadku powiatu kartuskiego wystąpiła względem wskaźnika TFR. W 2021 roku TFR dla powiatu kartuskiego wynosił 2,05 i był najwyższy w Polsce. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie stanowi 2. najwyższą wartość wśród wszystkich powiatów.

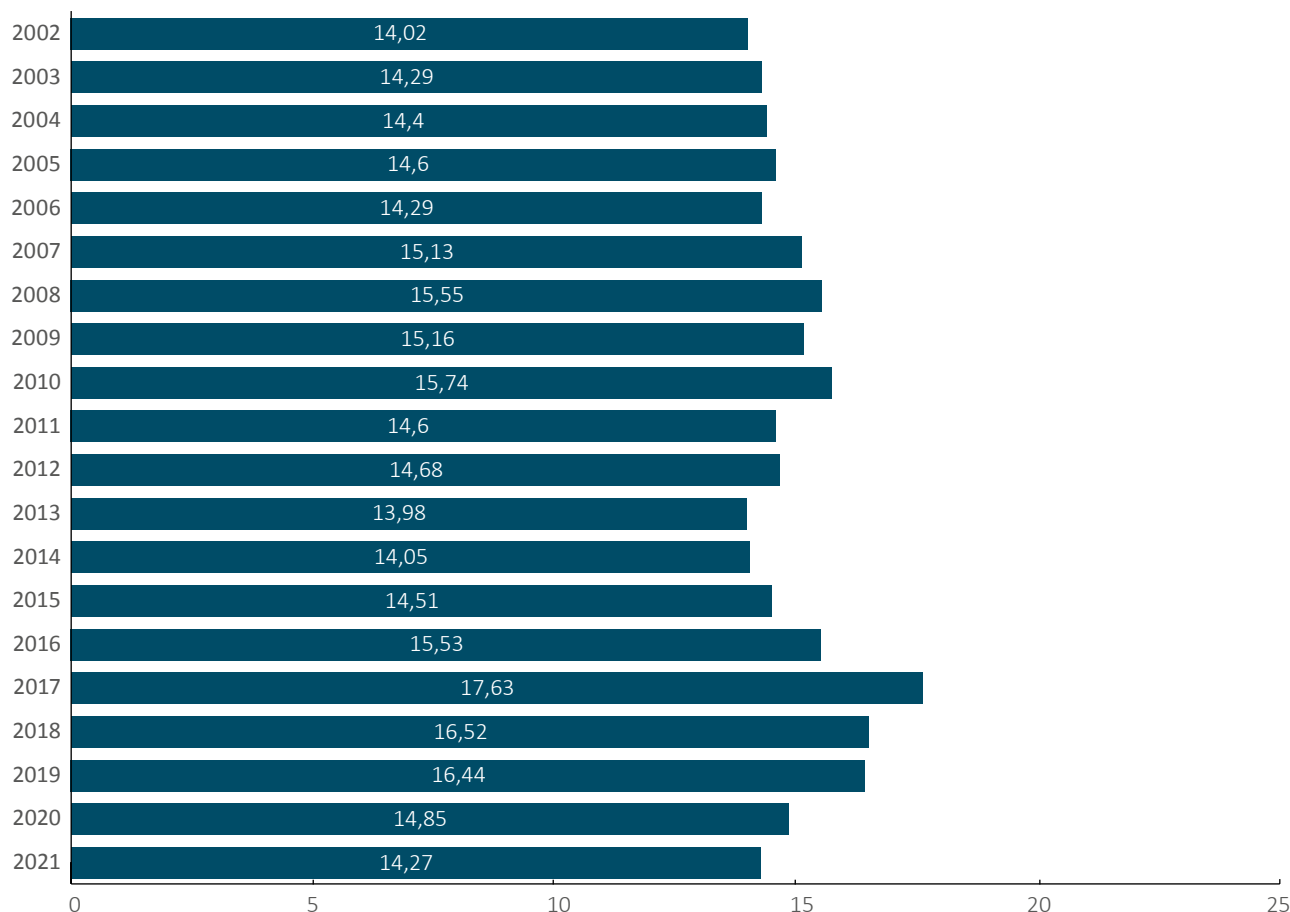
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

1.7.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

Od 2002 do 2021 roku liczba urodzeń żywych na 1000 ludności wzrosła z 14,02 do 14,27. Niemal w całym analizowanym okresie zmiany liczby urodzeń były niewielkie – wyjątek stanowi okres od 2017 do 2019 roku, w którym wskaźnik wzrósł powyżej 16, a nawet 17, gdy osiągnął w 2018 roku najwyższy wynik 17,63. Najniższy wynik odnotowano w 2013 roku – 13,98. Od 2017 roku jest widoczna tendencja spadkowa, choć te wyniki są znacznie wyższe niż średnia urodzeń w kraju.

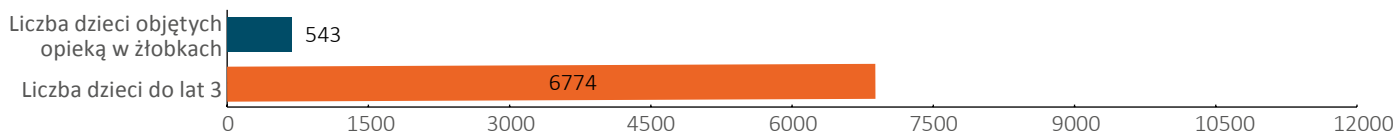
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

1.7.8. Liczba miejsc w żłobkach

W 2021 roku w powiecie kartuskim liczba dostępnych miejsc w żłobkach wynosiła 543, co zapewniało opiekę nad 8% dzieci do lat 3.

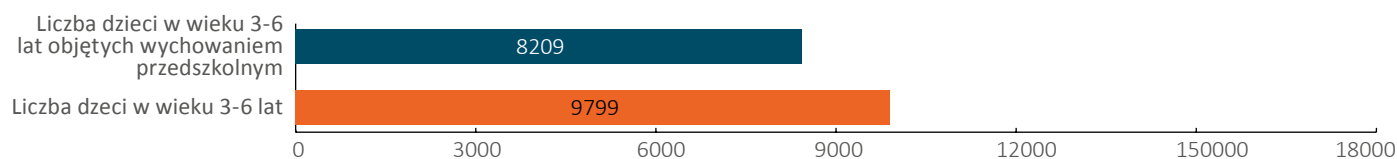
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

1.7.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

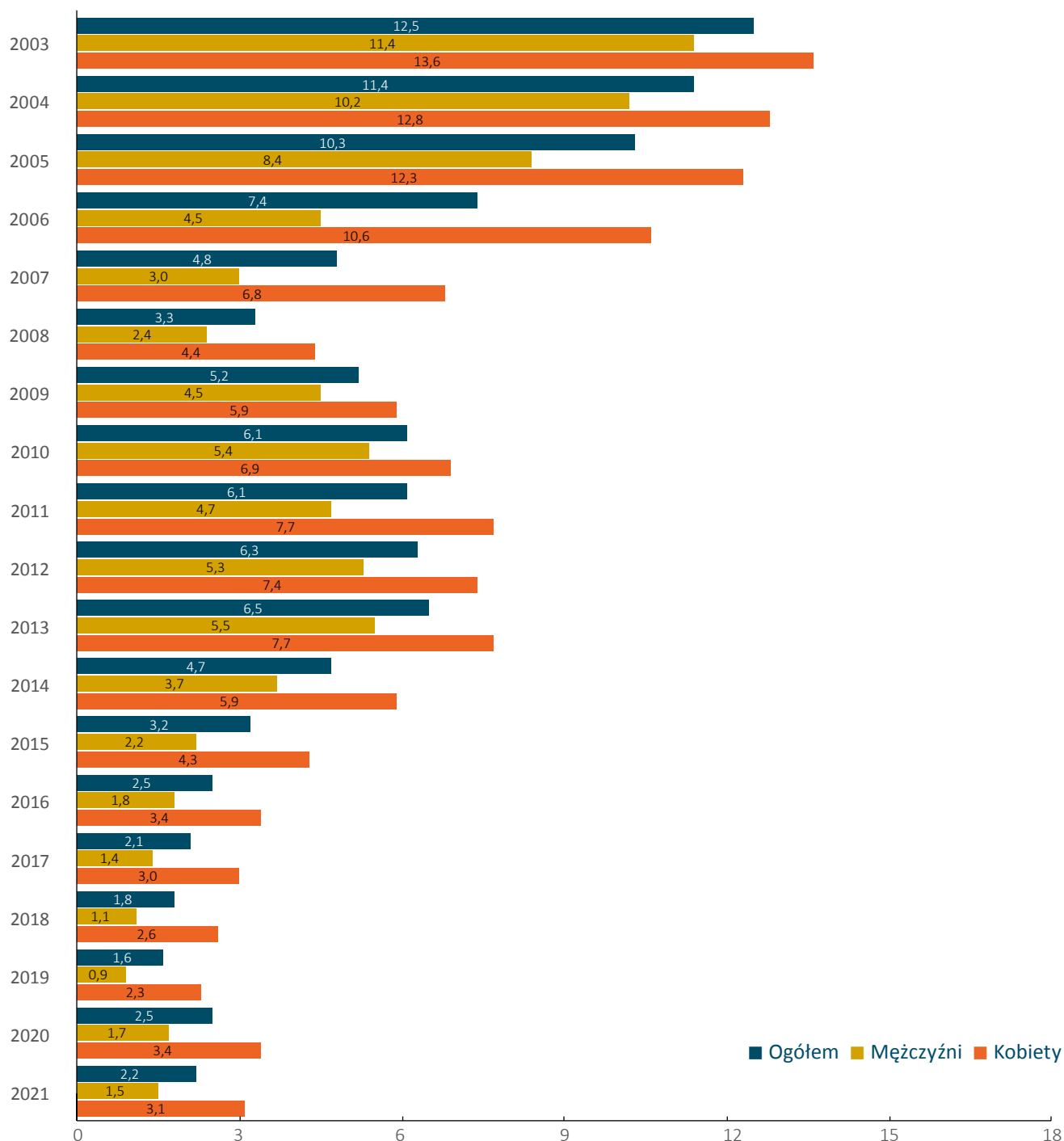
Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

1.7.10. Bezrobocie

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego od 2003 do 2021 roku nastąpił znaczny spadek udziału bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym – z 12,5% w 2003 roku do 2,2% w 2021 roku. Od 2003 do 2008 roku spadek miał charakter lawinowy. Od 2008 roku nastąpił wzrost – do 6,5% w 2013 roku. W latach 2014–2019 odnotowano kolejny spadek bezrobocia. W 2019 roku wskaźnik ten wyniósł 1,6 i był najniższym wynikiem w czasie 19 przedstawionych na wykresie lat. W 2020 roku udział bezrobotnych wzrósł do 2,5%, a w 2021 roku spadł do 2,2%. W całym analizowanym okresie jest zauważalna znaczna nadwyżka bezrobotnych kobiet względem mężczyzn, w niektórych latach liczba bezrobotnych kobiet jest nawet dwukrotnie wyższa. Bardzo niski poziom bezrobocia świadczy o ustabilizowanym rynku pracy, na którym każdy zainteresowany jej podjęciem ma możliwość jej znalezienia.

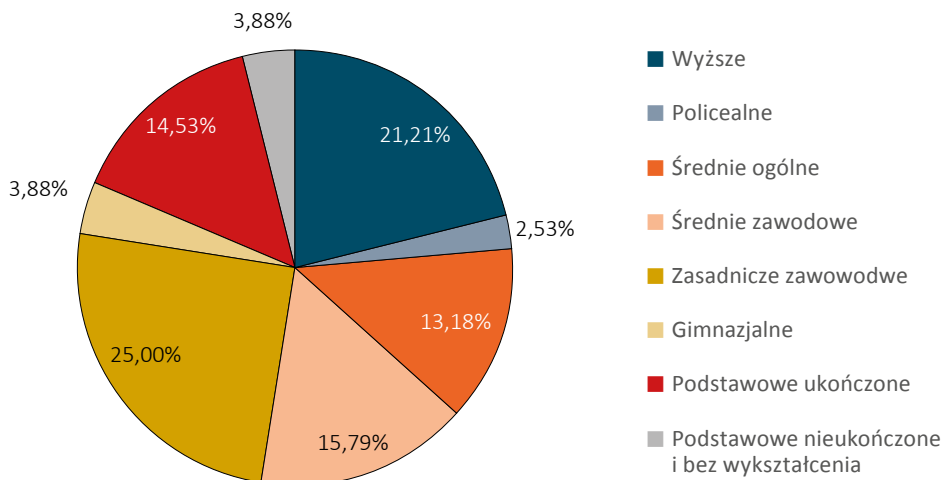
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

1.7.11. Poziom wykształcenia

Najliczniejszą grupę mieszkańców powiatu kartuskiego stanowią osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe (25%). Wykształcenie wyższe ma 21,2% populacji, średnie zawodowe – 15,8%, podstawowe ukończone – 14,5%, średnie ogólne – 13,2%, gimnazjalne i podstawowe nieukończone – po 3,9%, natomiast policealne – 2,5%. Według danych NSP w 2011 roku wykształcenie wyższe posiadało jedynie 12,5% mieszkańców powiatu kartuskiego, zatem w ciągu 10 lat nastąpił dwukrotny wzrost przy jednoczesnym spadku o niespełna 10% liczby osób z wykształceniem podstawowym ukończonym – z 24,4% w 2011 roku do 14,5% w 2021 roku. Pomimo tak znacznego wzrostu nie można uznać mieszkańców powiatu kartuskiego za wysoko wykształconych.

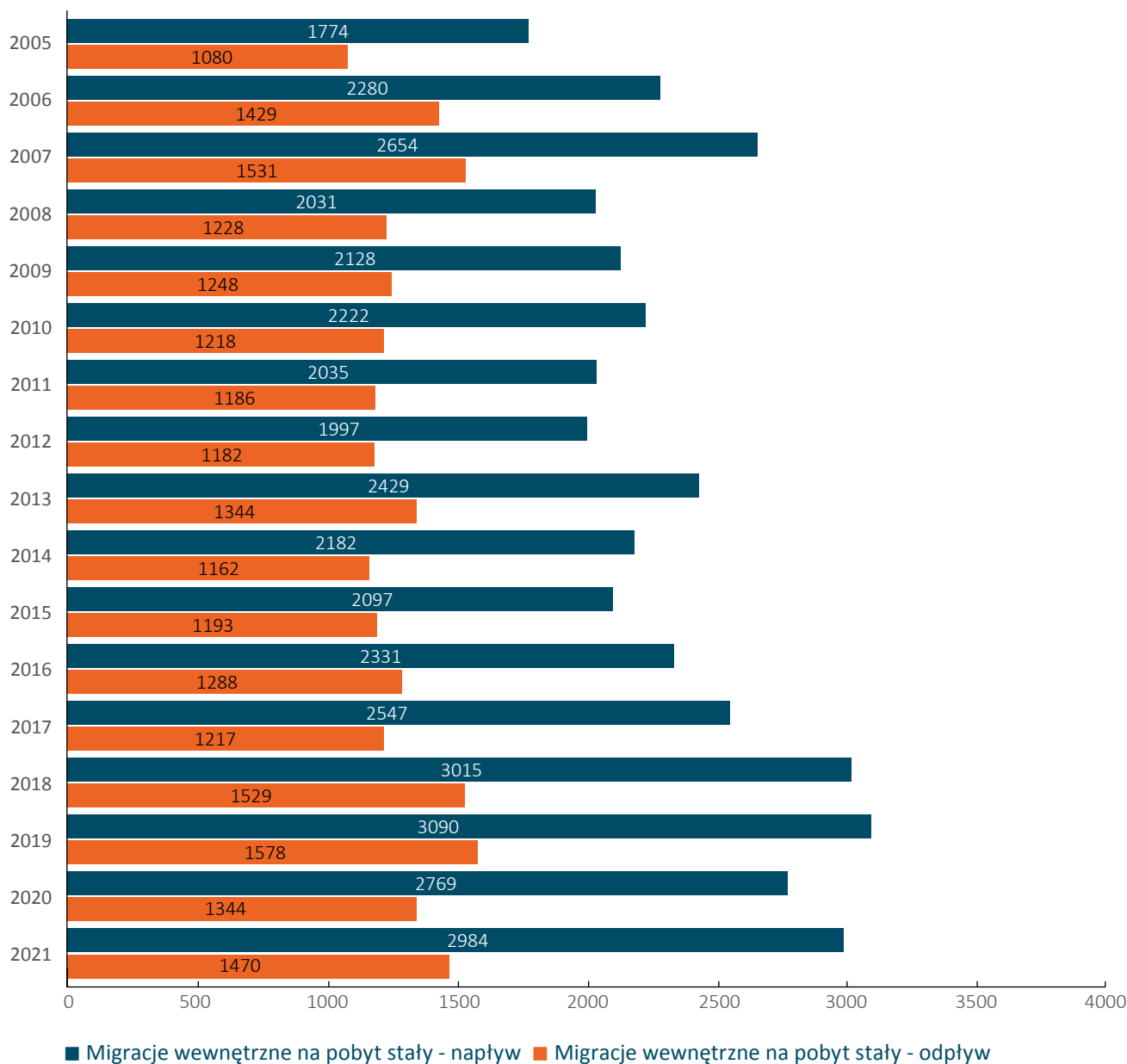
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

1.7.12. Dynamika migracji w czasie

Od 2005 roku notuje się nadwyżkę migracji wewnętrznych do (napływ) względem migracji wewnętrznych z (odpływ). W 2019 roku odnotowano najwyższy poziom migracji napływowych w całym analizowanym okresie. W tym samym roku wskaźnik migracji wewnętrznych z (odpływ) był również najwyższy. W 2020 roku odnotowano spadek migracji wewnętrznych zarówno z, jak i do. W 2021 roku obydwa wskaźniki wzrosły.

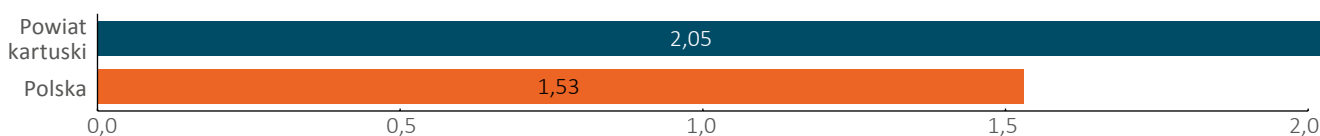
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

1.7.13. Warunki mieszkaniowe

W 2020 roku w powiecie kartuskim na 1 mieszkańca przypadało 1,28 izby, zatem mieszkańcy analizowanego powiatu mają warunki lokalowe znacznie odbiegające od średniej krajowej (1,53).

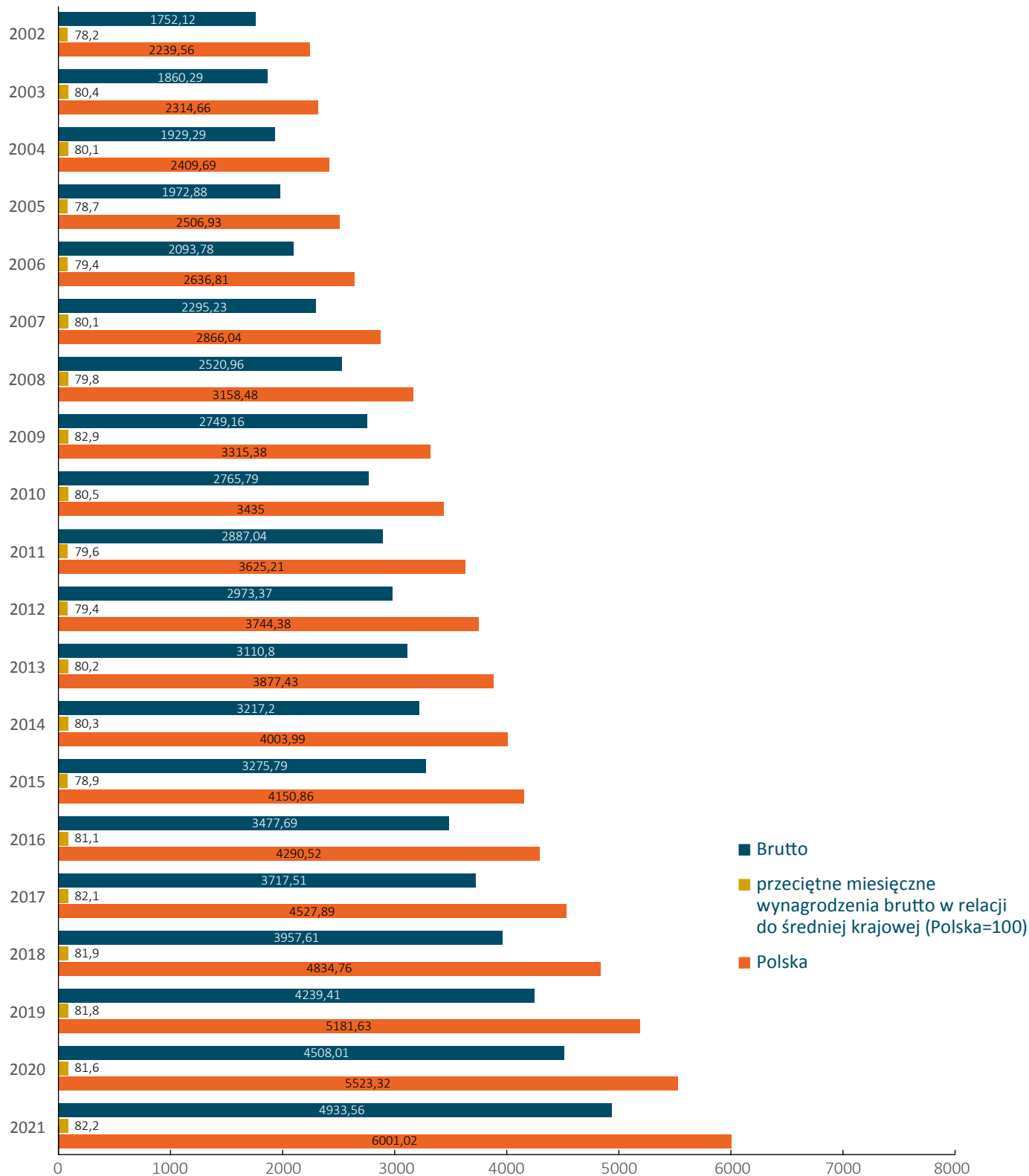
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

1.7.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

W odróżnieniu od innych analizowanych w tym rozdziale powiatów zarobki w powiecie kartuskim znacznie odbiegają od średniej krajowej. W 2002 roku mieszkańcy powiatu zarabiali średnio 78,24% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. W 2009 roku nastąpiło najwyższe zbliżenie do średniej krajowej – 82,92%. W 2021 roku statystyczny mieszkaniec powiatu kartuskiego zarabiał 4933,56 zł, czyli 82,21% średniej krajowej, a zatem o 1067,46 zł mniej niż przeciętny Polak.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

1.8. Powiat leszczyński

woj. wielkopolskie

ludność: 58 886

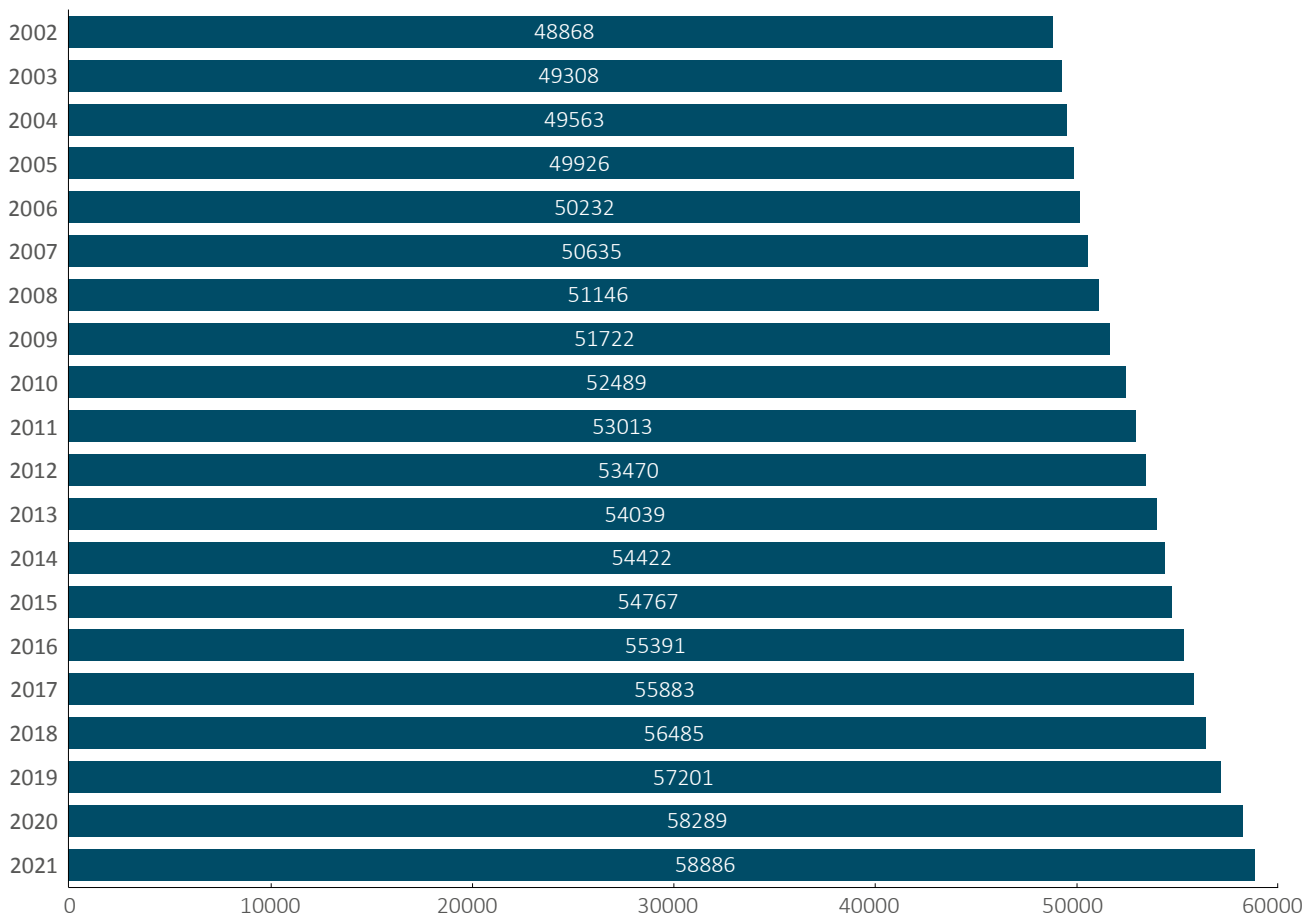

Powiat leszczyński mieści się w województwie wielkopolskim, w połowie drogi (ok. 100 km) między Poznaniem a Wrocławiem. Tworzą go gminy leżące dookoła miasta na prawach powiatu – Leszno. Na terenie powiatu znajdują się dwa małe miasta (do 3 tys. mieszkańców): Osieczna i Rydzyna. Obszar powiatu leszczyńskiego to 806 km². Pomimo – wydawać by się mogło – niesprzyjających warunków do rozwoju (m.in. dużej odległości do wielkich miast) w 2021 roku w powiecie tym odnotowano wysoki współczynnik salda migracji (9,41) przy jednoczesnym wysokim współczynniku dzietności ogólnej (TFR) – 1,70.

1.8.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

Liczba mieszkańców powiatu leszczyńskiego od 2002 roku systematycznie rośnie. W przedstawionym okresie wzrost sięgał 21%.

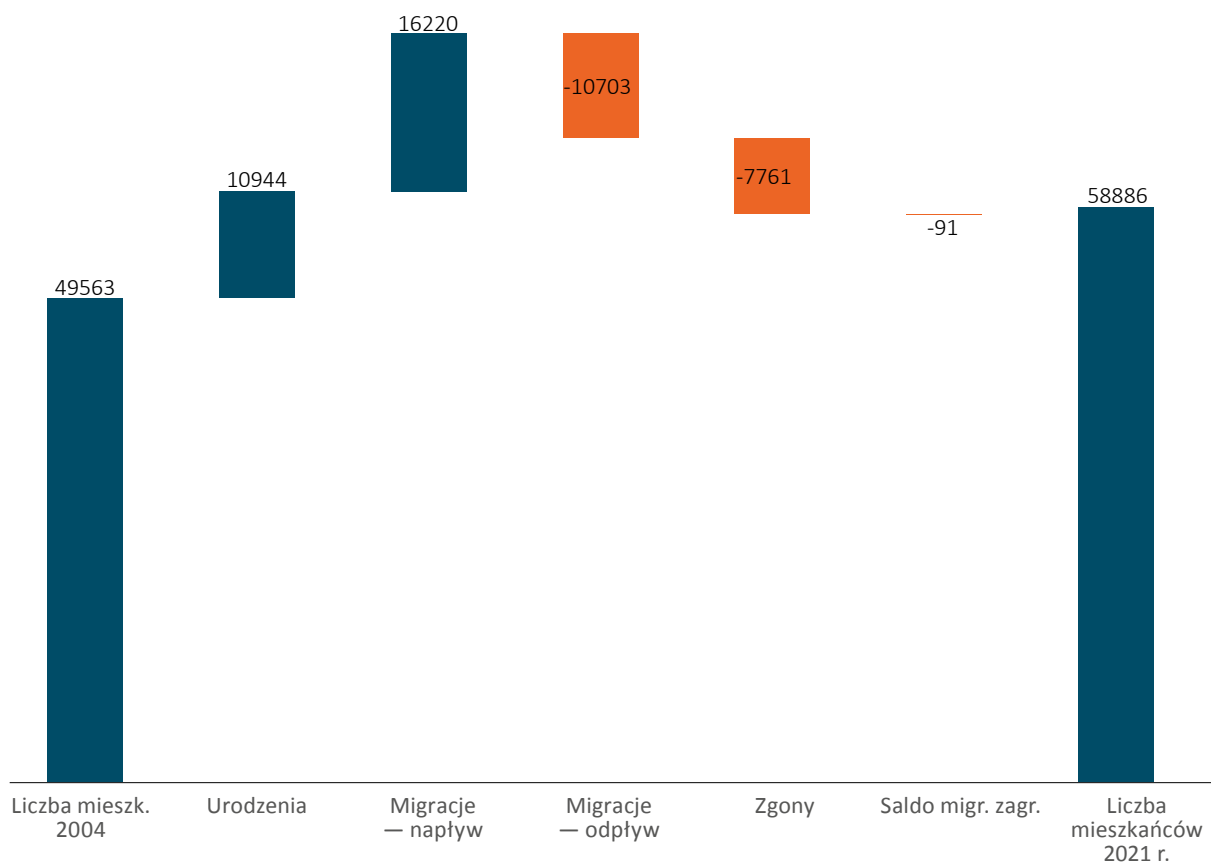
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

1.8.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

W 2004 roku liczba mieszkańców powiatu leszczyńskiego wynosiła 49 563. W ciągu 18 lat liczba urodzeń (10 944) przewyższała liczbę zgonów (7340). Odnotowano również wyższą liczbę migracji wewnętrznych do (napływów) – 16 220 – względem odpływów – 10 123. Saldo migracji zagranicznych wyniosło -91. Za wzrost liczby mieszkańców odpowiada zatem głównie saldo migracji wewnętrznych.

Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

1.8.3. Liczba kobiet i mężczyzn

W 2021 roku liczba kobiet i mężczyzn różniła się nieznacznie. Kobiety stanowiły 50,2% populacji, a mężczyźni – 49,8%. Współczynnik feminizacji wynosił 100,8, więc można przyjąć, że wartości te były niemal równe.

Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

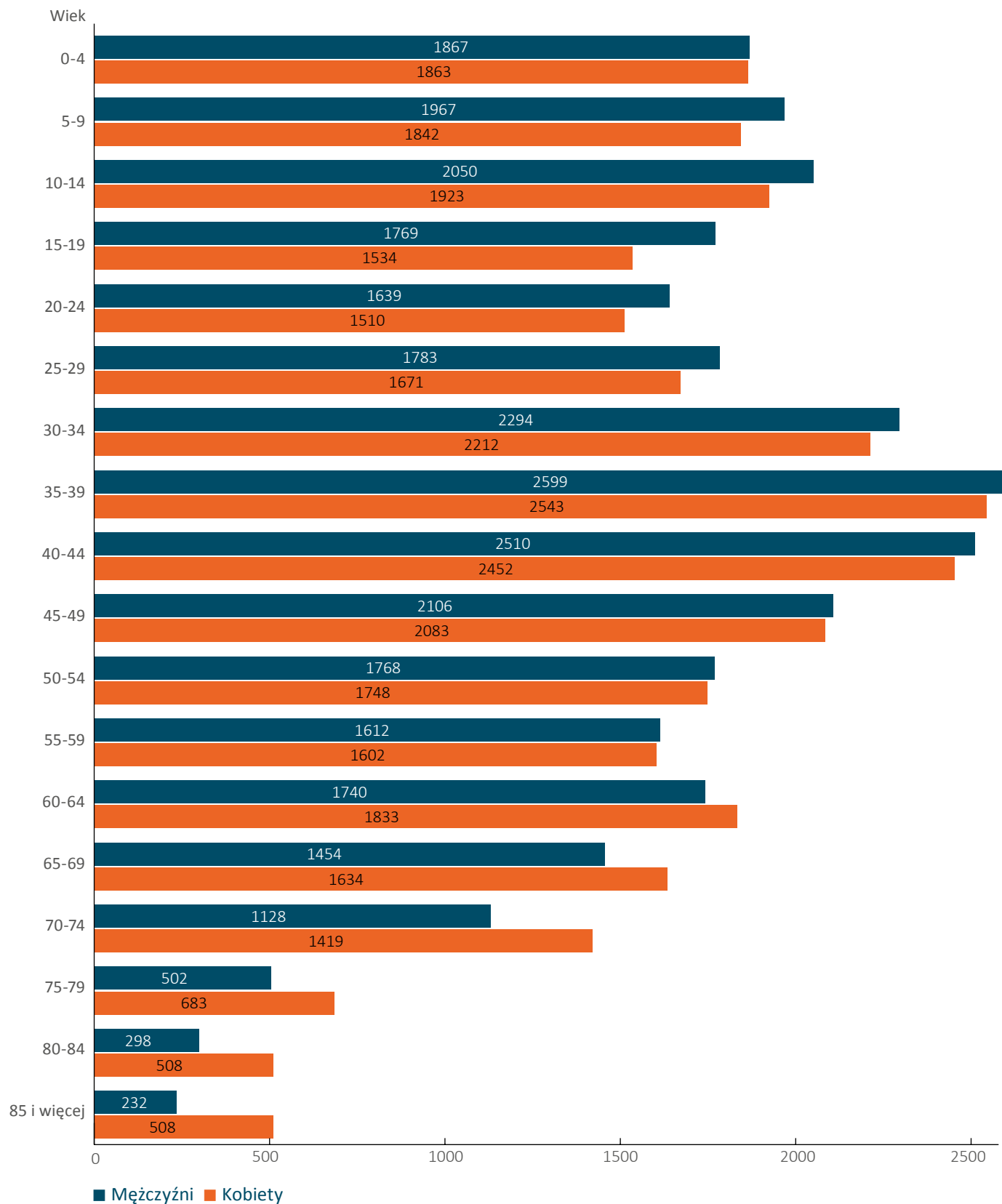

1.8.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

Strukturę demograficzną powiatu leszczyńskiego charakteryzował wyższy udział ludności w wieku przedprodukcyjnym względem ludności w wieku poprodukcyjnym. W kohortach wiekowych 5–44 lata jest zauważalna nadwyżka mężczyzn. W grupach wiekowych 45–59 lat liczba kobiet i mężczyzn jest zbliżona. Powyżej 60. roku życia tendencja się zmienia – obserwuje się nadwyżkę kobiet. Największy udział w populacji mają mieszkańcy

w wieku 35–39 lat. Od 65. roku życia liczba mieszkańców znacznie maleje. Struktura demograficzna powiatu leszczyńskiego jest charakterystyczna dla społeczeństwa dojrzałego, w którym dominuje ludność w wieku produkcyjnym. W powiecie leszczyńskim liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym (ok. 28%) w stosunku do ludności w wieku poprodukcyjnym (ok. 15%) jest niemal dwukrotnie wyższa.

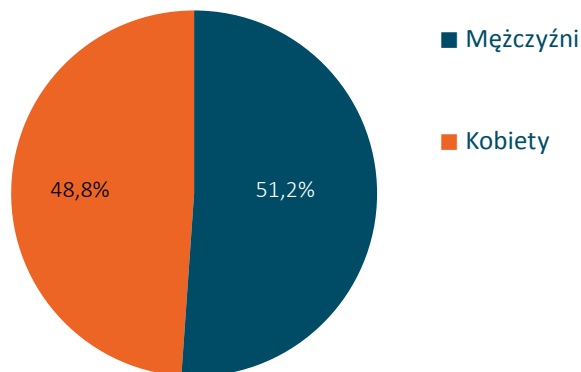
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

1.8.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

W kohortach wiekowych od 20 do 39 lat dominują mężczyźni – stanowią 51,2% populacji, podczas gdy kobiety – 48,8%. Współczynnik maskulinizacji wynosi 105. Dysproporcja jest zatem wyższa niż w ogólnej liczbie mieszkańców, co w tym przypadku nie powoduje negatywnych skutków związanych z dzietnością.

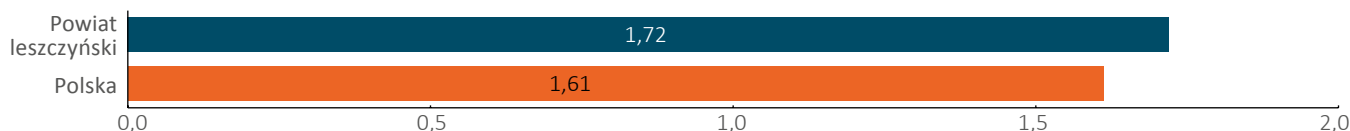
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

1.8.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

Przeciętna liczba dzieci w rodzinie w powiecie leszczyńskim w 2021 roku wynosiła 1,72, co stanowi wynik istotnie wyższy od średniej dla kraju (1,61).

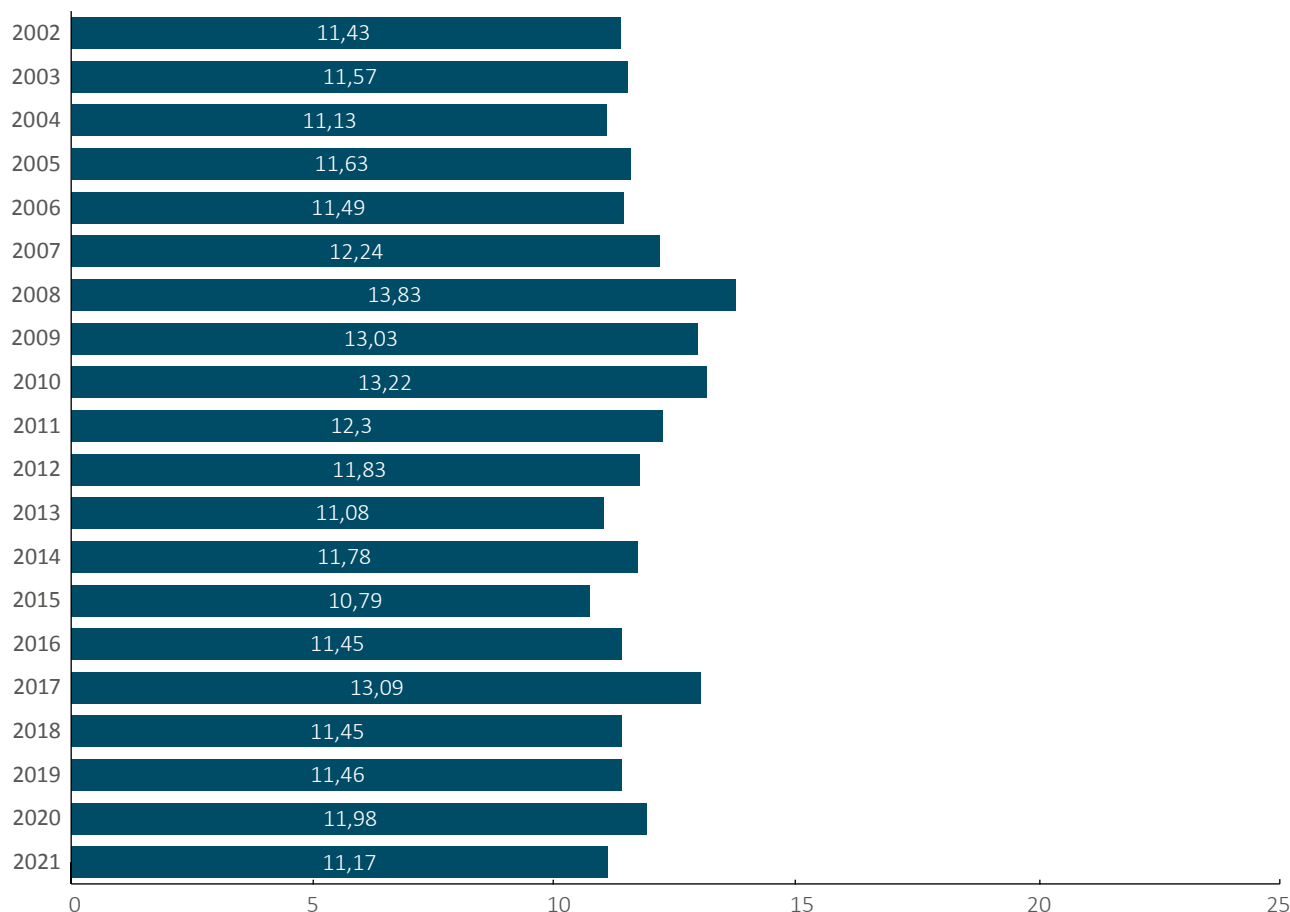
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

1.8.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

W analizowanym okresie liczba urodzeń żywych wahała się od 10,79 w 2015 roku do 13,83 w 2008 roku. W 2002 roku urodzenia żywe na 1000 ludności wynosiły 11,43, a w 2021 – 11,17. Wskaźnik ten ma znacznie wyższą wartość niż średnia Polski.

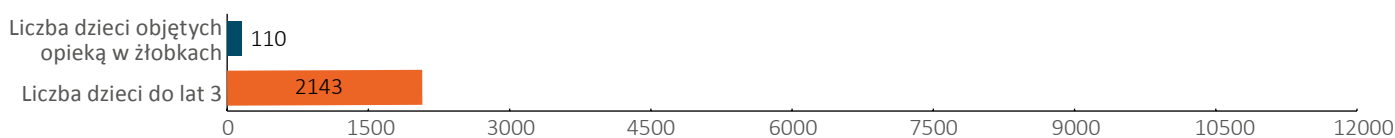
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

1.8.8. Liczba miejsc w żłobkach

W 2021 roku w powiecie leszczyńskim liczba dostępnych miejsc w żłobkach wynosiła 110, co zapewniało opiekę nad 5,1% dzieci do lat 3.

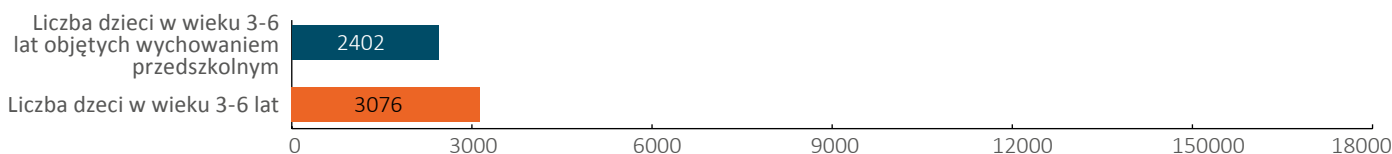
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

1.8.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

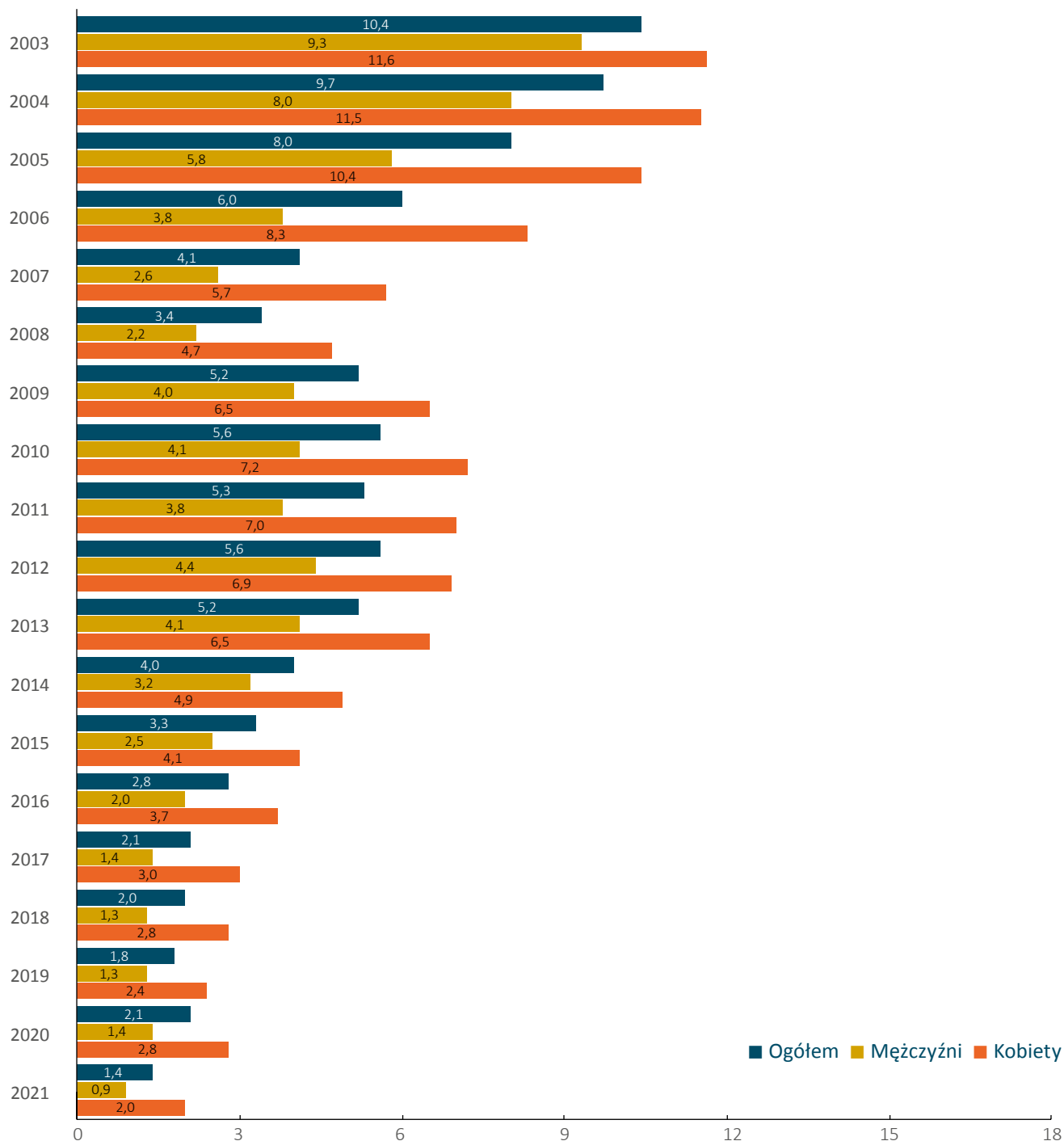
Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

1.8.10. Bezrobocie

Od 2003 do 2008 roku odnotowano lawinowy spadek udziału osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym – z 10,4% do 3,4%. W kolejnym okresie, tj. w latach 2009–2013, poziom bezrobocia był wyższy i przekraczał 5%. W 2014 roku nastąpił kolejny spadek, który utrzymał się do 2019 roku. W 2020 roku odnotowano niewielki wzrost poziomu bezrobocia do 2,1%. W 2021 roku bezrobocie osiągnęło najniższą wartość w ciągu 19 badanych lat – 1,4. Od 2014 roku poziom bezrobocia wśród mieszkańców powiatu leszczyńskiego można określić jako naturalny, czyli stabilny, obejmujący jedynie osoby, które nie chcą podjąć zatrudnienia, oraz te, które są w trakcie zmiany pracy.

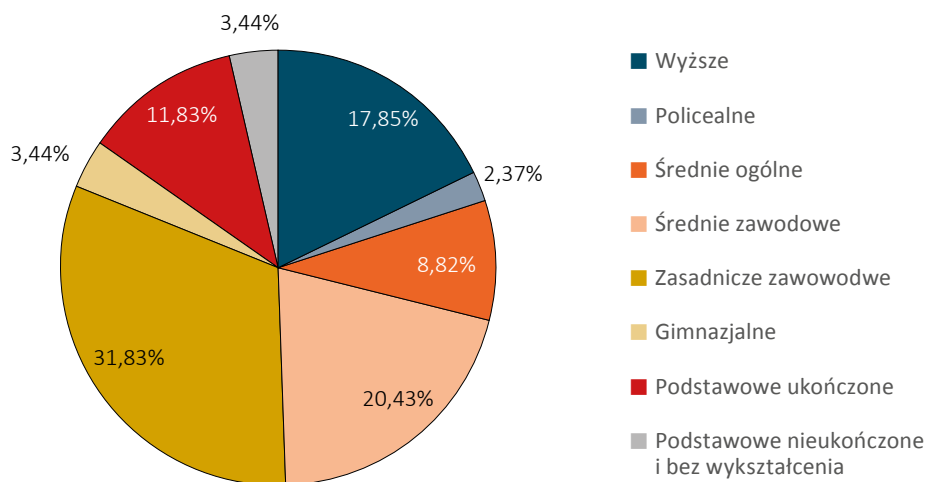
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

1.8.11. Poziom wykształcenia

Wśród mieszkańców powiatu leszczyńskiego dominują osoby o wykształceniu zasadniczym zawodowym – 31,8%. Kolejną liczną grupę stanowią osoby z wykształceniem średnim zawodowym – 20,4%, a dopiero na 3. miejscu znajdują się mieszkańcy posiadający wykształcenie wyższe – 17,8%. 11,8% mieszkańców ma wykształcenie podstawowe ukończone, 8,8% – średnie ogólne, po 3,4% – podstawowe nieukończone i gimnazjalne, a 2,4% – policealne. Mieszkańcy powiatu leszczyńskiego nie należą do najlepiej wykształconych w Polsce.

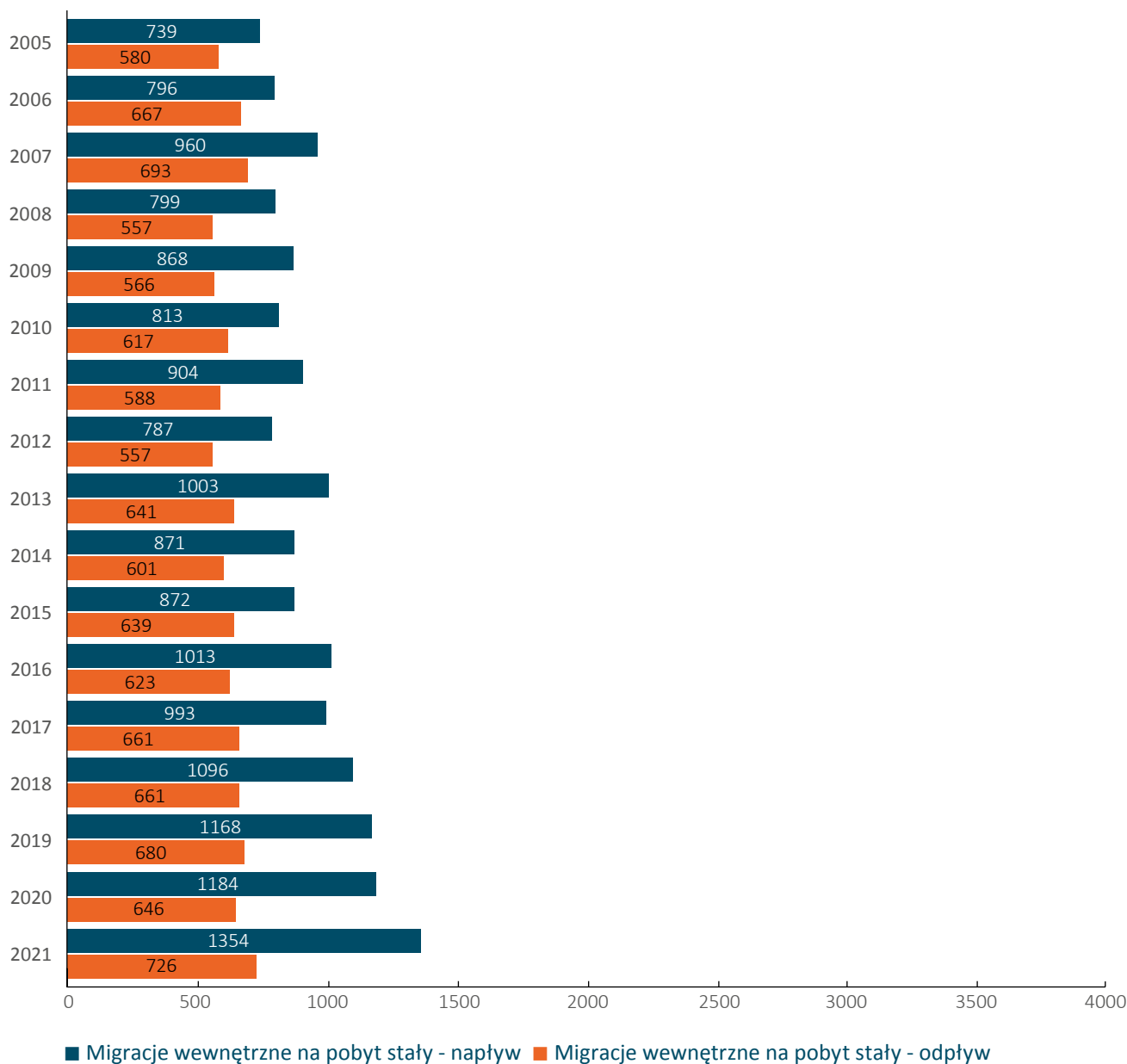
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

1.8.12. Dynamika migracji w czasie

W analizowanym okresie od 2005 roku zanotowano nadwyżkę liczby migracji wewnętrznych do (napływów) względem migracji wewnętrznych z (odpływów). Od 2017 roku wzrost liczby migracji wewnętrznych do znacznie wzrasta. Wyjątkiem był 2020 rok, kiedy tendencja ta wyhamowała, aby w kolejnym roku znów wzrosnąć. To jednak wzrost liczby mieszkańców napływowych przełożył się w największym stopniu na wzrost ogólnej liczby mieszkańców.

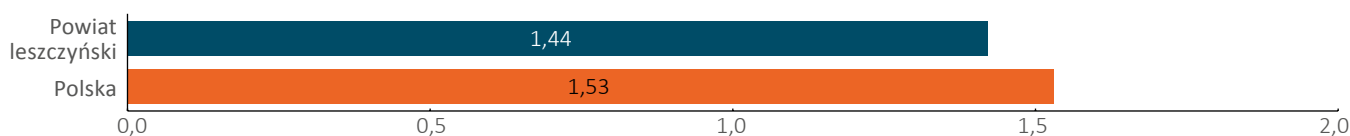
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

1.8.13. Warunki mieszkaniowe

W 2020 roku w powiecie leszczyńskim na 1 mieszkańca przypadało 1,44 izby, co oznacza gorsze warunki mieszkaniowe niż przeciętnego mieszkańca Polski.

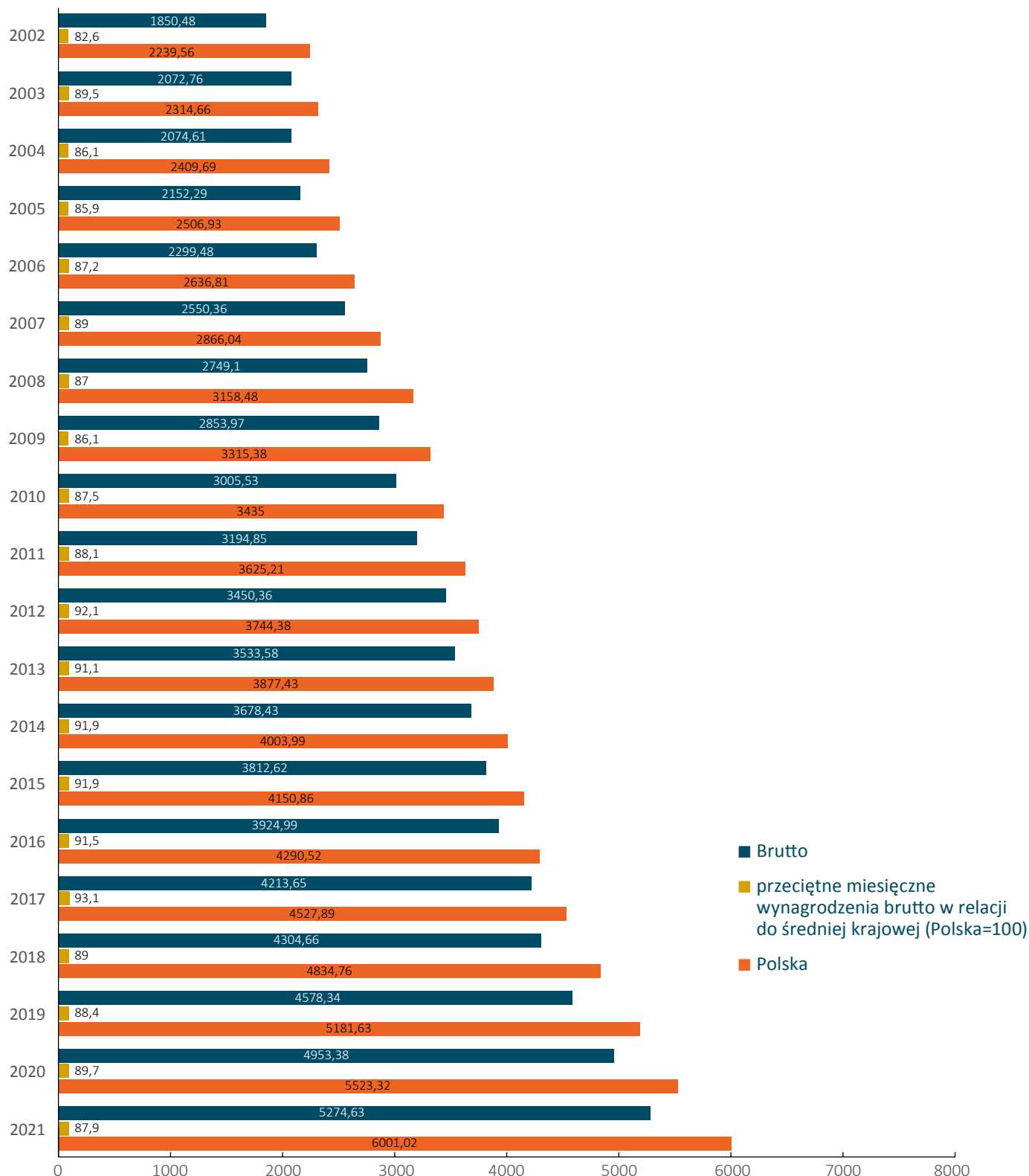
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

1.8.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

Powiat leszczyński znacząco odbiega pod względem wysokości zarobków mieszkańców od średniej krajowej. W 2002 roku mieszkańcy otrzymywali średnio 82,63% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto. W 2017 roku poziom ten był najwyższy (93,06%). W 2021 roku przeciętna pensja wynosiła 5274,63 zł i stanowiła 87,90% średniej krajowej.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

1.9. Powiat pucki

woj. pomorskie

ludność: 90 329

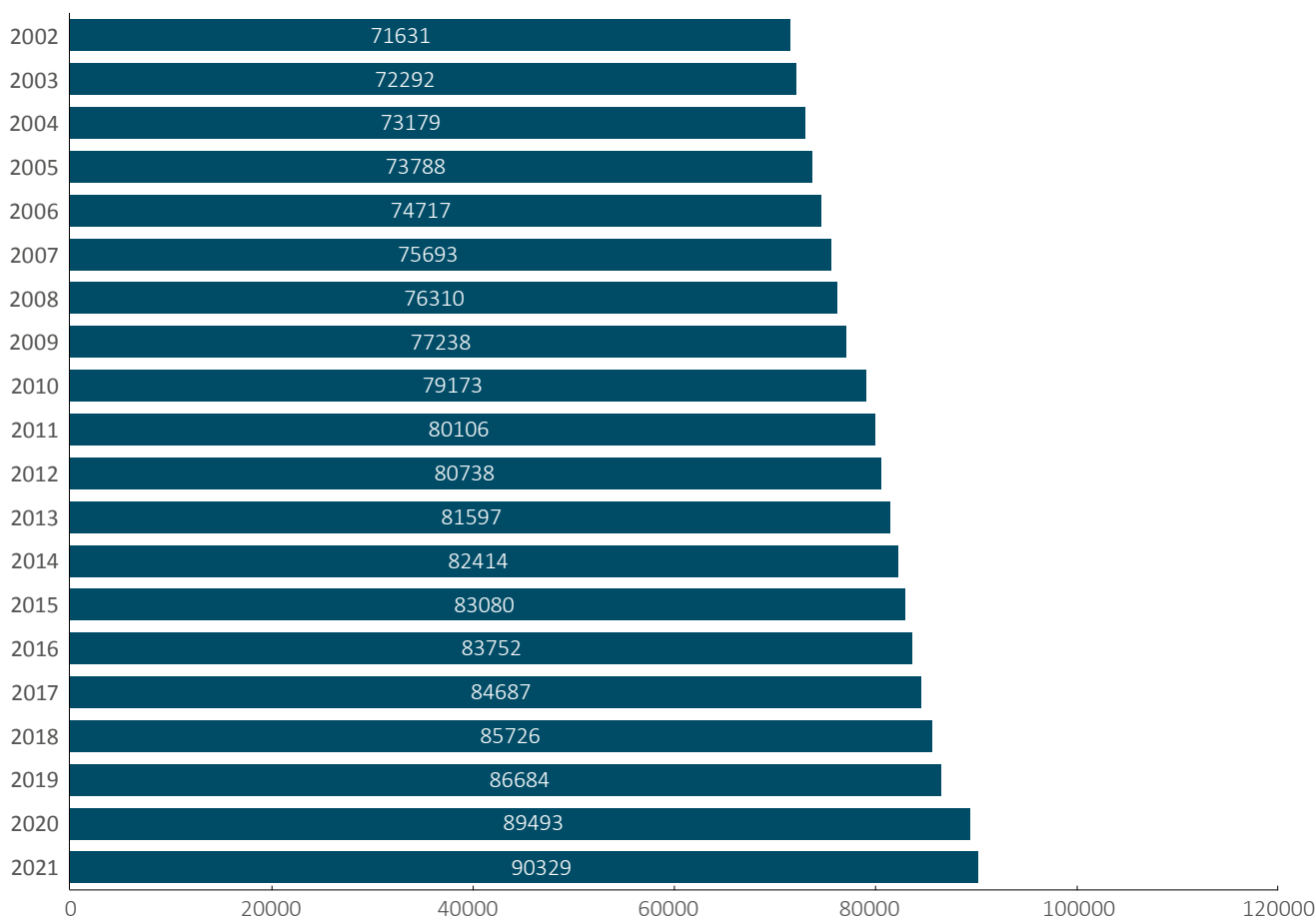

Powiat pucki znajduje się w województwie pomorskim, na jego obszarze są 4 miasta charakteryzowane jako małe: Hel, Puck, Władysławowo i Jastarnia. Graniczy z powiatem wejherowskim oraz miastem Gdynią i zajmuje obszar 581 km². W 2021 roku powiat liczył 90329 mieszkańców. W 2021 roku odnotowano w nim wysoki współczynnik salda migracji (8,49) przy jednoczesnym wysokim współczynniku dzietności ogólnej (TFR) – 1,50.

1.9.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

Liczba mieszkańców powiatu puckiego wzrasta systematycznie od 2002 roku. W prezentowanym okresie liczba populacji zwiększyła się o 26%.

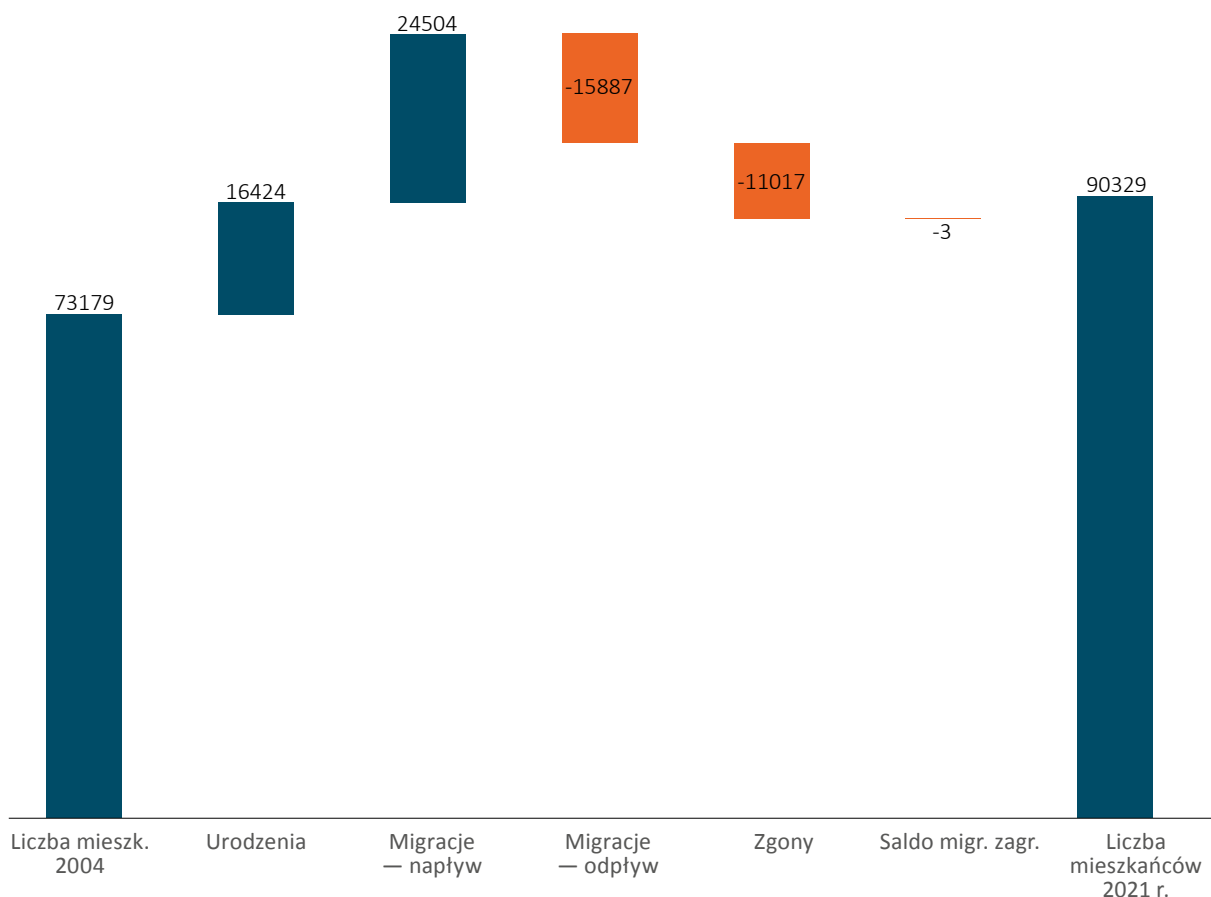
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

1.9.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

Liczba mieszkańców powiatu puckiego w 2004 roku wynosiła 73 179. W ciągu 18 lat liczba urodzeń osiągnęła poziom 16 424, a zgonów – 10 504. Saldo migracji wewnętrznych było dodatnie i to właśnie ludność napływowa przyczyniła się w największym stopniu do wzrostu ogólnej liczby mieszkańców. Saldo migracji zagranicznych stanowiło niewielką wartość ujemną, czyli -3.

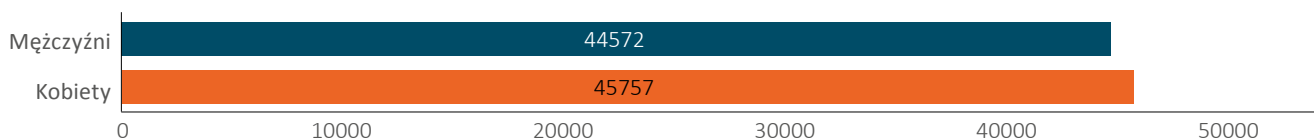
Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

1.9.3. Liczba kobiet i mężczyzn

W 2021 roku większość populacji powiatu puckiego stanowiły kobiety (50,7%), nieznacznie mniej było mężczyzn (49,3%). Współczynnik feminizacji wyniósł 102,8.

Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

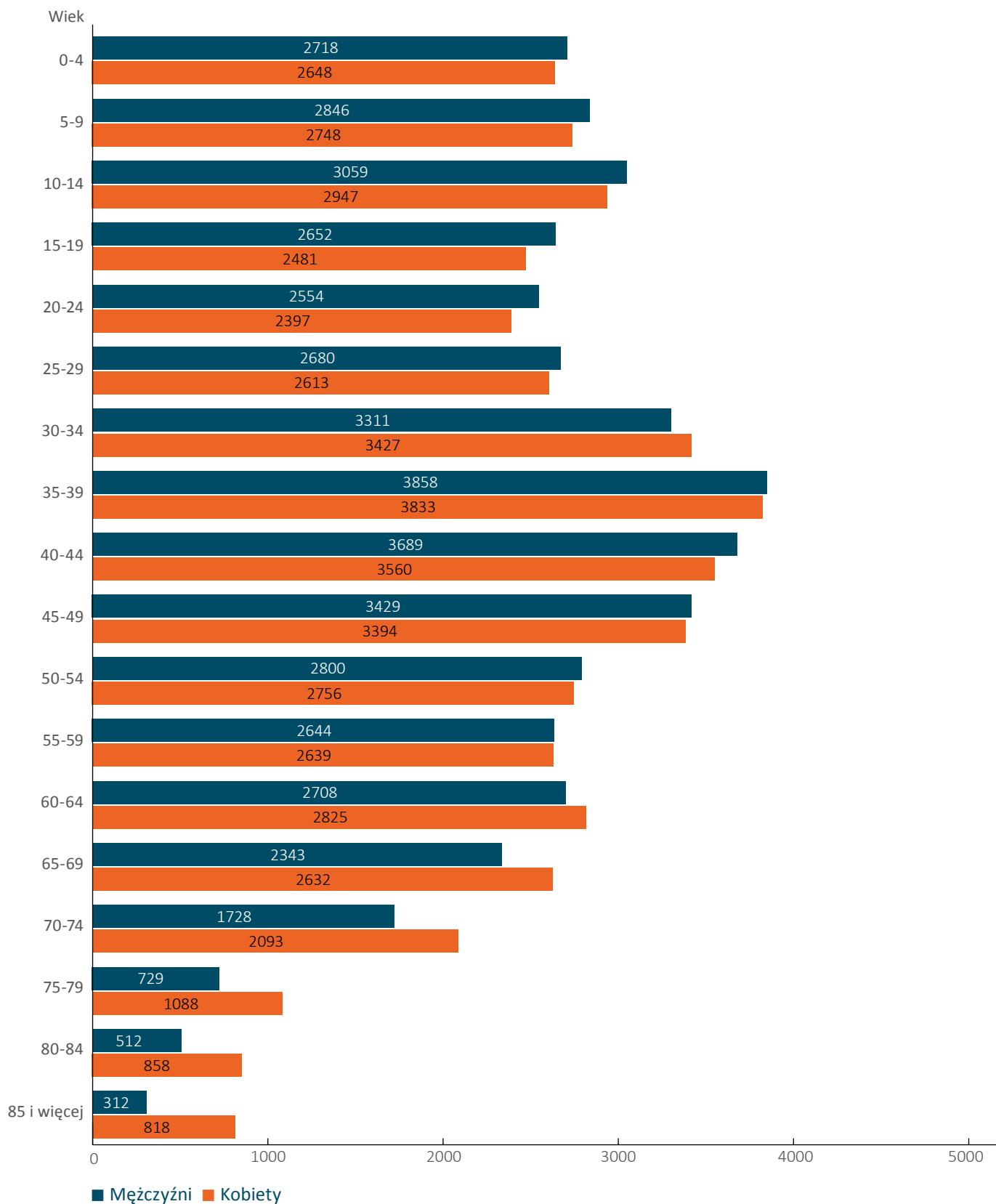

1.9.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

Struktura demograficzna powiatu puckiego w 2021 roku charakteryzowała się wyższą liczbą osób w wieku przedprodukcyjnym względem mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Najbardziej liczną grupę wiekową stanowili mieszkańcy pomiędzy 35. a 39. rokiem życia. Kohorty wiekowe 0–29 lat charakteryzują się nadwyżką

mężczyzn. Pomiędzy 30. a 59. rokiem życia liczba przedstawicieli obu płci jest zbliżona. Powyżej 60. roku życia można dostrzec nadwyżkę kobiet w stosunku do populacji mężczyzn, w tych samych kohortach odnotowuje się znaczący spadek liczby mieszkańców.

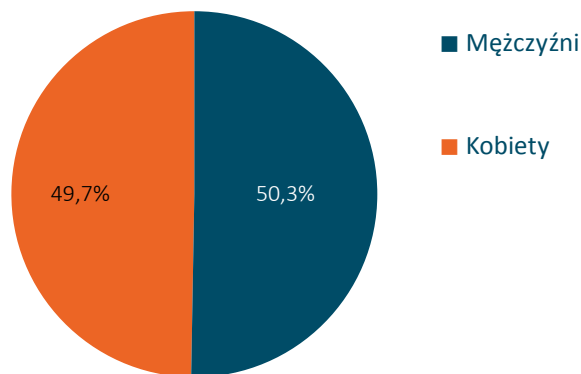
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

1.9.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

W grupie wiekowej 20–39 lat przeważają mężczyźni, którzy stanowią 50,3% populacji, podczas gdy kobiety – 49,7%. Współczynnik maskulinizacji wynosi 101,2, zatem jest zbliżony do współczynnika dla ogółu mieszkańców.

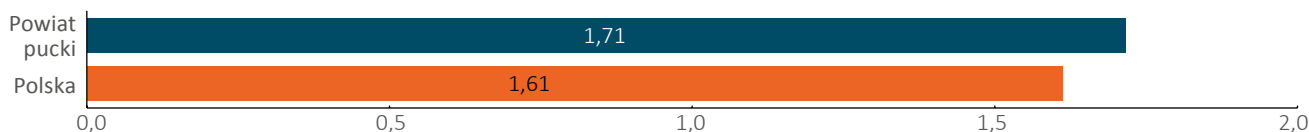
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

1.9.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

Przeciętna liczba dzieci w rodzinie w powiecie puckim w 2021 roku wynosiła 1,71, co było wynikiem znacznie wyższym od średniej dla kraju.

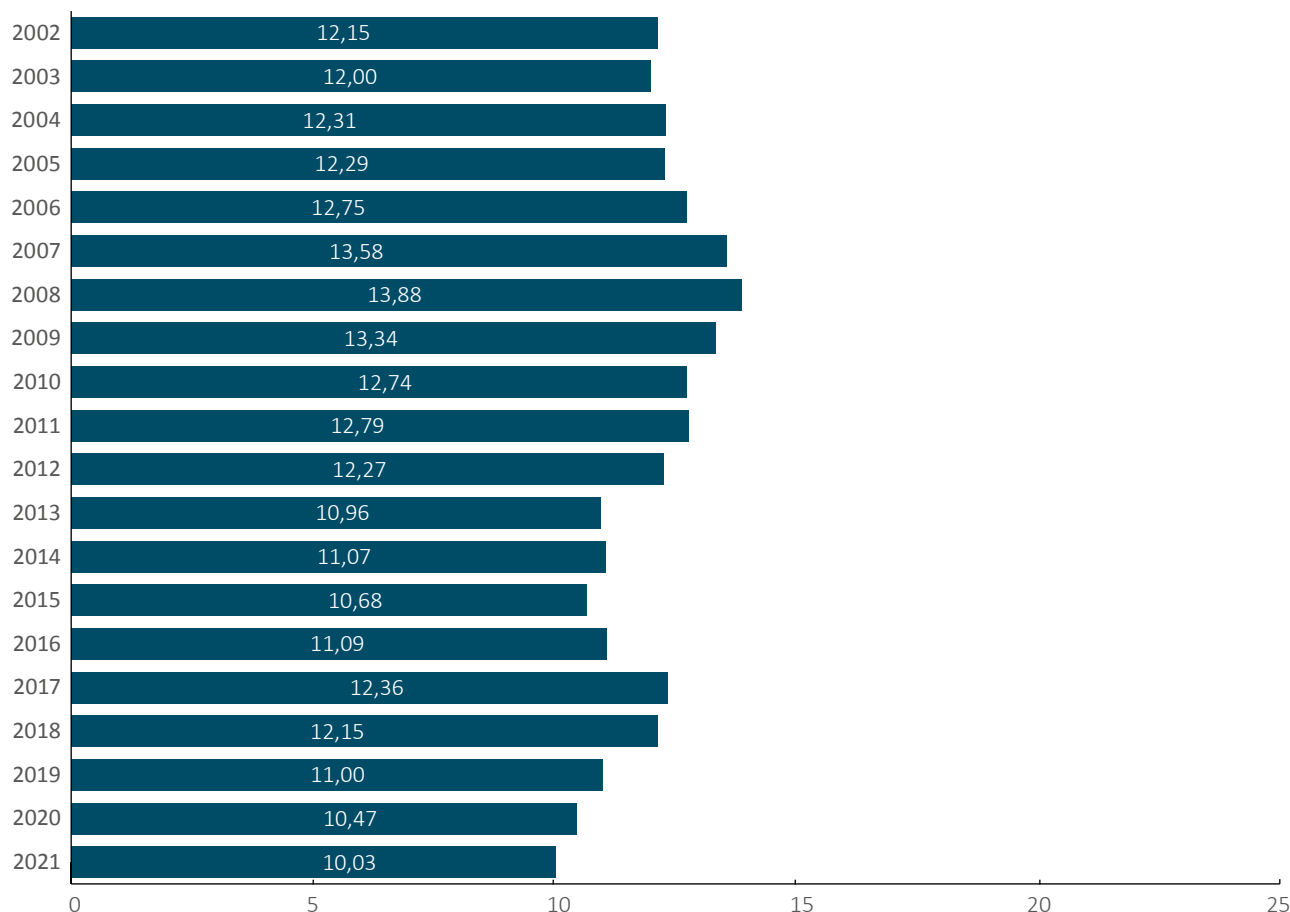
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

1.9.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

Liczba urodzeń żywych na 1000 ludności na przestrzeni prezentowanych lat spadła z 12,15 do 10,03 (najniższy wynik od 2002 roku). Najwyższą liczbę urodzeń odnotowano w 2008 roku (13,88). Od 2017 roku obserwuje się ciągły spadek liczby urodzeń, pomimo to w całym analizowanym okresie liczby te przekraczają średnią w Polsce.

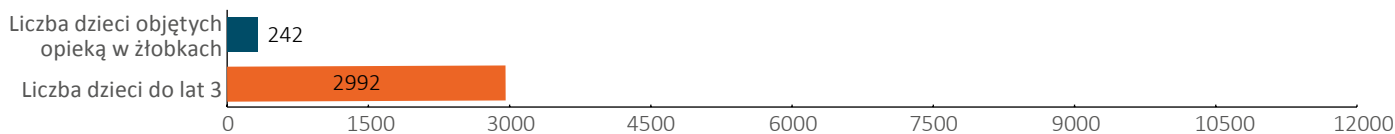
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

1.9.8. Liczba miejsc w żłobkach

W 2021 roku w powiecie puckim liczba dostępnych miejsc w żłobkach wynosiła 242, co zapewniało opiekę nad 8,1% dzieci do lat 3.

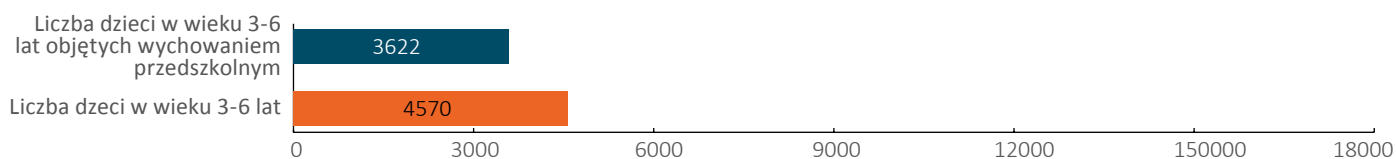
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

1.9.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

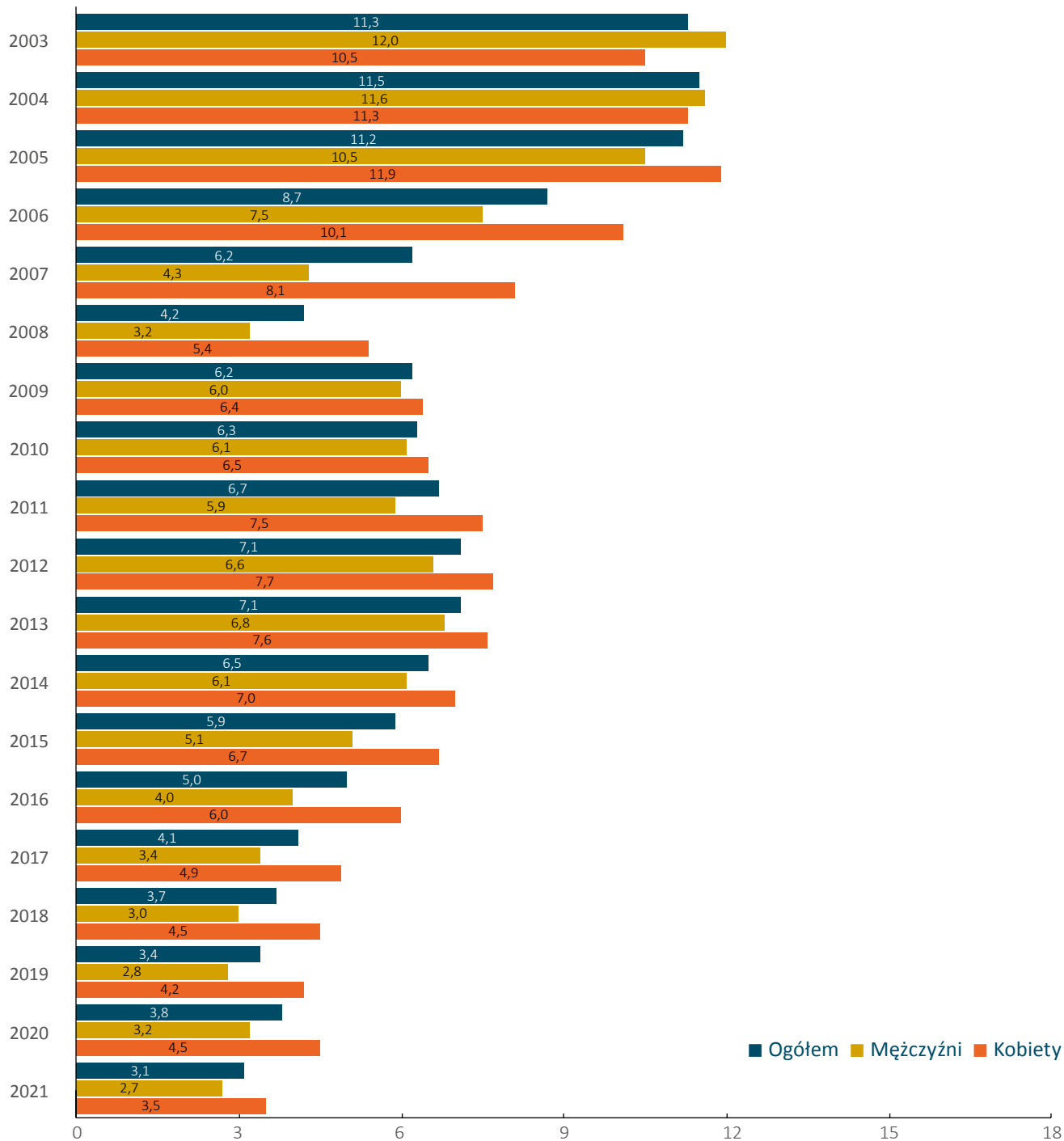
Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

1.9.10. Bezrobocie

Poziom bezrobocia wśród mieszkańców powiatu puckiego w wieku produkcyjnym znacznie spadł na przestrzeni 19 analizowanych lat. W początkowym okresie, tj. w latach 2003–2005, pozostawał na poziomie powyżej 11%. Następnie od 2006 do 2008 roku spadł do 4,2%. W kolejnym okresie odnotowano wzrost do najwyższego poziomu 7,1% w latach 2012 i 2013. Od 2014 roku był widoczny systematyczny spadek odsetka osób bezrobotnych aż do 2020 roku, kiedy ten procent nieznacznie wzrósł (o 0,4%). W 2021 roku udział osób bezrobotnych wyniósł 3,1%. W 2003 roku większy procent bezrobotnych stanowili mężczyźni, w 2004 roku liczba bezrobotnych kobiet i mężczyzn była zbliżona. W latach 2005–2021 obserwuje się nadwyżkę bezrobotnych kobiet.

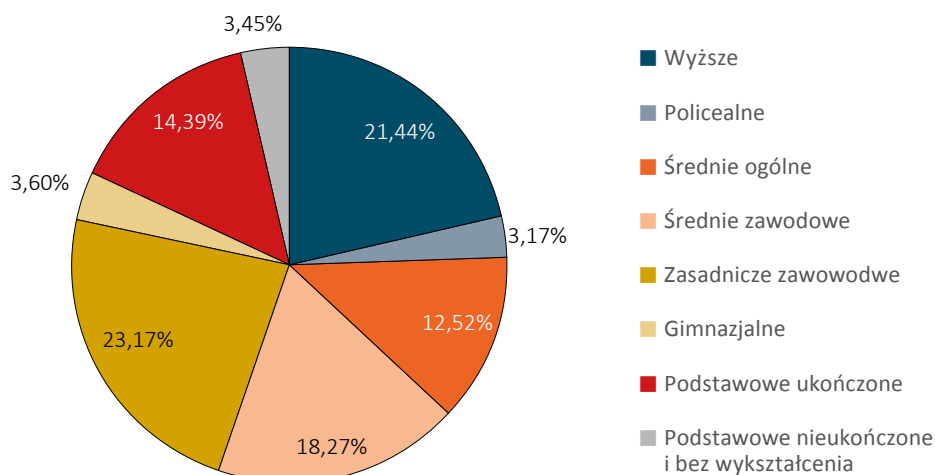
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

1.9.11. Poziom wykształcenia

Według danych Narodowego Spisu Powszechnego w 2021 roku 23,2% mieszkańców powiatu puckiego stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, 21,4% – z wyższym, 18,3% – ze średnim zawodowym, 14,4% – z podstawowym ukończonym, 12,5% – ze średnim ogólnym, 3,6% – z gimnazjalnym, 3,5% – podstawowym nieukończonym, a 3,2% – policealnym. Mieszkańcy powiatu puckiego nie należą do najlepiej wykształconych.

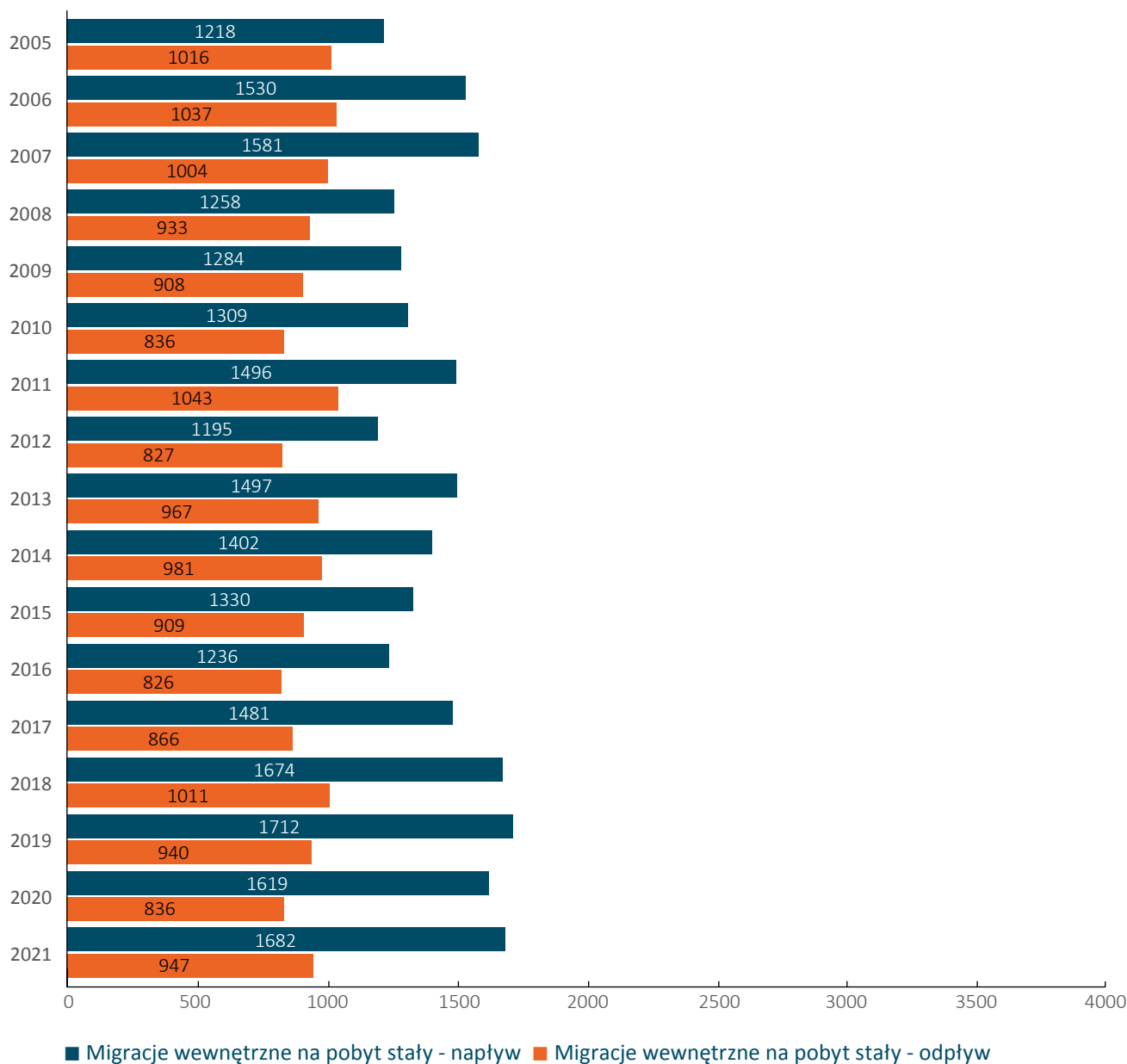
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

1.9.12. Dynamika migracji w czasie

W analizowanym okresie jest widoczna nadwyżka liczby migracji wewnętrznych do (napływ) względem migracji wewnętrznych z (odpływ). Najwyższy poziom napływów odnotowano w 2019 roku.

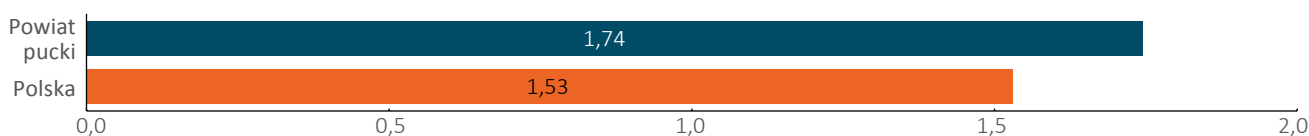
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

1.9.13. Warunki mieszkaniowe

W 2020 roku w powiecie puckim na 1 mieszkańca przypadało 1,74 izby, co stanowi znacznie wyższą wartość niż średni współczynnik dla Polski (1,53).

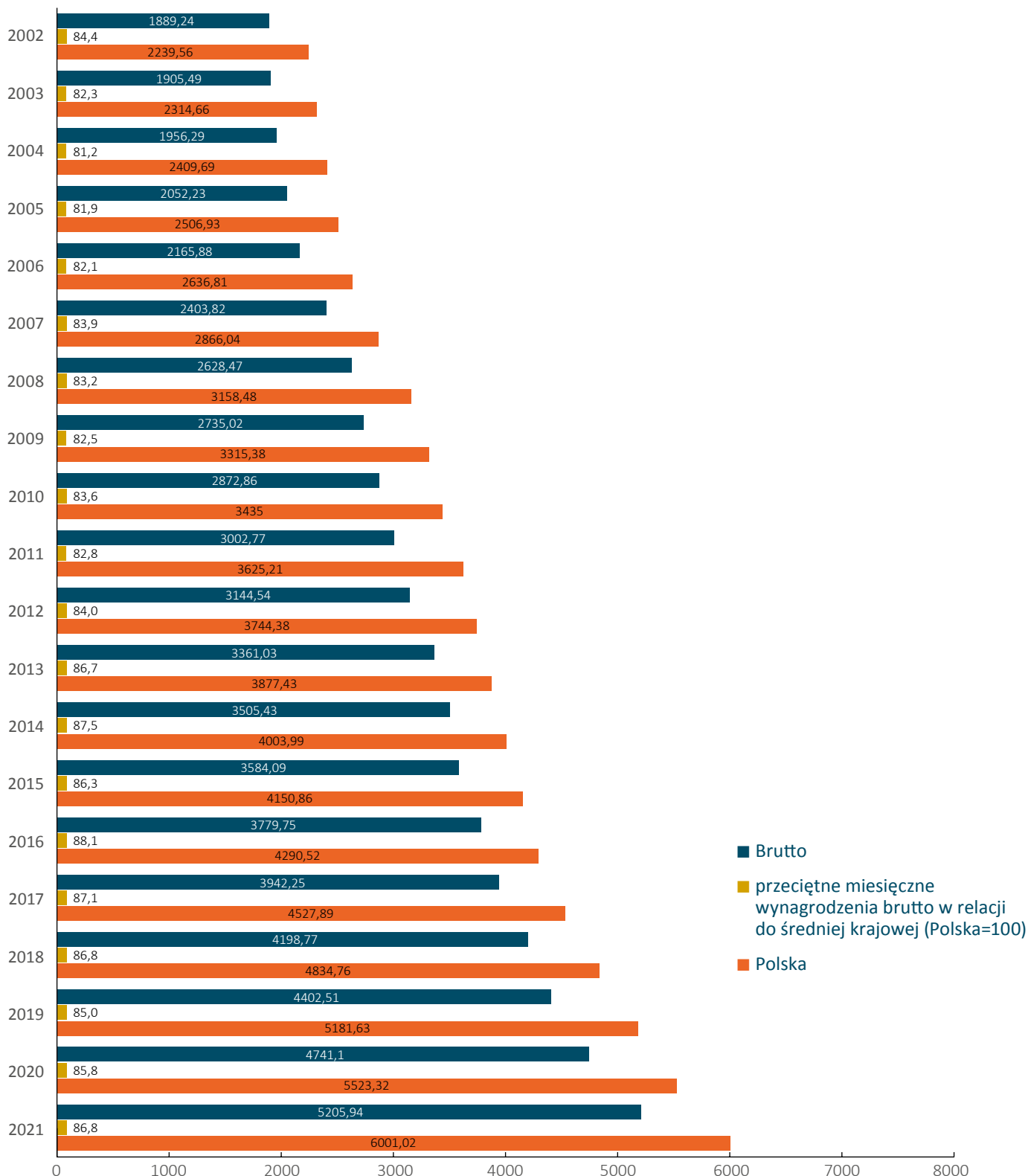
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

1.9.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

Mieszkańcy powiatu puckiego nie należą do najlepiej zarabiających w Polsce. Największa dysproporcja powstała w 2004 roku (średnia pensja wynosiła 81,14% przeciętnego wynagrodzenia w Polsce), a najmniejsza – w 2016 roku (88,10%). W 2021 roku przeciętny dochód mieszkańca powiatu puckiego wynosił 5205,94 zł, co stanowiło 86,75% średniej krajowej, zatem było to mniej o 795,08 zł.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

1.10. Powiat wejherowski

woj. pomorskie

ludność: 225 799

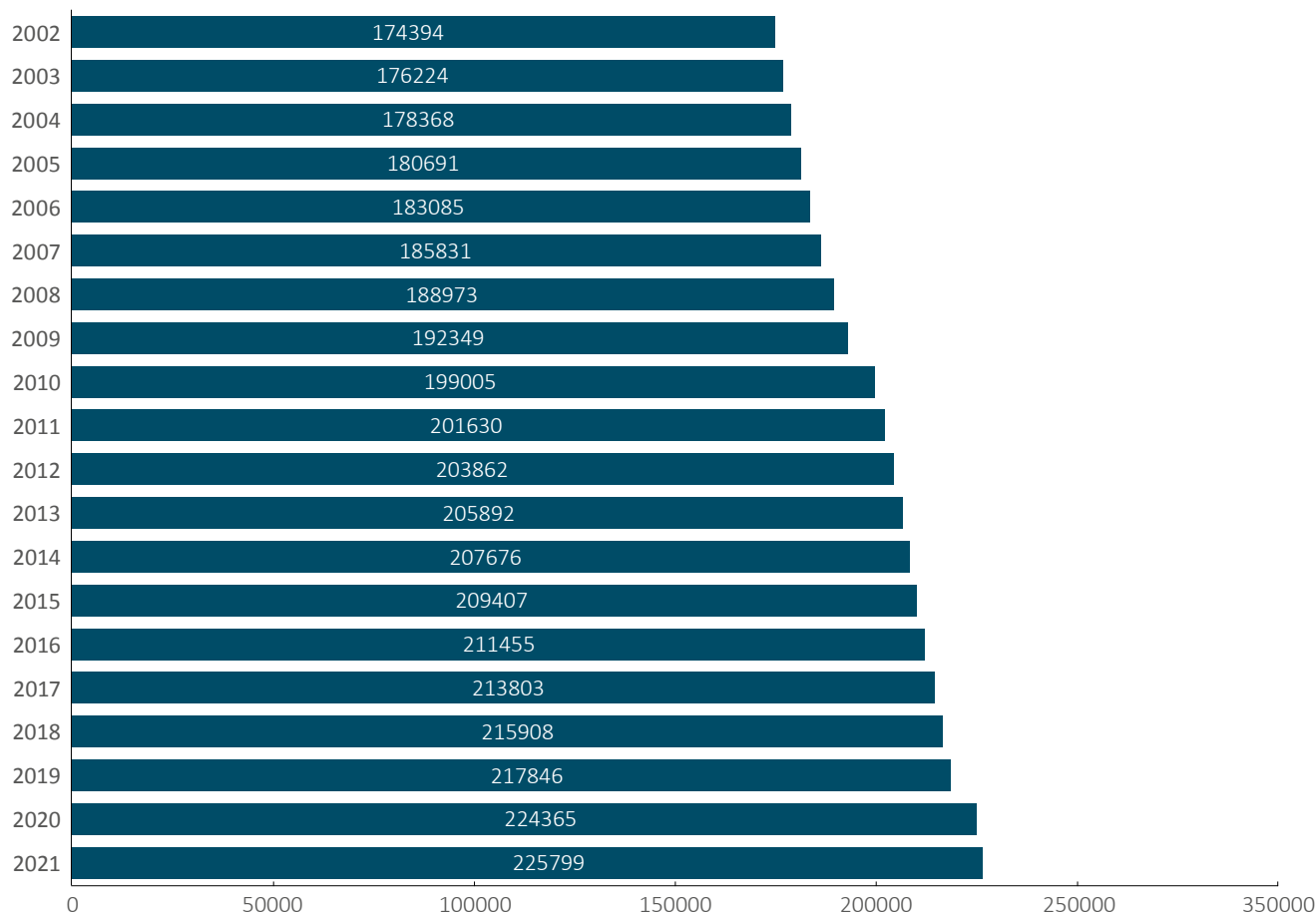

Powiat wejherowski jest położony w województwie pomorskim i zajmuje obszar 1285 km². W 2021 roku liczba jego mieszkańców wynosiła 225 799. Powiat wejherowski stanowią gminy skupione wokół miasta Wejherowa, m.in. Reda, Rumia, Wejherowo, Łęczycze. Sąsiaduje z powiatami: puckim, kartuskim i lęborskim, a także miastem Gdynią. W 2021 roku w powiecie tym odnotowano wysoki współczynnik salda migracji (4,93) przy jednocześnie wysokim współczynniku dzietności ogólnej (TFR) – 1,65.

1.10.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

Liczba mieszkańców powiatu wejherowskiego od 2002 roku systematycznie rośnie. W badanym okresie odnotowano wzrost o 29%.

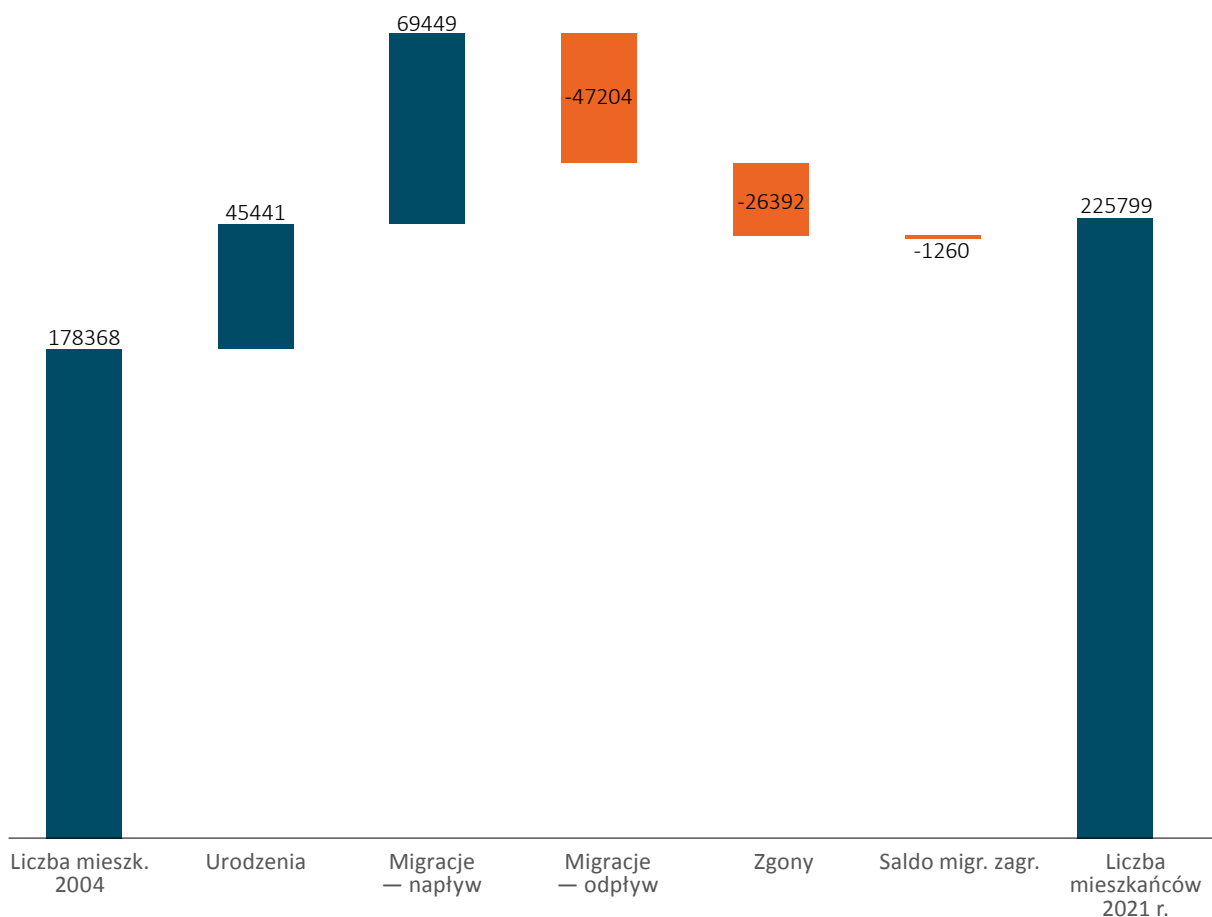
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

1.10.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

W 2004 roku liczba mieszkańców wynosiła 178 368. W latach 2004–2021 liczba urodzeń była wyższa niż liczba zgonów. Odnotowano również wyższą wartość migracji do (napływ) względem migracji z (odpływ). Saldo migracji zagranicznych było ujemne (-1260). Przyrost liczby mieszkańców był spowodowany na równi liczbą napływów w ruchu wewnętrznym i wysokim przyrostem naturalnym.

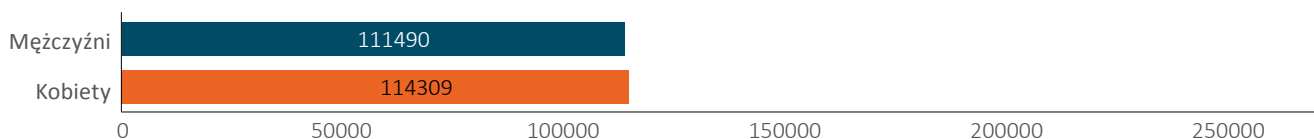
Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

1.10.3. Liczba kobiet i mężczyzn

W 2021 roku większą część mieszkańców stanowiły kobiety (50,6%), a mniejszą – mężczyźni (49,4%). Współczynnik feminizacji wynosił 102, zatem można wskazać na względną równowagę.

Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

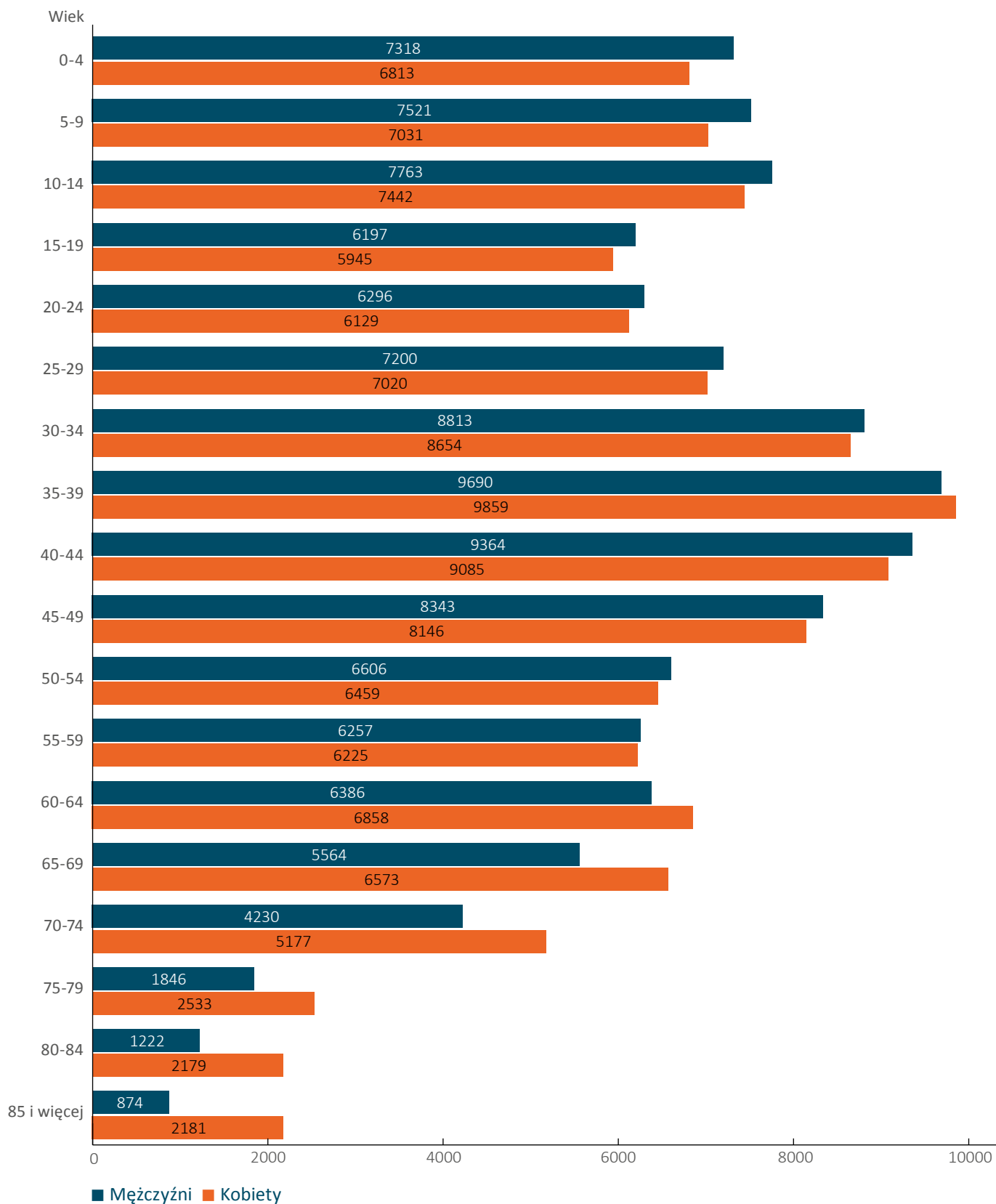

1.10.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

W 2021 roku wśród mieszkańców do 34. roku życia oraz od 40. do 54. roku życia notowano nadwyżkę mężczyzn. Wśród mieszkańców od 60. roku życia dominują kobiety. Najwyższy udział w populacji mają mieszkańcy w wieku 35–39 lat, a także 40–44 lata. Społeczeństwo to można określić mianem dojrzałego, ponieważ

najwyższy procent stanowią osoby w wieku produkcyjnym, ok. 25% to osoby w wieku przedprodukcyjnym, a 17% – w wieku poprodukcyjnym.

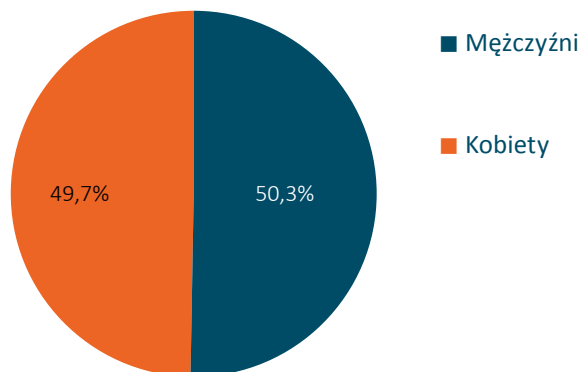
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

1.10.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

W grupie wiekowej 20–39 lat w 2021 roku kobiety stanowiły 49,7%, a mężczyźni – 50,3%. Współczynnik feminizacji wyniósł 99. Na podstawie powyższych danych można potwierdzić stan równowagi.

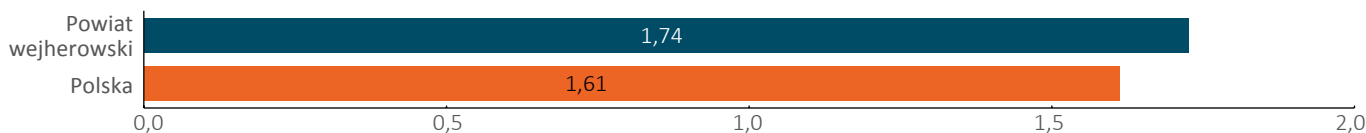
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

1.10.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

Przeciętna liczba dzieci w rodzinie w powiecie wejherowskim w 2021 roku wynosiła 1,74, co było wynikiem znacznie przewyższającym średnią w Polsce. Ponadto należy wskazać, że wynik ten był drugim najwyższym wskaźnikiem wśród powiatów ujętych w tym rozdziale.

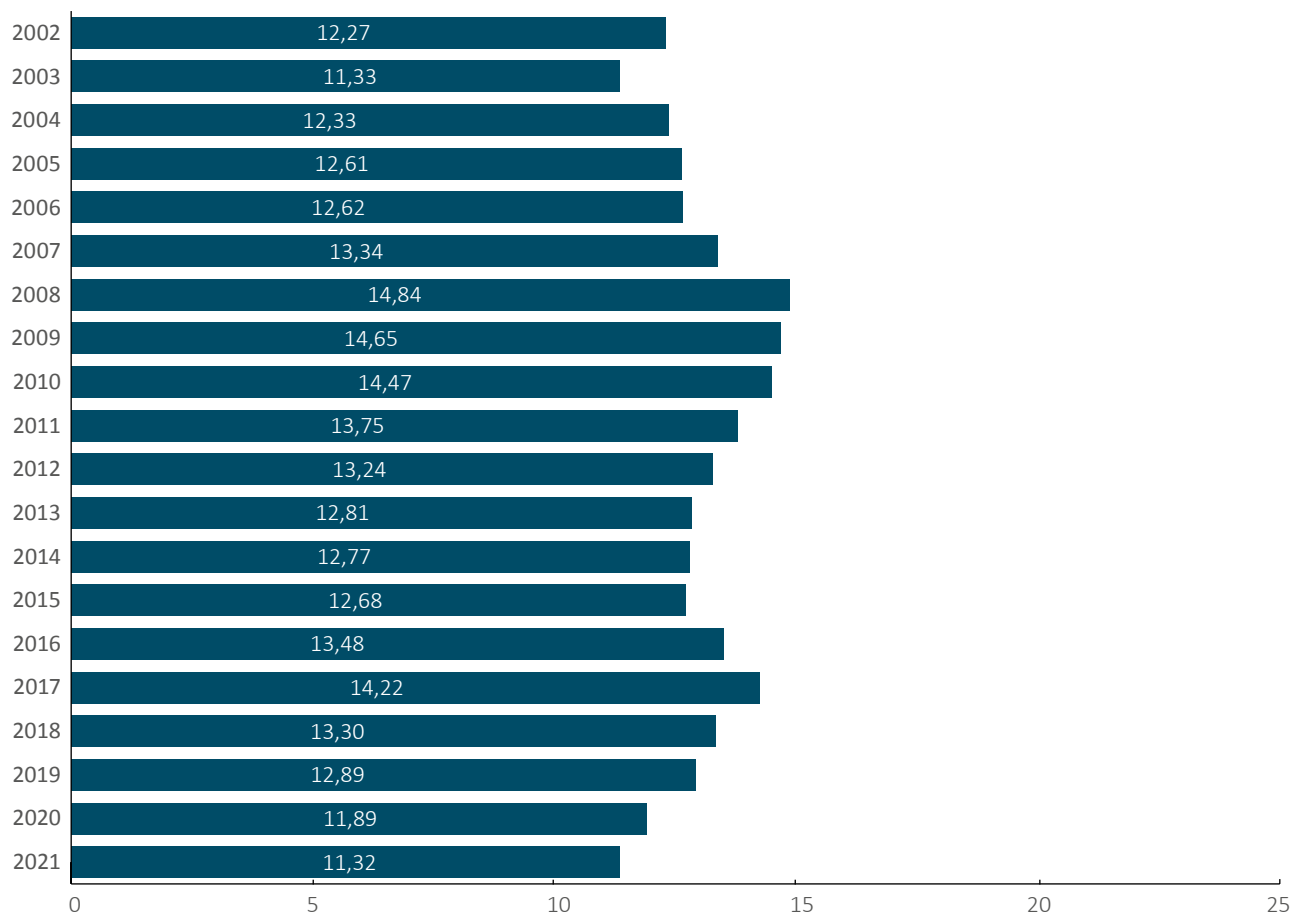
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

1.10.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

W 2002 roku liczba urodzeń żywych na 1000 ludności wynosiła 12,27, a w 2021 roku – 11,32, co daje spadek na przestrzeni 20 lat o 7%. Początkowo jednak liczba urodzeń wzrastała aż do 2008 roku, kiedy został osiągnięty najwyższy poziom 14,84. Od 2017 roku notuje się systematyczny spadek urodzeń, ale należy zaznaczyć, że liczby te są znacząco wyższe od średnich wyników w kraju dla poszczególnych lat.

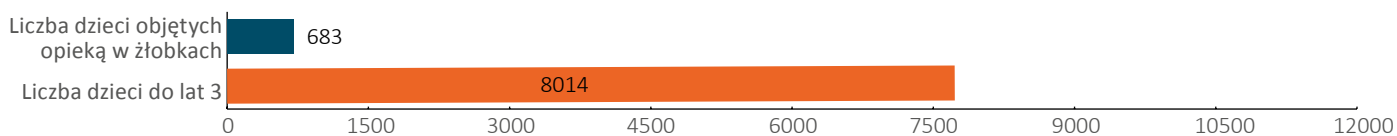
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

1.10.8. Liczba miejsc w żłobkach

W 2021 roku w powiecie wejherowskim liczba dostępnych miejsc w żłobkach wynosiła 683, co zapewniało opiekę nad 8,5% dzieci do lat 3.

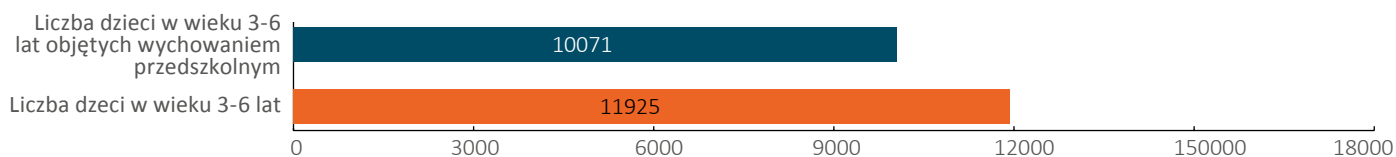
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

1.10.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

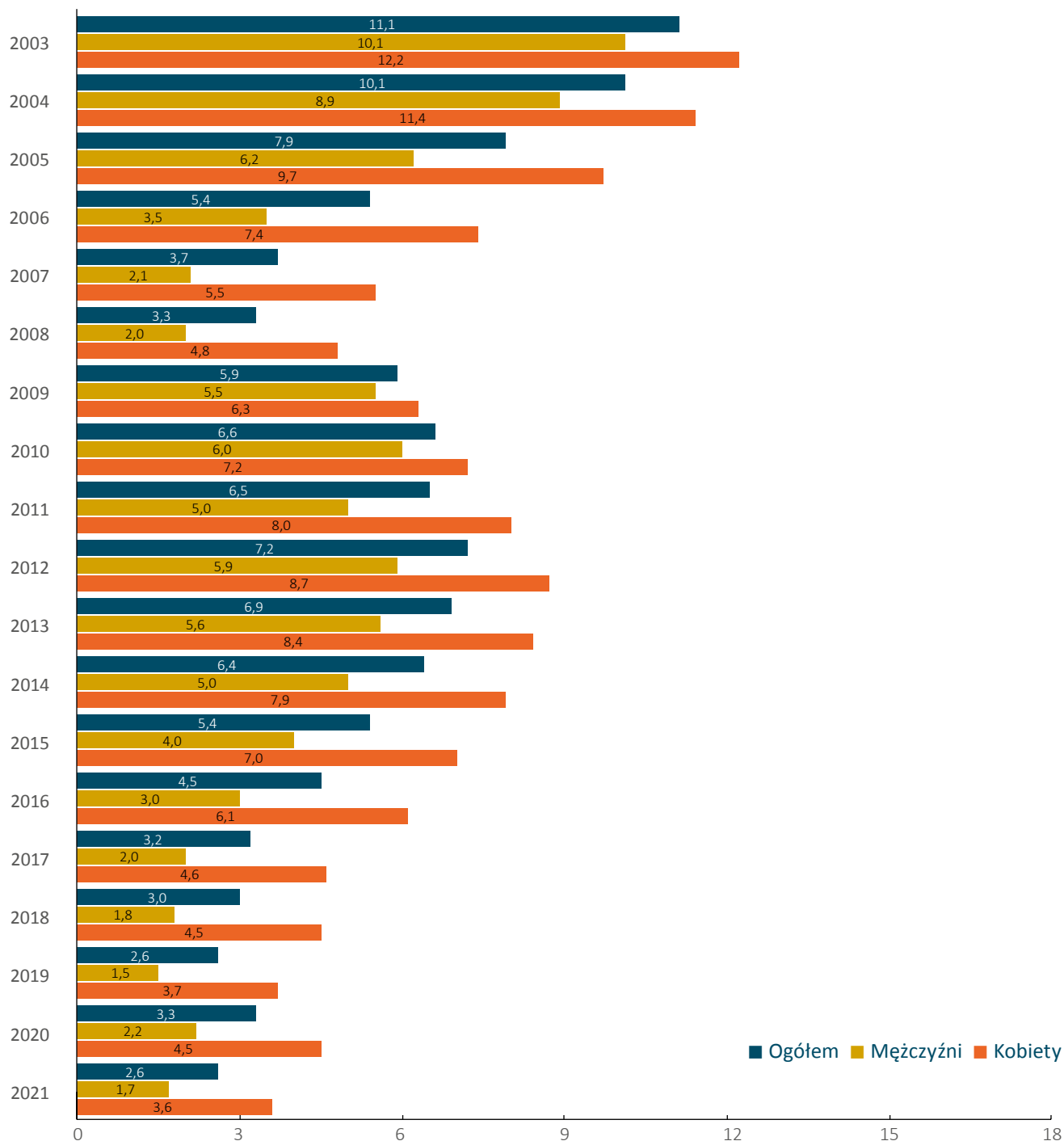
Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

1.10.10. Bezrobocie

W badanym okresie udział bezrobotnych kobiet jest wyższy niż udział bezrobotnych mężczyzn w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Warto również wskazać, że procent bezrobotnych mężczyzn jest niższy od średniej dla powiatu w każdym roku z badanego okresu. Od 2003 do 2008 roku jest widoczny spadek bezrobocia. W kolejnych latach odnotowuje się wzrost do maksymalnego poziomu 7,2% w 2012 roku, a następnie kolejny spadek aż do 2019 roku (2,6%). W latach 2020 i 2021 udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosi kolejno 3,3% i 2,6%. Warto zaznaczyć, że w każdym roku badanego okresu procent bezrobotnych w powiecie stanowi niewielki odsetek.

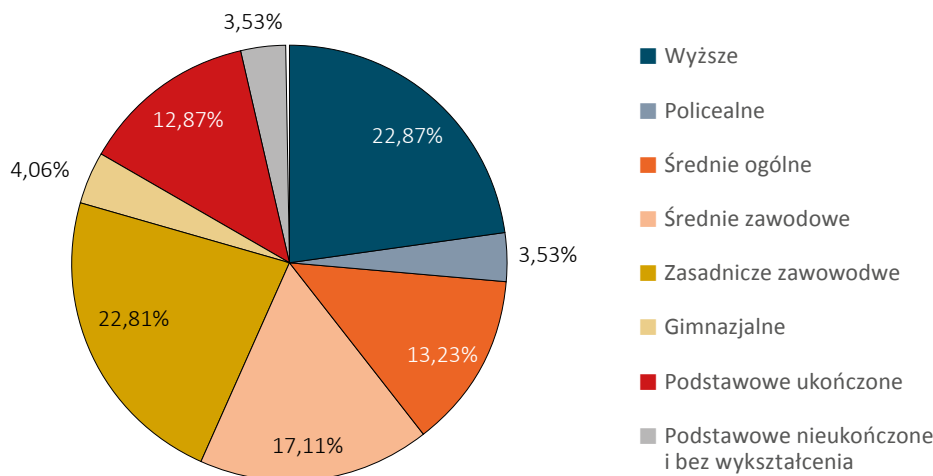
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

1.10.11. Poziom wykształcenia

W 2021 roku według danych NSP większość mieszkańców stanowiły osoby posiadające wykształcenie wyższe (22,9%), 22,8% – wykształcenie zasadnicze zawodowe, 17,1% – średnie zawodowe, 13,2% – średnie ogólne, 12,9% – podstawowe ukończone, po 3,5% – policealne i podstawowe nieukończone, a 4,1% – gimnazjalne. Mieszkańcy powiatu wejherowskiego nie należą więc do grupy najlepiej wykształconych Polaków.

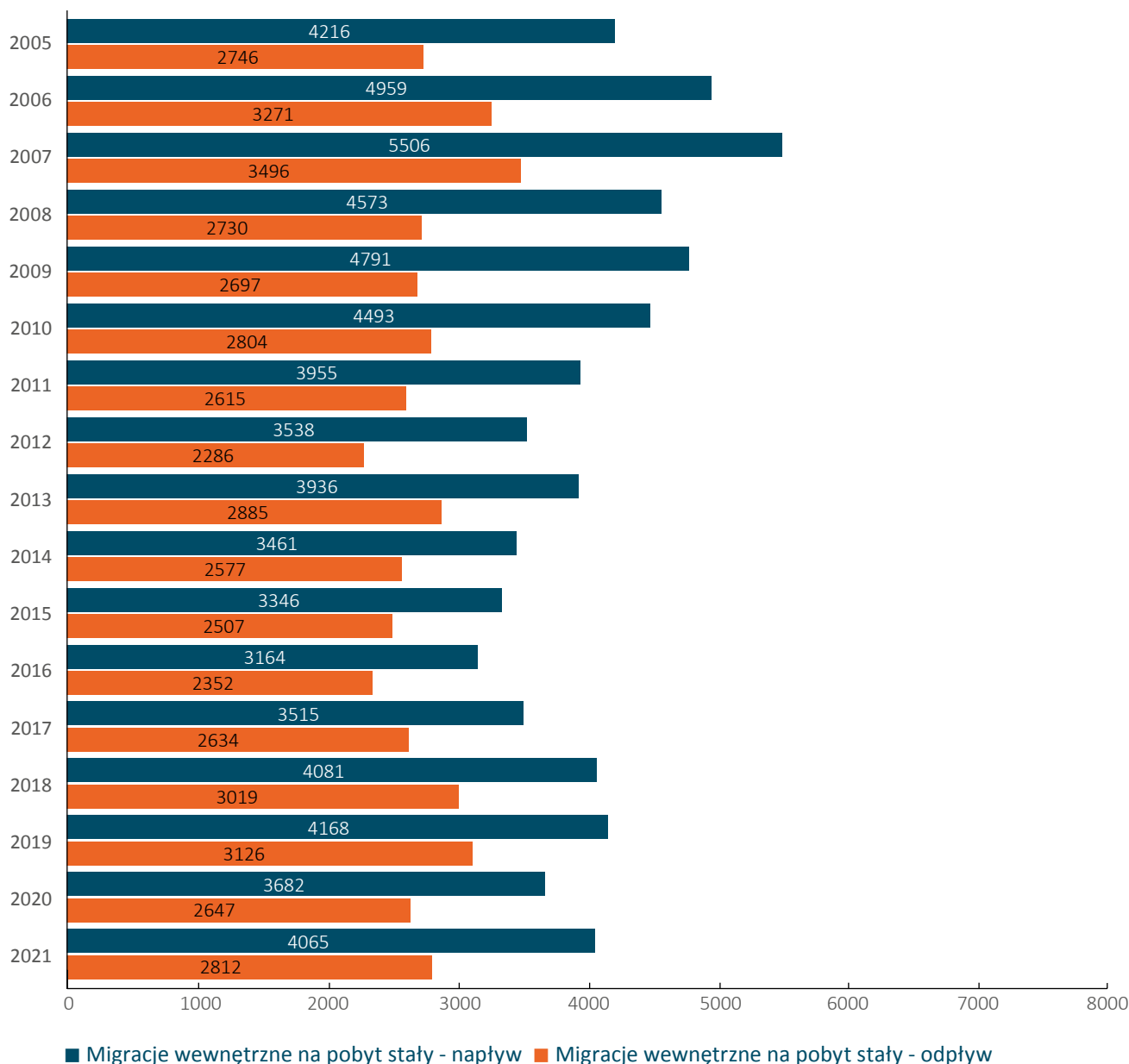
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

1.10.12. Dynamika migracji w czasie

W badanym okresie jest widoczna zdecydowana przewaga migracji wewnętrznych na pobyt stały (napływ) względem liczby migracji z (odpływ). Dysproporcja niemal przez cały badany okres jest równa. To właśnie ludność napływowa miała największe znaczenie dla wzrostu liczby mieszkańców powiatu wejherowskiego na przestrzeni lat.

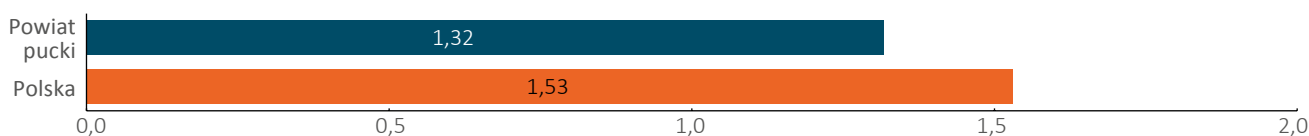
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

1.10.13. Warunki mieszkaniowe

W 2020 roku w powiecie wejherowskim na 1 mieszkańca przypadało 1,32 izby, co stanowiło znacznie niższą wartość niż wskaźnik dla Polski. Jest to 2. powiat pod względem najgorszych warunków lokalowych wśród analizowanych w tym rozdziale jednostek terytorialnych.

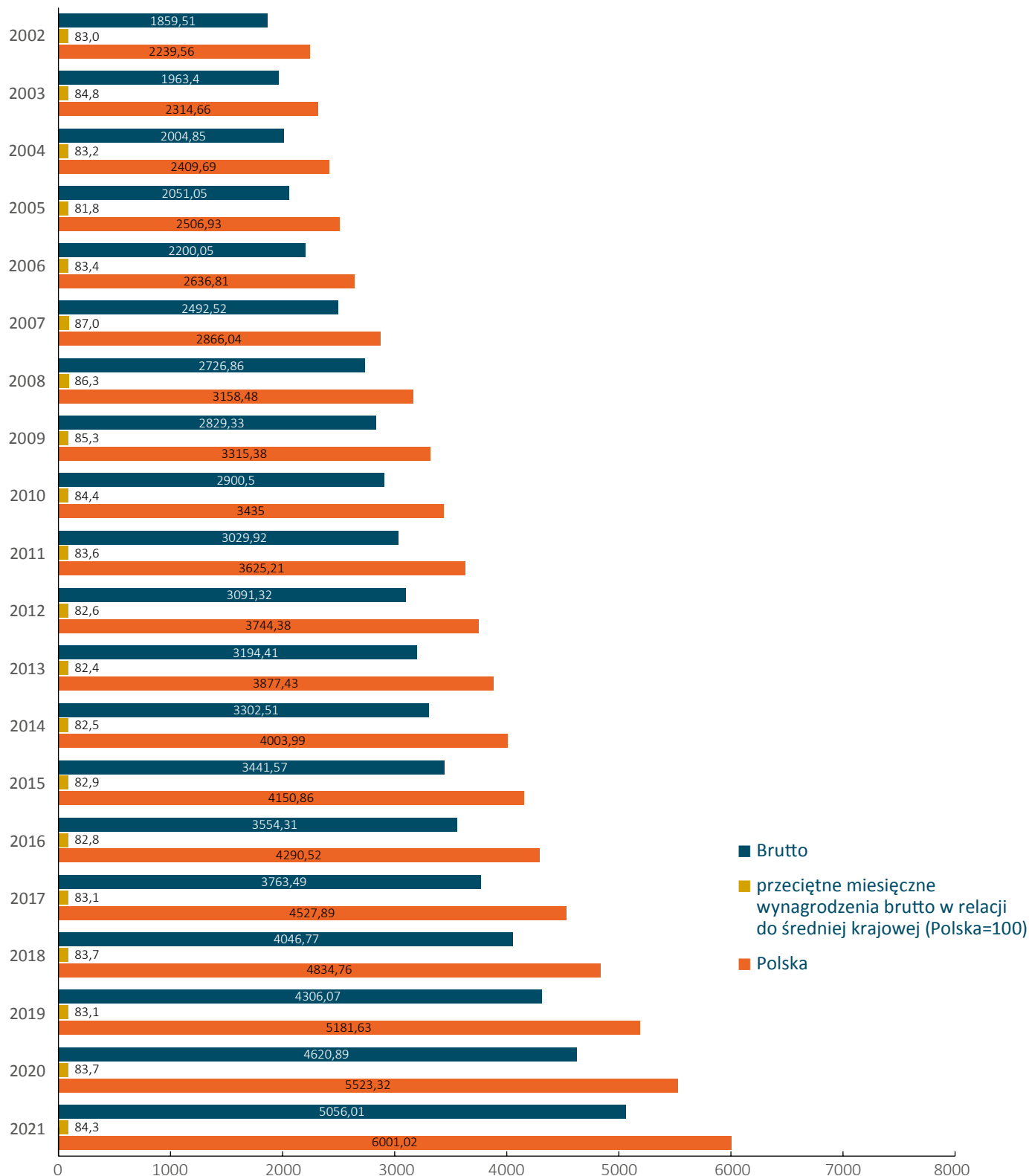
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

1.10.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

W 2002 roku przeciętne wynagrodzenie mieszkańców powiatu wejherowskiego wynosiło 1859,51 zł, co stanowiło 83,03% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej. W 2005 roku, pomimo corocznego wzrostu pensji, wskaźnik ten wynosił jedynie 81,82%, zatem pensje mieszkańców powiatu wejherowskiego dzieliło 455,88 zł od średniej krajowej. W 2021 roku ten procent wynosił 84,25, co się jednak przekładało na aż 945,01 zł różnicy.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

1.11. Powiat średzki

woj. wielkopolskie

ludność: 59 714

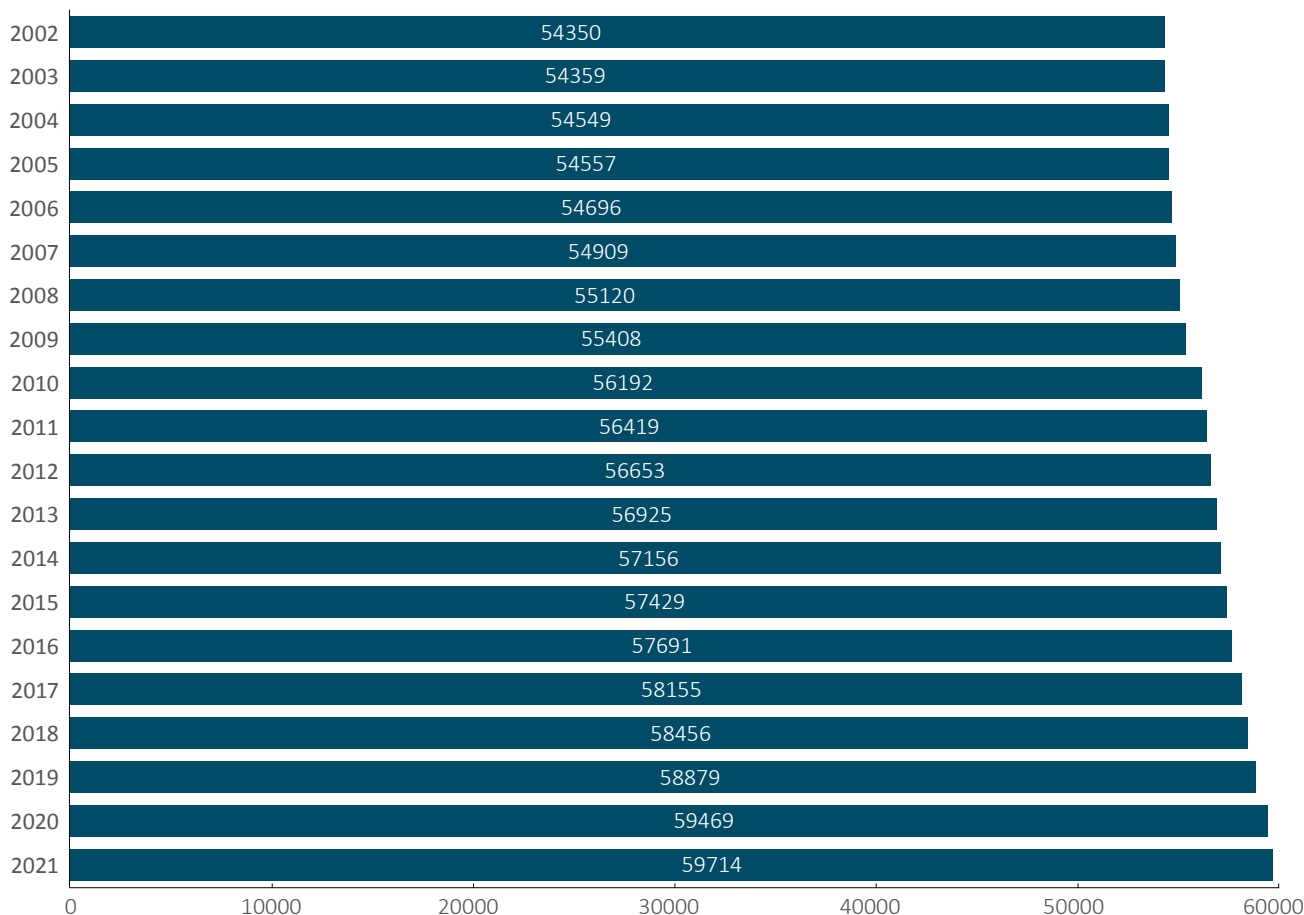

Powiat średzki jest położony w województwie wielkopolskim, w odległości ok. 30 km od Wrocławia, i zajmuje 623 km². Graniczy z powiatami: wrzesińskim, jarocińskim, śremskim i poznańskim. Liczba mieszkańców w 2021 roku wynosiła 59 714. Największym miastem powiatu jest Środa Wielkopolska. W 2021 roku w powiecie tym odnotowano wysoki współczynnik salda migracji (3,83) przy jednoczesnym niskim współczynniku dzietności ogólnej (TFR) – 1,77.

1.11.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

Od 2002 roku corocznie rośnie liczba mieszkańców powiatu średzkiego, w ciągu 20 lat wzrost sięgał 10% – z 54 350 w 2002 roku do 59 714 w 2021 roku.

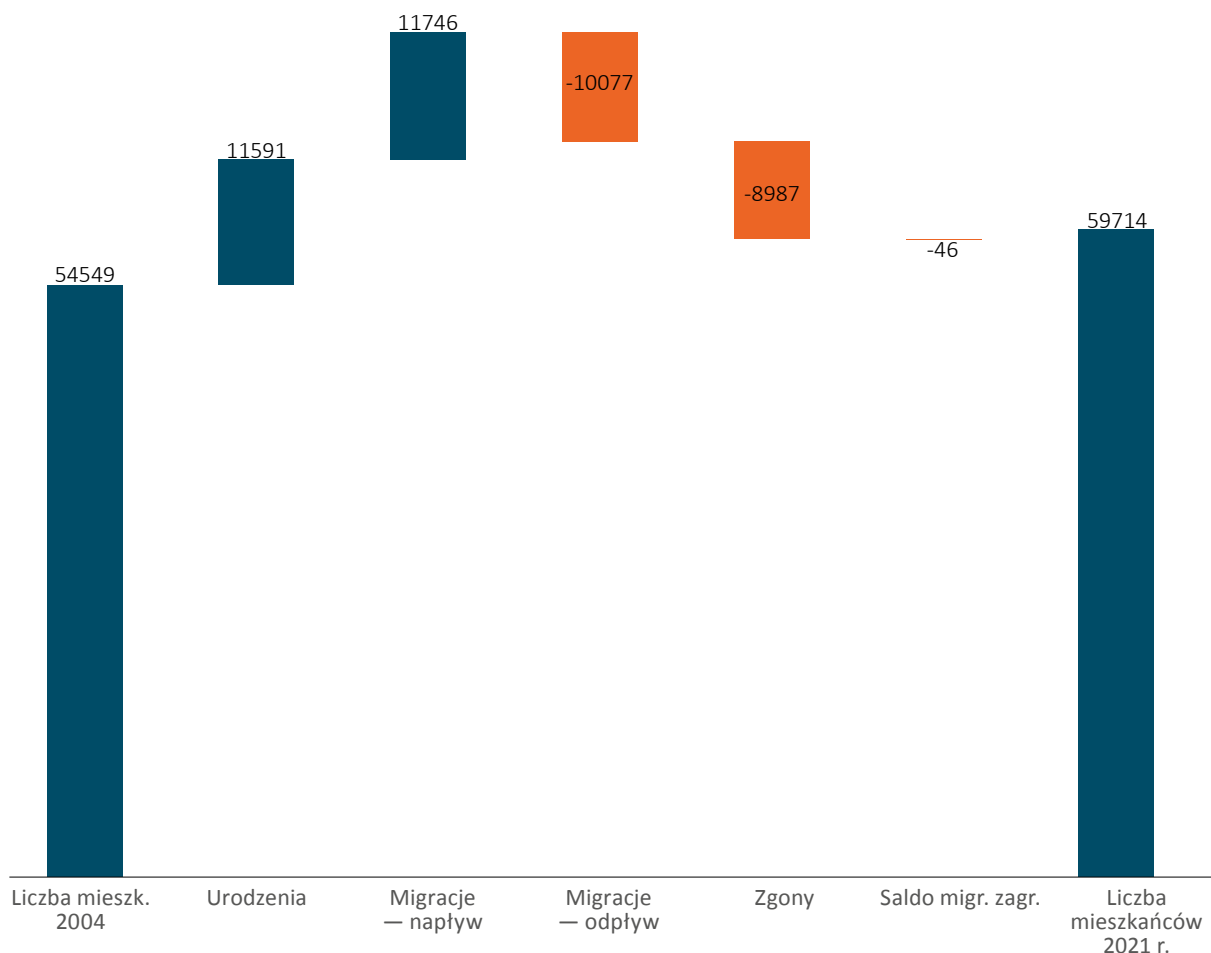
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

1.11.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

W 2004 roku liczba mieszkańców wynosiła 54 549 osób. Liczba urodzeń przewyższała liczbę zgonów. Liczba migracji wewnętrznych do (napływów) była wyższa od migracji wewnętrznych z (odpływów). Saldo migracji zagranicznych wyniosło -46. Głównym powodem przyrostu liczby mieszkańców był dodatni przyrost naturalny ludności.

Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

1.11.3. Liczba kobiet i mężczyzn

W 2021 roku 50,7% mieszkańców powiatu średzkiego stanowiły kobiety, a 49,3% – mężczyźni. Współczynnik feminizacji wynosił 103.

Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

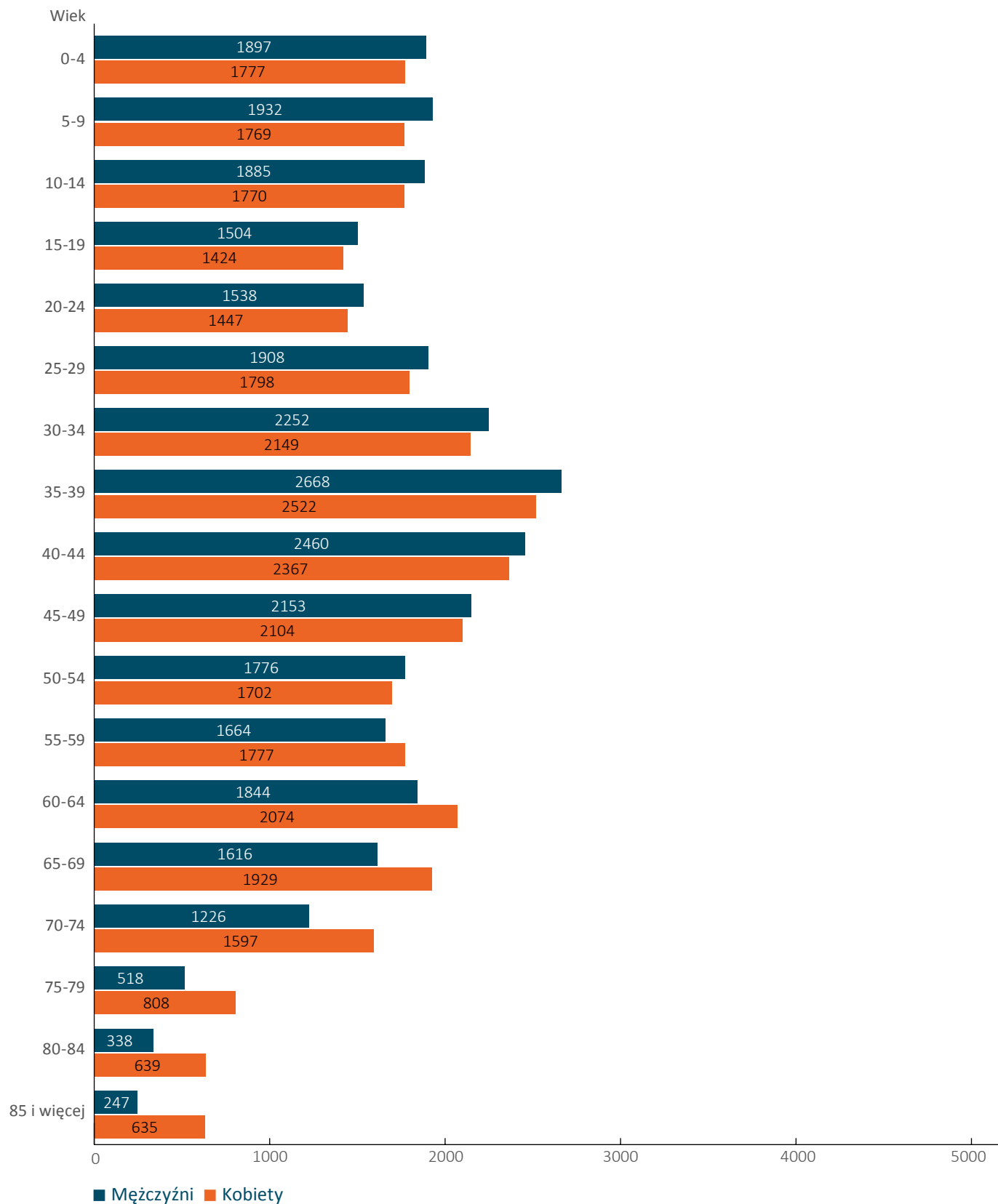

1.11.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

Struktura demograficzna mieszkańców powiatu średzkiego charakteryzuje się wyższą liczbą mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym względem osób w wieku poprodukcyjnym. Najwyższy udział w populacji przypada grupie wiekowej 35–39 lat. W kohortach wiekowych 0–14 obserwuje się równowagę pomiędzy liczbą kobiet

i mężczyzn. W grupach wiekowych 15–54 lata jest widoczna nadwyżka mężczyzn, różnica pozostaje na wysokim poziomie zwłaszcza w grupach wiekowych 15–29 lat. Wśród mieszkańców powyżej 55. roku życia dominują kobiety. Społeczeństwo z uwagi na przewagę osób w wieku przedprodukcyjnym wykazuje cechy społeczeństwa progresywnego.

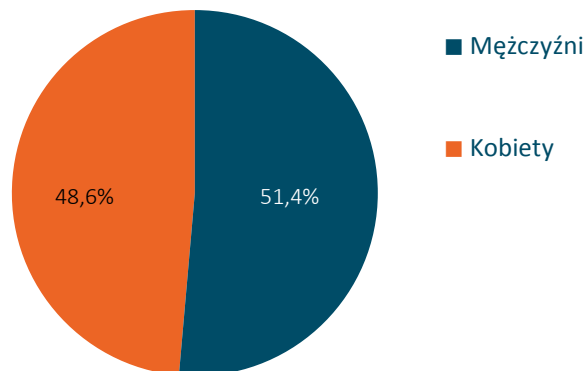
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

1.11.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

Wśród mieszkańców powiatu średzkiego w wieku 20–39 lat przeważają mężczyźni, którzy stanowią 51,4% populacji, podczas gdy kobiety – 48,6%. Współczynnik feminizacji wyniósł 94. W przedstawionej grupie wiekowej dysproporcja między przedstawicielami obu płci jest wyższa niż w przypadku ogólnej liczby mieszkańców.

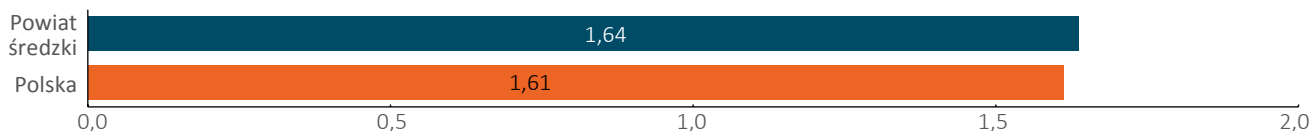
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

1.11.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

Przeciętna liczba dzieci w rodzinie w powiecie średzkim w 2021 roku wynosiła 1,64, co było wynikiem wyższym od średniej dla kraju jedynie o 0,03.

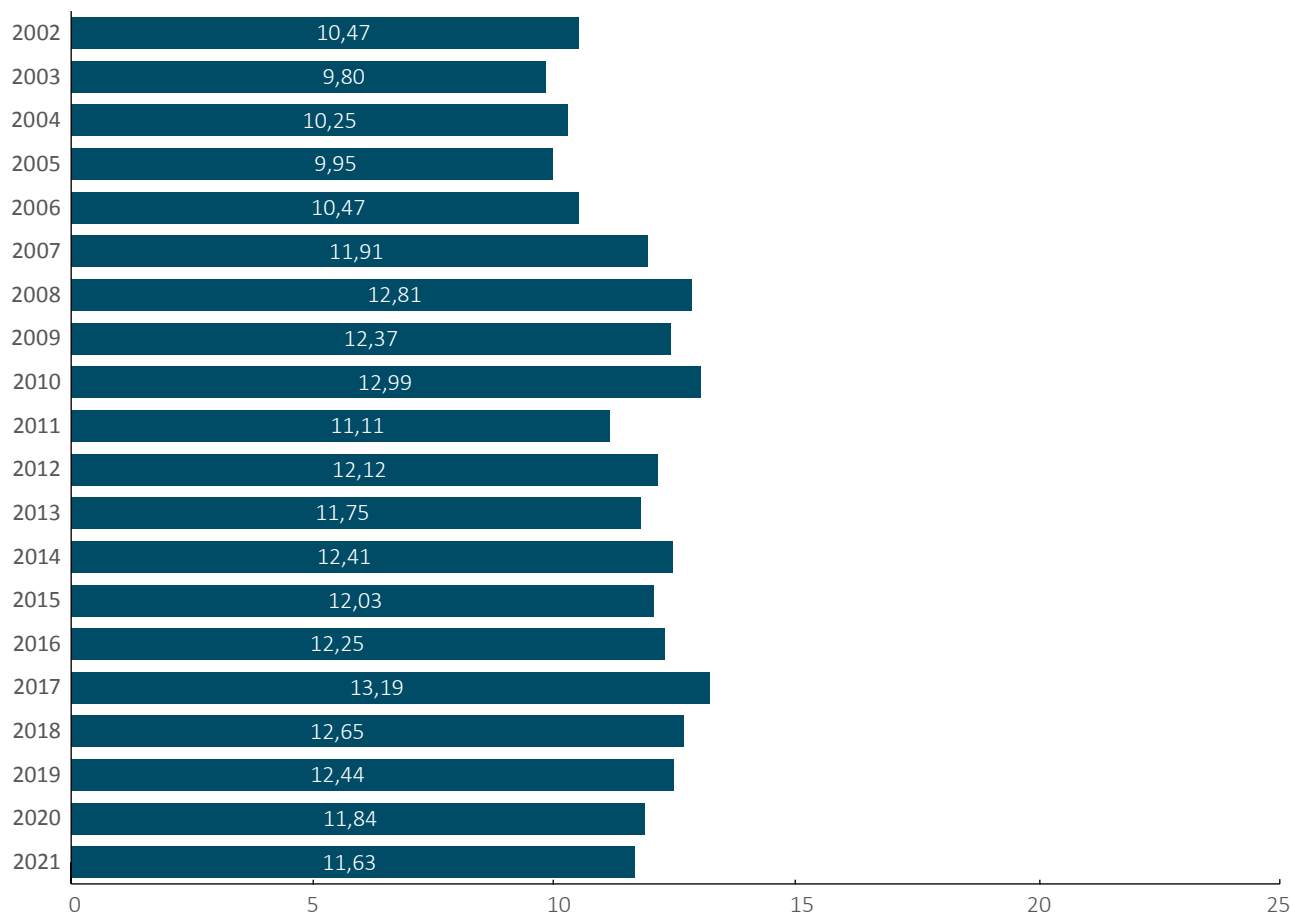
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

1.11.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

W latach 2002–2021 liczba urodzeń żywych na 1000 ludności nieznacznie wzrosła z poziomu 10,47 do 11,63. Na przestrzeni analizowanych lat odnotowano najwyższą liczbę urodzeń w 2009 roku (11,37), a najniższą – w 2017 roku (13,19); od tego czasu liczba urodzeń corocznie spadała. Należy jednak nadmienić, że w całym analizowanym 20-letnim okresie liczba urodzeń w powiecie średzkim była wyższa niż w Polsce w analogicznym czasie.

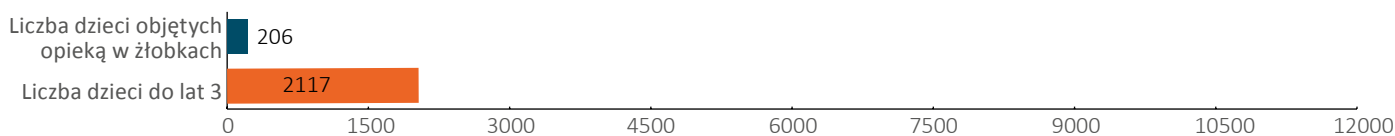
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

1.11.8. Liczba miejsc w żłobkach

W 2021 roku w powiecie średzkim liczba miejsc w żłobkach wynosiła 206, co zapewniało opiekę nad 10% najmłodszych mieszkańców (do lat 3).

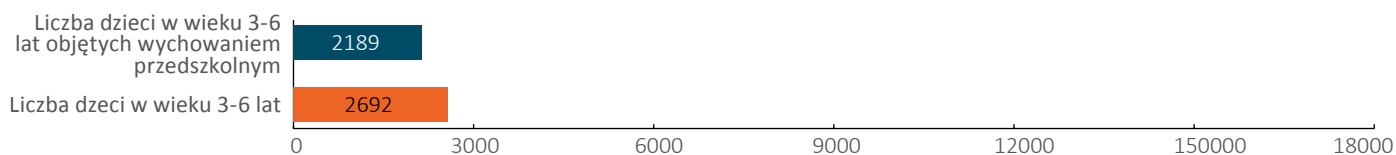
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

1.11.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do .6 roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

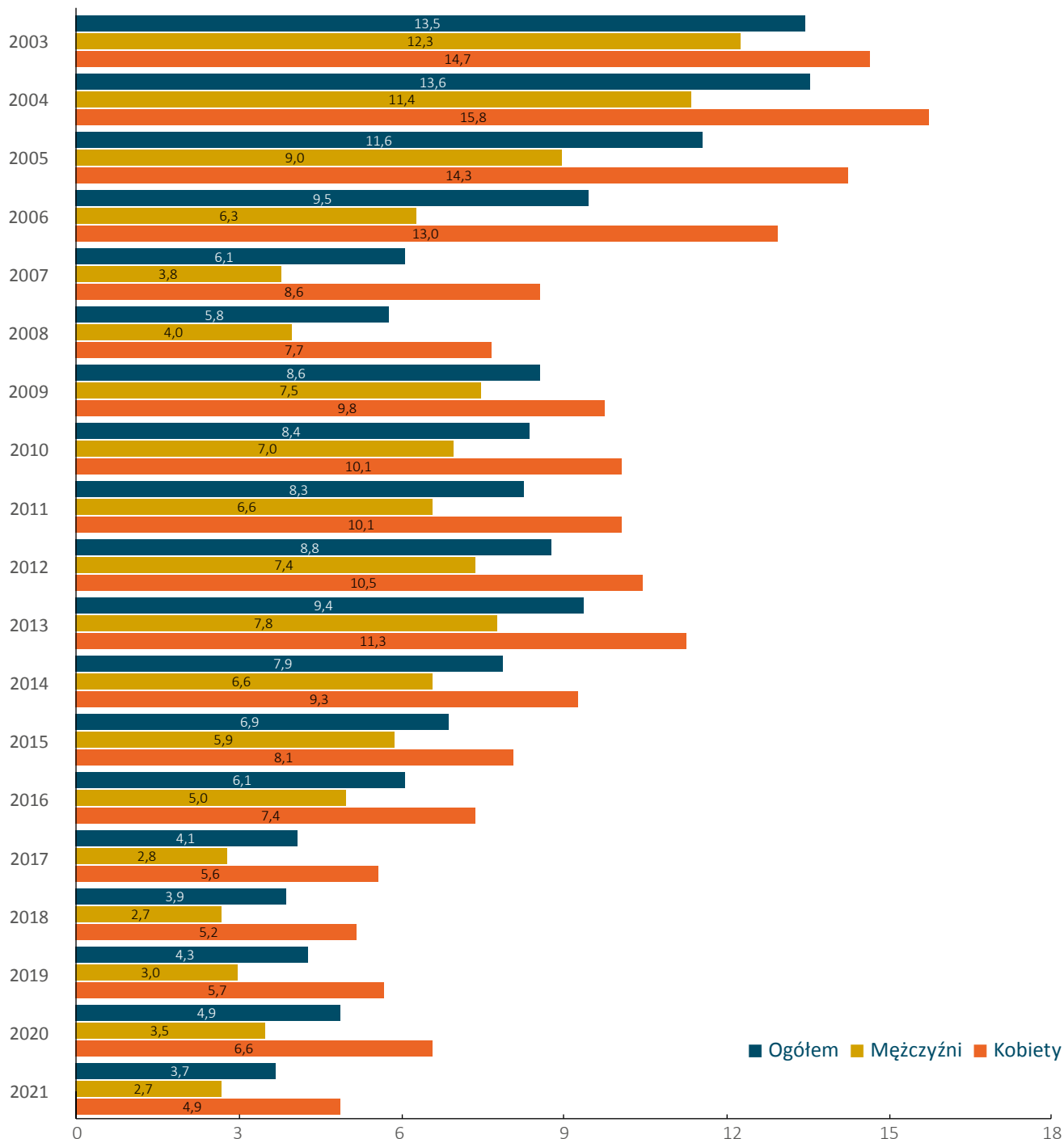
Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

1.11.10. Bezrobocie

Wskaźnik poziomu bezrobocia na przestrzeni 19 analizowanych lat spadł z poziomu 13,5% w 2003 roku do 3,7% w 2021 roku. Największy spadek udziału bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy w liczbie ludności w wieku produkcyjnym odnotowano w latach 2003–2008. Od 2009 roku bezrobocie było wyższe niż średni wynik w kraju. Od 2017 roku poziom bezrobocia oscyluje w okolicach przeciętnego wskaźnika dla kraju.

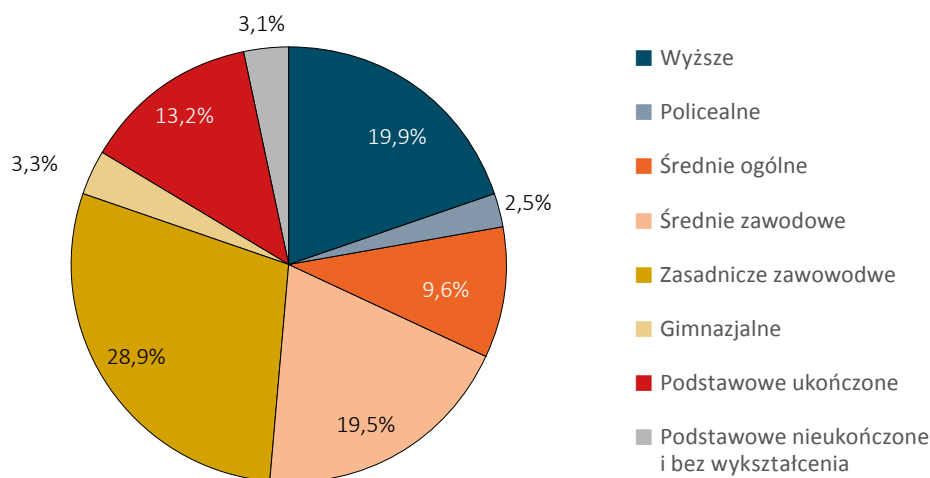
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

1.11.11. Poziom wykształcenia

Wśród mieszkańców powiatu średzkiego w 2021 roku najliczniejszą grupę stanowiły osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe (28,9%). Wykształcenie wyższe miała niespełna jedna piąta mieszkańców, czyli 19,9%, średnie zawodowe – 19,5%, podstawowe ukończone – 13,2%, średnie ogólne – 9,6%, gimnazjalne – 3,3%, podstawowe nieukończone – 3,1%, a policealne – 2,5%. Mieszkańcy powiatu średzkiego to zatem w większości osoby o niskim poziomie wykształcenia.

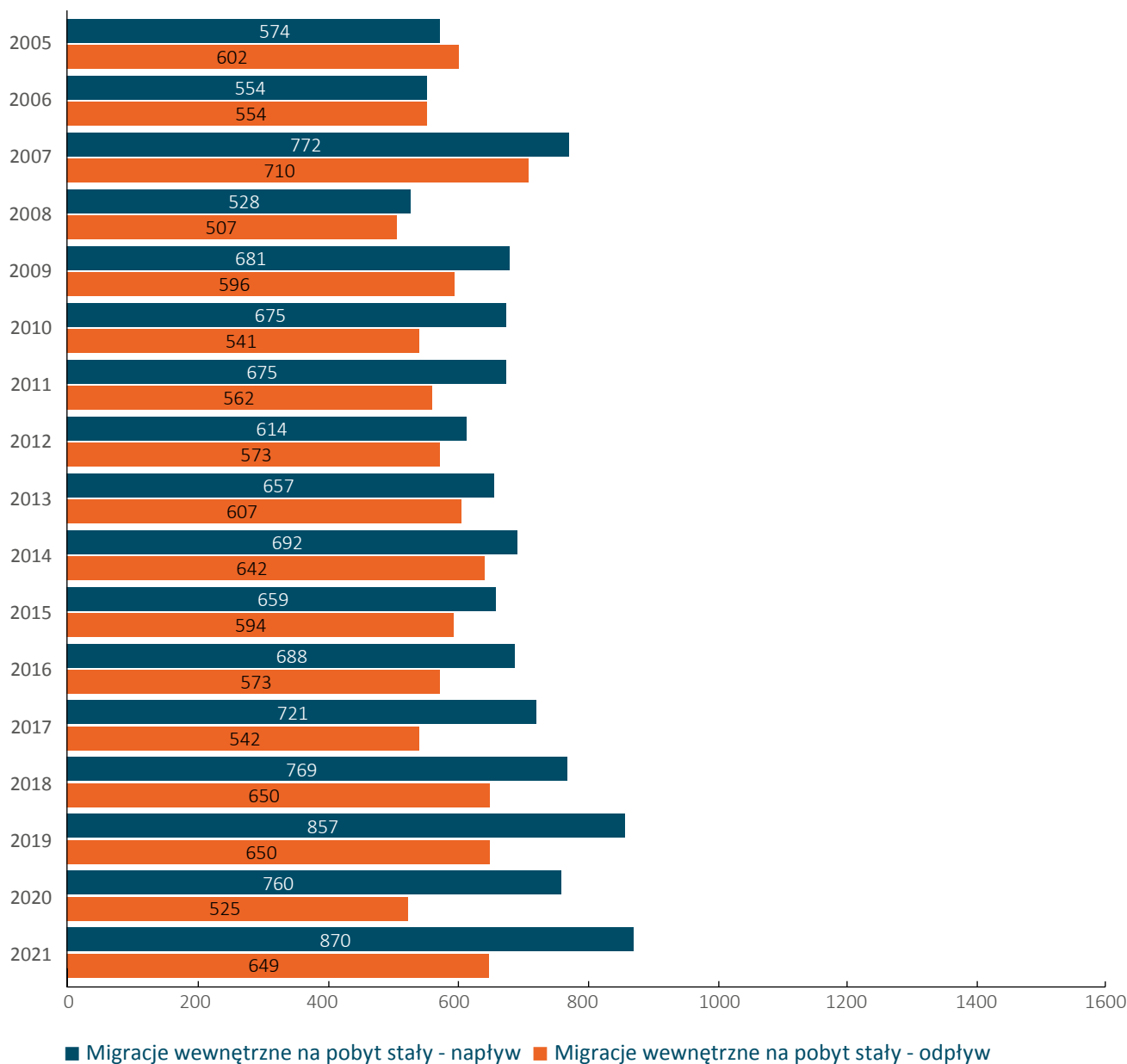
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

1.11.12. Dynamika migracji w czasie

W powiecie średzkim w początkowym okresie saldo migracji wewnętrznych było ujemne, a w 2006 roku wynosiło 0. W kolejnych latach liczba zameldowań na pobyt stały przewyższała liczbę wymeldowań. Saldo migracji zagranicznych miało istotny wpływ na wzrost liczby mieszkańców powiatu na przestrzeni 20 lat.

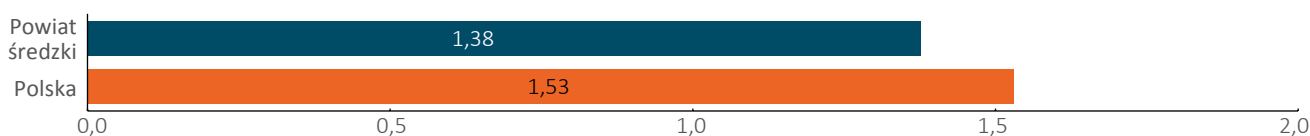
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

1.11.13. Warunki mieszkaniowe

W 2020 roku w powiecie średzkim na 1 mieszkańca przypadało 1,38 izby, co stanowi wartość znacznie niższą od średniego wyniku dla Polski (1,53).

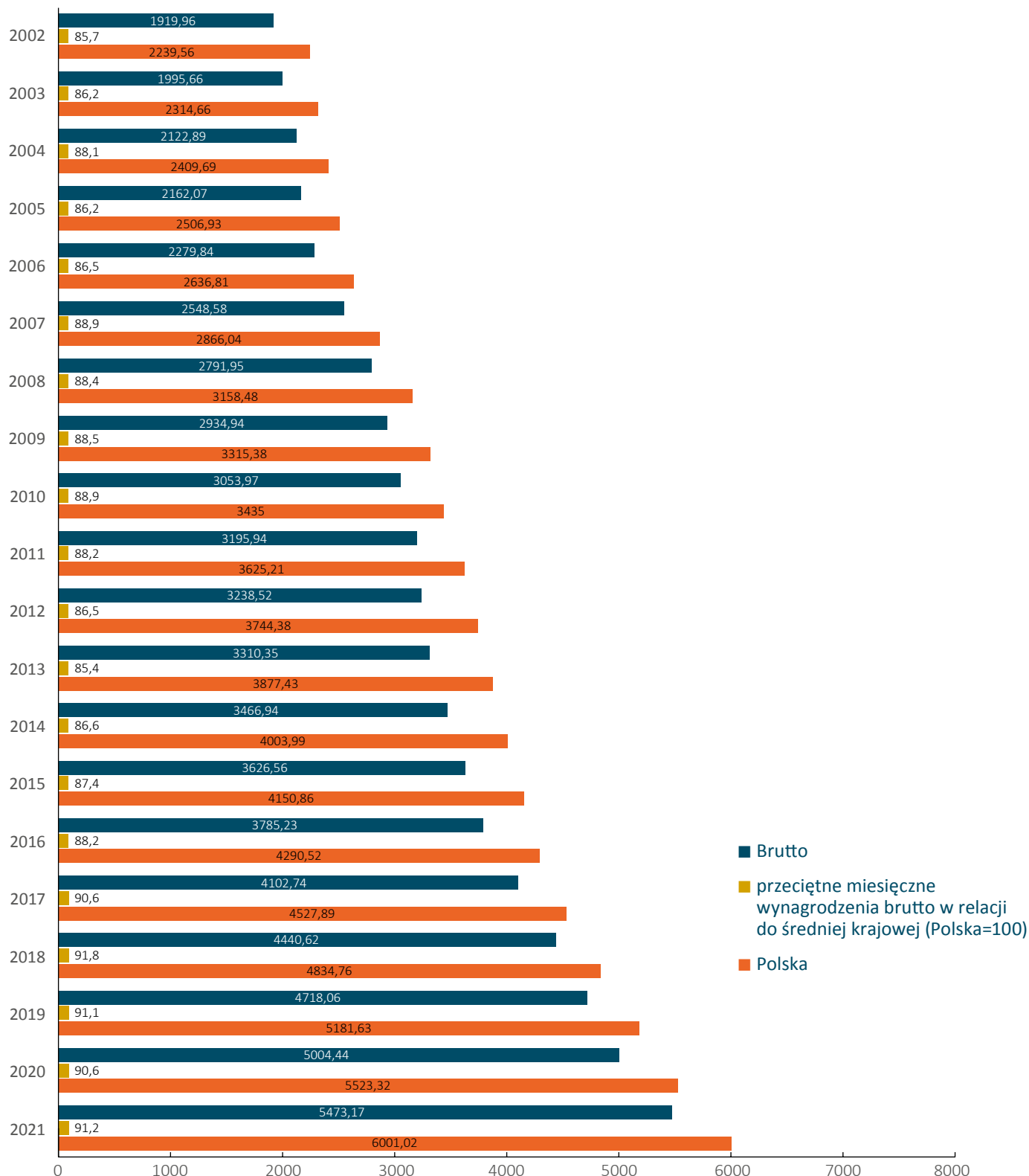
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

1.11.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto mieszkańców powiatu średzkiego w ciągu 20 lat pozostawało na znacznie niższym poziomie od średniej krajowej. W 2002 roku zarobki w powiecie były niższe o 319,60 zł względem średniej krajowej, a w 2021 roku – o 527,85 zł.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

1.12. Powiat miński

woj. mazowieckie

ludność: 158 836

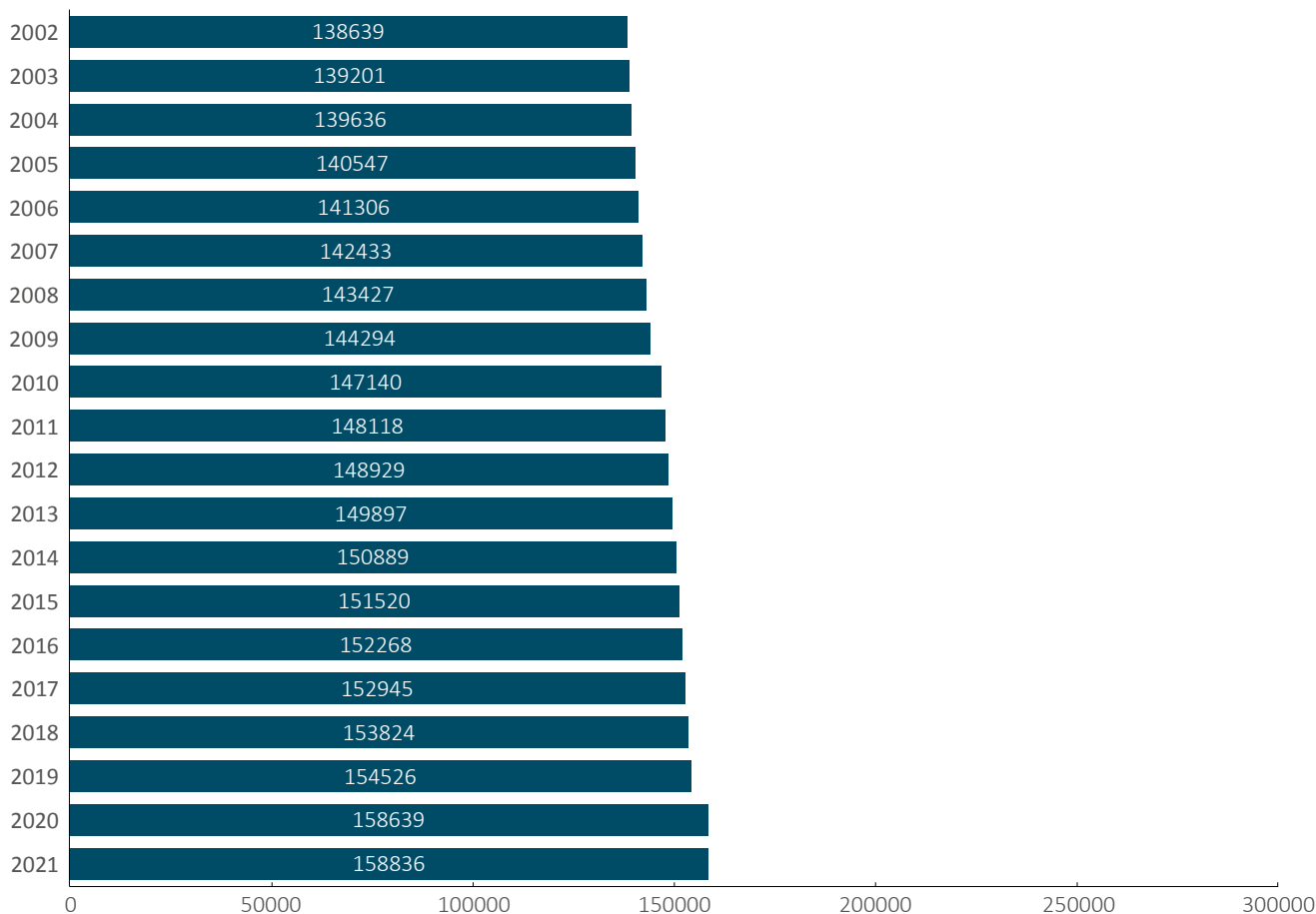

Powiat miński jest położony w województwie mazowieckim i zajmuje obszar 1164 km². W 2021 roku liczba mieszkańców wynosiła 158 836. Powiat miński tworzą m.in. gminy: Mińsk Mazowiecki, Halinów, Dębe Wielkie, Siennica, Kałuszyn i Sulejówek, a także miasto Mińsk Mazowiecki. Sąsiaduje z powiatami: węgrowskim, wołomińskim, siedleckim, garwolińskim i otwockim oraz z m.st. Warszawą. W 2021 roku w powiecie tym odnotowano wysoki współczynnik salda migracji (3,64) przy jednoczesnym wysokim współczynniku dzietności ogólnej (TFR) – 1,58.

1.12.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

Liczba mieszkańców powiatu mińskiego od 2002 roku systematycznie się zwiększa. W ciągu 20 lat odnotowano wzrost o 15%, ale największy wzrost zaobserwowano w 2020 roku.

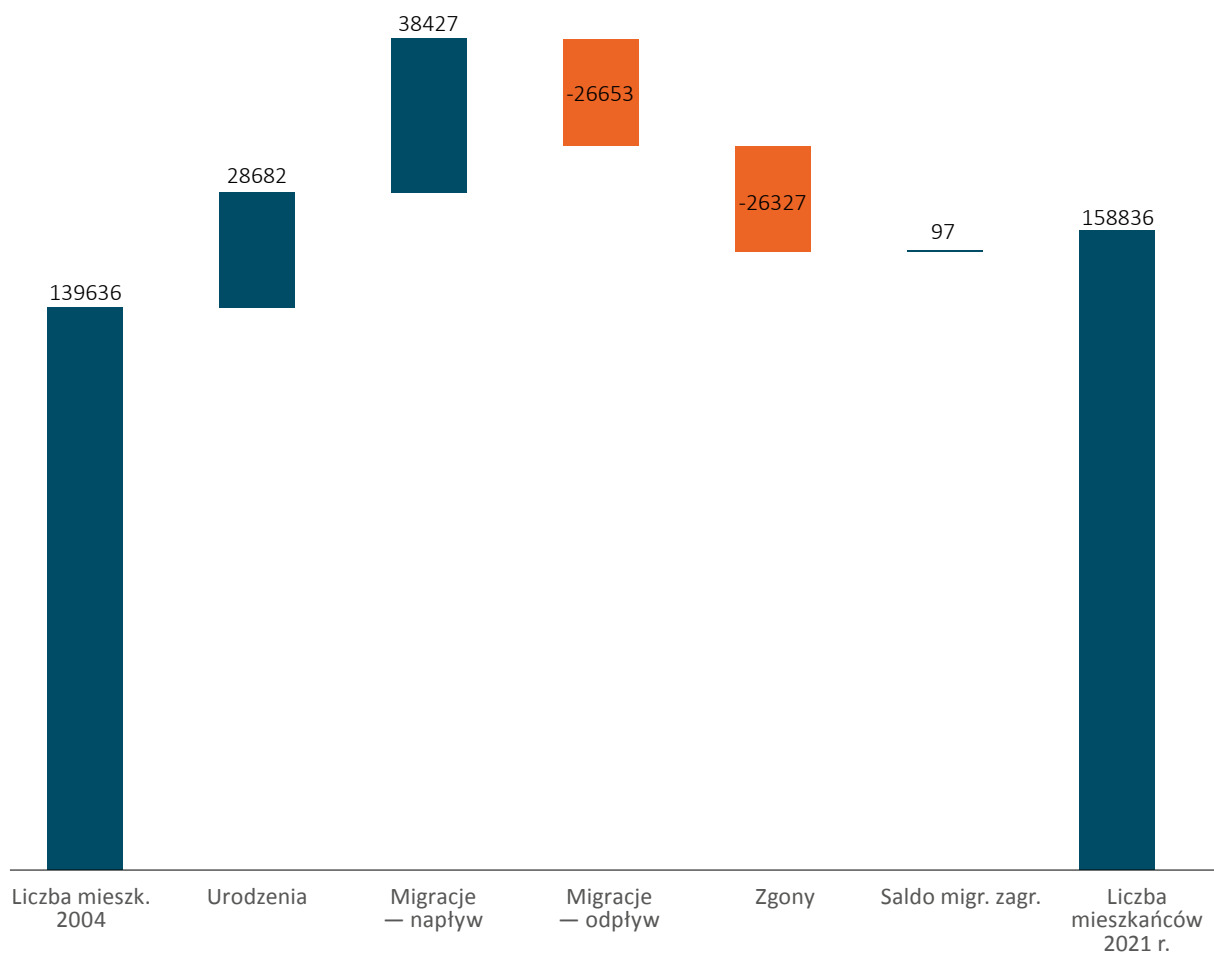
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

1.12.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

W 2004 roku liczba mieszkańców wynosiła 139 636 osób. W latach 2004–2021 liczba urodzeń stanowiła wyższą wartość niż liczba zgonów. Odnotowano również wyższą wartość migracji do (napływ) względem migracji z (opływ), co miało największy wpływ na wzrost ogólnej liczby mieszkańców. Saldo migracji zagranicznych wyniosło 97.

Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

1.12.3. Liczba kobiet i mężczyzn

W 2021 roku większą część mieszkańców stanowiły kobiety (51,1%) względem mężczyzn (48,9%). Współczynnik feminizacji wynosił 105, zatem dysproporcja należała do wysokich.

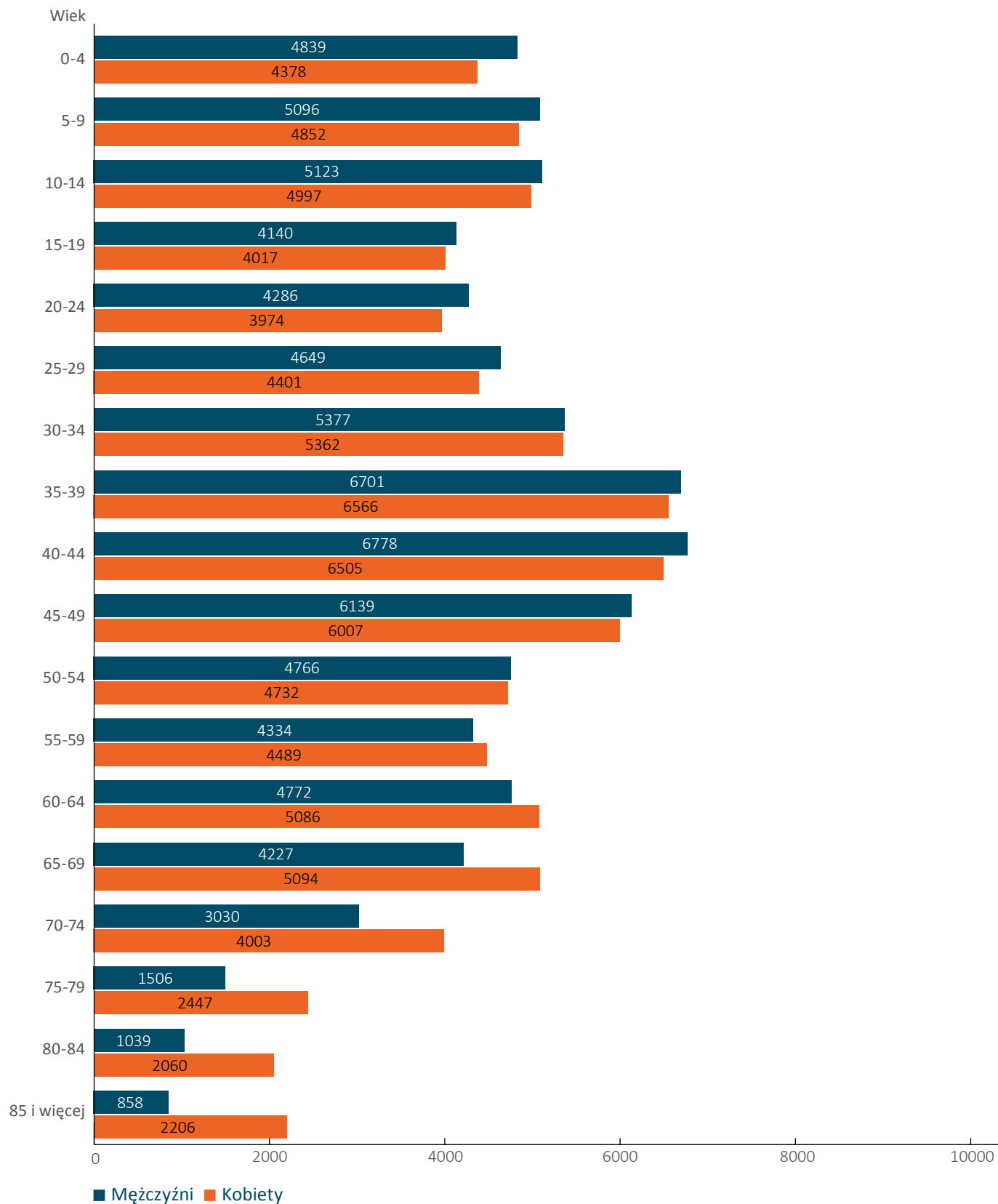
Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

1.12.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

W 2021 roku w grupach wiekowych 0–54 lata jest zauważalna nadwyżka mężczyzn. Wśród mieszkańców od 55. roku życia dominują kobiety. Najwięcej w populacji jest mieszkańców w wieku 35–39 lat, a także 40–44 lata. Najwyższy udział w populacji miały też osoby w wieku produkcyjnym, a najmniejszy – w wieku poprodukcyjnym.

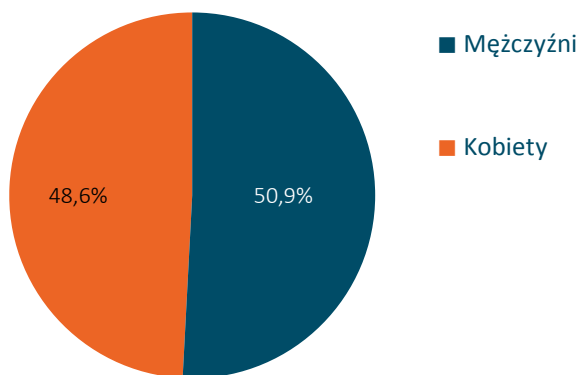
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

1.12.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

W grupie wiekowej 20–39 lat w 2021 roku przeważali mężczyźni – stanowili 50,9% ogółu wobec 49,1% kobiet. Współczynnik feminizacji wyniósł 96,5. Dysproporcja w tej grupie wiekowej pozostaje na wysokim poziomie.

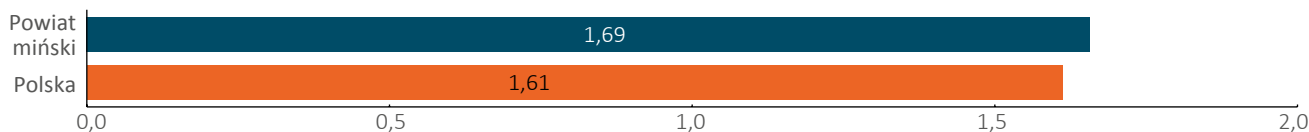
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

1.12.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

Przeciętna liczba dzieci w rodzinie w powiecie mińskim w 2021 roku wynosiła 1,69, co było wynikiem wyższym od średniej dla kraju (1,61).

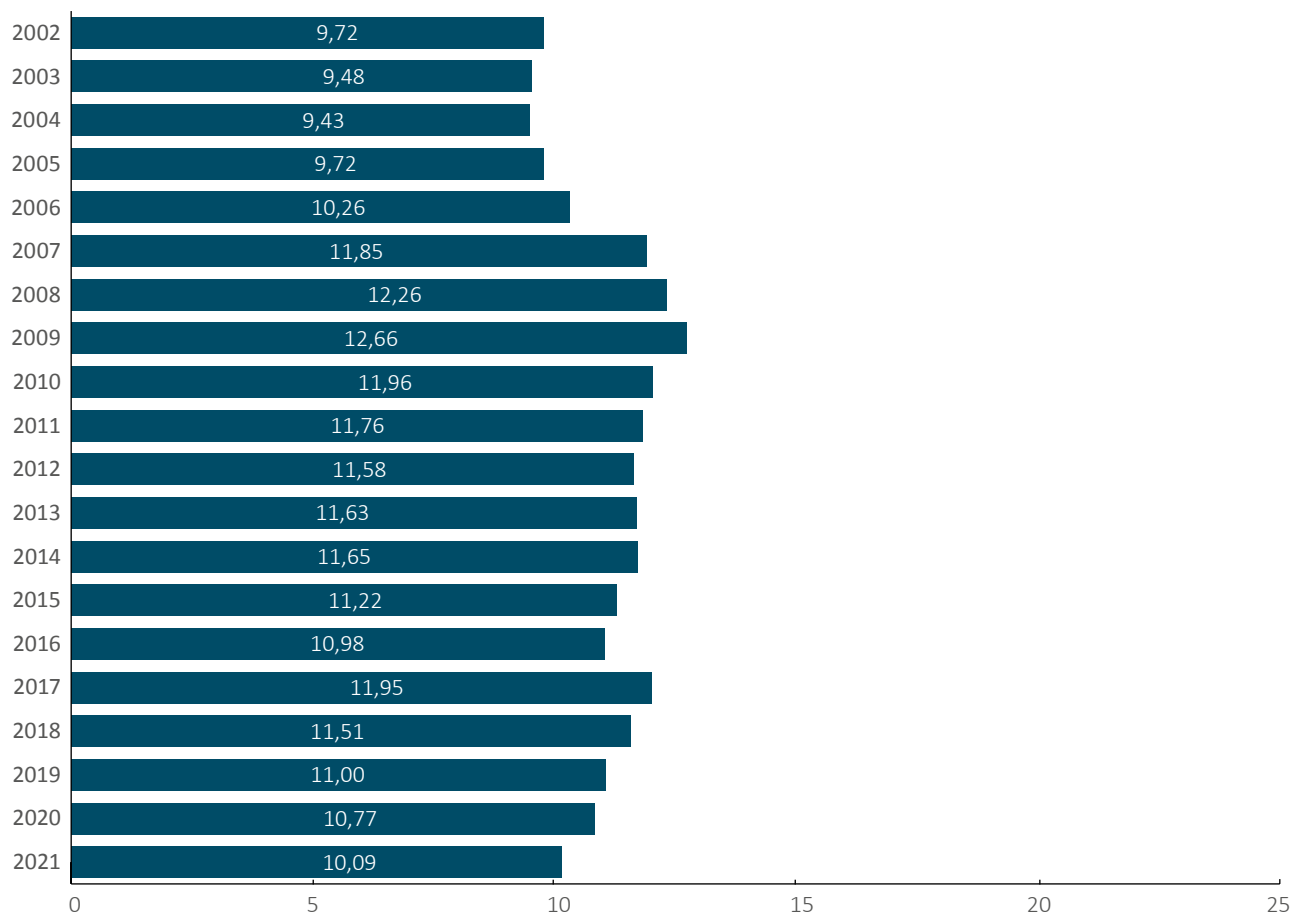
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

1.12.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

W 2002 roku liczba urodzeń żywych na 1000 ludności wynosiła 9,72, a w 2021 roku – 10,09, co daje wzrost na przestrzeni 20 lat o 3,81%. Wykres charakteryzują jednak zarówno wzrosty, jak i spadki. Liczba urodzeń żywych osiągnęła najwyższy poziom 12,66 w 2009 roku. Od 2002 do 2009 roku jest widoczny stopniowy wzrost wskaźnika, a w latach 2010–2013 – spadek. Od 2017 roku jest odnotowywany coroczny spadek liczby urodzeń żywych na 1000 mieszkańców. Pomimo to wskaźnik urodzeń w powiecie mińskim jest wyższy niż jego średnia wartość dla Polski.

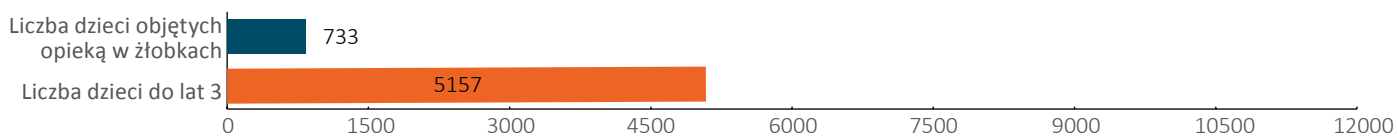
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

1.12.8. Liczba miejsc w żłobkach

W 2021 roku w powiecie mińskim liczba dostępnych miejsc w żłobkach wynosiła 733, co zapewniało opiekę nad 14,8% dzieci do lat 3.

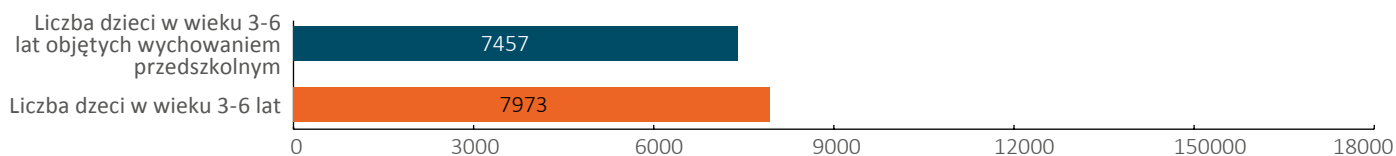
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

1.12.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

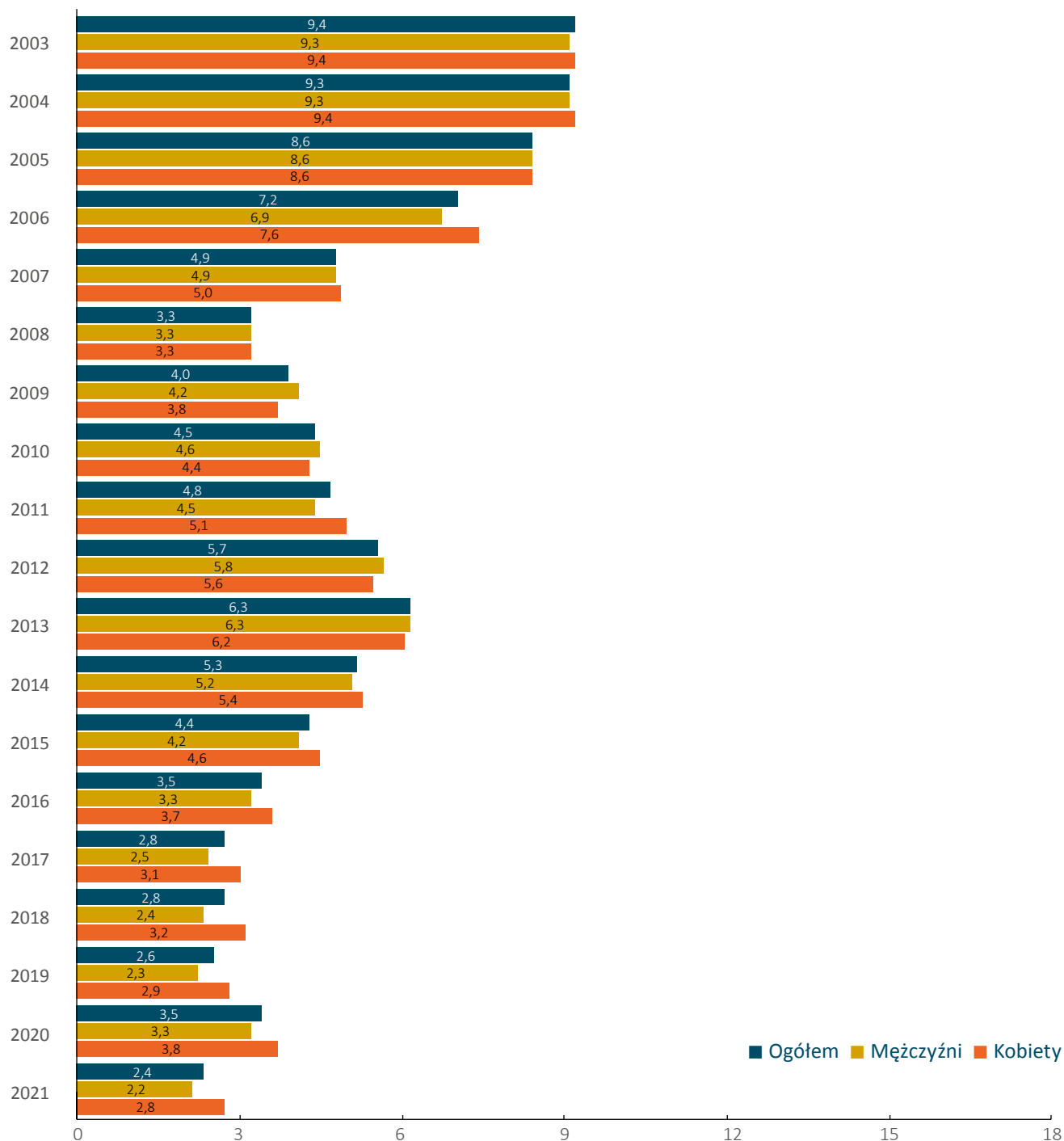
Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

1.12.10. Bezrobocie

Od 2003 do 2008 roku jest widoczny znaczny spadek bezrobocia. Następnie odnotowuje się wzrost do maksymalnego poziomu 6,3% w 2013 roku. W kolejnych latach następuje spadek aż do 2019 roku (2,6%). W latach 2020 i 2021 udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosi kolejno 3,5% i 2,4%. Warto zaznaczyć, że w każdym roku badanego okresu procent bezrobotnych w powiecie stanowi niewielki odsetek. Wartości te są znacznie niższe od średniego poziomu bezrobocia w Polsce. Rynek pracy w powiecie mińskim znajduje się w stanie równowagi, co oznacza, że jedynie osoby niezainteresowane podjęciem pracy pozostają długotrwale bezrobotne.

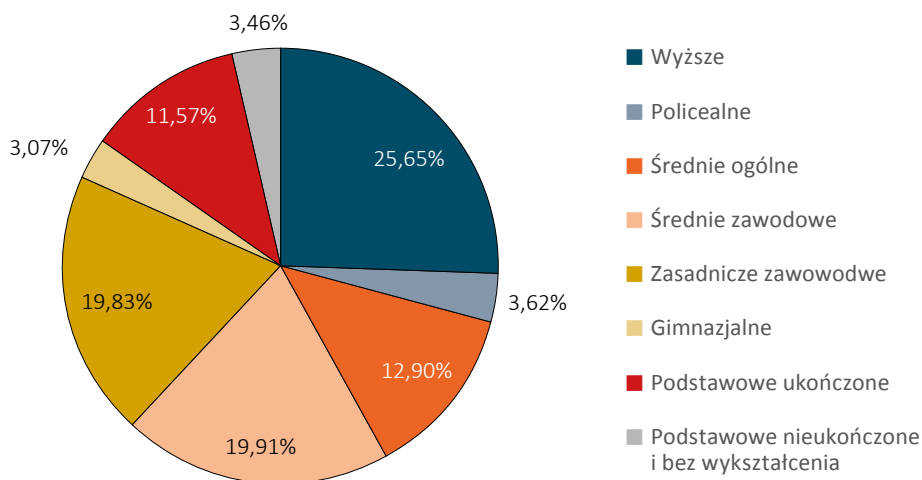
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

1.12.11. Poziom wykształcenia

W 2021 roku według danych NSP większość mieszkańców stanowiły osoby posiadające wykształcenie wyższe (25,6%), 19,80% – wykształcenie zasadnicze zawodowe, 19,9% – średnie zawodowe, 12,9% – średnie ogólne, 11,6% – podstawowe ukończone, 3,6% – policealne i podstawowe nieukończone, a 3,1% – gimnazjalne.

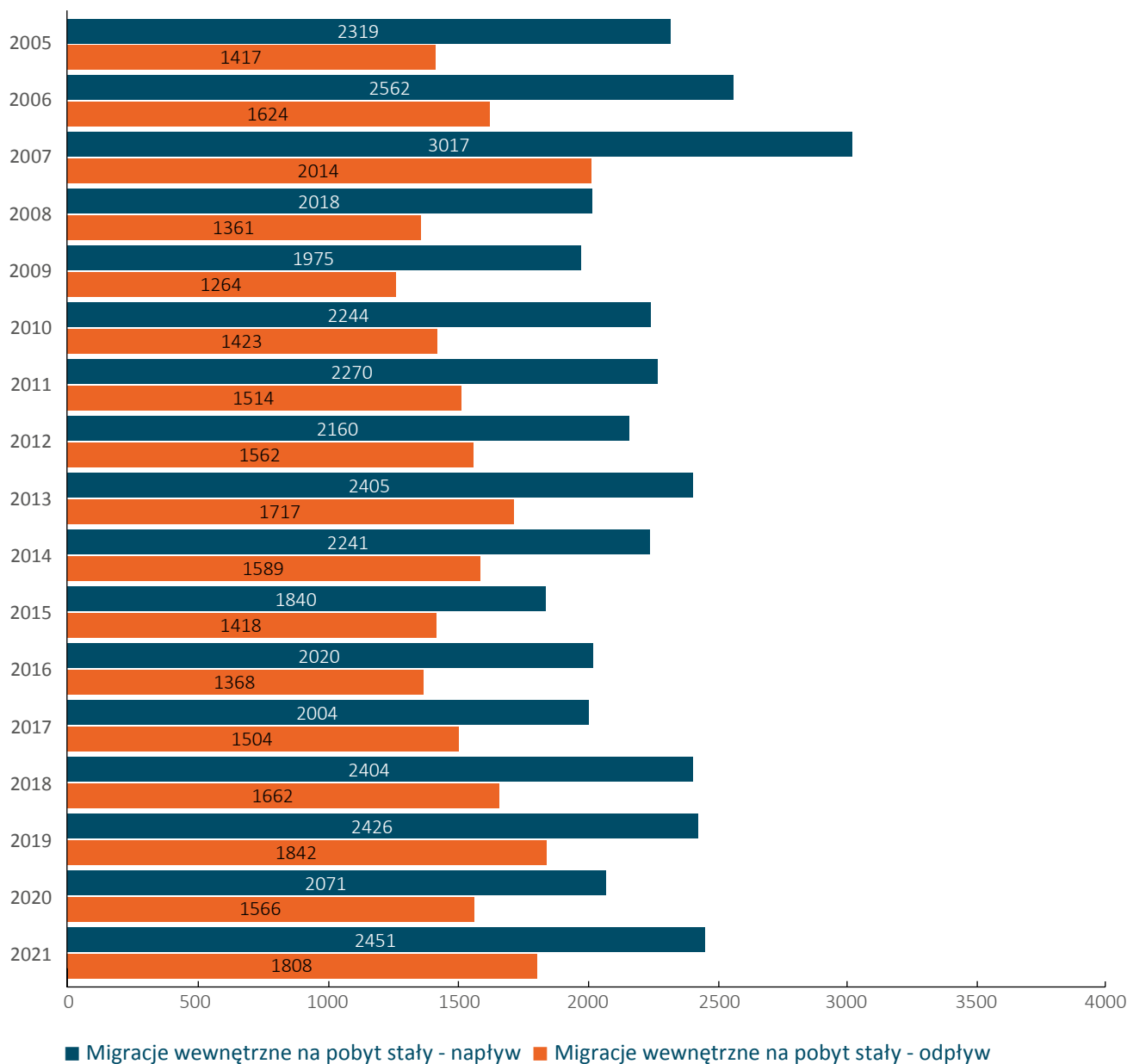
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

1.12.12. Dynamika migracji w czasie

W badanym okresie jest widoczna zdecydowana przewaga migracji wewnętrznych na pobyt stały (napływ) względem liczby migracji z (odpływ). Rozstęp wartości niemal przez cały badany okres jest zbliżony.

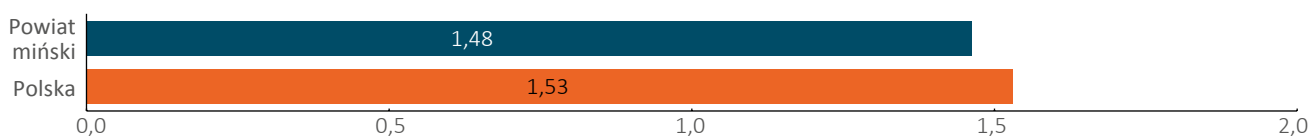
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

1.12.13. Warunki mieszkaniowe

W 2020 roku w powiecie mińskim na jednego mieszkańca przypadało 1,48 izby, a w Polsce – 1,53. Warunki mieszkaniowe w powiecie można zatem uznać za nieco odbiegające od średniej krajowej.

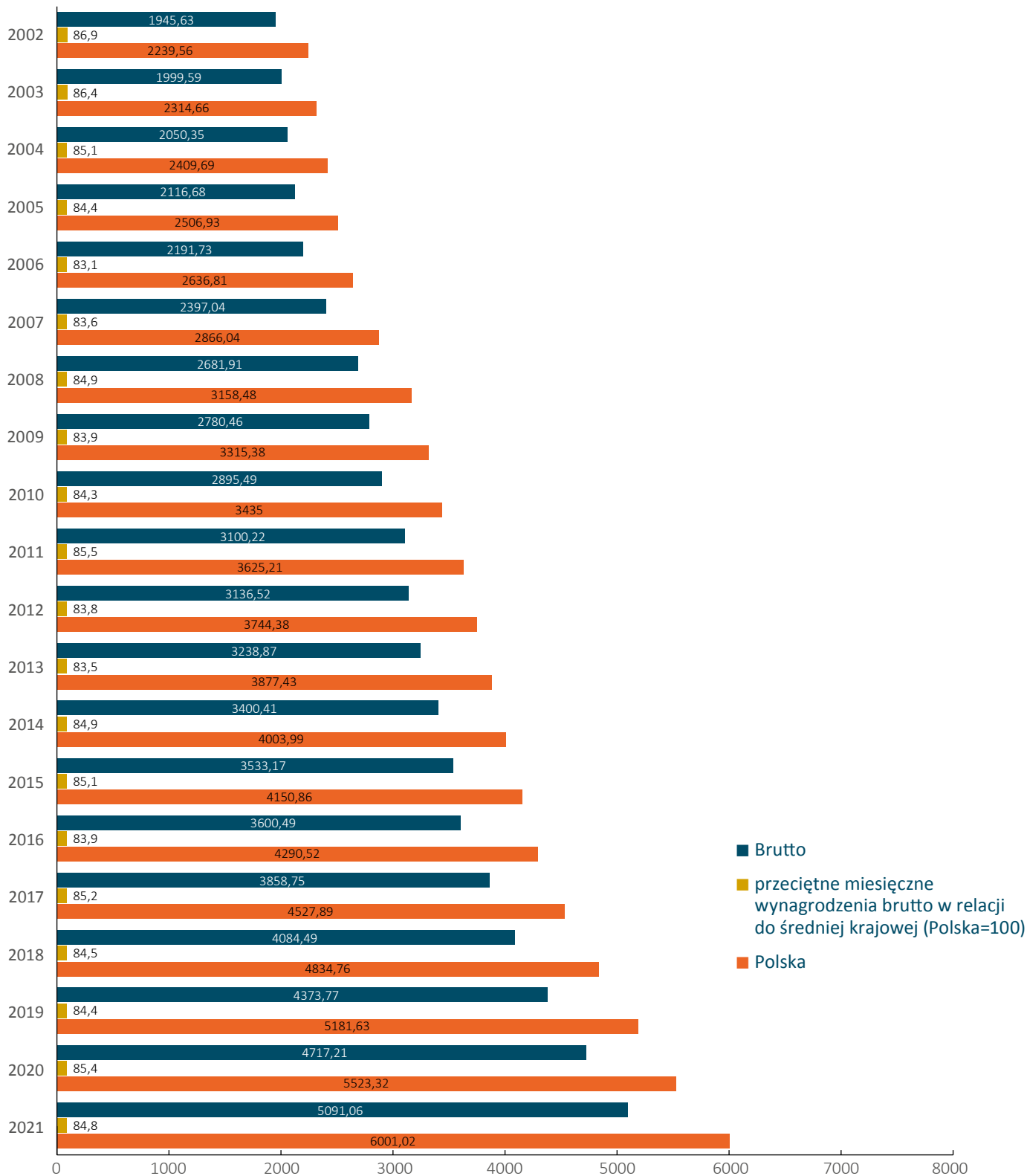
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

1.12.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w 2002 roku stanowiło 86,88% średniej krajowej i było od niej o 293,92 zł niższe. W 2021 roku mieszkańcy powiatu mińskiego zarabiali średnio 5091,06 zł, co stanowiło 84,84% i było niższe o 909,96 zł od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Różnica była więc znaczna.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

Podsumowanie

W powyższym zestawieniu przedstawiono 12 powiatów charakteryzujących się najwyższym współczynnikiem salda (WSM) migracji przy jednoczesnym najwyższym współczynniku dzietności ogólnej (TFR).

Najwyższy wzrost liczby mieszkańców w latach 2002–2021 odnotowano w powiatach wrocławskim (o 85%) oraz piaseczyńskim (o 69%), najniższy zaś w powiatach mińskim (-15%) i średzkim (-10%).

Najwyższy współczynnik feminizacji występował w powiatach: grodziskim, piaseczyńskim i wołomińskim, a najniższy – w kartuskim (100,4).

Charakterystyczna dla prezentowanych powiatów była podobna struktura demograficzna – wyższa liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym niż mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Najliczniejszą kohortę wiekową stanowili mieszkańcy w wieku 35–39 lat lub 40–44 lata. W większości powiatów była zauważalna nadwyżka liczby mężczyzn w wieku przedprodukcyjnym, w wieku produkcyjnym wielkości te były zbliżone, a w wieku poprodukcyjnym odnotowano nadwyżkę liczby kobiet. Po 60. roku życia spadała liczba mieszkańców.

W grupach wiekowych 20–39 lat najczęściej dominowali mężczyźni. Najwyższą przewagę kobiet odnotowano w powiecie piaseczyńskim, gdzie współczynnik feminizacji wyniósł 105, a także wrocławskim (104,4) i poznańskim (103,6). Najniższy współczynnik feminizacji zaobserwowano w powiatach: średzkim i leszczyńskim (odpowiednio 94 i 95).

Najwyższy wzrost poziomu urodzeń odnotowano w powiecie wrocławskim – z 9,15 w 2002 roku do 11,71 w 2021 roku. W większości powiatów zaobserwowano wzrosty na nieco niższym poziomie. Wyjątek stanowiły powiaty: pucki, leszczyński i wejherowski, w których był zauważalny spadek liczby urodzeń żywych. Najwyższy spadek odnotowano w powiecie puckim – z 12,15 w 2002 roku do 10,03 w 2021 roku.

Przeciętna liczba dzieci w rodzinie w 2021 roku we wszystkich omawianych powiatach pozostawała na poziomie wyższym niż średnia dla kraju (1,61). W powiecie kartuskim wskaźnik ten był najwyższy – 1,91, a także 2. wśród wszystkich polskich powiatów. Pomimo to można zauważyć, że w tych powiatach, w których TFR znacznie przekracza średnią dla kraju, przeciętna liczba dzieci w rodzinie w większości jest jedynie nieznacznie większa od średniej dla kraju. Mieszkańcy tych powiatów częściej decydują się na posiadanie dzieci, ale ich liczba w rodzinie pozostaje niska.

Opieka nad dziećmi do lat 3 w każdym z analizowanych powiatów zabezpieczała niewielki odsetek względem populacji. Najwyższą liczbę miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych zapewniono w powiecie wrocławskim (26,5%), najniższą – w powiecie leszczyńskim (5,1%).

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy w populacji mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2003–2021 był podobny w większości powiatów – w każdym odnotowano lawinowy spadek procentu bezrobotnych, a także poziom bezrobocia czasem wielokrotnie niższy od średniej dla całego kraju w analogicznym okresie.

Najwyższy poziom wykształcenia w 2021 roku posiadali mieszkańcy powiatu piaseczyńskiego, wśród których aż 38,9% miało wykształcenie wyższe. 36,75% mieszkańców powiatu wrocławskiego, a także 33,63% mieszkańców powiatu grodziskiego i 33,29% mieszkańców powiatu poznańskiego legitymowało się wykształceniem wyższym. Do najślabiej wykształconych należeli mieszkańcy powiatów: leszczyńskiego, kartuskiego i puckiego, w których wyższe wykształcenie posiadało kolejno: 17,85%, 21,21% i 21,44% osób.

We wszystkich analizowanych powiatach poziom migracji wewnętrznych do (napływ) był znacznie wyższy niż poziom migracji wewnętrznych z (odpływ).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie jedynie w przypadku 2 powiatów przewyższało średnią krajową. Po uwzględnieniu mediany wynoszącej w 2021 roku 5070,22 zł aż 9 powiatów spośród analizowanych w tejże grupie osiągało wyższy rezultat.

2. Miejsca o krok od przepaści, czyli 9 powiatów o najniższym współczynniku migracji i najniższym współczynniku dzietności

Lp.	Powiat	Województwo	Ludność 2021	WSM 2021	TFR 2021	1)	2) K%	3) urodzenia	4) bezrobocie	5) izby	6) wykształcenie wyższe	7) wynagrodzenia brutto	8) żłobki	9) dzieci
1	Konin	wielkopolskie	69 069	-8,18	1,14	-16%	48,7%	6,48	5,4%	1,53	25,52%	5369,58 zł	18,4%	1,46
2	Chełm	lubelskie	58 805	-8,02	1,10	-14%	50,0%	6,51	6,5%	1,56	28,93%	4945,78 zł	27,3%	1,48
3	Zamość	lubelskie	59 603	-7,15	1,17	-11%	49,3%	7,27	7,0%	1,47	30,63%	5405,57 zł	26,8%	1,55
4	hrubieszowski	lubelskie	58 627	-6,98	1,12	-17%	47,0%	6,29	9,6%	1,38	28,93%	5019,57 zł	2,22%	1,65
5	Przemyśl	podkarpackie	57 568	-6,7	1,13	-15%	49,2%	6,57	8,8%	1,45	29,00%	5100,21 zł	27,4%	1,55
6	tomaszowski	lubelskie	78 805	-5,99	1,17	-13%	47,2%	6,93	5,4%	1,39	17,87%	4556,75 zł	4%	1,68
7	braniewski	warmińsko-mazurskie	38 234	-5,7	1,14	-14%	47,5%	6,82	9,1%	1,31	16,17%	4875,92 zł	4,2%	1,61
8	siemiatycki	podlaskie	41 660	-5,57	1,08	-17%	46,4%	6,16	3,8%	1,8	16,67%	4834,47 zł	16,8%	1,70
9	sejneński	podlaskie	18 992	-5,38	1,10	-12%	46,5%	6,53	9,4%	1,64	19,75%	4537,00 zł	12%	1,68
POLSKA			37907704	-1,18	1,34	-0,4%	49,2%	8,7	5,4%	1,53	25,2%	6001,02 zł <i>Mediana 5070,22 zł</i>	15,5%	1,61

- Zmiana liczby **mieszkańców** w ciągu 20 lat (2002-2021) w % (dane: GUS)
- Liczba **kobiet** w wieku 20-39 lat (dane: GUS, 2021)
- Liczba urodzonych **dzieci** na 1000 ludności w 2021 roku (dane: GUS, 2021)
- Poziom **bezrobocia** w 2021 roku (dane: GUS, 2021)
- Liczba **izb** na 1 mieszkańca (dane: GUS, 2020)
- % mieszkańców z **wykształceniem** wyższym (dane: NSP 2021)
- Wynagrodzenia** brutto (dane: GUS, 2021)
- % dzieci do lat 3. objętych opieką **żłobkową** (dane: GUS, 2021)
- Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (dane: NSP 2021)

tabeli przedstawiono 9 powiatów charakteryzujących się najniższym współczynnikiem salda migracji (WSM) przy jednoczesnym najniższym współczynnikiem dzietności ogólnej (TFR). Najniższy poziom TFR w 2021 roku odnotowano w powiecie siemiatyckim (1,08), równie niski w powiecie sejneńskim i Chełmie (1,10). Najwyższy, wynoszący 1,17, zaobserwowano natomiast w Zamościu i powiecie tomaszowskim. Najniższy współczynnik salda migracji odnotowano w Koninie (-8,18) oraz w Chełmie (-8,08).

Charakterystyczny dla tej grupy powiatów jest znaczący spadek liczby mieszkańców w ciągu 20 lat. Największy odpływ odnotowano w powiatach hrubieszowskim i siemiatyckim, skąd ubyło po 17% ludności. Równie wysoki odpływ nastąpił w Koninie, gdzie spadek wynosił 16%.

Liczba urodzeń żywych na 1000 ludności w 2021 roku pozostawała poniżej średniej dla Polski.

W powiecie siemiatyckim wskaźnik urodzeń był najniższy i wynosił 6,16, podczas gdy średnia dla Polski to 8,7 urodzeń na 1000 ludności. Kolejnym powiatem o niskim wskaźniku urodzeń był powiat hrubieszowski z wynikiem 6,29, a najwyższą liczbę urodzeń odnotowano w Zamościu – 7,27, co i tak stanowiło wynik znacznie poniżej średniej dla kraju. W przypadku połowy powiatów problem bezrobocia był znaczny. Najwyższe bezrobocie występowało w 2021 roku w powiatach: hrubieszowskim (9,6%), sejneńskim (9,4%) i braniewskim (9,1%). W przypadku zaledwie trzech powiatów poziom bezrobocia był równy średniej w Polsce bądź od niej niższy. Najniższy poziom bezrobocia zaobserwowano w powiecie siemiatyckim – 3,8%.

Spśród 9 powiatów ujętych w tabeli 4 znajdują się w województwie lubelskim, 2 – w podlaskim, a po 1 w województwach: wielkopolskim, podkarpackim i warmińsko-mazurskim. Cztery jednostki terytorialne to miasta na prawach powiatu średniej wielkości. Każdy z prezentowanych powiatów znajduje się w znacznej odległości (powyżej 50 km) od dużych miast czy aglomeracji miejskich.

2.1. Konin

woj. wielkopolskie

ludność: 69 069

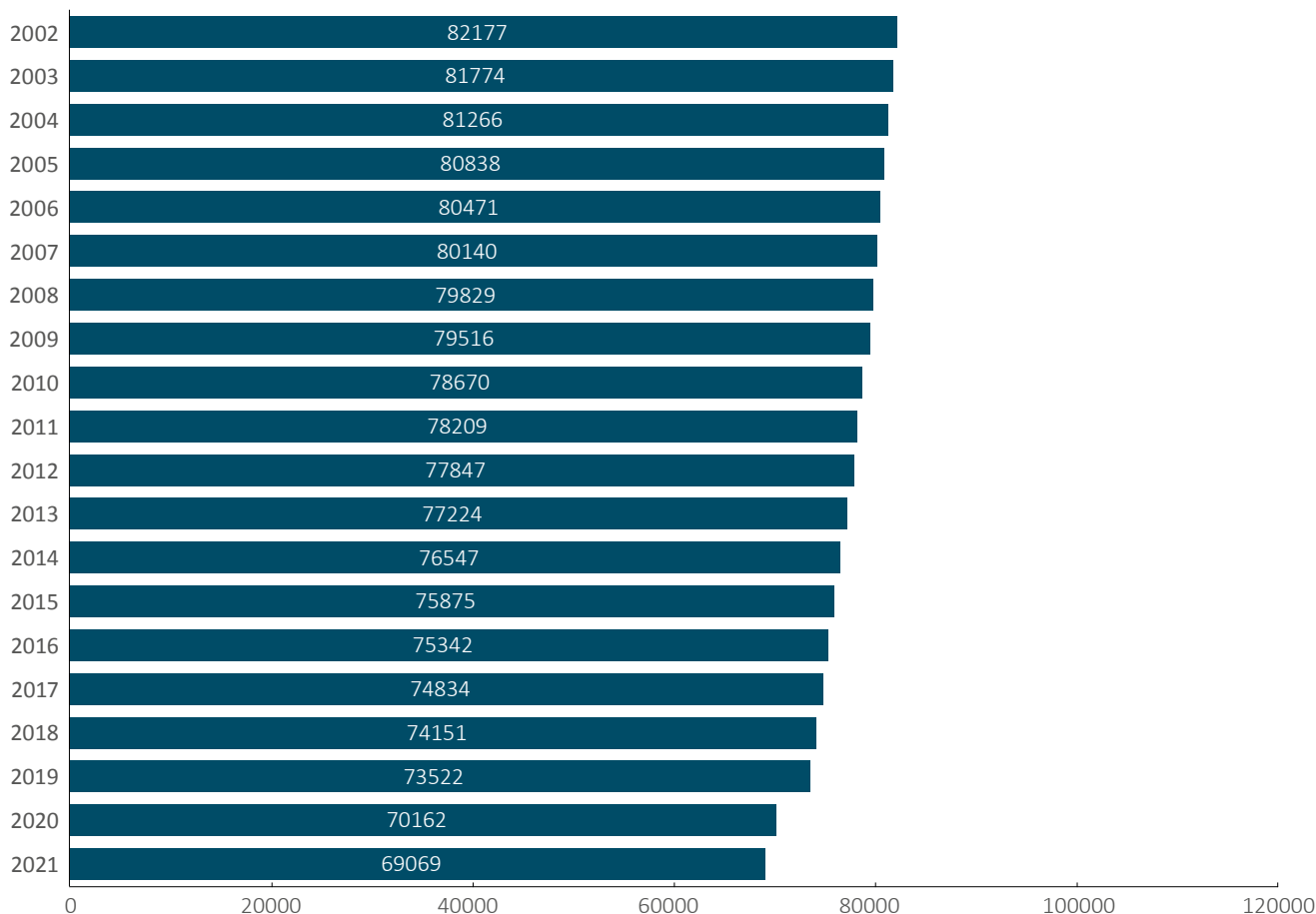

Konin to miasto na prawach powiatu położone w województwie wielkopolskim, zajmujące obszar 82,3 km². W 2021 roku liczba jego mieszkańców wynosiła 69 069. Okala je powiat koniński. Od dużych miast – Łodzi i Poznania – dzieli je ok. 110 km. Bliżej znajduje się Kalisz (ok. 60 km). W 2021 roku w Koninie odnotowano ujemny współczynnik salda migracji (-8,18) przy jednoczesnym niskim współczynniku dzietności ogólnej (TFR) – 1,14.

2.1.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

Liczba mieszkańców Konina wynosiła w 2002 roku 82 177 mieszkańców, a w 2021 roku już tylko 69 069. W ciągu 20 lat ubyło 16% mieszkańców.

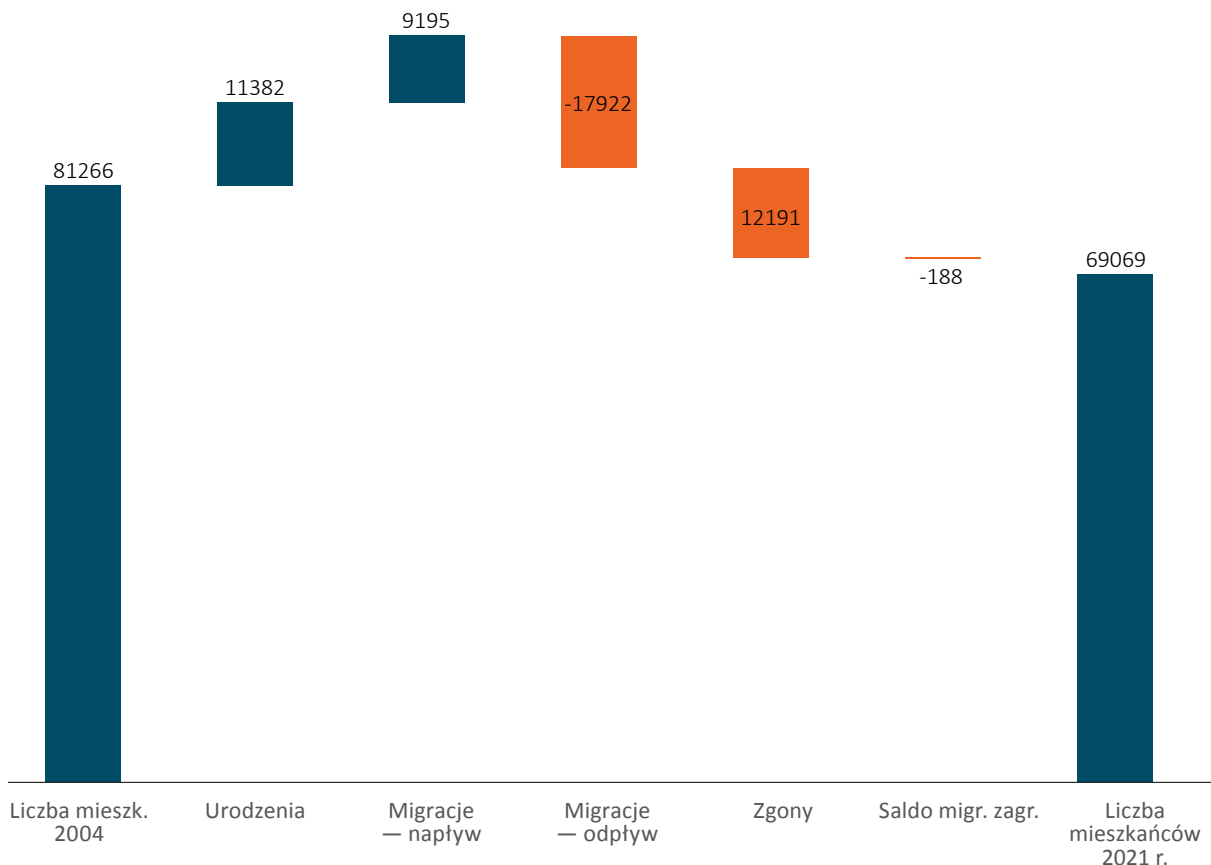
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

2.1.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

W 2004 roku liczba mieszkańców wynosiła 81 266 osób. W latach 2004–2021 liczba urodzeń była niższa niż liczba zgonów. Odnotowano również niemal dwukrotnie wyższą wartość migracji z (odpływ) względem migracji do (napływ). Saldo migracji zagranicznych było ujemne (-188). Głównym powodem zmniejszania się liczby mieszkańców Konina na przestrzeni lat były migracje wewnętrzne ludności, które w niemal 90% odpowiadały za wyludnianie się miasta.

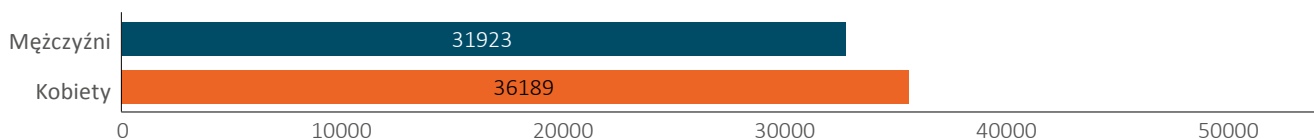
Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

2.1.3. Liczba kobiet i mężczyzn

W 2021 roku większą część mieszkańców stanowiły kobiety (53,1%) względem mężczyzn (46,9%). Współczynnik feminizacji wynosił 113.

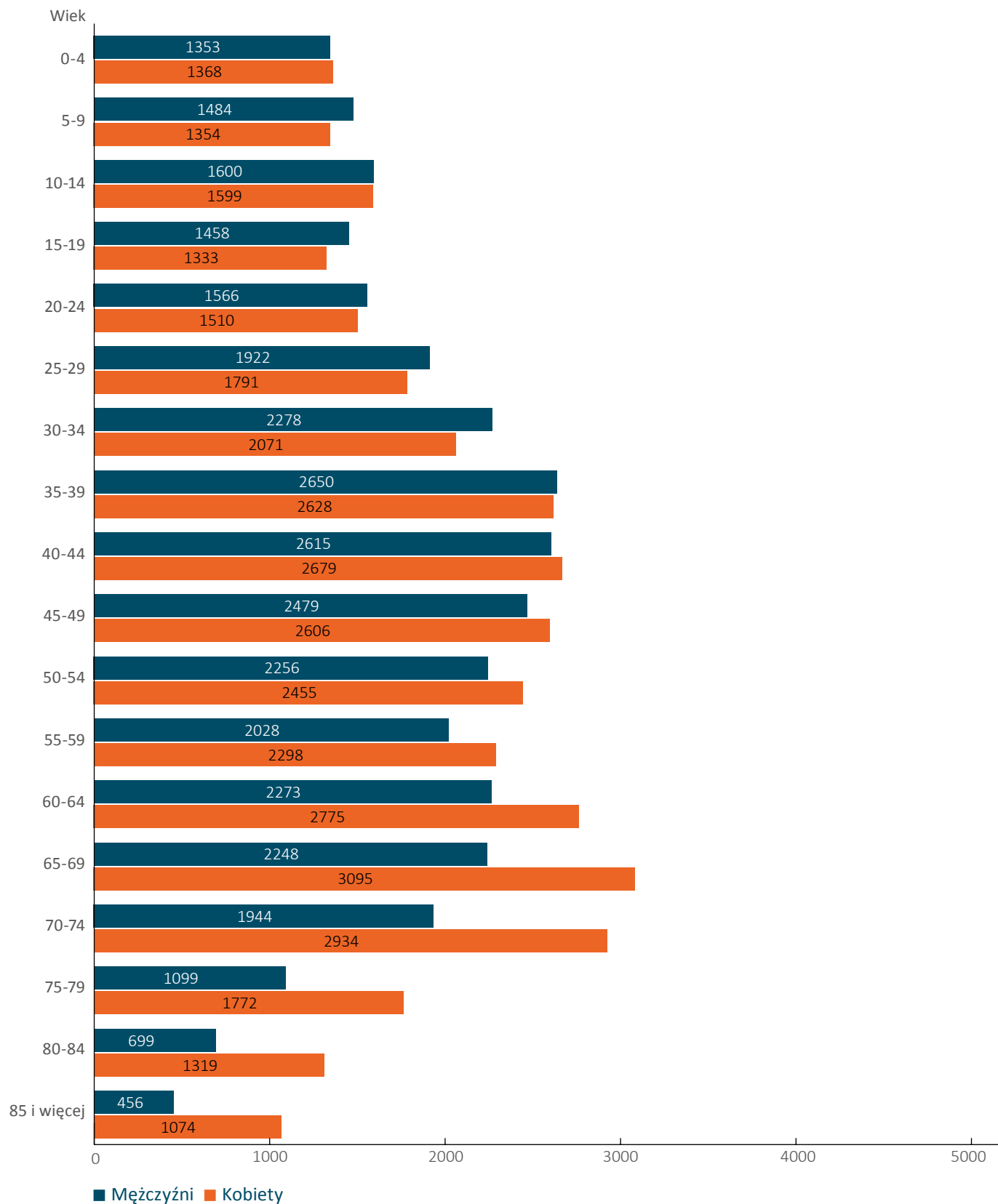
Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

2.1.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

W 2021 roku liczba kobiet i mężczyzn w grupach wiekowych 0–24 lata była zbliżona. Pomiędzy 25. a 39. rokiem życia obserwuje się nadwyżkę mężczyzn. Wśród mieszkańców od 40. roku życia dominują kobiety. Najwyższy udział w populacji mają mieszkańcy w wieku 35–39 lat, a także 40–44 lata.

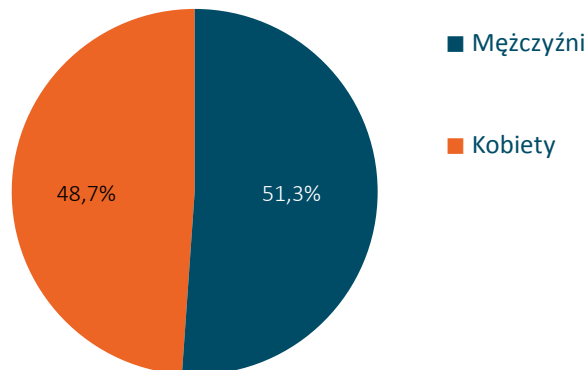
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

2.1.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

W grupie wiekowej 20–39 lat w 2021 roku 51,3% to mężczyźni. Współczynnik feminizacji wyniósł 94.

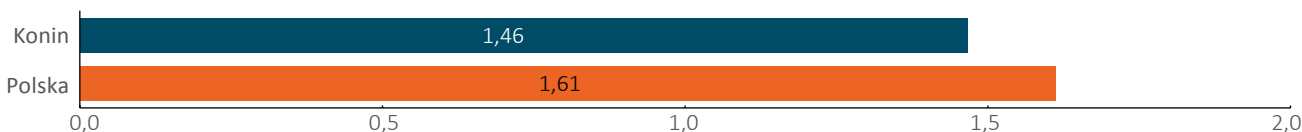
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

2.1.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

W Koninie przeciętna liczba dzieci w rodzinie w 2021 roku wynosiła 1,46 i była znacznie niższa od średniej w kraju – 1,61.

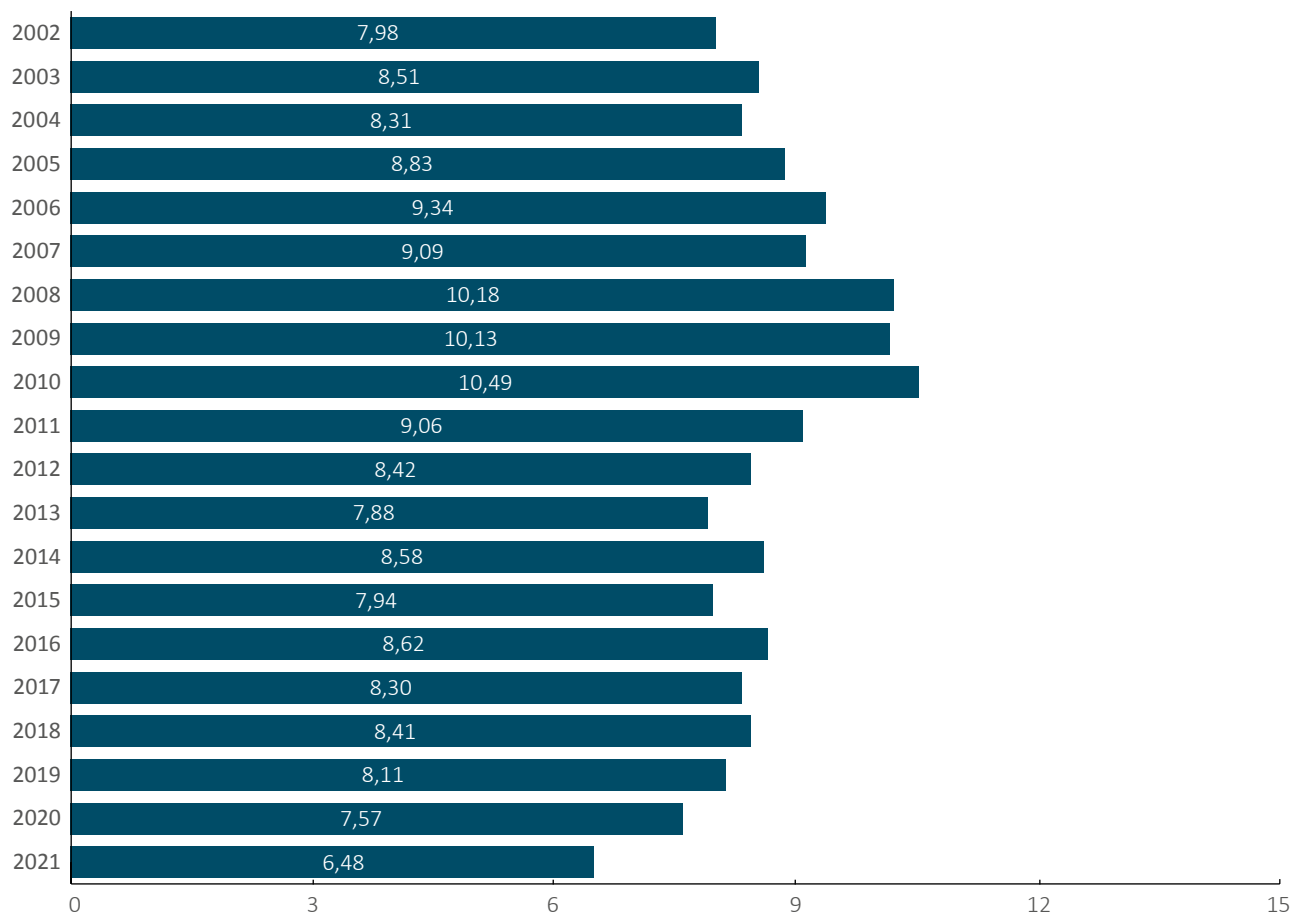
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

2.1.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

W 2002 roku liczba urodzeń żywych na 1000 ludności wynosiła 7,98, a w 2021 roku – 6,48, co daje spadek na przestrzeni 20 lat o 18,8%. Wykres charakteryzuje początkowo wzrost liczby urodzeń do 10,49 w 2010 roku (najwyższy wynik), a następnie niemal coroczne spadki. W 2021 roku liczba urodzeń była najniższa w badanym okresie.

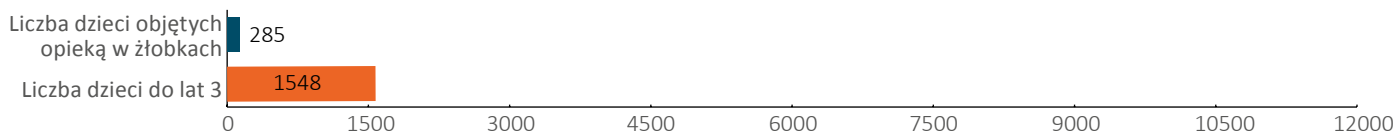
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

2.1.8. Liczba miejsc w żłobkach

W 2021 roku w Koninie liczba dostępnych miejsc w żłobkach wynosiła 285, co zapewniało opiekę nad 18,4% dzieci do lat 3.

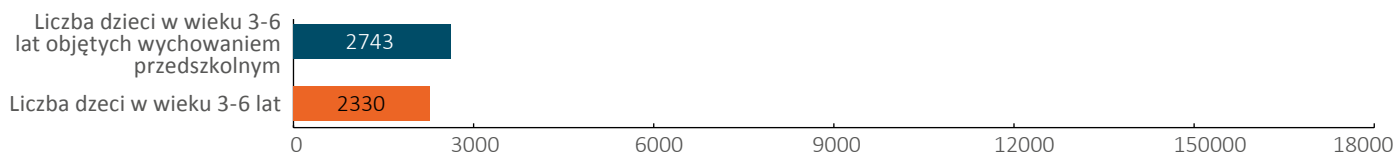
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

2.1.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

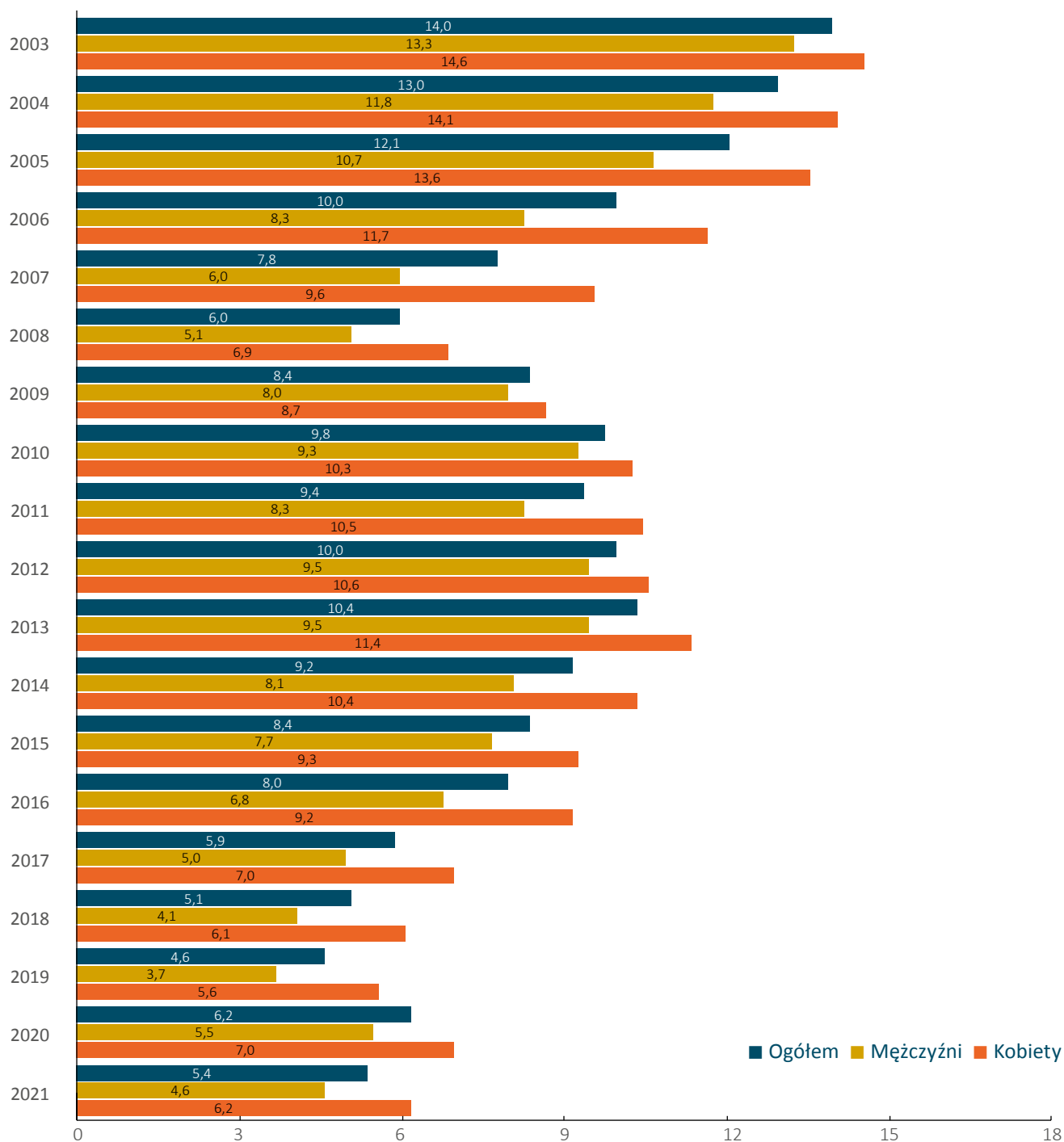
Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

2.1.10. Bezrobocie

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w ogólnej liczbie mieszkańców Konina w wieku produkcyjnym w 2003 roku wynosił 14%. W kolejnych latach nastąpił gwałtowny spadek – aż do 2008 roku, kiedy poziom bezrobocia osiągnął 6%. W kolejnych latach odnotowano wzrost do maksymalnego poziomu 10,4% w 2013 roku. Od 2014 roku obserwuje się kolejny spadek aż do 2019 roku, kiedy poziom bezrobocia był najniższy wśród analizowanych 19 lat (4,6%). W 2020 roku nastąpił wzrost do 6,2%, co mogło być następstwem lockdownów wprowadzanych w związku z pandemią COVID-19. W 2021 roku poziom bezrobocia spadł i wynosił 5,4%. Niemal w całym analizowanym okresie poziom bezrobocia był wyższy niż średnia dla Polski. Należy również zwrócić uwagę, że poziom bezrobocia kobiet pozostaje wyższy w każdym roku.

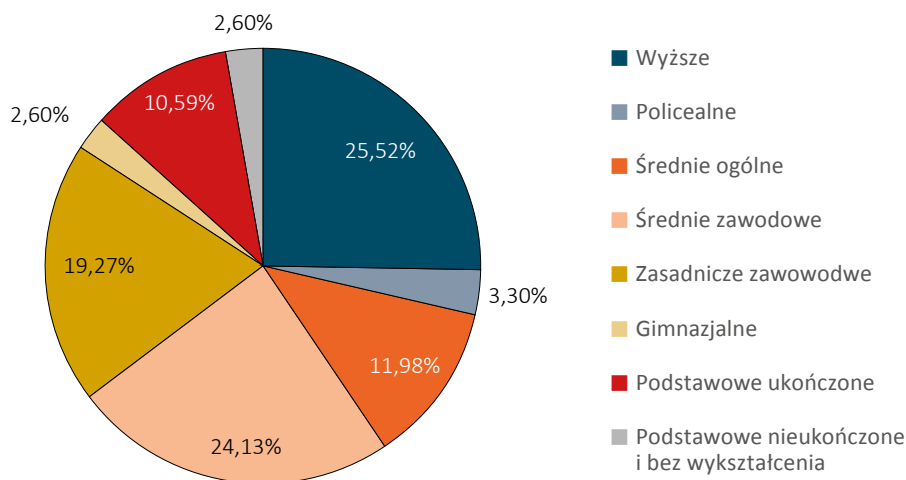
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

2.1.11. Poziom wykształcenia

W 2021 roku według danych NSP większość mieszkańców stanowiły osoby posiadające wykształcenie wyższe – 25,5%. 24,1% mieszkańców Konina miało wykształcenie średnie zawodowe, 19,3% – zasadnicze zawodowe, 10,6% – podstawowe ukończone, 3,3% – policealne, a gimnazjalne i podstawowe nieukończone – po 2,6%. Większość społeczeństwa zatem charakteryzuje się wykształceniem średnim.

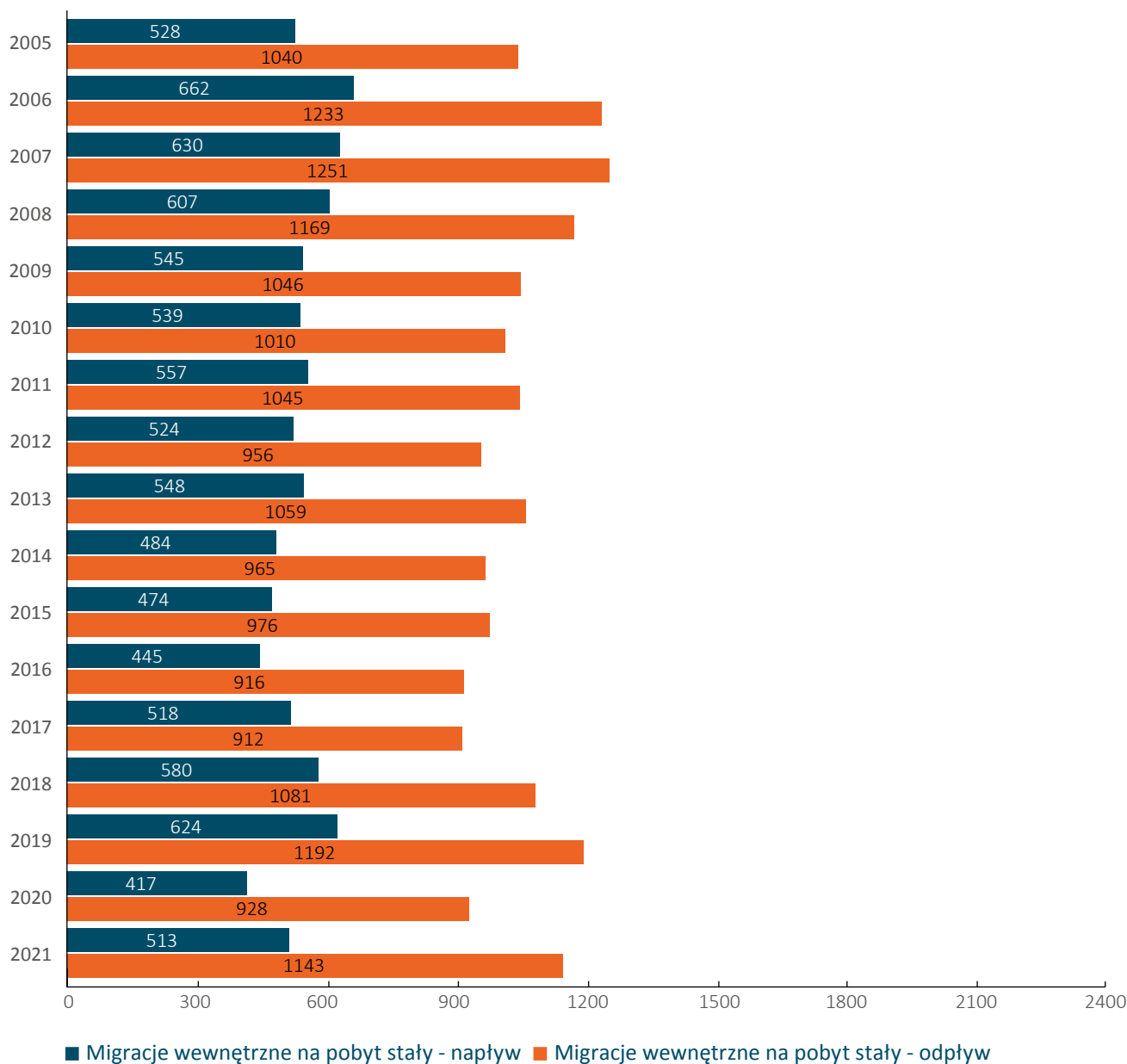
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

2.1.12. Dynamika migracji w czasie

W latach 2005–2021 jest widoczny stały, niemal równy odpływ liczby mieszkańców z Konina w ramach migracji wewnętrznych. W niemalże każdym roku odpływ pozostaje na dwukrotnie wyższym poziomie niż napływ. Najniższy poziom salda migracji został osiągnięty w 2020 roku, co mogło być spowodowane pandemią COVID-19.

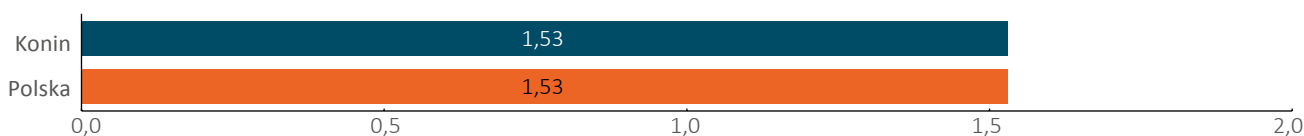
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

2.1.13. Warunki mieszkaniowe

W 2020 roku w Koninie średnia liczba izb przypadająca na 1 mieszkańca wynosiła 1,53, co było zbieżne ze średnim wskaźnikiem dla Polski.

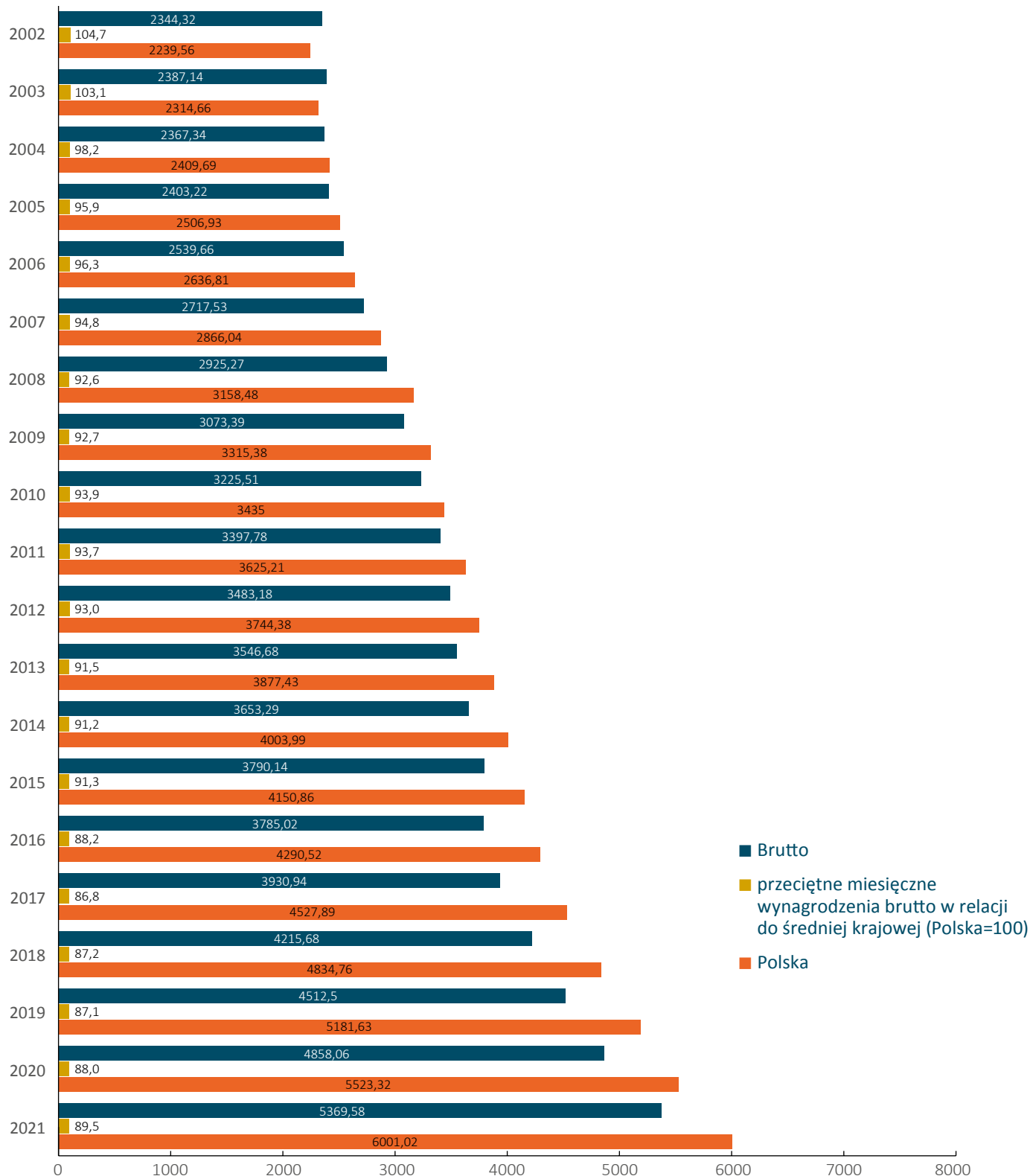
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

2.1.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto mieszkańca Konina w latach 2002 i 2003 było wyższe niż średnia krajowa. Od 2004 roku pensje, pomimo corocznego wzrostu wartości nominalnej, stanowiły ok. 90% przeciętnej pensji brutto przeciętnego Polaka. Pensje te nie rosły zatem tak szybko jak w innych miejscach Polski. W 2016 roku wskaźnik spadł poniżej 90% i od tego czasu pozostaje na podobnym poziomie. Krytyczny moment, definiowany w tym przypadku jako najniższy wskaźnik procentowy, został odnotowany w 2017 roku, kiedy przeciętna pensja mieszkańca Konina wynosiła 3930,94 zł (86,82% średniej krajowej). W 2021 roku przeciętny Polak zarabiał 6001,02 zł brutto, a przeciętny koninianin już tylko 5369,58 zł. Mieszkaniec Konina był więc uboższy średnio o 631,44 zł miesięcznie.

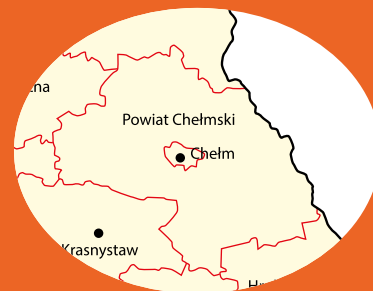
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

2.2. Chełm

woj. lubelskie

ludność: 58 805

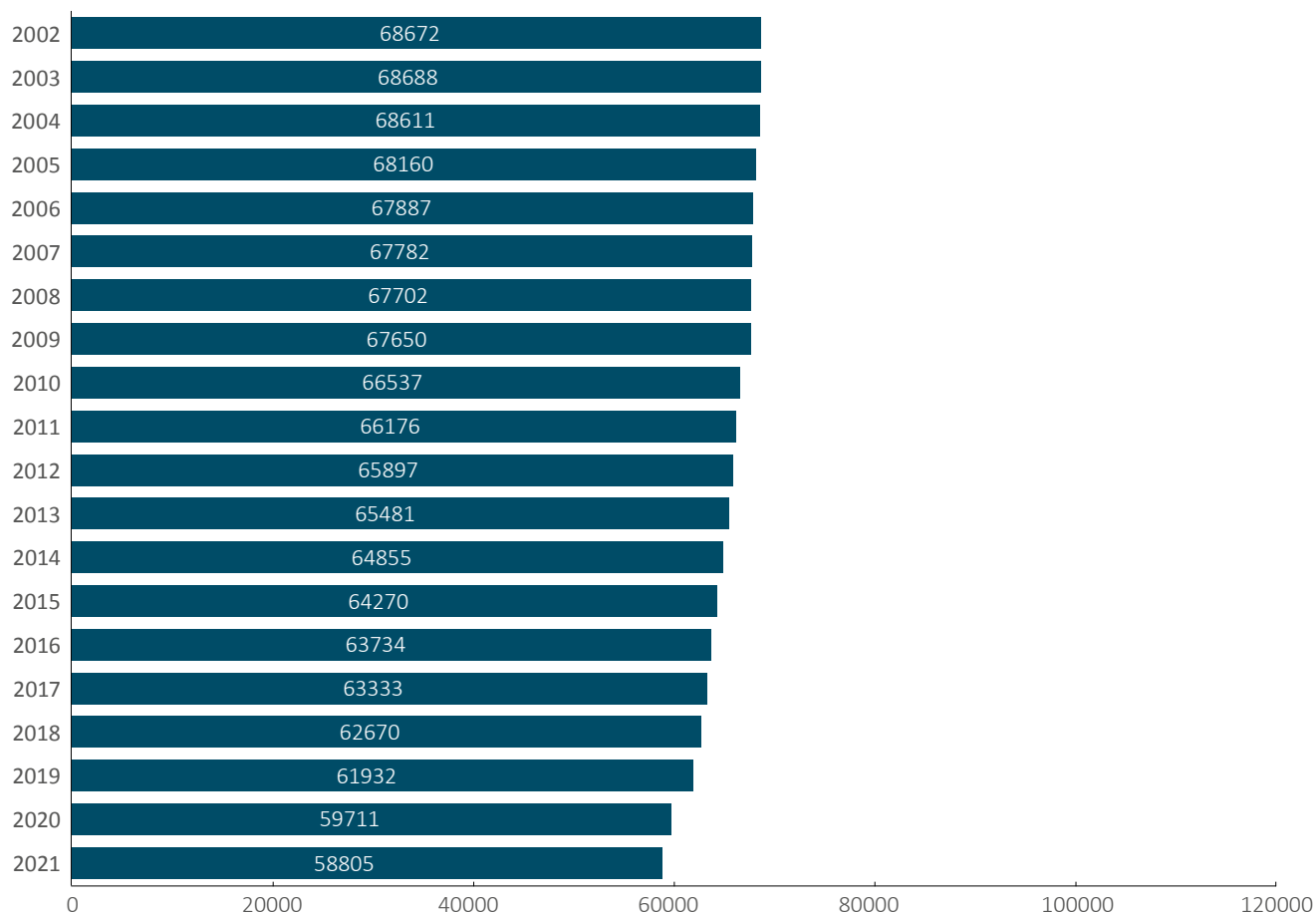

Chełm to miasto na prawach powiatu, które jest położone w województwie lubelskim, we wschodniej części Polski. Niespełna 30 km dzieli je od granicy z Ukrainą. Miasto Chełm zajmuje obszar 35,3 km² i okala je powiat chełmski. W 2021 roku liczba mieszkańców miasta wynosiła 58 805. W 2020 roku w Chełmie odnotowano niski współczynnik salda migracji (-8,02) przy jednoczesnym niskim współczynniku dzietności ogólnej (TFR) – 1,10.

2.2.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

Miasto powiatowe Chełm odnotowało na przestrzeni 20 badanych lat spadek liczby mieszkańców o 14% – z 68 672 w 2002 roku do 58 805 w 2021 roku.

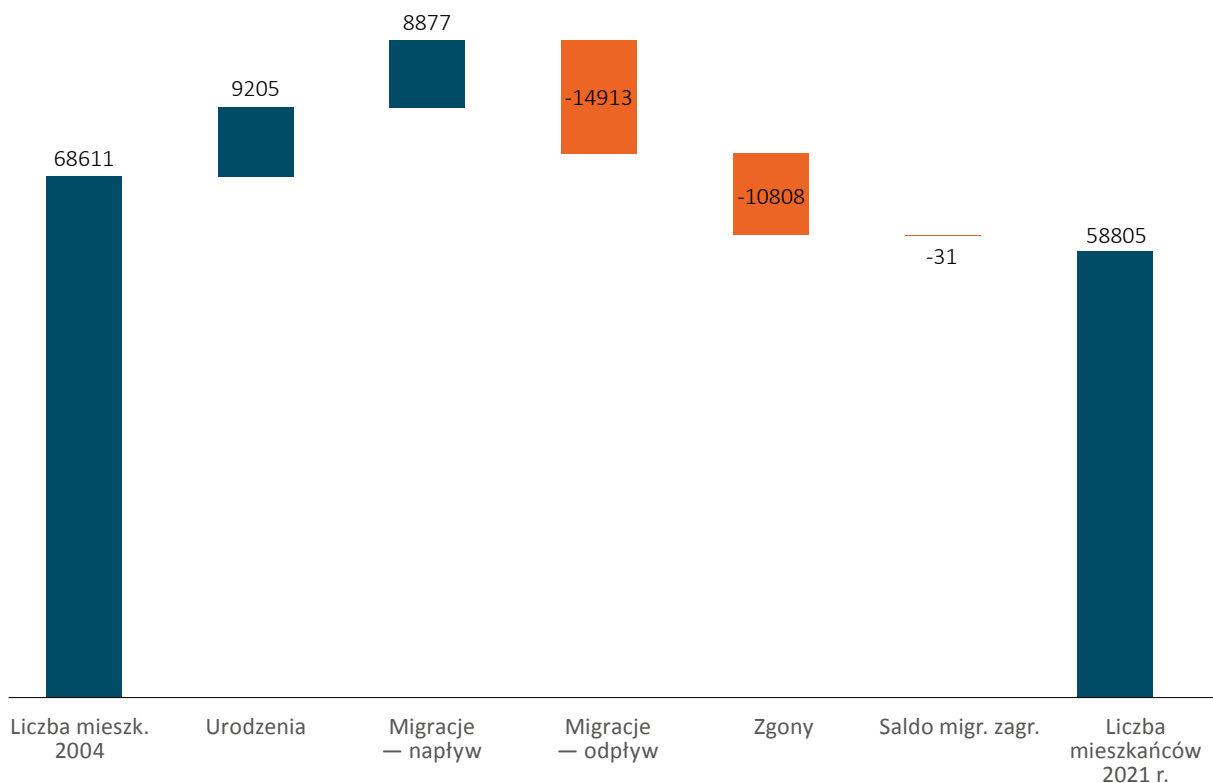
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

2.2.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

W 2004 roku liczba mieszkańców Chełma wynosiła 68 611 osób. Z przedstawionych danych wynika, że liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń. Liczba migracji z (odpływów) była wyższa niż liczba migracji napływowych. Saldo migracji zagranicznych wyniosło -31. Jak wynika z powyższego wykresu, największy udział w procesie wyludniania się miał odpływ migracyjny mieszkańców.

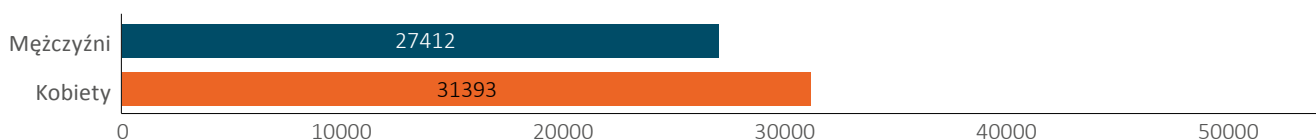
Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

2.2.3. Liczba kobiet i mężczyzn

Wśród ogółu mieszkańców Chełma w 2021 roku dominowały kobiety (53,4%) względem mężczyzn (46,6%). Współczynnik feminizacji wyniósł 114.

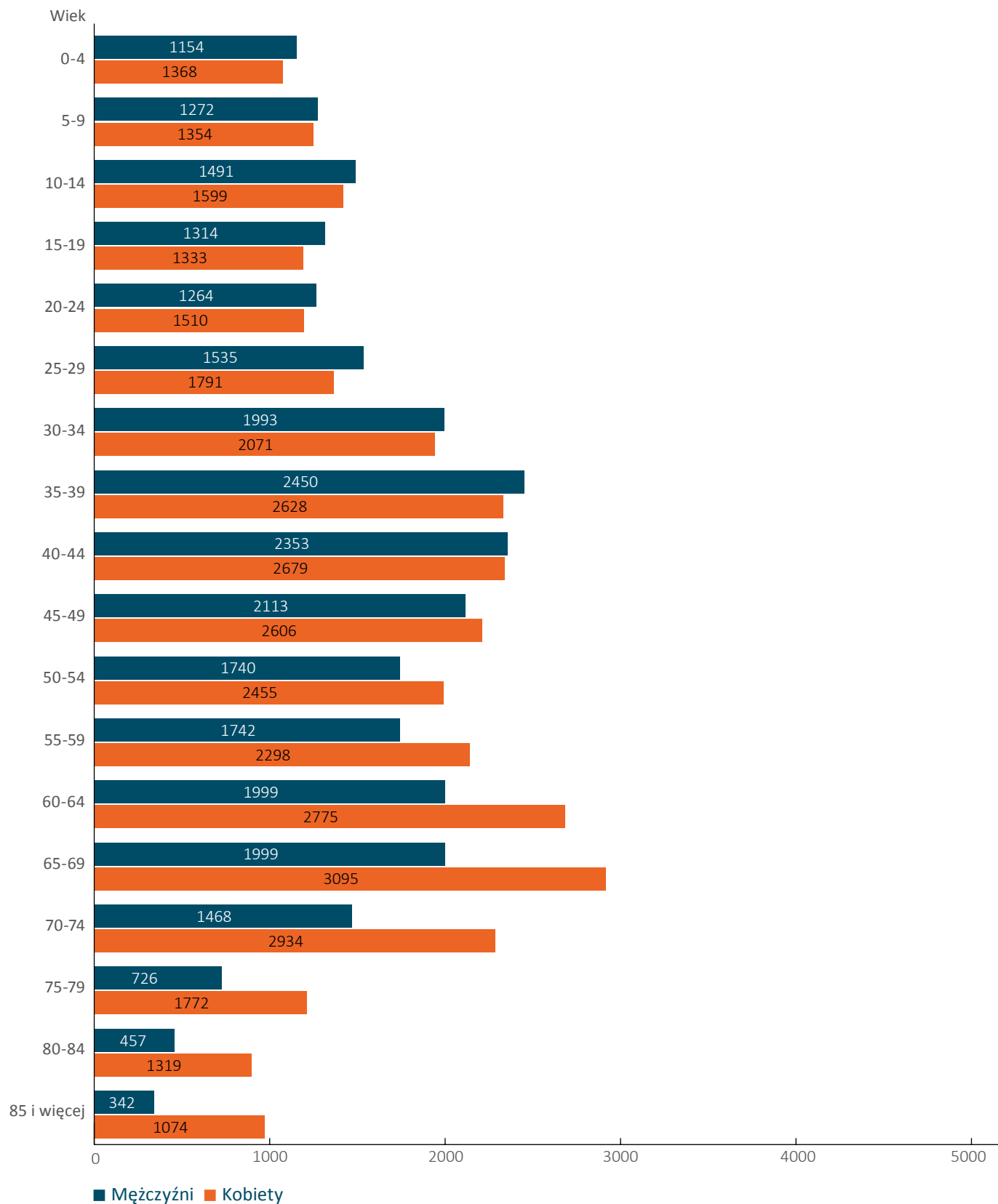
Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

2.2.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

Struktura demograficzna mieszkańców Chełma charakteryzuje się zbliżoną liczbą kobiet i mężczyzn w najmłodszych grupach wiekowych. Powyżej 15. roku życia obserwuje się dominację liczbową mężczyzn i tendencja ta utrzymuje się do 29. roku życia. W grupie wiekowej 30–34 lata dominacja mężczyzn znacząco maleje, wśród 35–39-latków wzrasta dysproporcja na korzyść mężczyzn. W kolejnym przedziale wiekowym (40–44) obserwuje się względną równowagę. Natomiast powyżej 45. roku życia odnotowuje się nadwyżkę kobiet. Przewaga pań wzrasta wraz z wiekiem. Najwyższy udział w populacji mieszkańców Chełma mają osoby w wieku 35–39 lat.

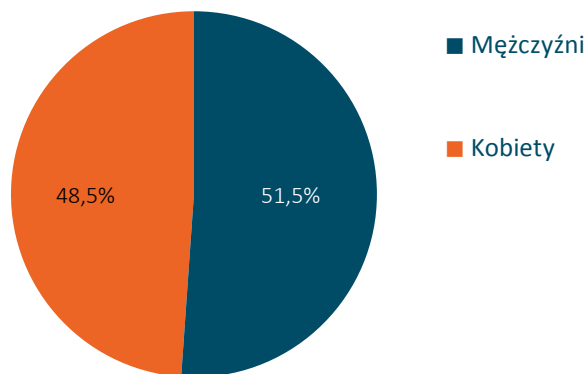
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

2.2.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

W 2021 roku w grupie wiekowej 20–39 lat odnotowano nadwyżkę mężczyzn, którzy stanowili 51,5% wobec 48,5% kobiet. Współczynnik feminizacji wynosił 94.

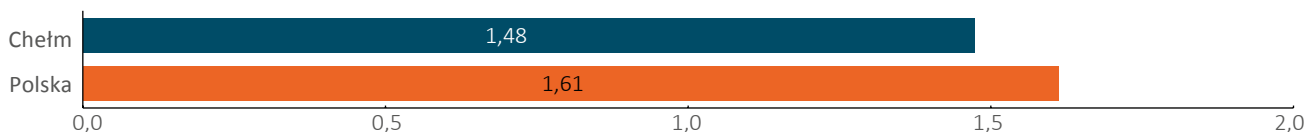
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

2.2.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

Przeciętna liczba dzieci w rodzinie w Chełmie wynosiła w 2021 roku 1,48, co stanowiło wartość znacznie niższą od średniej krajowej.

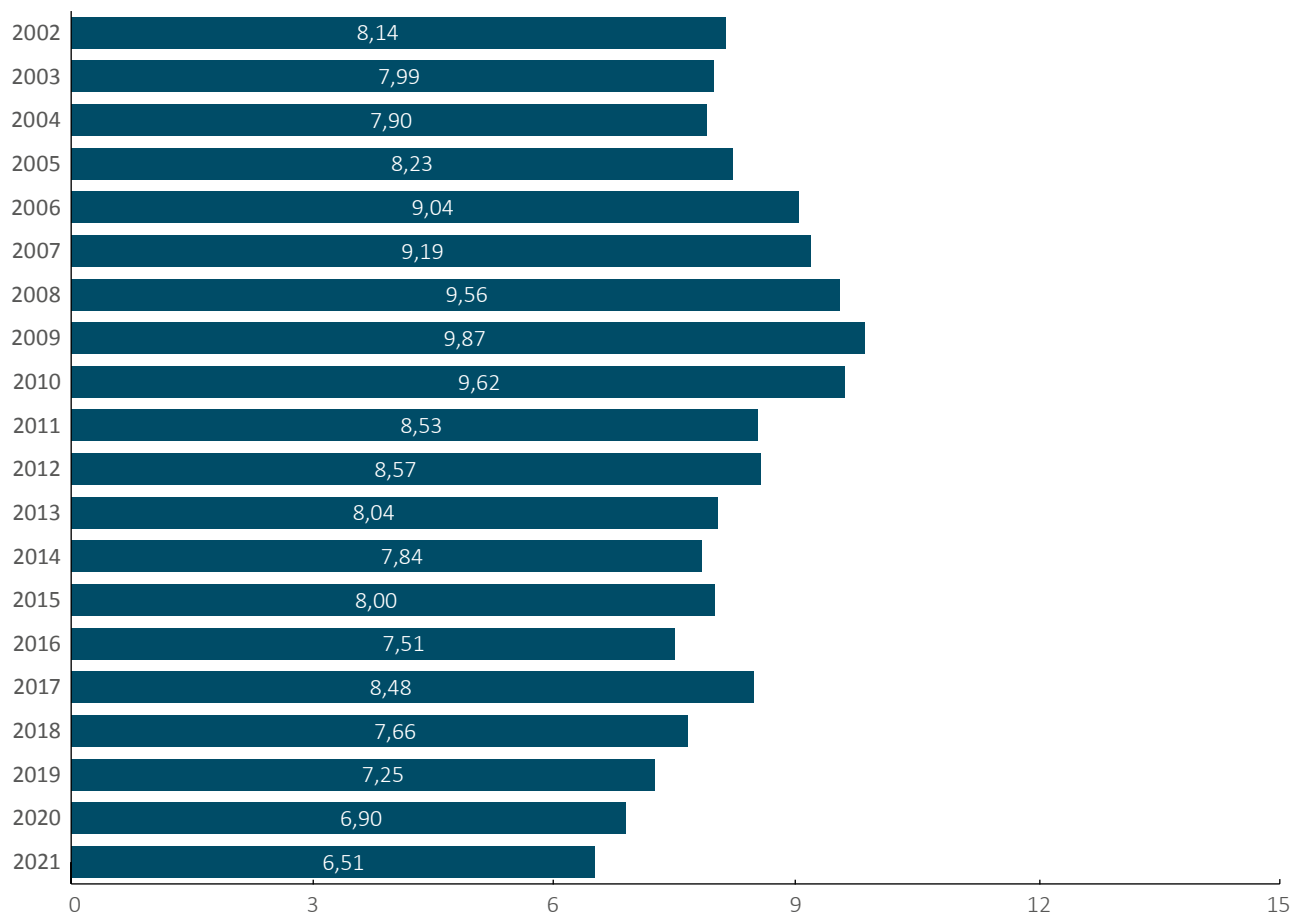
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

2.2.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

Liczba urodzeń żywych na 1000 ludności spadła z poziomu 8,14 w 2002 roku do 6,51 (najniższy wynik) w 2021 roku. Pomiędzy 2005 a 2009 rokiem liczba urodzeń wzrastała. Najwyższy współczynnik urodzeń odnotowano w 2009 roku (9,87), od tego czasu obserwuje się niemal coroczne spadki. Wyjątkiem były lata 2012, 2015, 2017 z niewielkimi wzrostami. Od 2017 roku jest widoczna tendencja spadkowa.

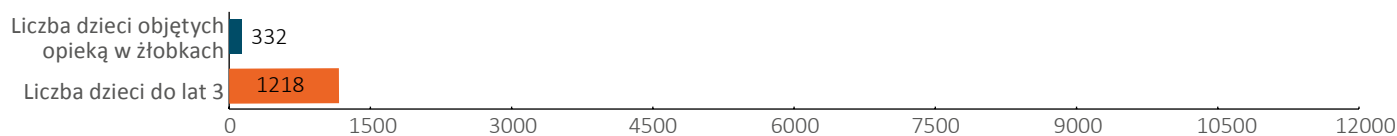
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

2.2.8. Liczba miejsc w żłobkach

W 2021 roku w Chełmie liczba dostępnych miejsc w żłobkach wynosiła 332, co zapewniało opiekę nad 27,3% dzieci do lat 3.

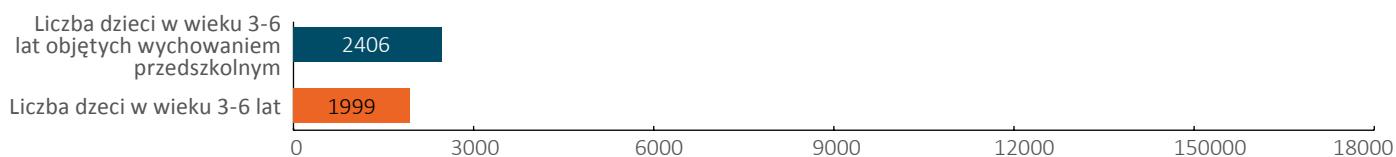
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

2.2.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

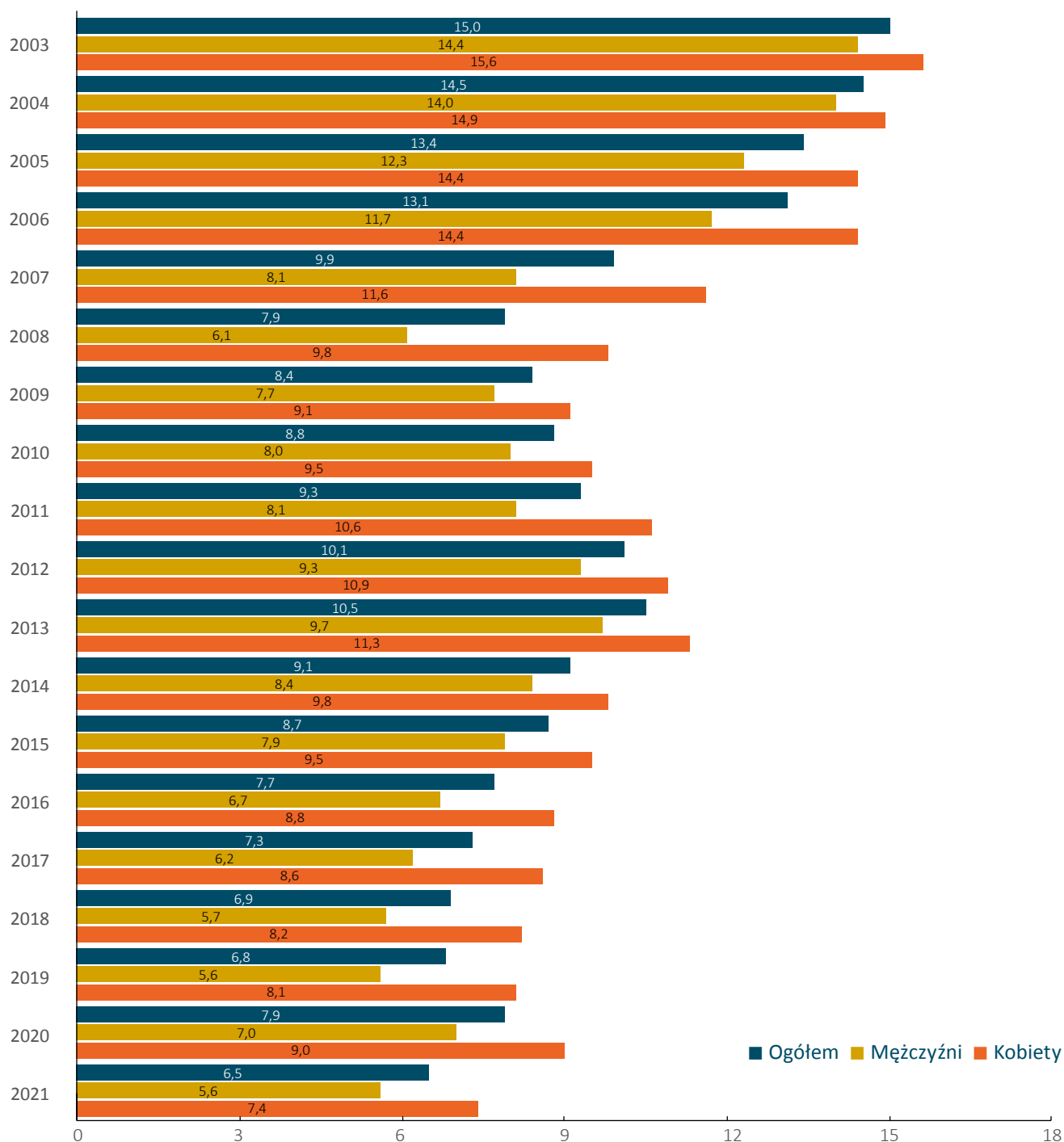
Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

2.2.10. Bezrobocie

Najwyższy udział bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym odnotowano na początku analizowanego okresu, tj. w 2003 roku (15%). Od tego czasu aż do 2008 roku obserwowano spadek do 7,9%. Następnie nastąpił wzrost, a bezrobocie w 2013 roku osiągnęło poziom 10,5%. W latach 2014–2019 corocznie liczba osób bezrobotnych spadała. W 2020 roku bezrobocie wynosiło 7,9%, a w 2021 – 6,5%. W analizowanym okresie liczba bezrobotnych kobiet przewyższała liczbę bezrobotnych mężczyzn. W ciągu 19 analizowanych lat corocznie poziom bezrobocia był wyższy niż średni w kraju.

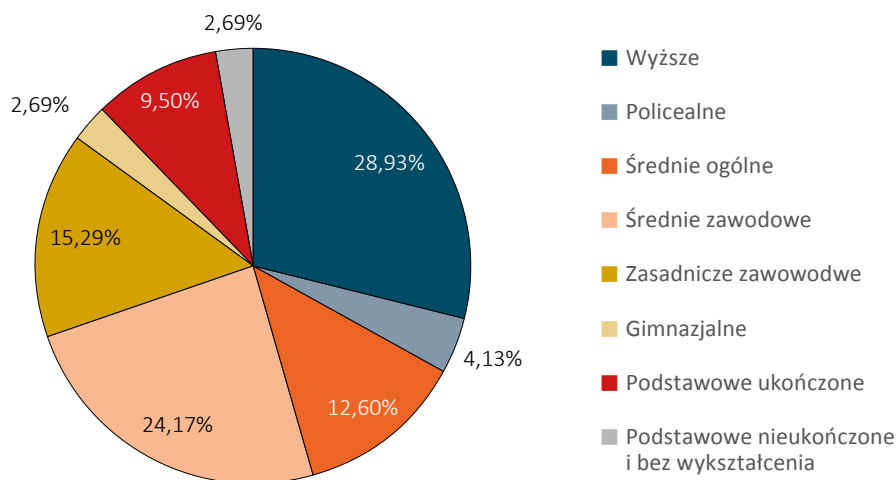
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

2.2.11. Poziom wykształcenia

Według danych NSP z 2021 roku 28,93% chełmian posiadało wykształcenie wyższe, 24,17% – średnie zawodowe, 15,29% – zasadnicze zawodowe, 12,6% – średnie ogólne, 9,5% – podstawowe ukończone, 4,13% – policealne oraz po 2,69% – gimnazjalne i podstawowe nieukończone. Największa część mieszkańców Chełma ma zatem wykształcenie na poziomie średnim.

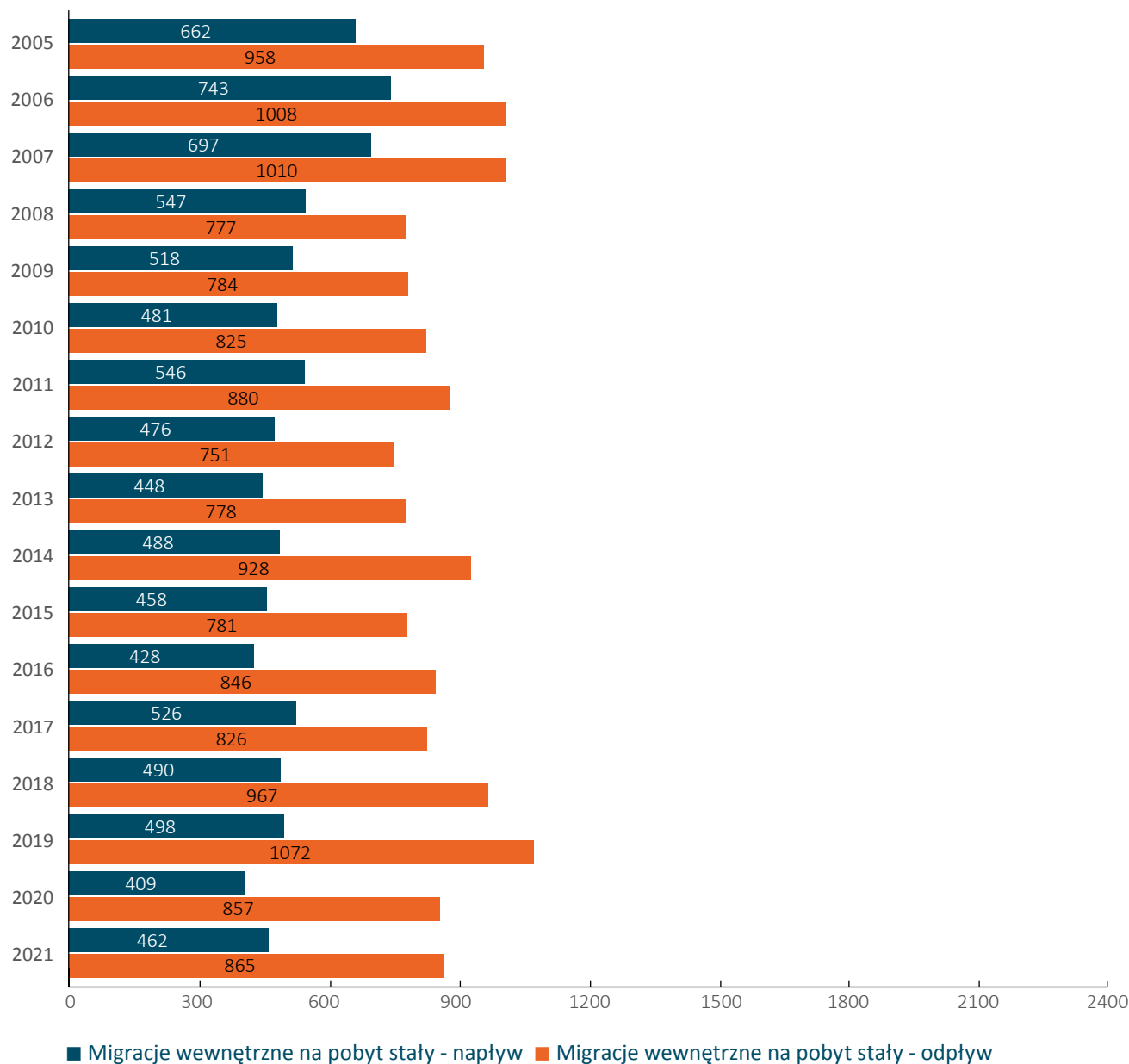
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

2.2.12. Dynamika migracji w czasie

W latach 2005–2021 liczba migracji wewnętrznych do (napływów) była niższa niż liczba migracji wewnętrznych z (odpływów). Najniższa liczba napływów została odnotowana w 2020 roku, a najwyższa – w 2006 roku. Najwyższą liczbę odpływów zaobserwowano w 2019 roku, a najniższą – w 2012. Wzrastające zatem od 2015 roku tendencje odpływowe zostały zahamowane przez pandemię COVID-19 przypadającą głównie na 2020 rok z uwagi na częstotliwość lockdownów. W 2021 roku napływ wzrósł, a odpływ zwiększył się jedynie nieznacznie.

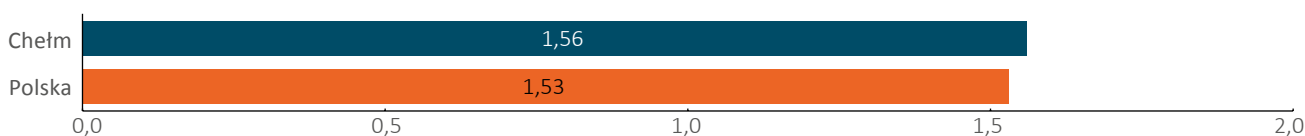
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

2.2.13. Warunki mieszkaniowe

W 2020 roku w Chełmie na 1 mieszkańca przypadało 1,56 izby, co stanowiło nieznacznie wyższą wartość niż średni współczynnik dla Polski (1,53).

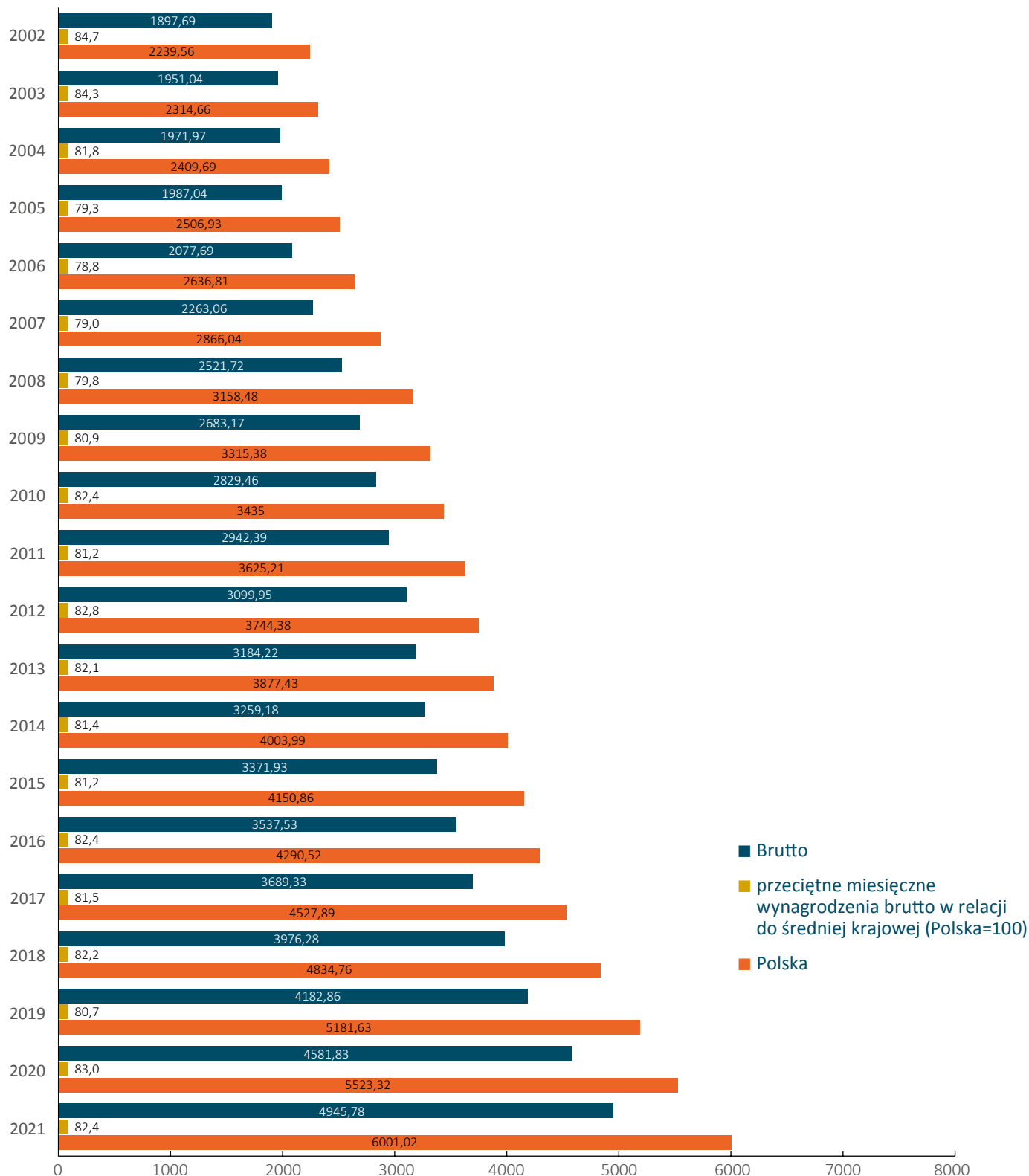
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

2.2.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

Pod względem zarobków mieszkańcy Chełma zdecydowanie ustępowali przeciętnemu mieszkańcowi Polski. Niezmiennie przez 20 analizowanych lat wynagrodzenie chełmian pozostaje na poziomie mniej więcej 80% średniej krajowej. W 2002 roku stanowiło 84,7% przeciętnego wynagrodzenia mieszkańca Polski, nominalnie różnica wynosiła 341,87 zł. Pomimo corocznego wzrostu wartości średniej pensji brutto w Chełmie w 2021 roku różnica ta miała wartość już 1055,24 zł.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

2.3. Zamość

woj. lubelskie

ludność: 59 603

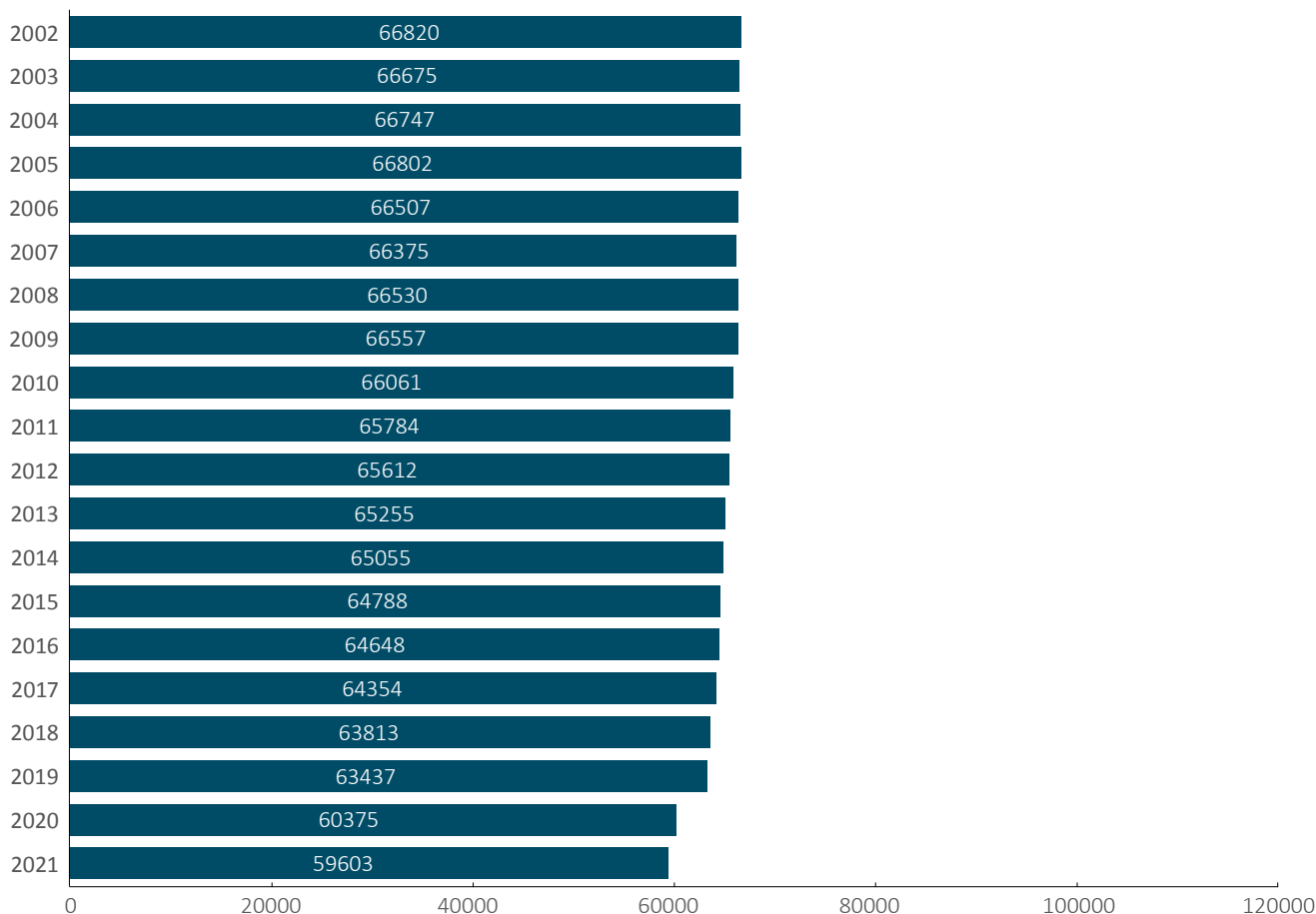

Zamość jest miastem na prawach powiatu położonym w województwie lubelskim, we wschodniej części Polski, i zajmuje obszar 30,3 km². Okala je powiat zamojski, a od granicy ukraińskiej dzieli dystans ok. 70 km. Z uwagi na atrakcje turystyczne, m.in. Stare Miasto, które jest wpisane na listę światowego dziedzictwa UNESCO, Zamość pozostaje w kręgu zainteresowania turystów. Liczba mieszkańców w 2021 roku wynosiła 59 603. W 2021 roku miasto charakteryzował ujemny współczynnik salda migracji (-7,15) przy jednoczesnym niskim współczynniku dzietności ogólnej (TFR) – 1,17.

2.3.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

Od 2002 roku liczba mieszkańców Zamościa spadła o 11% – z 66 820 w 2002 roku do 59 603 w 2021 roku.

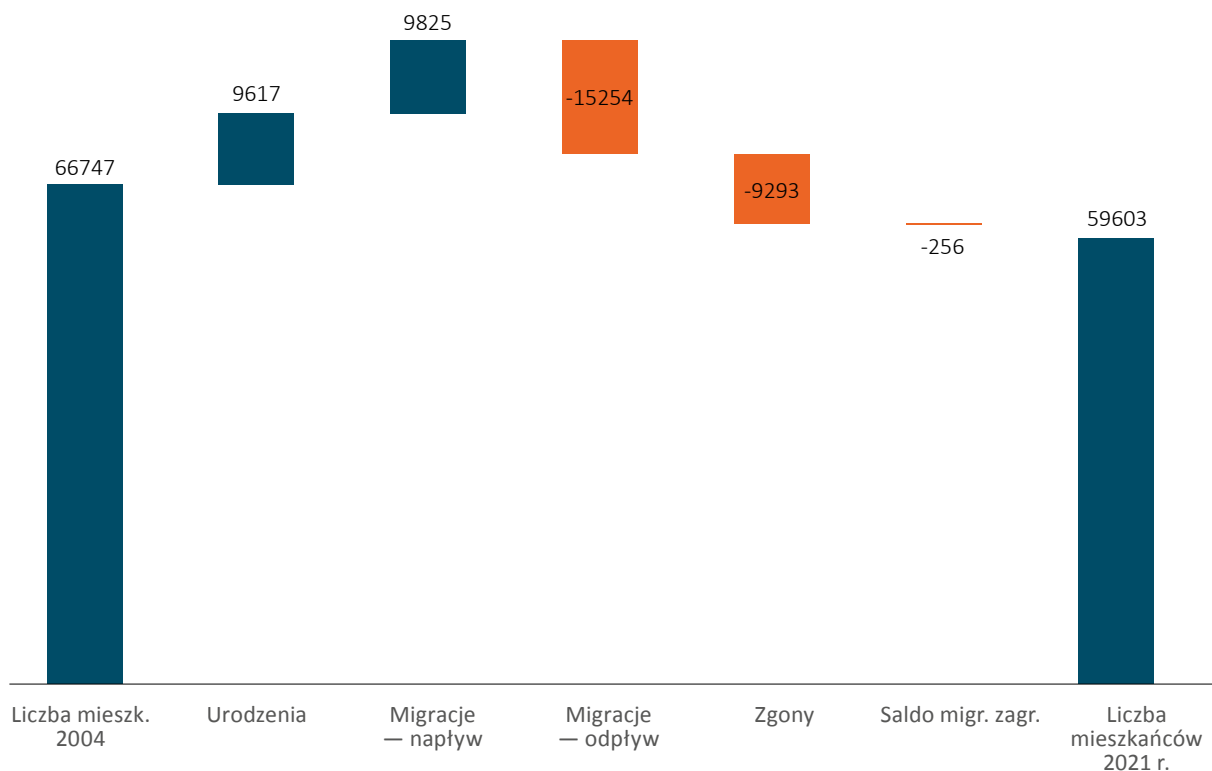
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

2.3.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

W 2004 roku liczba mieszkańców Zamościa wynosiła 66 747. W latach 2004–2021 liczba urodzeń była wyższa niż liczba zgonów. Odnotowano wyższą wartość migracji odpływowych względem napływowych. Saldo migracji zagranicznych wynosiło -256. Jak wynika z powyższego wykresu, głównym powodem spadku liczby mieszkańców od 2004 roku były migracje wewnętrzne ludności.

Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

2.3.3. Liczba kobiet i mężczyzn

W 2021 roku większą część mieszkańców stanowiły kobiety (53,4%) względem mężczyzn (46,6%). Współczynnik feminizacji wynosił 115.

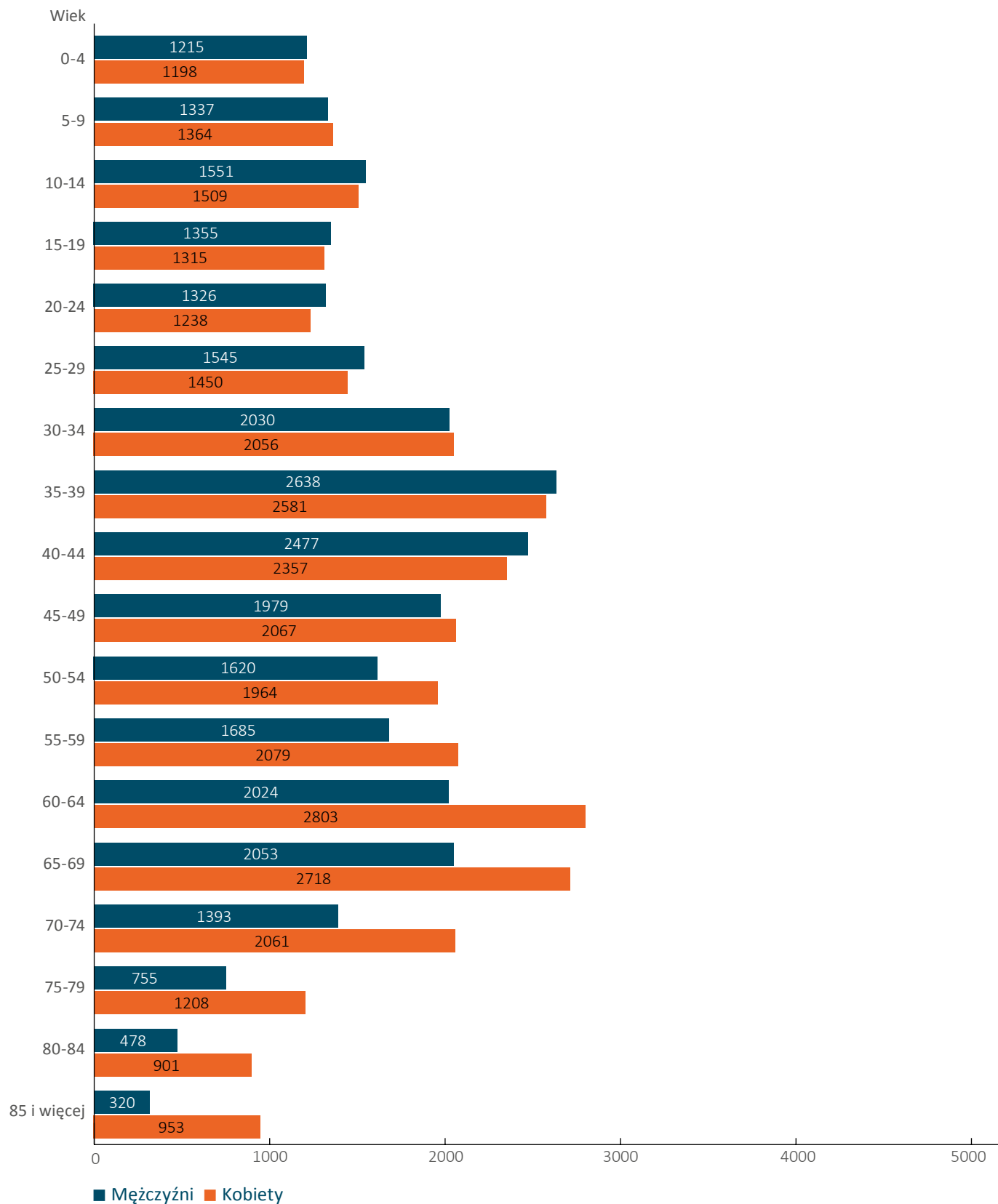
Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

2.3.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

W 2021 roku liczba kobiet i mężczyzn w grupach wiekowych 0–19 lat była zbliżona. W kohortach wiekowych 20–24 oraz 25–29 odnotowuje się nadwyżkę mężczyzn, co może być skutkiem wyjazdów kobiet do ośrodków akademickich. W kolejnej grupie wiekowej, tj. 30–34 lata, liczba kobiet i mężczyzn jest zbliżona. Liczba mężczyzn w wieku od 35 do 44 lat przewyższa liczbę kobiet. Powyżej 45. roku życia obserwuje się zwrot tendencji w kierunku nadwyżki kobiet. Powyżej 80. roku życia kobiety stanowią niemalże dwukrotnie większą populację niż mężczyźni. Natomiast wśród najstarszej części mieszkańców (powyżej 85. roku życia) na jednego mężczyznę przypada niemal 3 kobiety w tym samym wieku.

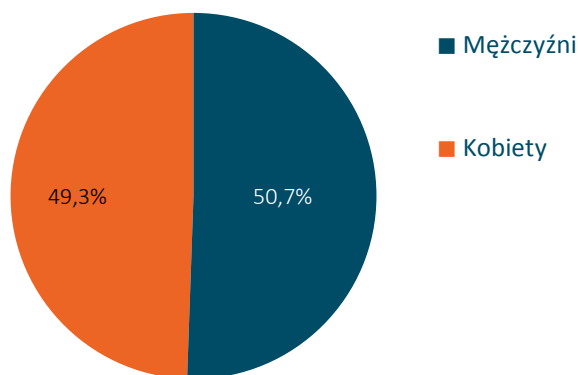
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

2.3.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

W grupie wiekowej 20–39 lat w 2021 roku kobiety stanowiły już tylko 49,3%, a mężczyźni – 50,7%. W tej grupie wiekowej następuje zatem względne „zrównanie” liczby kobiet i mężczyzn. Współczynnik feminizacji wyniósł 97.

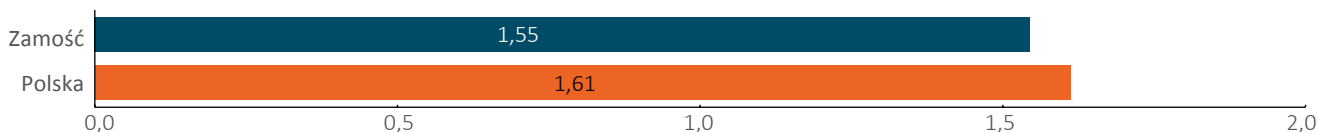
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

2.3.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

Przeciętna liczba dzieci w rodzinie w Zamościu w 2021 roku wynosiła 1,55, co było wynikiem niższym niż średnia dla Polski.

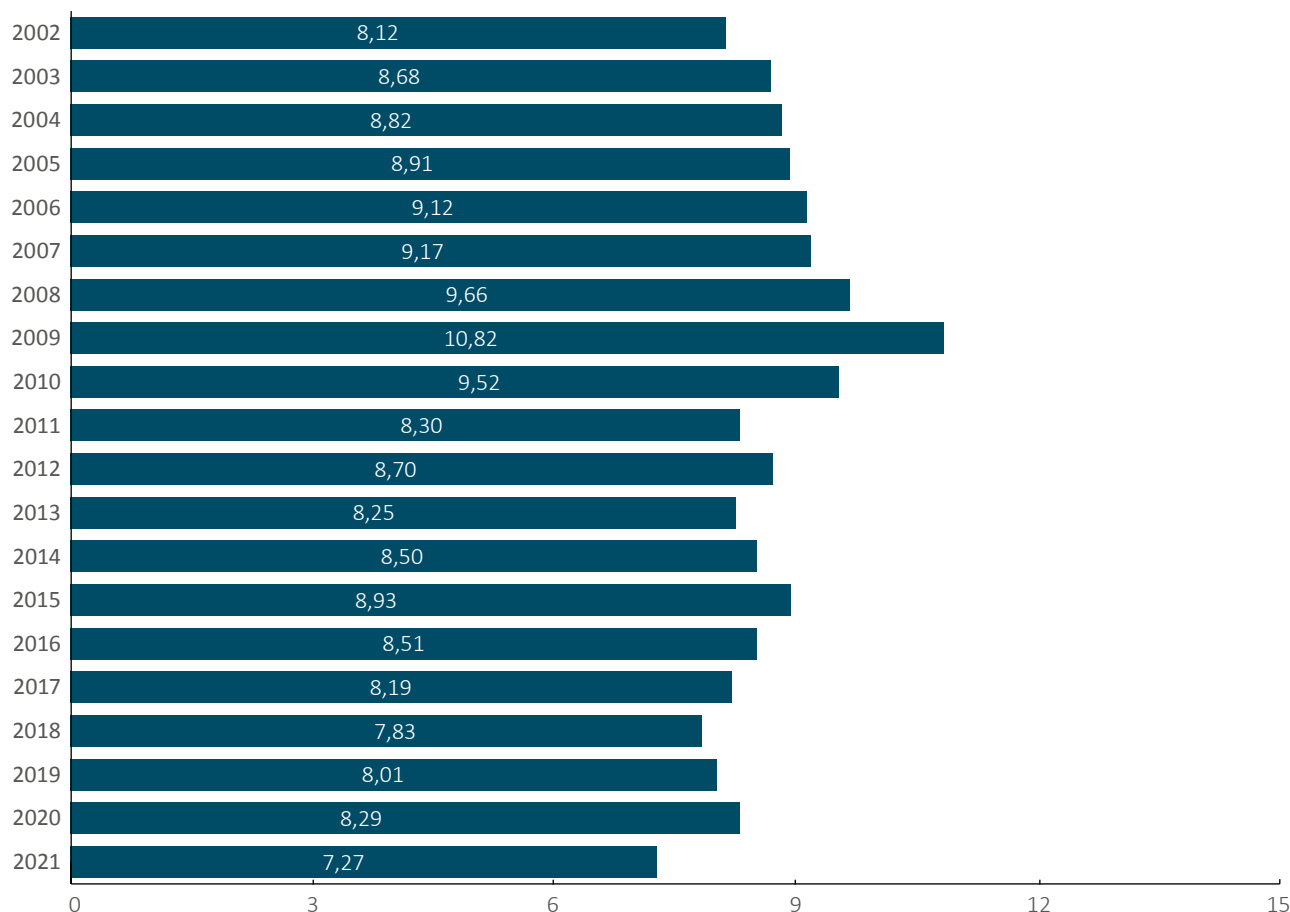
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

2.3.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

W 2002 roku liczba urodzeń żywych na 1000 ludności wynosiła 8,12, a w 2021 roku – 7,27, co stanowiło najniższy wynik na przestrzeni 20 lat. Wskaźnik jednak przyjmował różne wartości w poszczególnych latach. W 2009 roku wynosił 10,82 (najwyższy) i niemal zrównał się ze średnią dla Polski. Od 2015 do 2018 roku liczba urodzeń spadała, zatem w Zamościu nie była widoczna charakterystyczna „górką” wywołana wprowadzeniem programu „Rodzina 500+”. W ciągu 20 lat liczba urodzeń pozostawała na niższym poziomie niż średnia dla Polski w analogicznych okresach.

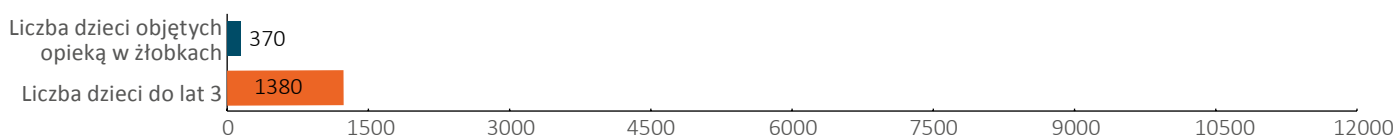
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

2.3.8. Liczba miejsc w żłobkach

W 2021 roku w Zamościu liczba dostępnych miejsc w żłobkach wynosiła 370, co zapewniało opiekę nad 26,8% dzieci do lat 3.

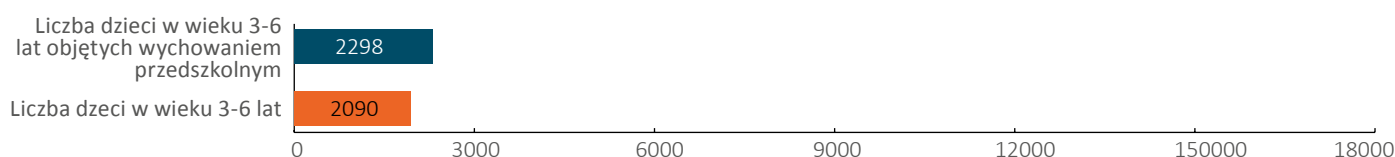
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

2.3.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

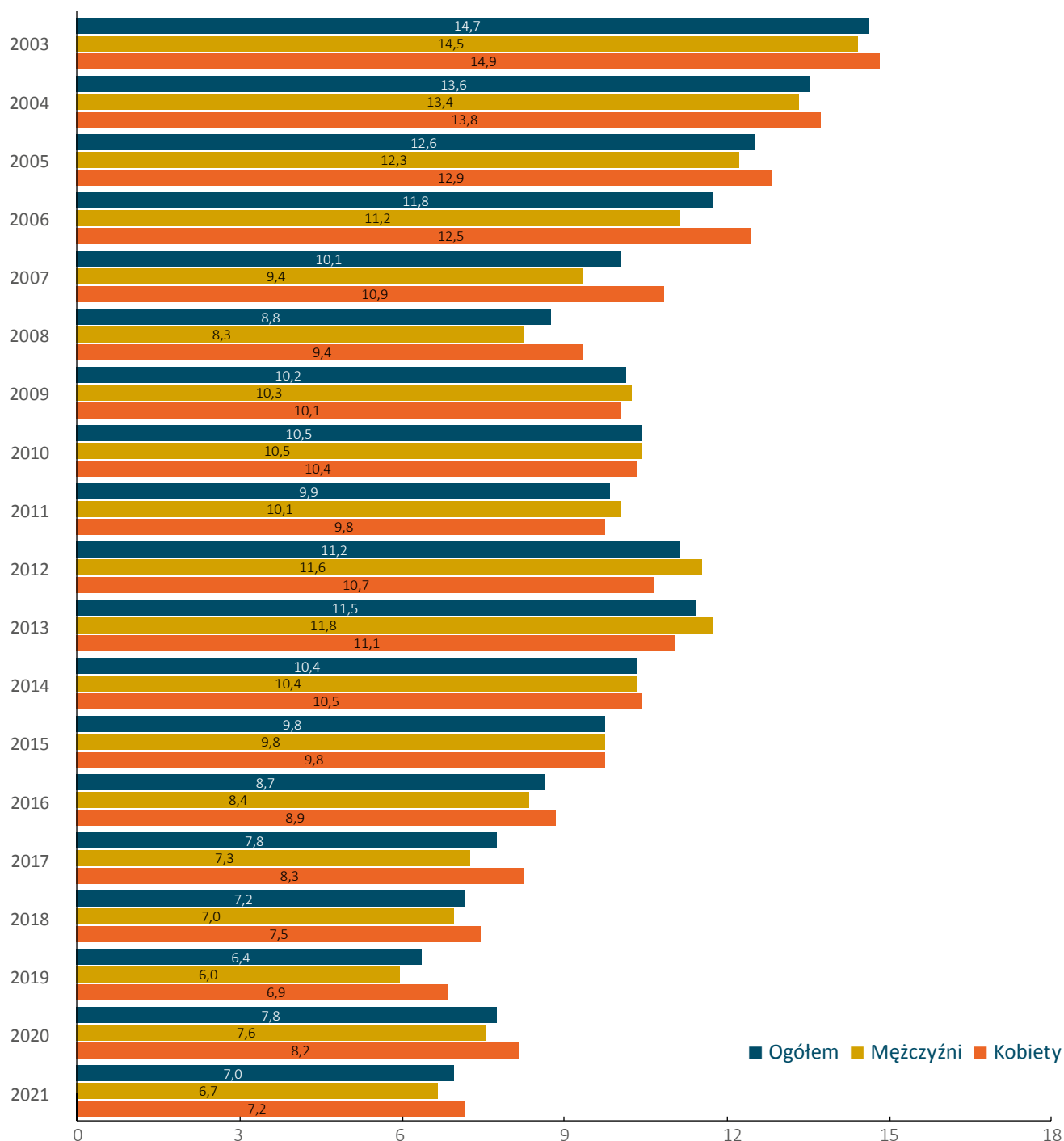
Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

2.3.10. Bezrobocie

W latach 2003–2021 bezrobocie w Zamościu pozostawało na poziomie wyższym niż średni dla Polski, ale tendencje zarówno spadkowe, jak i wzrostowe były zbieżne niemalże w całym okresie. Wyjątek stanowił jedynie 2011 rok. Do 2008 roku i w 2014 roku oraz od 2016 do 2021 roku wśród osób pozostających bez pracy przeważały kobiety. W latach 2009–2013 bezrobocie wśród kobiet było niższe niż wśród mężczyzn. W 2015 roku poziom bezrobocia wśród przedstawicieli obu płci w wieku produkcyjnym był równy. Od 2014 roku poziom bezrobocia stopniowo obniżał się aż do 2020 roku, kiedy nastąpił wzrost do 7,8% (2019 rok – 6,4%). Jest to zbieżne w tendencją w całym kraju z uwagi na pandemię COVID-19. W 2021 roku poziom bezrobocia w Zamościu wyniósł 7%.

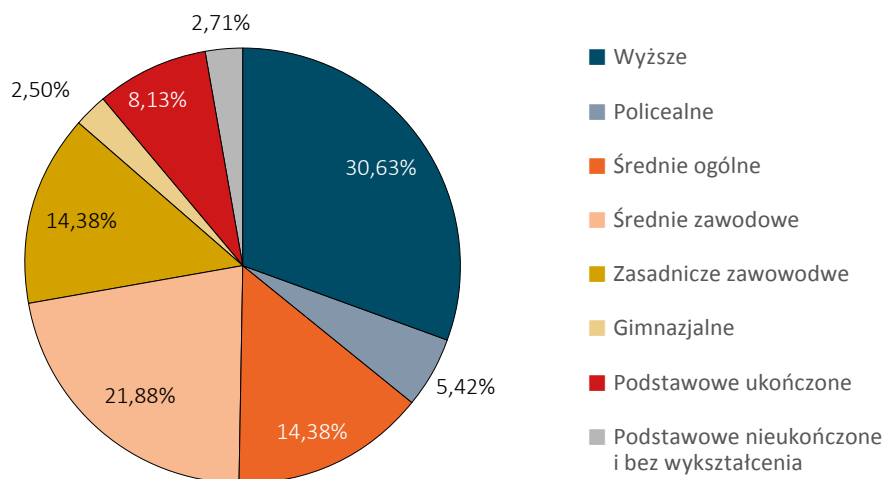
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

2.3.11. Poziom wykształcenia

W 2021 roku według danych NSP większość mieszkańców stanowiły osoby posiadające wykształcenie wyższe (30,63%), 21,88% – średnie zawodowe, po 14,38% – średnie ogólne i zasadnicze zawodowe, 8,13% – podstawowe ukończone, 5,42% – policealne, 2,71% – podstawowe nieukończone, a 2,5% – gimnazjalne.

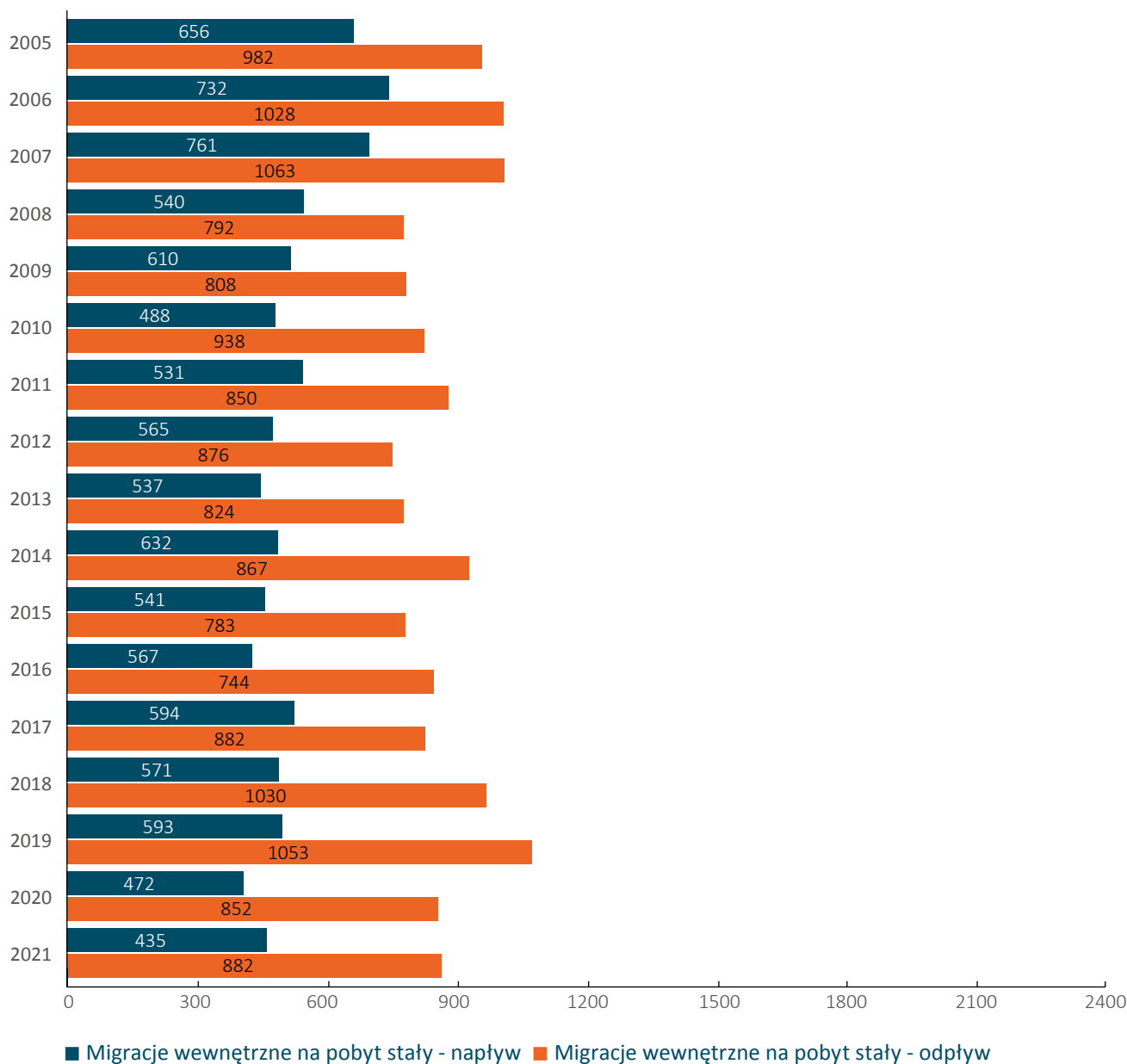
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

2.3.12. Dynamika migracji w czasie

Od 2005 roku liczba migracji wewnętrznych napływowych była niższa niż liczba odpływów. Dysproporcja między tymi dwiema liczbami bywała zmienna. Najwyższy odpływ zanotowano w 2007 roku, a najniższy – w 2016 roku. Najwyższy napływ również nastąpił w 2007 roku, a najniższy – w 2021. Największe różnice pomiędzy wartościami były zauważalne w latach 2018 i 2019. Rok 2020 przyniósł zahamowanie migracji, ale w 2021 roku ubytek ludności wrócił niemalże do poziomu sprzed pandemii.

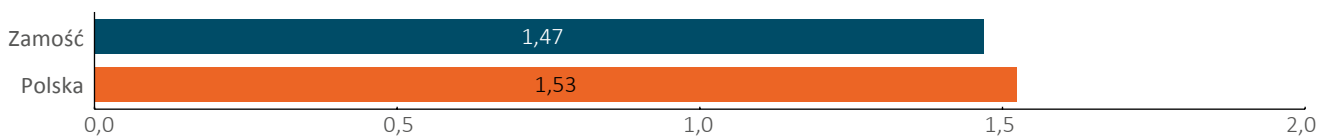
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

2.3.13. Warunki mieszkaniowe

W 2020 roku na mieszkańca Zamościa przypadało średnio 1,47 izby, a na przeciętnego Polaka – 1,53.

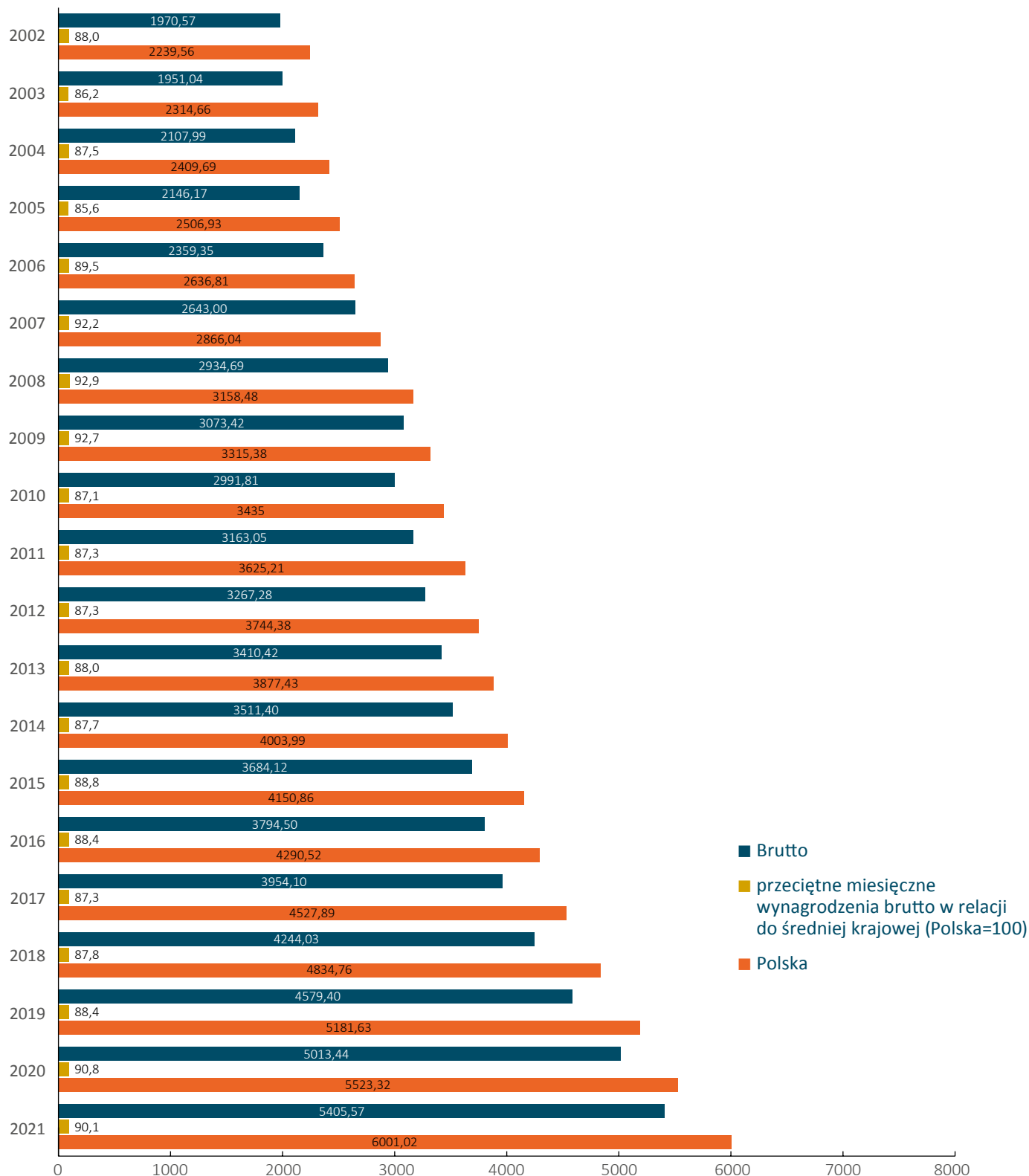
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

2.3.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto mieszkańców Zamościa od 2002 do 2021 roku pozostawało na podobnym poziomie względem średniej krajowej – ok. 90%. Pensje niemal w całym okresie wzrastały nominalnie – wyjątek stanowił 2010 rok, kiedy nastąpił spadek wynagrodzeń o ok. 80 zł. Wzrost uposażeń nie był jednak tak wysoki, jak średnia krajowa. W 2002 roku przeciętny zamościanin zarabiał mniej o 268,99 zł od statystycznego Polaka, a w 2021 roku – już o 595,45 zł.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

2.4. Powiat hrubieszowski

woj. lubelskie

ludność: 58 627

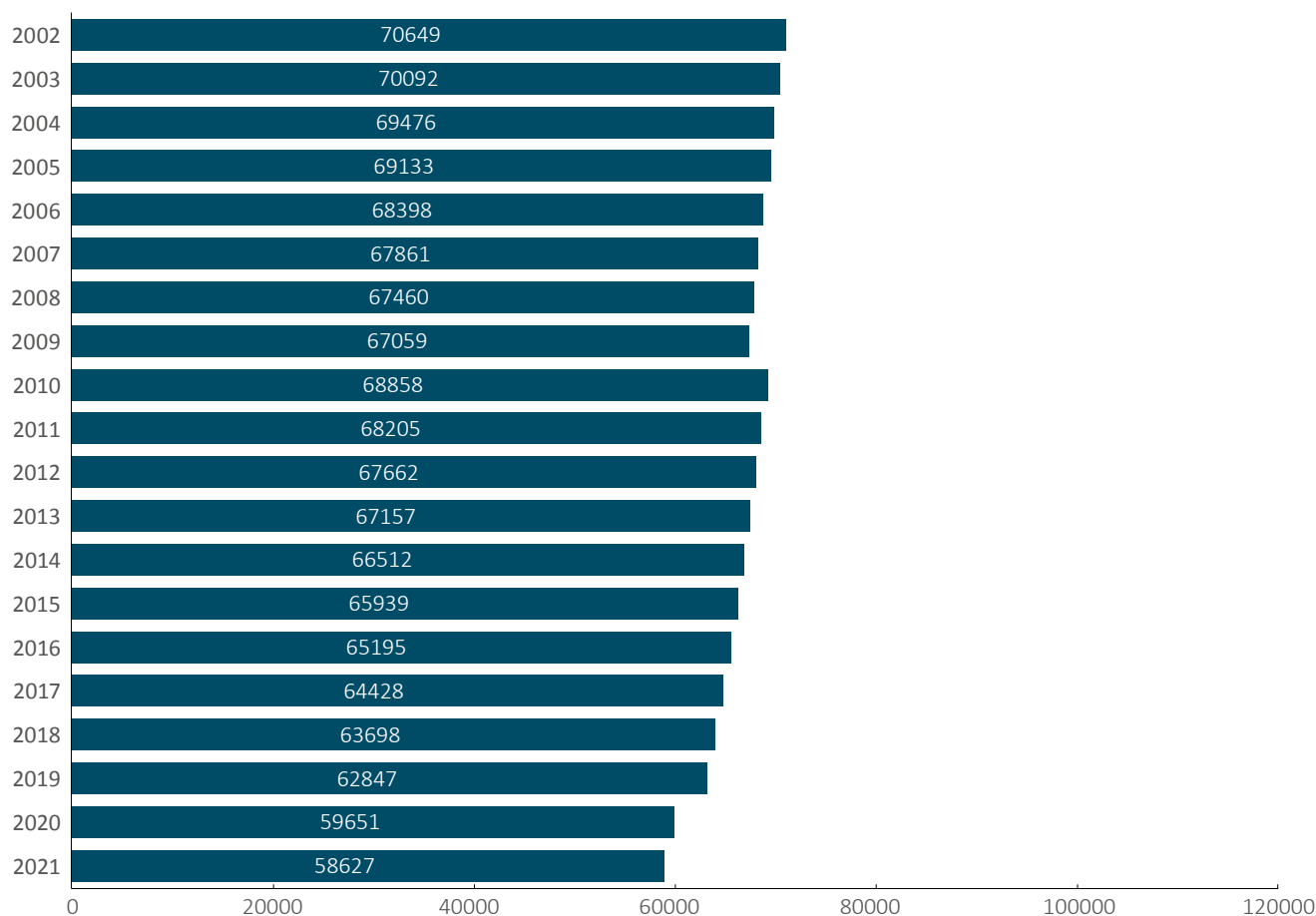

Powiat hrubieszowski znajduje się w województwie lubelskim, na ścianie wschodniej. Zajmuje obszar 1268 km². Siedzibą powiatu jest miasto Hrubieszów. Ponadto powiat ten tworzą gminy: Dołhobyczów, Horodło, Hrubieszów, Mircze, Trzeszczany, Uchanie i Werbkowice. W 2021 roku powiat ten liczył 58627 mieszkańców. Graniczy z powiatami: tomaszowskim, zamojskim i chełmskim, a od strony wschodniej – z Ukrainą. W 2021 roku w powiecie hrubieszowskim odnotowano niski współczynnik salda migracji (-6,98) przy jednoczesnym niskim współczynniku dzietności ogólnej (TFR) – 1,12.

2.4.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

Liczba mieszkańców powiatu hrubieszowskiego w ciągu 20 analizowanych lat uległa zmniejszeniu o 17%. W 2002 roku liczebność powiatu wynosiła 70 649 osób, a w 2021 – już tylko 58 627.

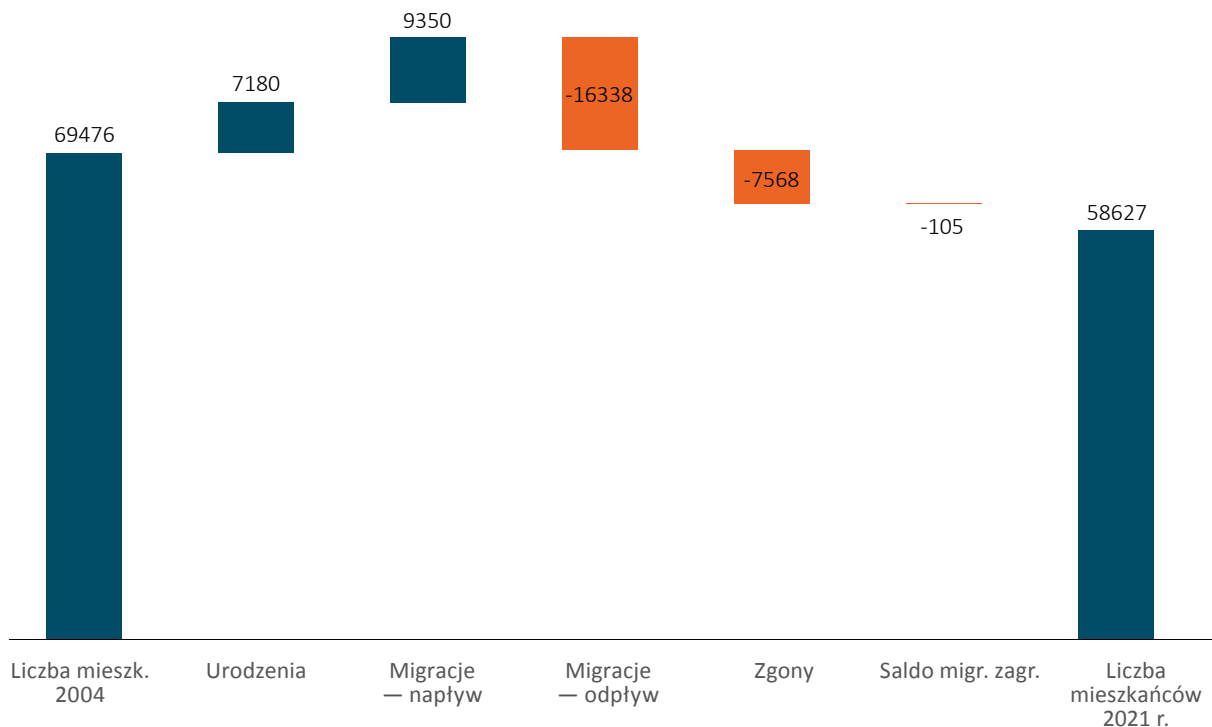
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

2.4.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

W 2004 roku liczba mieszkańców powiatu hrubieszowskiego wynosiła 69 476. W analizowanym okresie liczba urodzeń była niższa niż liczba zgonów. Liczba migracji wewnętrznych napływowych była niższa niż liczba migracji wewnętrznych odpływowych. Saldo migracji zagranicznych wyniosło -105. Jak wynika z prezentowanego wykresu, za wyludnianie się powiatu hrubieszowskiego odpowiadały głównie migracje wewnętrzne (odpływ 5931 osób), a na drugim miejscu – ujemny przyrost naturalny (-3889).

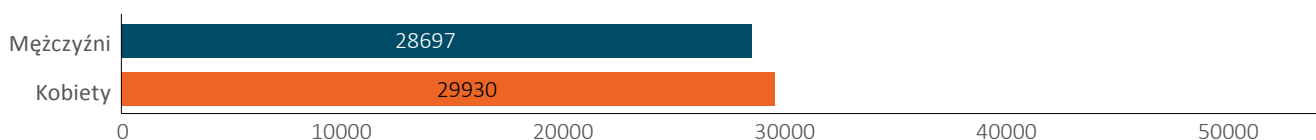
Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

2.4.3. Liczba kobiet i mężczyzn

W 2021 roku liczba mieszkanek powiatu hrubieszowskiego przewyższała liczbę mężczyzn (51,1% do 48,9%). Współczynnik feminizacji wyniósł 104.

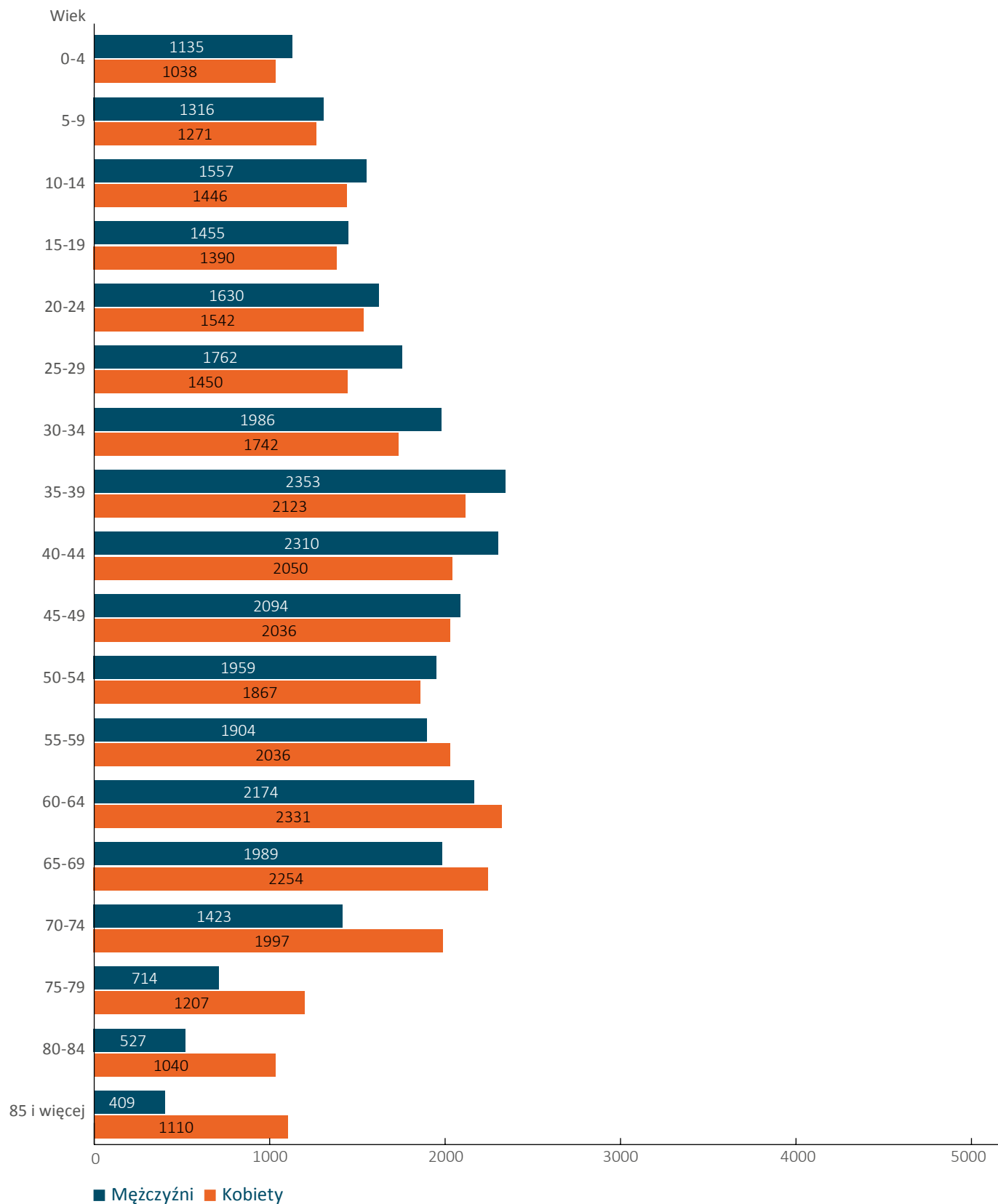
Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

2.4.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

Struktura demograficzna powiatu hrubieszowskiego charakteryzowała się wyższym udziałem społeczności w wieku poprodukcyjnym względem mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym. W kohortach wiekowych 0–54 obserwuje się nadwyżkę mężczyzn. Wśród mieszkańców powiatu w wieku rozrodczym (15–49 lat) obserwuje się wzrost nadwyżki kobiet – szczególnie w kohorcie 25–29 różnica jest znaczna. Powyżej 55. roku życia dominują kobiety. W populacji najwyższy udział mają mieszkańcy w wieku 60–64 lat. Wśród najstarszych grup mieszkańców, powyżej 60. roku życia, liczebność populacji spada. Powyżej 80. roku życia udział kobiet jest niemal dwukrotnie wyższy niż mężczyzn.

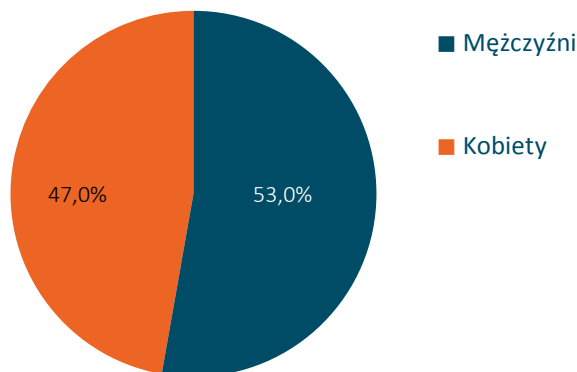
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

2.4.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

W grupie wiekowej 20–39 lat 47% stanowią kobiety, a 53% – mężczyźni. Współczynnik feminizacji w 2021 roku wynosił 89.

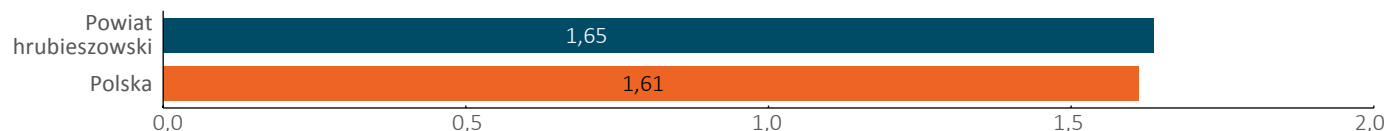
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

2.4.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

Przeciętna liczba dzieci w rodzinie w powiecie hrubieszowskim w 2021 roku wynosiła 1,65, co było wynikiem wyższym od średniej dla kraju jedynie o 0,04.

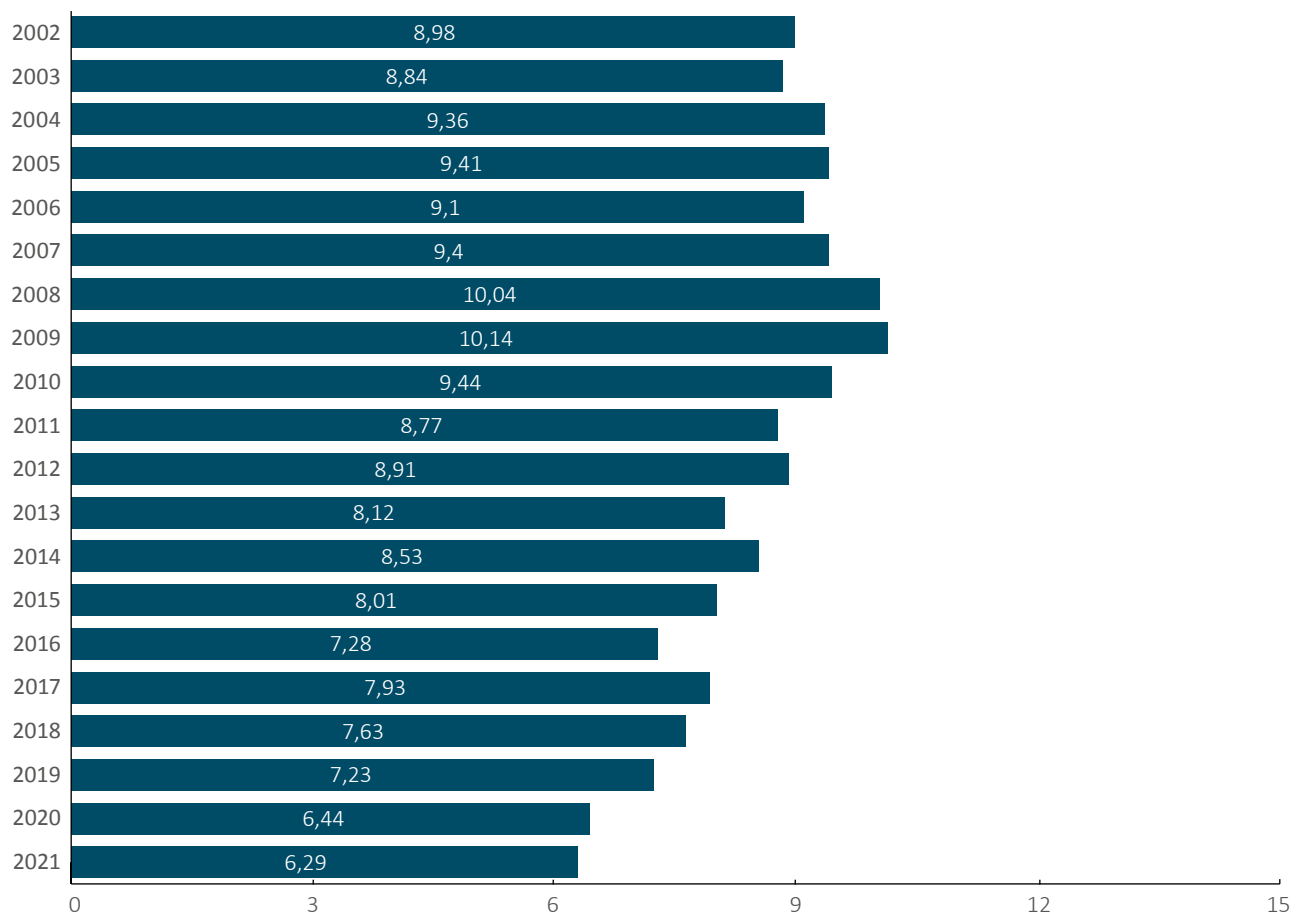
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

2.4.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

Liczba urodzeń żywych na 1000 mieszkańców spadła z 8,98 w 2002 roku do 6,29 w 2021 roku. Najwyższa liczba urodzeń została odnotowana w 2009 roku i wynosiła 10,14. Od 2017 roku wartość wskaźnika corocznie spada. Ponadto należy dodać, że w całym analizowanym okresie liczba urodzonych dzieci pozostawała na znacznie niższym poziomie niż w analogicznych okresach w Polsce.

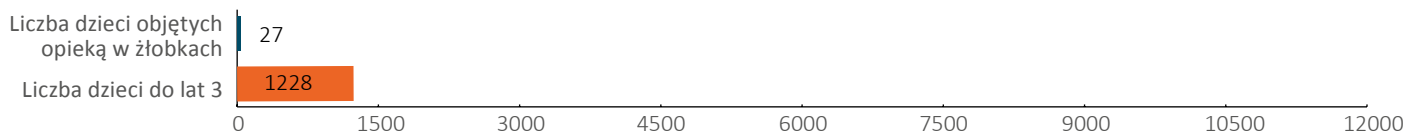
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

2.4.8. Liczba miejsc w żłobkach

W 2021 roku w powiecie hrubieszowskim liczba dostępnych miejsc w żłobkach wynosiła 27, co zapewniało opiekę nad 2,2% dzieci do lat 3. To najniższy odsetek wśród wszystkich analizowanych w niniejszym raporcie powiatów.

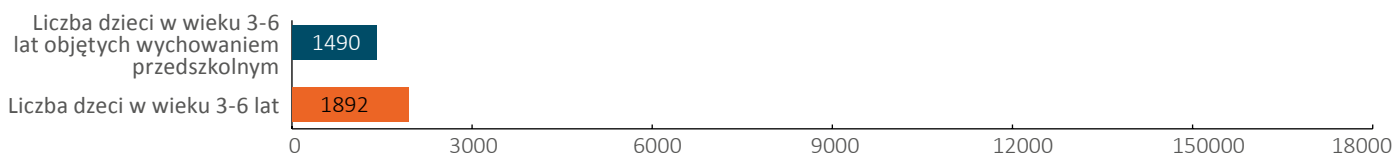
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

2.4.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

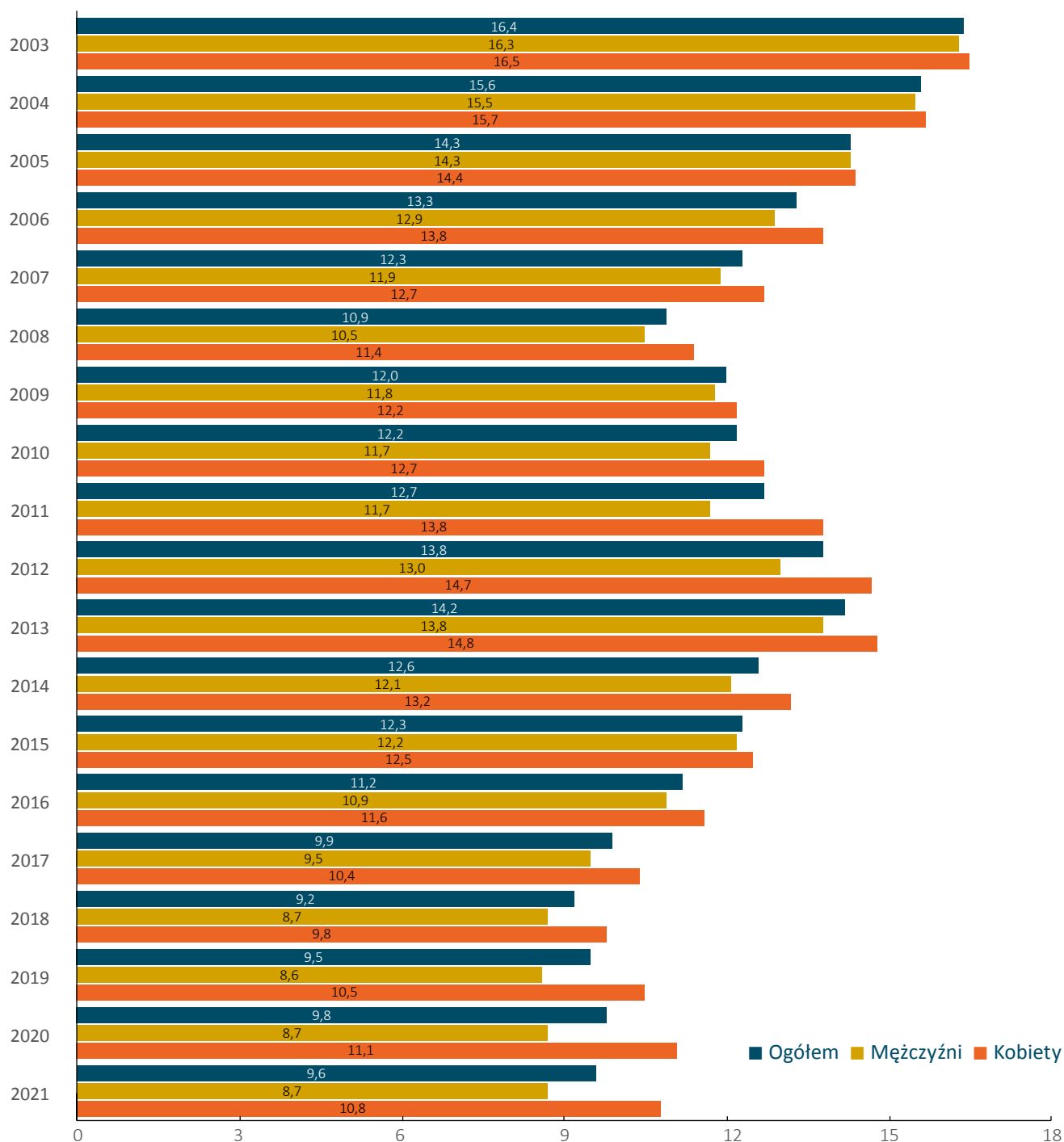
Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

2.4.10. Bezrobocie

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym od 2003 roku spadł z 16,4% do 9,6% w 2021 roku. W początkowych latach (2003–2008) poziom bezrobocia malał. Następnie w latach 2009–2013 notowano wzrost wskaźnika wśród mieszkańców powiatu hrubieszowskiego do 14,2%. Od tego czasu obserwuje się coroczny spadek bezrobocia, które jednak pozostaje na wyższym poziomie (nawet dwukrotnie) niż w analogicznym czasie w Polsce. W całym analizowanym okresie liczba bezrobotnych kobiet przewyższała liczbę bezrobotnych mężczyzn.

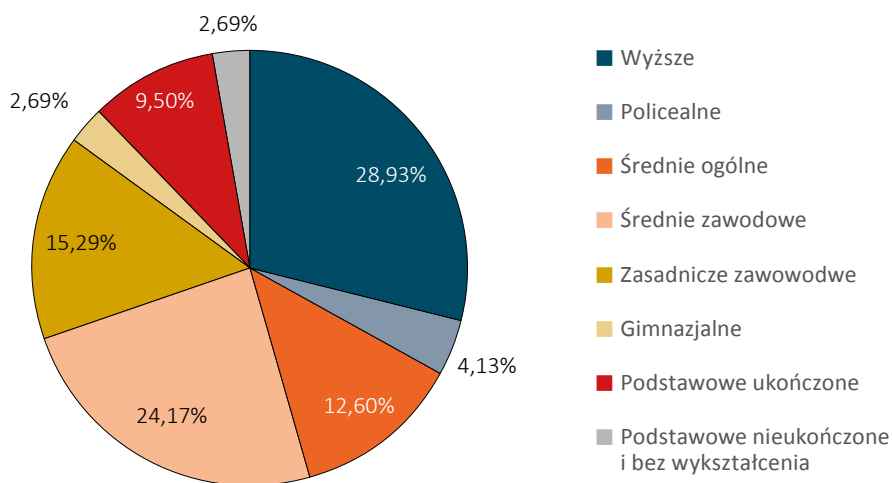
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

2.4.11. Poziom wykształcenia

Według danych NSP z 2021 roku najliczniejszą grupę stanowili mieszkańcy legitymujący się różnymi wariantami wykształcenia średniego: 12,6% posiadało wykształcenie średnie ogólne, 24,17% – średnie zawodowe, a 4,13% – policealne. Wykształcenie wyższe miało 28,93% społeczności, zasadnicze zawodowe – 15,29%, podstawowe ukończone – 9,5%, a podstawowe nieukończone i gimnazjalne – po 2,69%. Jak wynika z powyższego wykresu, mieszkańcy powiatu hrubieszowskiego nie należeli do najwyższej wykształconej części społeczeństwa.

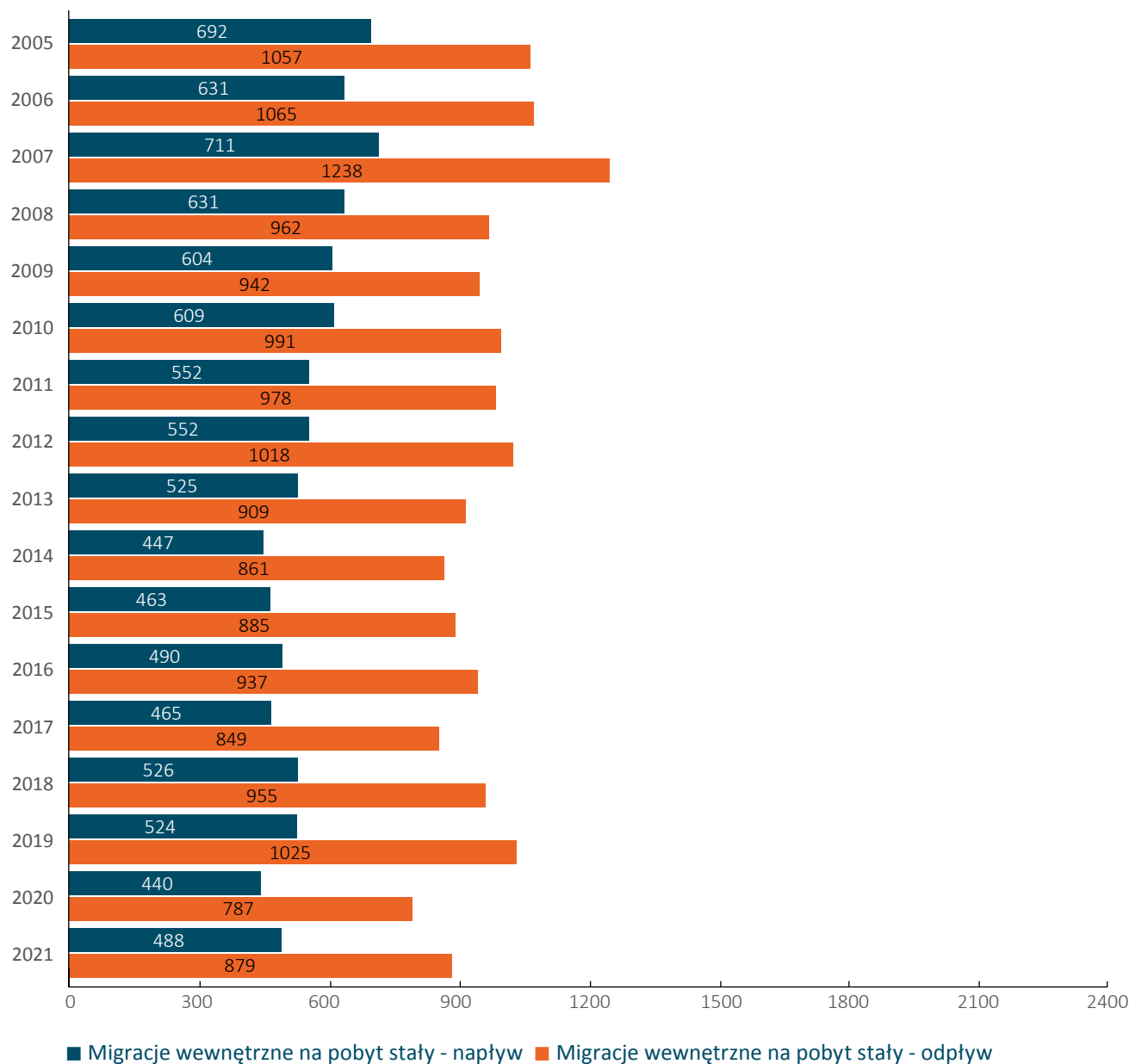
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

2.4.12. Dynamika migracji w czasie

W latach 2005–2021 liczba migracji wewnętrznych do (napływów) była niższa niż liczba migracji wewnętrznych z (odpływów). Najwyższy wzrost danych odnotowano w latach 2007 i 2019. Najniższa liczba napływów została zaobserwowana w 2020 roku, a najwyższa – w 2007. Najwyższa liczba odpływów przypada na rok 2007, a najniższa – na 2020. Wzrastający od 2017 roku odpływ mieszkańców został zahamowany w 2020 roku, kiedy liczba migracji tego typu spadła aż o 238 względem roku 2019. Rok 2021 przyniósł ponowny wzrost liczby migracji odpływowych, ale nie było powrotu do poziomu z 2019 roku.

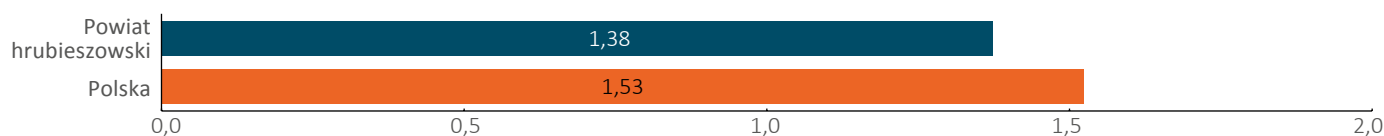
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

2.4.13. Warunki mieszkaniowe

W 2020 roku w powiecie hrubieszowskim na 1 mieszkańca przypadało 1,38 izby, co stanowiło znacznie niższą wartość niż średni współczynnik dla Polski (1,53).

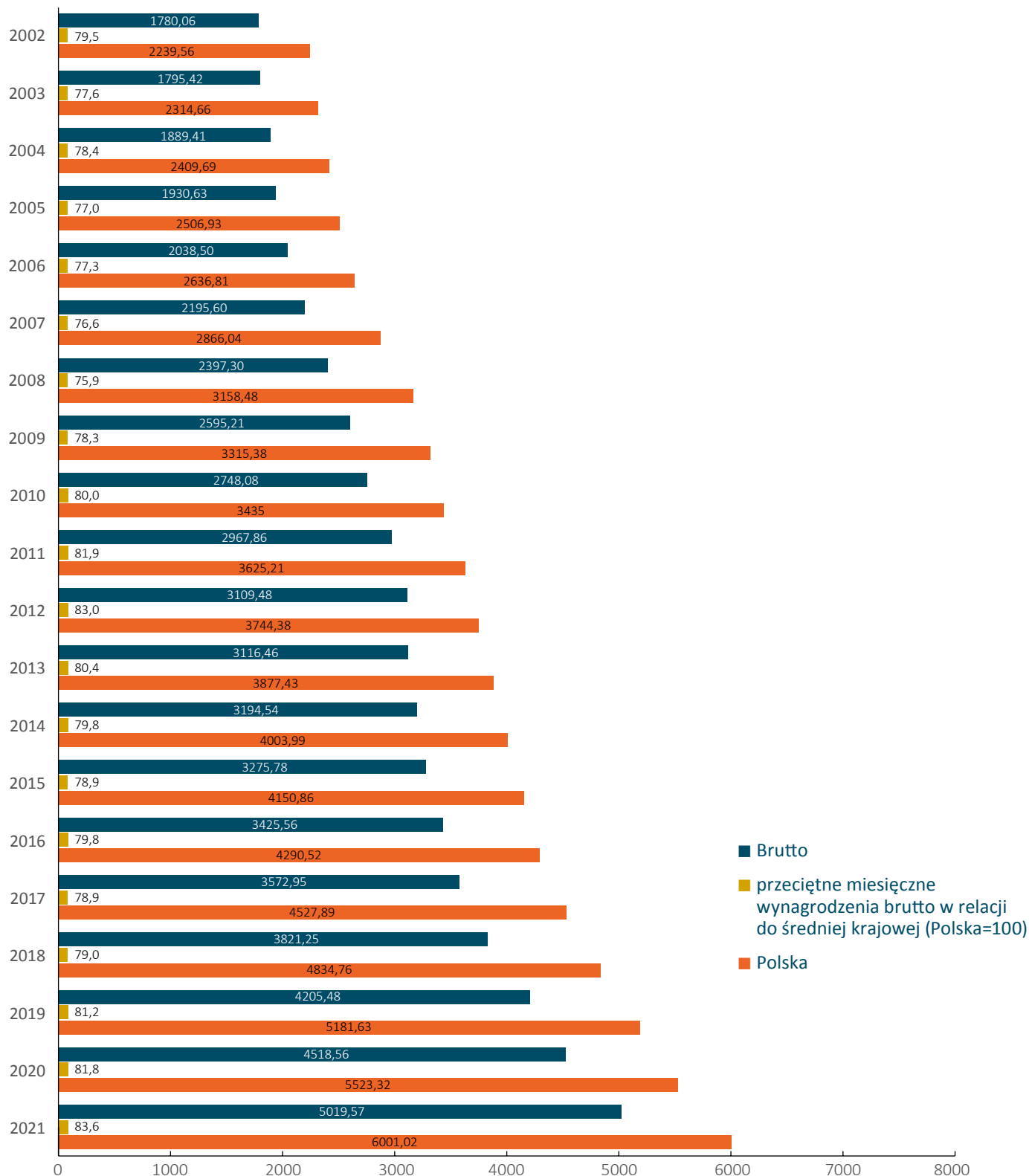
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

2.4.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

W analizowanym okresie średnie miesięczne wynagrodzenie mieszkańców powiatu hrubieszowskiego pozostawało poniżej średniej krajowej. W 2002 roku wynosiło 1780,06 zł i było niższe o 459,50 zł od wynagrodzenia statystycznego Polaka. Pomimo corocznego wzrostu wartości nominalnej pensji brutto dystans dzielący wynagrodzenie mieszkańca powiatu hrubieszowskiego i pensję przeciętnego Polaka pozostawał znaczny (ok. 20%). W 2021 roku średnia pensja brutto w powiecie hrubieszowskim wynosiła 5019,57 zł, co stanowiło 83,65% średniej krajowej. Mieszkańcy powiatu otrzymywali pensje średnio o 981,45 zł niższe.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

2.5. Przemysł

woj. podkarpackie

ludność: 57 568

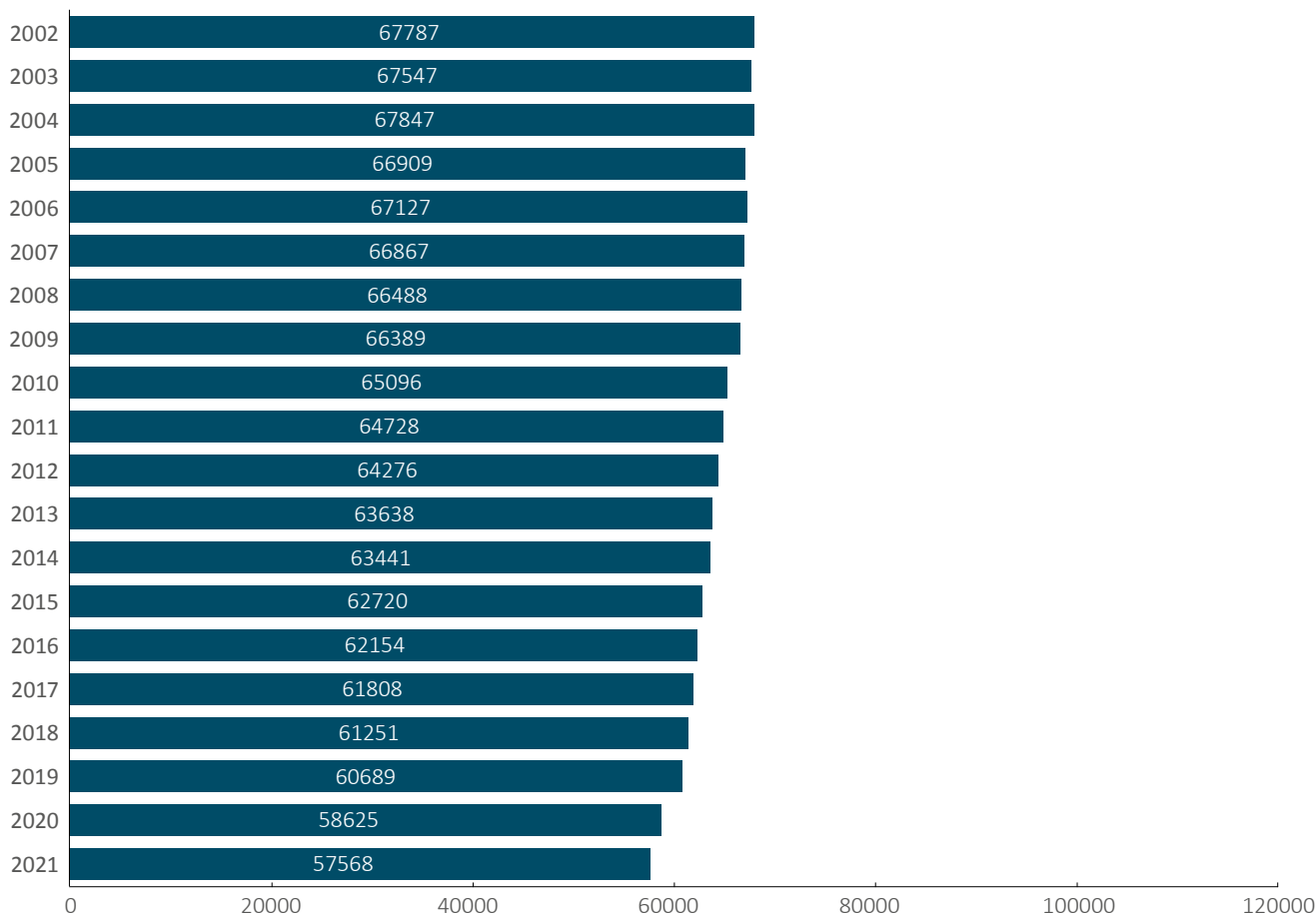

Przemysł to miasto na prawach powiatu położone w województwie podkarpackim w południowo-wschodniej części Polski. Okala je powiat przemyski i zajmuje obszar 46,2 km². Przemysł dzieli ok. 10 km w linii prostej od granicy z Ukrainą. W 2021 roku liczba mieszkańców wynosiła 57 568. W 2021 roku miasto charakteryzował ujemny współczynnik salda migracji (-6,7) przy jednoczesnym niskim współczynniku dzietności ogólnej (TFR) – 1,13.

2.5.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

Liczba mieszkańców Przemysła w ciągu 20 lat uległa spadkowi o 15% – z 67 787 w 2002 roku do 57 568 w 2021 roku, zatem o ponad 10 tys.

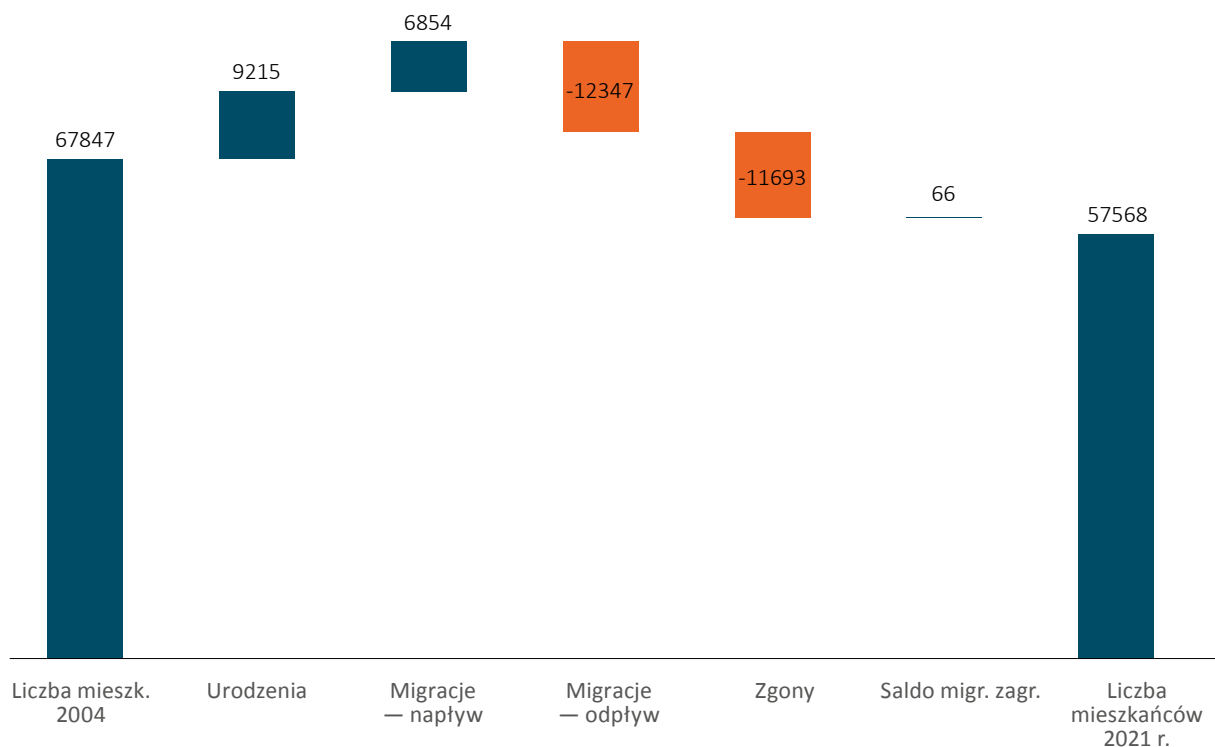
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

2.5.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

W 2004 roku liczba mieszkańców wynosiła 67 847. W latach 2004–2021 liczba urodzeń była niższa niż liczba zgonów. Liczba migracji odpływowych przewyższała liczbę napływów, a saldo migracji pozostawało dodatnie. Na podstawie analizy powyższych danych należy wskazać, że za ubytek liczby mieszkańców odpowiada głównie ujemne saldo migracji wewnętrznych.

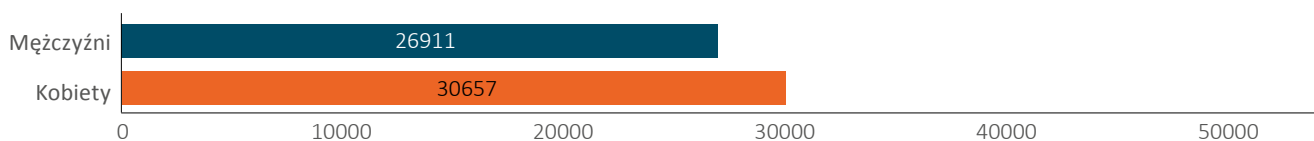
Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

2.5.3. Liczba kobiet i mężczyzn

W 2021 roku większą część mieszkańców stanowiły kobiety (53,3%) względem mężczyzn (46,7%). Współczynnik feminizacji wynosił 115.

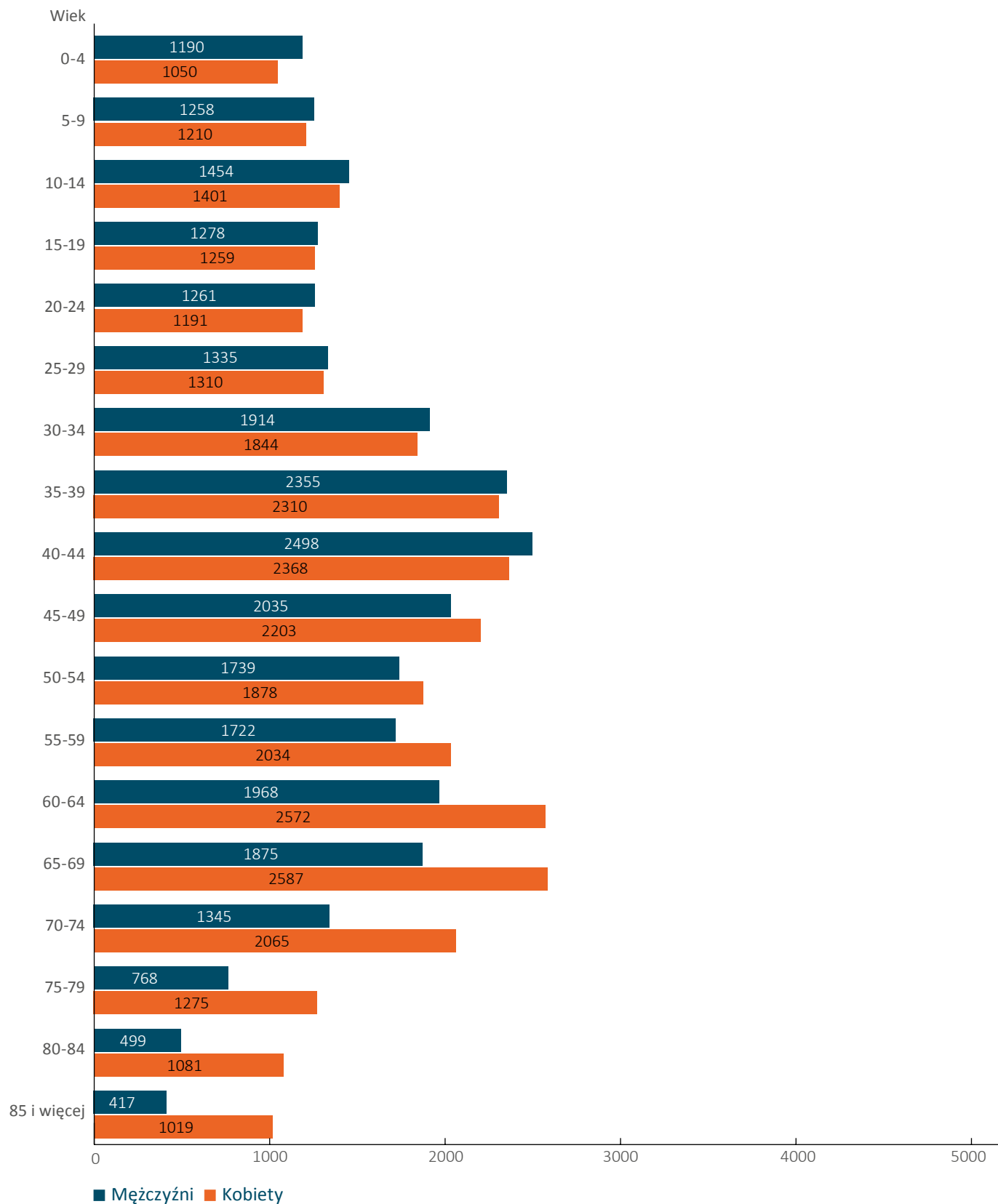
Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

2.5.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

W 2021 roku w najmłodszej grupie wiekowej, tj. 0–4 lata, obserwuje się nadwyżkę mężczyzn. W kolejnych kohortach, tj. od 5. do 39. roku życia, wciąż jest widoczna nadwyżka mężczyzn, ale jest ona mniejsza. Wśród 40–44-latków nadwyżka mężczyzn okazuje się wysoka. Od 45. roku życia dominują kobiety, a w każdej kolejnej grupie wiekowej ich przewaga staje się większa, co może być związane z nadumieralnością mężczyzn. Najliczniejszą grupę wiekową stanowią mieszkańcy 40–44-letni.

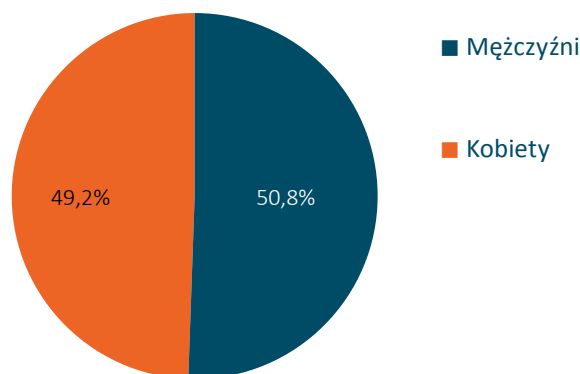
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

2.5.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

W grupie wiekowej 20–39 lat w 2021 roku dysproporcja pomiędzy liczbą kobiet i mężczyzn maleje w stosunku do udziału mieszkańców według płci w ogólnej liczbie mieszkańców Przemyśla, co zobrazowano na wykresie 2.5.3. Kobiety stanowią 49,2%, mężczyźni – 50,8%, a współczynnik feminizacji wynosi 97.

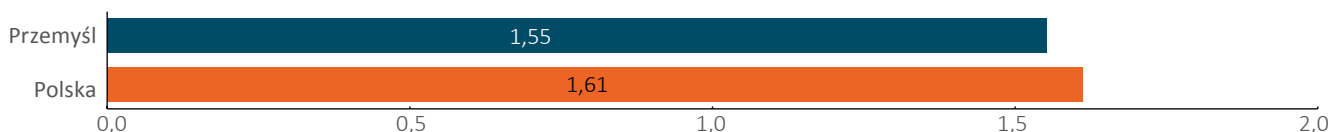
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

2.5.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

W Przemyślu w 2021 roku na podstawie NSP ustalono, że przeciętna liczba dzieci w rodzinie wynosiła 1,55, co negatywnie odbiegało od przeciętnego wyniku w kraju.

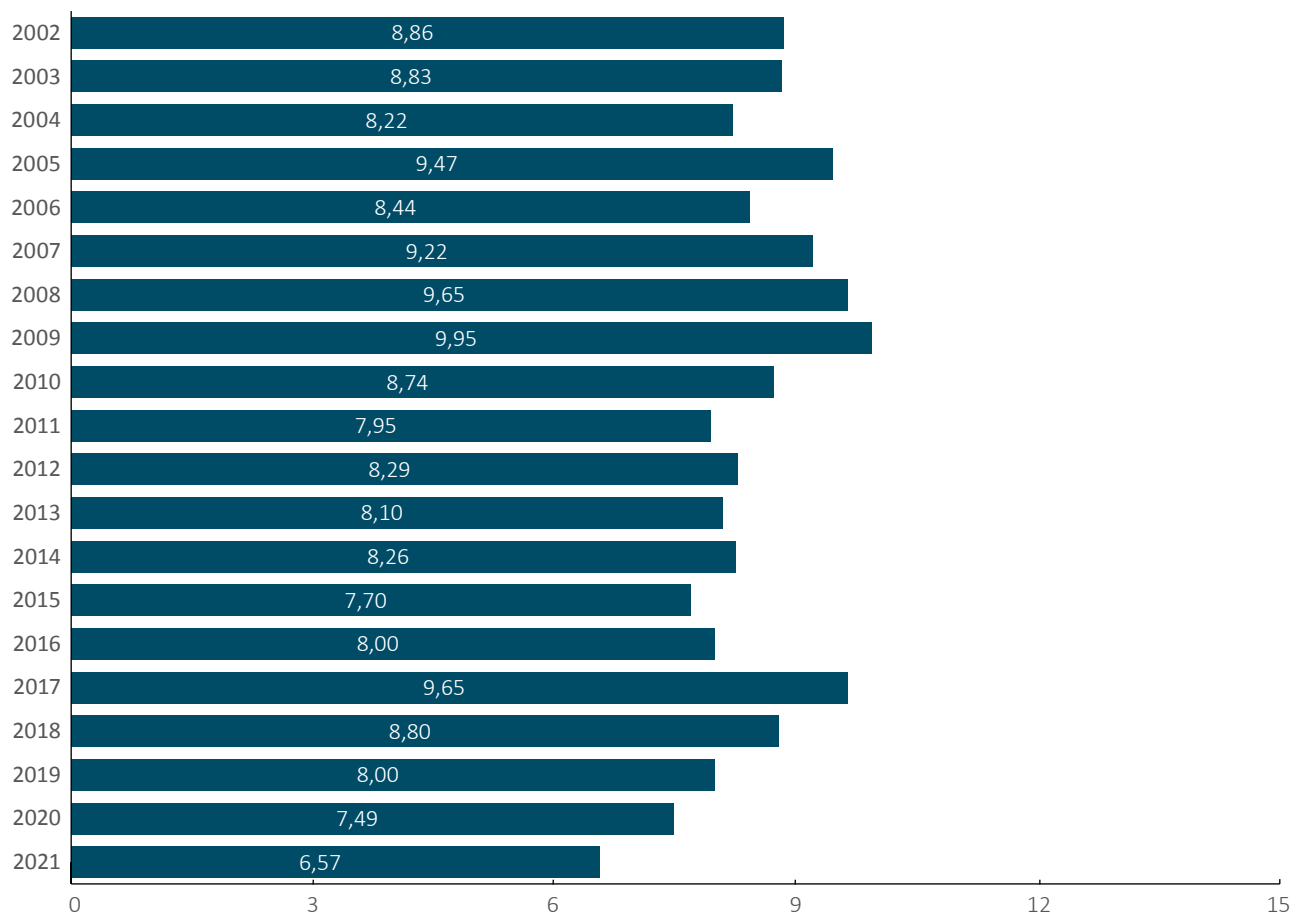
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

2.5.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

W 2002 roku liczba urodzeń żywych na 1000 ludności wynosiła 8,86, a w 2021 roku – już tylko 6,57, co daje spadek na przestrzeni 20 lat aż o 25,8%. Warto zaznaczyć, że wynik z 2021 roku jest najniższy w okresie analizowanych 20 lat. Wykres charakteryzuje niesystematyczny spadek wartości. Liczba urodzeń żywych osiągnęła najwyższy wynik 9,95 w 2009 roku. Od 2017 roku widać tendencję spadkową. W każdym roku badanego okresu wartość urodzeń żywych na 1000 mieszkańców Przemyśla była niższa niż średni wskaźnik dla Polski w analogicznych latach.

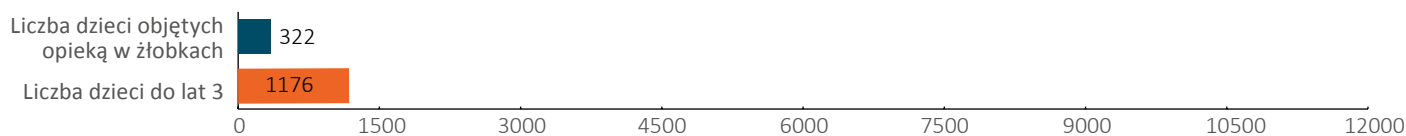
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

2.5.8. Liczba miejsc w żłobkach

W 2021 roku w Przemysłu liczba dostępnych miejsc w żłobkach wynosiła 322, co zapewniało opiekę nad 27,4% dzieci do lat 3.

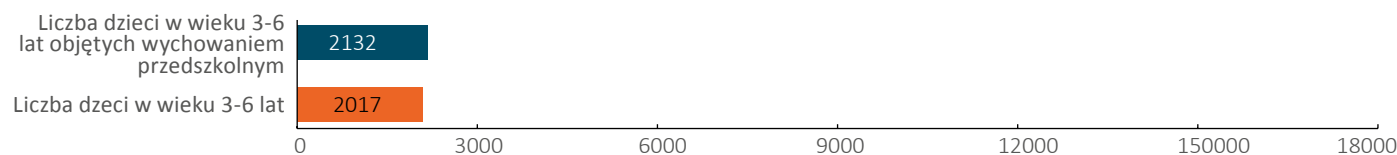
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

2.5.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

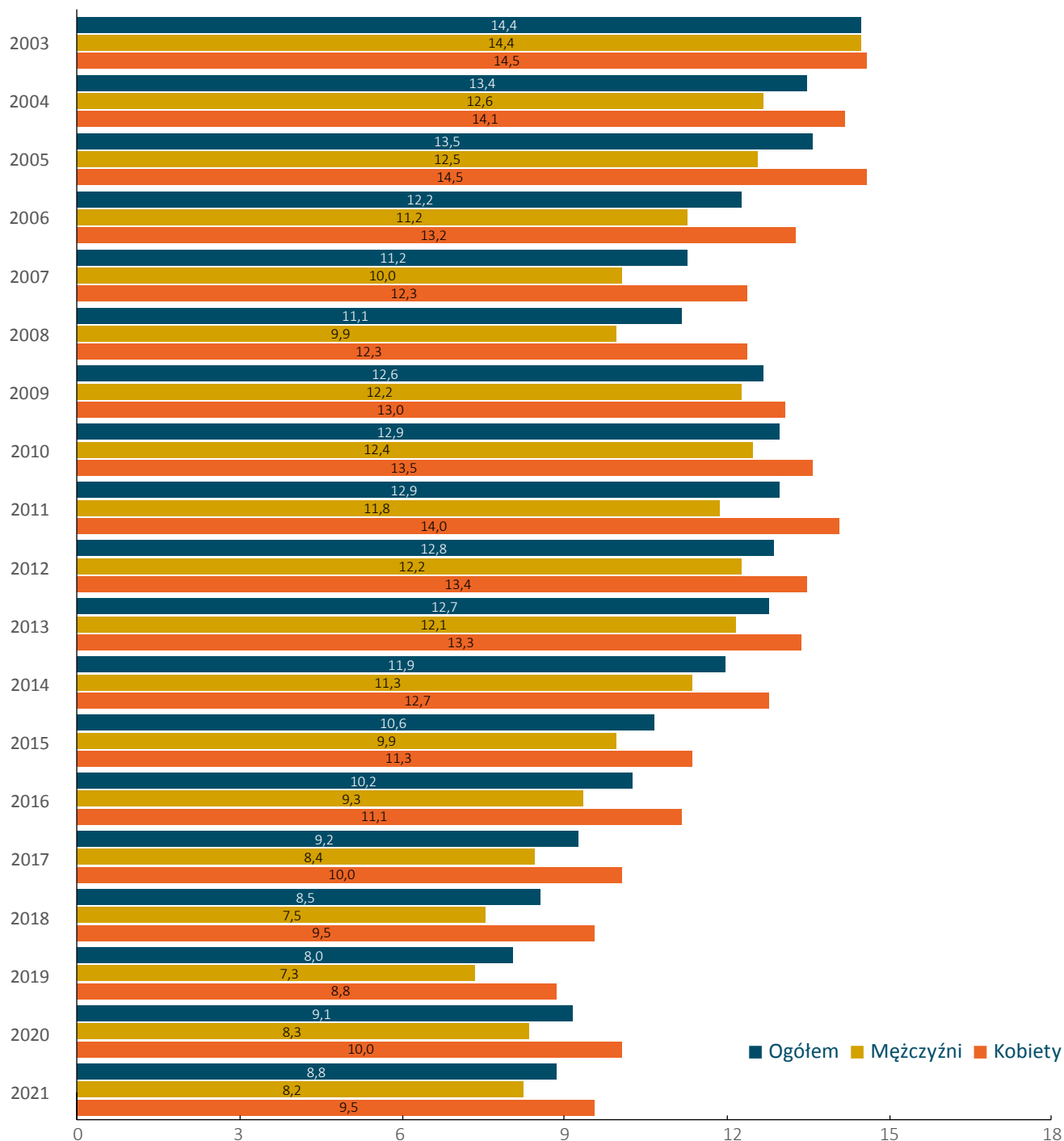
Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

2.5.10. Bezrobocie

Udział bezrobotnych zarejestrowanych mieszkańców Przemysłu w liczbie osób w wieku produkcyjnym w latach 2003–2021 pozostawał na wyższym poziomie niż średni wskaźnik dla Polski w analogicznym okresie. Niekiedy poziom bezrobocia w Przemysłu był nawet dwukrotnie wyższy. Niezmiennie procent bezrobotnych kobiet był wyższy niż pozostających bez pracy mężczyzn. Najwyższe bezrobocie odnotowano w 2003 roku, kiedy wynosiło ono 14,4%, a najniższe w 2019 – 8%. W 2021 roku liczba osób bezrobotnych w Przemysłu stanowiła 8,8%.

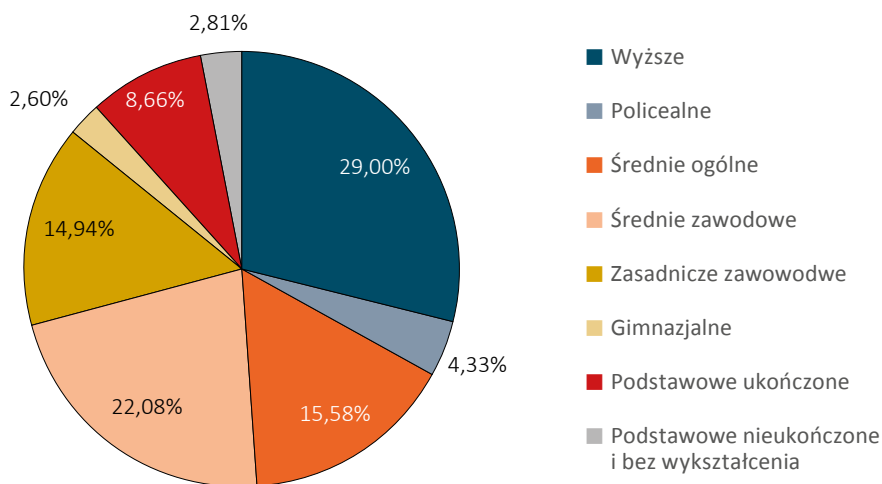
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

2.5.11. Poziom wykształcenia

W 2021 roku według danych pozyskanych w drodze Narodowego Spisu Powszechnego 29% mieszkańców posiadało wykształcenie wyższe, 22,10% – średnie zawodowe, 15,6% – średnie ogólne, 14,9% – zasadnicze zawodowe, 8,7% – podstawowe ukończone, 4,3% – policealne, 2,8% – podstawowe nieukończone, a 2,6% – gimnazjalne. Najwyższy udział w społeczeństwie mieli mieszkańcy posiadający wykształcenie na średnim poziomie.

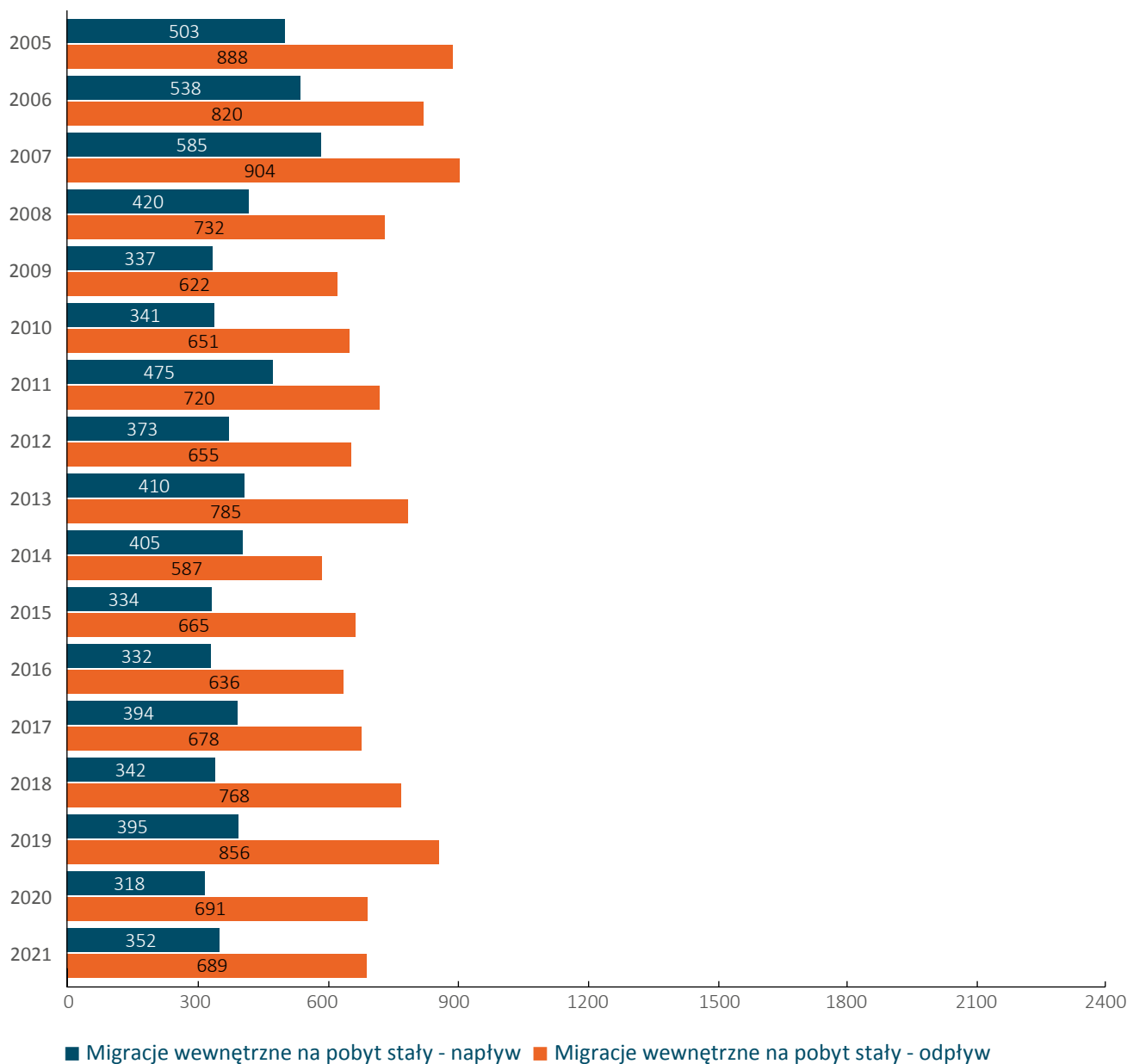
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

2.5.12. Dynamika migracji w czasie

W badanym okresie widoczna jest zdecydowana przewaga migracji odptywowych względem migracji napływowch. Dysproporcja niemal przez cały badany okres pozostaje na podobnym poziomie. Wyjątek stanowił 2014 rok, w którym różnica pomiędzy wartością obu wskaźników była najniższa. Wzrost odptywów został zahamowany przez pandemię COVID-19 w 2020 roku. W 2021 roku liczba odptywów pozostała na porównywalnym poziomie względem roku ubiegłego, a liczba zameldowań wzrosła.

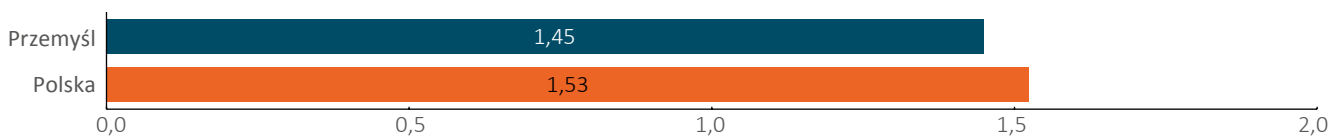
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

2.5.13. Warunki mieszkaniowe

W 2020 roku na mieszkańca Przemysła przypadało 1,45 izby, a na statystycznego Polaka – już 1,53.

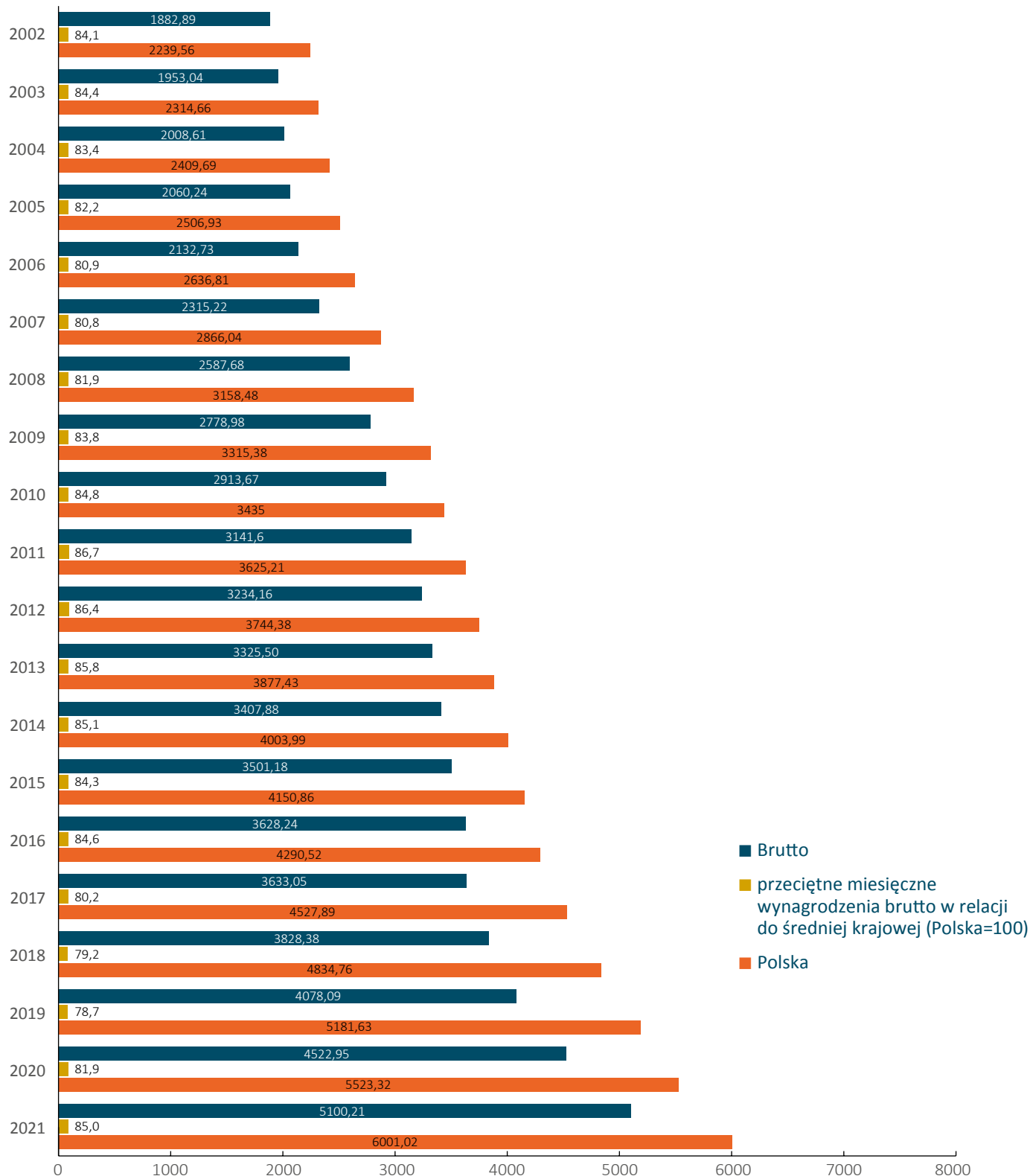
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

2.5.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto mieszkańca Przemysła pozostawało w ciągu 20 analizowanych lat na poziomie dużo niższym od średniej krajowej. W 2002 roku stanowiło 84,07% średniej krajowej, zatem przeciętny przemysłanin zarabiał o 356,67 zł mniej od statystycznego Polaka. W kolejnych latach wartość nominalna pensji sukcesywnie wzrastała, ale dystans do średniej krajowej pozostawał znaczny. W 2021 roku zarobki wynosiły 5100,21 zł, czyli 84,99% średniej krajowej. To sprawiało, że przeciętny mieszkaniec Przemysła zarabiał mniej o 900,81 zł od statystycznego Polaka.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

2.6. Powiat tomaszowski

woj. lubelskie

ludność: 78 805

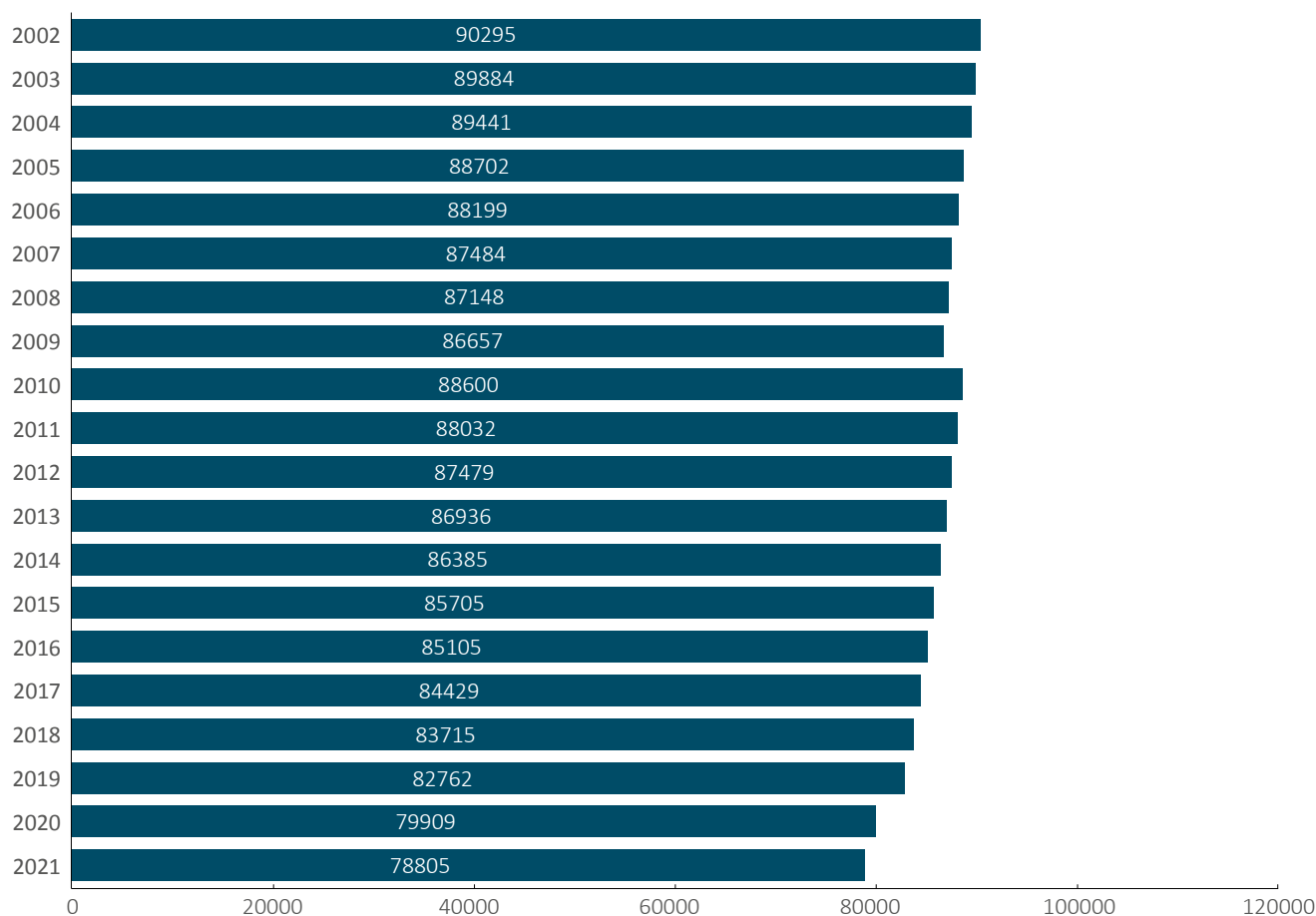

Powiat tomaszowski znajduje się w województwie lubelskim i zajmuje obszar 1489 km². W 2021 roku liczba mieszkańców powiatu wynosiła 78 805. Powiat tomaszowski składa się z miast: Tomaszów Lubelski, Łaszczów, Tyszowce, Lubycza Królewska, a także gmin: Bełzec, Jarczów, Łaszczówka, Mosty Małe, Potok i Rachanie. Graniczy z powiatami: biłgorajskim, zamojskim, hrubieszowskim i lubaczowskim, który leży w województwie podkarpackim. W 2021 roku w powiecie odnotowano niski współczynnik salda migracji (-5,99) przy jednoczesnym niskim współczynniku dzietności ogólnej (TFR) – 1,17.

2.6.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

Liczba mieszkańców powiatu tomaszowskiego uległa zmniejszeniu o 13% – z 90 295 w 2002 roku do 78 805 w 2021 roku.

Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

2.6.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

W 2004 roku liczba mieszkańców powiatu tomaszowskiego wynosiła 89 441. Zgodnie z prezentowanymi danymi GUS liczba urodzeń była niższa od liczby zgonów o 25%. Liczba migracji wewnętrznych odpływowych przewyższała liczbę migracji napływowych o jedną trzecią. Saldo migracji zagranicznych wyniosło -203. Na podstawie powyższych danych należy przyjąć, że główną przyczyną wyludniania się powiatu tomaszowskiego jest migracja ludności. Na drugim miejscu uplasował się ujemny przyrost naturalny.

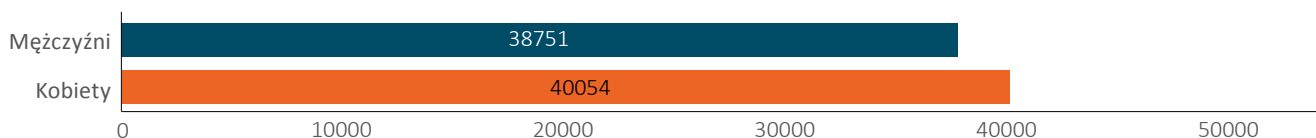
Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

2.6.3. Liczba kobiet i mężczyzn

Wśród mieszkańców powiatu tomaszowskiego większość stanowiły kobiety (50,8% wobec 49,2% mężczyzn). Współczynnik feminizacji wynosił 103. W ogólnej liczbie mieszkańców jest widoczna względna równowaga między liczbą przedstawicieli obu płci.

Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

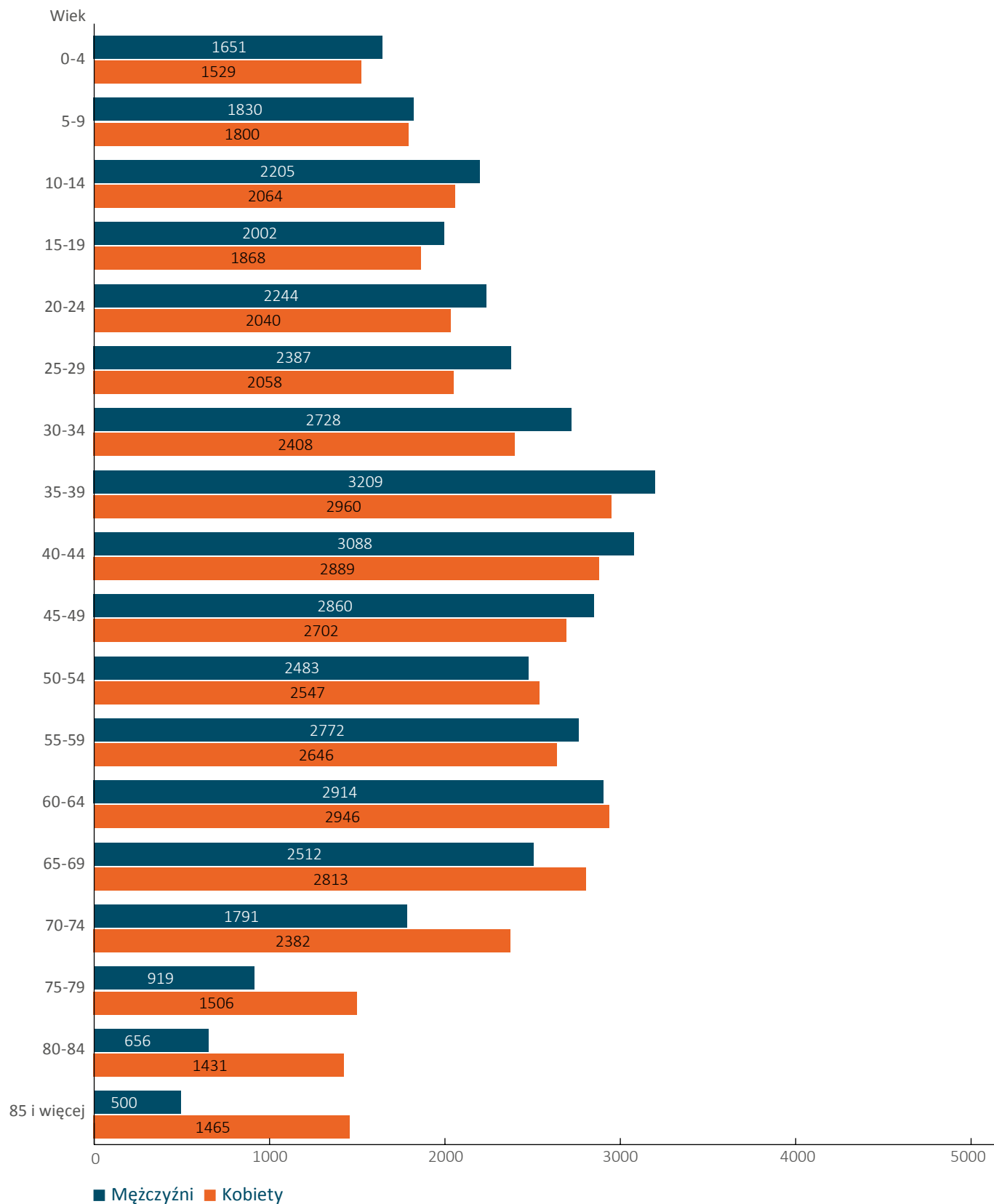

2.6.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

Struktura demograficzna powiatu tomaszowskiego charakteryzowała się najwyższym udziałem w populacji osób w wieku 35–39 lat. Mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym stanowią większy odsetek niż mieszkańcy

w wieku przedprodukcyjnym. W kohortach wiekowych 0–49 obserwuje się nadwyżkę mężczyzn. W grupach wiekowych powyżej 65. roku życia dominują kobiety. Najwyższyrostęp wartości jest zauważalny wśród mieszkańców w wieku powyżej 85. roku życia. Powyżej 60. roku życia liczba mieszkańców maleje. Struktura demograficzna powiatu tomaszowskiego wykazuje cechy społeczeństwa starzejącego się.

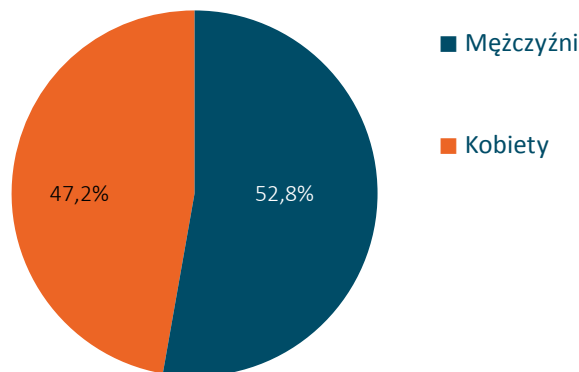
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

2.6.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

W grupie wiekowej 20–39 lat przeważają mężczyźni (52,8%) względem kobiet (47,2%). Współczynnik feminizacji wyniósł 89.

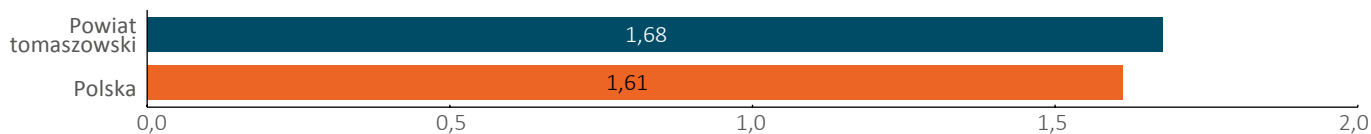
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

2.6.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

Przeciętna liczba dzieci w rodzinie w powiecie tomaszowskim w 2021 roku wynosiła 1,68, co było wynikiem wyższym od średniej dla kraju o 0,07.

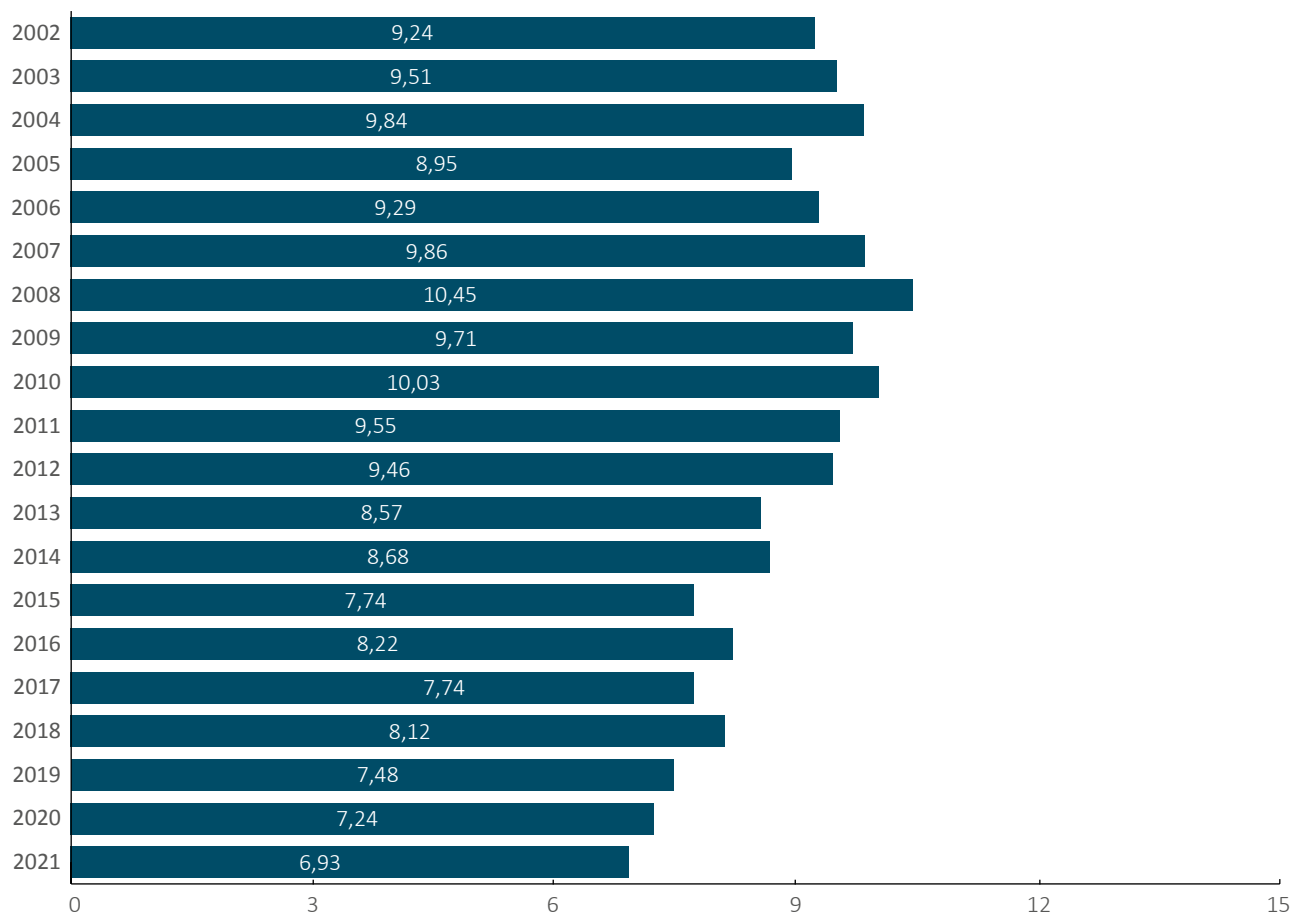
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

2.6.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

W latach 2002–2021 obserwuje się spadek liczby urodzeń żywych na 1000 ludności. W 2002 roku wskaźnik wynosił 9,24, a w 2021 roku – 6,93. Najwyższą liczbę urodzeń odnotowano w 2008 roku (10,45), od tego czasu liczba ta niemal corocznie spada. W początkowych latach liczba urodzeń pozostawała na podobnym poziomie do średniego wskaźnika w Polsce. W ostatnich 10 latach różnica stale się powiększała. W 2021 roku liczba urodzeń żywych na 1000 ludności wynosiła w Polsce średnio 8,73, a w powiecie tomaszowskim – tylko 6,93.

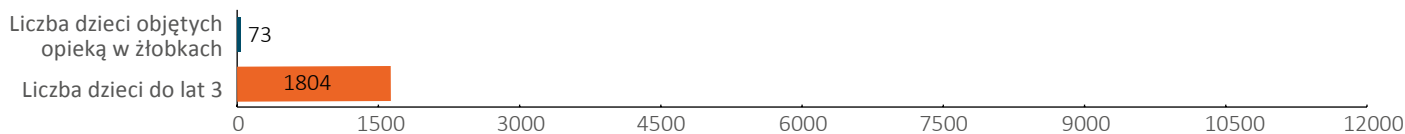
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

2.6.8. Liczba miejsc w żłobkach

W 2021 roku w powiecie tomaszowskim liczba dostępnych miejsc w żłobkach wynosiła 73, co zapewniało opiekę nad 4% dzieci do lat 3.

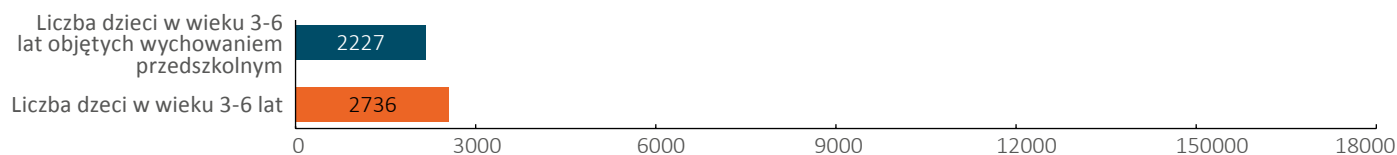
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

2.6.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

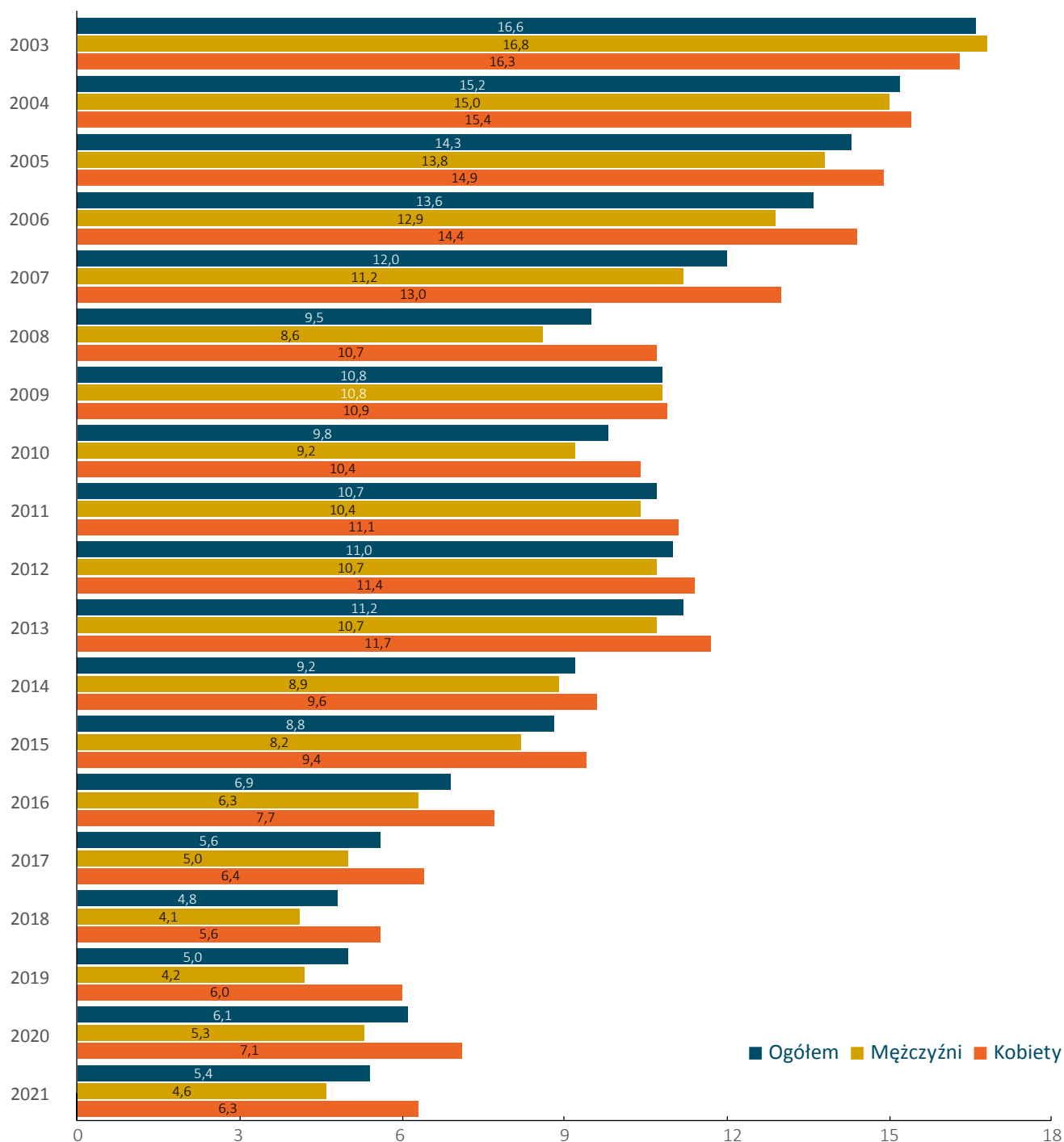
Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

2.6.10. Bezrobocie

W powiecie tomaszowskim od 2003 roku bezrobocie spadło z poziomu 16,6% do 5,4% w 2021 roku. W latach 2003–2008 spadek bezrobocia był największy. W kolejnych latach notowano wzrosty, aż do 2013 roku, kiedy udział bezrobotnych mieszkańców powiatu sięgał 11,2% populacji w wieku produkcyjnym. Od 2014 roku bezrobocie sukcesywnie spadało. W 2020 roku odnotowano wzrost do 5,8%, a w 2021 roku wynosiło ono 5,4%. Poziom bezrobocia, choć obecnie jest niski, pozostaje i przez ubiegłe lata pozostawał na wyższym poziomie niż średni wskaźnik dla Polski w analogicznych latach.

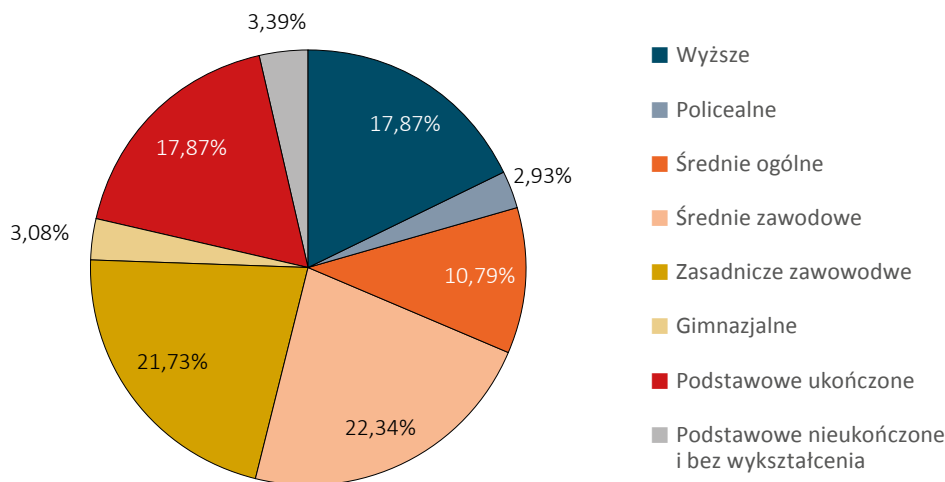
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

2.6.11. Poziom wykształcenia

Według danych NSP z 2021 roku 20,7% mieszkańców powiatu tomaszowskiego posiadało wykształcenie średnie zawodowe, podobna liczba mieszkańców miała wykształcenie zasadnicze zawodowe (22,34%). Po 17,87% posiadało wykształcenie wyższe i podstawowe ukończone. Najmniej liczne grupy mieszkańców tworzyły osoby legitymujące się wykształceniem podstawowym nieukończonym (3,39%), gimnazjalnym (3,08%) oraz policealnym (2,93%).

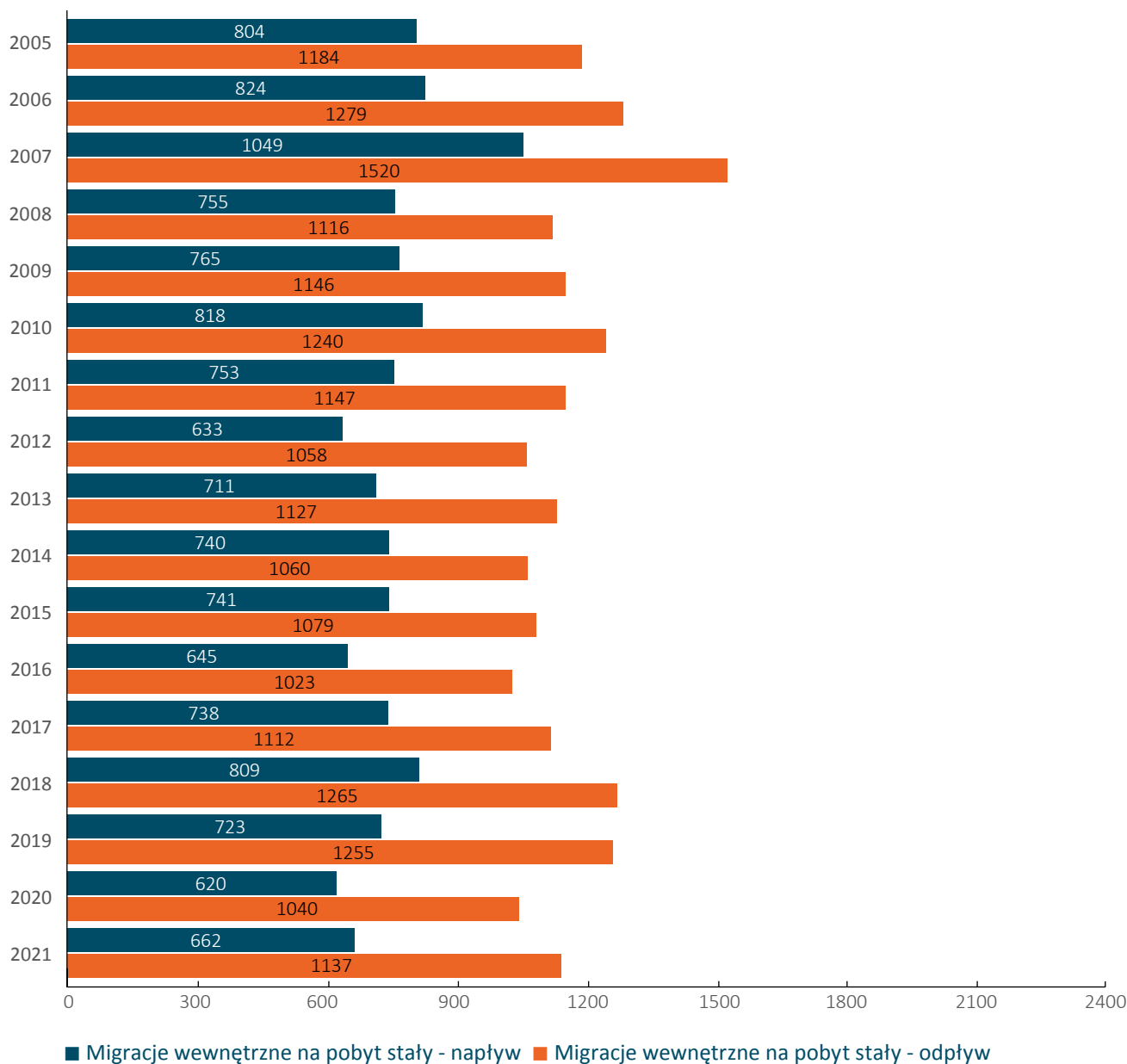
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

2.6.12. Dynamika migracji w czasie

W latach 2005–2021 liczba migracji wewnętrznych do (napływów) była niższa niż liczba migracji wewnętrznych z (odpływów). Najniższa liczba napływów została odnotowana w 2012 roku, a najwyższa – w 2007 roku. Najwyższa liczba odpływów przypada na rok 2007, a najniższa – na 2016. Procesy migracyjne zostały częściowo zahamowane w 2020 roku, co mogło być następstwem pandemii COVID-19. W 2021 roku liczba migracji odpływowych ponownie jednak wzrosła, choć nie nastąpiło zrównanie z ich liczbą z 2019 roku.

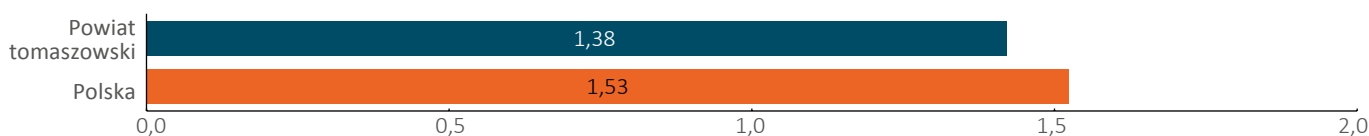
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

2.6.13. Warunki mieszkaniowe

W 2020 roku w powiecie tomaszowskim na jednego mieszkańca przypadało 1,39 izby, co stanowiło znacznie niższą wartość niż średni współczynnik dla Polski (1,53).

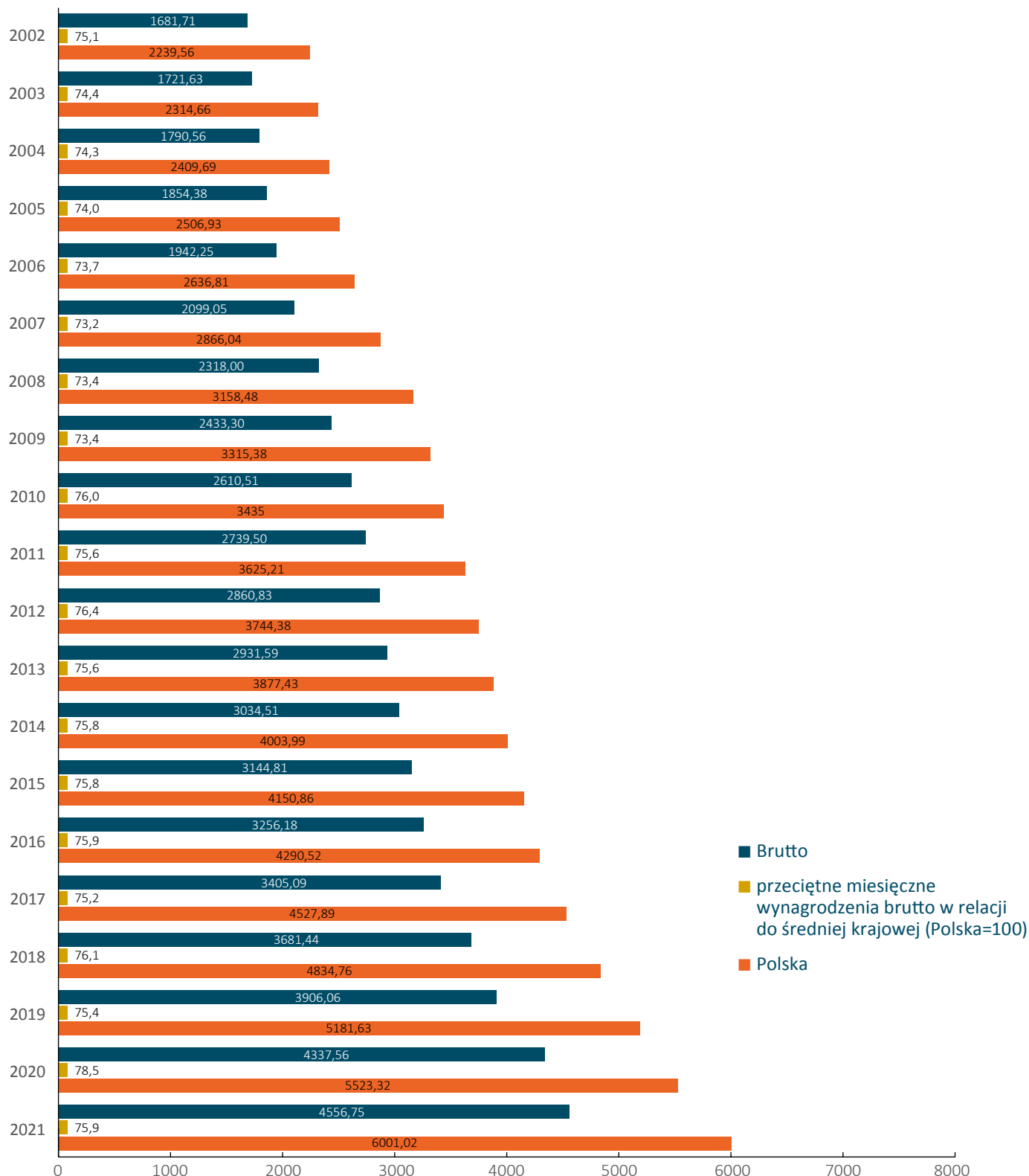
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

2.6.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto mieszkańców powiatu tomaszowskiego w ciągu 20 lat pozostawało niezmiennie na poziomie ok. 75% średniej krajowej. Warto jednak zaznaczyć, że dystans nominalny do średniej krajowej wzrósł z 557,85 w 2002 roku do 1444,27 zł w 2021 roku, kiedy przeciętny mieszkaniec Polski zarabiał średnio 6001,02 zł, a mieszkaniec powiatu tomaszowskiego – tylko 4556,75 zł.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

2.7. Powiat braniewski

woj. warmińsko-mazurskie

ludność: 38 234

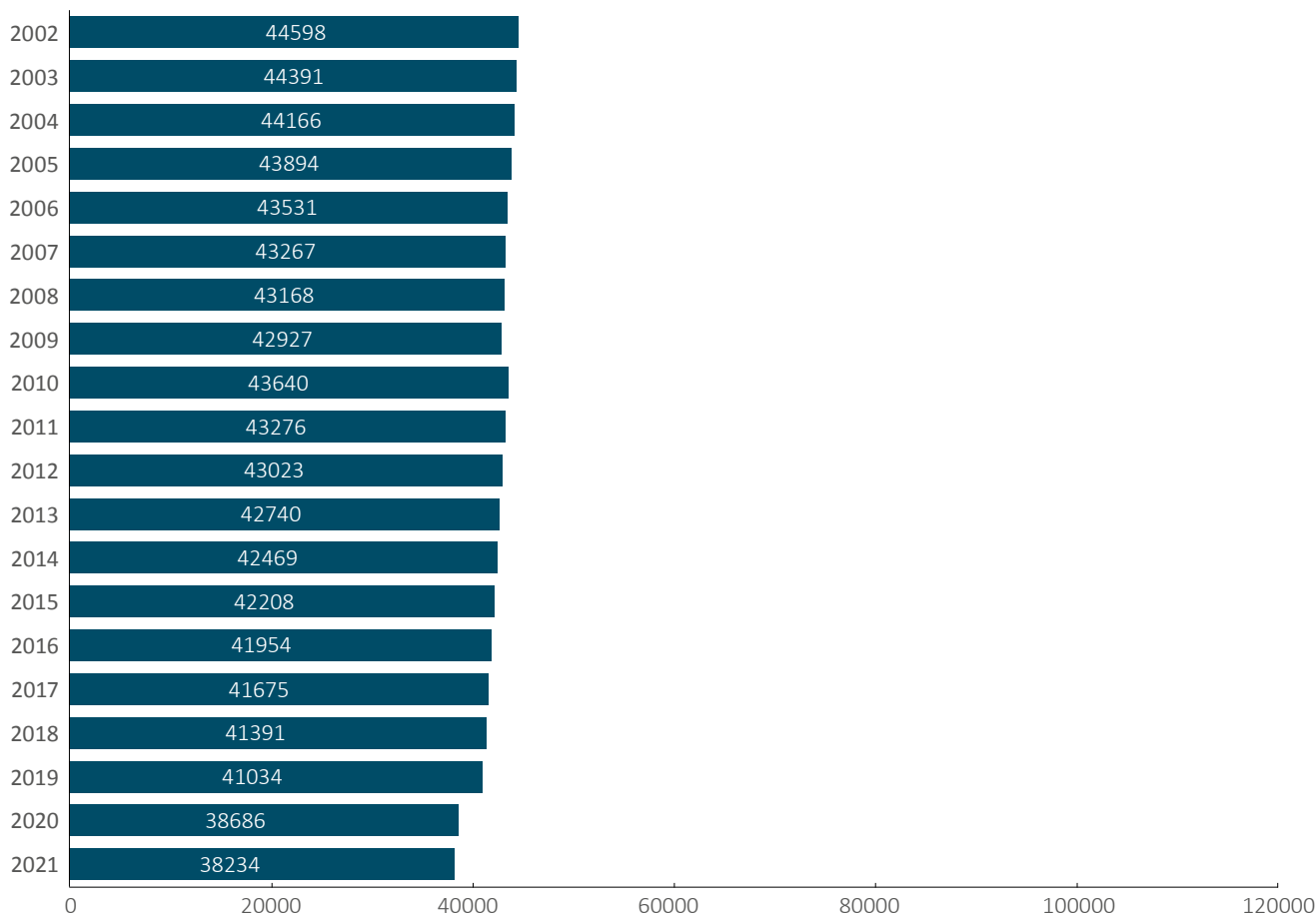

Powiat braniewski położony w województwie warmińsko-mazurskim, w północnej części Polski, zajmuje powierzchnię 1204,54 km². Graniczy z obwodem królewieckim należącym do Federacji Rosyjskiej, a także powiatami: bartoszyckim, lidzbarskim, elbląskim i nowodworskim. Siedzibą powiatu jest miasto Bartoszyce, a na jego terytorium znajdują się też miasta zaliczane do jednostek małych: Frombork i Pieniężno. Z uwagi na Zalew Wiślany obszar ten ma pewne walory turystyczne, ale na terenie powiatu dominują obszary wiejskie. W 2021 roku liczba mieszkańców wynosiła 38 234. W 2021 roku w powiecie odnotowano ujemny współczynnik salda migracji (-5,7) przy jednoczesnym niskim współczynniku dzietności ogólnej (TFR) – 1,14.

2.7.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

Liczba mieszkańców powiatu braniewskiego od 2002 do 2009 roku systematycznie spadała. W 2010 roku odnotowano niewielki 2-procentowy wzrost liczby mieszkańców, po którym nastąpiły kolejne coroczne niewielkie, choć systematyczne, spadki. W badanym okresie liczba mieszkańców zmalała o 14%.

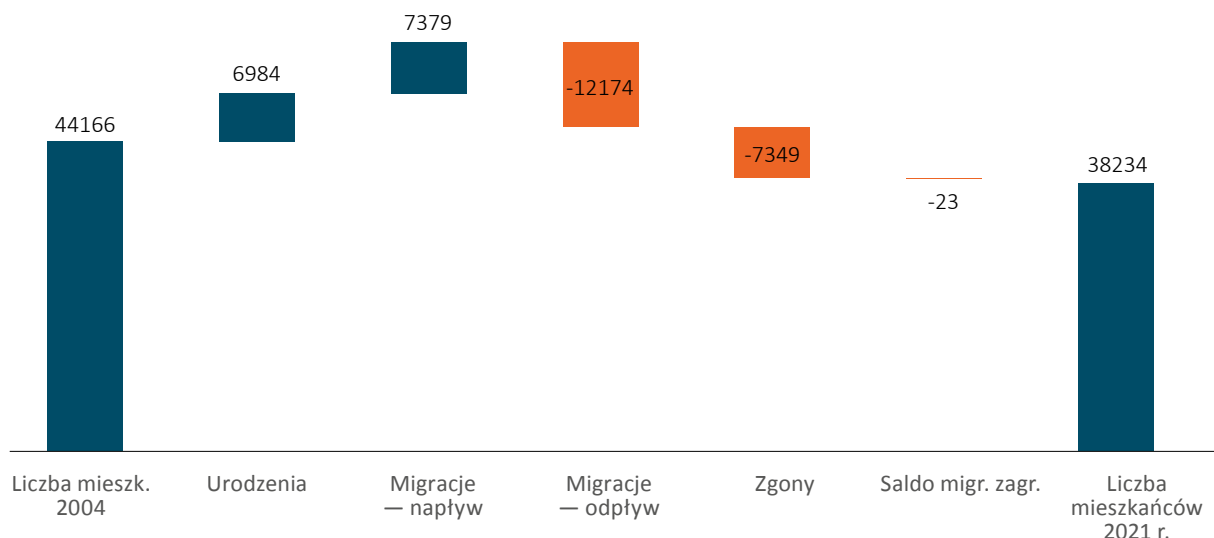
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

2.7.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

W 2004 roku liczba mieszkańców wynosiła 44 166. W latach 2004–2021 liczba urodzeń była niższa niż liczba zgonów. Odnotowano również niższą wartość migracji do (napływ) względem migracji z (odpływ). Saldo migracji zagranicznych stanowiło niewielką wartość ujemną. Głównym powodem (90%) wyludniania się powiatu braniewskiego były w tym czasie migracje wewnętrzne.

Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

2.7.3. Liczba kobiet i mężczyzn

W 2021 roku liczba kobiet i mężczyzn w powiecie braniewskim była wyrównana. Kobiety stanowiły 50,1%, a mężczyźni – 49,9%. Współczynnik feminizacji wynosił 100,4.

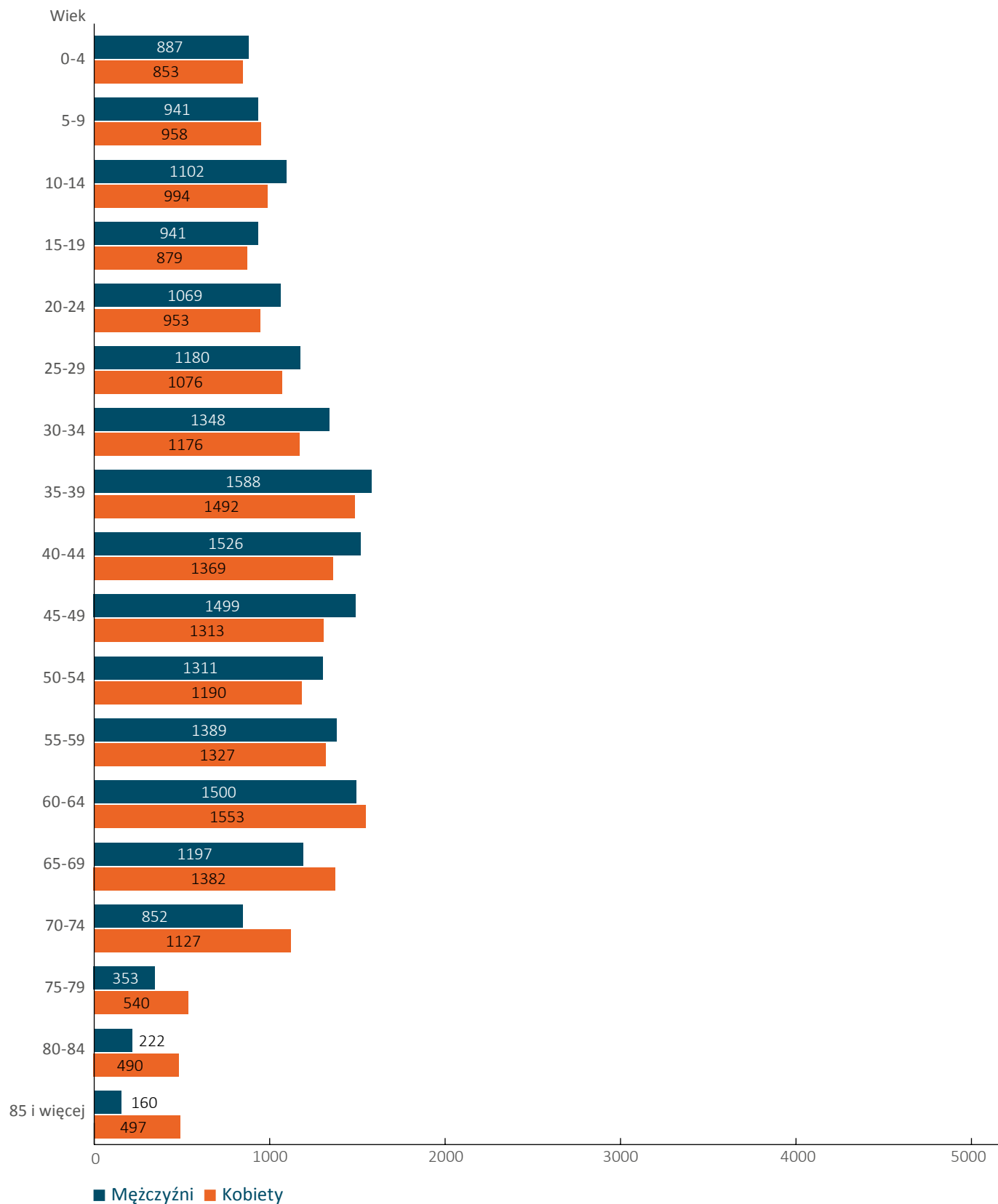
Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

2.7.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

W 2021 roku liczba kobiet i mężczyzn w najmłodszych grupach wiekowych 0–9 lat była zbliżona. W kolejnych kohortach jest widoczna dominacja mężczyzn, która utrzymuje się aż do 59. życia. Następnie obserwuje się zwrot trendu w kierunku dominacji kobiet, która wraz z wiekiem staje się coraz większa. Najwyższy udział w populacji mają mieszkańcy w wieku 35–39 lat. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym jest wyższa niż tych w wieku przedprodukcyjnym, z tego względu społeczeństwo powiatu braniewskiego można scharakteryzować jako regresywne.

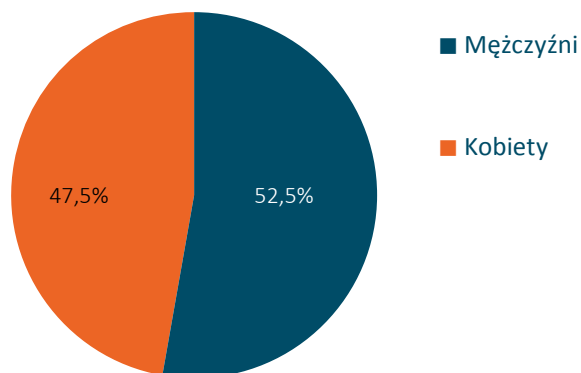
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

2.7.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

W grupie wiekowej 20–39 lat w 2021 roku kobiety stanowiły mniejszość (47,7%), podczas gdy mężczyźni byli w większości (52,5%). Współczynnik feminizacji wyniósł 90, zatem nierównowaga płci była znaczna.

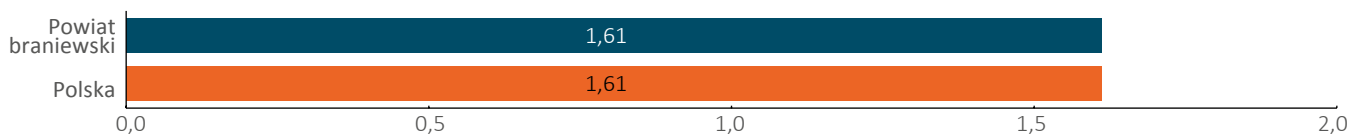
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

2.7.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

W powiecie braniewskim średnia liczba dzieci w rodzinie w 2021 roku wynosiła 1,61 i była taka sama jak średnia dla Polski.

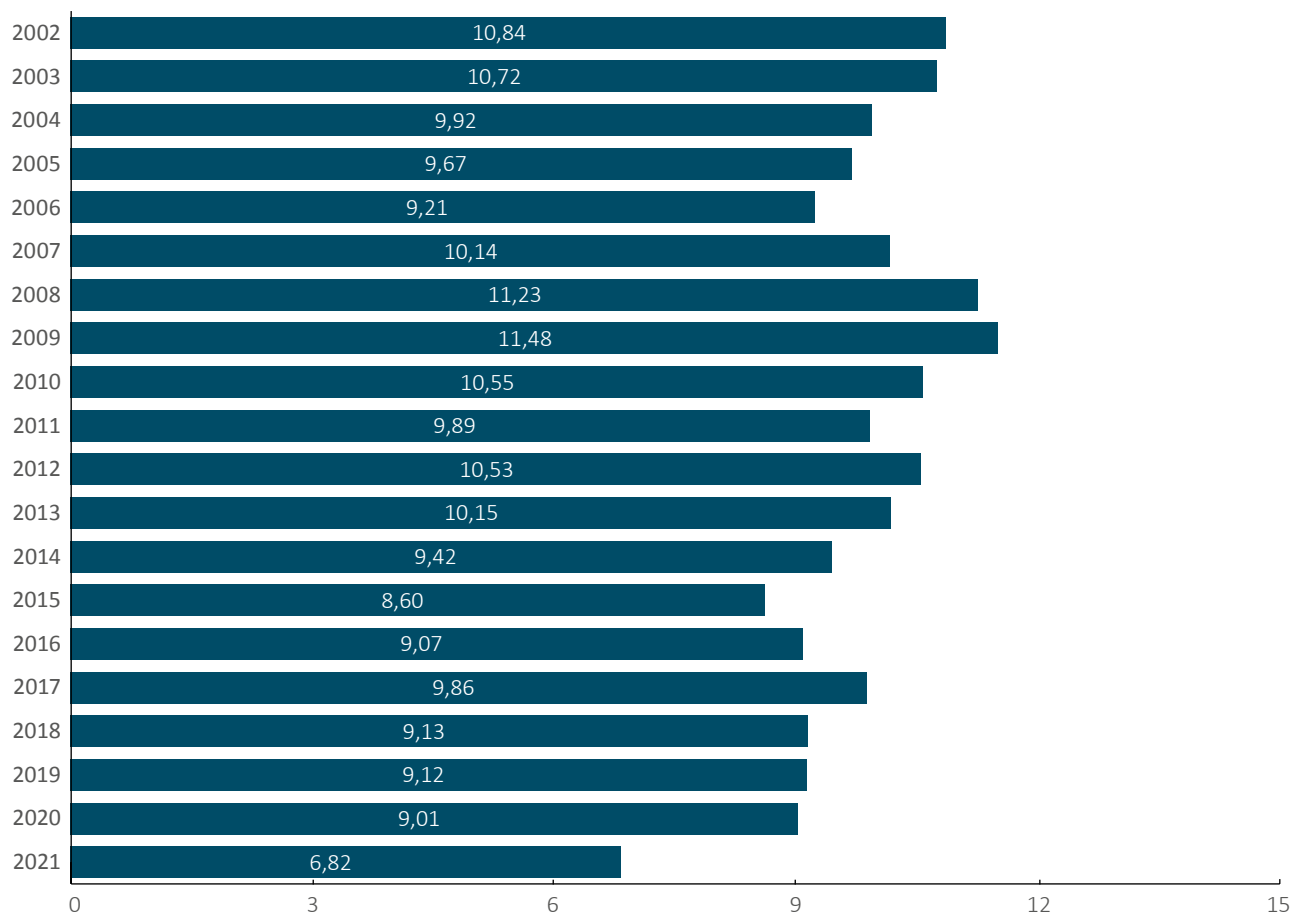
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

2.7.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

W 2002 roku liczba urodzeń żywych na 1000 ludności wynosiła 10,84, a w 2021 roku – 6,82, co daje spadek o 37% na przestrzeni 20 lat. Na wykresie widać niesystematyczny spadek. Liczba urodzeń żywych osiągnęła najwyższy wynik 11,48 w 2009 roku. Od 2002 do 2006 roku był widoczny stopniowy spadek wskaźnika, następnie od 2007 do 2009 roku wzrost do maksymalnego poziomu w ciągu 20 lat. Od 2014 roku wskaźnik pozostaje na poziomie poniżej 10 urodzeń żywych na 1000 mieszkańców. W 2021 roku nastąpił skokowy spadek urodzeń do 6,82 z 9,01 w roku poprzedzającym (2020). Warto również zaznaczyć, że w początkowym okresie, tj. do 2005 roku, oraz w latach 2008–2009 liczba urodzeń była wyższa niż przeciętnie w Polsce.

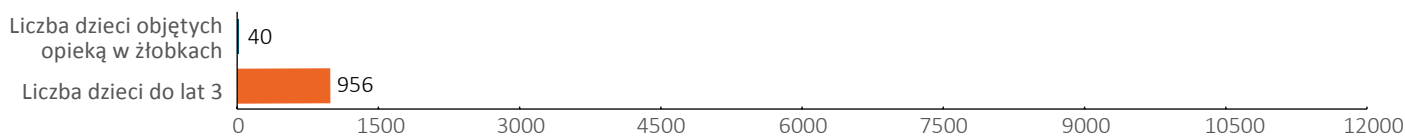
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

2.7.8. Liczba miejsc w żłobkach

W 2021 roku w powiecie braniewskim liczba dostępnych miejsc w żłobkach wynosiła 40, co zapewniało opiekę nad 4,2% dzieci do lat 3.

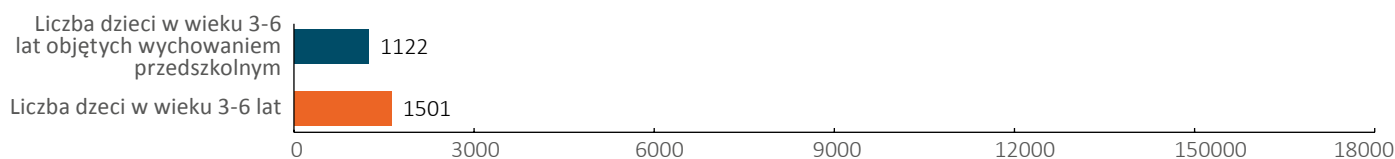
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

2.7.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

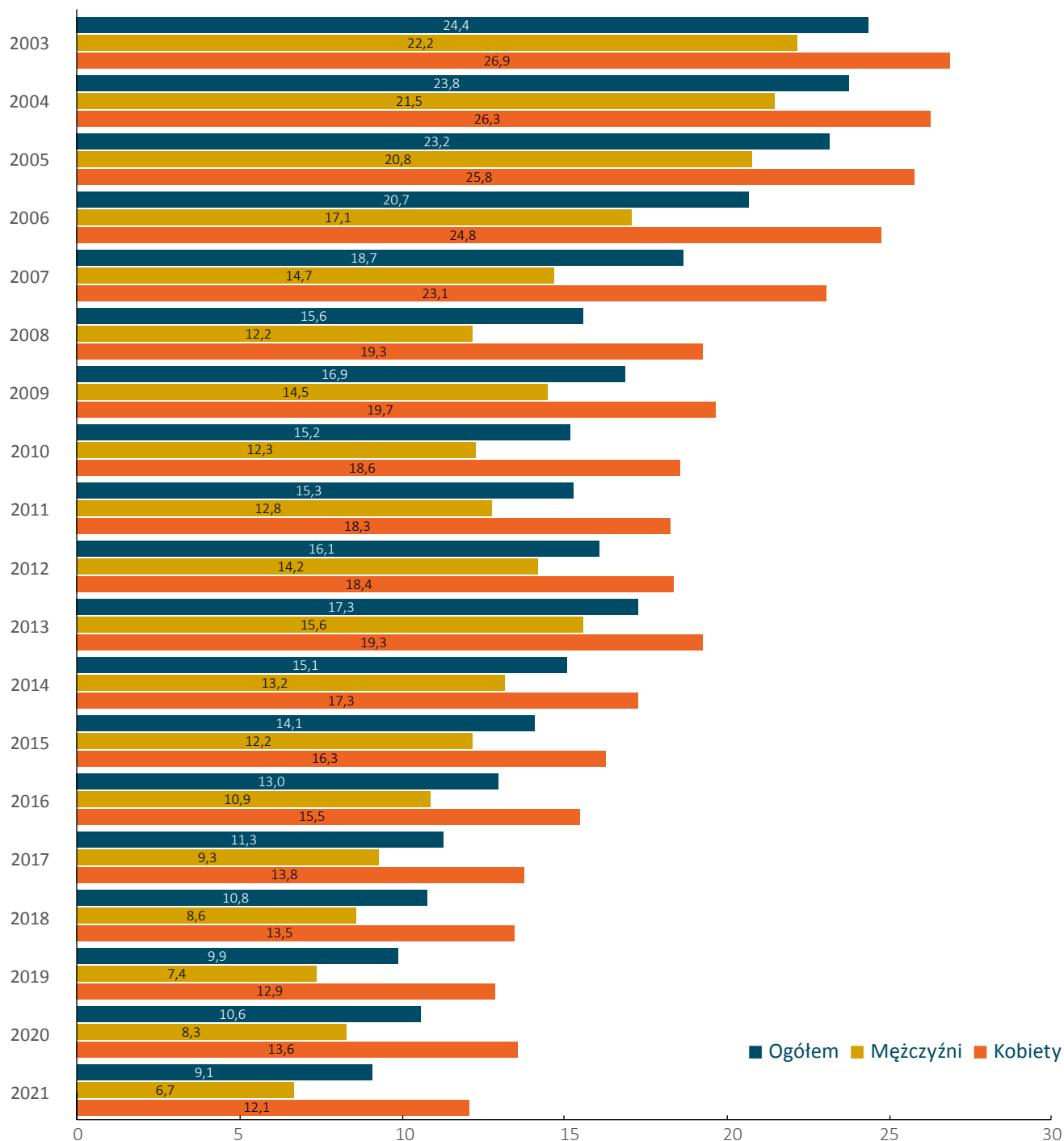
Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

2.7.10. Bezrobocie

W latach 2003–2021 udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie osób w wieku produkcyjnym pozostawał na znacznie wyższym poziomie niż średnio w Polsce – niekiedy nawet dwukrotnie wyższym, pomimo znacznego spadku na przestrzeni lat. Liczba pozostających bez pracy kobiet była wyższa niż bezrobotnych mężczyzn. W 2007 roku rozstęp danych sięgnął aż 8,4% – o tyle więcej kobiet pozostawało bez źródła zarobku. Najniższy poziom bezrobocia odnotowano w 2021 roku, kiedy wynosił 9,1% – 6,7% stanowili mężczyźni, a 12,1% – kobiety.

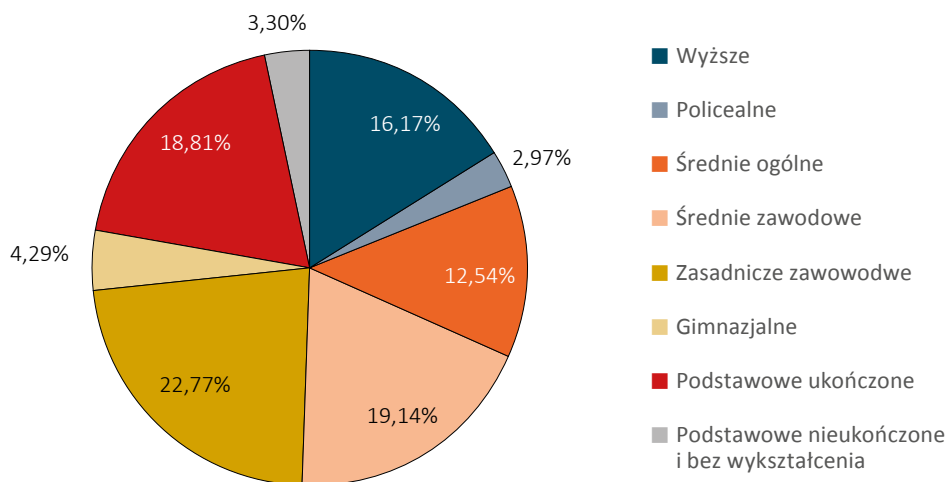
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

2.7.11. Poziom wykształcenia

W 2021 roku według danych NSP większość mieszkańców stanowiły osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe (22,8%). Nieco mniej liczną grupę tworzyli mieszkańcy z wykształceniem średnim zawodowym (19,1%) i podstawowym ukończonym (18,8%). Wykształcenie wyższe posiadało zaledwie 16,2%, średnie ogólne – 12,5%, gimnazjalne – 4,3%, podstawowe nieukończone – 3,3%, a policealne – 3%. Powyższe dane wskazują, że mieszkańcy powiatu braniewskiego są osobami o niezbyt wysokim poziomie wykształcenia.

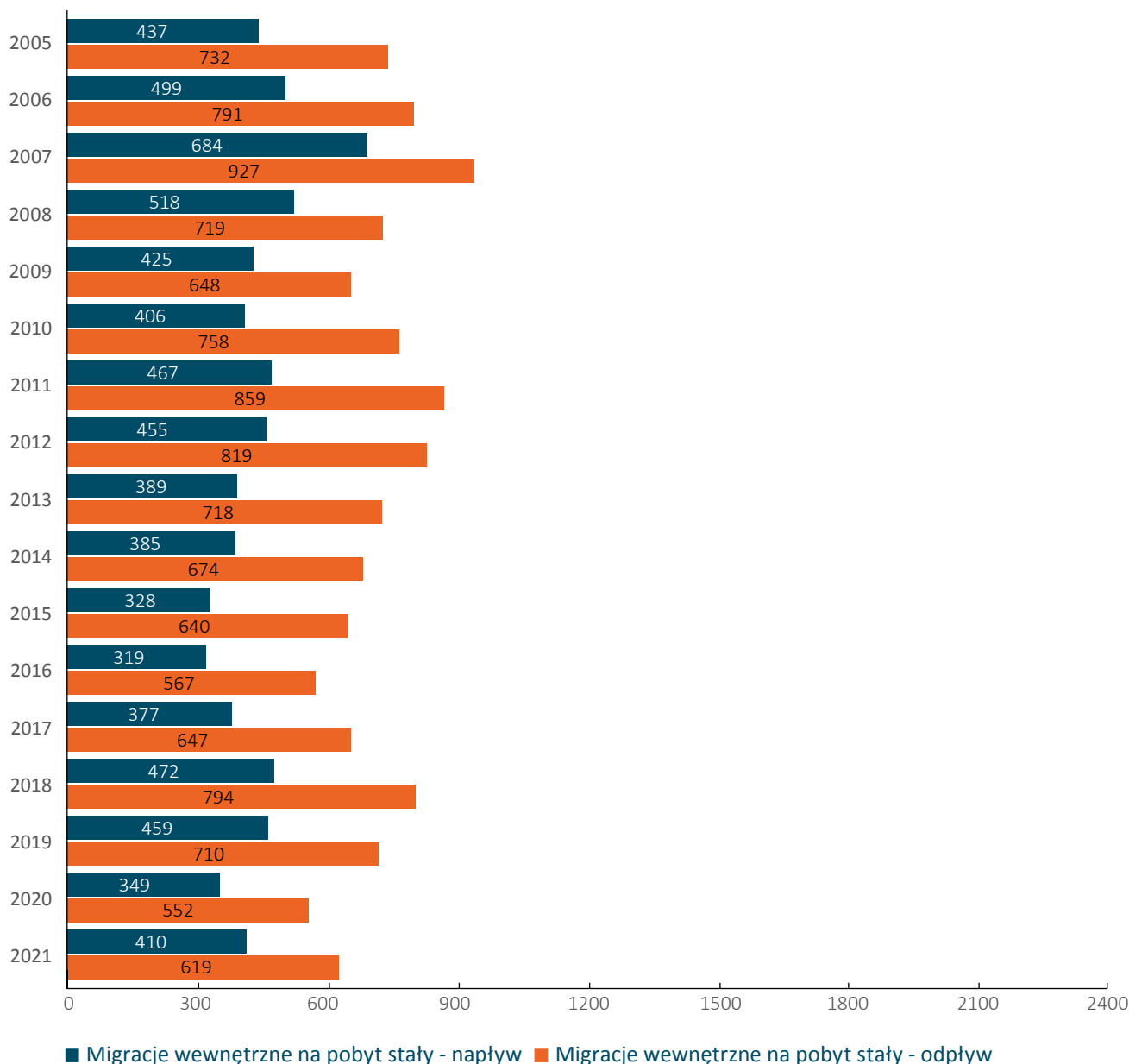
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

2.7.12. Dynamika migracji w czasie

W badanym okresie jest widoczna zdecydowana przewaga migracji wewnętrznych odpływowych względem liczby migracji napływowych. Dysproporcja między tymi dwoma wskaźnikami jest wysoka, niekiedy bliska dwukrotności, a saldo migracji przez cały analizowany okres jest ujemne. Pandemia COVID-19 zahamowała w 2020 roku liczbę migracji zarówno do, jak i z, ale w 2021 roku nastąpił kolejny wzrost liczby obu typów migracji, a saldo wynosiło -209.

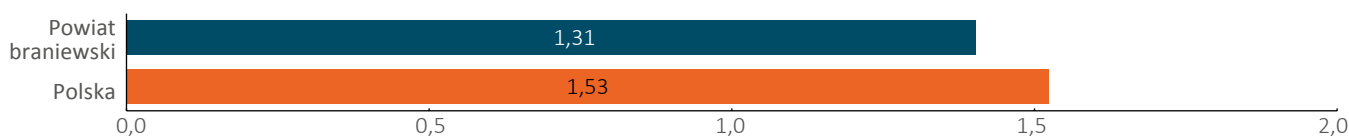
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

2.7.13. Warunki mieszkaniowe

W 2020 roku w powiecie braniewskim na 1 mieszkańca przypadało 1,31 izby i był to najniższy wskaźnik wśród 9 powiatów analizowanych w tym rozdziale. W tym samym roku na statystycznego Polaka przypadało 1,53, zatem warunki mieszkaniowe można określić jako słabe.

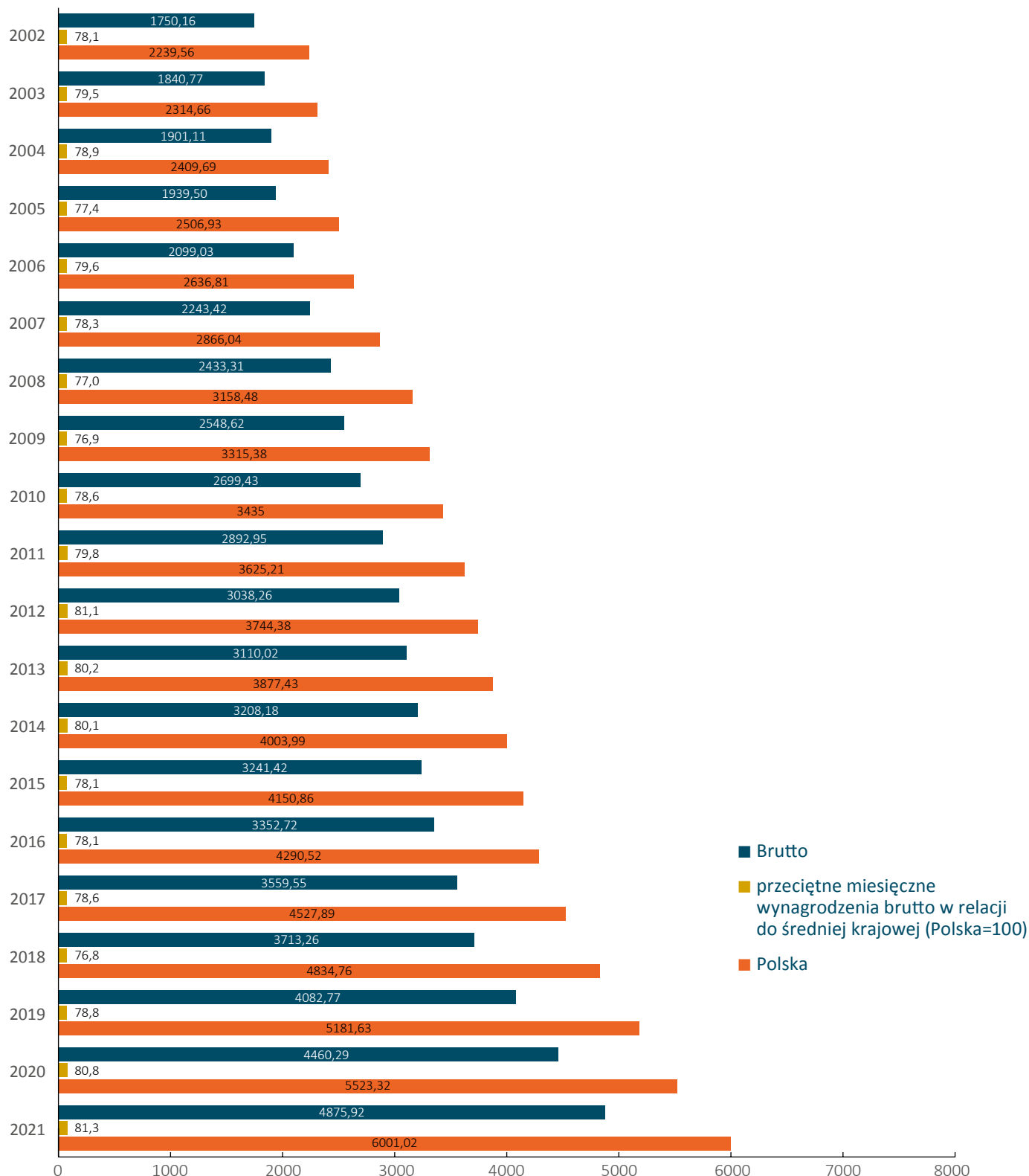
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

2.7.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

Mieszkańcy powiatu braniewskiego zarabiali znacząco mniej od statystycznego Polaka w analogicznym okresie. Wynagrodzenia oscylowały w okolicach 80% średniej krajowej. Pomimo corocznych wzrostów wartości przeciętnego wynagrodzenia brutto w 2002 roku mieszkańcy powiatu zarabiali mniej o 489,40 zł od statystycznego Polaka, a w 2021 roku różnica sięgała już 1125,10 zł.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

2.8. Powiat siemiatycki

woj. podlaskie

ludność: 41 660

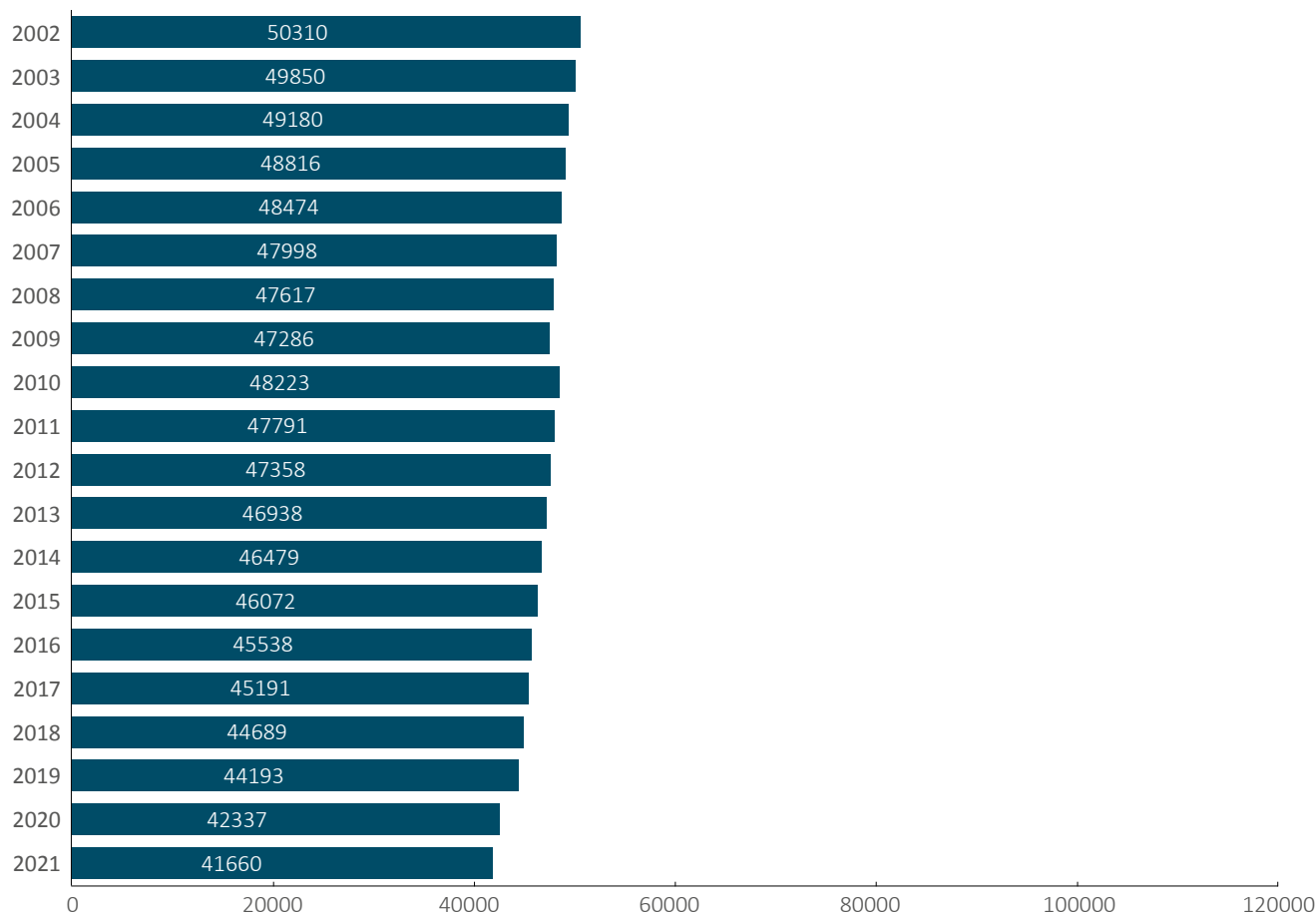

Powiat siemiatycki stanowi część województwa podlaskiego i zajmuje obszar 1459 km². W 2021 roku liczba mieszkańców wynosiła 41 660. Powiat siemiatycki tworzą miasta: Siemiatycze i Drohiczyn, a także gminy: Dziadkowice, Grodzisk, Mielnik, Milejczyce, Nurzec-Stacja oraz Perlejewo. Powiat siemiatycki graniczy z Białorusią oraz z powiatami województw: podlaskiego (hajnowskim, bielskim i wysokomazowieckim), lubelskiego (białskim), a także mazowieckiego (łosickim, siedleckim i sokołowskim). W 2021 roku w powiecie odnotowano niski współczynnik salda migracji (-5,57) przy jednoczesnym niskim współczynniku dzietności ogólnej (TFR) – 1,08. Współczynnik dzietności w powiecie siemiatyckim stanowił najniższą wartość spośród wszystkich przedstawionych w niniejszym raporcie powiatów i plasował go w pierwszej dziesiątce powiatów o najniższym wskaźniku TFR wśród wszystkich 380 jednostek terytorialnych.

2.8.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

Liczba mieszkańców powiatu siemiatyckiego spadła o 17% w ciągu 20 lat. W 2002 roku populację tworzyło 50 310 mieszkańców, a w 2021 roku – już tylko 41 660.

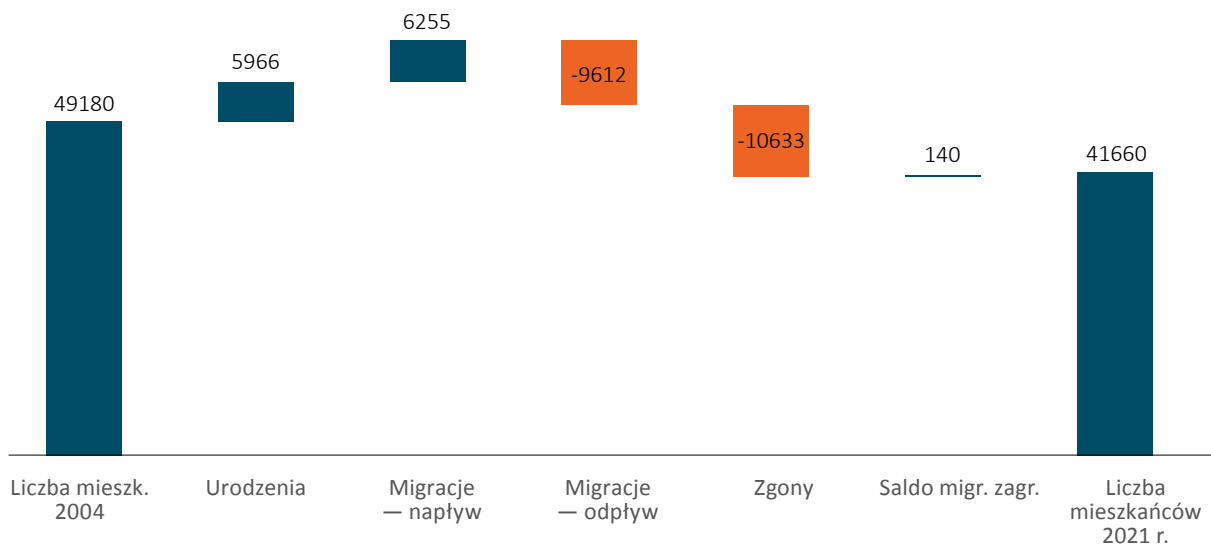
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

2.8.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

Liczba mieszkańców powiatu siemiatyckiego w 2004 roku wynosiła 49 180. W latach 2005–2021 liczba urodzeń była dwukrotnie niższa niż liczba zgonów, natomiast liczba odpływów o jedną trzecią wyższa niż liczba ludności napływowej. Saldo migracji zagranicznych wyniosło 140. Na podstawie zgromadzonych danych można stwierdzić, że główną przyczyną wyludniania się powiatu siemiatyckiego był ujemny przyrost naturalny, mniejszy problem stanowiło ujemne saldo migracji wewnętrznych.

Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

2.8.3. Liczba kobiet i mężczyzn

W 2021 roku 51% mieszkańców stanowiły kobiety, a 49% – mężczyźni. Współczynnik feminizacji wynosił 104.

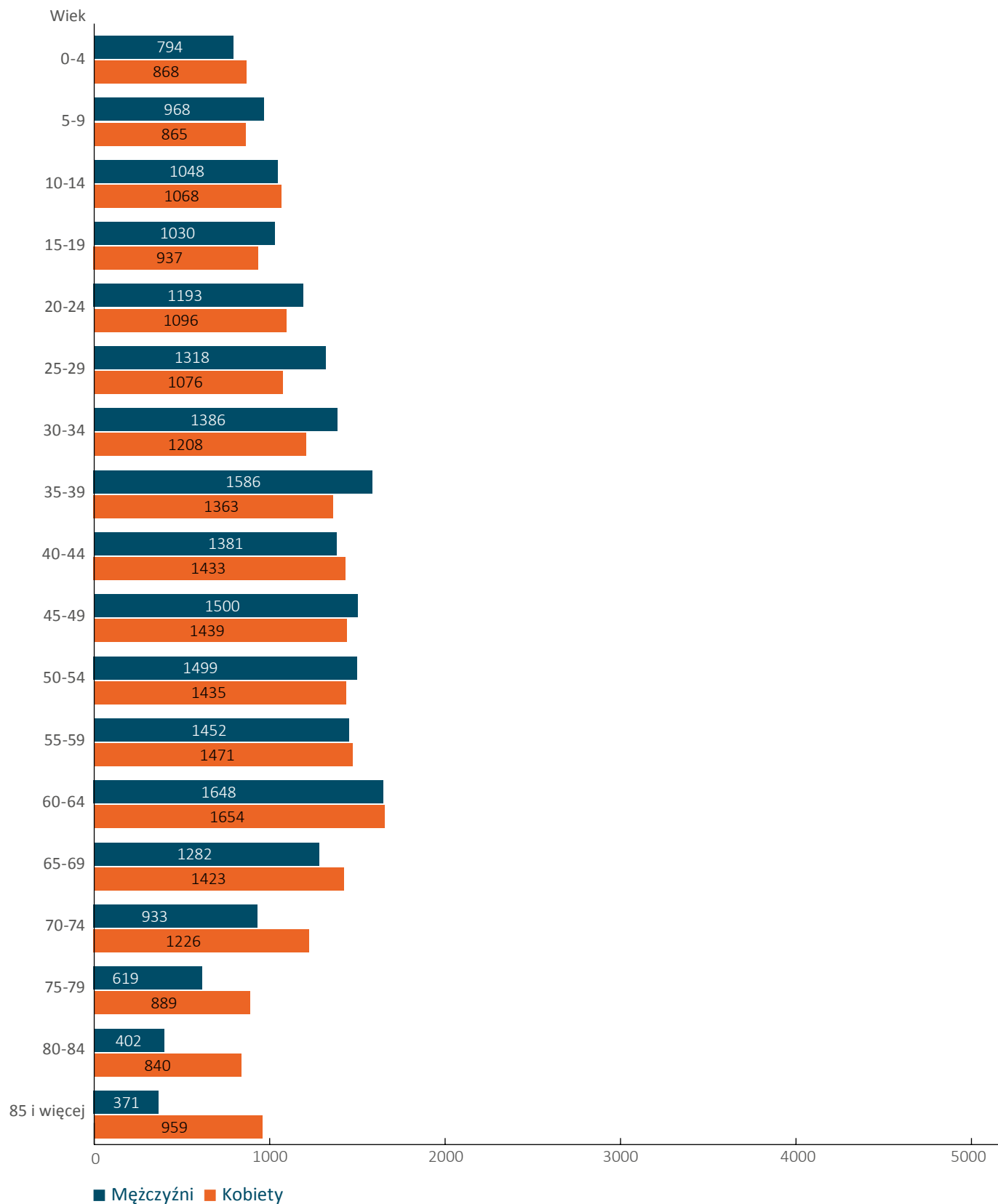
Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

2.8.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

Struktura demograficzna mieszkańców powiatu siemiatyckiego charakteryzowała się najwyższym udziałem w populacji osób w wieku 60–65 lat. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym jest wyższa od liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym. Najwyższy rozstęp między liczbą kobiet i mężczyzn obserwuje się wśród mieszkańców powyżej 85. roku życia. Powyżej 60. roku życia liczba mieszkańców spada. Po uwzględnieniu struktury społeczeństwa powiatu siemiatyckiego można je scharakteryzować jako regresywne, starzejące się.

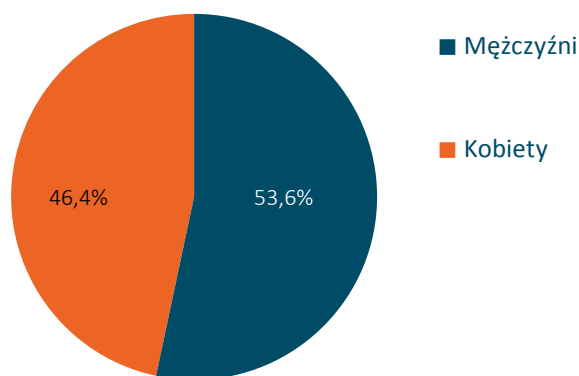
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

2.8.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

W 2021 roku w powiecie siemiatyckim mężczyźni stanowili 53,6% populacji w wieku 20–39 lat, a kobiety – 46,4%. Współczynnik feminizacji wynosił 88, zatem równowaga w tak ważnej dla rozwoju populacji grupie wiekowej była znacząco zachwiana.

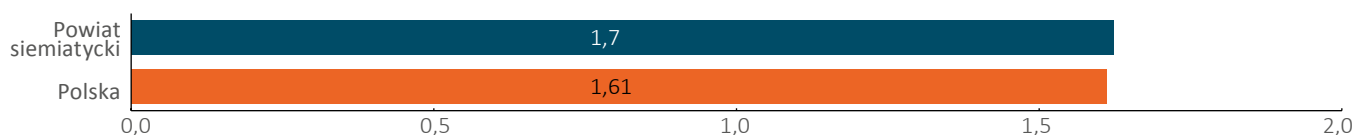
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

2.8.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

W powiecie siemiatyckim przeciętna liczba dzieci w rodzinie w 2021 roku była najwyższa wśród wszystkich powiatów analizowanych w niniejszym rozdziale i wynosiła 1,70.

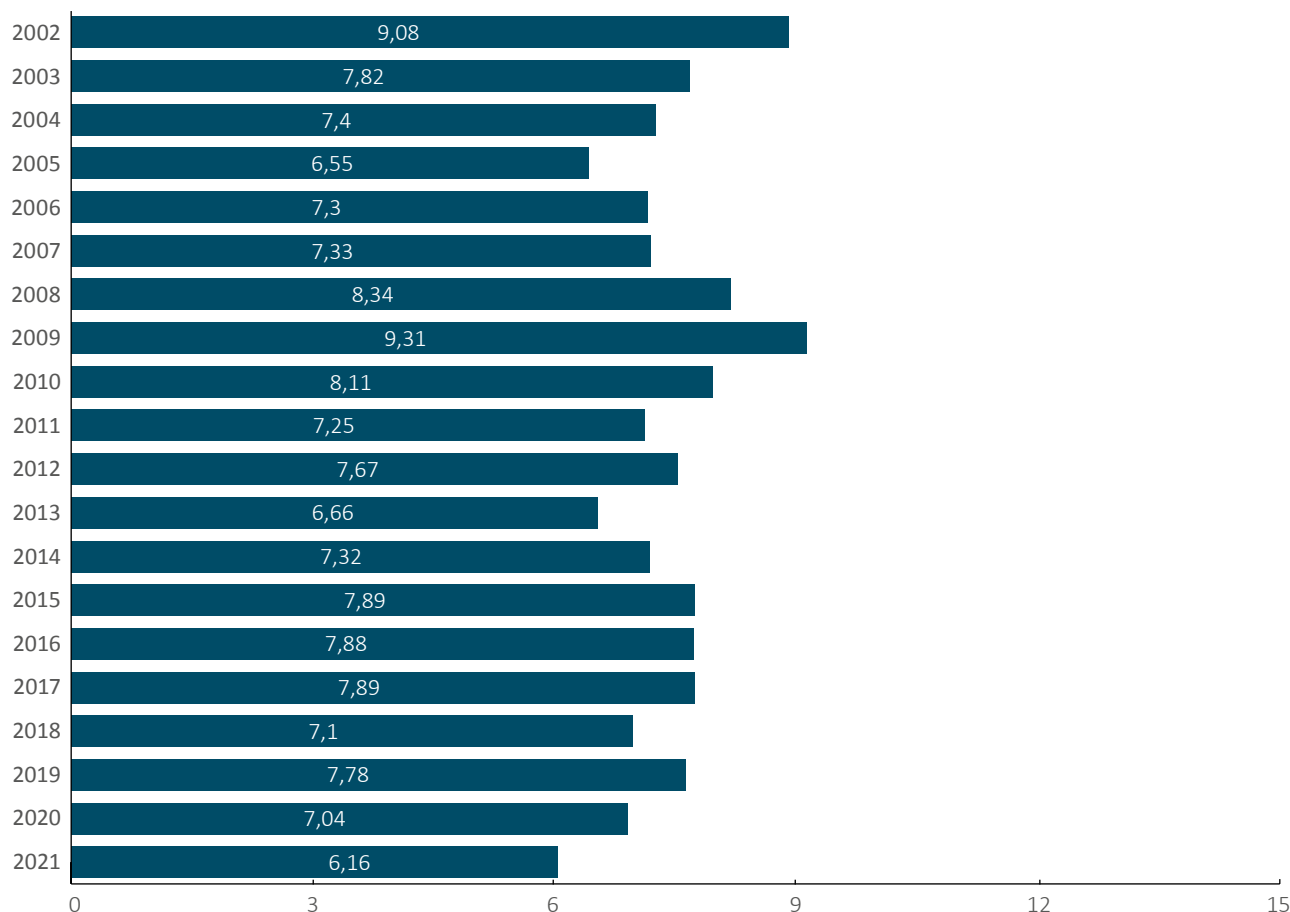
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

2.8.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

W analizowanym okresie obserwuje się spadek liczby urodzeń. W 2002 roku wskaźnik wynosił 9,08, a w 2021 roku – 6,16. Najwyższą liczbę urodzeń odnotowano w 2009 roku (9,31). Należy jednak nadmienić, że w powiecie siemiatyckim wskaźnik urodzeń w całym badanym okresie pozostawał poniżej średniej krajowej. W 2021 roku w Polsce przeciętna liczba urodzeń wynosiła 8,73, a w powiecie siemiatyckim – tylko 6,16. W 2015 roku został wprowadzony program „Rodzina 500+”, co spowodowało niewielki, choć zauważalny, wzrost urodzeń. W analizowanym powiecie w latach 2015, 2016 i 2017 liczba urodzeń pozostawała na takim samym poziomie. Następnym etapem programu w tym przypadku nie był zatem wzrost liczby urodzeń, ale zahamowanie jej spadku.

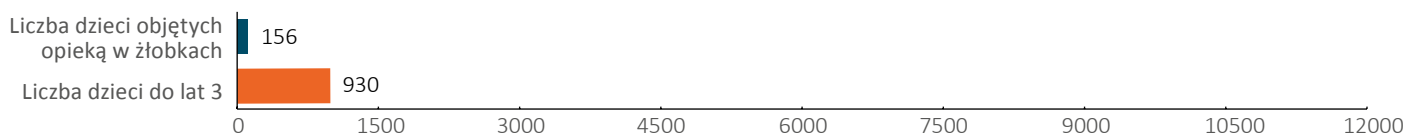
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

2.8.8. Liczba miejsc w żłobkach

W 2021 roku w powiecie siemiatyckim liczba dostępnych miejsc w żłobkach wynosiła 156, co zapewniało opiekę nad 16,8% dzieci do lat 3.

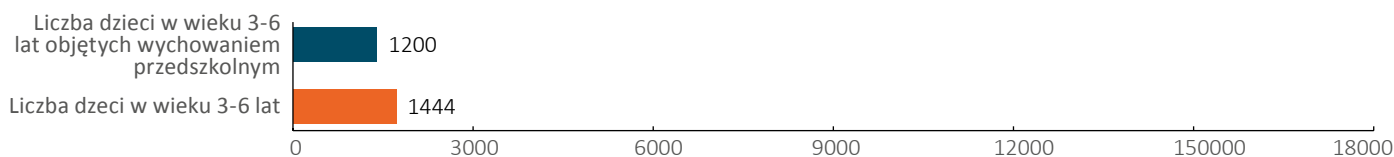
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

2.8.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

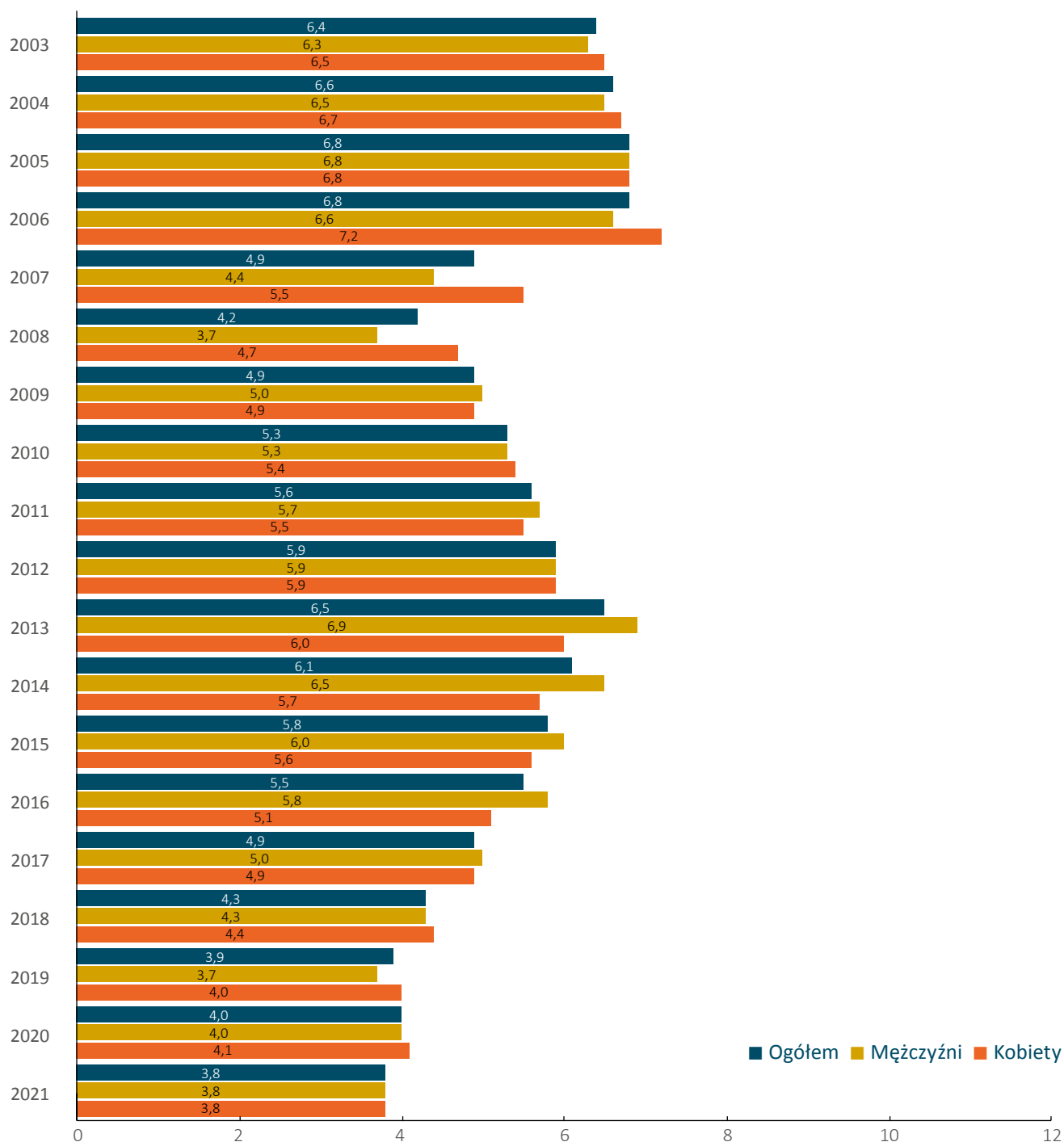
Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

2.8.10. Bezrobocie

W latach 2003–2006 bezrobocie w powiecie siemiatyckim nieznacznie rośnie, co stanowiło odwrotną tendencję względem spadającego poziomu bezrobocia w Polsce. Należy jednak wskazać, że poziom bezrobocia był wielokrotnie niższy niż średni wynik dla kraju. W latach 2007 i 2008 odnotowano spadek. Następnie od 2009 roku uwidocznił się kolejny wzrost do 6,5% w 2013 roku. Od tego czasu poziom bezrobocia spada. W 2021 roku sięgał 3,5%, co stanowiło najniższą wartość w analizowanym okresie i niższą niż średnio w Polsce oraz najniższą spośród powiatów analizowanych w niniejszym rozdziale.

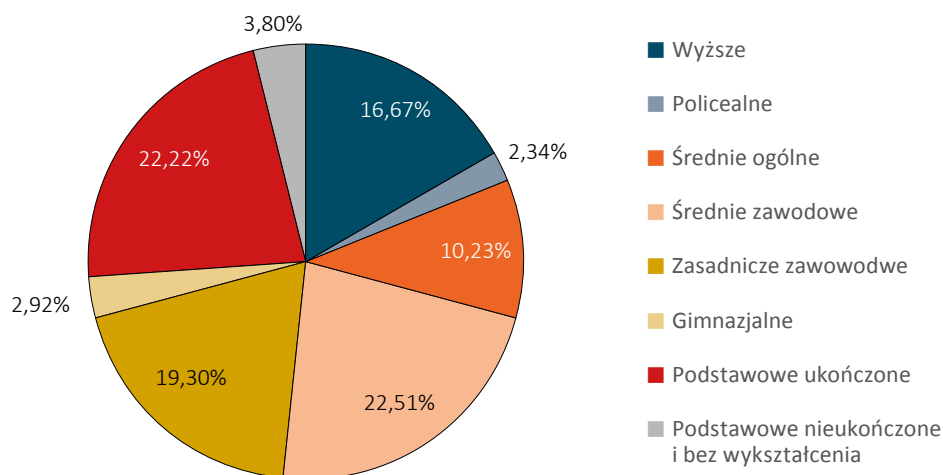
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

2.8.11. Poziom wykształcenia

Wśród mieszkańców powiatu siemiatyckiego najliczniejszą grupę stanowiły osoby posiadające wykształcenie średnie zawodowe (22,5%) oraz podstawowe ukończone (22,2%). Mniej liczną grupę tworzyli mieszkańcy o wykształceniu zasadniczym zawodowym (19,3%), 16,7% posiadało wykształcenie wyższe, 10,2% – średnie ogólne, 3,8% – podstawowe nieukończone, 2,9% – gimnazjalne, a 2,3% – policealne. Mieszkańcy powiatu siemiatyckiego są więc słabiej wykształceni na tle mieszkańców pozostałych analizowanych powiatów.

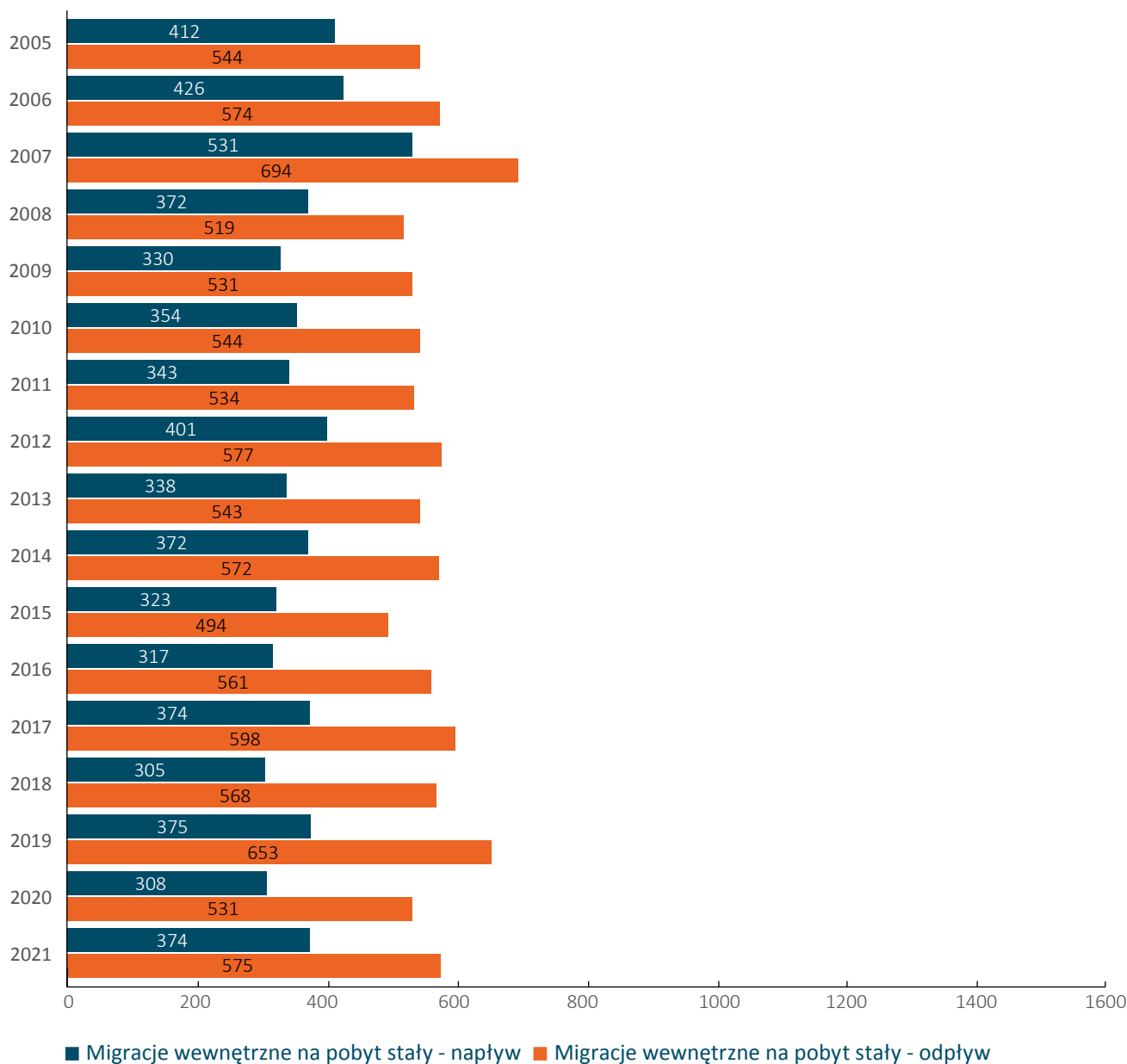
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

2.8.12. Dynamika migracji w czasie

W latach 2005–2021 liczba migracji wewnętrznych do (napływów) była niższa niż liczba migracji wewnętrznych z (odpływów). Najniższa liczba napływów została odnotowana w 2020 roku (okres pandemii COVID-19), a najwyższa – w 2007 roku. Najwyższa liczba odpływów przypada na rok 2007, a najniższa – na 2015. Liczba migracji zarówno odpływowych, jak i napływowych ulegała nieznacznym zmianom w ciągu badanego okresu, ale tendencji nie można określić jako jednoznacznie wzrostowej czy spadkowej.

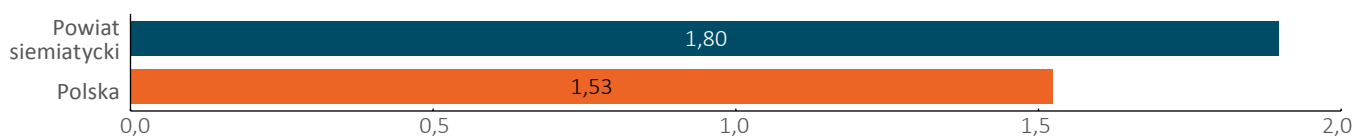
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

2.8.13. Warunki mieszkaniowe

W 2020 roku w powiecie siemiatyckim na jednego mieszkańca przypadało 1,80 izby, co stanowiło znacznie wyższą wartość niż średni współczynnik dla Polski (1,53).

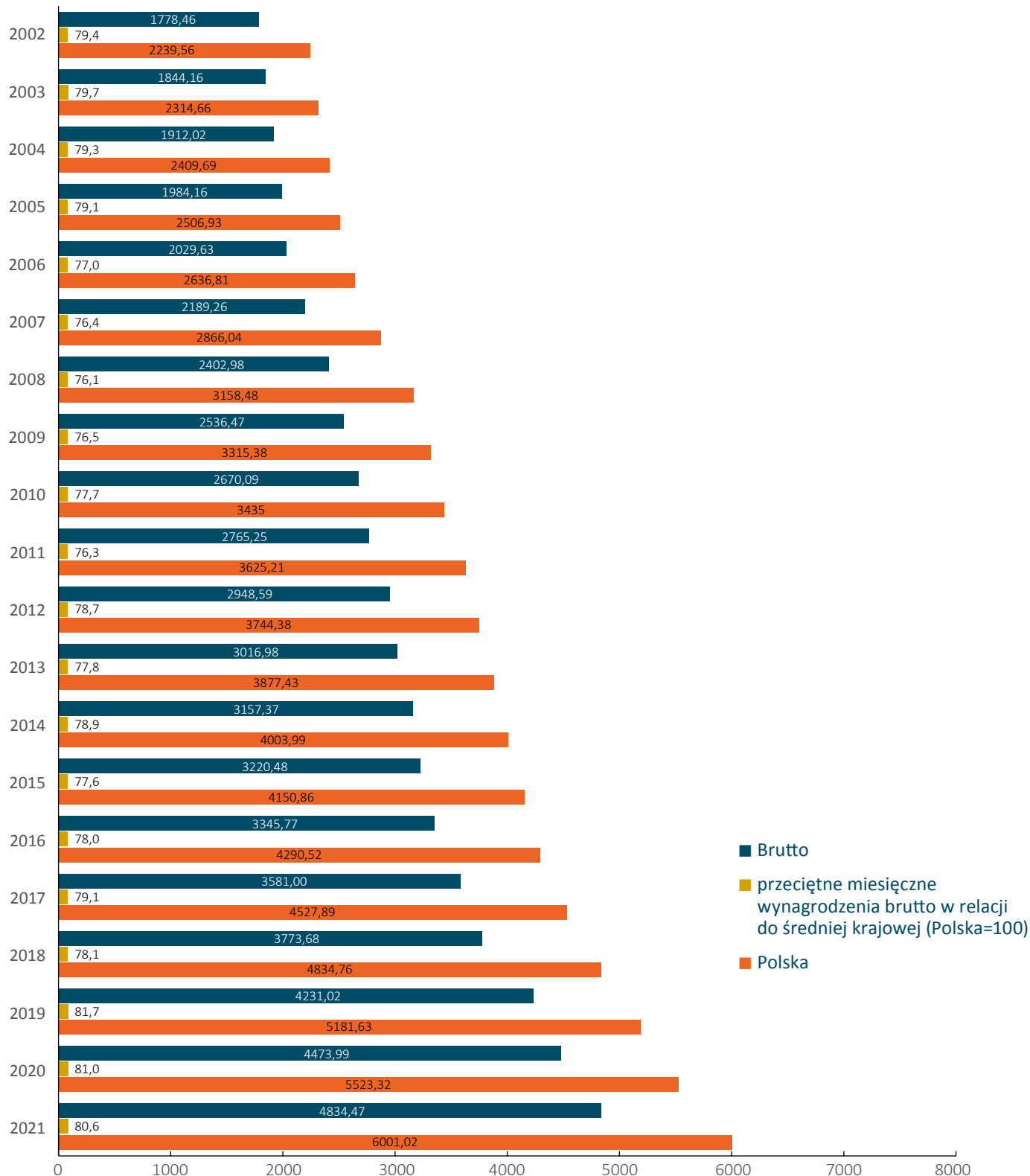
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

2.8.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

W ciągu 20 analizowanych lat przeciętne miesięczne wynagrodzenie w powiecie siemiatyckim pozostawało w porównywalnym stosunku do średniej krajowej, tj. w przedziale między 76% a 81%. Pomimo corocznego wzrostu wynagrodzeń dystans nominalny dzielący mieszkańców powiatu od wartości średniej krajowej corocznie wzrastał. W 2002 roku zarobki wynosiły średnio 1778,46 zł, co było niższą wartością o 461,10 zł od średniej krajowej. Pod koniec analizowanego okresu, tj. w 2021 roku, suma ta wynosiła już 1166,55 zł – o tyle mieszkańcy powiatu siemiatyckiego zarabiali mniej od statystycznego Polaka.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

2.9. Powiat sejneński

woj. podlaskie

ludność: 18 992

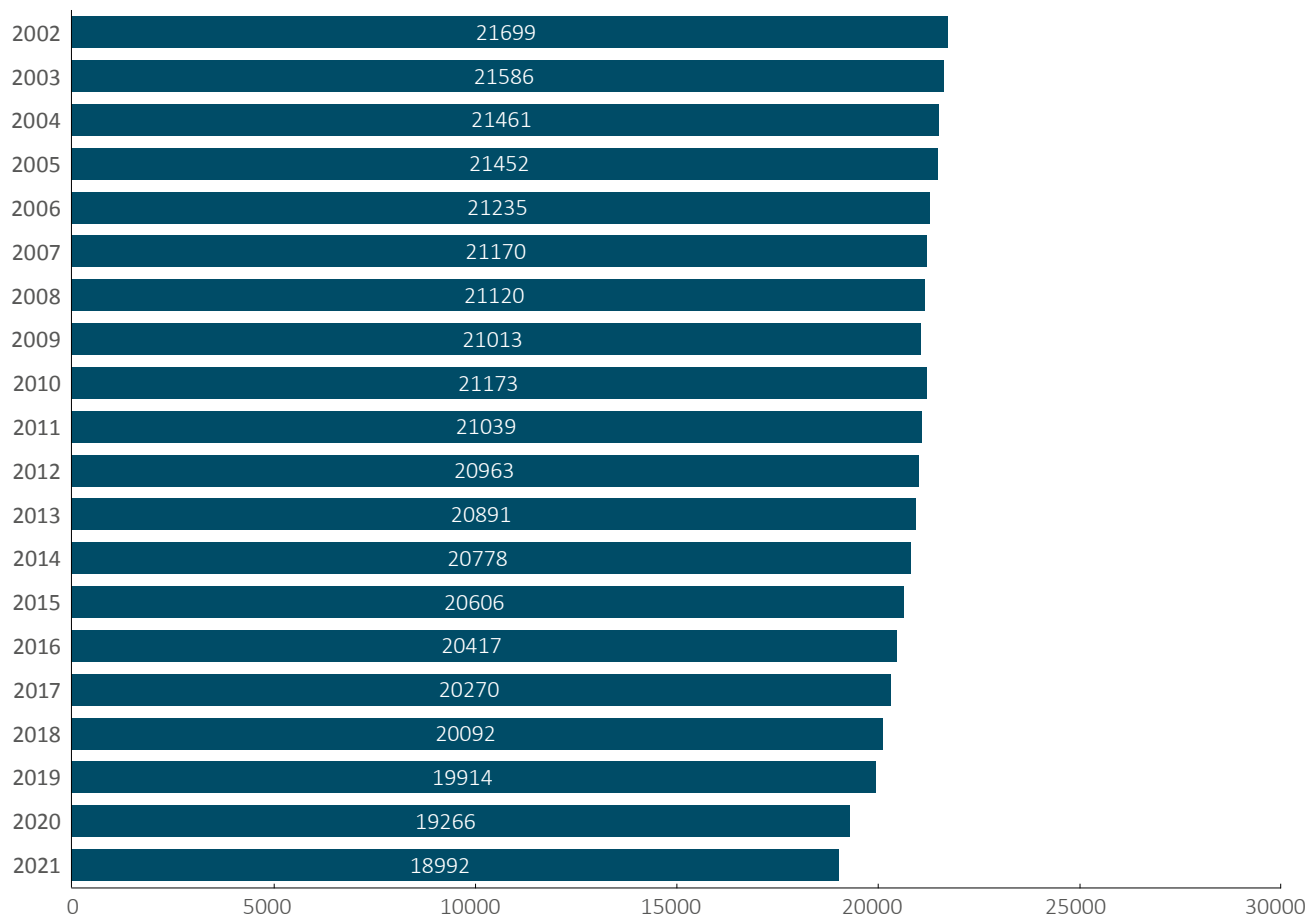

Powiat sejneński jest położony w województwie podlaskim, na wschodniej ścianie Polski, i zajmuje obszar 855 km². Graniczy z Białorusią oraz powiatami suwalskim i augustowskim. Powiat ten jest najmniej zaludniony w Polsce, jego siedzibą jest miasto Sejny. Powiat tworzą także gminy wiejskie: Giby, Krasnopol, Puńsk i Sejny oraz gmina miejska Sejny. W 2021 roku liczba mieszkańców wynosiła 18 992. W 2020 roku w powiecie odnotowano ujemny współczynnik salda migracji (-5,38) przy jednoczesnym niskim współczynniku dzietności ogólnej (TFR) – 1,10, co plasowało go na 10. miejscu od końca wśród wszystkich 380 polskich powiatów pod względem TFR. Należy również zaznaczyć, że powiat sejneński pozostaje najmniej licznym pod względem ludności wśród analizowanych w powyższym zestawieniu, a także wśród wszystkich analizowanych w tymże raporcie.

2.9.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

Liczba mieszkańców powiatu sejneńskiego od 2002 roku systematycznie malała. Wyjątek stanowił 2010 rok, w którym nastąpił nieznaczny wzrost liczby ludności o niespełna 0,8%. W latach 2002–2021 odnotowano spadek ogólnej liczby ludności o 12%.

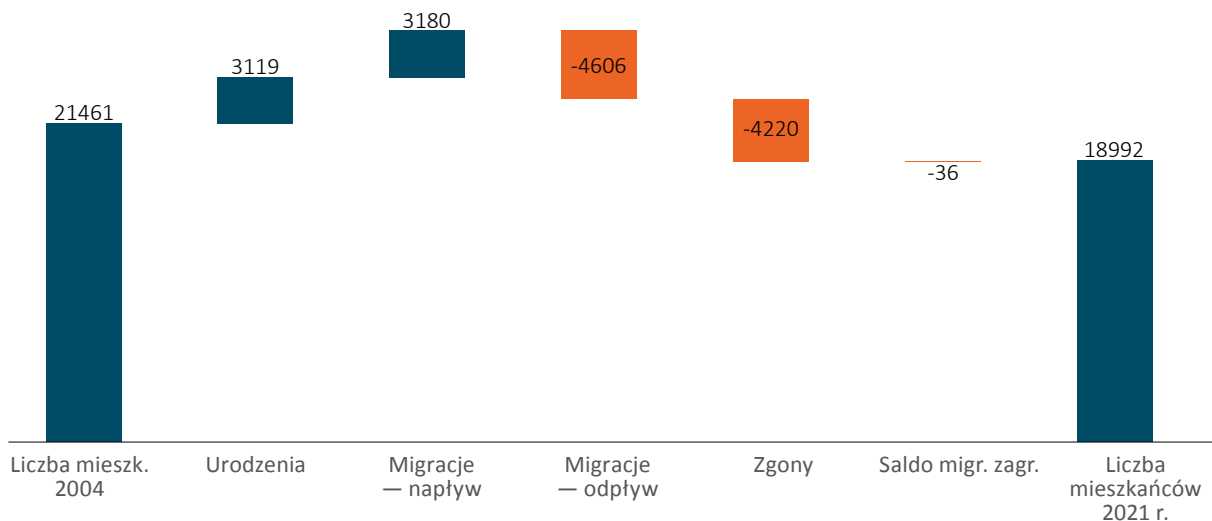
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

2.9.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

W 2004 roku liczba mieszkańców wynosiła 21 461. W latach 2004–2021 liczba urodzeń była niższa niż liczba zgonów, a liczba odpływów była wyższa niż napływów. Saldo migracji zagranicznych wyniosło -36. Głównym powodem wyludniania się powiatu sejneńskiego był ujemny przyrost naturalny. Migracje wewnętrzne stanowiły mniej istotną kwestię, choć znaczącą.

Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

2.9.3. Liczba kobiet i mężczyzn

W 2021 roku większą część mieszkańców stanowiły kobiety (50,3%) względem mężczyzn (49,7%). Współczynnik feminizacji wynosił 101, zatem można ten stan określić jako względną równowagę obu płci.

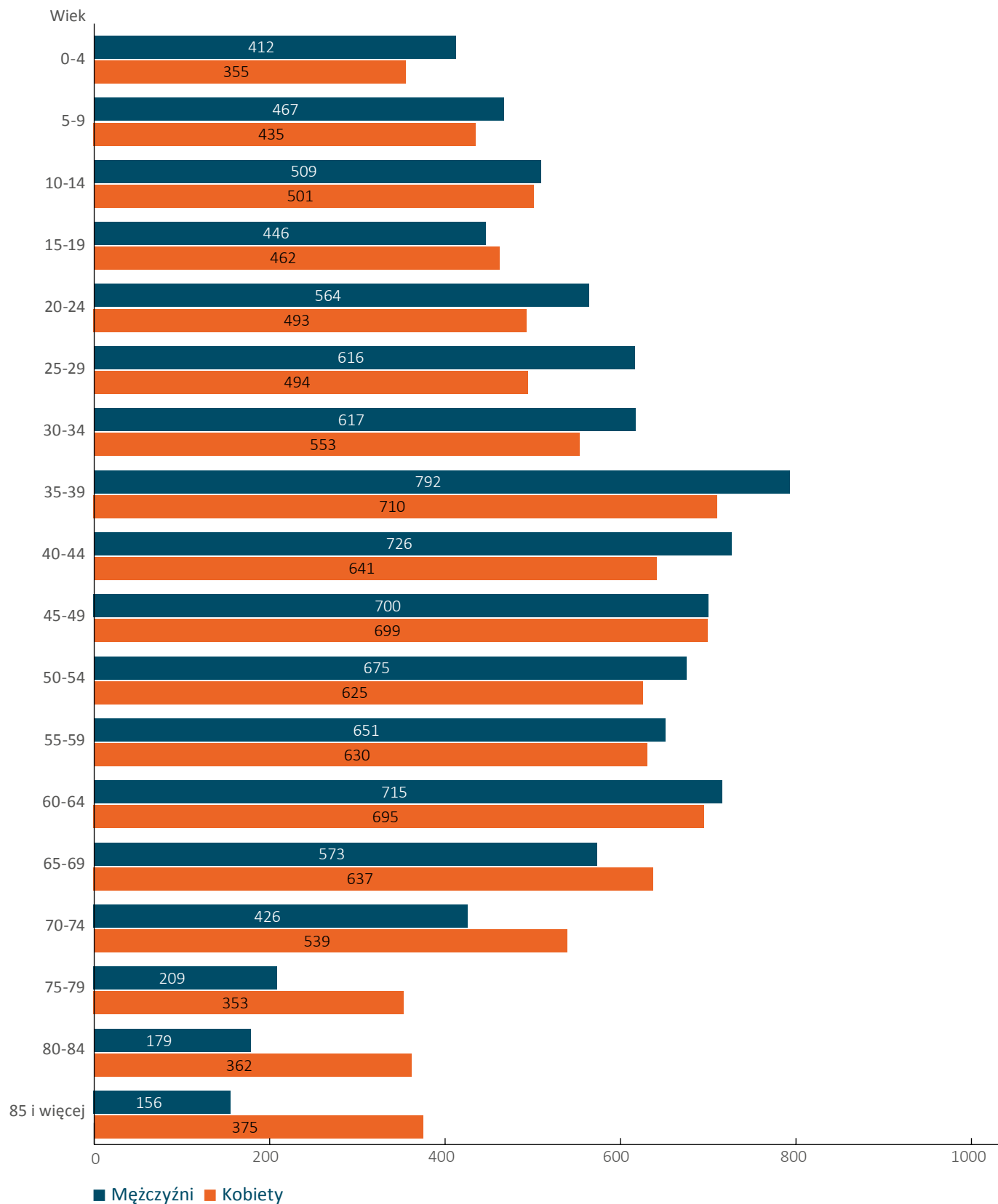
Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

2.9.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

W 2021 roku wśród najmłodszych mieszkańców w grupach wiekowych 0–4, 5–9, 10–14 lat była widoczna nadwyżka mężczyzn. W kolejnej grupie wiekowej, tj. 15–19 lat, odnotowano niewielką nadwyżkę kobiet, a powyżej 20. roku życia – kolejną, bardziej zauważalną nadwyżkę mężczyzn. Trend ten zmienia kierunek powyżej 65. roku życia, kiedy liczba ludności maleje, a liczba kobiet staje się znacząco wyższa. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w społeczności jest wyższy niż ludności w wieku przedprodukcyjnym. Społeczność ta wykazuje cechy typu regresywnego, społeczeństwa starzejącego się.

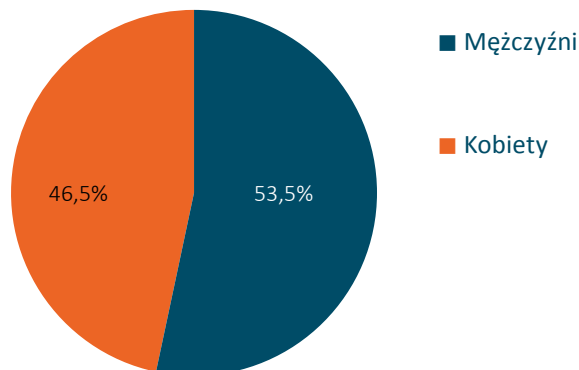
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

2.9.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

W grupie wiekowej 20–39 lat w 2021 roku dysproporcja pomiędzy liczbą kobiet i mężczyzn była wysoka. Współczynnik feminizacji kształtował się na poziomie 87. Liczba kobiet wynosiła 46,5%, a mężczyzn – aż 53,5%.

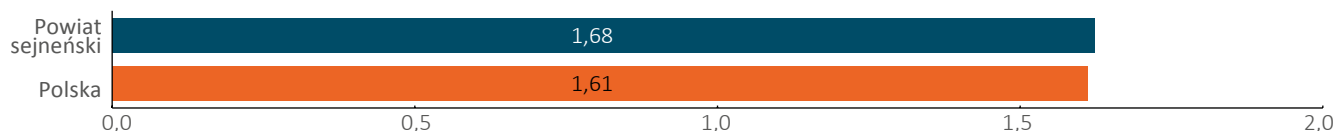
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

2.9.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

Przeciętna liczba dzieci w rodzinie w powiecie sejneńskim w 2021 roku wynosiła 1,68, co było wynikiem wyższym od średniej dla kraju o 0,07.

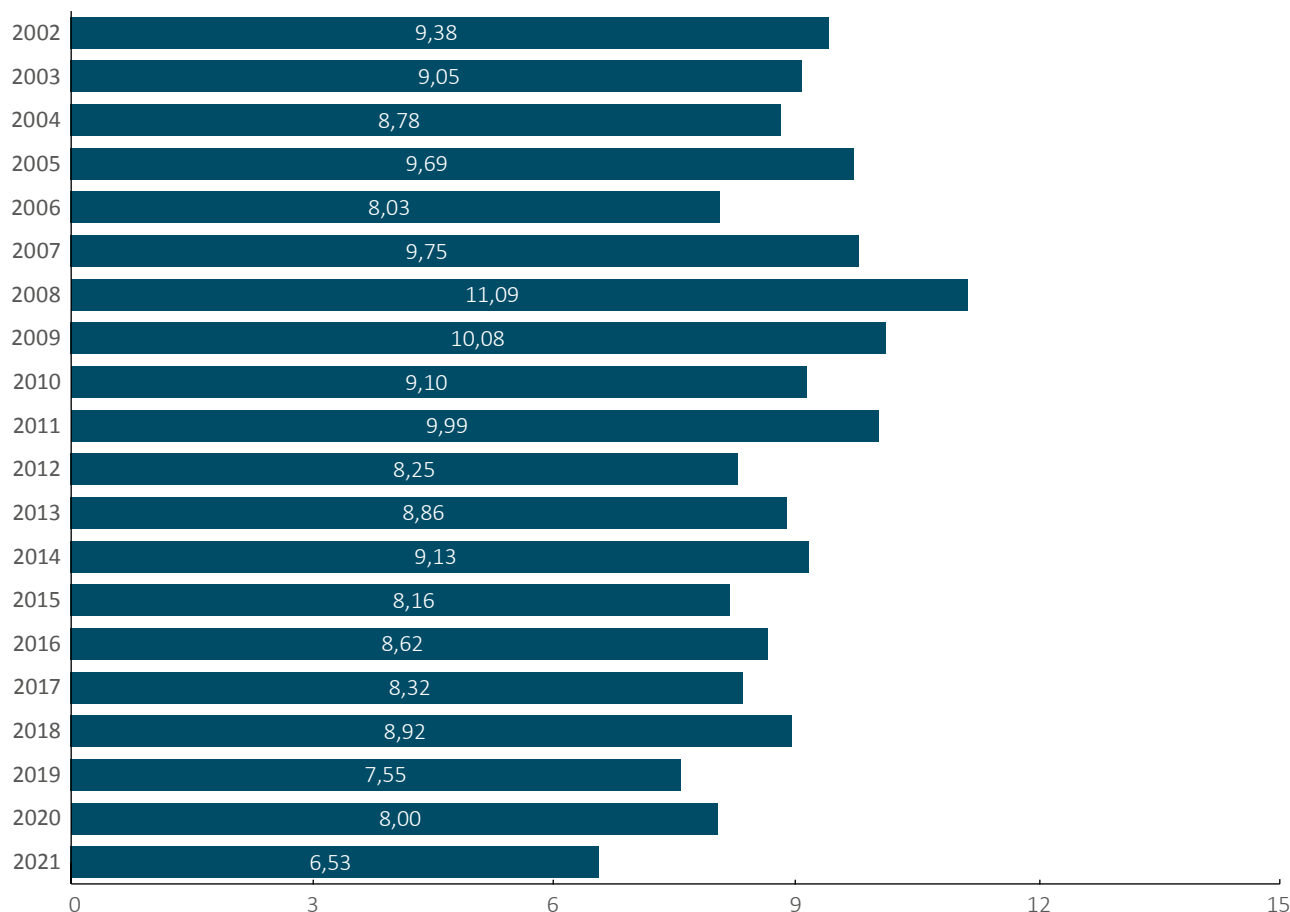
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

2.9.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

W 2002 roku liczba urodzeń żywych na 1000 ludności wynosiła 9,39, a w 2021 roku – 6,53, co daje spadek na przestrzeni 20 lat o 30%. Wykres charakteryzuje niesystematyczny spadek. Liczba urodzeń żywych osiągnęła najwyższy wynik w 2008 roku (11,09). Najwyższy spadek liczby urodzeń odnotowano w 2021 roku – 6,53 z 8,0 w 2020 roku.

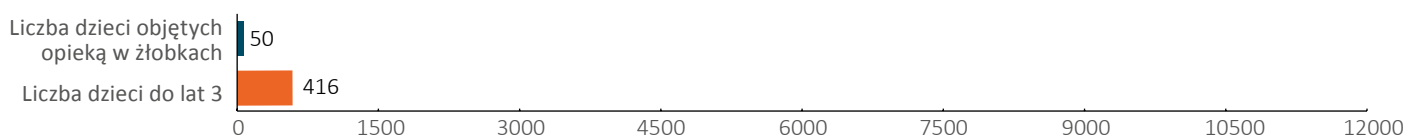
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

2.9.8. Liczba miejsc w żłobkach

W 2021 roku w powiecie sejneńskim liczba dostępnych miejsc w żłobkach wynosiła 50, co zapewniało opiekę nad 12% dzieci do lat 3.

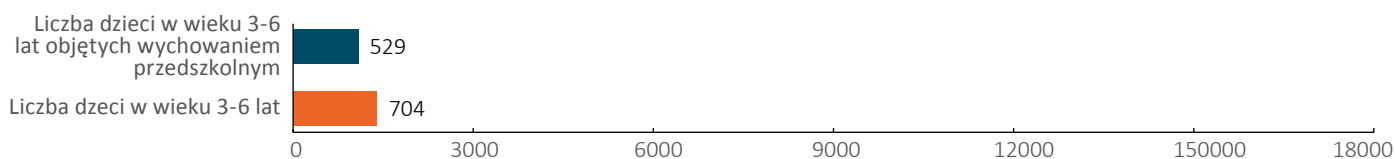
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

2.9.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

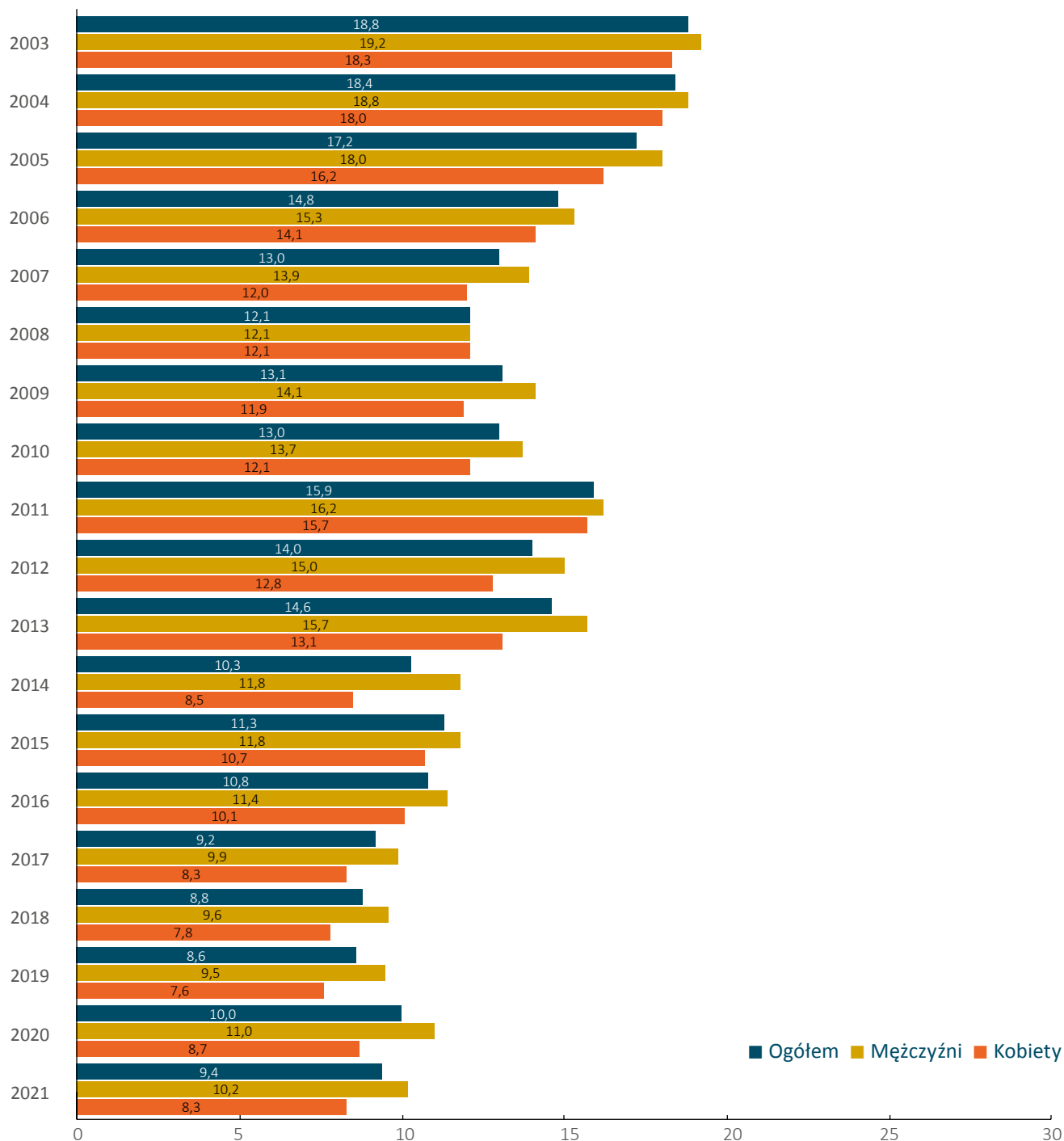
Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

2.9.10. Bezrobocie

Od 2003 do 2021 roku bezrobocie spadło z poziomu 18,8% do 9,4%. Zaznaczyć jednak należy, że w ciągu tych lat pozostawało ono na znacznie wyższym poziomie niż średnio w kraju w analogicznych okresach o nawet 6–7 punktów procentowych. W 2021 roku udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł 9,4%, podczas gdy w Polsce bezrobocie wyniosło 4%, co daje wartość ponad dwukrotnie wyższą. Co ciekawe i co stanowi odmienny trend od trendu widocznego w pozostałych analizowanych w tym rozdziale powiatach, procent bezrobotnych kobiet pozostaje niższy niż bezrobotnych mężczyzn. Jedynie w 2008 roku wartości te były zrównane.

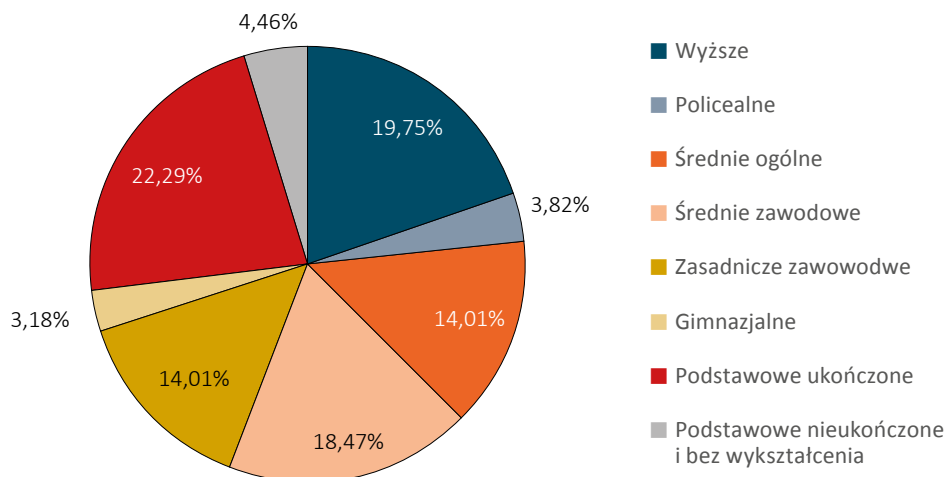
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

2.9.11. Poziom wykształcenia

W 2021 roku według danych NSP większość mieszkańców posiadała wykształcenie podstawowe ukończone (22,3%). Mniej liczną grupę mieszkańców, niemal jedną piątą, stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem wyższym (19,7%). 18,7% to osoby z wykształceniem średnim zawodowym, po 14% – średnim ogólnym oraz zasadniczym zawodowym, 4,5% – podstawowym nieukończonym, 3,8% – policealnym, a najmniej liczną grupę tworzyli mieszkańcy z wykształceniem gimnazjalnym – 3,2%. Jak wynika z powyższego wykresu, najliczniejszą grupą byli mieszkańcy o najniższym poziomie wykształcenia.

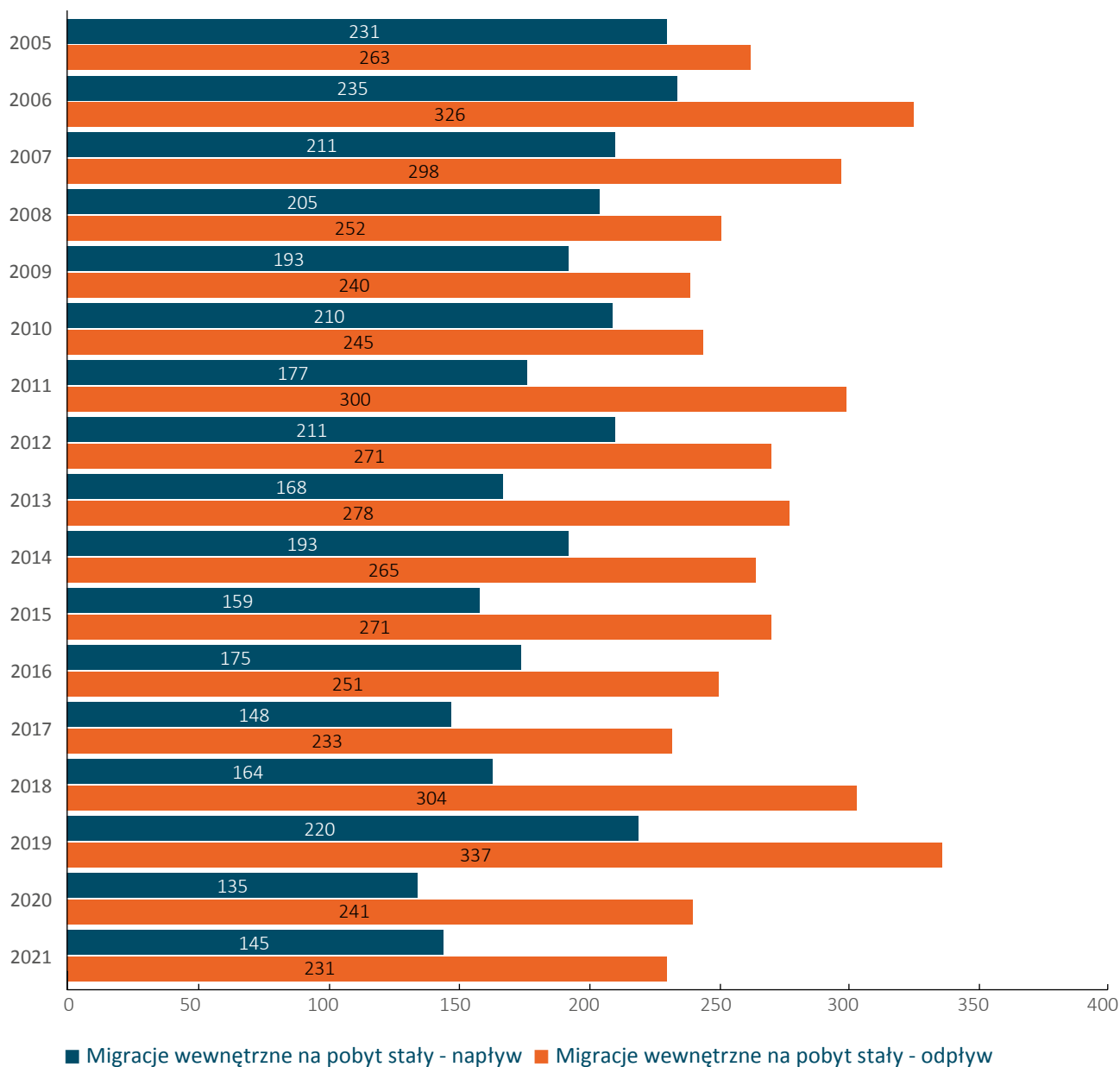
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

2.9.12. Dynamika migracji w czasie

W latach 2005–2021 liczba migracji wewnętrznych odptywowych była wyższa niż migracji napływowych. Podobnie jak w przypadku pozostałych powiatów trend ten wyhamował w 2020 roku z uwagi na pandemię koronawirusa, ale w przypadku powiatu sejneńskiego w 2021 roku liczba odptywów nadal malała, choć nieznacznie. Poziom zameldowań wzrósł, choć też w niewielkim stopniu.

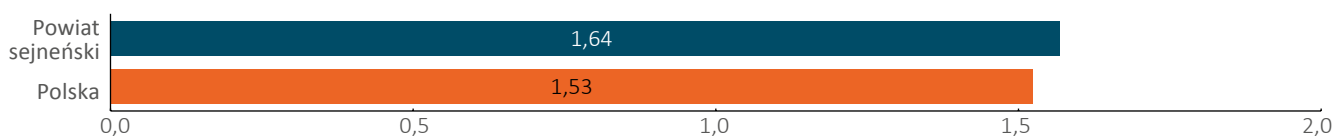
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

2.9.13. Warunki mieszkaniowe

W 2020 roku w powiecie sejneńskim na jednego mieszkańca przypadało 1,64 izby, co stanowiło statystycznie ponadprzeciętnie dobre warunki mieszkaniowe w stosunku do średniej dla Polski, która wynosiła 1,53.

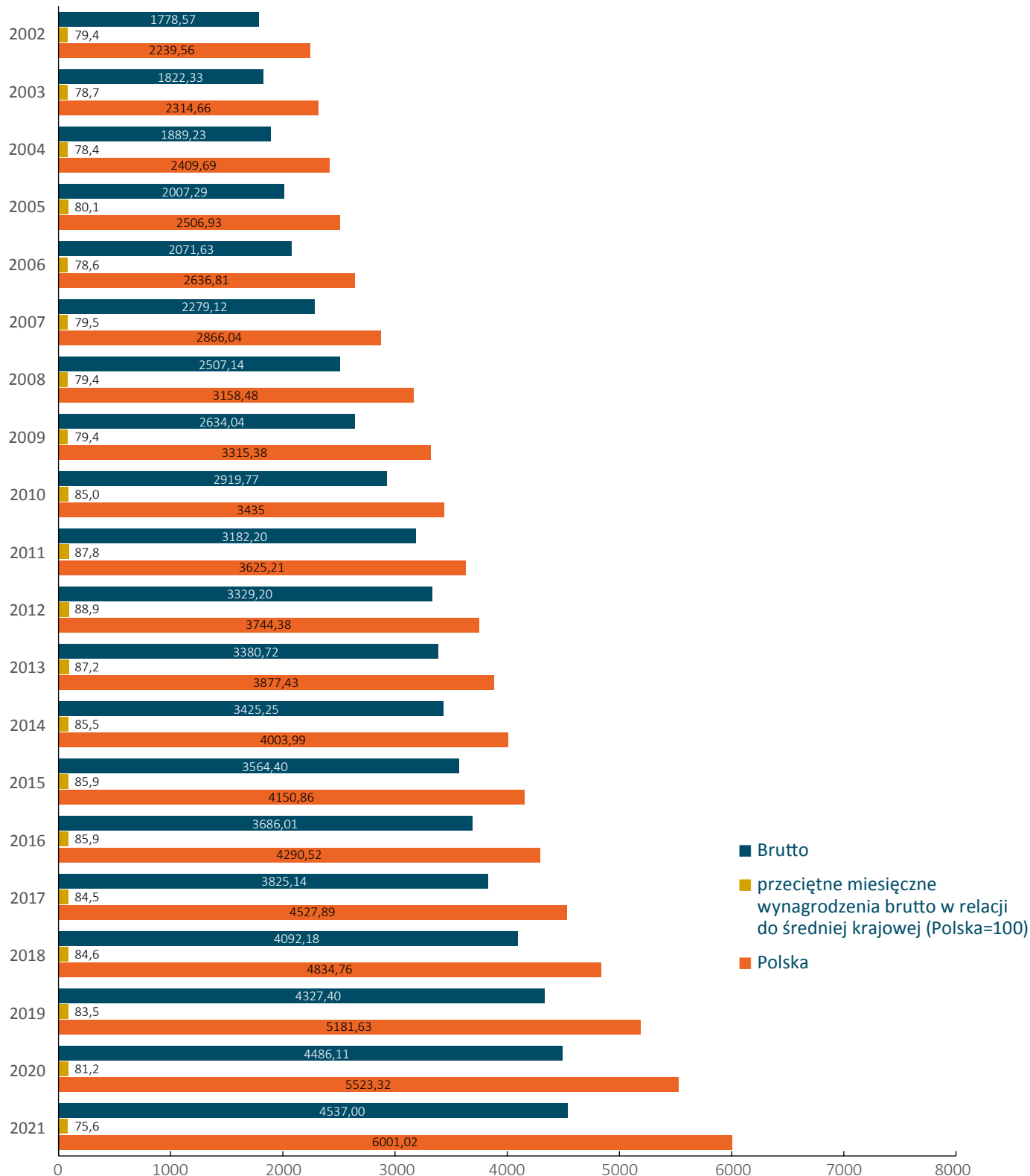
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

2.9.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

Sytuacja materialna mieszkańców powiatu sejneńskiego, wyrażona jako przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto, jest gorsza od średniej krajowej. W ciągu całego analizowanego okresu wynagrodzenie mieszkańców powiatu sejneńskiego pozostaje niższe od średniej krajowej o ok. 15–21%. W 2002 roku wynosiło 1778,57 zł, podczas gdy średnia krajowa wynosiła 2239,56 zł. Coroczny wzrost pensji nie przynosił wyrównania względem średniej krajowej. Najnowsze dane (GUS, 2021) pokazują, że przeciętny mieszkaniec powiatu sejneńskiego zarabiał miesięcznie o 1464,02 zł mniej od statystycznego Polaka.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

Podsumowanie

W zaprezentowanym zestawieniu przedstawiono 9 powiatów charakteryzujących się najniższym współczynnikiem salda migracji (WSM) przy jednoczesnym najniższym współczynniku dzietności ogólnej (TFR).

Najwyższy spadek liczby mieszkańców w latach 2002–2021 odnotowano w powiatach: siemiatyckim i hrubieszowskim (o 17%), a w Zamościu – o 11%.

We wszystkich analizowanych powiatach liczba kobiet w populacji przewyższała liczbę mężczyzn. Najwyższy współczynnik feminizacji występował w Chełmie.

Charakterystyczna dla prezentowanych powiatów była podobna struktura demograficzna – wyższa liczba ludności w wieku poprodukcyjnym względem mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym. W większości powiatów była zauważalna nadwyżka liczby mężczyzn w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, a w wieku poprodukcyjnym odnotowano nadwyżkę kobiet. Po 60. roku życia spadała liczba mieszkańców.

W grupach wiekowych 20–39 lat dominowali mężczyźni. Najniższy współczynnik feminizacji odnotowano w powiatach: sejneńskim (87) i siemiatyckim (88).

We wszystkich analizowanych powiatach i miastach na prawach powiatu odnotowano spadek liczby urodzeń żywych na 1000 ludności w latach 2002–2021.

Opieka nad dziećmi do lat 3 w każdym z analizowanych powiatów zabezpieczała niewielki odsetek względem populacji. Najwyższą liczbę miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych zapewniono w Przemyślu (27,4%) oraz Chełmie (27,3%). W powiecie hrubieszowskim było najmniej miejsc w żłobkach – 2,2%.

Pomimo niskiego TFR przeciętna liczba dzieci w rodzinie w 5 powiatach pozostawała w 2021 roku na poziomie wyższym bądź równym średniej krajowej. Najmniej liczne potomstwo posiadali mieszkańcy Konina (1,46) oraz pozostałych miast na prawach powiatu.

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy w populacji mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2003–2021 był podobny w większości powiatów – w każdym odnotowano lawinowy spadek poziomu bezrobocia. Wyjątek stanowił powiat siemiatycki, w którym poziom bezrobocia w początkowym okresie wzrastał. Należy jednak zaznaczyć, że w powiecie siemiatyckim bezrobocie w analizowanym okresie pozostawało na bardzo niskim poziomie.

Najwyższy poziom wykształcenia, mierzony jako najwyższy udział procentowy osób o wykształceniu wyższym, w 2021 roku posiadali mieszkańcy Zamościa (30,63%), najniższy zaś – mieszkańcy powiatu braniewskiego (16,17%).

We wszystkich analizowanych powiatach poziom migracji wewnętrznych do (napływ) stanowił niższą wartość niż migracji wewnętrznych z (odpływ).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pozostawało na poziomie niższym od średniej krajowej. Jedynie w trzech miastach: Koninie, Zamościu i Przemyślu uzyskano wynik wyższy niż mediana wynosząca w 2021 roku 5070,22 zł.

3. Miejsca, które mają szansę, czyli 2 powiaty o najwyższym współczynniku migracji i najniższym współczynniku dzietności

Lp.	Powiat	Województwo	Ludność 2021	WSM 2021	TFR 2021	1)	2) K%	3) urodzenia	4) bezrobocie	5) izby	6) wykształcenie wyższe	7) wynagrodzenia brutto	8) żłobki	9) dzieci
1	olsztyński	warmińsko-mazurskie	128 935	7,28	1,17	16%	49,1%	7,42	4,0%	1,45	24,11%	5205,74 zł	11,2%	1,64
2	Kraków	małopolskie	802 583	4,53	1,17	6%	51,7%	10,82	2,9%	1,63	45,68%	7203,41 zł	33,2%	1,48
	POLSKA		37907704	-1,18	1,34	-0,4%	49,2%	8,7	5,4%	1,53	25,2%	6001,02 zł <i>Mediana 5070,22 zł</i>	15,5%	1,61

- Zmiana liczby **mieszkańców** w ciągu 20 lat (2002-2021) w % (dane: GUS)
- Liczba **kobiet** w wieku 20-39 lat (dane: GUS, 2021)
- Liczba urodzonych **dzieci** na 1000 ludności w 2021 roku (dane: GUS, 2021)
- Poziom **bezrobocia** w 2021 roku (dane: GUS, 2021)
- Liczba **izb** na 1 mieszkańca (dane: GUS, 2020)
- % mieszkańców z **wykształceniem** wyższym (dane: NSP 2021)
- Wynagrodzenia** brutto (dane: GUS, 2021)
- % dzieci do lat 3. objętych opieką **żłobkową** (dane: GUS, 2021)
- Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (dane: NSP 2021)

W powyższej tabeli przedstawiono zaledwie 2 jednostki samorządowe – 1 powiat i 1 miasto na prawach powiatu, które udało się wyłonić spośród 380, ponieważ spełniały jednocześnie dwa warunki: wysokiego współczynnika salda migracji (WSM) przy niskim wskaźniku dzietności (TFR). Były to powiat olsztyński, a także miasto Kraków. Co ciekawe, wskaźnik TFR pozostawał na takim samym poziomie – 1,17. Współczynnik salda migracji był wyższy w powiecie olsztyńskim (7,28) niż w Krakowie (4,53). Jednostki te są położone w oddalonych od siebie województwach – warmińsko-mazurskim i małopolskim.

Z case study tychże dwóch powiatów udało się wyłonić pewne cechy wspólne. Te dwie jednostki łączy nie tylko wzrost liczby mieszkańców w okresie 20 lat, lecz także niski poziom bezrobocia wśród ludności w wieku produkcyjnym w 2021 roku oraz dodatni przyrost naturalny. Wszystko pozostałe je dzieli. Struktura mieszkańców według płci w powiecie olsztyńskim jest zbliżona, w Krakowie widoczna jest nadwyżka kobiet, zwłaszcza w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. W Krakowie społeczeństwo ma cechy społeczeństwa starzejącego się, a w powiecie olsztyńskim ma charakter zastojowy. Na przestrzeni 20 lat w powiecie olsztyńskim liczba urodzeń spadła o blisko 30%, a w Krakowie wzrosła o blisko 40%. Liczba miejsc w żłobkach w powiecie olsztyńskim była niska (11,2%), a w Krakowie zapewniono miejsca 33,2% najmłodszych mieszkańców, co może pokrywać zapotrzebowanie na tę formę opieki dla najmłodszych. Poziom bezrobocia w obu jednostkach w ostatnim czasie pozostawał niski, ale w Krakowie problem związany z poszukiwaniem pracy właściwie nie istniał przez 19 analizowanych lat, a w powiecie olsztyńskim stopa bezrobocia pozostawała na wyższym poziomie niż średni wskaźnik dla kraju. Poziom wykształcenia mieszkańców również różnicował te dwa powiaty, tak samo jak warunki mieszkaniowe czy poziom wynagrodzenia.

Z uwagi na skąpą próbę trudno w sposób konkretny i jednoznaczny scharakteryzować powiaty o wysokim współczynniku migracji oraz niskim współczynniku dzietności.

3.1. Powiat olsztyński

woj. warmińsko-mazurskie

ludność: 128 935

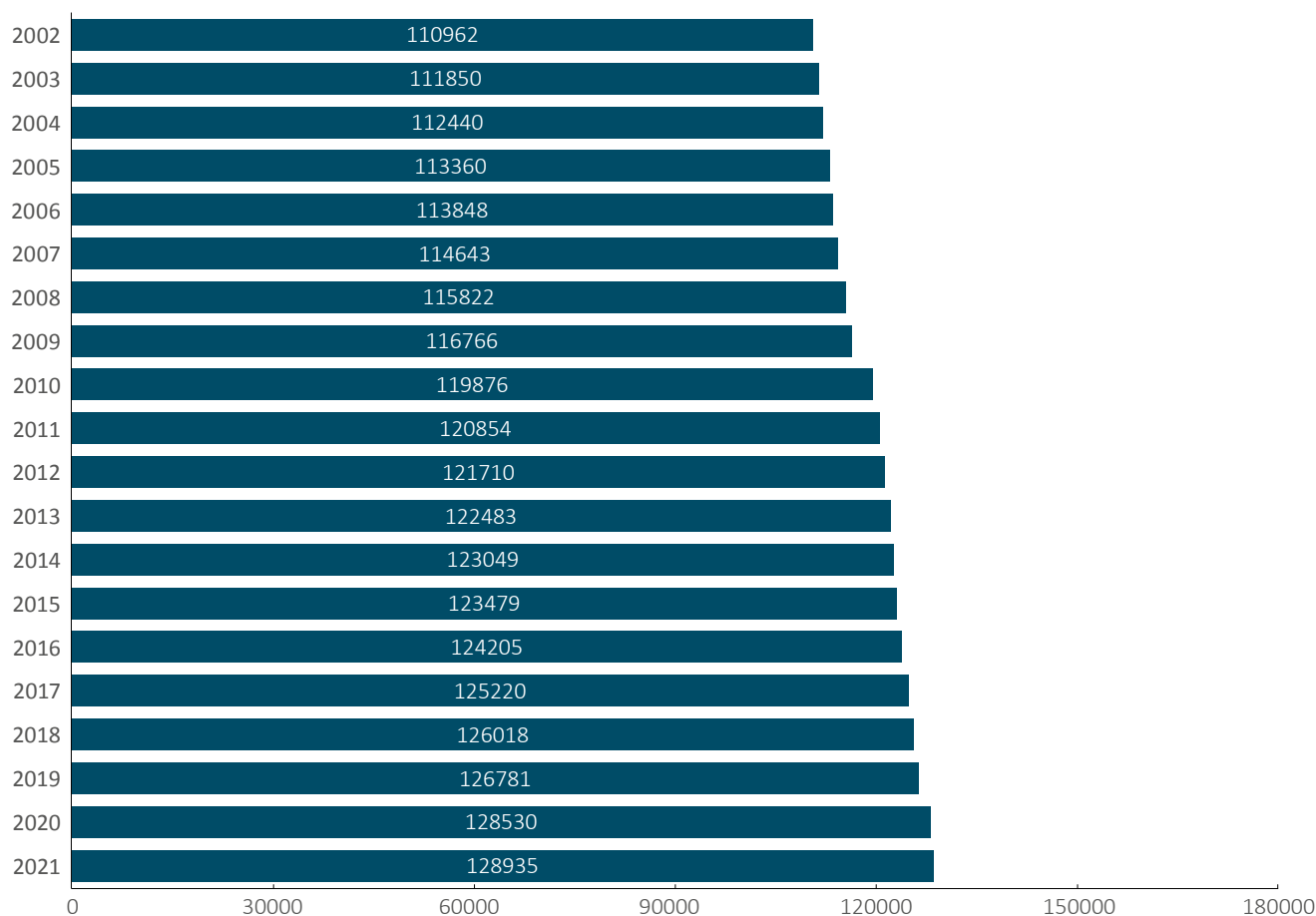

Powiat olsztyński jest położony w województwie warmińsko-mazurskim i zajmuje obszar 2838 km². W 2021 roku liczba mieszkańców wynosiła 128 935. Powiat olsztyński tworzy 12 gmin skupionych wokół miasta Olsztyna, które jest miastem na prawach powiatu, zatem nie należy do powiatu olsztyńskiego. Do tych gmin należą m.in.: Barczewo, Biskupiec, Dobre Miasto, Kolno czy Olsztynek. Ze względu na swoje położenie wśród jezior obszar ten pozostaje atrakcyjny turystycznie. W 2021 roku w powiecie olsztyńskim odnotowano wysoki współczynnik salda migracji (7,28) przy jednoczesnym niskim współczynniku dzietności ogólnej (TFR) – 1,17.

3.1.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

Powiat olsztyński od 2002 do 2021 roku zyskał 16% mieszkańców. W 2002 roku teren ten zamieszkiwało 110 962 osób, a w 2021 roku – już 128 935.

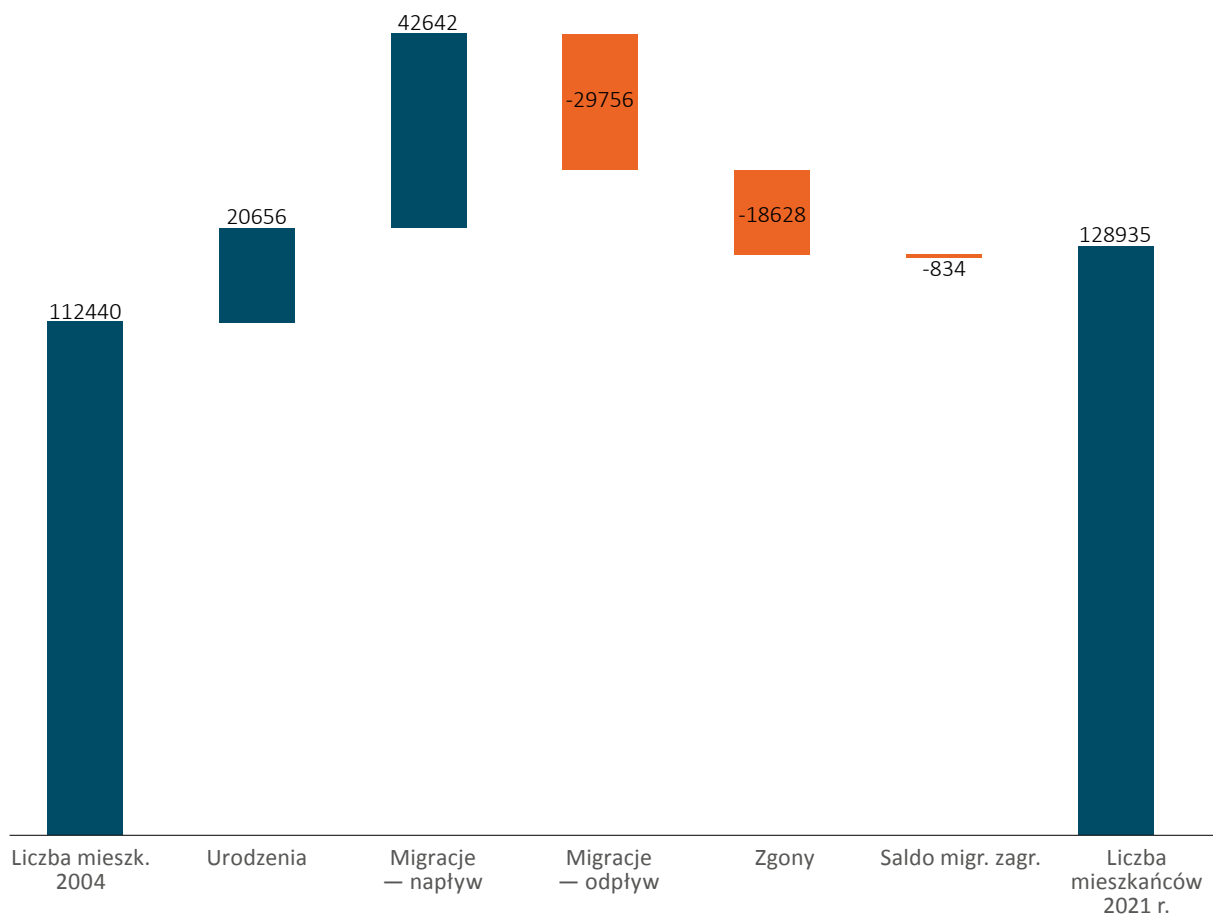
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

3.1.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

W 2004 roku liczba mieszkańców wynosiła 112 440 osób. W latach 2004–2021 liczba urodzeń była wyższa niż liczba zgonów. Odnotowano również wyższą wartość migracji do (napływ) względem migracji z (odpływ). Saldo migracji zagranicznych również stanowi wynik ujemny. Główną przyczyną wzrostu liczby mieszkańców był wysoki przyrost naturalny, duże znaczenie miało również dodatnie saldo migracji.

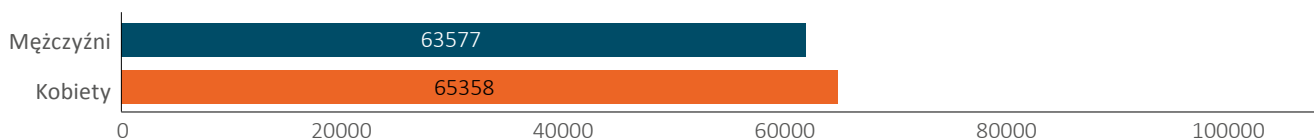
Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

3.1.3. Liczba kobiet i mężczyzn

W 2021 roku większą część mieszkańców stanowiły kobiety (50,7%) względem mężczyzn (49,3%). Współczynnik feminizacji wynosił 103.

Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

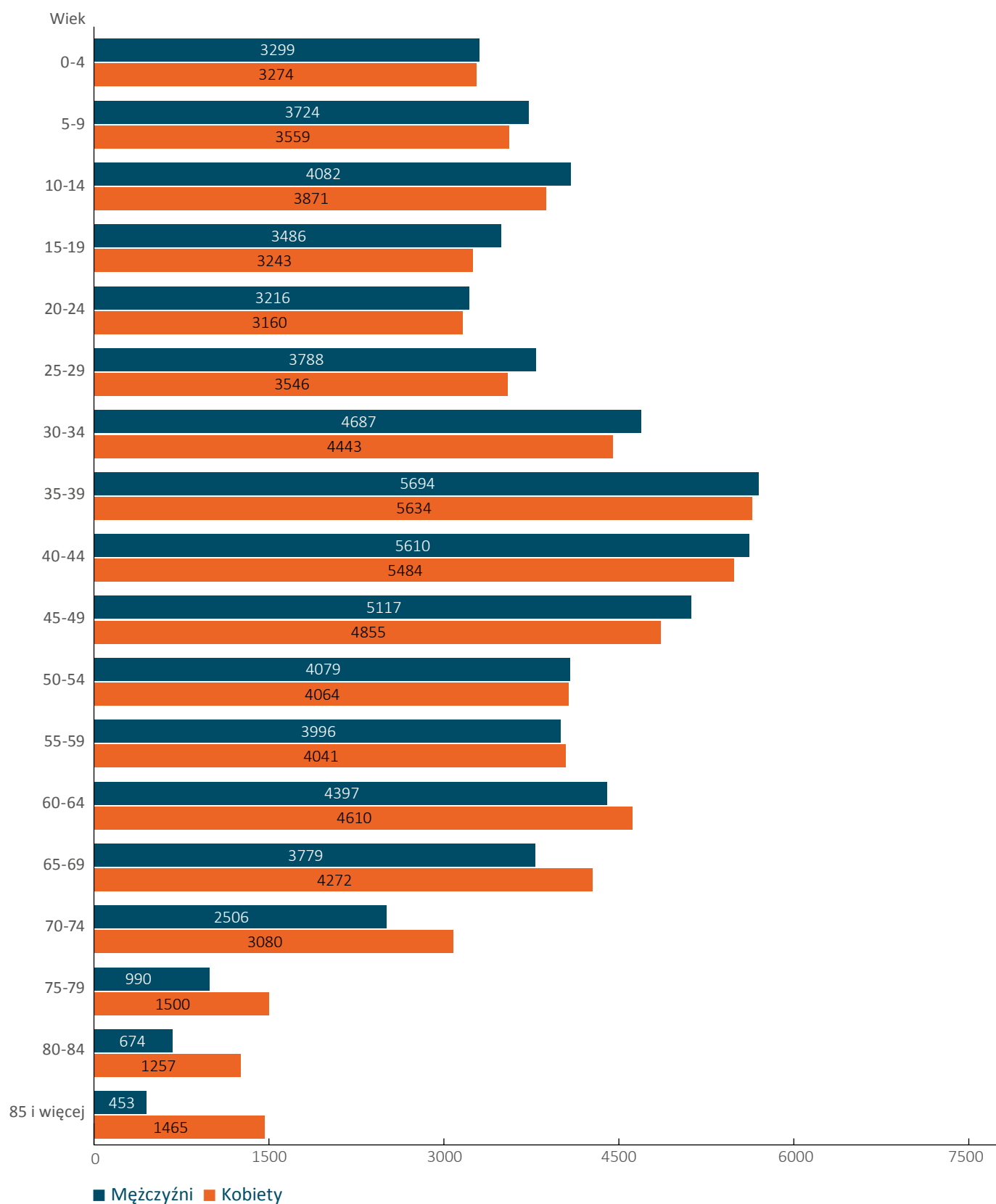

3.1.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

W 2021 roku w kohortach wiekowych 0–54 lata obserwuje się nadwyżkę mężczyzn. Wśród ludności powyżej 55. roku życia następuje odwrócenie trendu na korzyść kobiet. W kolejnych (starszych) grupach wiekowych, prawdopodobnie na skutek nadumieralności mężczyzn, przewaga liczebna kobiet stopniowo wzrasta.

Co ciekawe, w grupie wiekowej 80–84 lata nadwyżka kobiet jest dwukrotna, a wśród najstarszej części społeczeństwa – trzykrotna. Struktura demograficzna powiatu olsztyńskiego wykazuje cechy społeczeństwa zastojowego (dojrzałego).

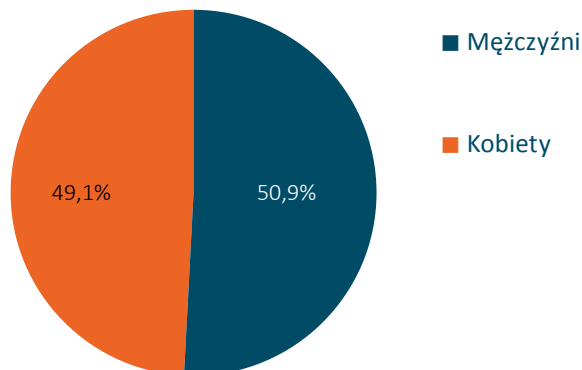
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

3.1.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

W grupie wiekowej 20–39 lat w 2021 roku obserwuje się względną równowagę liczebną przedstawicieli obu płci. Kobiety stanowią mniejszość (49,1%), a współczynnik feminizacji wynosi 96.

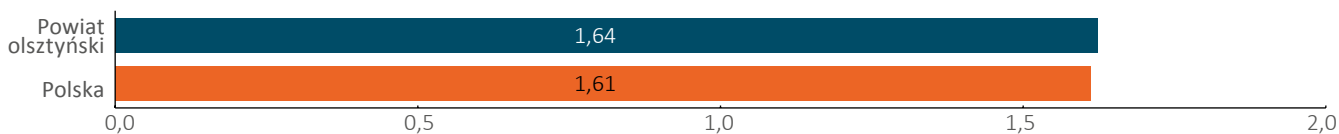
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

3.1.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

W powiecie olsztyńskim w 2021 roku przeciętna liczba dzieci w rodzinie wynosiła 1,64 i był to wynik wyższy od średniej krajowej o 0,03.

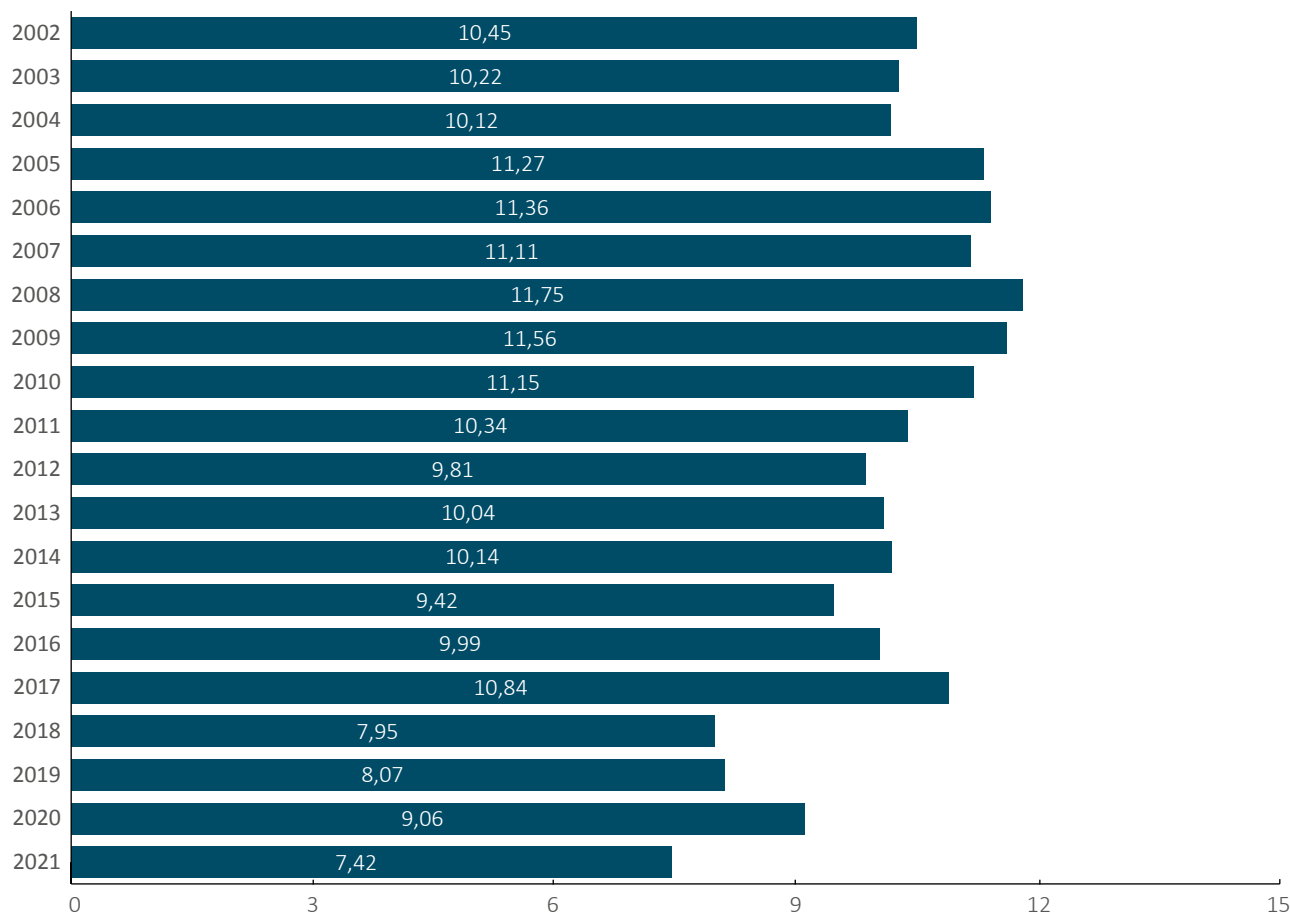
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

3.1.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

W 2002 roku liczba urodzeń żywych na 1000 ludności wynosiła 10,45, a w 2021 roku – tylko 7,42, co daje spadek na przestrzeni 20 lat o 29%. Należy nadmienić, że przez większość lat liczba urodzeń w powiecie olsztyńskim była powyżej średniej krajowej lub w jej okolicach. W 2017 roku ostatni raz liczba ta przekroczyła pułap 10 (10,84), w kolejnym roku nastąpił drastyczny spadek urodzeń wynoszący 26% (do 7,95). W 2019 roku był niewielki wzrost, który został ponowiony w 2020 roku, natomiast rok 2021 przyniósł kolejny spadek. Od 2017 roku liczba ta pozostaje poniżej średniej krajowej.

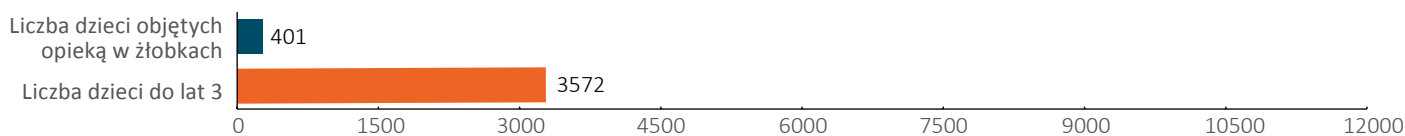
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

3.1.8. Liczba miejsc w żłobkach

W 2021 roku w powiecie olsztyńskim liczba dostępnych miejsc w żłobkach wynosiła 401, co zapewniało opiekę nad 11,2% dzieci do lat 3.

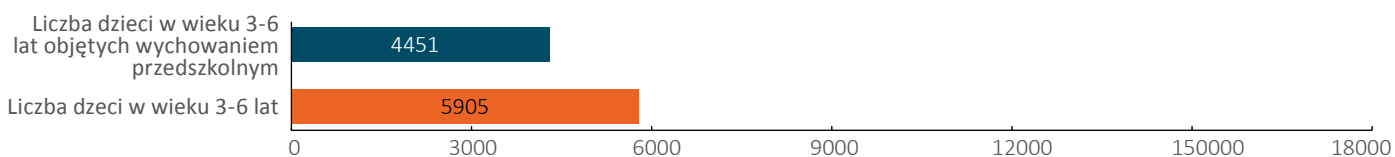
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

3.1.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

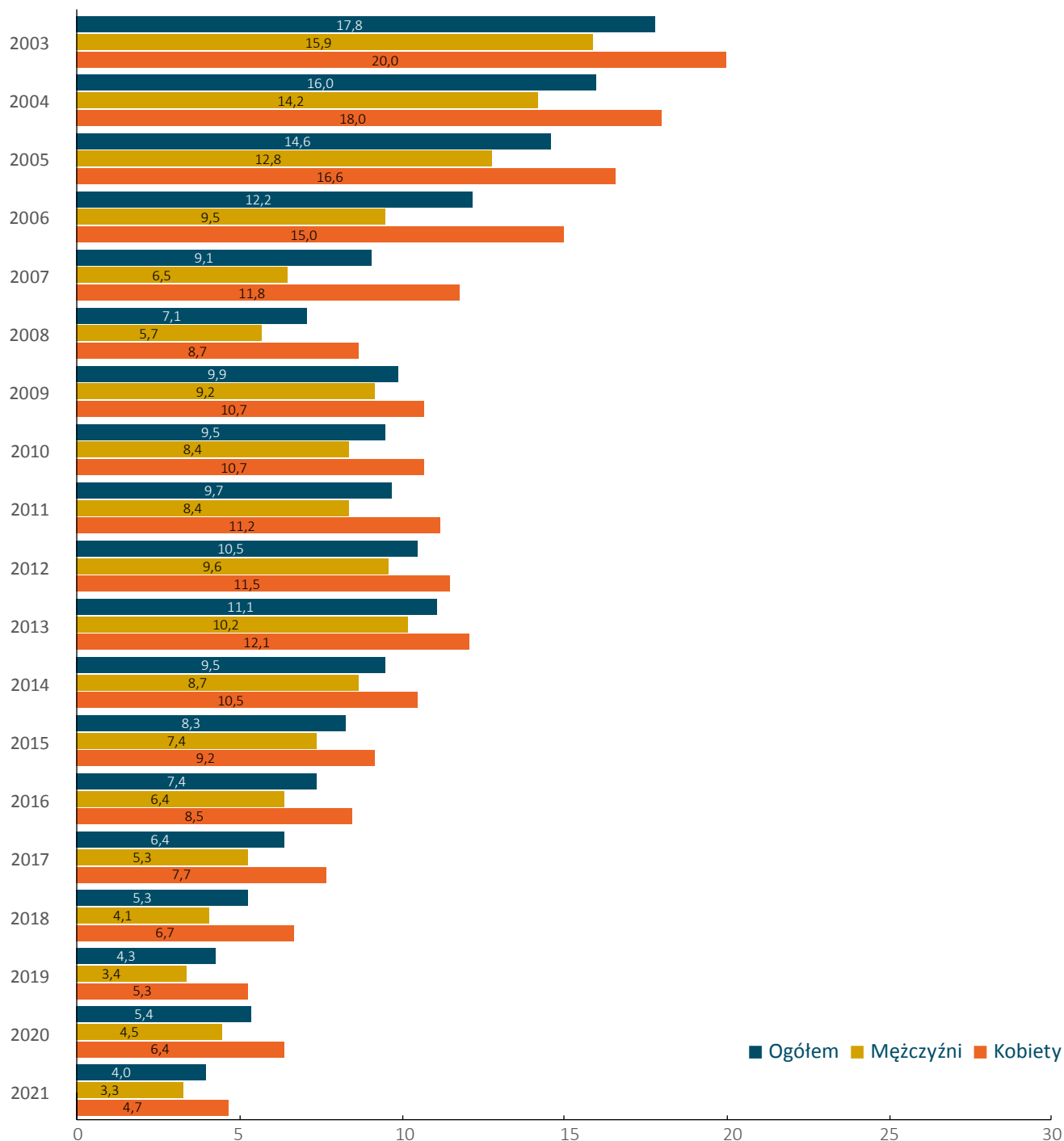
Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

3.1.10. Bezrobocie

W powiecie olsztyńskim od 2003 do 2020 roku, pomimo gwałtownego spadku poziomu bezrobocia, procent bezrobocia pozostawał na wyższym poziomie od średniej krajowej dla poszczególnych lat. Zrównanie obu wskaźników nastąpiło w 2021 roku, kiedy udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie osób w wieku produkcyjnym zarówno wśród mieszkańców powiatu olsztyńskiego, jak i w Polsce wyniósł 4%. Liczba bezrobotnych kobiet w stosunku do bezrobotnych mężczyzn pozostawała na wyższym poziomie.

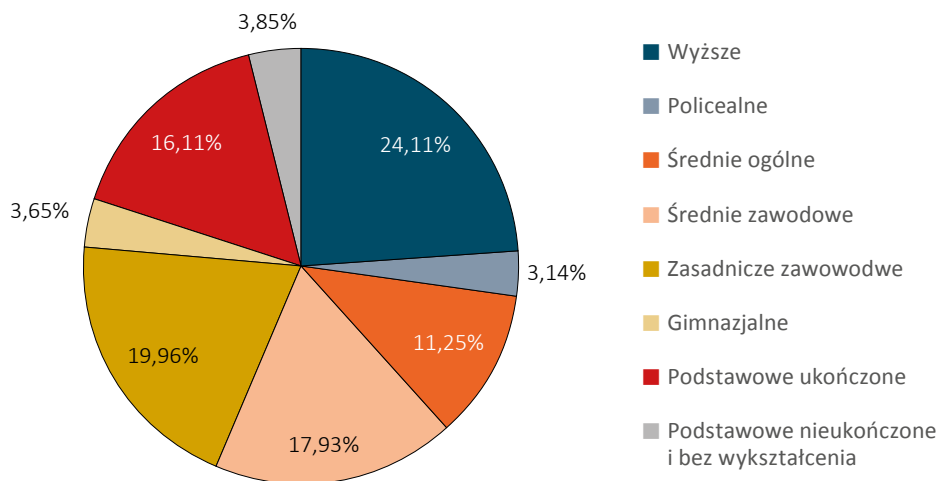
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

3.1.11. Poziom wykształcenia

W 2021 roku według danych NSP większość mieszkańców stanowiły osoby posiadające wykształcenie wyższe (24,1%), 20% – wykształcenie zasadnicze zawodowe, 17,9% – średnie zawodowe, 16,10% – podstawowe ukończone, 11,2% – średnie ogólne, 3,9% – podstawowe nieukończone, 3,6% – gimnazjalne, a 3,1 – policealne. Jak wynika z powyższego wykresu, najliczniejsza część społeczeństwa osiągnęła najniższy poziom wykształcenia.

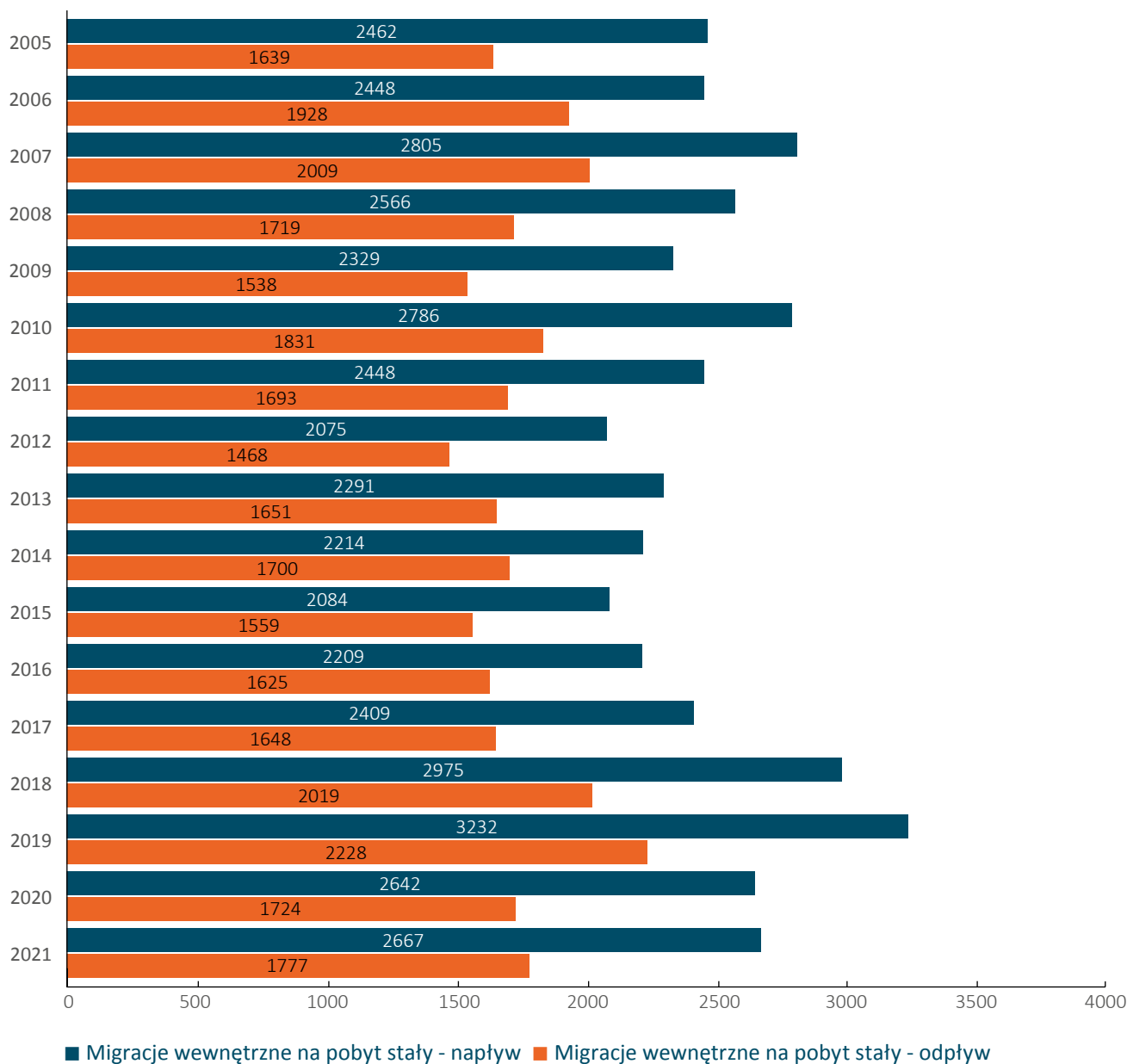
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

3.1.12. Dynamika migracji w czasie

W badanym okresie jest widoczna zdecydowana przewaga migracji wewnętrznych na pobyt stały (napływ) względem liczby migracji z (odpływ). Największy napływ odnotowano w 2019 roku, w tym samym roku również liczba wymeldowań osiągnęła najwyższą wartość, niemniej saldo migracji pozostawało na najwyższym, dodatnim poziomie.

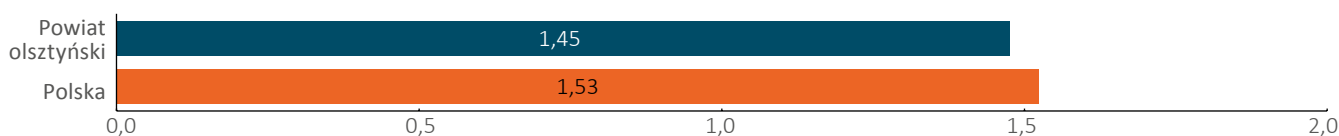
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

3.1.13. Warunki mieszkaniowe

W 2020 roku w powiecie olsztyńskim na 1 mieszkańca przypadało 1,45 izby, co stanowiło nieznacznie niższą wartość niż wskaźnik dla Polski (1,53).

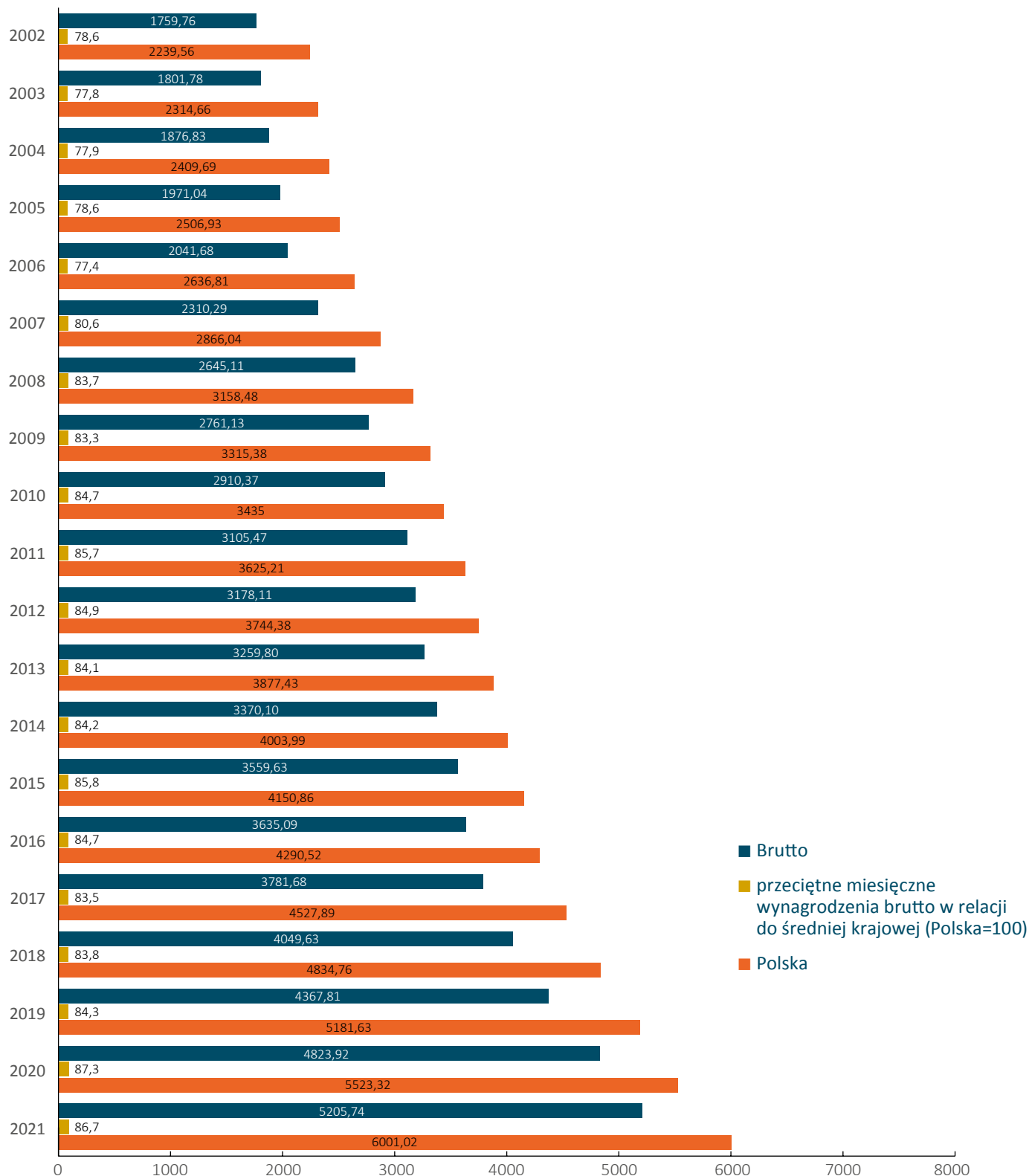
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

3.1.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

W 2002 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto mieszkańca powiatu olsztyńskiego wynosiło 1759,76 zł i było niższe o 21,42% (479,80 zł) od średniej krajowej. W ciągu 20 lat różnica procentowa w wysokości obu wskaźników zmniejszała się, rosła również średnia pensja mieszkańców powiatu. W 2021 roku przeciętne wynagrodzenie wynosiło 5205,74 zł (86,75% średniej krajowej), co stanowiło 795,28 zł. O tyle mniej zarabiał przeciętny mieszkaniec powiatu olsztyńskiego od statystycznego Polaka.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

3.2. Kraków

woj. małopolskie

ludność: 802 583

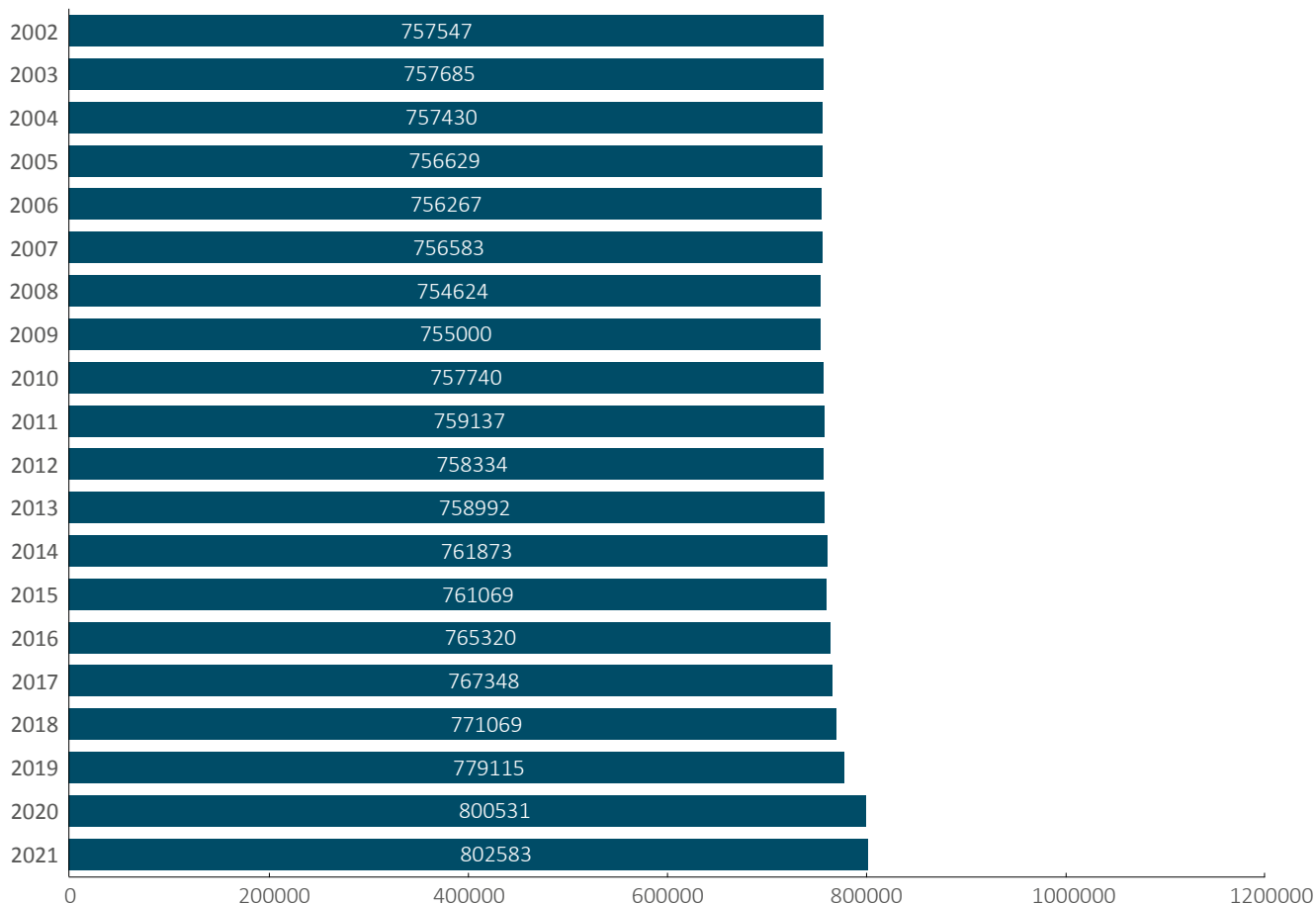

Kraków to miasto na prawach powiatu, stanowiące część jednej z 5 polskich aglomeracji. Pozostaje 2. pod względem liczebności mieszkańców miastem w Polsce i ustępuje jedynie Warszawie. Jest także 2. pod względem wielkości – zajmuje obszar 326,9 km². Kraków to siedziba wielu instytucji i firm. Ma zaplecze zarówno edukacyjne, co przyciąga rzesze młodych ludzi, jak i kulturalne. Uniwersytet Jagielloński w Krakowie to najstarsza polska uczelnia. Jak przystało na tak potężną metropolię, jest ona silnie rozwinięta pod względem transportu, dostępu do usług, ale także atrakcji turystycznych (zwłaszcza biorąc pod uwagę rys historyczny). W 2021 roku liczba mieszkańców wynosiła 802 583, współczynnik dzietności pozostawał na niskim poziomie 1,17 przy jednozesnym dodatnim współczynniku migracji – 4,53.

3.2.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

Liczba mieszkańców Krakowa na przestrzeni 20 lat wzrosła o 6%. W 2002 roku wynosiła 757 547, a w 2021 roku – 802 583.

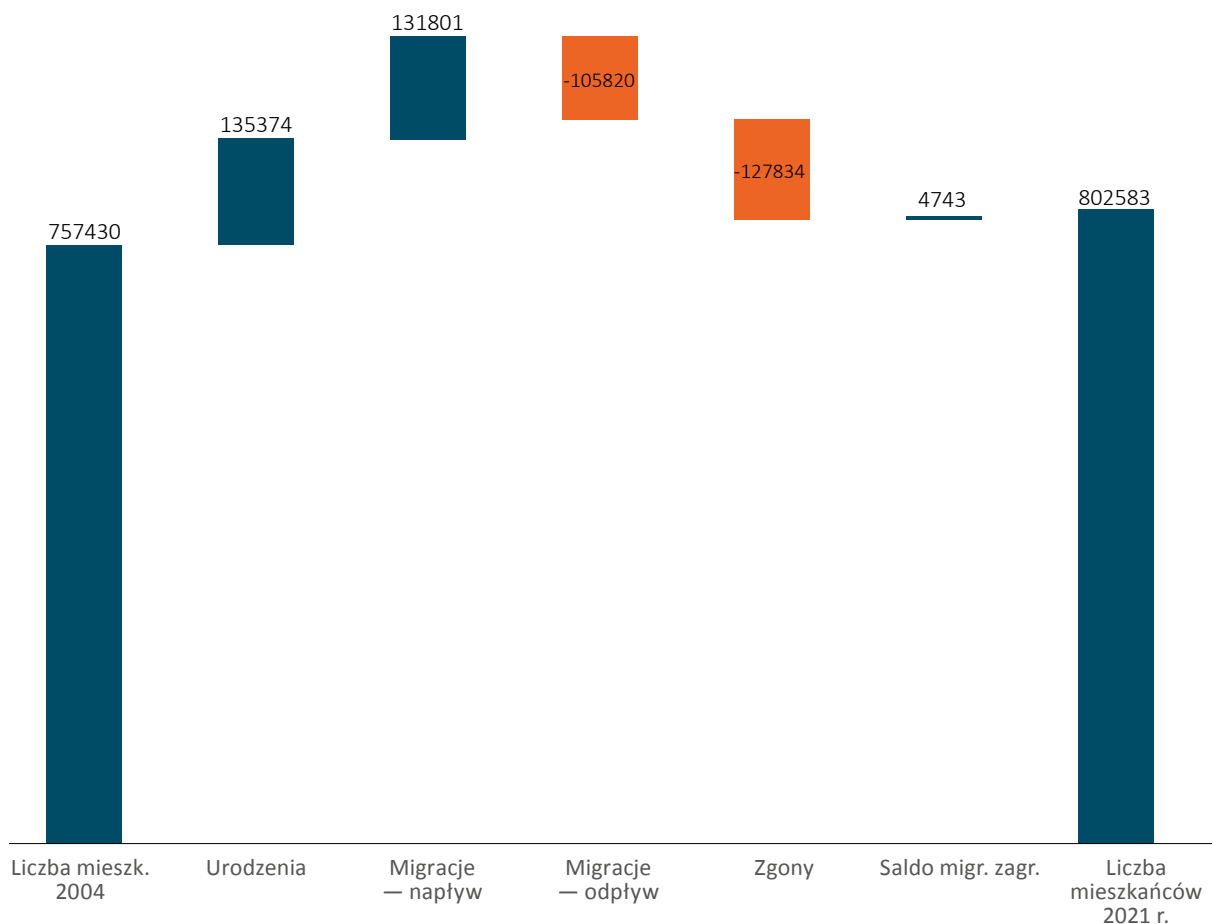
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

3.2.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

W 2004 roku liczba mieszkańców wynosiła 757 430. W latach 2004–2021 liczba urodzeń była wyższa niż liczba zgonów. Odnotowano również wyższą wartość migracji do (napływ) względem migracji z (odpływ). Saldo migracji zagranicznych stanowiło wynik dodatni. Głównym powodem wzrostu populacji Krakowa były migracje wewnętrzne.

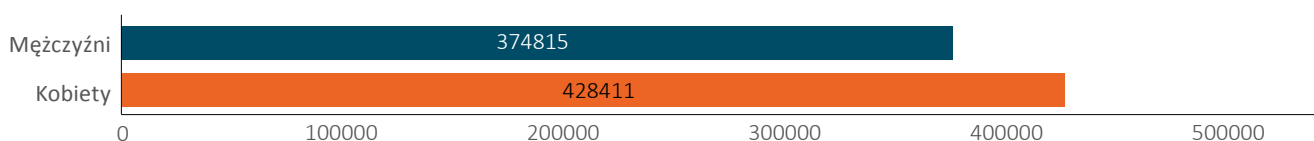
Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

3.2.3. Liczba kobiet i mężczyzn

W 2021 roku większą część mieszkańców stanowiły kobiety (53,3%) względem mężczyzn (46,7%). Współczynnik feminizacji wynosił 114. Wynik ten, z uwagi na zauważalny odpływ kobiet w wieku produkcyjnym z mniejszych jednostek terytorialnych celem kształcenia, nie jest zaskoczeniem. Należy również wskazać, że duże miasto to również miejsca pracy w sektorze usług, w którym zatrudnienie znajdują w większym stopniu kobiety.

Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

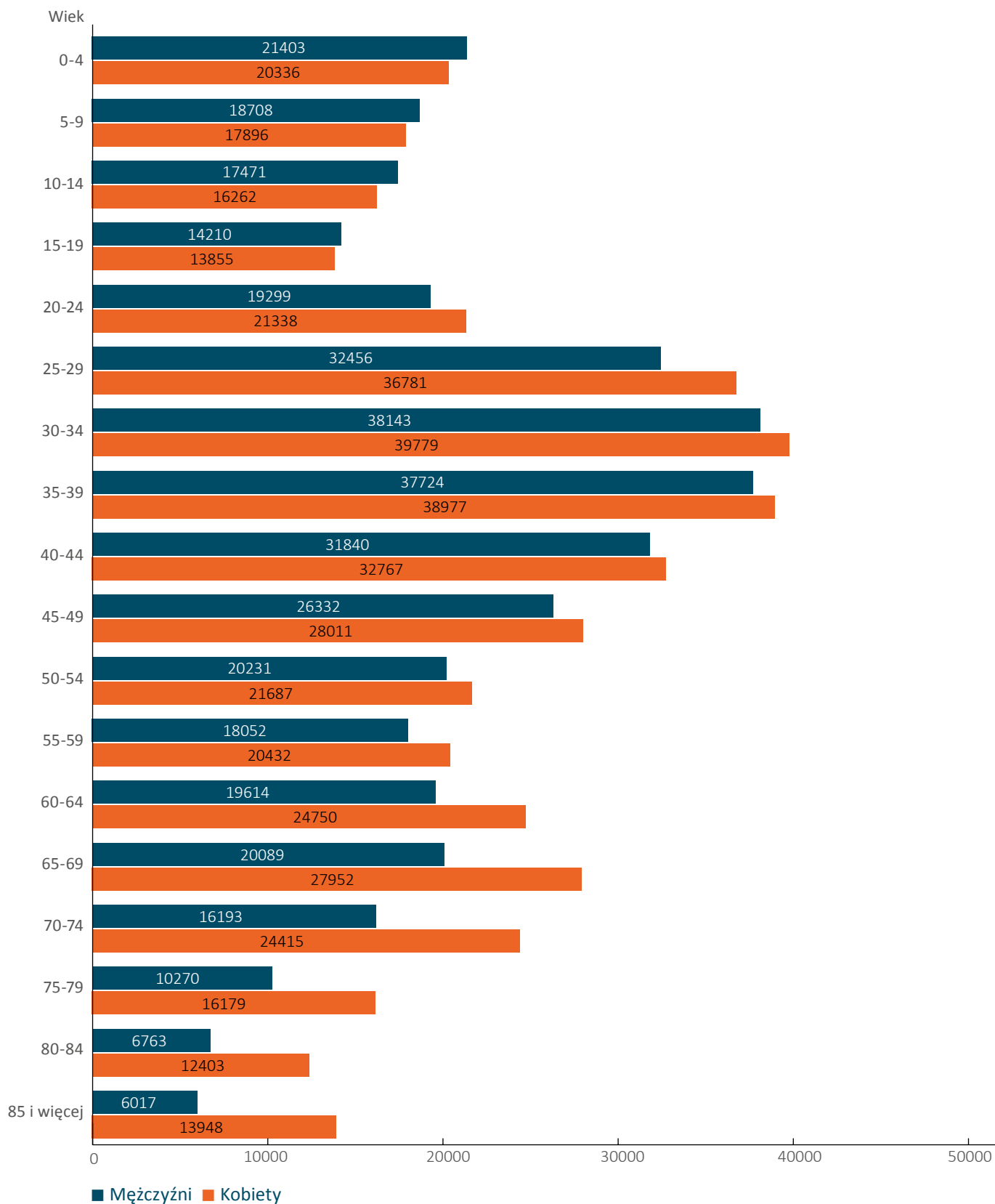

3.2.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

W 2021 roku wśród mieszkańców Krakowa w wieku 0–19 lat obserwuje się dominację liczbą mężczyzn. W kohortach wiekowych od 20. roku życia wzrasta liczba ludności, a także obserwuje się nadwyżkę kobiet.

Najwyższy udział w populacji mają mieszkańcy w wieku 30–34 lat. Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowi niższy procent niż w wieku poprodukcyjnym, zatem struktura demograficzna mieszkańców Krakowa ma cechy społeczeństwa starzejącego się.

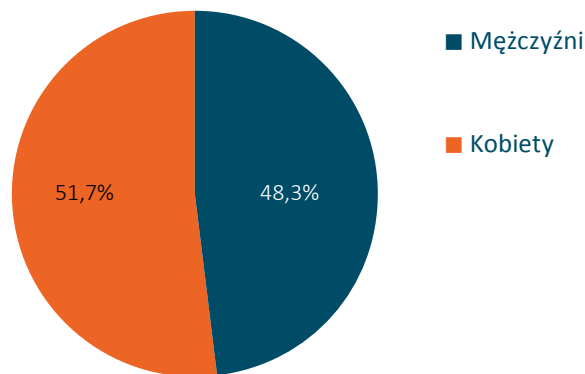
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

3.2.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

W grupie wiekowej 20–39 lat w 2021 roku dysproporcja pomiędzy liczbą kobiet i mężczyzn maleje, choć nadal obserwuje się nadwyżkę kobiet (51,7%). Współczynnik feminizacji wynosi 107.

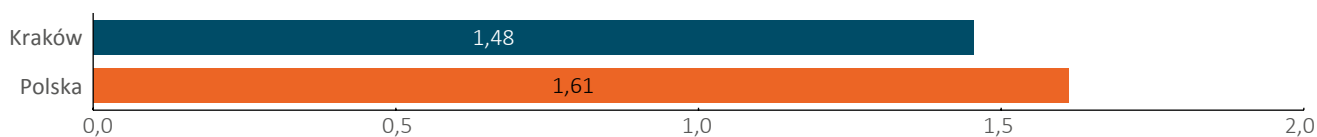
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

3.2.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

Przeciętna liczba dzieci w rodzinie w 2021 roku wynosiła 1,48, co stanowiło znacznie niższy wynik od średniej dla Polski (1,61).

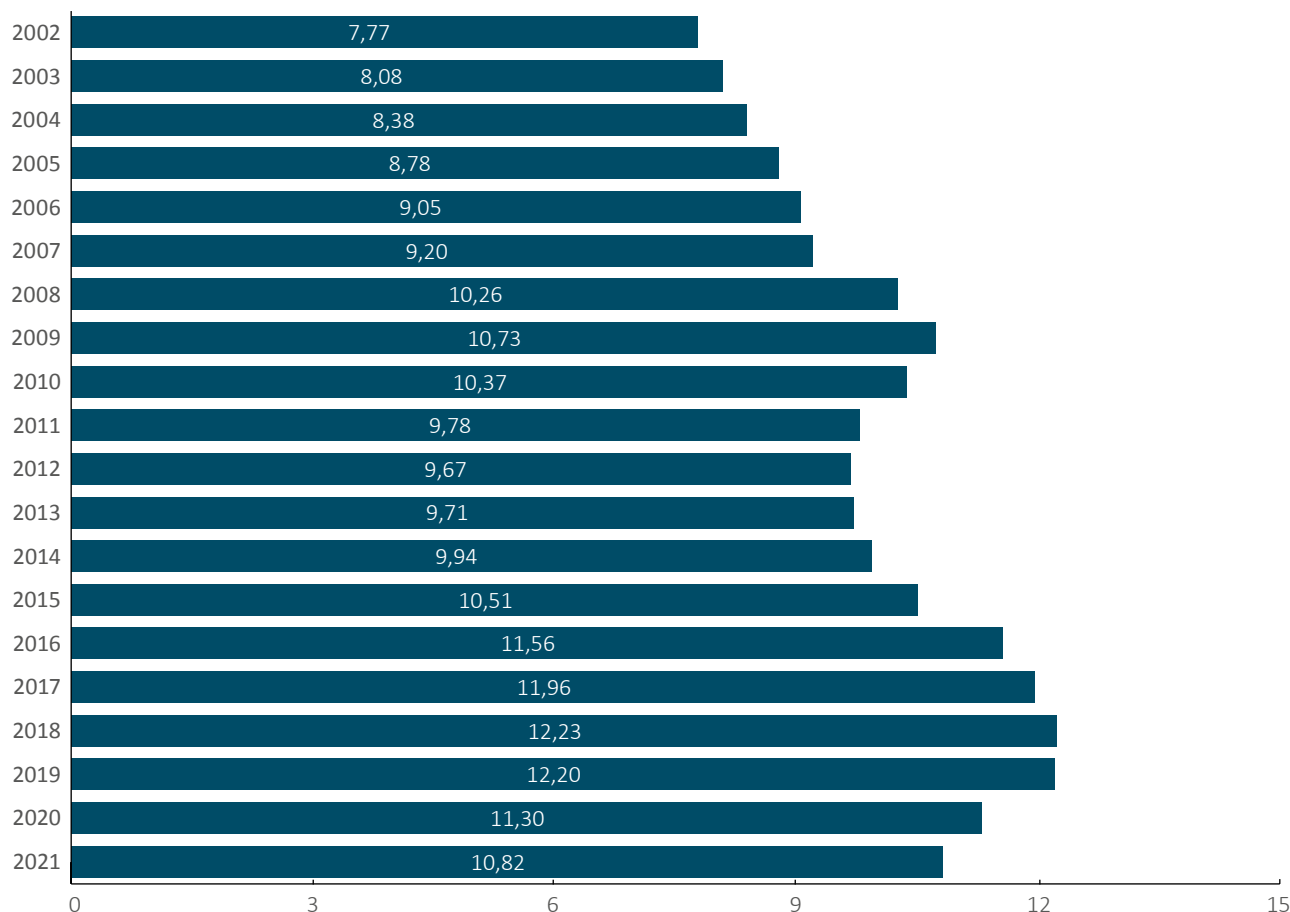
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

3.2.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

W 2002 roku liczba urodzeń żywych na 1000 ludności wynosiła 7,77, a w 2021 roku – 10,82, co daje wzrost na przestrzeni 20 lat o 39%. Wykres charakteryzuje wzrost liczby urodzeń do 2009 roku (10,73), a następnie spadek do najniższej wartości w 2013 roku (9,71). W 2018 roku odnotowano najwyższy wskaźnik urodzeń żywych na 1000 ludności w 20 analizowanych latach. Od tego czasu nastąpił spadek liczby urodzeń do 10,82 w 2021 roku.

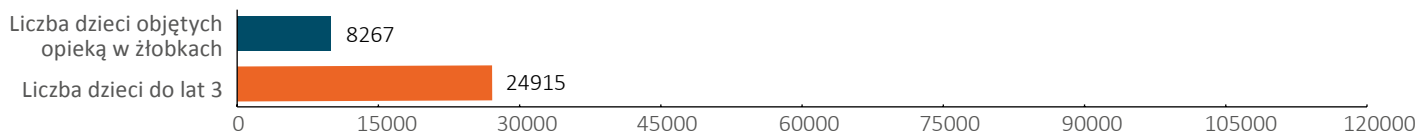
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

3.2.8. Liczba miejsc w żłobkach

W 2021 roku w Krakowie liczba dostępnych miejsc w żłobkach wynosiła 8267, co zapewniało opiekę nad 33,2% dzieci do lat 3. Wynik ten był najwyższy wśród wszystkich ujętych w niniejszym raporcie powiatów i miast na prawach powiatu.

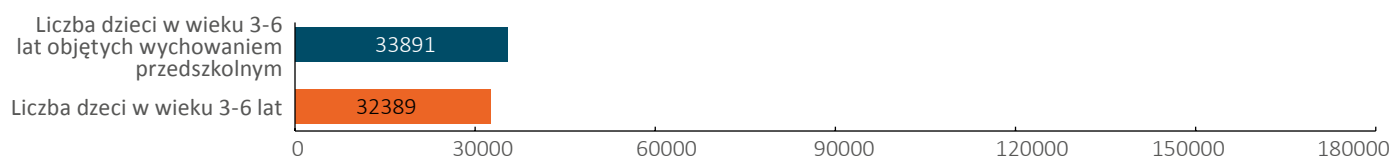
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

3.2.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

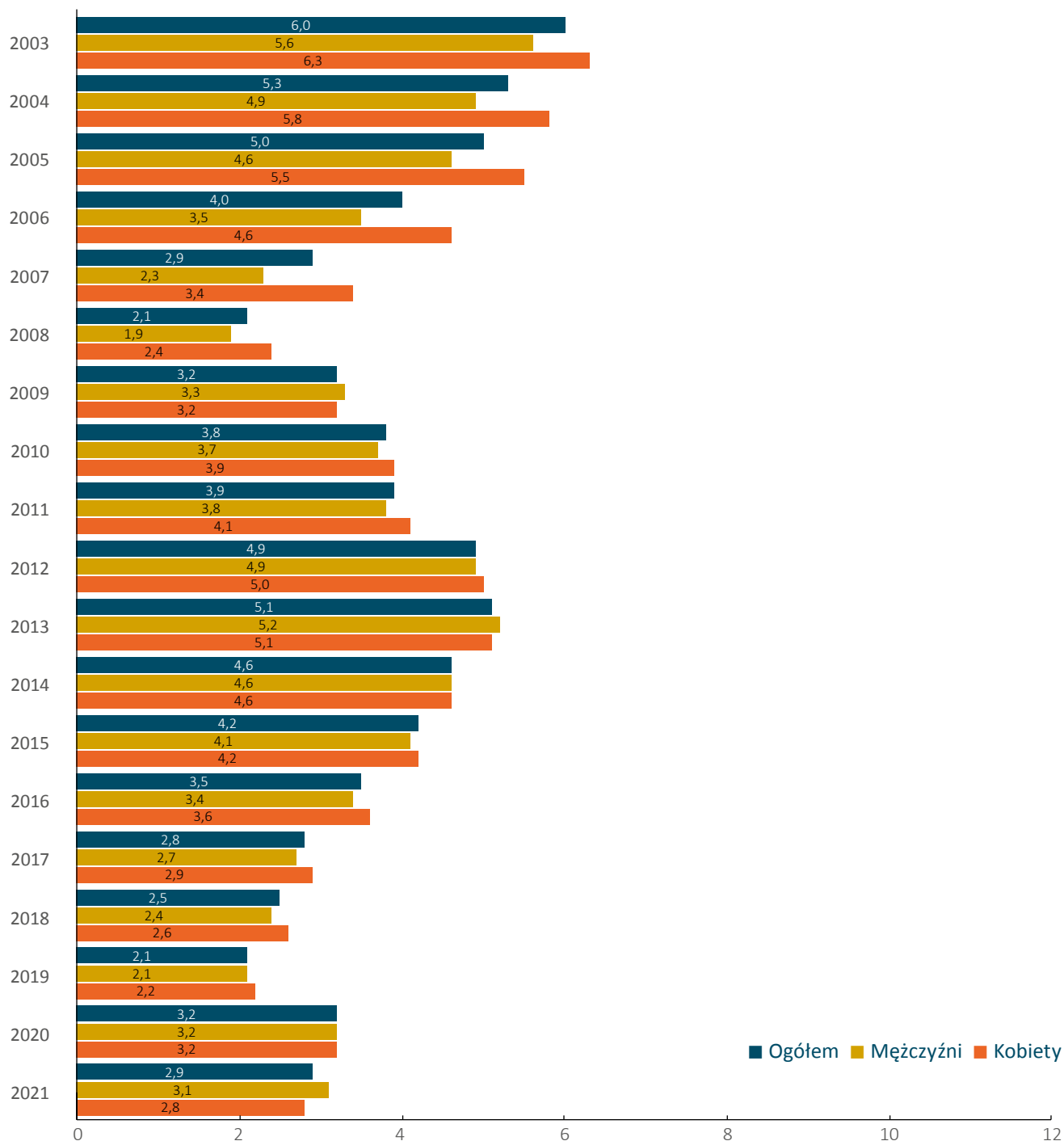
Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

3.2.10. Bezrobocie

W Krakowie, co charakterystyczne dla metropolii, kwestia bezrobocia nie stanowiła większego problemu na przestrzeni 20 analizowanych lat. W 2003 roku udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym był najwyższy i wynosił zaledwie 6%. W tym samym czasie bezrobocie w Polsce wynosiło średnio 13,2%. Rynek pracy w Krakowie pomimo naprzemiennych wzrostów i spadków bezrobocia można uznać za stabilny, gwarantujący pracę dla każdego mieszkańca.

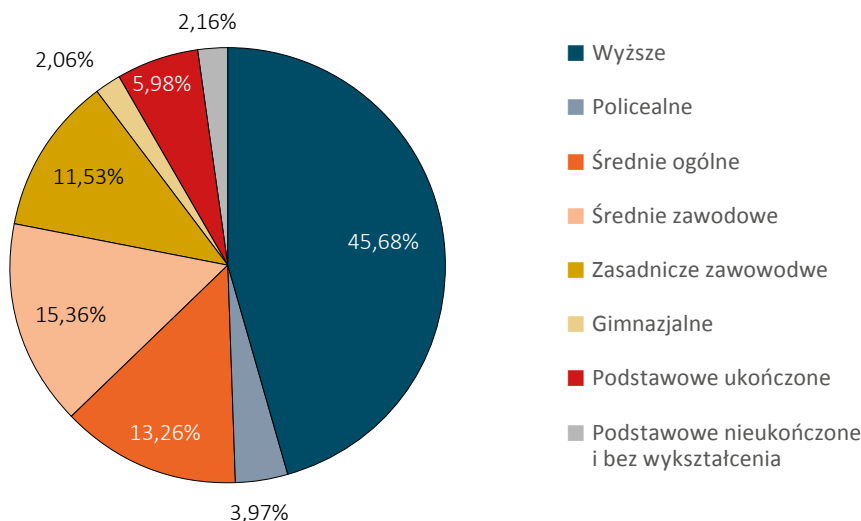
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

3.2.11. Poziom wykształcenia

Wykształcenie mieszkańców Krakowa pozostaje na wysokim poziomie. Najlichniesza grupa mieszkańców posiada wykształcenie wyższe (45,7%). Drugie miejsce zajmują mieszkańcy o wykształceniu średnim – wykształcenie policealne ma 4% mieszkańców, 13,3% ma średnie ogólne, 15,4% – średnie zawodowe. Najmniej liczną grupę stanowią mieszkańcy o najniższym poziomie wykształcenia: 11,5% ma zasadnicze zawodowe, 2,1% – gimnazjalne, 6% – podstawowe ukończone, a 2,2% – podstawowe nieukończone.

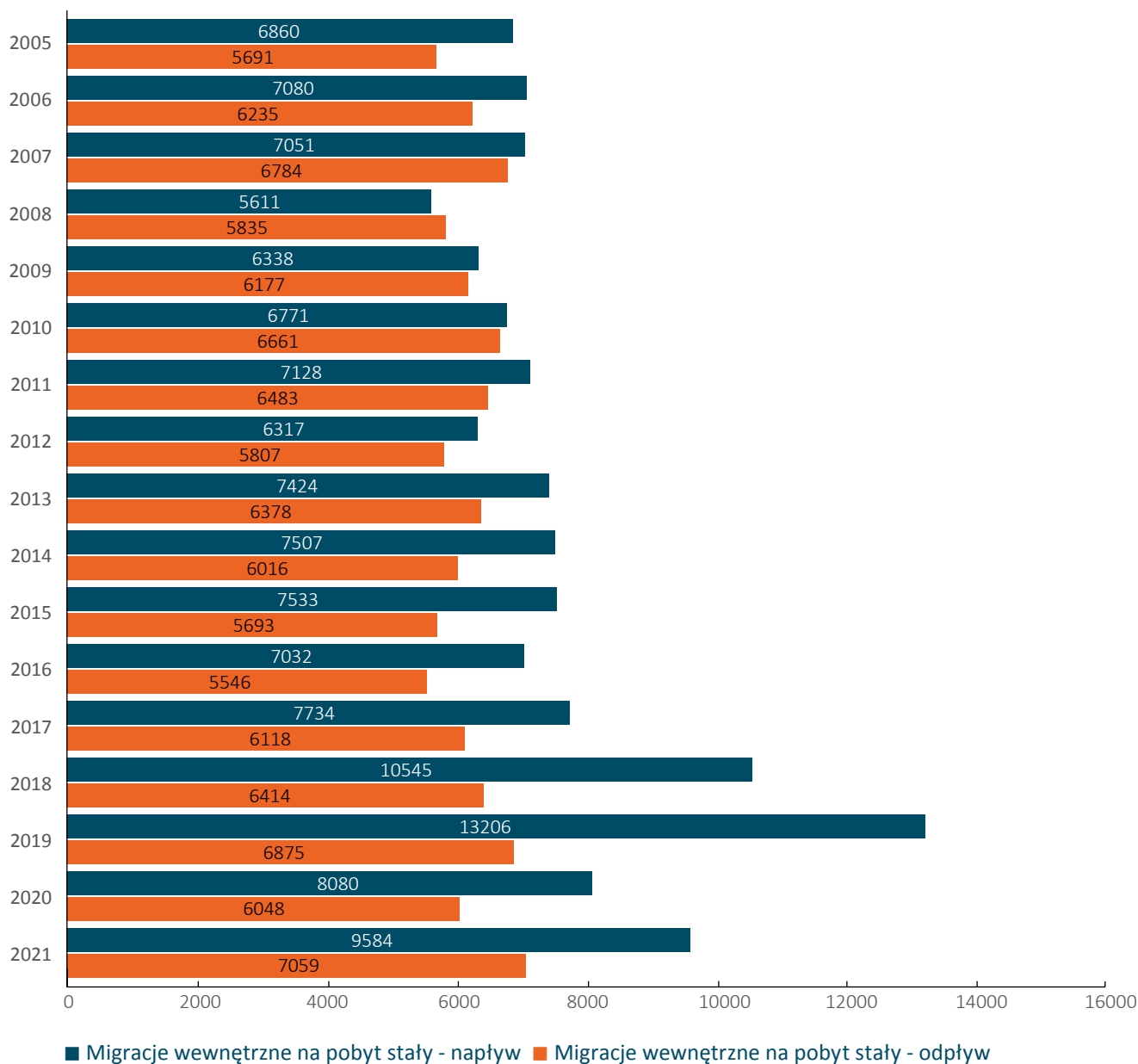
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

3.2.12. Dynamika migracji w czasie

Niemal corocznie od 2005 roku saldo migracji wewnętrznych w Krakowie jest dodatnie, wyjątek stanowił 2008 rok, kiedy liczba odpływów była wyższa niż napływów. Od 2017 roku nastąpił dynamiczny wzrost napływu ludności, który został częściowo zatrzymany przez pandemię COVID-19. W 2021 roku pomimo wzrostu zameldowań na pobyt stały wzrosła również liczba wymeldowań. Jak już zostało wspomniane, to migracje stanowią główny powód wzrostu liczby mieszkańców Krakowa na przestrzeni ostatnich 20 lat.

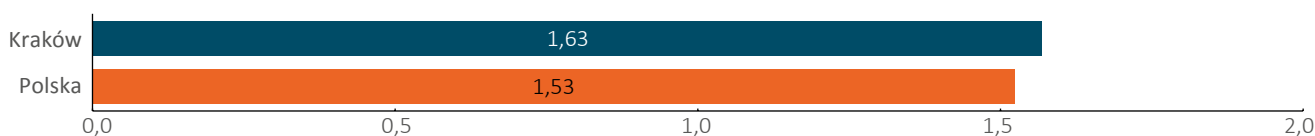
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

3.2.13. Warunki mieszkaniowe

W 2020 roku w Krakowie na 1 mieszkańca przypadało 1,63 izby, co stanowiło wyższą wartość niż wskaźnik dla Polski (1,53).

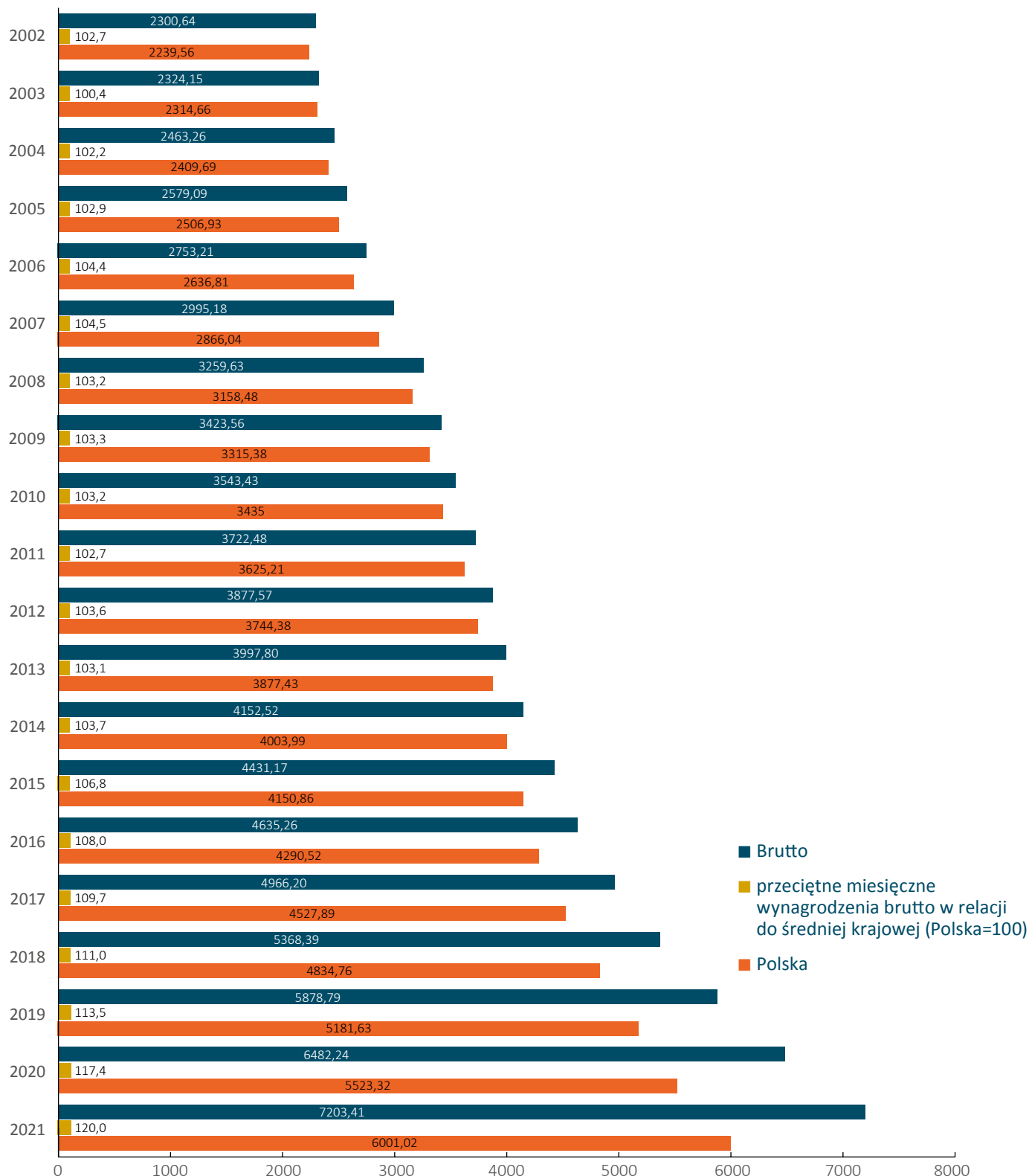
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

3.2.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

Od 2002 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto krakowiaków przekraczało średnią krajową. W początkowych latach, tj. do 2014 roku, nie przewyższało 104% średniej krajowej. Od 2015 roku nastąpił dynamiczny wzrost wartości wynagrodzeń względem średniej krajowej, aby w 2021 roku przeciętny mieszkaniec Krakowa zarabiał 1202,39 zł więcej od statystycznego Polaka.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

Podsumowanie

W zaprezentowanym zestawieniu przedstawiono 1 powiat i 1 miasto na prawach powiatu, które w 2021 roku charakteryzowały się najwyższym współczynnikiem salda migracji przy jednoczesnym najniższym współczynniku dzietności ogólnej (TFR).

To, co wspólne dla tychże dwóch jednostek, to przyrost liczby mieszkańców w ciągu 20 lat oraz starzenie się społeczeństwa mające bezpośredni wpływ na niską dzietność. Pozostałe wskaźniki znacząco je różnicują.

W przypadku powiatu olsztyńskiego liczba kobiet i mężczyzn w ogólnej liczbie mieszkańców jest względnie równa. W Krakowie widoczna jest znaczna nadwyżka kobiet – 53,3%.

W grupie wiekowej 20–39 lat w Krakowie nadal jest widoczna nadwyżka kobiet, choć mniejsza – 51,7%. W powiecie olsztyńskim liczba kobiet i mężczyzn jest niemal równa (50,9% mężczyzn i 49,1% kobiet).

Liczba urodzeń żywych w Krakowie w ciągu 20 lat wzrosła z 7,77 do 10,82, a w powiecie olsztyńskim zmalała z 10,45 do 7,42.

Pomimo wskaźnika TFR na takim samym poziomie (1,17) różnica pomiędzy tymi dwiema jednostkami samorządowymi jest również widoczna w przeciętnej liczbie dzieci w rodzinie. W powiecie olsztyńskim wskaźnik ten w 2021 roku wynosił 1,64, co stanowiło wartość powyżej średniej krajowej, a w Krakowie – 1,48, czyli znacznie poniżej średniej.

Liczba miejsc w żłobkach w Krakowie była najwyższa wśród wszystkich powiatów i pokrywa zapotrzebowanie na opiekę dla jednej trzeciej dzieci do lat 3. W powiecie olsztyńskim jedynie 11,2% dzieci mogło z niej skorzystać.

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Krakowie przez 19 lat pozostawał na bardzo niskim poziomie, a w powiecie olsztyńskim niemal przez cały okres był na poziomie wyższym od średniej krajowej.

Poziom wykształcenia, wyrażony jako udział procentowy osób z wykształceniem wyższym w liczbie ludności powyżej 13. roku życia, w Krakowie wynosił 45,68%, a w powiecie olsztyńskim – zaledwie 24,1%.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w powiecie olsztyńskim pozostawało na niższym o kilkanaście procent poziomie względem średniej krajowej. W Krakowie wynagrodzenia sięgały 120% średniej krajowej (2021).

4. Zaplecze dla innych, czyli 4 powiaty o najniższym współczynniku migracji i najwyższym współczynniku dzietności

Lp.	Powiat	Województwo	Ludność 2021	WSM 2021	TFR 2021	1)	2) K%	3) urodzenia	4) bezrobocie	5) izby	6) wykształcenie wyższe	7) wynagrodzenia brutto	8) żłobki	9) dzieci
1	żuromiński	mazowieckie	36 312	-6,19	1,50	-11%	47,5%	8,99	10,1%	1,43	15,41%	4781,49 zł	5,2%	1,74
2	łukowski	lubelskie	102 121	-5,77	1,74	-7%	47,0%	10,72	2,9%	1,25	17,4%	4562,15 zł	11,6%	1,84
3	rycki	lubelskie	52 486	-5,67	1,51	-14%	46,2%	8,7	4,9%	1,42	19,91%	4786,07 zł	13,4%	1,73
4	radzyński	lubelskie	55 896	-5,36	1,52	-10%	46,4%	8,95	4,9%	1,43	16,88%	4775,71 zł	7,1%	1,76
POLSKA			37907704	-1,18	1,34	-0,4%	49,2%	8,7	5,4%	1,53	25,2%	6001,02 zł <i>Mediana 5070,22 zł</i>	15,5%	1,61

- Zmiana liczby **mieszkańców** w ciągu 20 lat (2002-2021) w % (dane: GUS)
- Liczba **kobiet** w wieku 20-39 lat (dane: GUS, 2021)
- Liczba urodzonych **dzieci** na 1000 ludności w 2021 roku (dane: GUS, 2021)
- Poziom **bezrobocia** w 2021 roku (dane: GUS, 2021)
- Liczba **izb** na 1 mieszkańca (dane: GUS, 2020)
- % mieszkańców z **wykształceniem** wyższym (dane: NSP 2021)
- Wynagrodzenia** brutto (dane: GUS, 2021)
- % dzieci do lat 3. objętych opieką **żłobkową** (dane: GUS, 2021)
- Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (dane: NSP 2021)

W tabeli przedstawiono 4 powiaty charakteryzujące się najniższym współczynnikiem salda migracji przy jednoczesnym najwyższym współczynniku dzietności ogólnej (TFR). Wśród wyróżnionych powiatów znalazł się powiat łukowski z TFR na poziomie 1,74, który stanowił 4. wynik wśród wszystkich 380 polskich powiatów.

Charakterystyczny dla tej grupy powiatów jest spadek liczby mieszkańców w ciągu 20 lat. Najwyższy spadek liczby mieszkańców odnotowano w powiecie ryckim (-14%). To, co wspólne, to również wysoka dysproporcja pomiędzy liczbą kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat, sugerująca odpływ kobiet do ośrodków akademickich celem kontynuacji nauki. Liczba urodzeń w 2021 roku pozostawała powyżej średniej krajowej lub w jej okolicach. Poziom bezrobocia w powiatach był niski, wyjątek stanowił jedynie powiat żuromiński, który charakteryzował się wysokim bezrobociem zarówno w 2021 roku, jak i w ciągu wszystkich analizowanych lat. Liczba izb przypadająca na 1 mieszkańca w 3 powiatach pozostawała na niemal takim samym poziomie – poniżej średniej krajowej. W powiecie łukowskim ten wskaźnik był na znacznie niższym poziomie – 1,25. Poziom wykształcenia mieszkańców był niski. W połowie powiatów społeczeństwo wykazywało cechy społeczeństwa zastojowego, a druga połowa – społeczeństwa regresywnego.

W województwie lubelskim znajdują się 3 spośród 4 powiatów w bliskiej względem siebie odległości. Powiat żuromiński jako jedyny znajduje się w województwie mazowieckim na styku z województwami kujawsko-pomorskim i warmińsko-mazurskim. Wszystkie te powiaty łączy odległość od Warszawy pomiędzy 130 a 180 km. Oddalenie to powoduje, że Warszawa staje się atrakcyjnym kierunkiem ze względu na dostęp do uczelni wyższych. Z uwagi na czas dojazdu do miejscowości rodzinnej nie jest możliwy codzienny dojazd, lecz powroty na weekend nie sprawiają większego kłopotu i nie wiążą się z nadmiernym kosztem. To wszystko sprawia, że młodzi ludzie nie zrywają więzi z rodzinnymi miejscowościami, co w przyszłości, ze względu na popularyzację pracy zdalnej, może mieć wpływ na ich decyzje dotyczące powrotu po ukończeniu studiów. W 2021 roku po zahamowaniu wysokiej liczby wymeldowań z lat poprzednich w większości powiatów, mimo wzrostu migracji, wskaźnik był niższy niż w 2019 roku. Dalsza obserwacja danych w kolejnych latach pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy w przypadku powiatów z tego rozdziału popularyzacja pracy zdalnej wpłynęła na decyzje o powrotach do miejscowości macierzystych.

4.1. Powiat żuromiński

woj. mazowieckie

ludność: 36 312

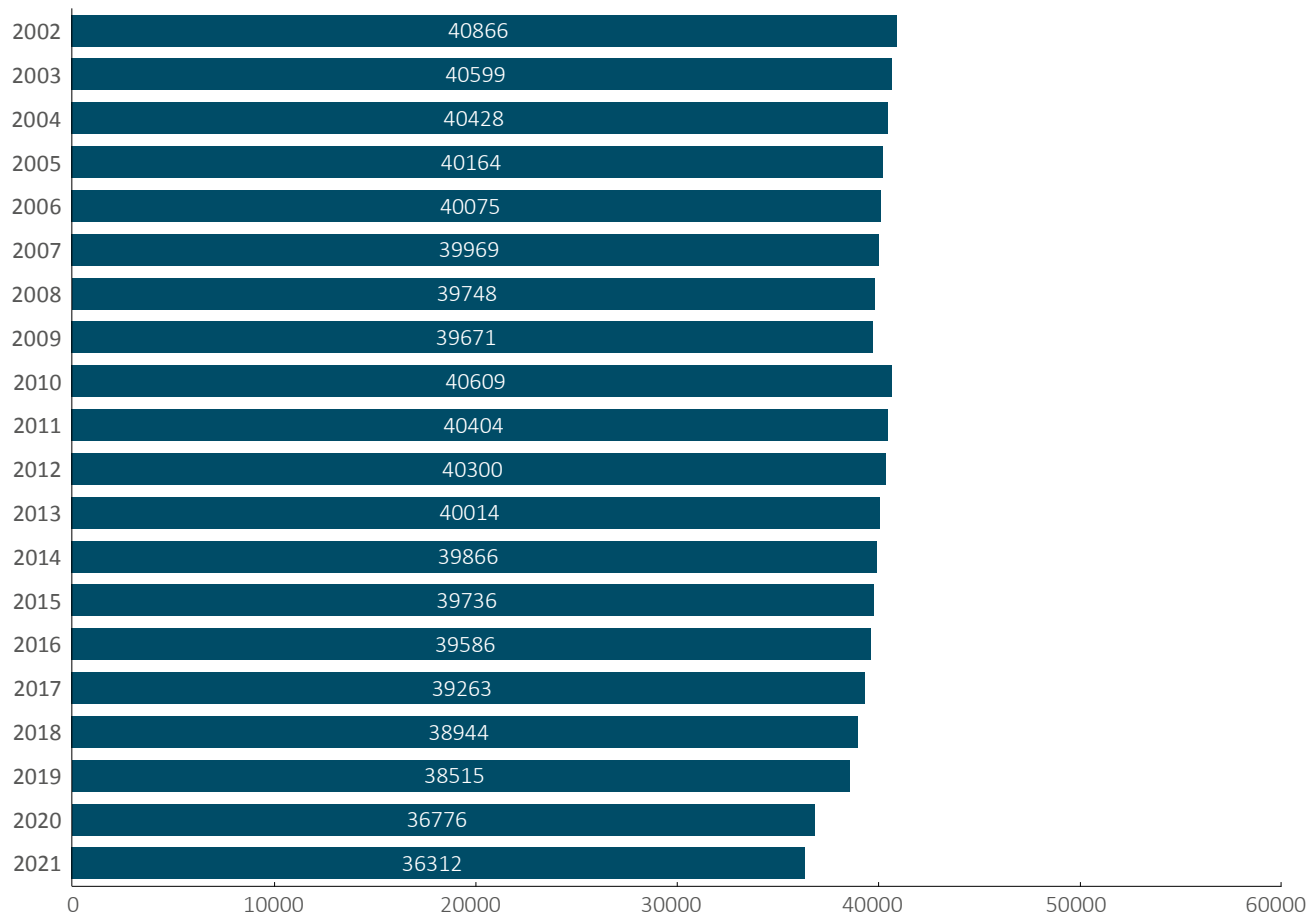

Powiat żuromiński jest położony w województwie mazowieckim, na granicy z województwem warmińsko-mazurskim oraz kujawsko-pomorskim, i zajmuje powierzchnię 805,01 km². Graniczy z powiatami: mławskim, płońskim i sierpeckim, znajdującymi się w województwie mazowieckim. Siedzibą powiatu jest Żuromin. W 2021 roku liczba mieszkańców wynosiła 36 312. W 2021 roku w powiecie odnotowano ujemny współczynnik salda migracji (-6,19) przy jednoczesnym wysokim współczynniku dzietności ogólnej (TFR) – 1,50.

4.1.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

Liczba mieszkańców powiatu żuromińskiego od 2002 roku systematycznie malała. W badanym okresie odnotowano spadek o 11%.

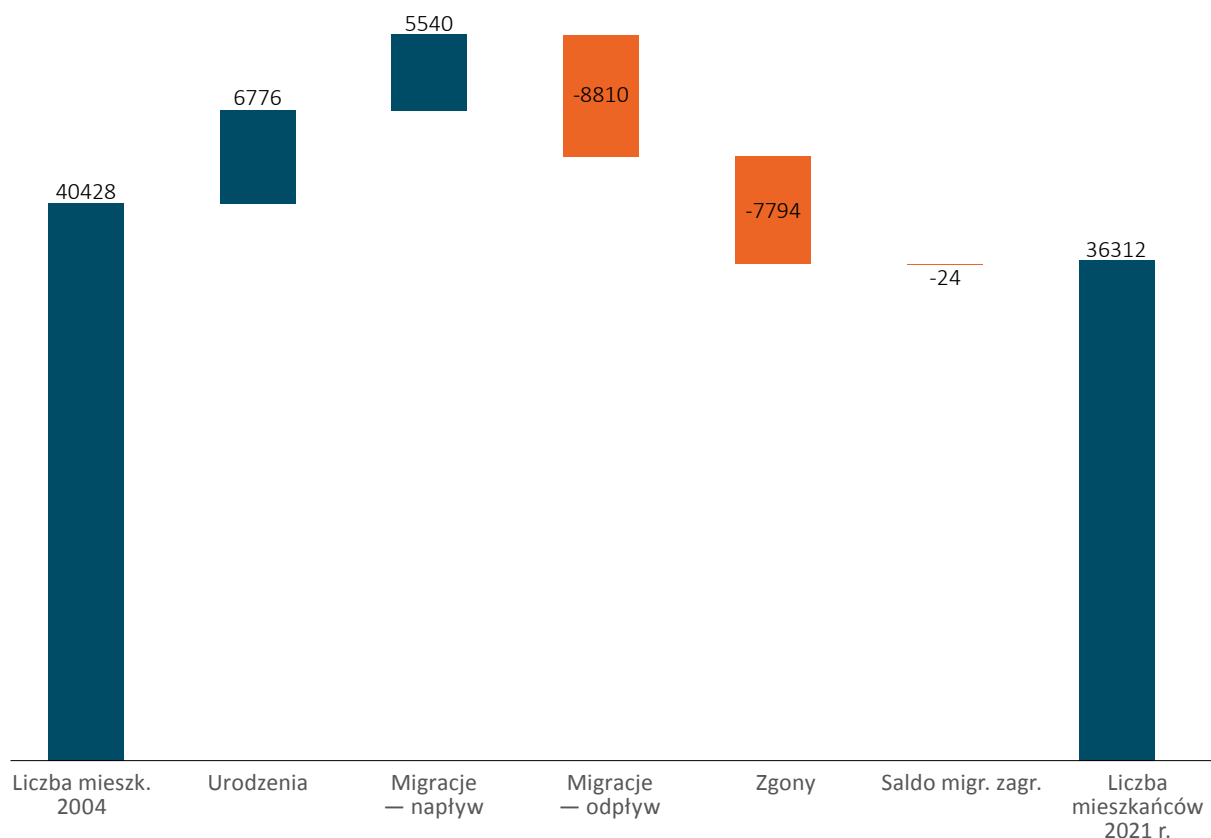
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

4.1.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

W 2004 roku liczba mieszkańców wynosiła 40 428 osób. W latach 2004–2021 liczba urodzeń była niższa niż liczba zgonów, liczba migracji zagranicznych stanowiła wynik ujemny, tak samo jak saldo migracji wewnętrznych. Główną przyczyną wyludniania się powiatu były wymeldowania, mniejszy problem, choć istotny, stanowił ujemny przyrost naturalny.

Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

4.1.3. Liczba kobiet i mężczyzn

W 2021 roku większą część mieszkańców stanowiły kobiety (50,7%) względem mężczyzn (49,3%). Współczynnik feminizacji wynosił 103.

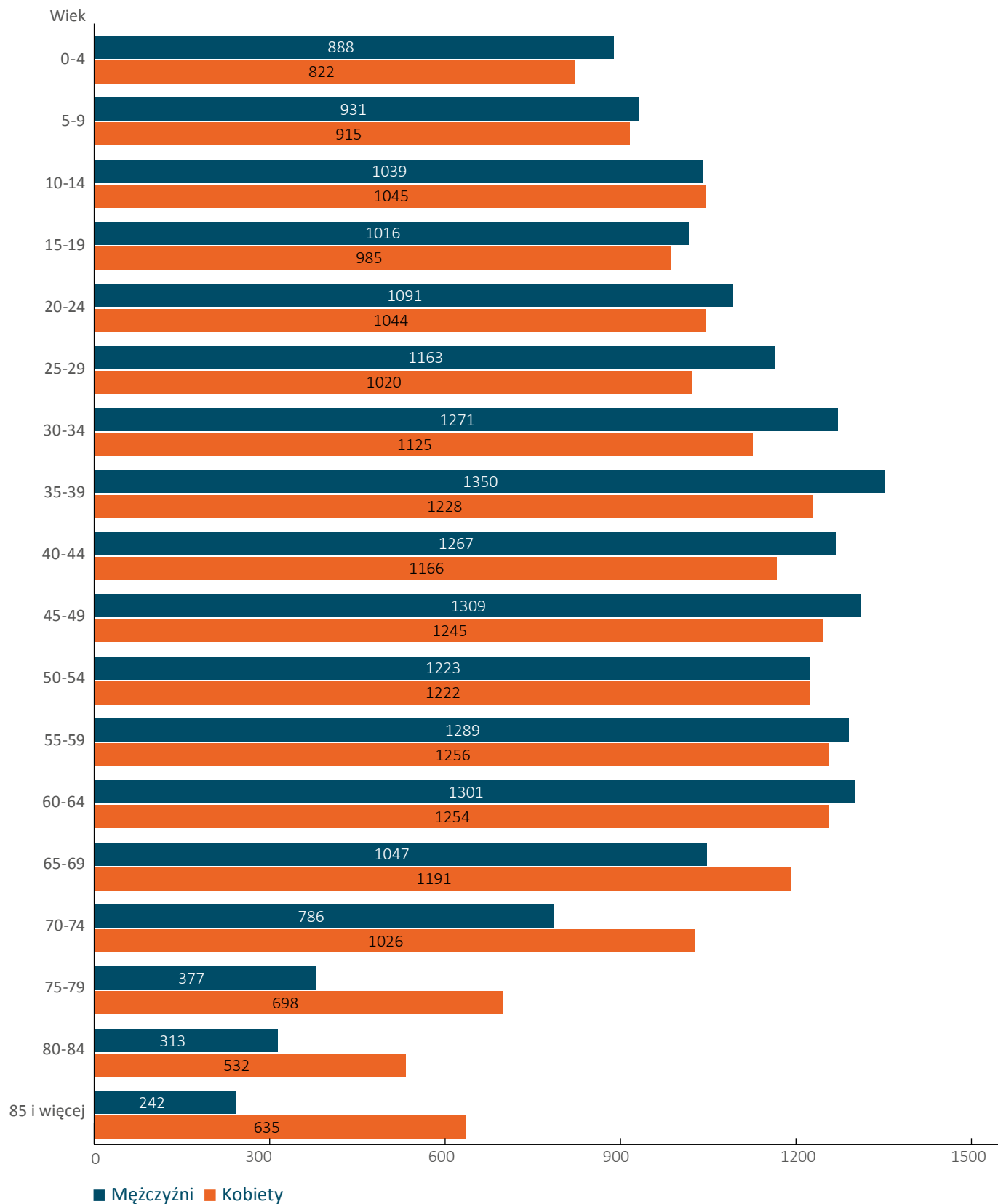
Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

4.1.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

W 2021 roku w kohortach wiekowych 0–64 obserwuje się nadwyżkę mężczyzn. Wśród mieszkańców do 19. roku życia nadwyżka ta jest niewielka. W kolejnych grupach wiekowych nadwyżka staje się bardziej znacząca. Wśród mieszkańców powyżej 65. roku życia dominują kobiety, a ich przewaga liczebna wzrasta wraz z wiekiem. Struktura demograficzna mieszkańców powiatu łukowskiego wykazuje cechy społeczeństwa typu regresywnego.

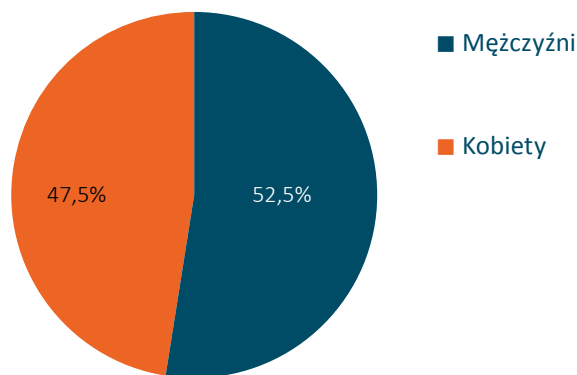
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

4.1.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

W grupie wiekowej 20–39 lat w 2021 roku liczba kobiet zmalała względem ogółu mieszkańców, a dysproporcja pomiędzy liczbą kobiet i mężczyzn była znaczna. Kobiety stanowiły 47,5% mieszkańców powiatu żuromińskiego, współczynnik feminizacji wynosił jedynie 90.

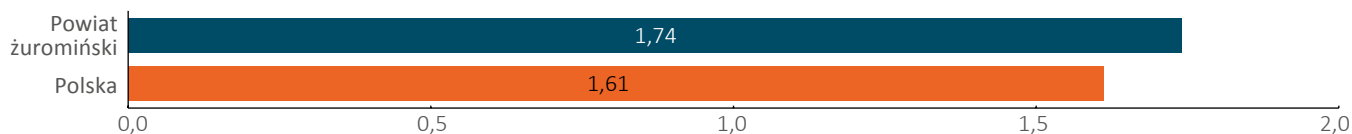
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

4.1.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

W powiecie żuromińskim w 2021 roku przeciętna liczba dzieci w rodzinie wynosiła 1,74.

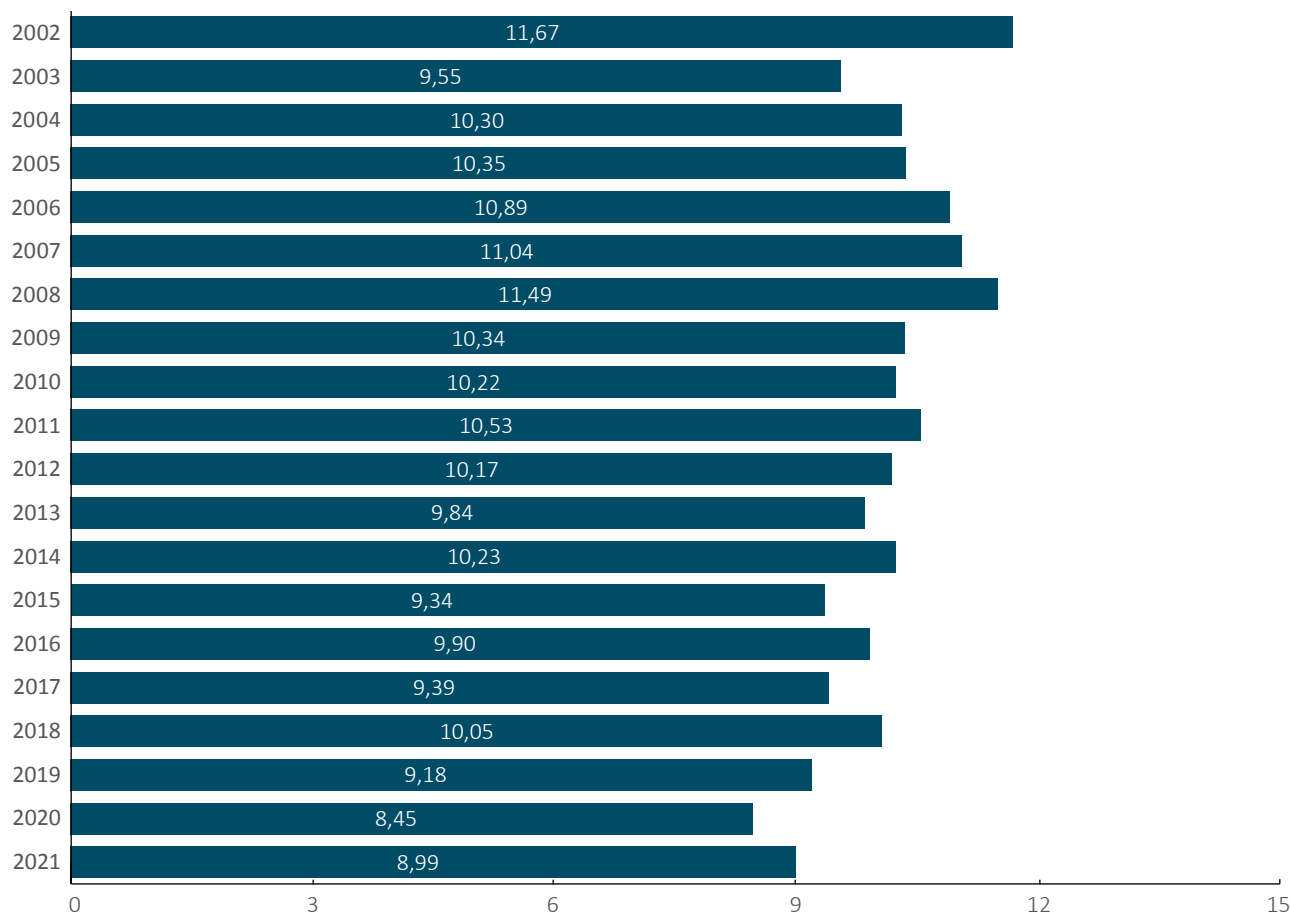
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

4.1.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

W 2002 roku liczba urodzeń żywych na 1000 ludności wynosiła 11,67, a w 2021 roku – 8,99, co daje spadek na przestrzeni 20 lat o 22%. Na wykresie pokazano naprzemienne wzrosty i spadki liczby urodzeń. Wskaźnik ten osiągnął najwyższy wynik w 2002 roku – 11,67. Od 2018 roku obserwuje się coroczny spadek współczynnika urodzeń. Warto jednak zaznaczyć, że w początkowych latach, tj. do 2015 roku, liczba ta pozostawała na wyższym poziomie niż średni wskaźnik dla Polski w analogicznych okresach. W 2021 roku, pomimo spadku wskaźnika w powiecie względem poprzednich lat, wynik 8,99 był powyżej średniej krajowej.

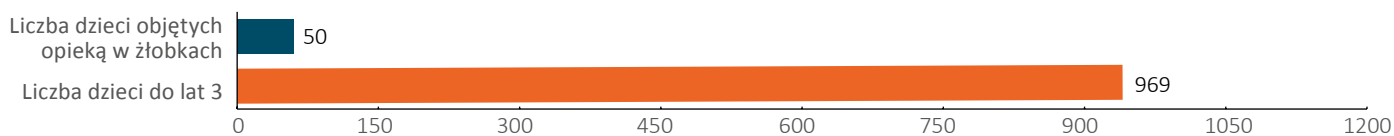
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

4.1.8. Liczba miejsc w żłobkach

W 2021 roku w powiecie żuromińskim liczba dostępnych miejsc w żłobkach wynosiła 50, co zapewniało opiekę nad 5,2% dzieci do lat 3.

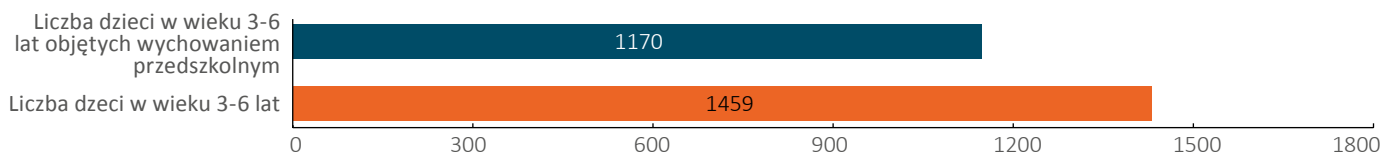
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

4.1.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

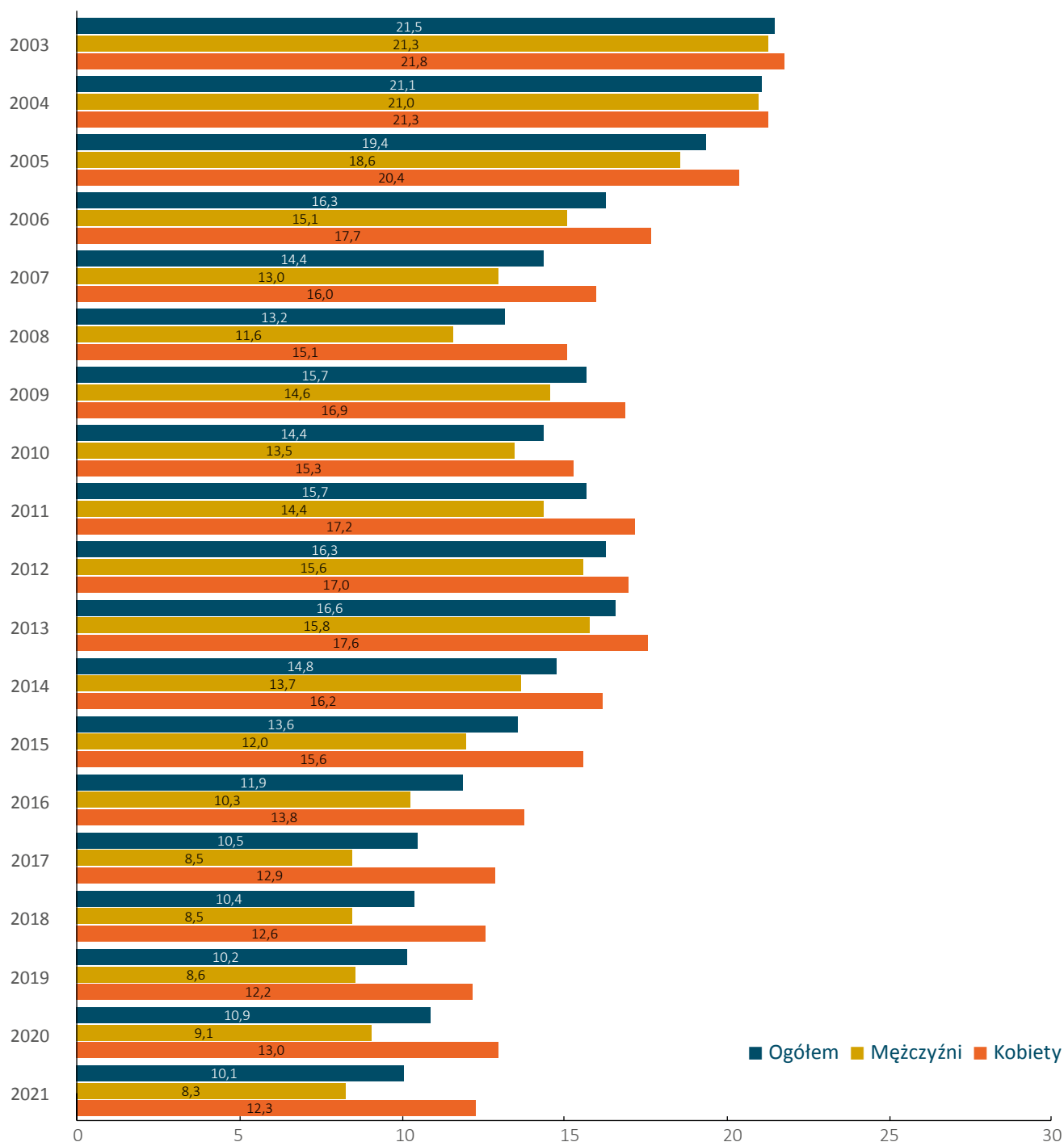
Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

4.1.10. Bezrobocie

Poziom bezrobocia wśród mieszkańców powiatu żuromińskiego osiągnął najwyższy wskaźnik w 2003 roku, kiedy udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosił 21,5%. Pomimo ponad dwukrotnego spadku odsetka osób pozostających bez pracy (choć nie brakowało im chęci jej podjęcia) bezrobocie w powiecie pozostaje na wysokim poziomie, niekiedy dwukrotnie przekraczającym średni wskaźnik dla kraju. W ciągu ostatniego 10-lecia ani razu udział bezrobotnych nie spadł poniżej 10%. Liczba bezrobotnych kobiet w całym analizowanym okresie była wyższa od liczby bezrobotnych mężczyzn.

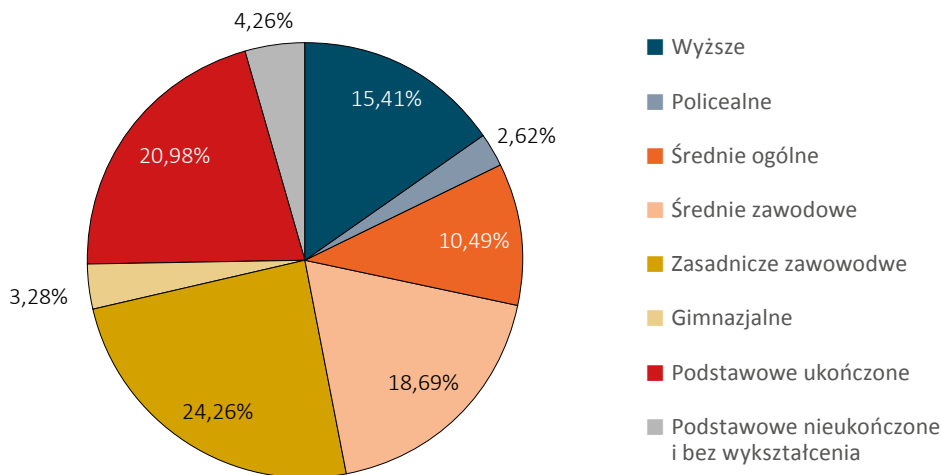
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

4.1.11. Poziom wykształcenia

Zgodnie z danymi pozyskanymi w drodze Narodowego Spisu Powszechnego w 2021 roku większość mieszkańców powiatu żuromińskiego posiadała najniższe stopnie wykształcenia. Najwyższy udział w populacji przypadł osobom o wykształceniu zasadniczym zawodowym (24,3%), równie liczną grupę stanowili mieszkańcy z wykształceniem podstawowym ukończonym (21%), a na trzecim miejscu byli mieszkańcy z wykształceniem średnim zawodowym (18,7%). 15,4% społeczności to absolwenci szkół wyższych, 4,3% posiadało wykształcenie podstawowe nieukończone, 3,3% – gimnazjalne, a 2,6% – policealne.

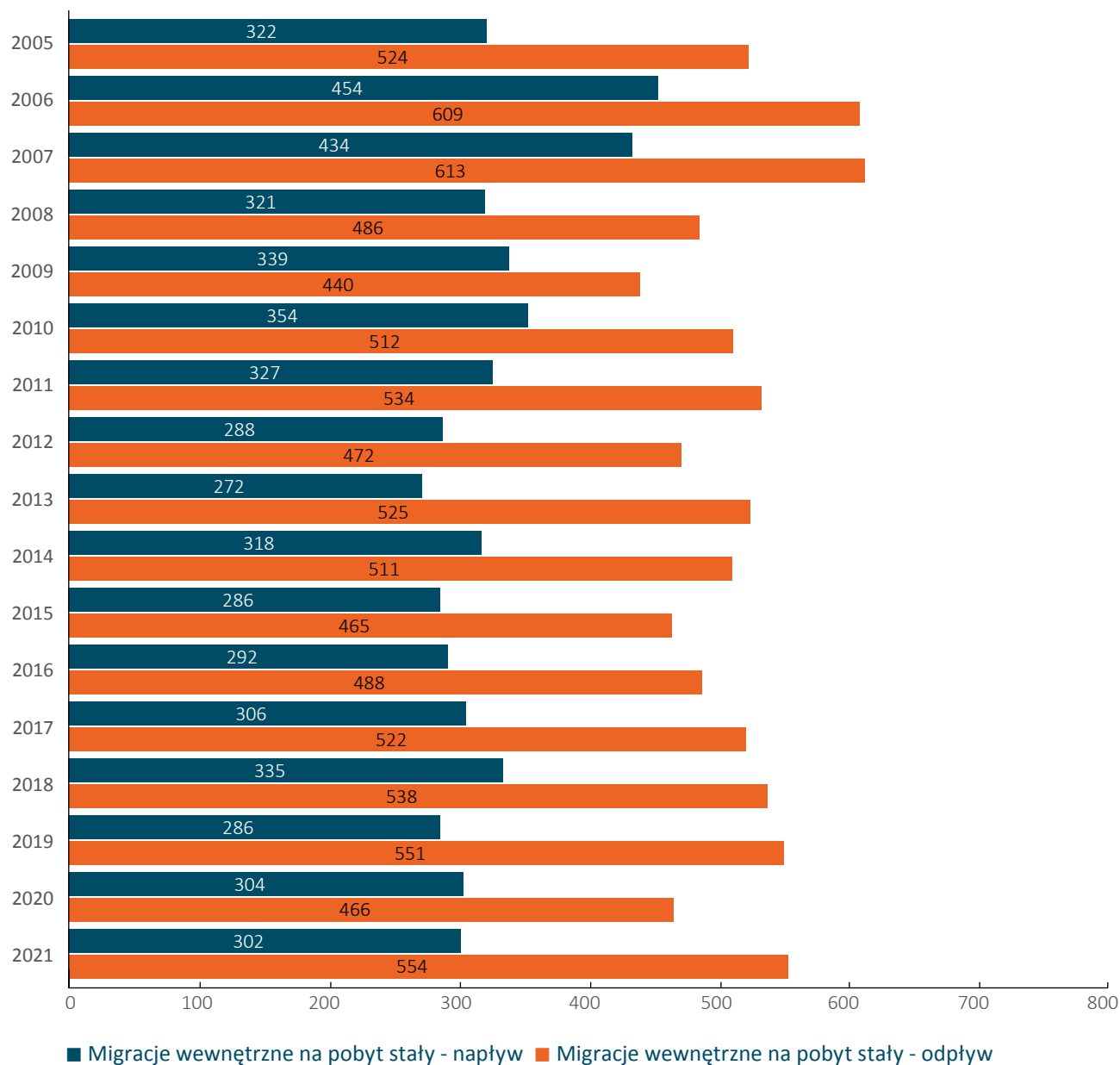
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

4.1.12. Dynamika migracji w czasie

W badanym okresie jest widoczna zdecydowana przewaga migracji wewnętrznych odpływowych względem liczby migracji napływowych. Tendencja zwyklowa została zahamowana w 2020 roku, co było najprawdopodobniej następstwem pandemii COVID-19. Co warto uwagi, w tym samym roku liczba zameldowań na pobyt stały wzrosła względem roku ubiegłego (2019) i pozostała na tym samym poziomie w 2021 roku. Liczba wymeldowań po niewielkim wyhamowaniu w 2020 roku powróciła w 2021 roku do poziomu sprzed pandemii.

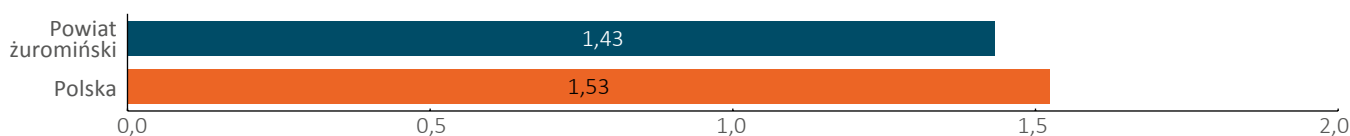
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

4.1.13. Warunki mieszkaniowe

W 2020 roku w powiecie żuromińskim na 1 mieszkańca przypadało 1,43 izby, co wskazuje na gorsze warunki mieszkaniowe względem średniej krajowej (1,53).

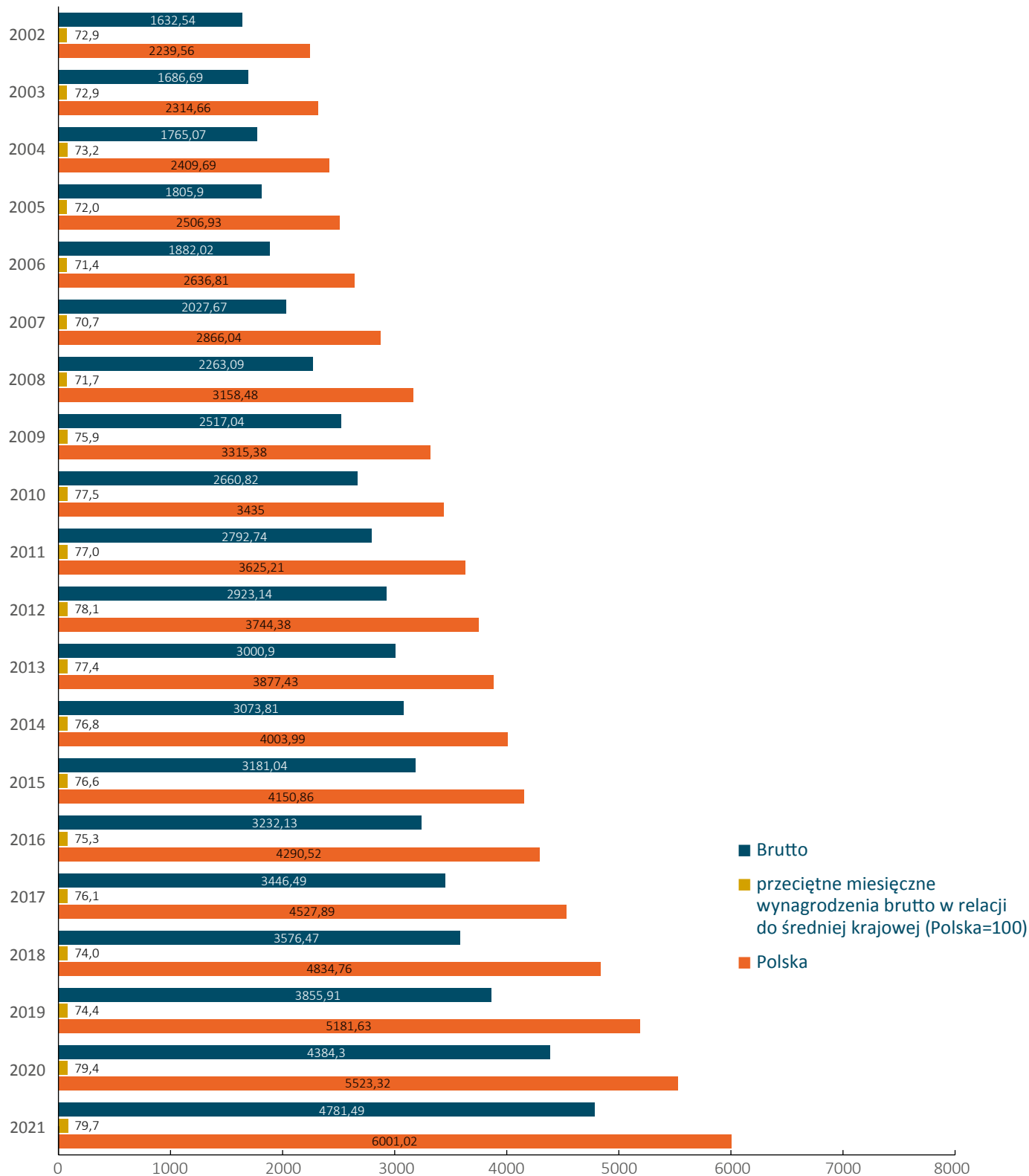
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

4.1.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

W ciągu 20 analizowanych lat pensja brutto mieszkańców powiatu żuromińskiego niezmiennie wzrastała. Mimo to pozostawała poniżej 80% średniej krajowej. W 2002 roku mieszkańcy zarabiali średnio 607,02 zł mniej od statystycznego Polaka, a w 2021 roku – o 1219,53 zł mniej.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

4.2. Powiat łukowski

woj. lubelskie

ludność: 102 121

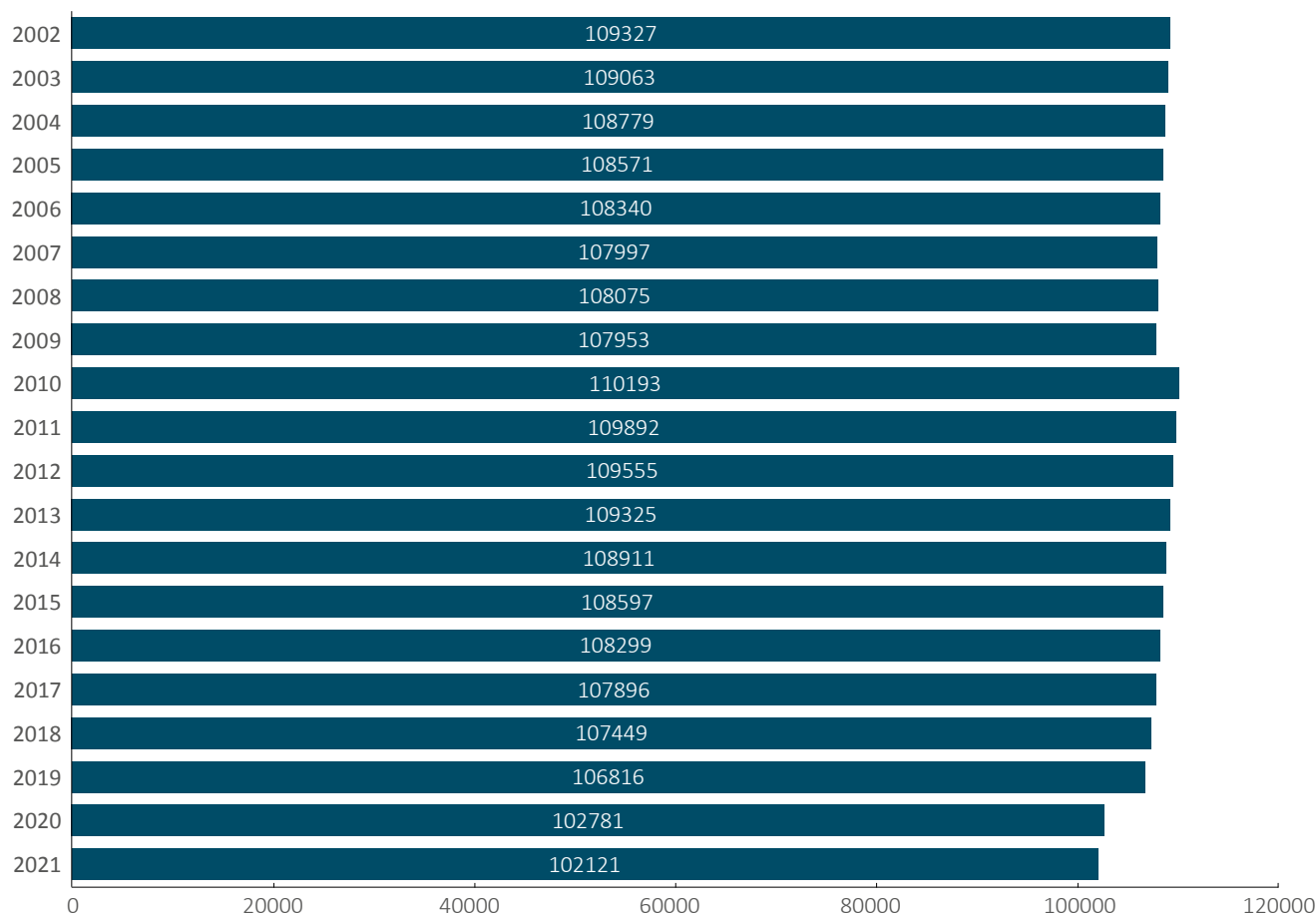

Powiat łukowski jest położony w województwie lubelskim i zajmuje powierzchnię 1394 km². W 2021 roku liczba mieszkańców wyniosła 102 121. W skład powiatu wchodzi miasta: Łuków oraz Stoczek Łukowski. Graniczy z powiatami należącymi do województwa mazowieckiego (kozienicki, garwoliński), a także powiatami województwa lubelskiego (lubartowskim, łukowskim i puławskim). W 2021 roku w powiecie tym odnotowano ujemny współczynnik salda migracji (-5,77) przy jednoczesnym wysokim współczynniku dzietności ogólnej (TFR) – 1,74, który stanowił 4. w kolejności najwyższy wynik w kraju.

4.2.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

Liczba mieszkańców powiatu łukowskiego zmalała od 2002 roku o 7%. W 2020 roku nastąpił gwałtowny spadek liczby mieszkańców względem 2019 roku – z 106 816 do 102 121.

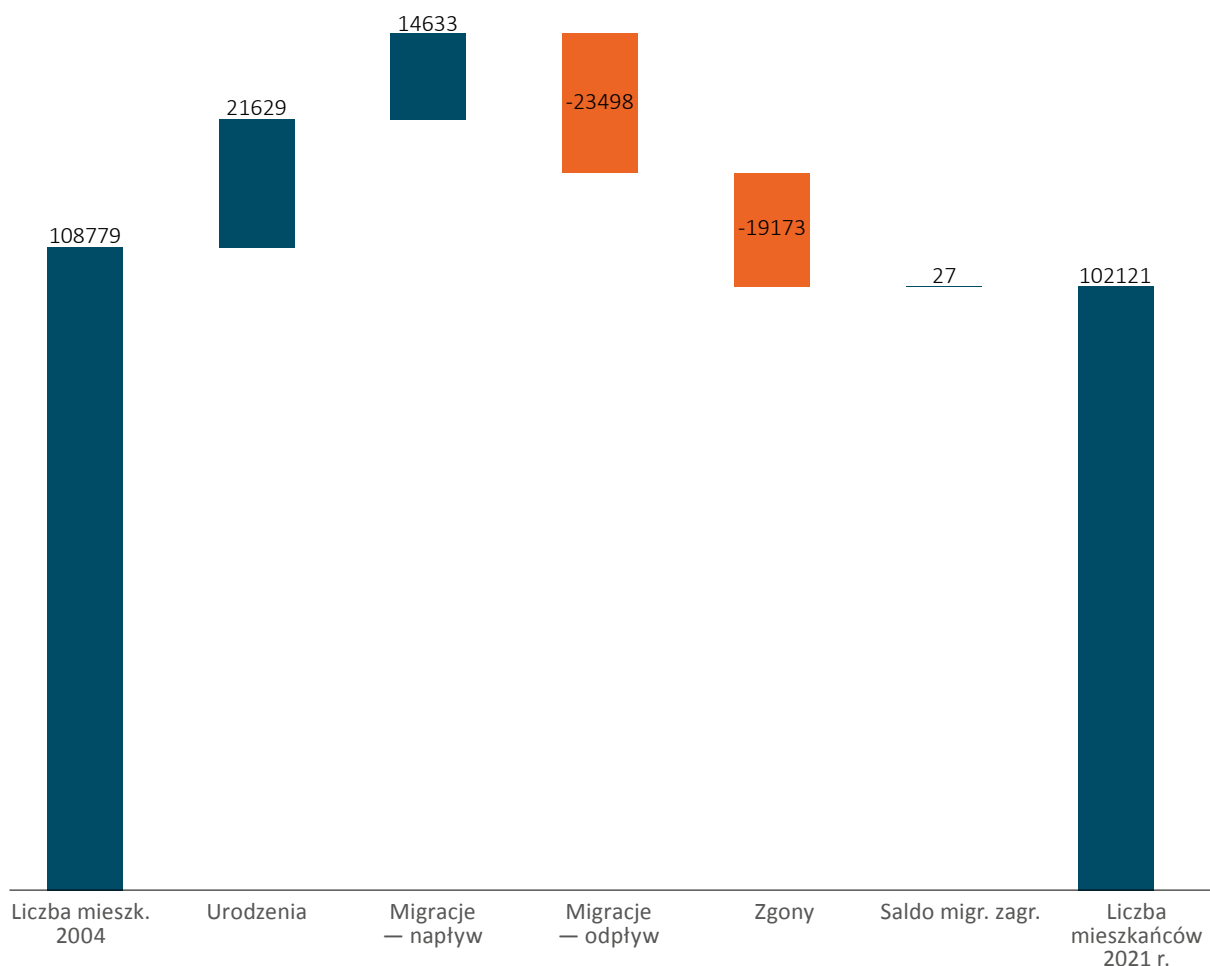
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

4.2.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

Liczba mieszkańców w 2004 roku wynosiła 108 779. W latach 2005–2021 odnotowano wyższą liczbę urodzeń (21 629) względem liczby zgonów (18 096). Liczba migracji wewnętrznych napływowych była niższa niż liczba odpływów. Saldo migracji zagranicznych wyniosło 27. Główną przyczyną spadku liczby mieszkańców było ujemne saldo migracji wewnętrznych.

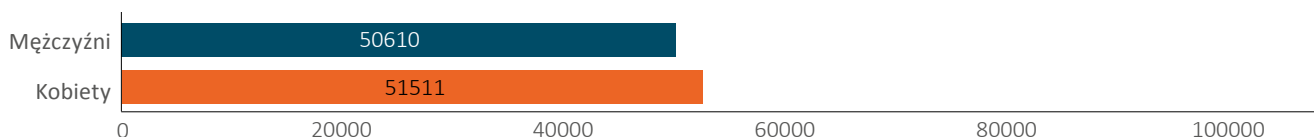
Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

4.2.3. Liczba kobiet i mężczyzn

W powiecie łukowskim w 2021 roku 50,4% mieszkańców stanowiły kobiety, a 49,6% – mężczyźni. Współczynnik feminizacji wynosił 101.

Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

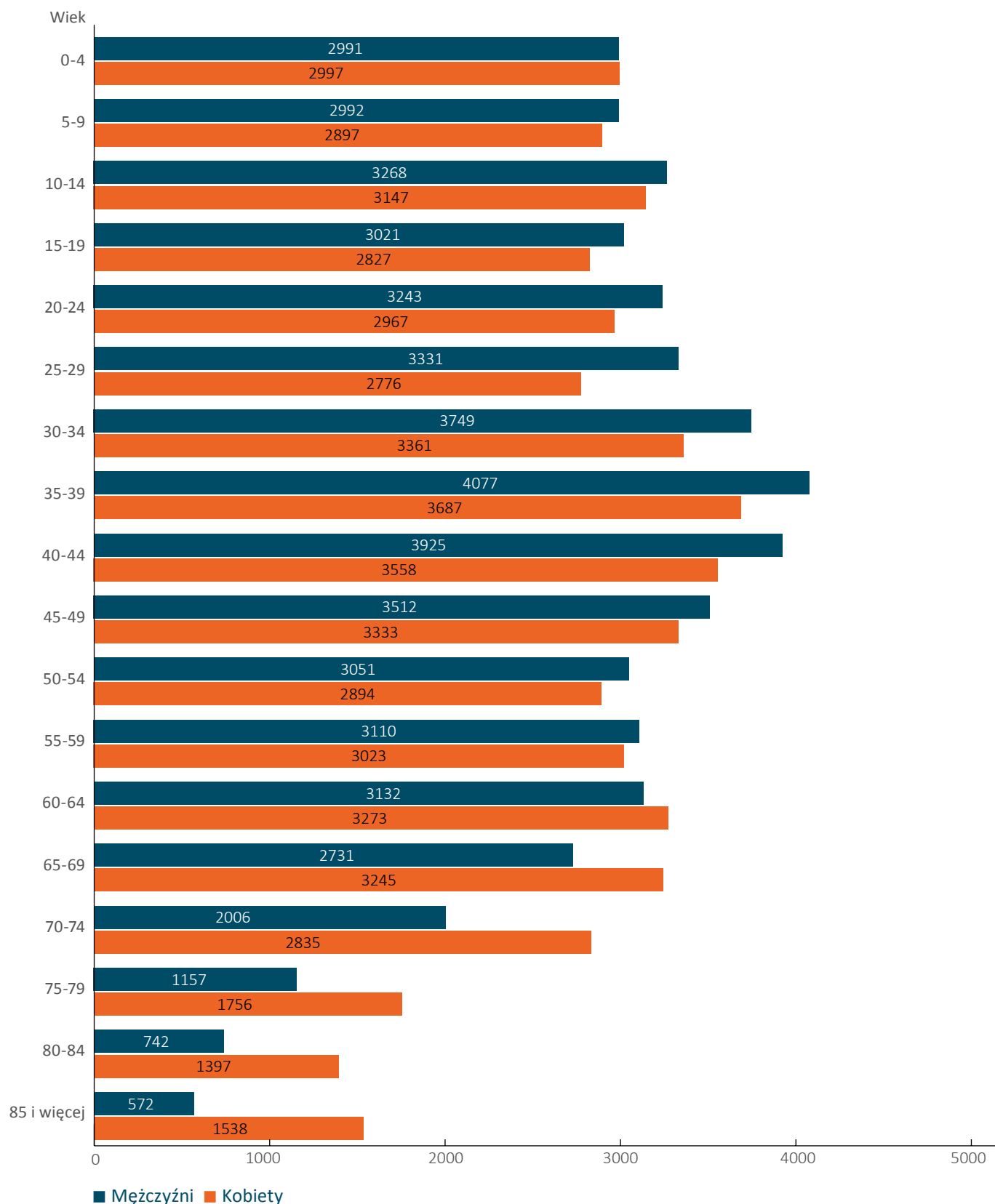

4.2.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

Struktura demograficzna mieszkańców powiatu łukowskiego charakteryzuje się najwyższym udziałem w populacji osób w przedziale wiekowym 35–39 lat, a także wyższym udziałem w populacji mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym względem tych w wieku poprodukcyjnym. Wśród najmłodszych mieszkańców powiatu liczba

przedstawicieli obu płci jest zbliżona. W kolejnych grupach wiekowych od 5. do 54 lat obserwuje się nadwyżkę liczby mężczyzn. W grupie wiekowej 55–59 lat liczba przedstawicieli obu płci była zbliżona. Wśród ludności w wieku powyżej 60 lat liczba kobiet znacząco przewyższa liczbę mężczyzn. Jak wynika z powyższego wykresu, odpływ młodych kobiet w wieku produkcyjnym pozostaje na wysokim poziomie, co może potwierdzać teorię dotyczącą migracji kobiet do ośrodków akademickich. Ze względu na porównywalną liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym społeczności tej można przypisać charakter zastojowy.

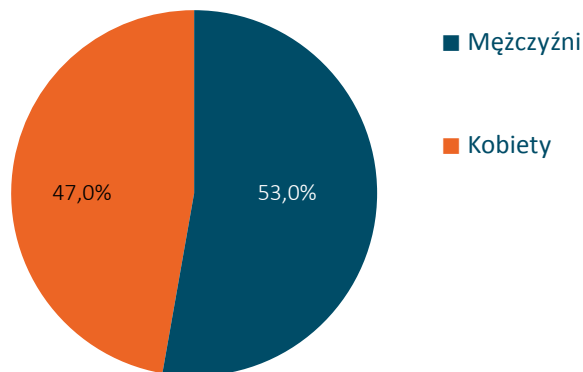
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

4.2.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

W grupie wiekowej 20–39 lat w 2021 roku wśród mieszkańców powiatu łukowskiego dominowali mężczyźni (53%) względem kobiet (47%). Współczynnik feminizacji wynosił 90, zatem w tej grupie wiekowej dysproporcja pomiędzy liczbą kobiet i liczbą mężczyzn pozostaje na wysokim poziomie.

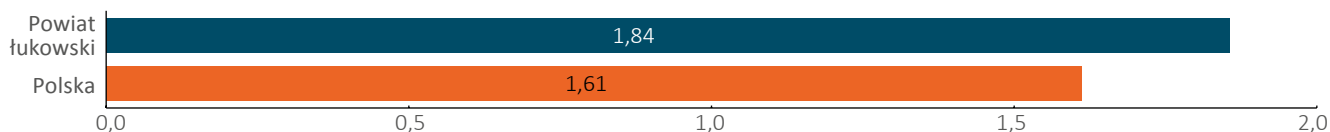
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

4.2.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

Przeciętna liczba dzieci w 2021 roku w powiecie łukowskim wynosiła 1,84, co stanowiło 9. wynik wśród wszystkich 380 polskich powiatów i miast na prawach powiatu.

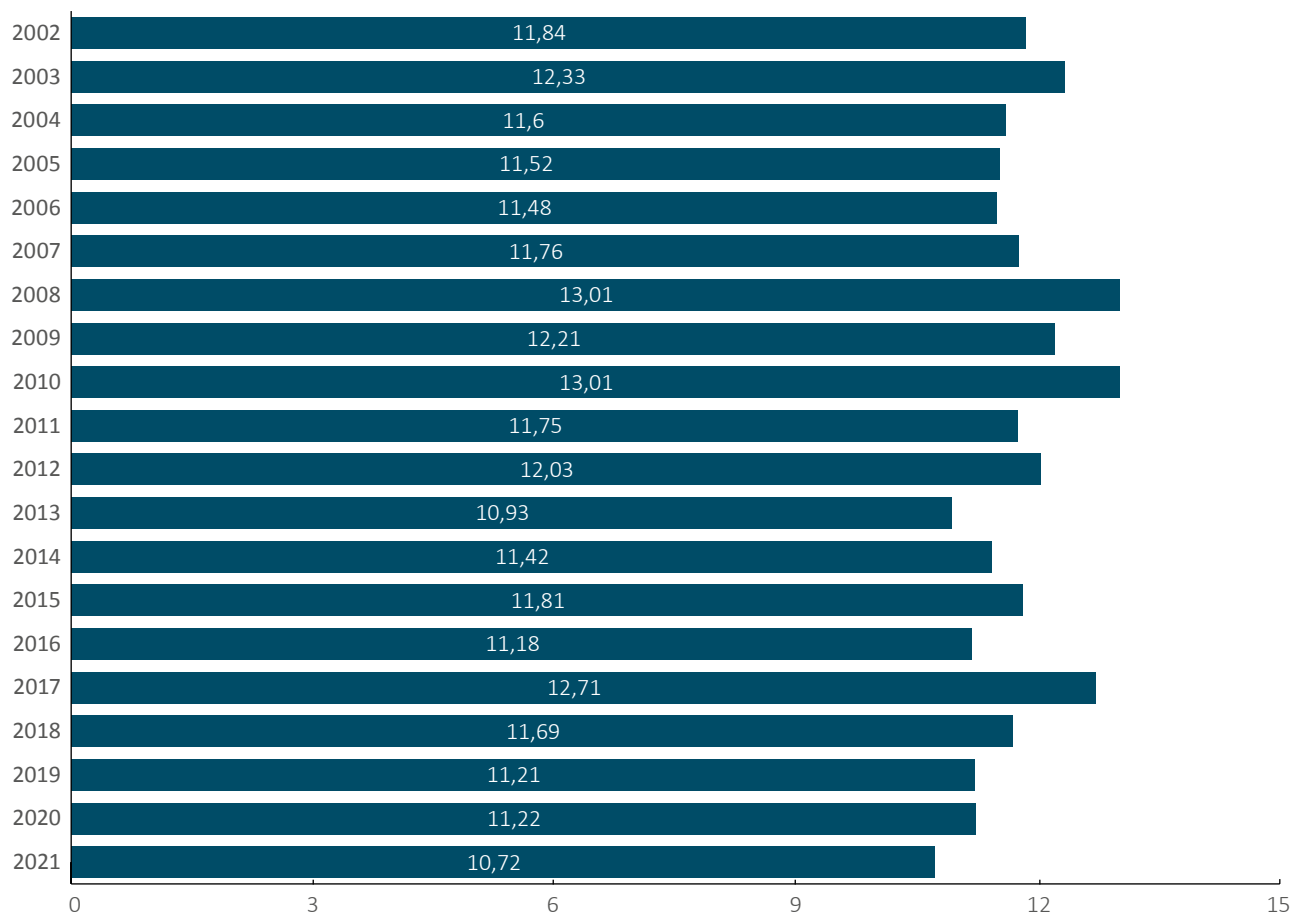
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

4.2.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

W latach 2002–2021 liczba urodzeń żywych na 1000 mieszkańców zmalała z 11,84 do 10,72. Najwięcej urodzeń odnotowano w latach 2008 i 2010 (13,01), a najmniej – w 2021 roku (10,37). W ciągu ostatnich 10 lat najwyższą liczbę urodzeń zaobserwowano w 2017 roku i wynosiła 12,71. Od tego czasu liczba urodzeń w powiecie łukowskim maleje.

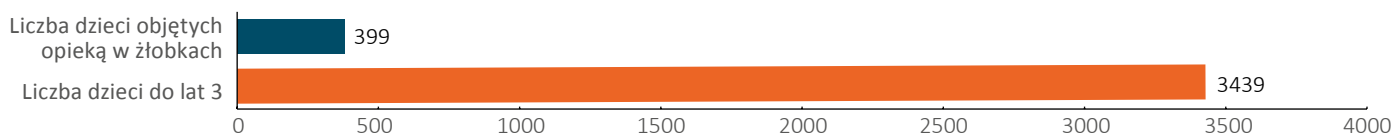
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

4.2.8. Liczba miejsc w żłobkach

W 2021 roku w powiecie łukowskim liczba dostępnych miejsc w żłobkach wynosiła 399, co zapewniało opiekę nad 11,6% dzieci do lat 3.

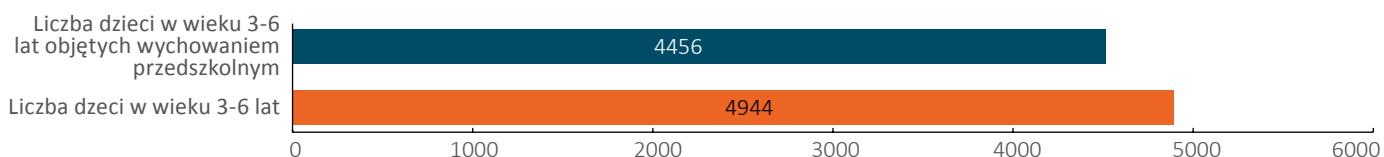
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

4.2.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

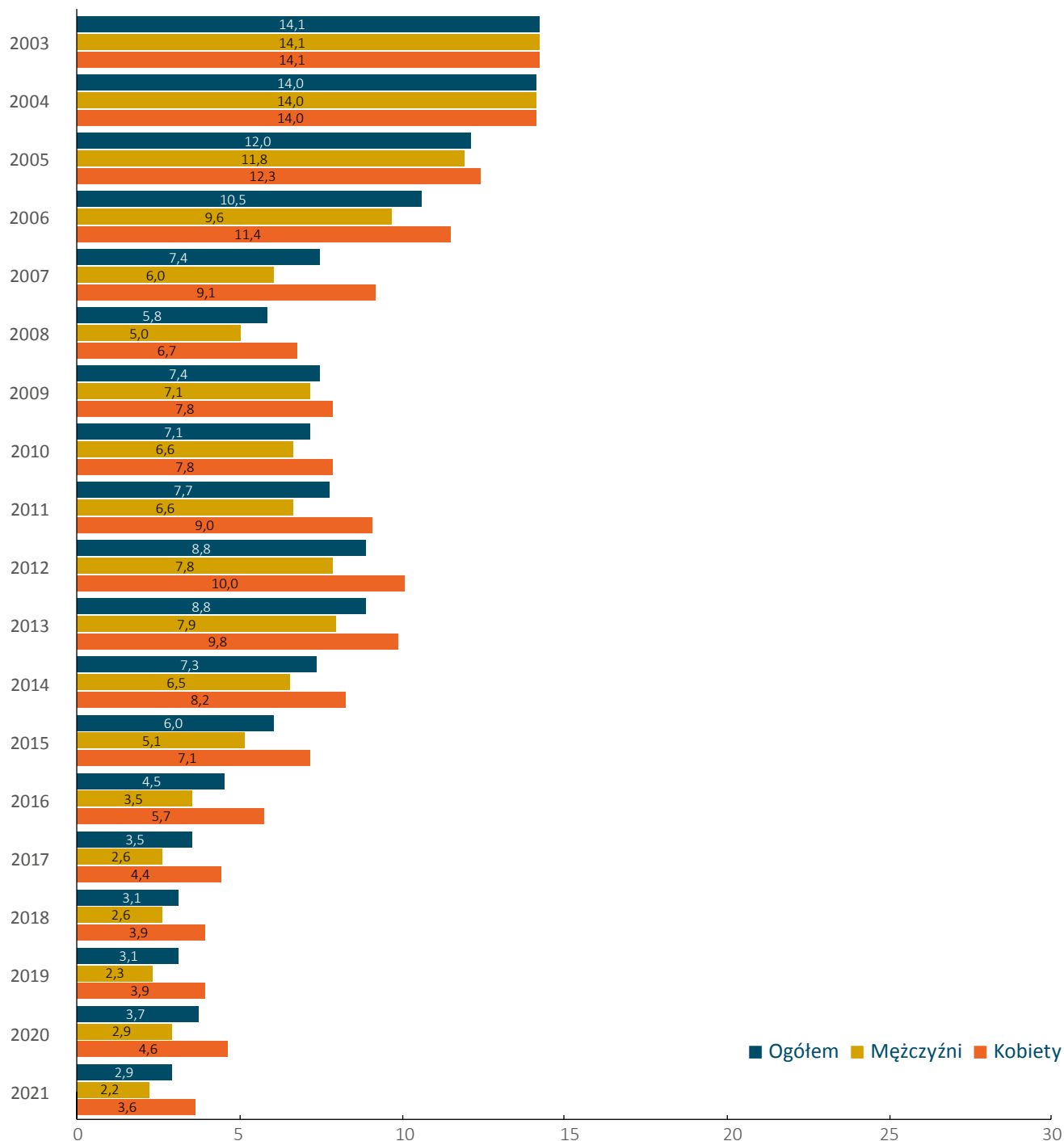
Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

4.2.10. Bezrobocie

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności powiatu łukowskiego w wieku produkcyjnym w latach 2003–2021 zmalał z 14,1% do 2,9%. W początkowym okresie od 2003 roku procent bezrobotnych gwałtownie spadał do poziomu 5,8% w 2008 roku. Następnie bezrobocie wzrastało, by w 2013 roku osiągnąć poziom 8,8%. Od tego czasu notuje się kolejny spadek. Wyjątkiem był rok 2020, kiedy odnotowano niewielki wzrost bezrobocia – do 3,7% względem roku 2019 (3,1%). W początkowych analizowanych latach (2003, 2004) liczba bezrobotnych kobiet i mężczyzn była zbliżona. Od 2005 do 2021 roku wśród osób pozostających bez pracy odnotowano nadwyżkę kobiet.

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

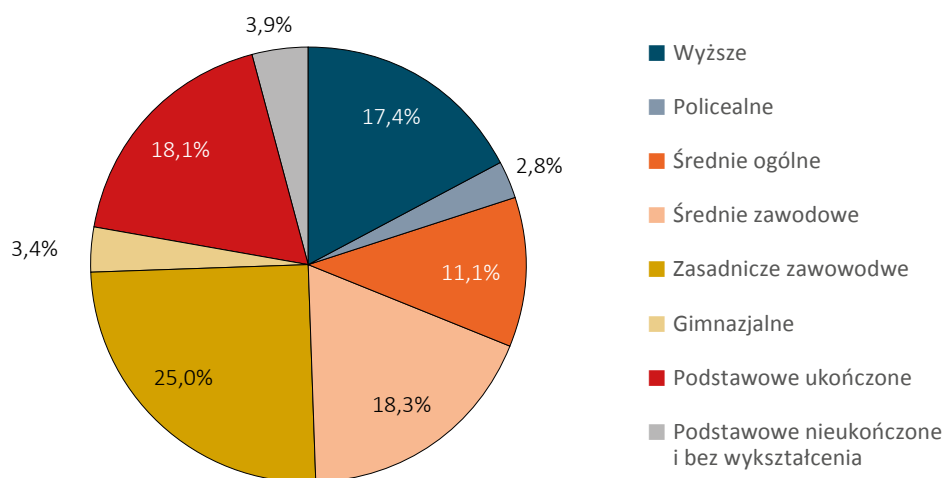

■ Ogółem ■ Mężczyźni ■ Kobiety

4.2.11. Poziom wykształcenia

Według danych NSP z 2021 roku większość mieszkańców powiatu łukowskiego posiadała najniższe warianty wykształcenia. Najliczniejszą grupę stanowili mieszkańcy z wykształceniem zasadniczym zawodowym (25%). 18,3% to osoby z wykształceniem średnim zawodowym, 18,1% – podstawowym ukończonym, 17,4% – z wykształceniem wyższym, 11,1% – średnim ogólnym, 3,9% – podstawowym nieukończonym, 3,2% – gimnazjalnym, a 2,8% – policealnym.

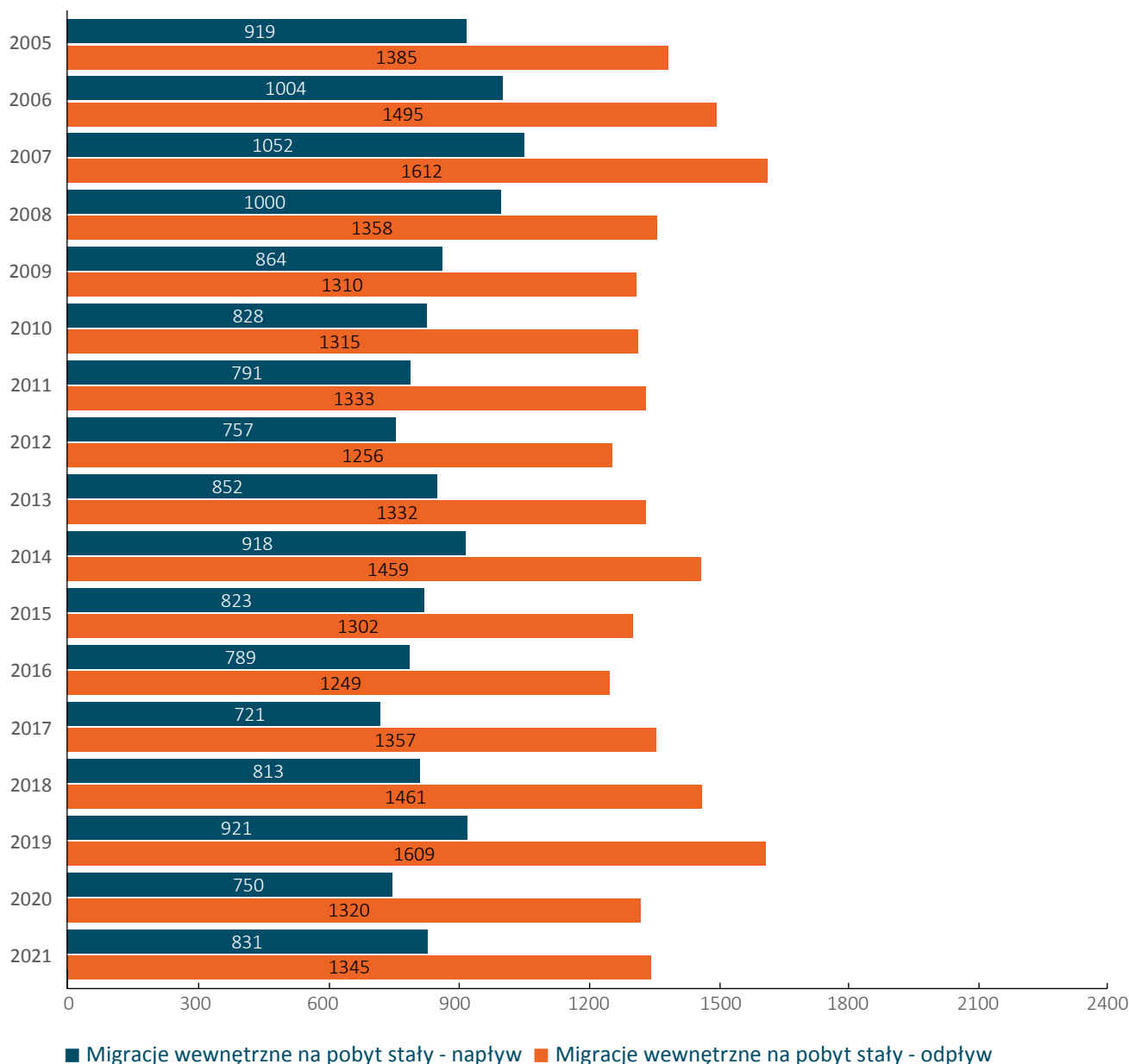
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

4.2.12. Dynamika migracji w czasie

W ciągu 17 analizowanych lat liczba migracji wewnętrznych odptywowych corocznie przeważała nad liczbą migracji wewnętrznych napływowych. Najwyższa liczba migracji napływowych do powiatu łukowskiego przypadła na lata 2007 i 2019, a najniższa – na 2012 rok. Najwyższy odpływ ludności zanotowano w 2007 roku, a najniższy – w latach 2017 i 2020. Wzrastająca liczba wymeldowań mogła zostać w 2020 roku zahamowana w związku z pandemią COVID-19.

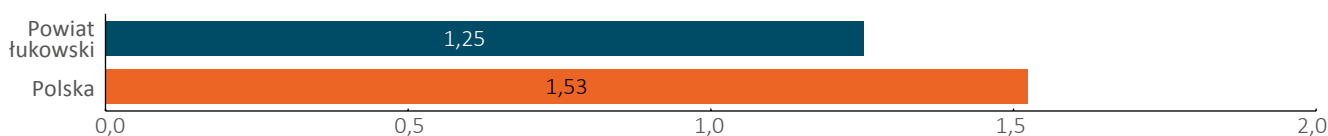
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

4.2.13. Warunki mieszkaniowe

W 2020 roku w powiecie łukowskim na 1 mieszkańca przypadało 1,25 izby, co stanowiło znacznie niższą wartość niż średni współczynnik dla Polski (1,53).

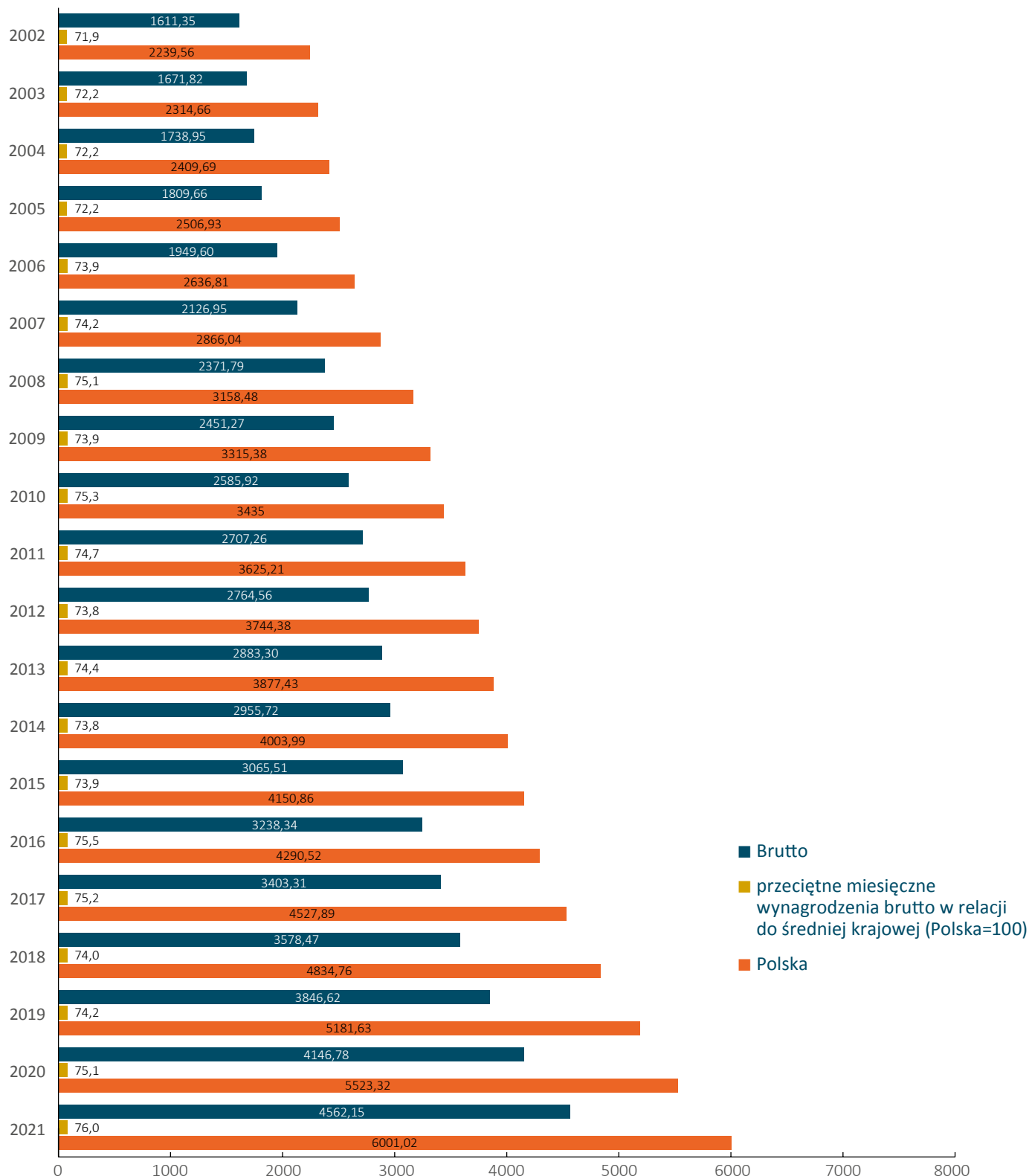
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

4.2.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

Pomimo corocznego wzrostu nominalnej wartości wynagrodzeń brutto w powiecie łukowskim dysproporcja pomiędzy pensją mieszkańców powiatu a średnią krajową pozostaje na podobnym poziomie. W 2002 roku zarobki w powiecie łukowskim były niższe o 628,21 zł, a w 2021 roku – o 1438,87 zł od wynagrodzenia przeciętnego Polaka.

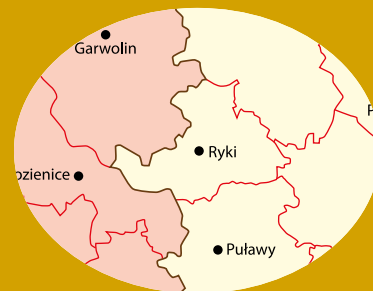
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

4.3. Powiat rycki

woj. lubelskie

ludność: 52 486

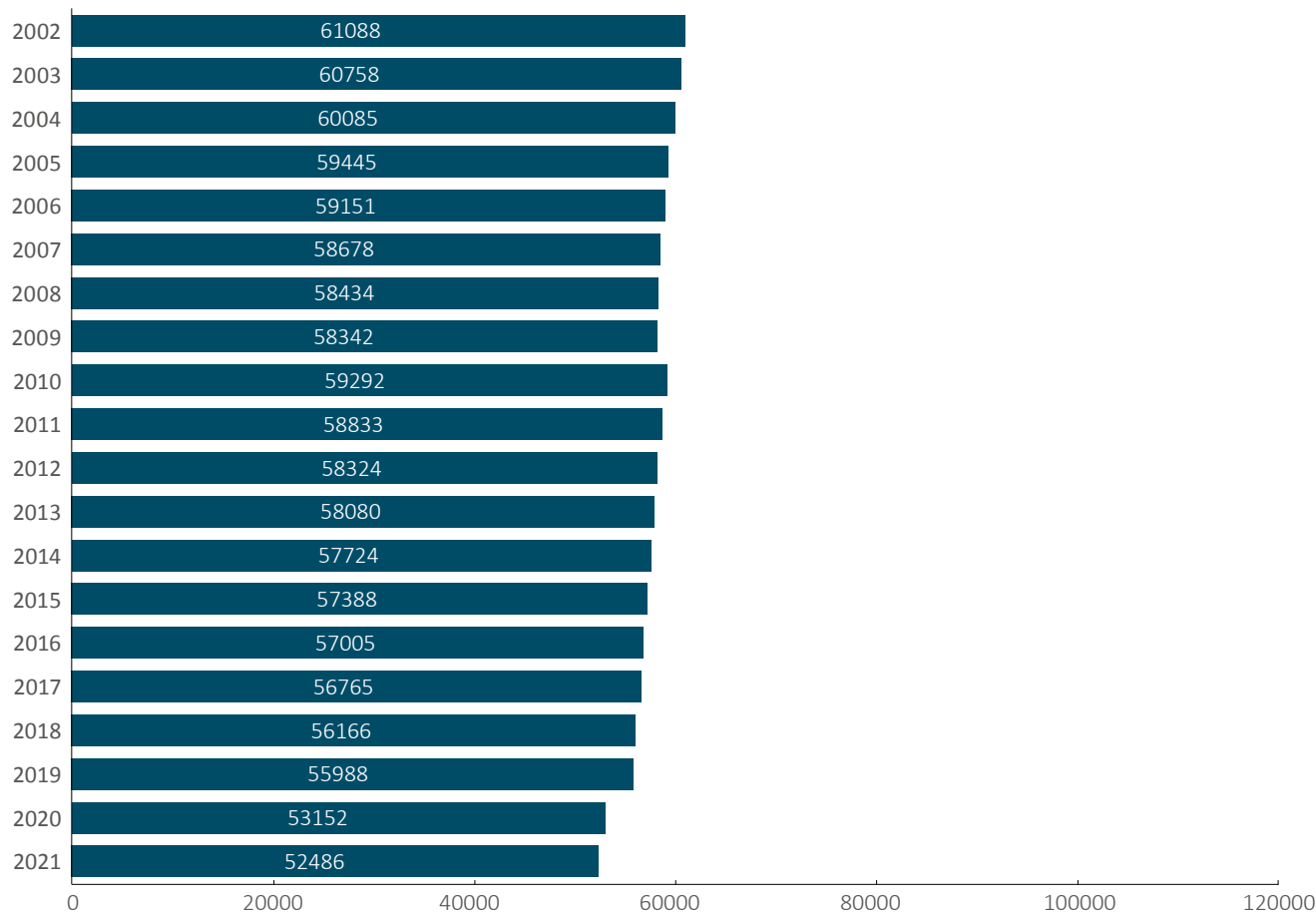

Powiat rycki mieści się na terenie województwa lubelskiego. Zajmuje obszar 615 km². W powiecie znajdują się miasta takie jak Ryki i Dęblin. Graniczy z powiatami należącymi do województwa mazowieckiego (kozienickim i garwolińskim), a także powiatami: lubartowskim, łukowskim i puławskim. W 2021 roku liczba mieszkańców powiatu wynosiła 52 486. W 2021 roku w powiecie tym odnotowano niski współczynnik salda migracji (-5,67) przy jednoczesnym wysokim współczynniku dzietności ogólnej (TFR) – 1,51.

4.3.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

Liczba mieszkańców powiatu ryckiego malała w ciągu 20 analizowanych lat. W 2002 roku populacja liczyła 61 088 osób, a w 2021 roku – 52 486, zatem spadek wynosił 14%.

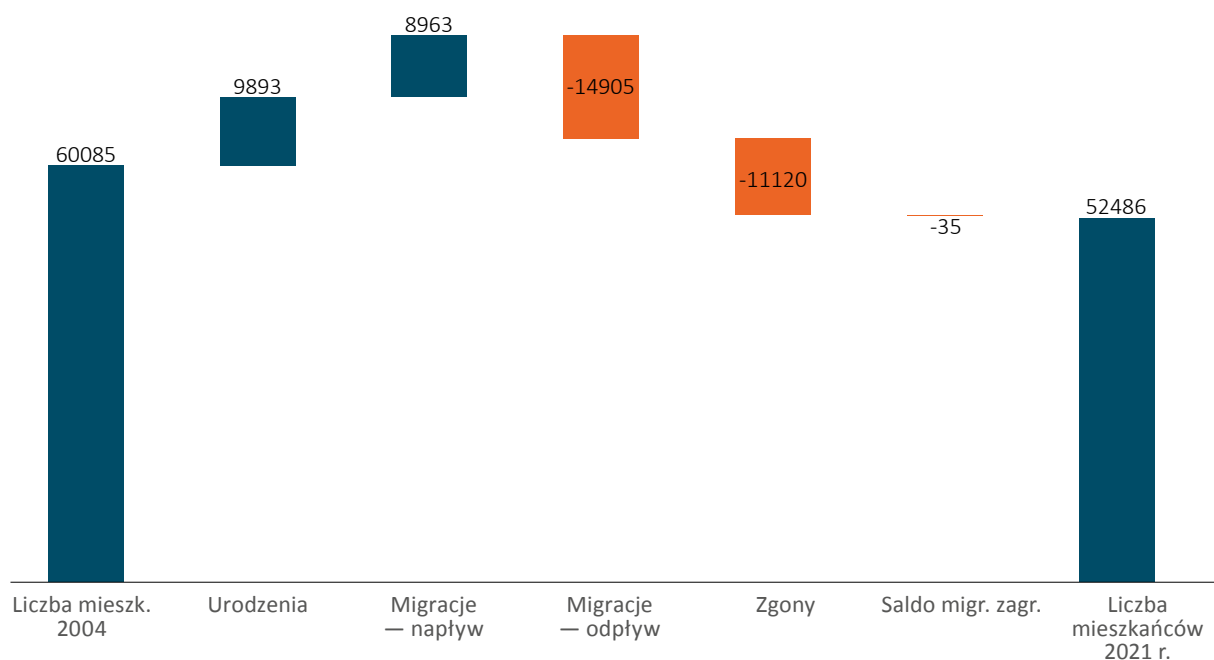
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

4.3.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

W 2004 roku liczba mieszkańców powiatu ryckiego wynosiła 60 085 osób. W analizowanym okresie liczba urodzeń była niższa niż liczba zgonów. Liczba migracji wewnętrznych do (napływów) stanowiła niższą wartość niż liczba migracji wewnętrznych z (odpływów). Saldo migracji zagranicznych było ujemne. Z powyższego wykresu jasno wynika, że to liczba wymeldowań przyczyniła się w największym stopniu do zmniejszenia liczby mieszkańców na przestrzeni lat.

Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

4.3.3. Liczba kobiet i mężczyzn

W 2021 roku w powiecie ryckim w populacji przeważały kobiety (50,7%) względem mężczyzn (49,3%). Współczynnik feminizacji wynosił 102,8.

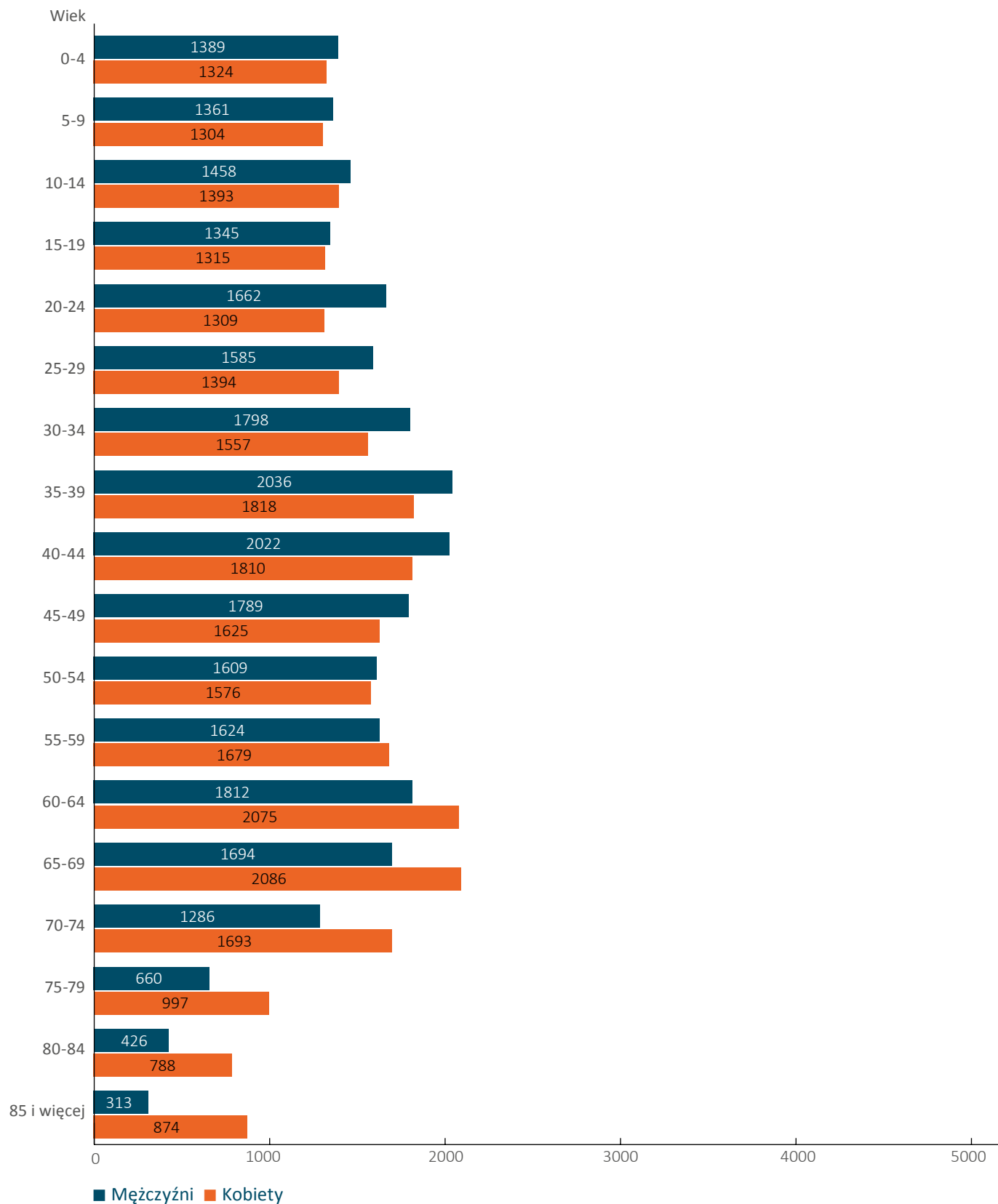
Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

4.3.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

Struktura demograficzna mieszkańców powiatu ryckiego charakteryzowała się nadwyżką liczby mężczyzn w grupach wiekowych 0–49 lat. W kohortach wiekowych powyżej 55. roku życia jest widoczna znaczna nadwyżka kobiet. Wśród mieszkańców we wczesnym wieku produkcyjnym można zaobserwować znaczną nadwyżkę mężczyzn, co może się wiązać z odpływem kobiet do ośrodków akademickich. Struktura demograficzna mieszkańców powiatu ryckiego wykazuje cechy społeczeństwa starzejącego się.

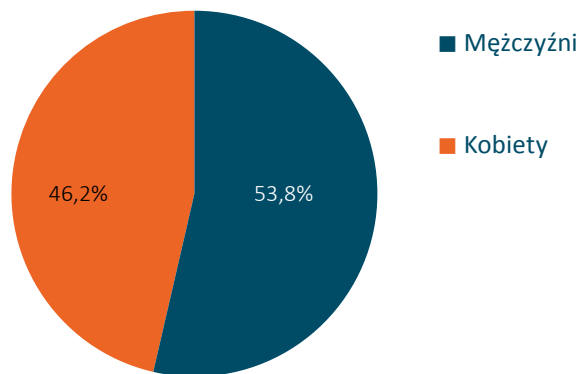
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

4.3.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

W grupach wiekowych 20–39 lat w 2021 roku zanotowano znaczną nadwyżkę mężczyzn (53,8%) nad kobietami (46,2%). Współczynnik feminizacji wyniósł 85.

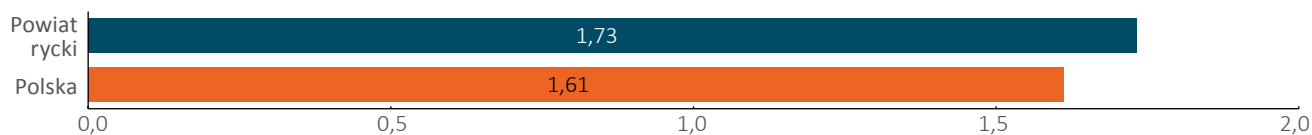
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

4.3.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

W powiecie ryckim w 2021 roku przeciętna liczba dzieci w rodzinie wynosiła 1,73, podczas gdy w Polsce średnio 1,61.

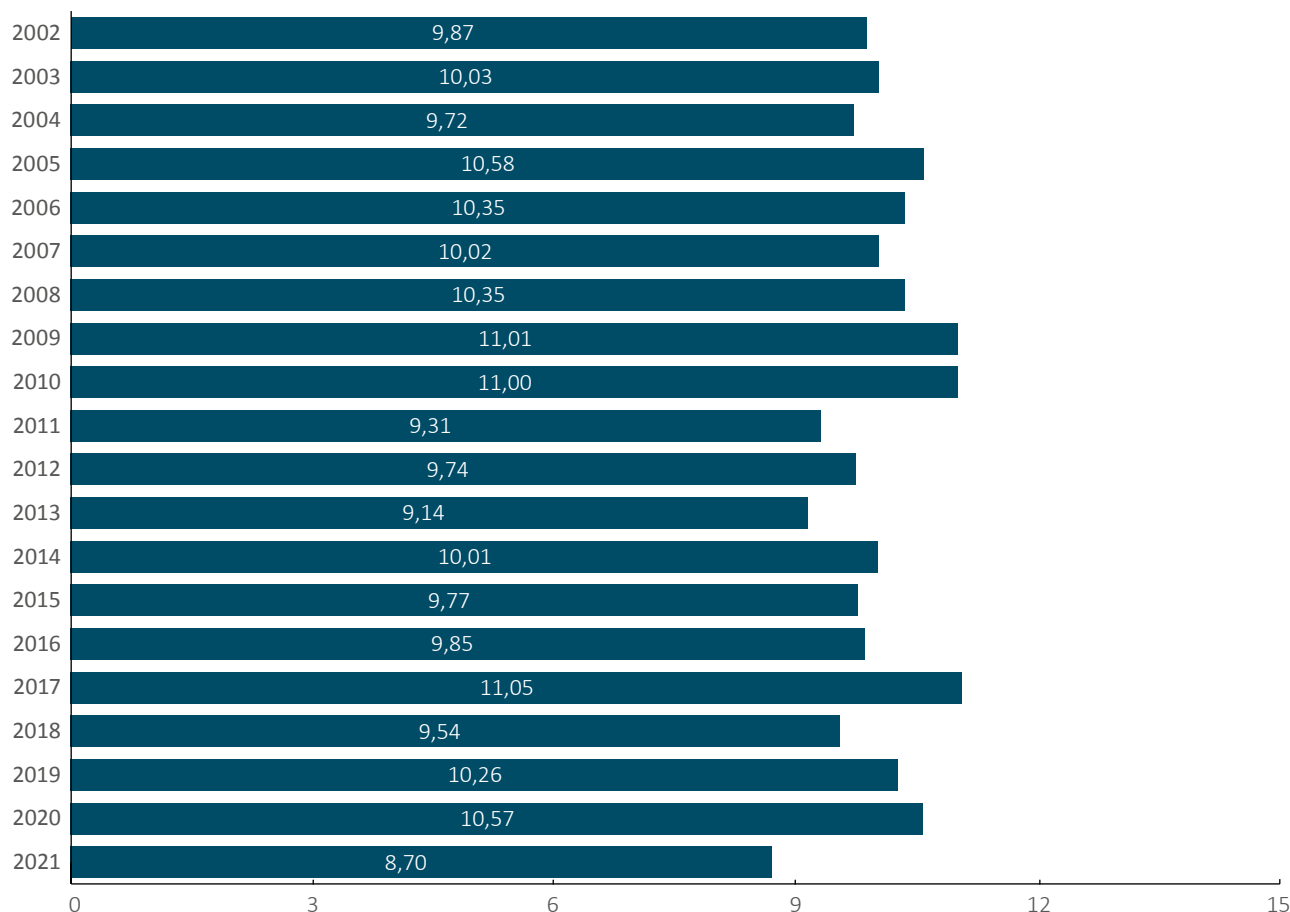
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

4.3.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

W latach 2002–2021 liczba urodzeń żywych na 1000 ludności spadła z poziomu 9,87 do 8,7 (najniższa), zatem o blisko 12%. Liczba ta w kolejnych latach naprzemiennie jednak wzrastała i malała. Do 2011 roku średnia liczba urodzeń przewyższała średnią dla kraju w analogicznych okresach. Najwyższa liczba urodzeń przypadła na 2017 rok i wynosiła 11,05.

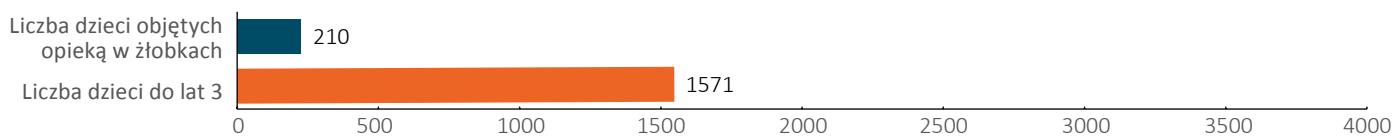
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

4.3.8. Liczba miejsc w żłobkach

W 2021 roku w powiecie ryckim liczba dostępnych miejsc w żłobkach wynosiła 210, co zapewniało opiekę nad 13,4% dzieci do lat 3.

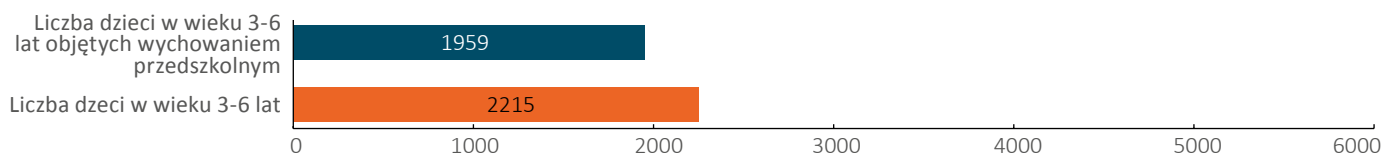
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

4.3.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

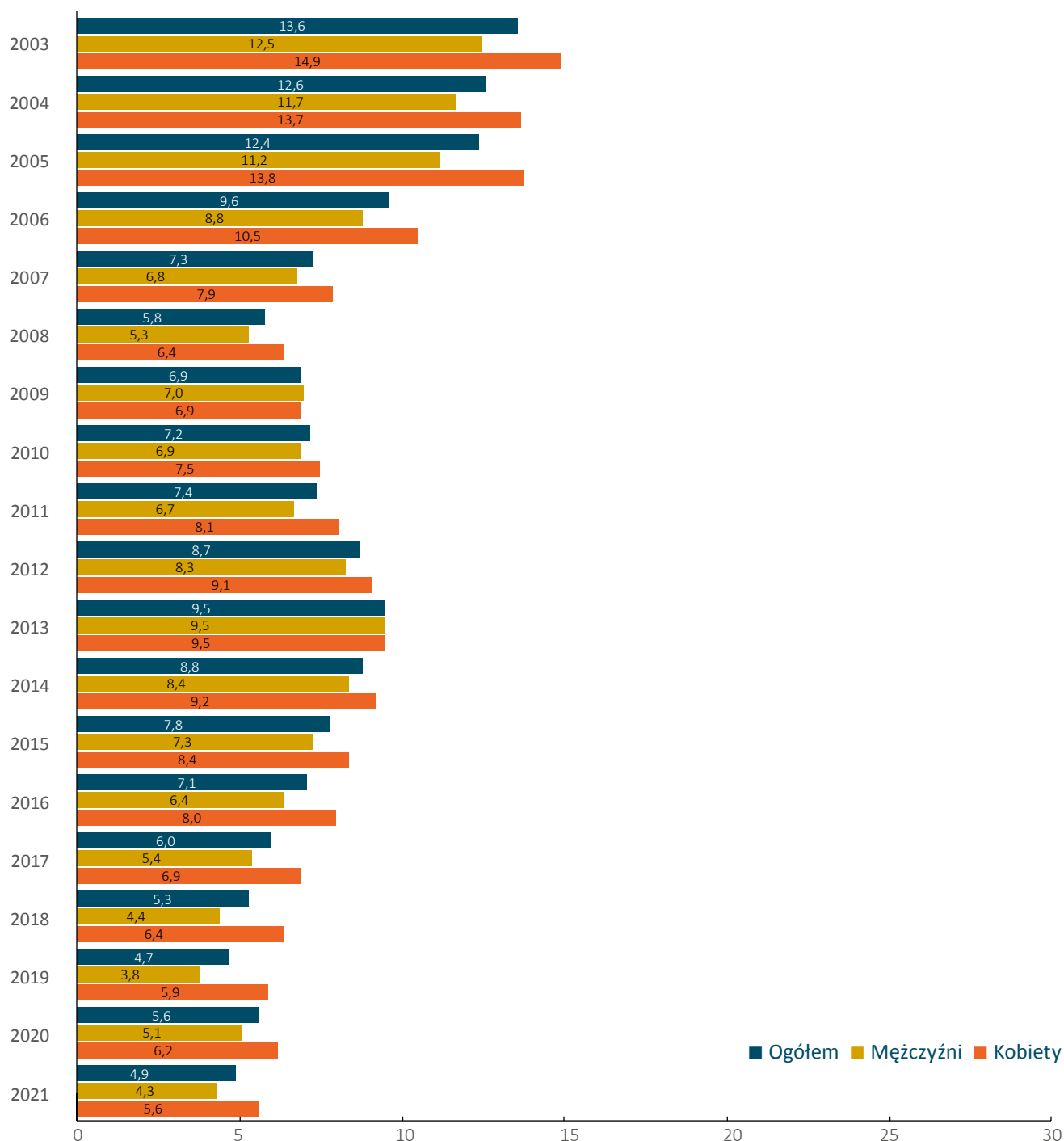
Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

4.3.10. Bezrobocie

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na przestrzeni analizowanych lat spadł z 13,6% w 2002 roku do 4,9% w 2021 roku. W początkowym okresie jest obserwowany znaczny spadek poziomu bezrobocia z 13,6% do 5,8% w 2008 roku, a następnie od 2009 do 2013 roku – wzrost do 9,5%. Od 2014 roku notuje się spadek bezrobocia wśród populacji powiatu ryckiego do poziomu 4,7% w 2019 roku. W 2020 roku wskaźnik wzrósł do 5,2%, a w 2021 wynosił 4,9%. W początkowych latach poziom bezrobocia przekraczał średni wskaźnik w kraju, ale od 2016 rynek pracy w województwie ryckim znajduje się w stanie równowagi (naturalna stopa bezrobocia), co oznacza, że każdy mieszkaniec chcący podjąć pracę zarobkową jest w stanie ją otrzymać w krótkim czasie.

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

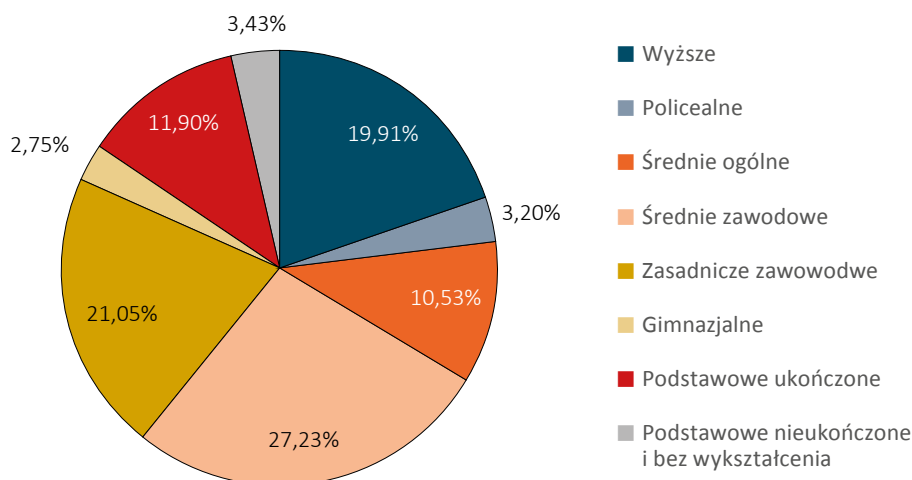

■ Ogółem ■ Mężczyźni ■ Kobiety

4.3.11. Poziom wykształcenia

Według danych NSP z 2021 roku najliczniejszą grupę mieszkańców stanowią ci z wykształceniem średnim: 27,23% posiada wykształcenie średnie zawodowe, 10,53% – średnie ogólne, 3,2% – policealne. Równie liczną grupę stanowią mieszkańcy z najniższym wykształceniem: 21,05% posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe, 11,9% – podstawowe ukończone, 3,43% – podstawowe nieukończone, a 2,75% – gimnazjalne. Niespełna jedna piąta mieszkańców ma wykształcenie wyższe (19,91%).

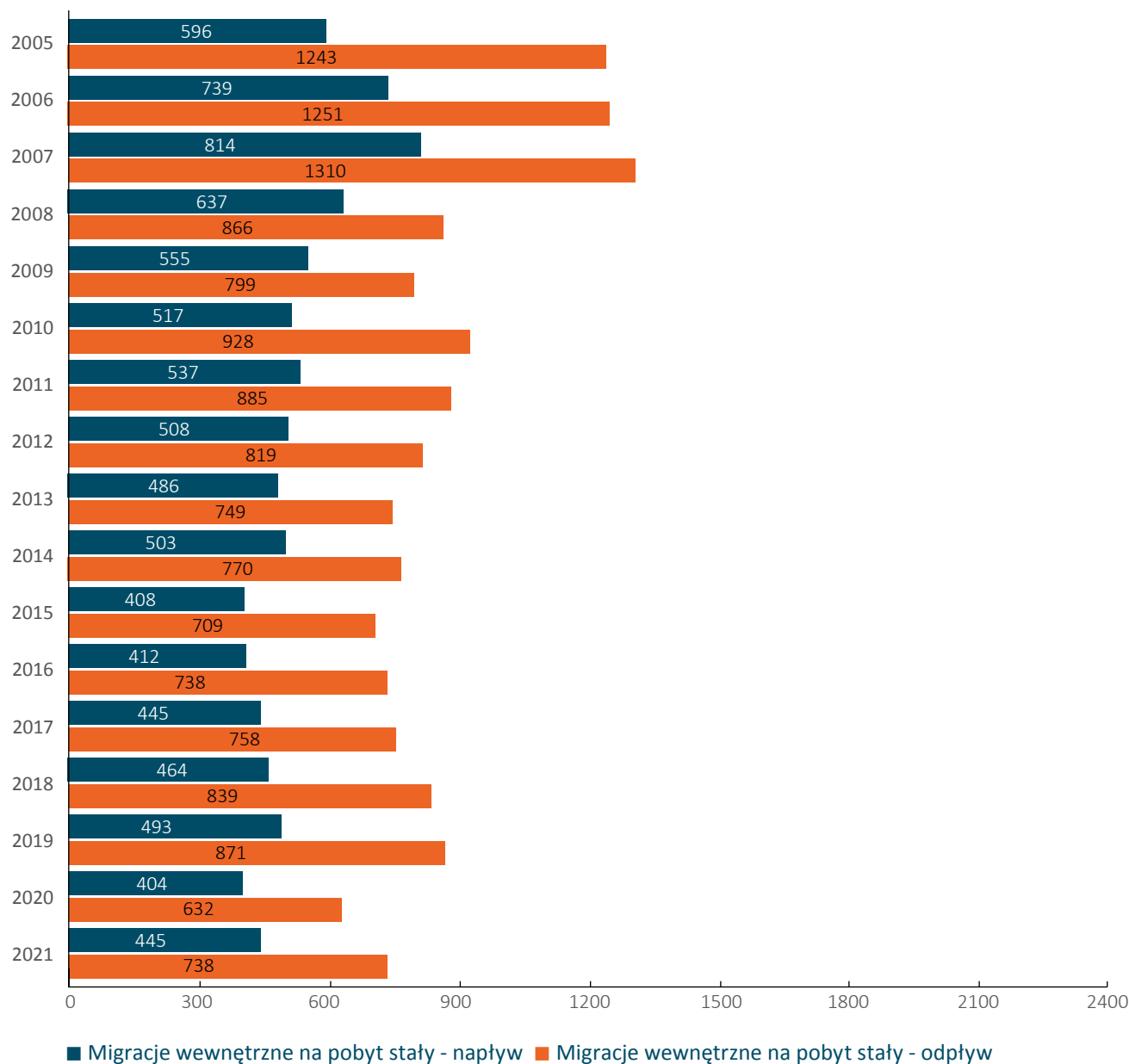
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

4.3.12. Dynamika migracji w czasie

Od 2005 do 2021 roku notuje się wyższą liczbę migracji wewnętrznych do (napływów) względem migracji wewnętrznych z (odpływów). Najwyższy rozstęp wartości zaobserwowano w 2007 roku, w którym liczba migracji zarówno napływowych, jak i odpływowych była najwyższa. Najniższy poziom migracji z (odpływów) odnotowano w latach 2005 i 2020. Najniższą liczbę migracji napływowych zaobserwowano w 2020 roku, co mogło być spowodowane pandemią COVID-19.

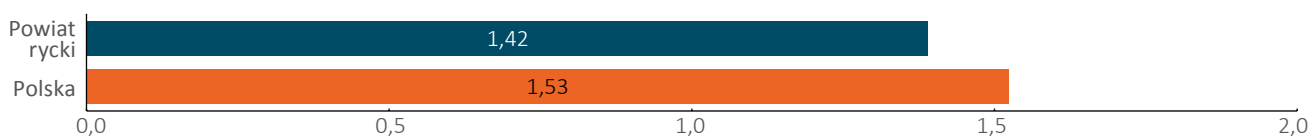
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

4.3.13. Warunki mieszkaniowe

W 2020 roku w powiecie ryckim na 1 mieszkańca przypadało 1,42 izby, co stanowiło niższą wartość niż średni współczynnik dla Polski (1,53).

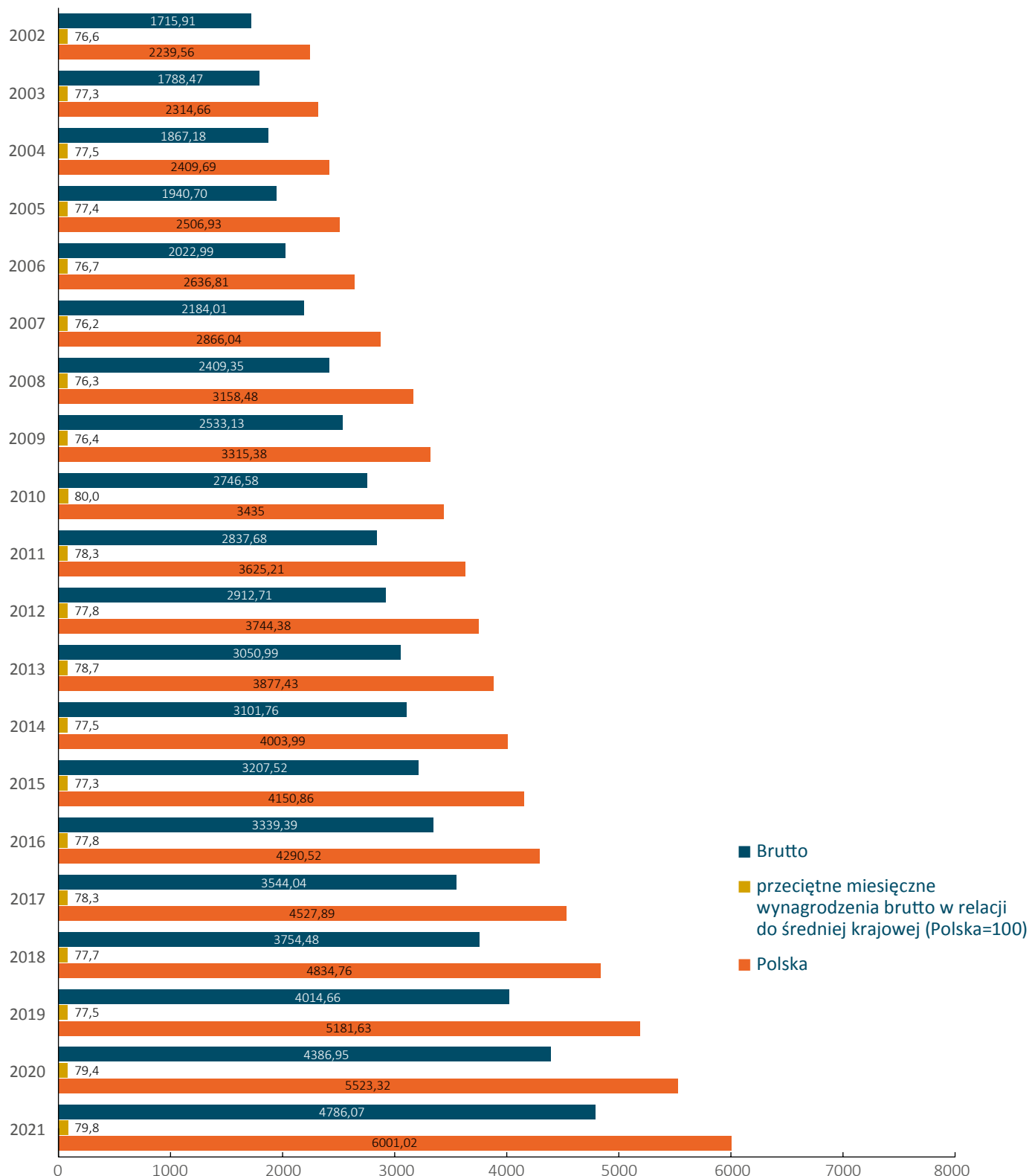
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

4.3.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie mieszkańców powiatu ryckiego nie przekraczało na przestrzeni 20 analizowanych lat 80% średniej krajowej. Pomimo wzrostu wartości nominalnej pensji różnica w dochodach była znaczna. W 2002 roku przeciętna miesięczna pensja brutto w powiecie wynosiła 1715,91 zł, a w Polsce – 2239,56 zł, co dawało 523,65 zł różnicy. W 2021 roku różnica ta wynosiła już 1214,95 zł miesięcznie.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

4.4. Powiat radzyński

woj. lubelskie

ludność: 55 896

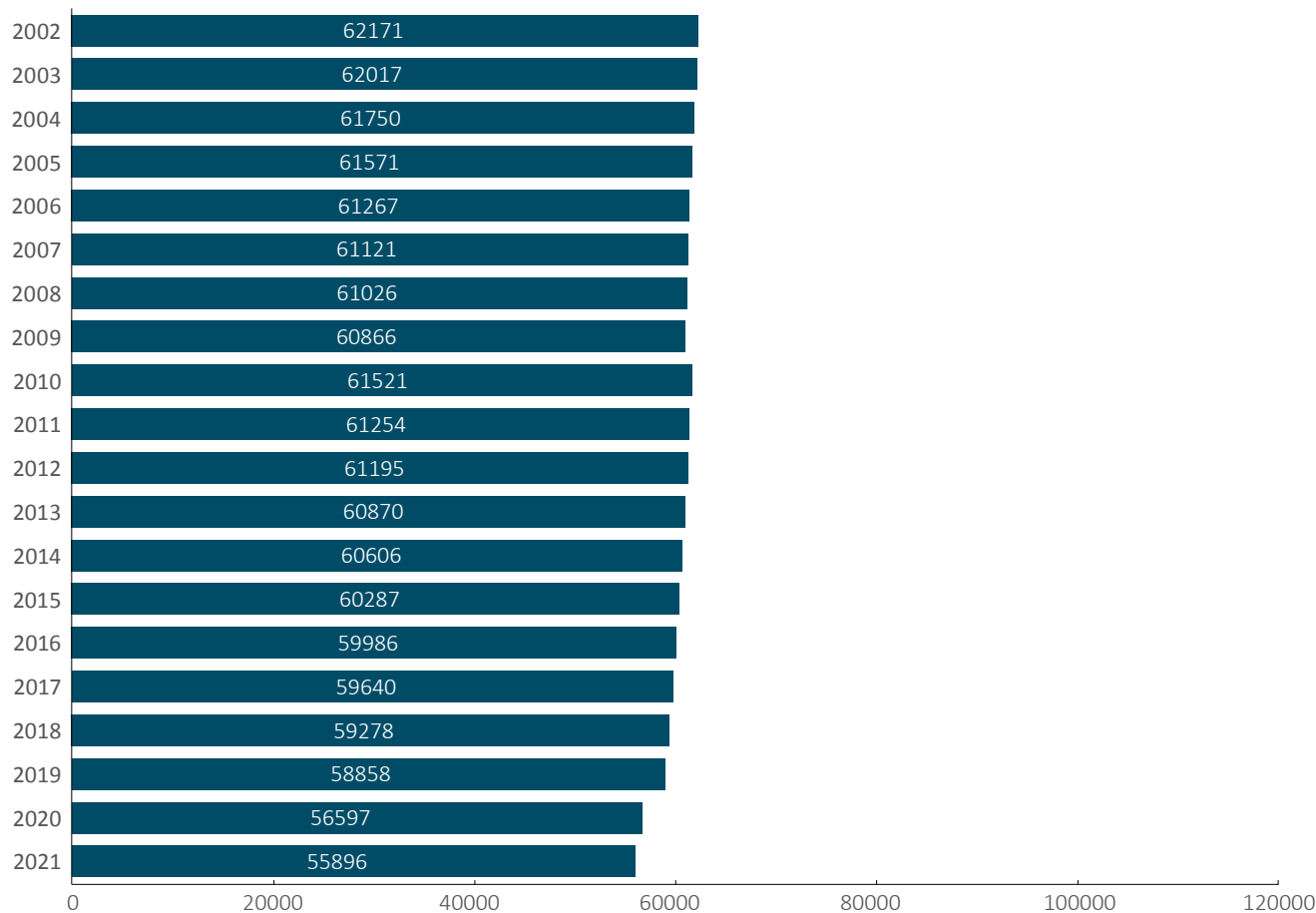

Powiat radzyński jest położony w województwie lubelskim. Zajmuje obszar 965 km². Liczba mieszkańców w 2021 roku wynosiła 55 896 osób. Jedynym miastem powiatu jest Radzyń Podlaski, ponadto tworzą go gminy: Borki, Czemierniki, Kąkolewnica, Komarówka Podlaska, Radzyń Podlaski, Ulan-Majorat i Wołyń. Graniczy z powiatami: łukowskim, bialskim, parczewskim i lubartowskim. W 2021 roku w powiecie radzyńskim odnotowano niski współczynnik salda migracji (-5,36) przy współczynniku dzietności ogólnej (TFR) – 1,52.

4.4.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

Powiat radzyński od 2002 roku zanotował spadek liczebności populacji z 62 171 do 55 896 mieszkańców w 2021 roku, czyli o 10%.

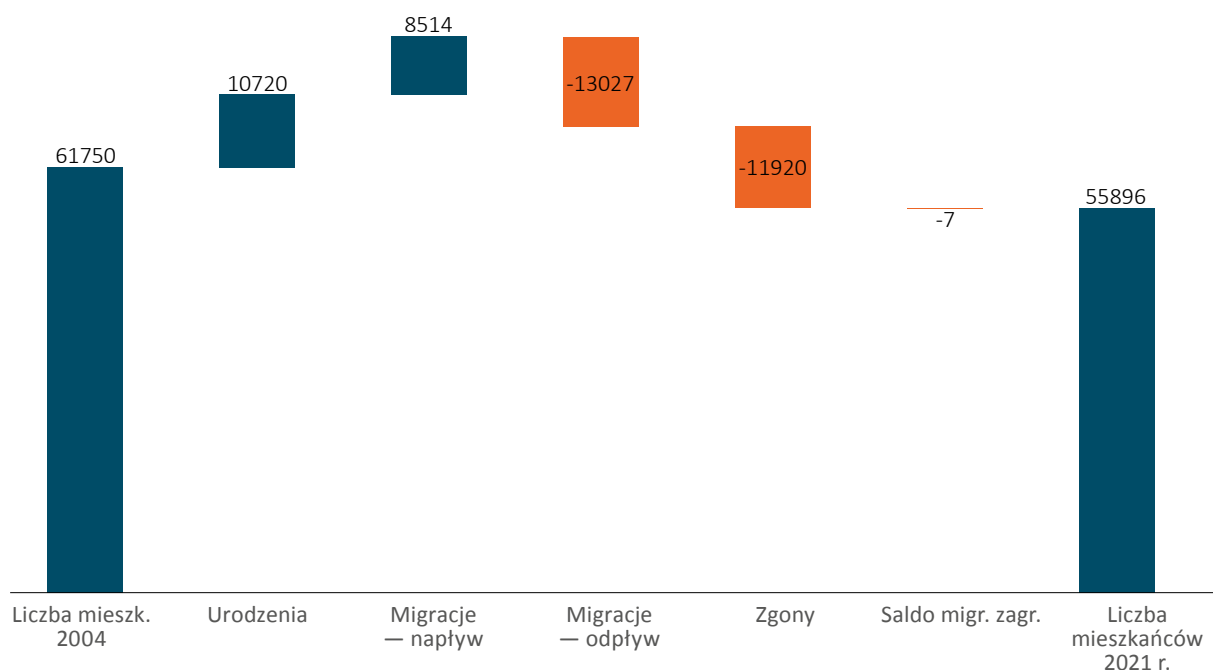
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

4.4.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

Liczba mieszkańców powiatu radzyńskiego w 2004 roku to 61 750. Saldo migracji zagranicznych wyniosło -7. Liczba migracji wewnętrznych napływowych była niższa od liczby migracji odpływowych. Liczba urodzonych dzieci była niższa od liczby zgonów. Jak wynika z powyższych danych, głównym powodem wyludniania się powiatu radzyńskiego było ujemne saldo migracji wewnętrznych.

Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

4.4.3. Liczba kobiet i mężczyzn

W powiecie radzyńskim w 2021 roku liczba kobiet i mężczyzn była niemal równa: 49,9% stanowili mężczyźni, a 50,1% – kobiety.

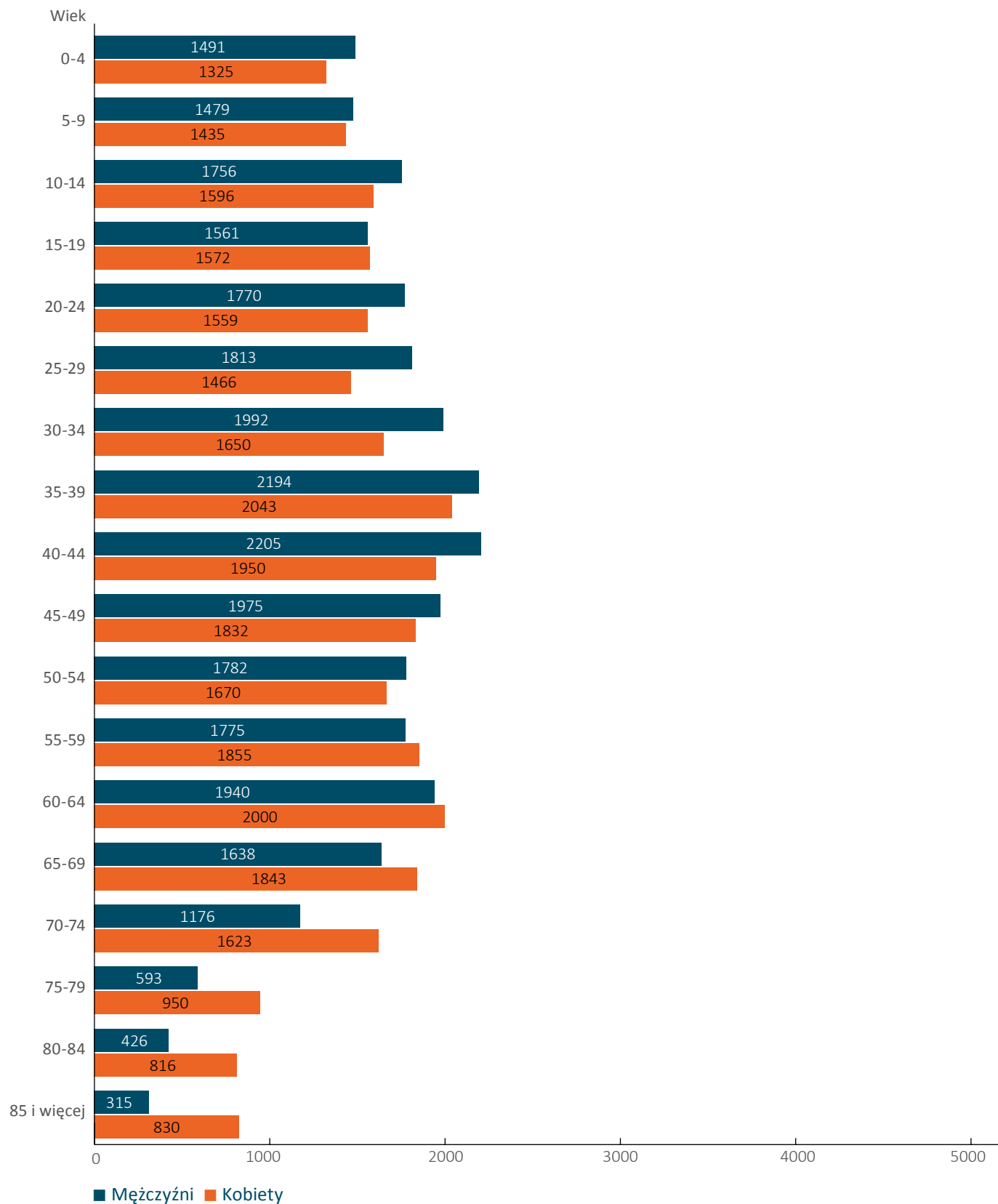
Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

4.4.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

Struktura demograficzna mieszkańców powiatu radzyńskiego charakteryzowała się najwyższym udziałem w populacji mieszkańców w wieku 35–39 lat. Wśród mieszkańców do 54. roku życia dominują mężczyźni. Powyżej 55. roku życia odnotowuje się nadwyżkę kobiet. Liczba mieszkańców powiatu spada wśród mieszkańców powyżej 60. roku życia. Społeczeństwo wykazuje cechy społeczeństwa zastojowego z uwagi na podobną liczbę ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym.

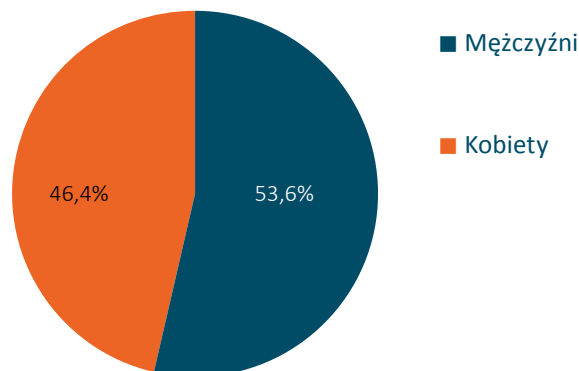
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

4.4.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

W 2021 roku populacja powiatu radzyńskiego w kohorcie wiekowej 20–39 składała się w 46,4% z kobiet, a 53,6% stanowili mężczyźni. Współczynnik feminizacji wyniósł 86. Po uwzględnieniu danych zaprezentowanych na wykresie 4.4.4 i tych powyższych można stwierdzić, że przyczyną nadwyżki mężczyzn wśród mieszkańców we wczesnym wieku produkcyjnym są migracje kobiet do ośrodków akademickich celem kontynuacji nauki.

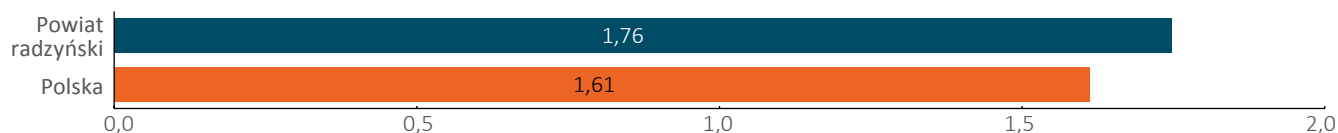
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

4.4.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

Przeciętna liczba dzieci w rodzinie w powiecie radzyńskim w 2021 roku wynosiła 1,76, co stanowiło wysoki wynik względem średniej dla kraju.

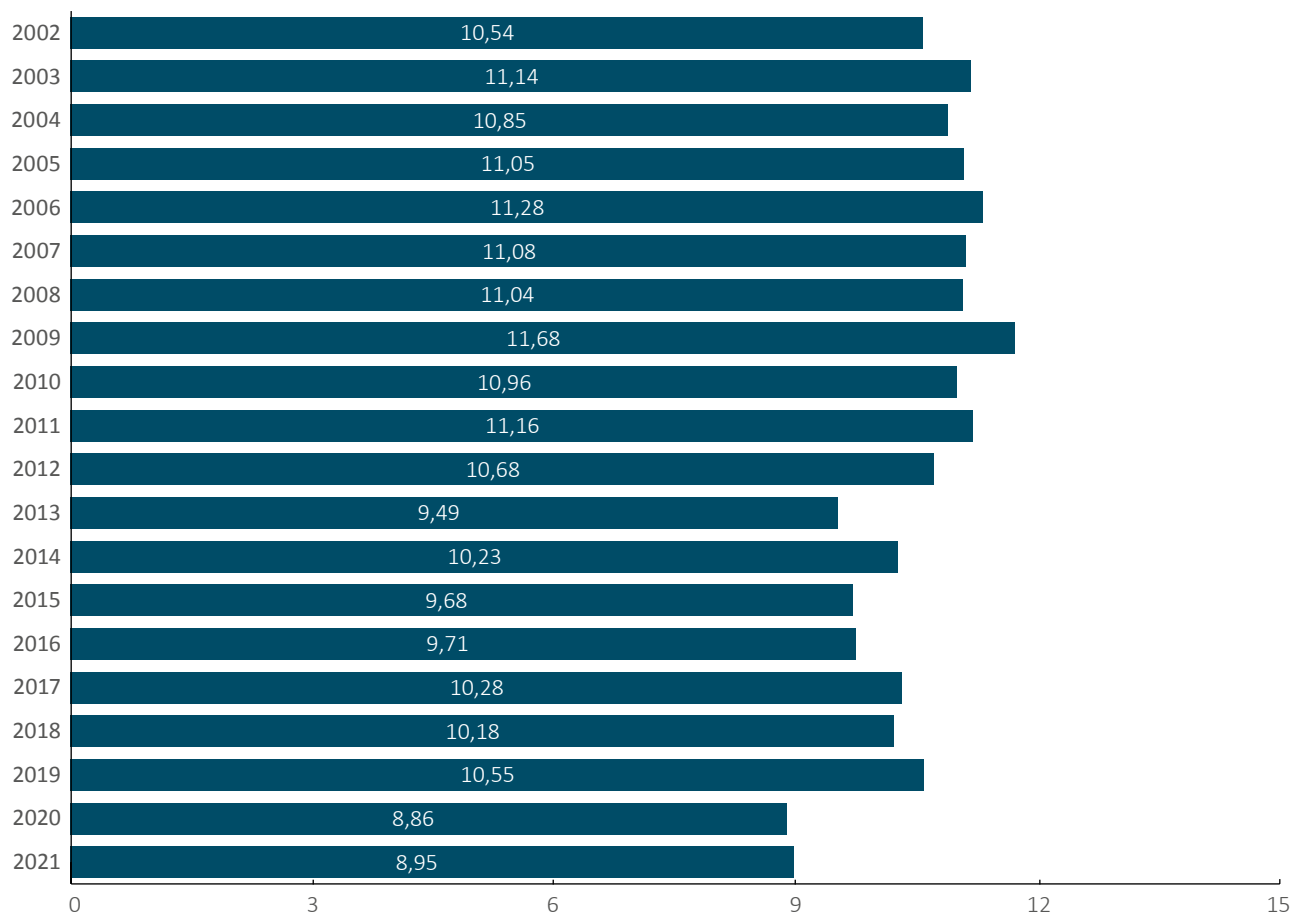
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

4.4.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

Liczba urodzeń żywych na 1000 mieszkańców powiatu radzyńskiego w ciągu 20 analizowanych lat uległa zmniejszeniu. W 2002 roku wskaźnik sięgał poziomu 10,54, a w 2021 – 8,95. Najwyższa liczba urodzeń została odnotowana w 2009 roku (11,68). Do 2021 roku liczba urodzeń żywych pozostawała na wyższym poziomie niż średni wskaźnik dla Polski w poszczególnych latach. W 2021 roku liczba urodzeń żywych była niższa od średniej dla Polski.

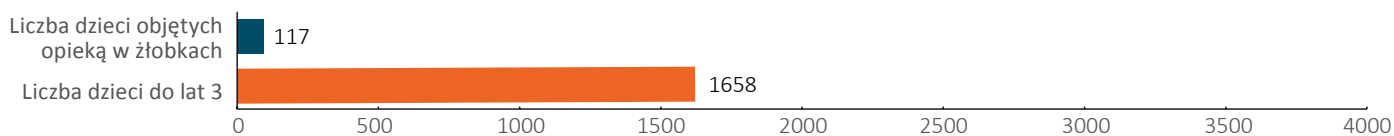
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

4.4.8. Liczba miejsc w żłobkach

W 2021 roku w powiecie radzyńskim liczba dostępnych miejsc w żłobkach wynosiła 117, co zapewniało opiekę nad 7,1% dzieci do lat 3.

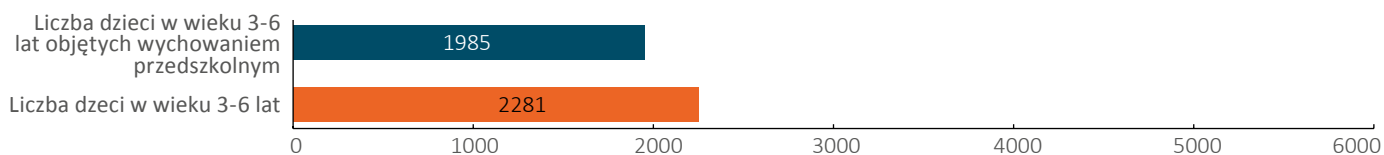
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

4.4.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

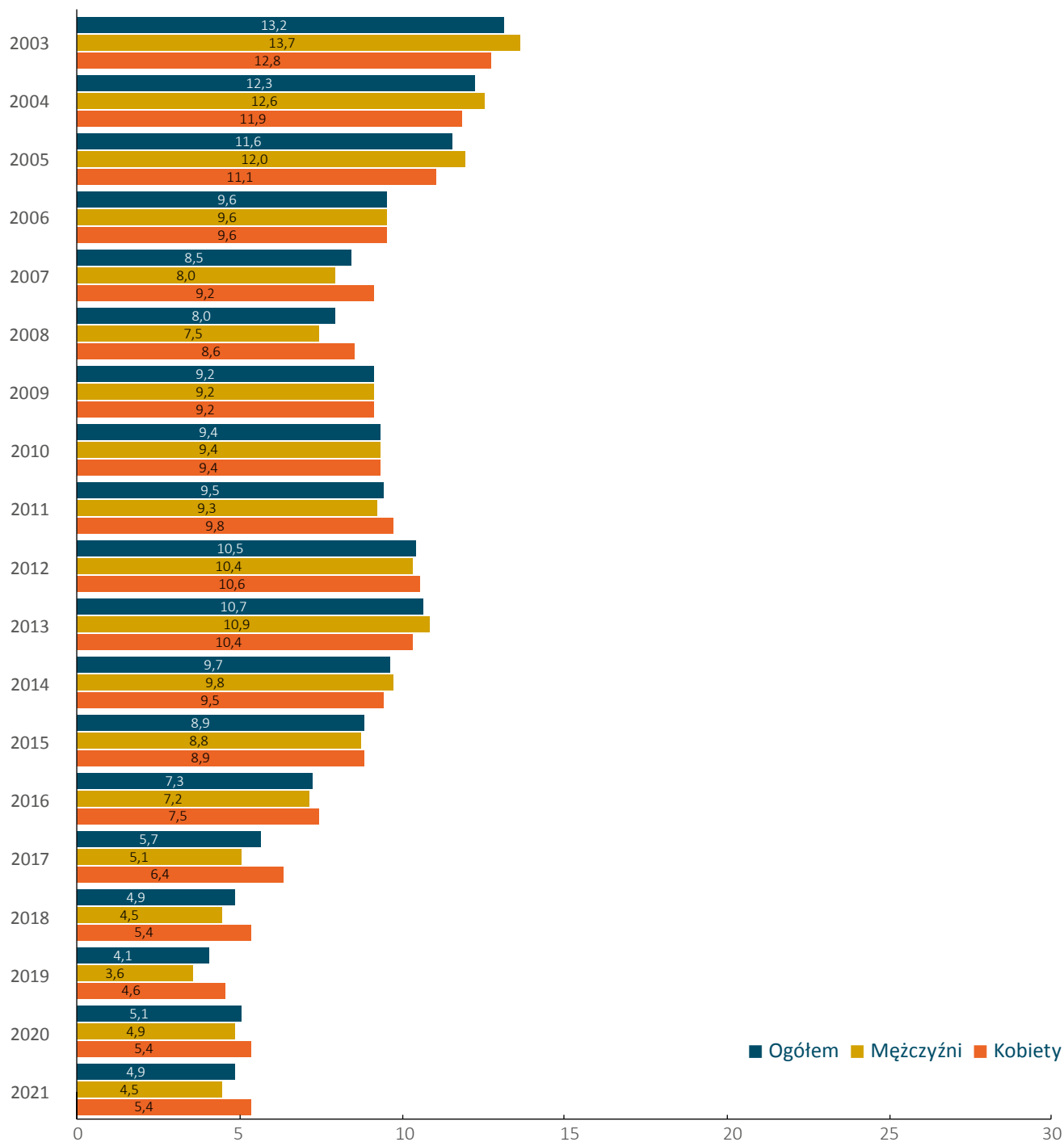
Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

4.4.10. Bezrobocie

W latach 2003–2021 udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym uległ znacznemu spadkowi. W 2003 roku bezrobocie w powiecie radzyńskim wynosiło 13,2%, a w 2021 roku – 4,9%. W latach 2003–2006 oraz 2013–2014 wśród osób bezrobotnych obserwowano nadwyżkę mężczyzn. W pozostałych latach udział bezrobotnych kobiet był wyższy. W ciągu 20 analizowanych lat poziom bezrobocia w powiecie radzyńskim corocznie przewyższał średnią dla kraju.

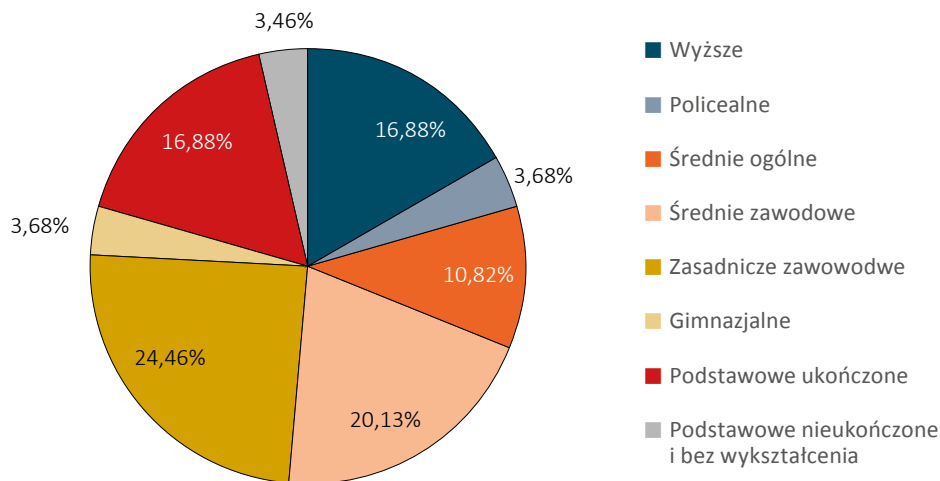
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

4.4.11. Poziom wykształcenia

Według danych NSP z 2021 roku 24,46% mieszkańców powiatu radzyńskiego posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe, 20,13% – średnie zawodowe, po 16,88% – podstawowe ukończone oraz wyższe, po 3,68% – policealne i gimnazjalne, a 3,46% – podstawowe nieukończone. Jak wynika z powyższego wykresu, mieszkańcy powiatu radzyńskiego charakteryzowali się niskim poziomem wykształcenia.

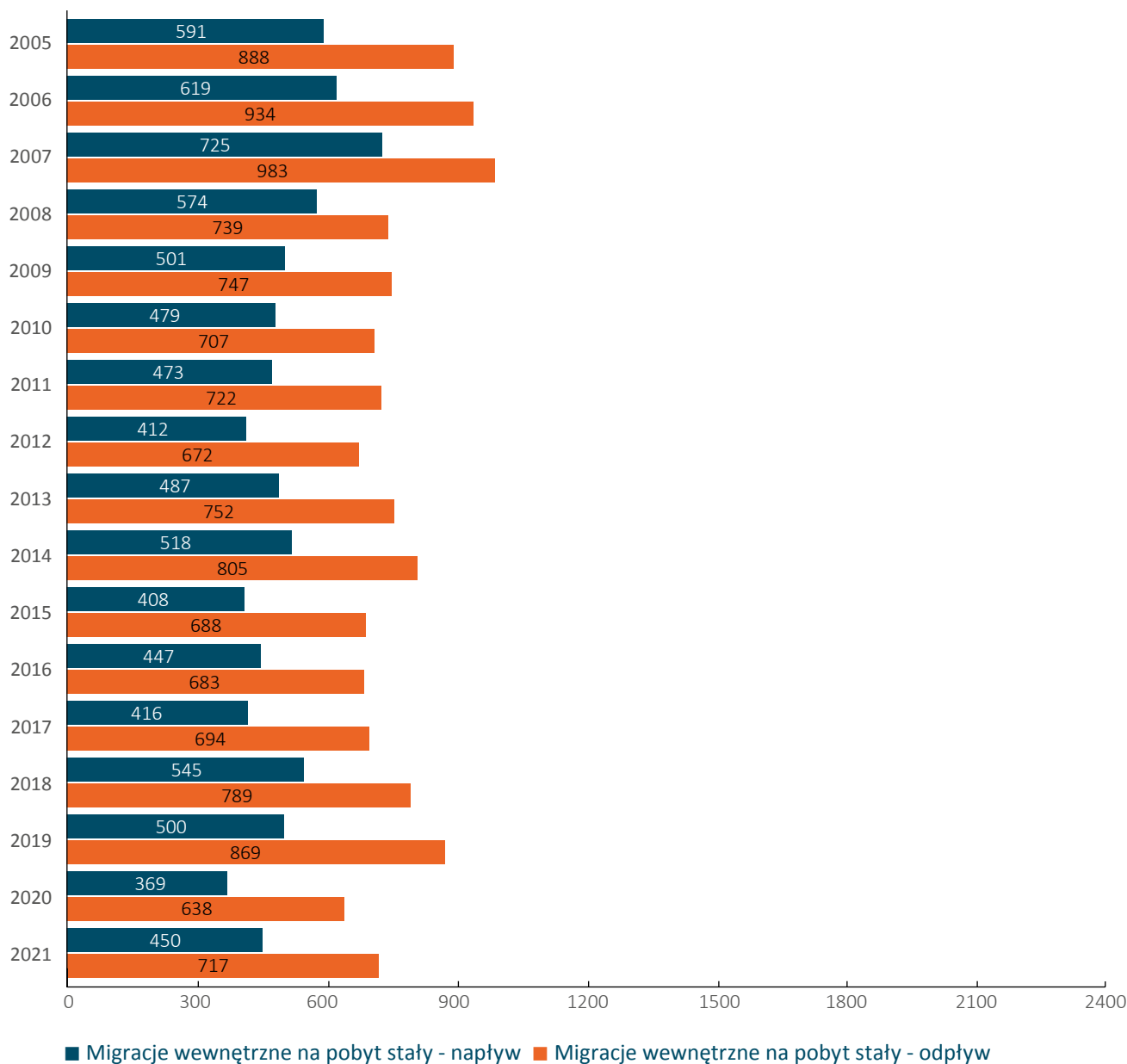
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

4.4.12. Dynamika migracji w czasie

W latach 2005–2021 liczba migracji wewnętrznych do (napływów) była niższa niż liczba migracji wewnętrznych z (odpływów). Najwyższy rozstęp danych odnotowano w 2019 roku. Najniższa liczba napływów została zaobserwowana w 2020 roku, a najwyższa – w 2007. Najwyższa liczba odpływów przypada na rok 2007, a najniższa – na 2020.

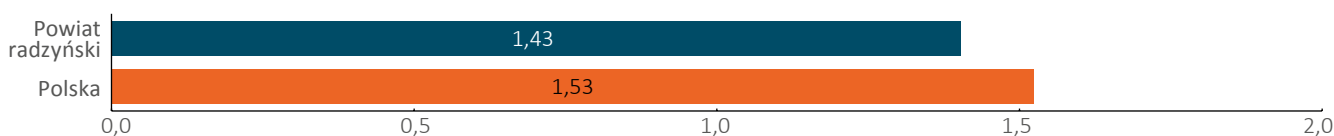
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

4.4.13. Warunki mieszkaniowe

W 2020 roku w powiecie radzyńskim na 1 mieszkańca przypadało 1,43 izby, co stanowiło znacznie niższą wartość niż średni współczynnik dla Polski (1,53).

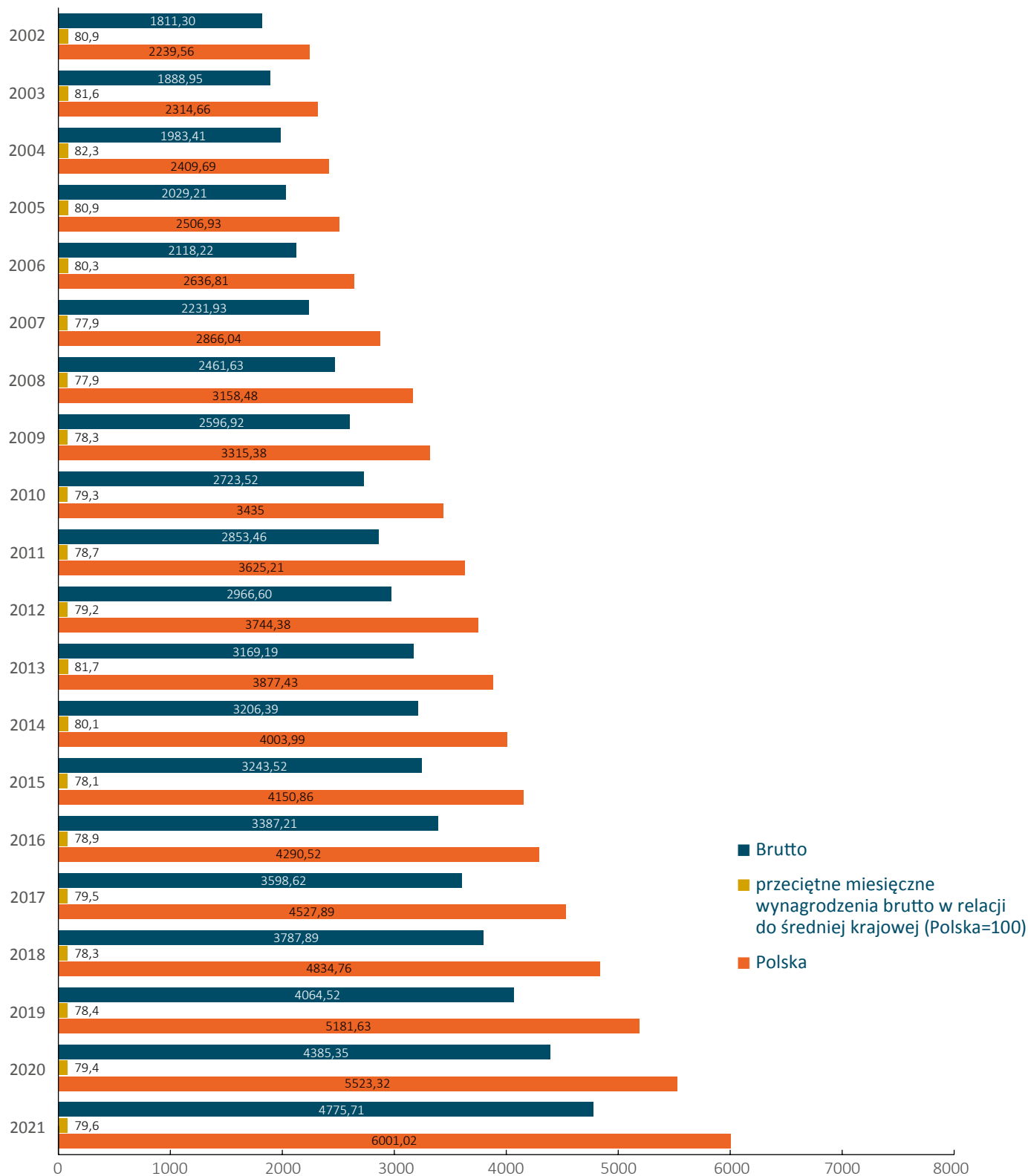
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

4.4.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto mieszkańców powiatu radzyńskiego oscylowało w okolicach 80% średniej krajowej. Pomimo corocznego wzrostu wartości nominalnej pensji różnica w dochodach rośnie. W 2002 roku mieszkańcy powiatu zarabiali średnio 1811,30 zł, podczas gdy średnia krajowa miała wartość 2239,56 zł. Różnica wynosiła zatem 428,26 zł. W 2021 roku pensja w powiecie radzyńskim wynosiła już 4775,71, co sprawiało, że zarobki były niższe o 1225,31 od średniej krajowej.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

Podsumowanie

W zaprezentowanym zestawieniu przedstawiono 4 powiaty charakteryzujące się najniższym współczynnikiem salda migracji przy jednoczesnym najwyższym współczynniku dzietności ogólnej (TFR).

Najwyższy spadek liczby mieszkańców w latach 2002–2021 odnotowano w powiecie ryckim (o 14%), a najniższy – w powiecie łukowskim (o 7%).

W ogólnej liczbie mieszkańców przeważały kobiety, ale liczbę kobiet i liczbę mężczyzn można uznać za zbliżone.

Charakterystyczna dla prezentowanych powiatów była podobna struktura demograficzna – wyższa liczba ludności w wieku poprodukcyjnym względem mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym. W większości powiatów była także zauważalna nadwyżka liczby mężczyzn w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, a w wieku poprodukcyjnym odnotowano nadwyżkę liczby kobiet. Po 60. roku życia liczba mieszkańców spadała.

W grupach wiekowych 20–39 lat dominowali mężczyźni. Najniższy współczynnik feminizacji odnotowano w powiecie ryckim (86).

We wszystkich analizowanych powiatach zaobserwowano spadek liczby urodzeń żywych na 1000 ludności w latach 2002–2021.

Przeciętna liczba dzieci w rodzinie wśród analizowanych w tym rozdziale powiatów pozostawała na znacznie wyższym poziomie względem średniej krajowej. W powiecie łukowskim wskaźnik ten wynosił 1,84 i był 9. najwyższym rezultatem wśród wszystkich 380 powiatów oraz miast na prawach powiatu. W przypadku ujętych w tym rozdziale powiatów wskaźnik TFR koreluje pozytywnie z przeciętną liczbą dzieci w rodzinie.

Opieka nad dziećmi do lat 3 w każdym z analizowanych powiatów zabezpieczała niewielki odsetek względem populacji. Najwyższą zapewniono w powiecie ryckim (13,4%), a najniższą – w powiecie żuromińskim (5,2%).

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy w populacji mieszkańców w wieku produkcyjnym w latach 2003–2021 był podobny w większości powiatów – w każdym odnotowano lawinowy spadek liczby bezrobotnych. W powiecie łukowskim poziom bezrobocia w 2021 roku wynosił zaledwie 2,9%, a w powiecie żuromińskim – aż 10,1%. W pozostałych 2 powiatach był niższy od średniej krajowej.

Najwyższy poziom wykształcenia w 2021 roku posiadali mieszkańcy powiatu ryckiego, a najniższy – powiatu żuromińskiego. Natomiast odsetek ludności z wykształceniem wyższym pozostawał znacznie poniżej średniej w Polsce – 25,2%.

We wszystkich analizowanych powiatach poziom migracji wewnętrznych do (napływ) był niższy niż migracji wewnętrznych z (odpływ).

Przeciętne wynagrodzenie brutto pozostawało na znacznie niższym poziomie względem średniej krajowej oraz mediany wynoszącej 5070,22 zł.

5. Warte uwagi

Lp.	Powiat	Województwo	Ludność 2021	WSM 2021	TFR 2021	1)	2) K%	3) urodzenia	4) bezrobocie	5) izby	6) wykształcenie wyższe	7) wynagrodzenia brutto	8) żłobki	9) dzieci
1	kępiński	wielkopolskie	56 373	-0,96	1,53	2%	48,3%	9,88	1,7%	1,48	15,3%	4244,56 zł	17,8%	1,65
2	lubiński	dolnośląskie	103 927	-0,59	1,48	-2%	49,4%	8,66	2,3%	1,49	23,3%	10076,64 zł	18,3%	1,54
3	Sopot	pomorskie	32 743	-4,16	0,91	-21%	50,8%	8,7	1,9%	1,9	45,35%	7331,15 zł	22,7%	1,43
4	karkonoski (d. jeleniogórski)	dolnośląskie	61 469	1,32	0,97	-4%	49,7%	5,65	5,4%	1,66	20,13%	5050,91 zł	7,2%	1,49
5	nyski	opolskie	130 567	-2,29	1,04	-12%	48,4%	6,20	4,1%	1,47	18,58%	5053,60 zł	19,9%	1,57
POLSKA			37907704	-1,18	1,34	-0,4%	49,2%	8,7	5,4%	1,53	25,2%	6001,02 zł <i>Mediana 5070,22 zł</i>	15,5%	1,61

- Zmiana liczby **mieszkańców** w ciągu 20 lat (2002-2021) w % (dane: GUS)
- Liczba **kobiet** w wieku 20-39 lat (dane: GUS, 2021)
- Liczba urodzonych **dzieci** na 1000 ludności w 2021 roku (dane: GUS, 2021)
- Poziom **bezrobocia** w 2021 roku (dane: GUS, 2021)
- Liczba **izb** na 1 mieszkańca (dane: GUS, 2020)
- % mieszkańców z **wykształceniem** wyższym (dane: NSP 2021)
- Wynagrodzenia** brutto (dane: GUS, 2021)
- % dzieci do lat 3. objętych opieką **żłobkową** (dane: GUS, 2021)
- Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (dane: NSP 2021)

W tabeli przedstawiono 4 powiaty: kępiński, lubiński, karkonoski, nyski i jedno miasto na prawach powiatu – Sopot. W odróżnieniu od jednostek samorządowych ujętych w pierwszych 4 rozdziałach niniejszego raportu w tym przypadku dobór nastąpił w sposób uznaniowy. Powiaty te nie charakteryzują się ani zbliżoną wartością WSM, ani podobną wartością TFR. Z uwagi na pewne własności uznano jednak za wartościowe, aby szczegółowo przeanalizować sytuację w tychże powiatach na podstawie ustalonych wskaźników.

Powiat kępiński został wybrany do analizy ze względu na 2. najniższą stopę bezrobocia wśród wszystkich polskich powiatów w 2021 roku, a także najniższą pensję brutto przy jednoczesnym wysokim wskaźniku TFR (1,53). Te na pozór wykluczające się, niekorzystne wskaźniki nie spowodowały drastycznego wyludnienia się powiatu. Z uwagi na unikatowość i pewną sprzeczność powiat pozostaje ciekawym materiałem do analizy.

W powiecie lubińskim w 2021 roku pensja brutto była najwyższa wśród wszystkich polskich powiatów – wynosiła 10 076,64 zł. Na drugim miejscu w rankingu znajdowało się miasto Jastrzębie-Zdrój, gdzie przeciętne wynagrodzenie brutto wynosiło już „tylko” 8987,51 zł. Pomędzy mieszkańcami tych dwóch powiatów, mimo wysokich wynagrodzeń względem średniej krajowej, różnica w miesięcznym dochodzie wynosiła aż 1089,13 zł brutto. Ze względu na tak wysoki wskaźnik wynagrodzeń należy przeanalizować, jaki wpływ na dietność ma dobrostan finansowy.

Sopot to część aglomeracji trójmiejskiej. W 2021 roku wskaźnik dietności wynosił 0,91, co stanowiło najniższą wartość wśród 380 powiatów i miast na prawach powiatu w Polsce. Wskaźnik migracji wynosił -4,16, a liczba ludności na przestrzeni 20 lat uległa pomniejszeniu o 21%. W niniejszym rozdziale zostanie podjęta próba odpowiedzi na pytanie o przyczynę takiego stanu rzeczy.

Powiat karkonoski w 2021 roku był drugim po Sopocie powiatem pod względem najmniejszej dietności. Wyliczony na podstawie danych Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku TFR wynosił 0,97, co może sugerować katastrofę demograficzną. Pomimo to saldo migracji wewnętrznych pozostawało na niskim dodatnim poziomie. Ze względu na to, że aglomeracje miejskie mają swoją specyfikę i przykład Sopotu może niedostatecznie obrazować sytuację „wyludniających się” obszarów, w niniejszym raporcie zdecydowano o przeanalizowaniu sytuacji także w powiecie karkonoskim. Być może uda się uzyskać odpowiedź na pytanie o różnice w charakterystyce wyludniających się powiatów i dużych metropolii.

Powiat nyski to jedyny w niniejszym raporcie „przedstawiciel” województwa opolskiego. Pomimo starań władz powiatu mających na celu zarówno zatrzymanie migracji mieszkańców, jak i zwiększenie przez lokalne programy socjalne dietności, powiat nyski pozostaje na 4. miejscu pod względem najniższego TFR w 2021 roku (1,04). W ciągu 20 lat liczba mieszkańców zmniejszyła się o 12%.

5.1. Powiat kępiński

woj. wielkopolskie

ludność: 56 373

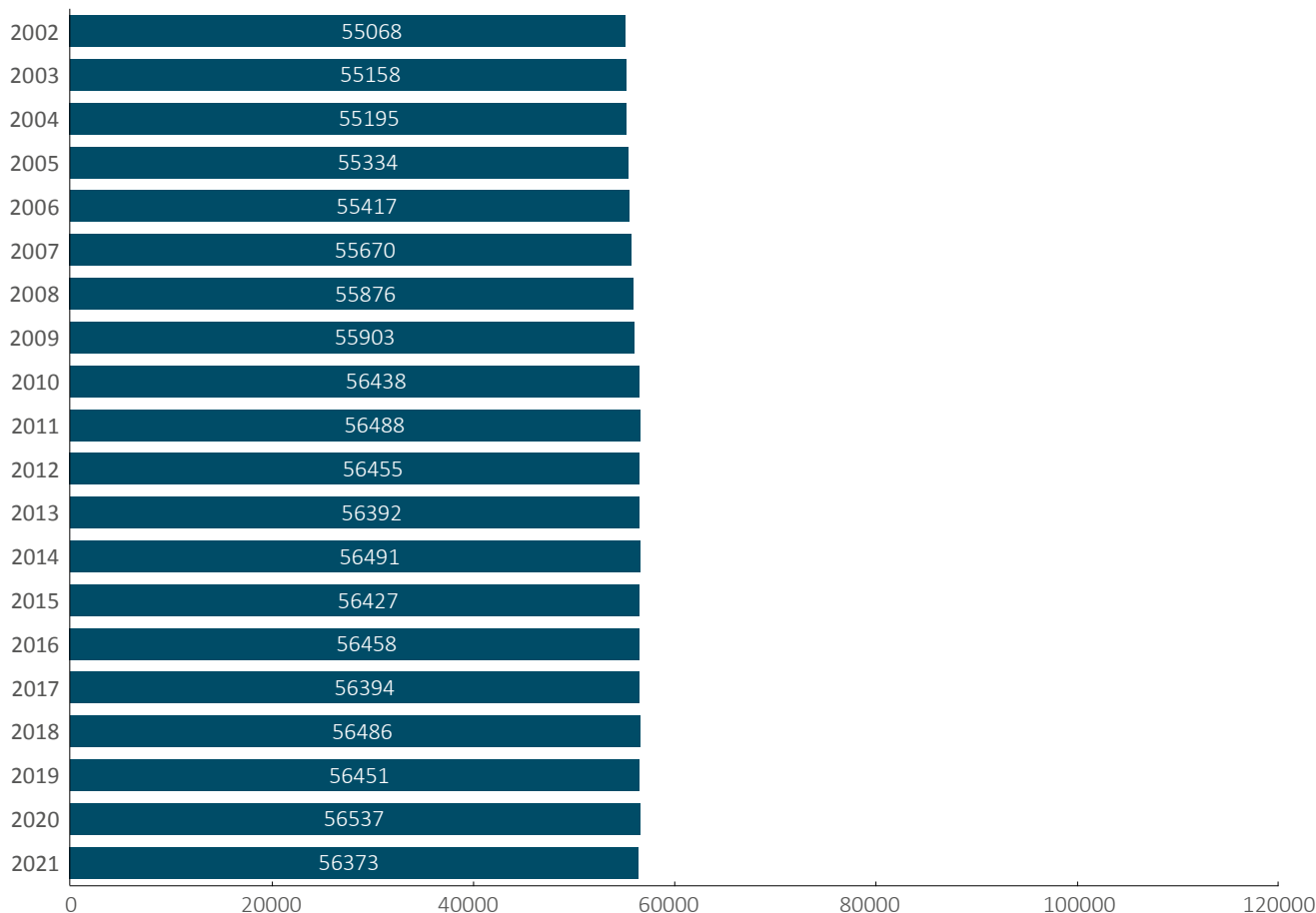

Powiat kępiński jest położony w województwie wielkopolskim, zajmuje obszar 608 km², a jego siedzibą jest miasto Kępno. Powiat tworzą gminy: Kępno, Baranów, Bralin, Łęka Opatowska, Perzów, Rychtal i Trzcinica. Leży na granicy województw, w jego sąsiedztwie znajdują się powiaty z województwa opolskiego (kluczborski, namysłowski), dolnośląskiego (oleśnicki), łódzkiego (wieruszowski), a także wielkopolskiego (ostrzeszowski). Powiat kępiński dzieli odległość ok. 80 km od Wrocławia i Opola, a także ok. 70 km od Kalisza. Powiat jest znany z przemysłu meblarskiego (tzw. kępińskie zagłębienie meblowe). W 2021 roku liczba mieszkańców wynosiła 56 373. Do powyższego zestawienia został wybrany z uwagi na pozornie sprzeczne cechy: niski poziom bezrobocia przy jednocześnie najniższych pensjach brutto w kraju, a także stosunkowo wysokim wskaźniku TFR (1,53).

5.1.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

Liczba mieszkańców powiatu kępińskiego od 2002 do 2011 roku systematycznie wzrastała. Od tego czasu odnotowuje się corocznie niewielkie zmiany liczby ludności. W badanym okresie zaobserwowano wzrost o 2%.

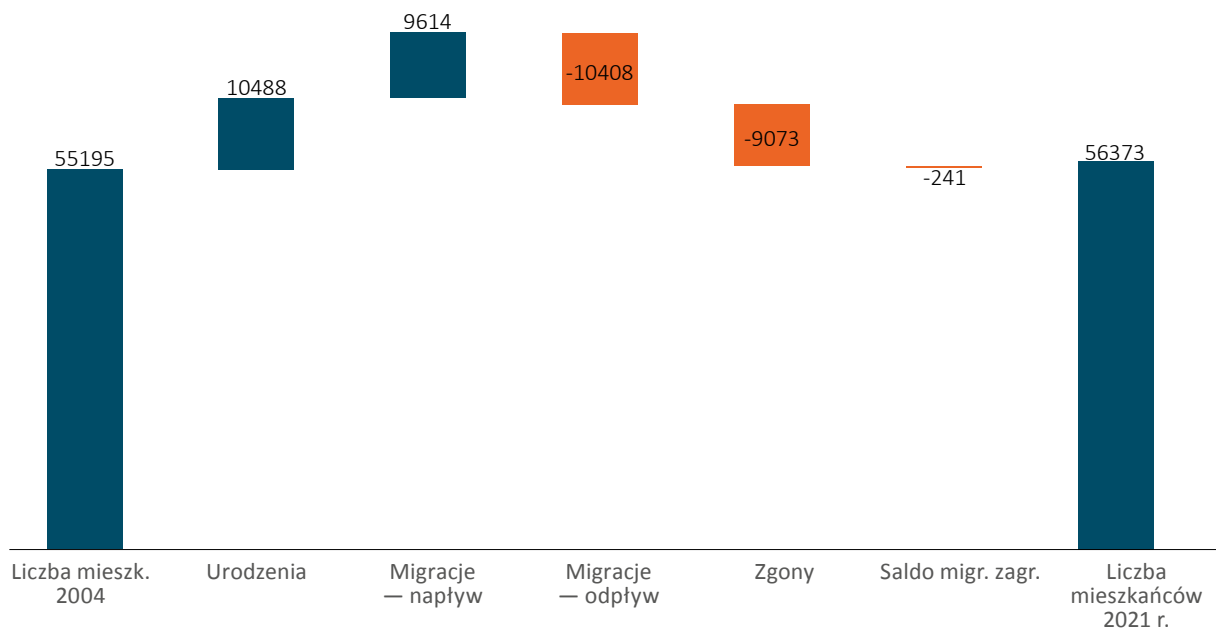
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

5.1.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

W 2004 roku liczba mieszkańców wynosiła 55 195. W latach 2004–2021 liczba urodzeń była wyższa niż liczba zgonów. Saldo migracji wewnętrznych przyjęło wartość ujemną, tak samo jak saldo migracji zagranicznych. Główną przyczyną wzrostu liczby ludności na przestrzeni lat był dodatni przyrost naturalny.

Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

5.1.3. Liczba kobiet i mężczyzn

W 2021 roku większą część mieszkańców stanowiły kobiety (50,6%) względem mężczyzn (49,4%). Współczynnik feminizacji wynosił 102.

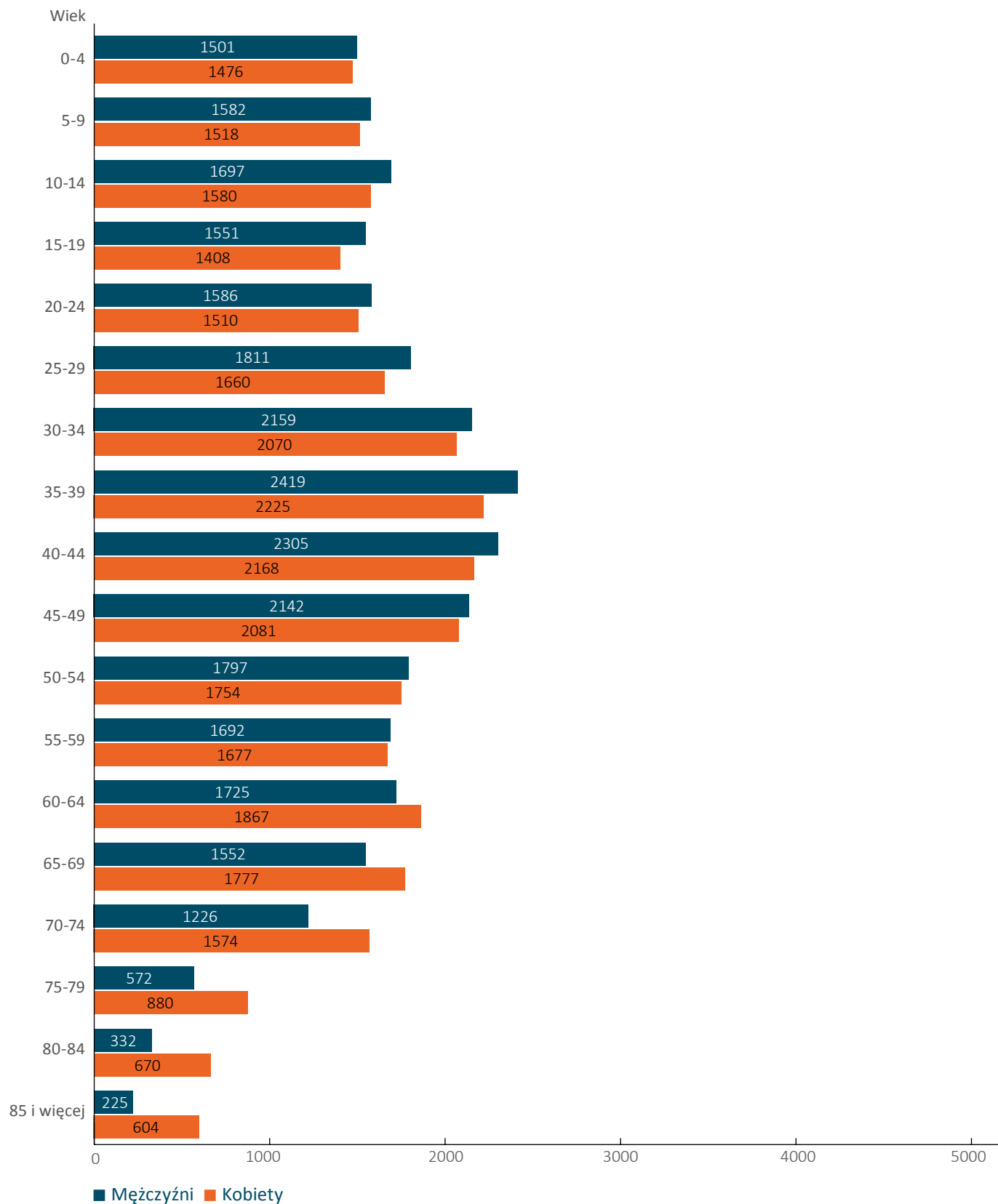
Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

5.1.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

W 2021 roku w grupach wiekowych 0–59 lat obserwuje się nadwyżkę mężczyzn. Wśród mieszkańców od 60. roku życia dominują kobiety. Najwyższy udział w populacji mają mieszkańcy w wieku 35–39 lat. Z uwagi na zbliżoną wielkość populacji mieszkańców w wieku poprodukcyjnym i przedprodukcyjnym społeczeństwo wykazuje cechy społeczeństwa dojrzałego.

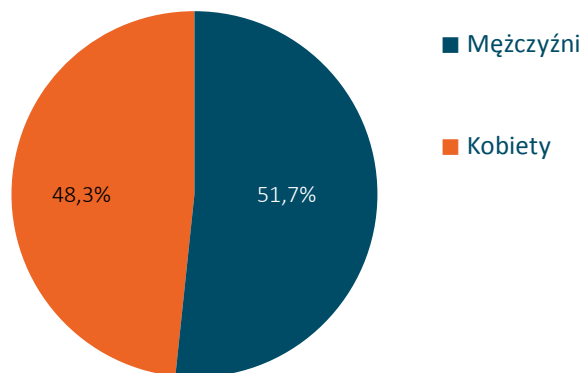
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

5.1.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

W grupie wiekowej 20–39 lat w 2021 roku jest zauważalna dysproporcja pomiędzy liczbą kobiet i mężczyzn. Kobiety stanowią 48,3% populacji, współczynnik feminizacji wyniósł 93.

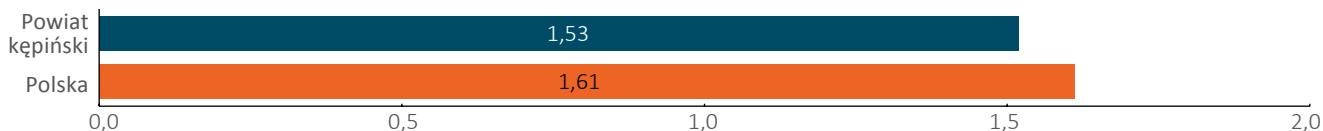
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

5.1.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

W powiecie kępińskim przeciętna liczba dzieci w rodzinie w 2021 roku wynosiła 1,65 i była wyższa od średniej dla kraju (1,61).

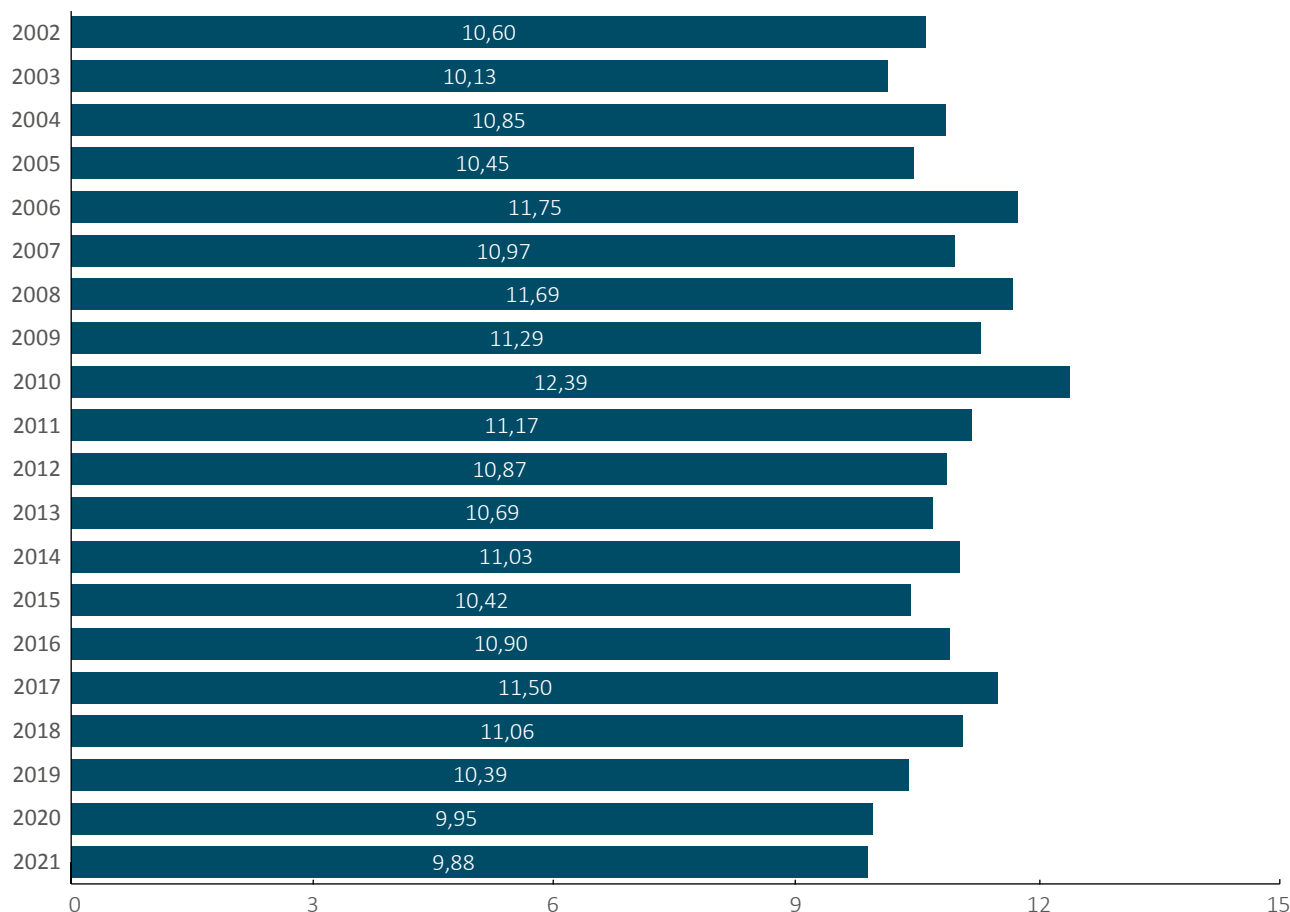
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

5.1.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

W 2002 roku liczba urodzeń żywych na 1000 ludności wynosiła 10,6, a w 2021 roku – 9,88, co daje spadek na przestrzeni 20 lat o niespełna 7%. Wykres charakteryzuje niesystematyczny wzrost. Liczba urodzeń żywych osiągnęła najwyższy wynik w 2010 roku (12,39). Od 2002 do 2010 roku był widoczny stopniowy wzrost wskaźnika. Od 2018 roku liczba urodzeń żywych na 1000 mieszkańców corocznie spada. Warto jednak zaznaczyć, że mimo to pozostaje na poziomie powyżej średniej krajowej.

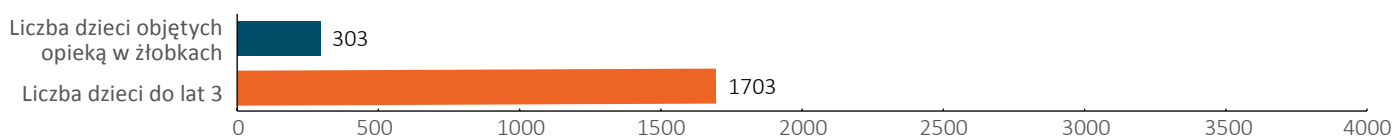
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

5.1.8. Liczba miejsc w żłobkach

Liczba miejsc w żłobkach w 2021 roku wynosiła 303, liczba dzieci w wieku do 3 lat – 1703. Jedynie 17,8% najmłodszych mieszkańców powiatu kępińskiego mogło zatem skorzystać z opieki instytucjonalnej.

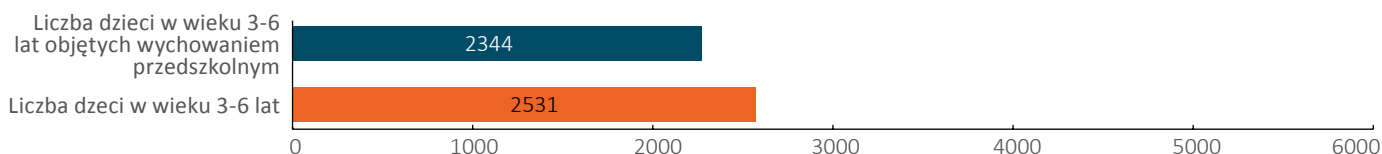
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

5.1.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

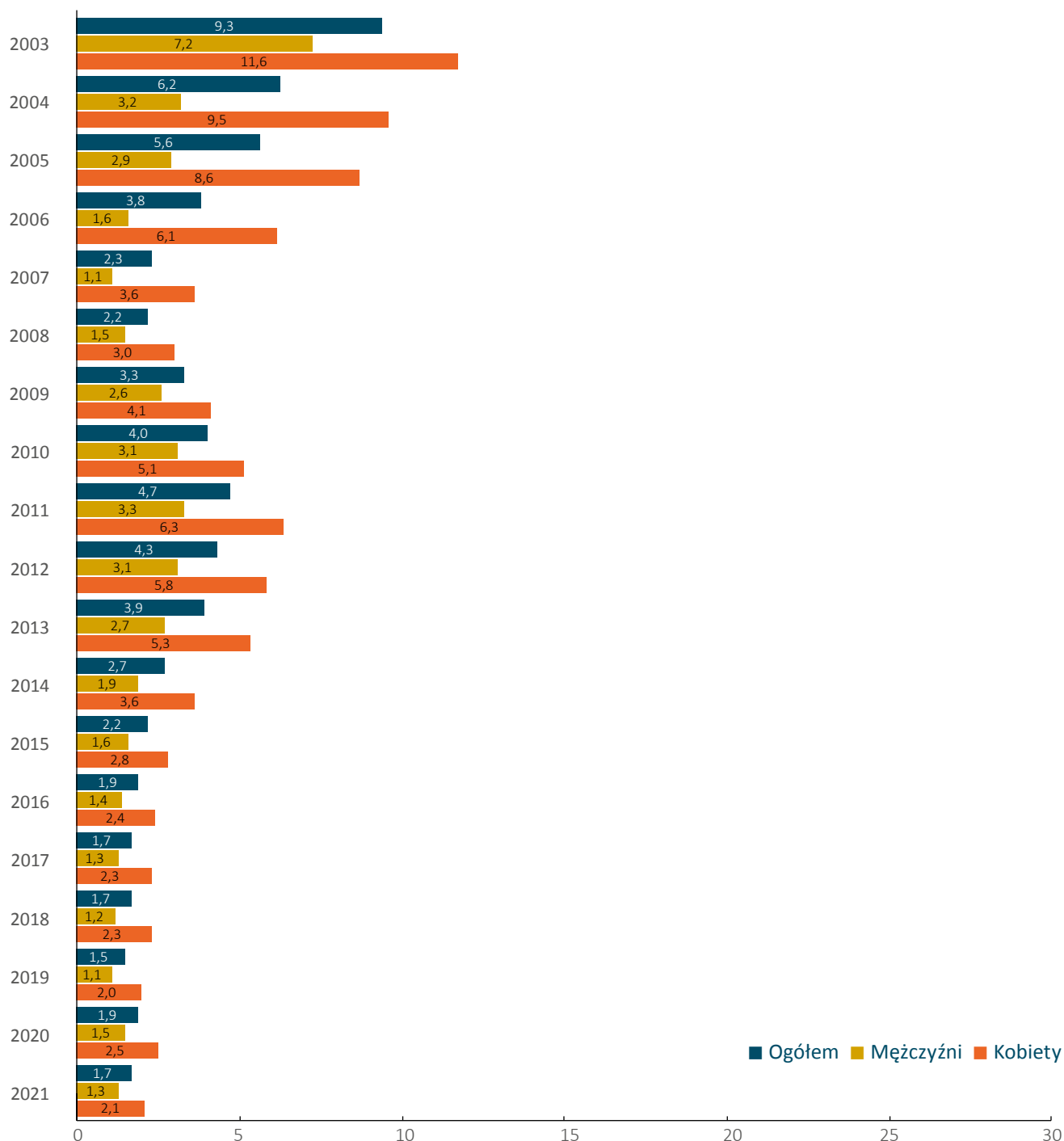

5.1.10. Bezrobocie

W badanym okresie udział bezrobotnych kobiet był wyższy niż udział bezrobotnych mężczyzn w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Warto jednak zaznaczyć, że procent bezrobotnych mieszkańców w każdym roku z badanego okresu pozostawał na niższym poziomie niż przeciętnie w Polsce, niekiedy niemal trzykrotnie niższym. Na powyższym wykresie ukazano stan równowagi na rynku pracy. Niemal przez cały analizowany okres poziom bezrobocia pozostaje nawet poniżej poziomu naturalnej stopy bezrobocia (3–4%). Taki wskaźnik gwarantuje zatrudnienie każdemu mieszkańcowi chcącemu podjąć pracę w krótkim czasie.

W powiecie kępińskim w 2021 roku odnotowano 3. najniższy wskaźnik stopy bezrobocia wśród wszystkich polskich powiatów i miast na prawach powiatu. Na 1. miejscu znalazł się powiat poznański, a na 2. – miasto Poznań.

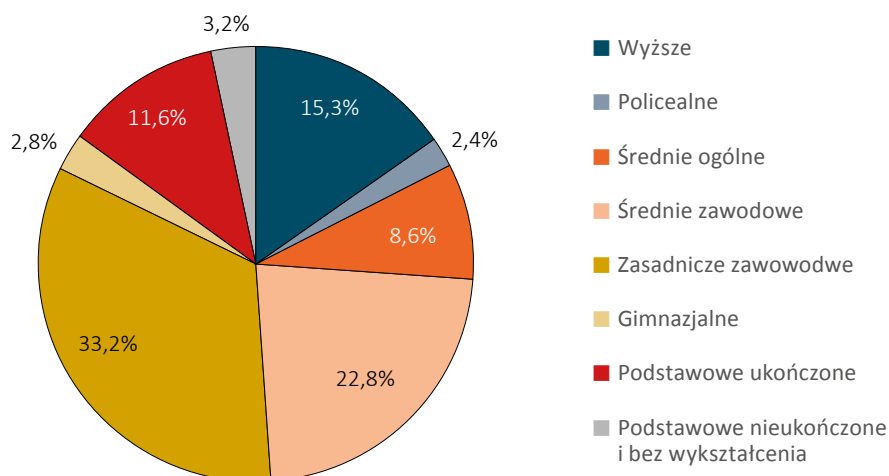
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

5.1.11. Poziom wykształcenia

W 2021 roku według danych NSP większość mieszkańców stanowiły osoby posiadające najniższe wykształcenie. Najliczniejszą grupę mieszkańców, tj. 33,2%, tworzyły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Wykształcenie średnie zawodowe posiadało 22,8% mieszkańców, jedynie 15,3% miało wykształcenie wyższe, 11,6% – podstawowe ukończone, 8,6% – średnie ogólne, 3,2% – podstawowe nieukończone, 2,8% – gimnazjalne, 2,4% – policealne.

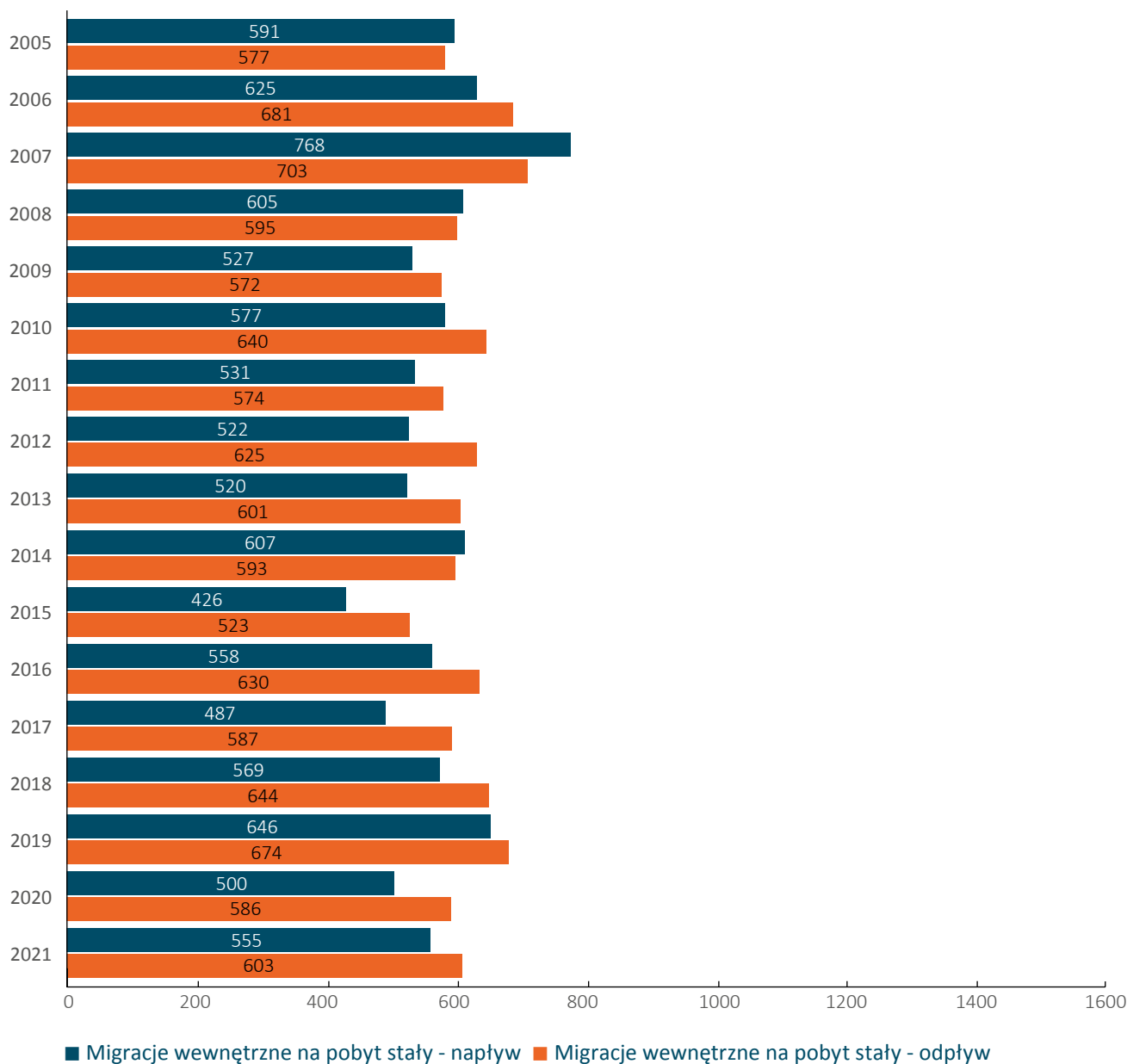
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

5.1.12. Dynamika migracji w czasie

W latach 2005–2021 dominowały okresy z ujemną wartością salda migracji. Najwyższe dodatnie saldo migracji zostało odnotowane w 2007 roku, a największy odpływ ludności przypadł na 2012 rok.

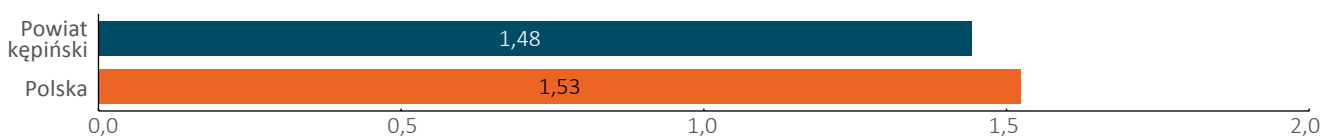
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

5.1.13. Warunki mieszkaniowe

W 2020 roku w powiecie kępińskim na 1 mieszkańca przypadało 1,48 izby, co stanowiło niższą wartość niż wskaźnik dla Polski (1,53).

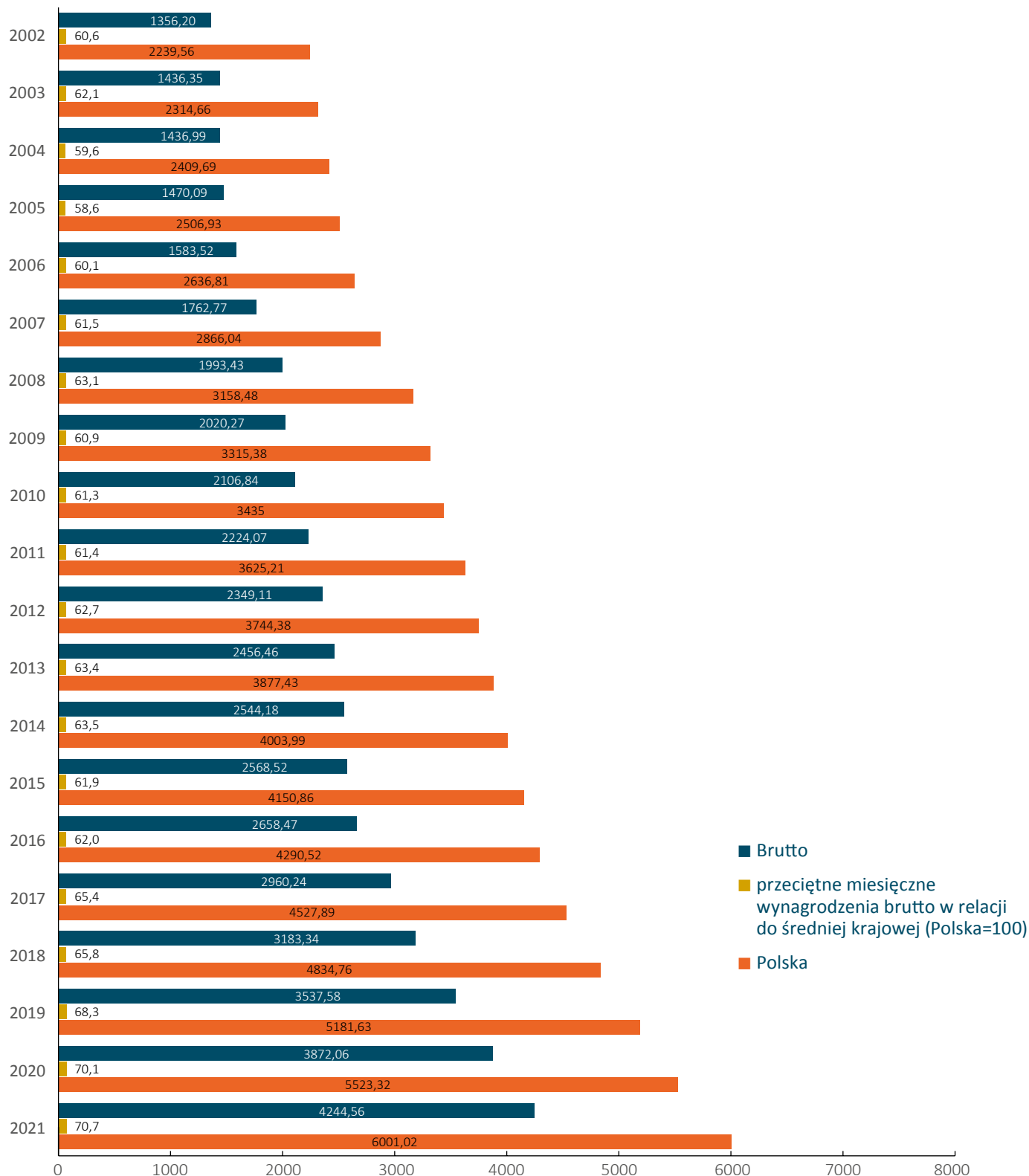
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

5.1.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

Powiat ten został wybrany do niniejszego raportu z uwagi na niską wartość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto. W 2021 roku wynosiło ono 4244,56 zł i stanowiło jedynie 70,7% średniej krajowej, co plasowało powiat kępiński na ostatnim miejscu wśród wszystkich polskich powiatów. Jak wynika z powyższego wykresu, wzrost wynagrodzeń, choć następował corocznie, do 2016 roku był nieznaczny. Skutkiem tego była przepaść pomiędzy zarobkami w powiecie kępińskim a średnimi w Polsce – te pierwsze do 2016 roku nie przekraczały 65% średniej krajowej. W 2002 roku różnica pomiędzy wartością nominalną wynagrodzenia przeciętnego mieszkańca powiatu a wynagrodzeniem statystycznego Polaka wynosiła 883,36 zł, a w 2021 – już 1756,46 zł brutto miesięcznie.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

5.2. Powiat lubiński

woj. dolnośląskie

ludność: 103 927

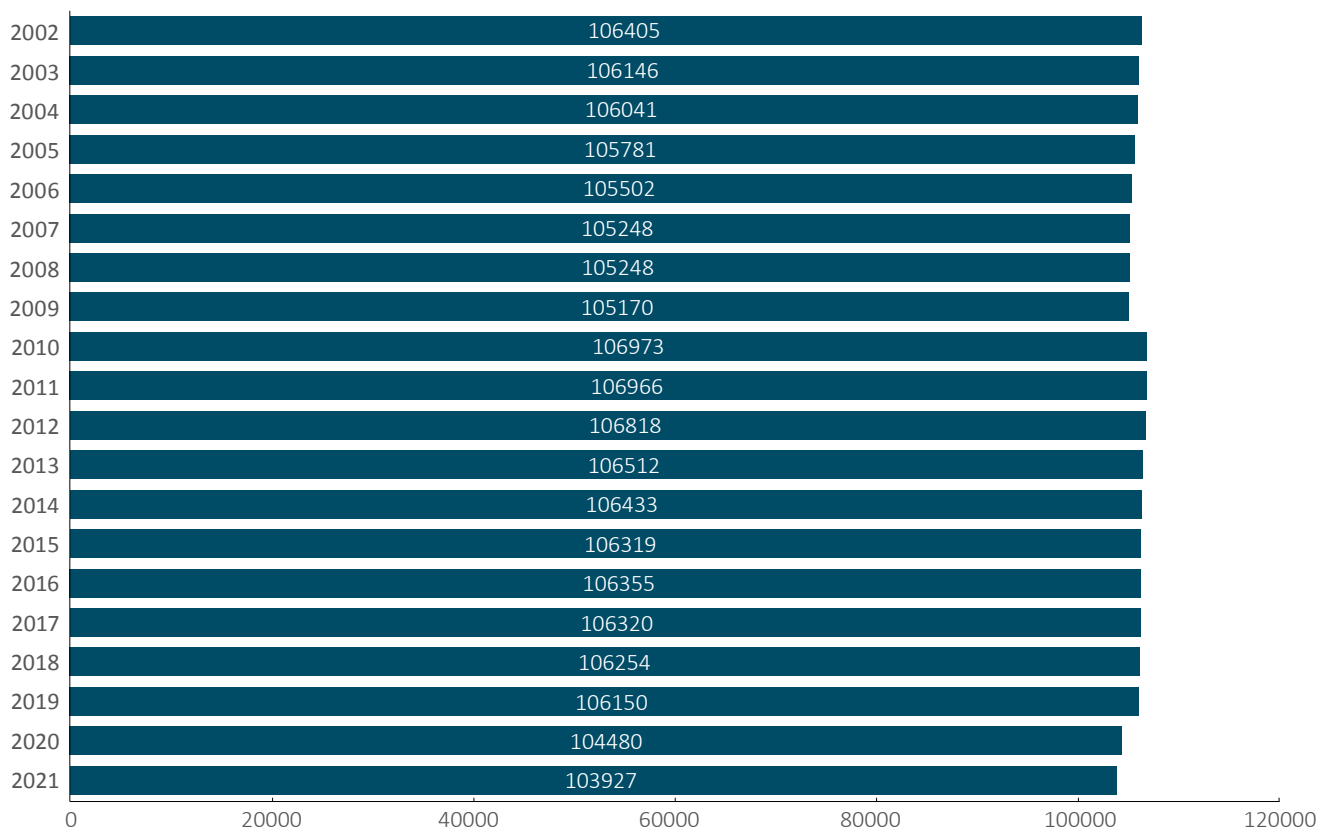

Powiat lubiński jest położony w województwie dolnośląskim. Siedzibą powiatu jest miasto Lubin, które stanowi jego część. Ponadto powiat tworzą: miasto Ścinawa i gminy Lubin, Ścinawa i Rudna. Graniczy z powiatami: górowskim, głogowskim, polkowickim, legnickim i wołowskim. W 2021 roku liczba mieszkańców wynosiła 103 927, a zajmowany obszar to 712 km². W 2021 roku w powiecie odnotowano współczynnik salda migracji na poziomie -0,59, a współczynnik dzietności TFR na poziomie 1,48. Powiat lubiński został wybrany do powyższego raportu z uwagi na wysokość pensji brutto, która w 2021 roku wynosiła 10 076,64 zł miesięcznie, co stawiało mieszkańców powiatu w roli najlepiej zarabiających w porównaniu z mieszkańcami pozostałych polskich powiatów. Co ważne, teren powiatu lubińskiego jest obszarem górniczym, a na jego obszarze znajduje się również huta miedzi. To ze względu na bogactwo złóż, a co za tym idzie – zatrudnienie w górnictwie i hutnictwie powiat zajmuje tak wysokie miejsce i pozostawia inne powiaty oraz duże miasta w tyle pod względem zarobków.

5.2.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

Liczba mieszkańców powiatu lubińskiego w początkowym okresie, tj. od 2002 roku, powolnie malała. W 2010 roku odnotowano wysoki wzrost liczby mieszkańców, a w kolejnych latach – systematyczne spadki, choć niewielkie. W 2020 roku nastąpił skokowy spadek liczby mieszkańców, kolejny rok również przyniósł spadek. Na przestrzeni 20 analizowanych lat liczba ludności zmniejszyła się o 2%.

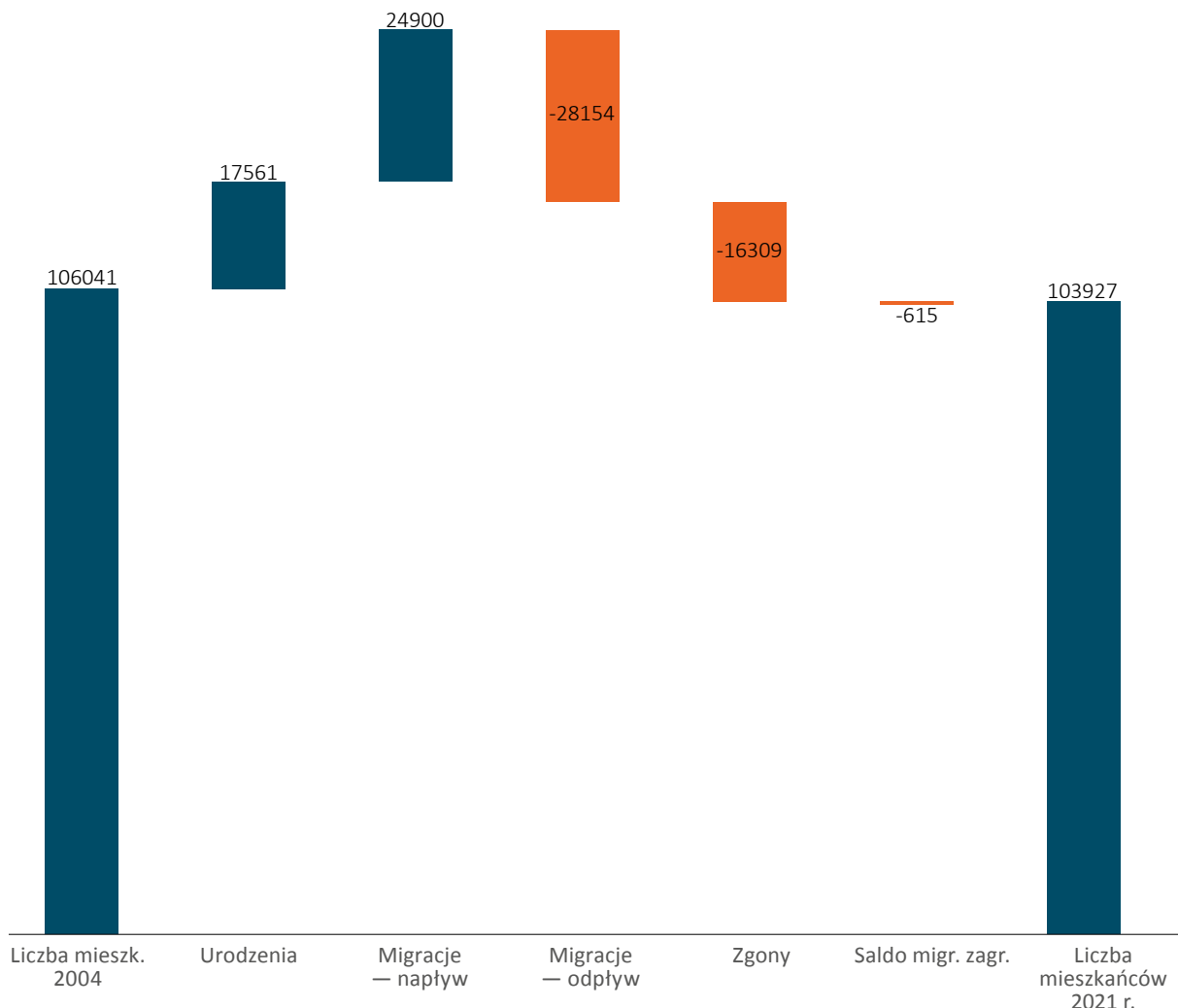
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

5.2.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

W 2004 roku liczba mieszkańców wynosiła 106 041. W latach 2004–2021 liczba urodzeń stanowiła wyższą wartość niż liczba zgonów, saldo migracji wewnętrznych pozostawało ujemne, a saldo migracji zagranicznych stanowiło wynik dodatni. Powodem spadku liczby ludności były więc wymeldowania ludności.

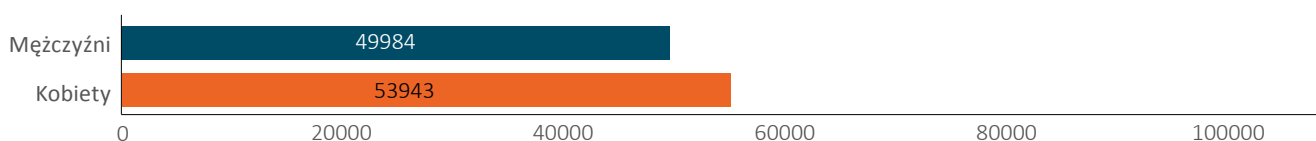
Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

5.2.3. Liczba kobiet i mężczyzn

W 2021 roku większą część mieszkańców stanowiły kobiety (51,9%) względem mężczyzn (48,1%). Współczynnik feminizacji wynosił 108.

Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

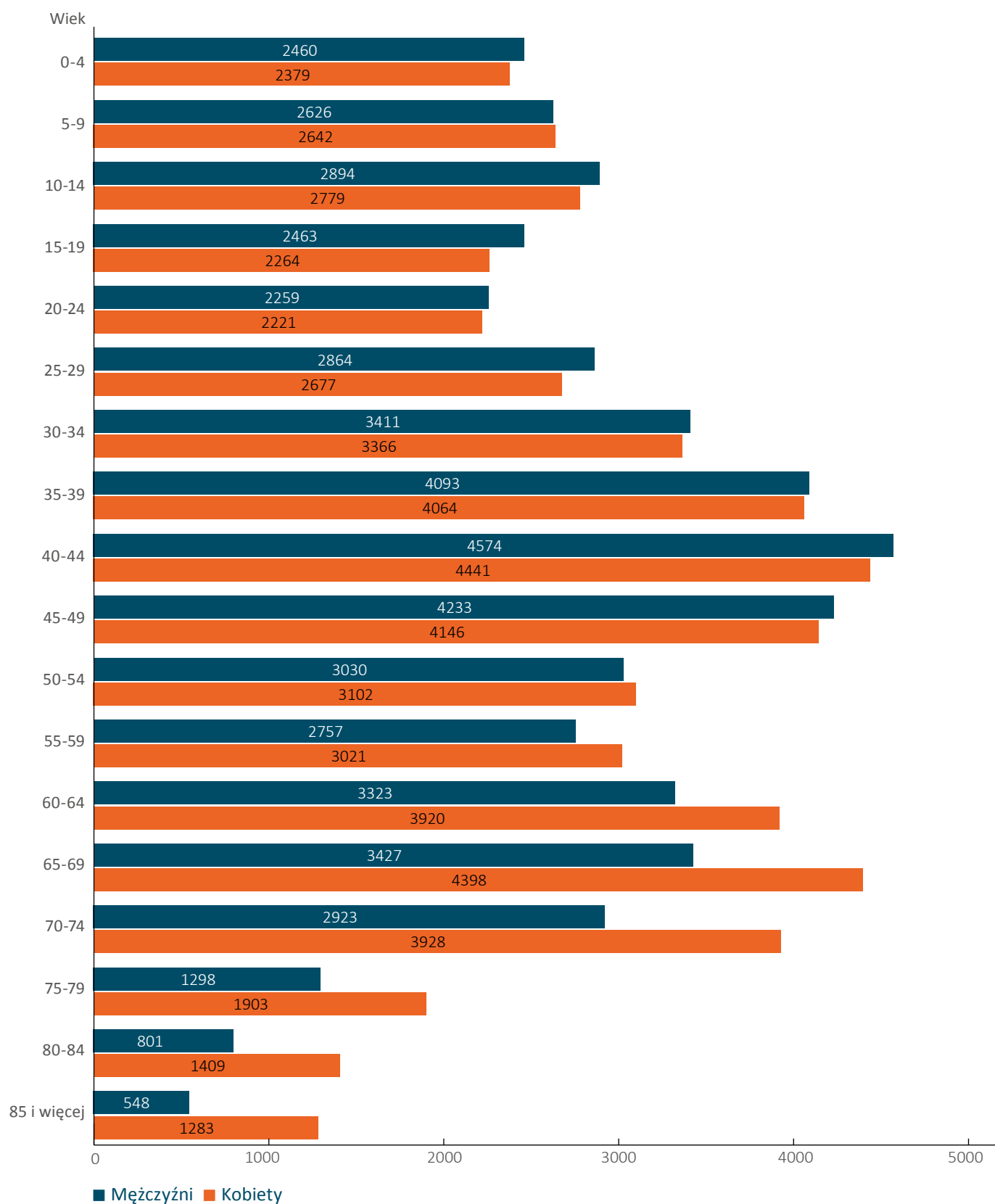

5.2.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

W 2021 roku w kohortach wiekowych 0–54 występowała nadwyżka mężczyzn. Wśród mieszkańców powyżej 55. roku życia dominują kobiety. Najwyższy udział w populacji mieli mieszkańcy w wieku 40–44 lata. Społeczeństwo

z uwagi na wyższy udział w populacji ludności w wieku poprodukcyjnym względem osób w wieku przedprodukcyjnym można scharakteryzować jako starzejące się.

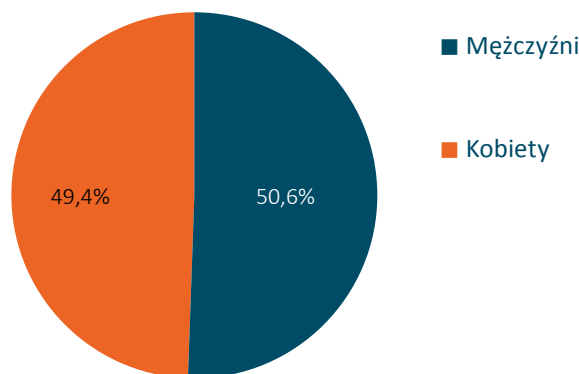
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

5.2.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

Wśród mieszkańców w wieku 20–39 lat była zauważalna względna równowaga pomiędzy przedstawicielami obu płci. 49,4% ogółu stanowiły kobiety, a 50,6% – mężczyźni. Współczynnik feminizacji wyniósł 98.

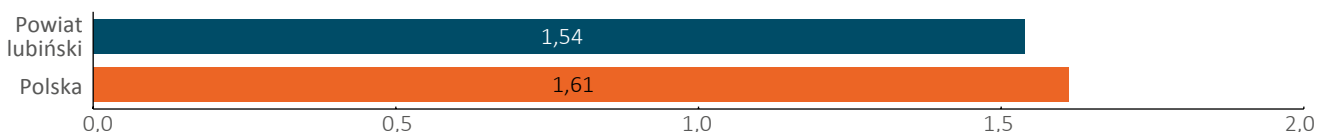
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

5.2.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

Przeciętna liczba dzieci w rodzinie w powiecie lubińskim wynosiła w 2021 roku 1,54, co stanowi wynik znacznie niższy od średniej krajowej. Wskaźnik TFR w 2021 roku dla tego powiatu wynosił 1,48 i był wyższy od średniego dla kraju (1,34). Pomimo wyższej dzietności rodziny nie decydowały się zatem na większą liczbę potomstwa.

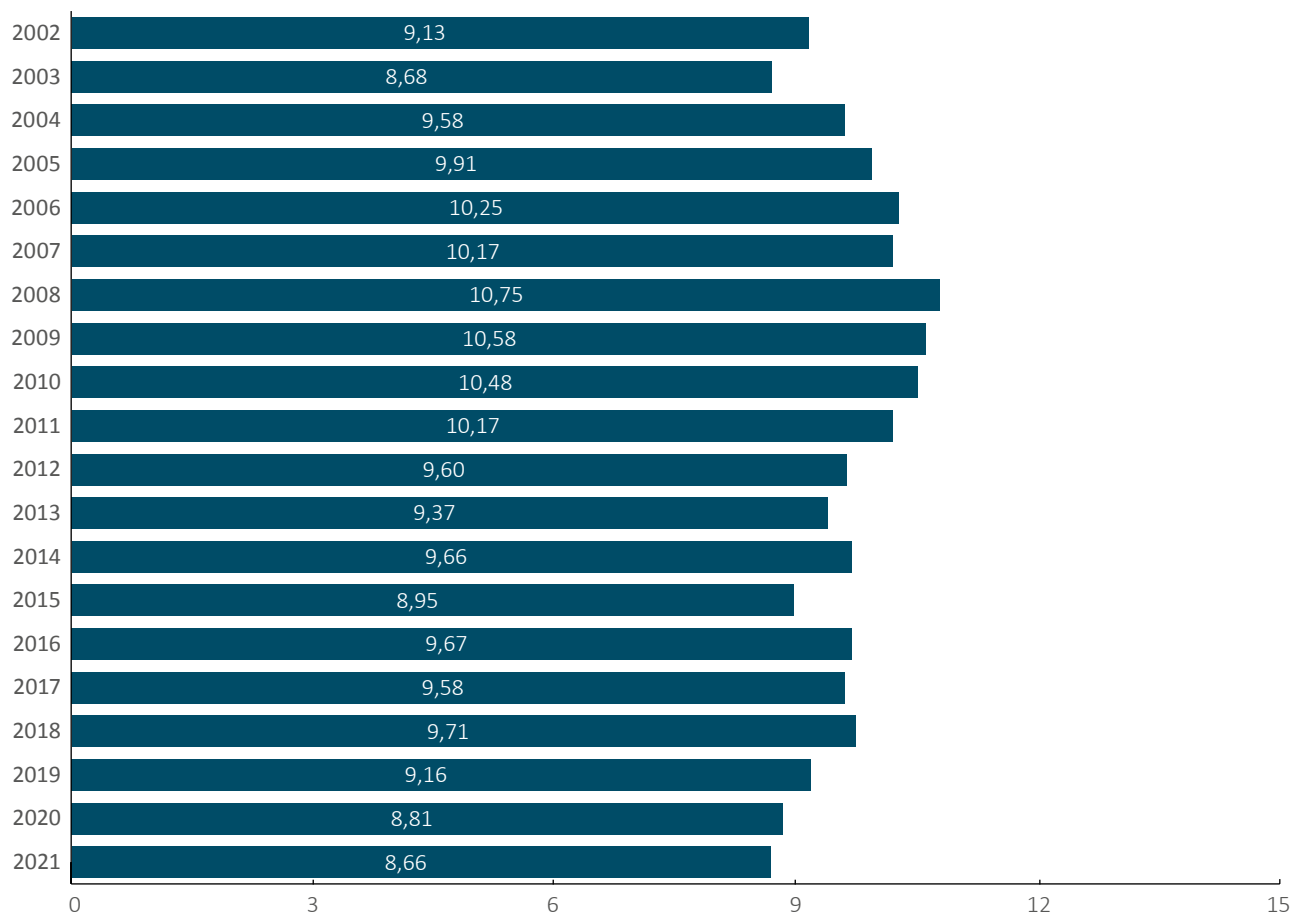
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

5.2.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

W 2002 roku liczba urodzeń żywych na 1000 ludności wynosiła 9,13, a w 2021 roku – 8,66, co daje spadek na przestrzeni 20 lat o 5%. Wykres charakteryzują naprzemiennie niesystematyczne wzrosty i spadki. Liczba urodzeń żywych osiągnęła najwyższy wynik 10,75 w 2008 roku. Od 2013 roku wskaźnik urodzeń żywych pozostaje na nieco niższym poziomie niż średni dla kraju.

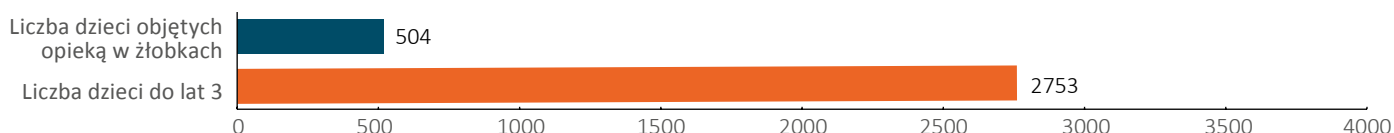
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

5.2.8. Liczba miejsc w żłobkach

Liczba miejsc w żłobkach zabezpieczała opiekę dla nieco ponad 18% dzieci do lat 3.

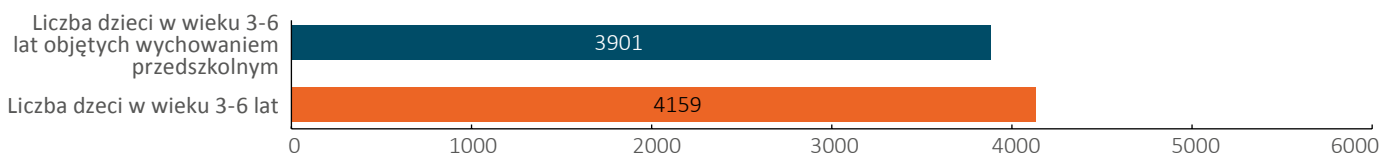
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

5.2.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

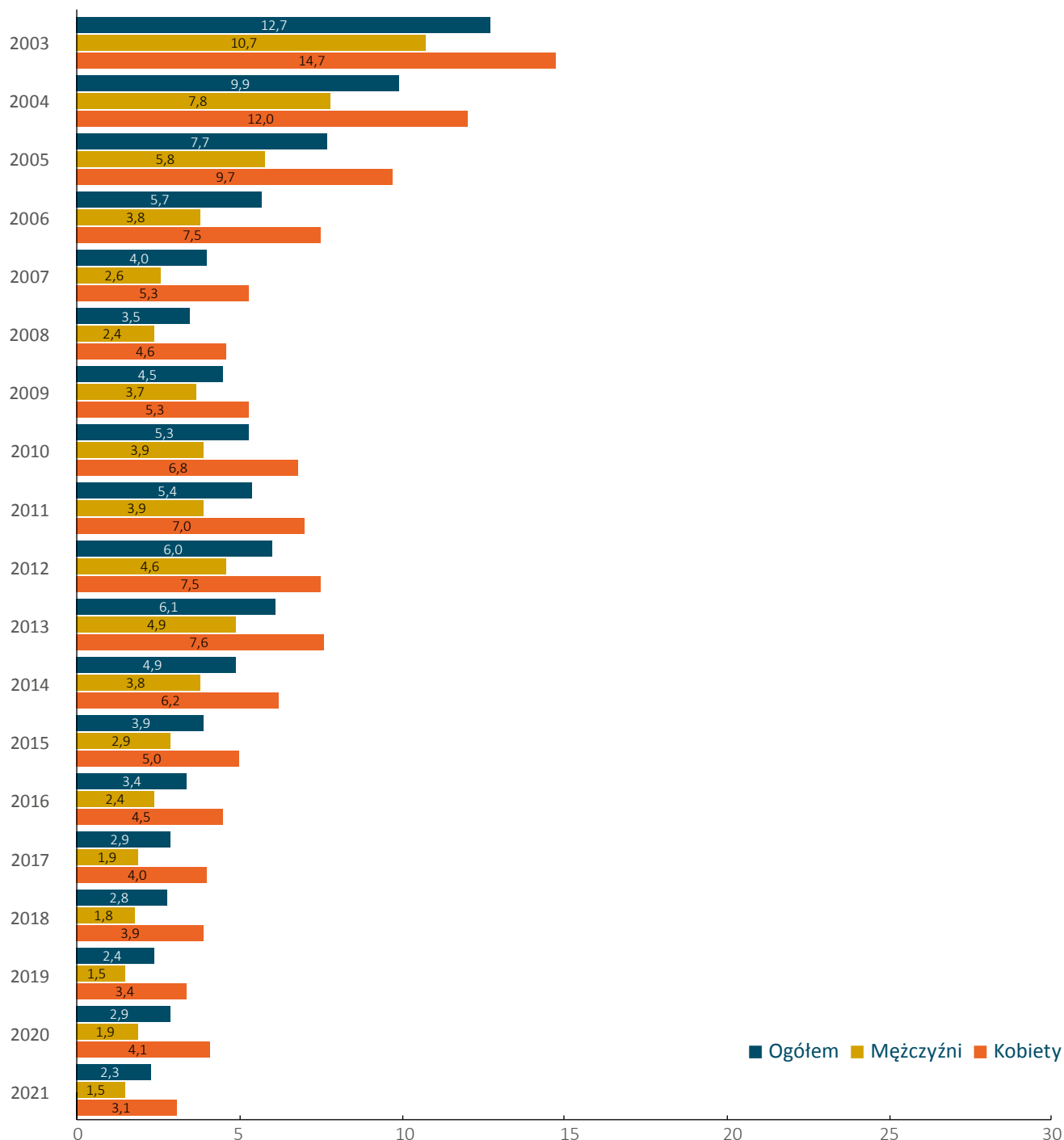
Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

5.2.10. Bezrobocie

Bezrobocie wśród mieszkańców powiatu lubińskiego corocznie pozostawało na poziomie niższym niż średnia dla kraju. Od 2014 do 2021 roku nie przekroczyło 5%. To, co charakterystyczne, to przewaga bezrobotnych kobiet, która była widoczna w każdym roku, niekiedy nawet osiągnęła dwukrotnie wyższy poziom. Stan bezrobocia można określić jako naturalny, a sam rynek pracy jako znajdujący się w stanie równowagi.

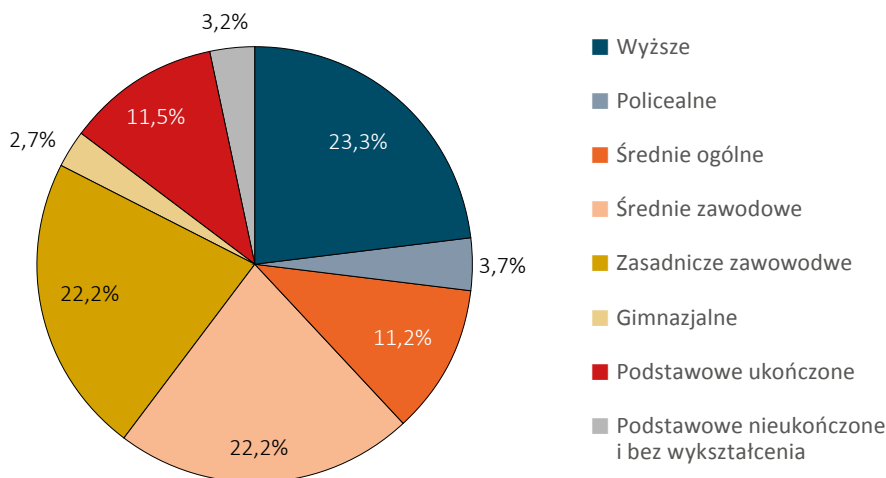
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

5.2.11. Poziom wykształcenia

W 2021 roku według danych NSP najliczniejszą grupę mieszkańców tworzyły osoby posiadające wykształcenie wyższe – 23,3%. Mieszkańcy legitymujący się wykształceniem średnim zawodowym i zasadniczym zawodowym stanowili po 22,2% ogółu, 11,2% to osoby z wykształceniem średnim ogólnym, 3,7% – policealnym, 3,2% – podstawowym nieukończonym, a 2,7% – gimnazjalnym.

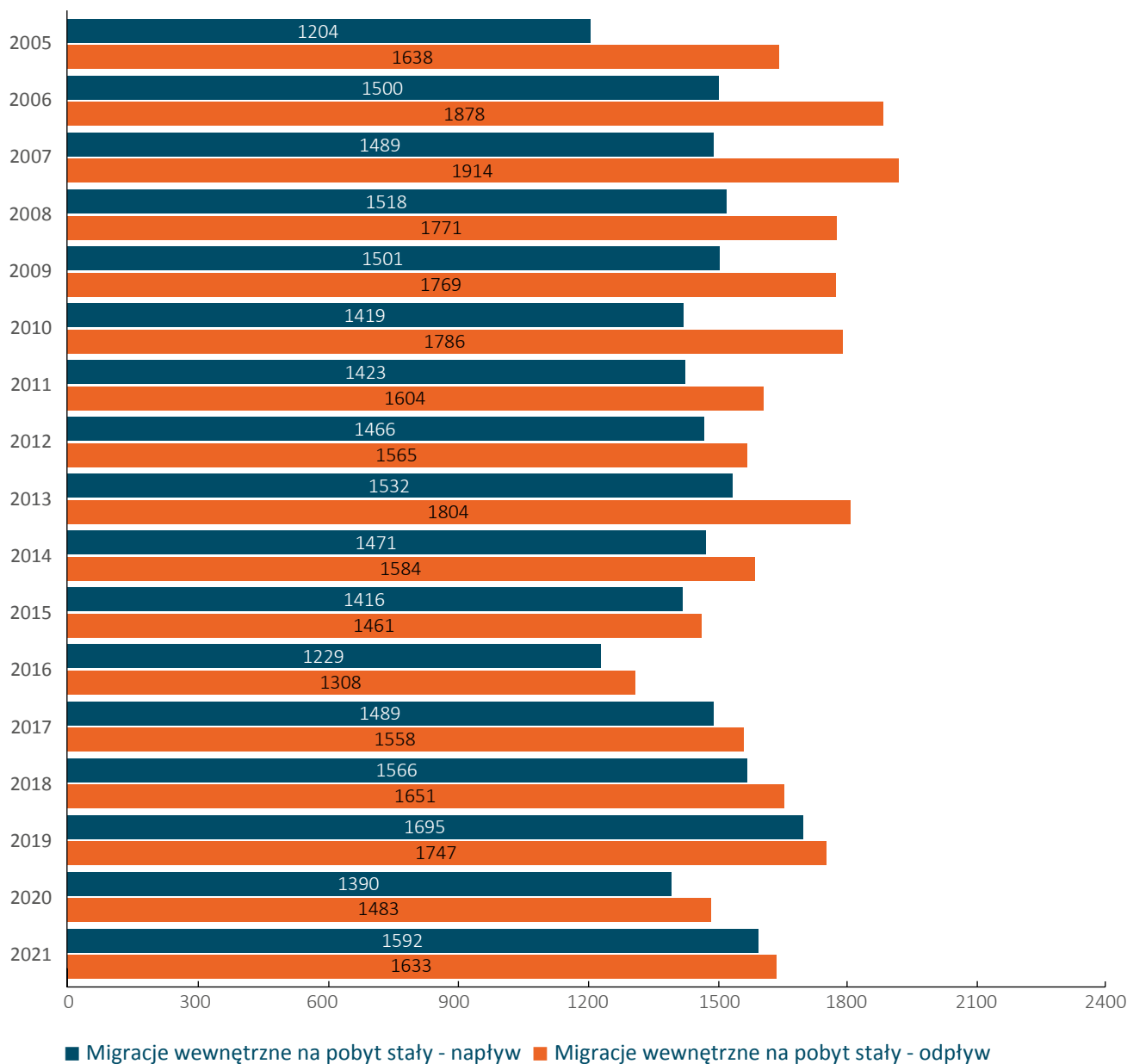
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

5.2.12. Dynamika migracji w czasie

W badanym okresie poziom migracji zarówno z, jak i do jest wysoki. W każdym roku liczba migracji odpływowych jest wyższa niż napływowych. To migracje odpowiadają za spadek liczby mieszkańców na przestrzeni lat.

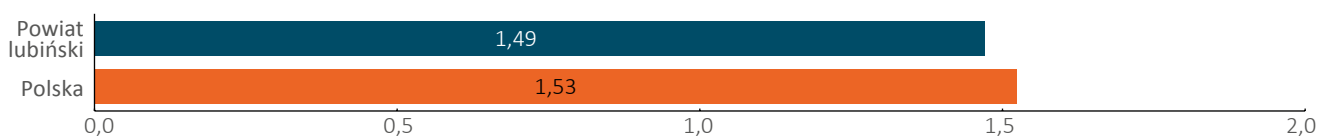
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

5.2.13. Warunki mieszkaniowe

W 2020 roku w powiecie lubińskim na 1 mieszkańca przypadało 1,49 izby, co stanowiło niższą wartość niż średni wskaźnik dla Polski.

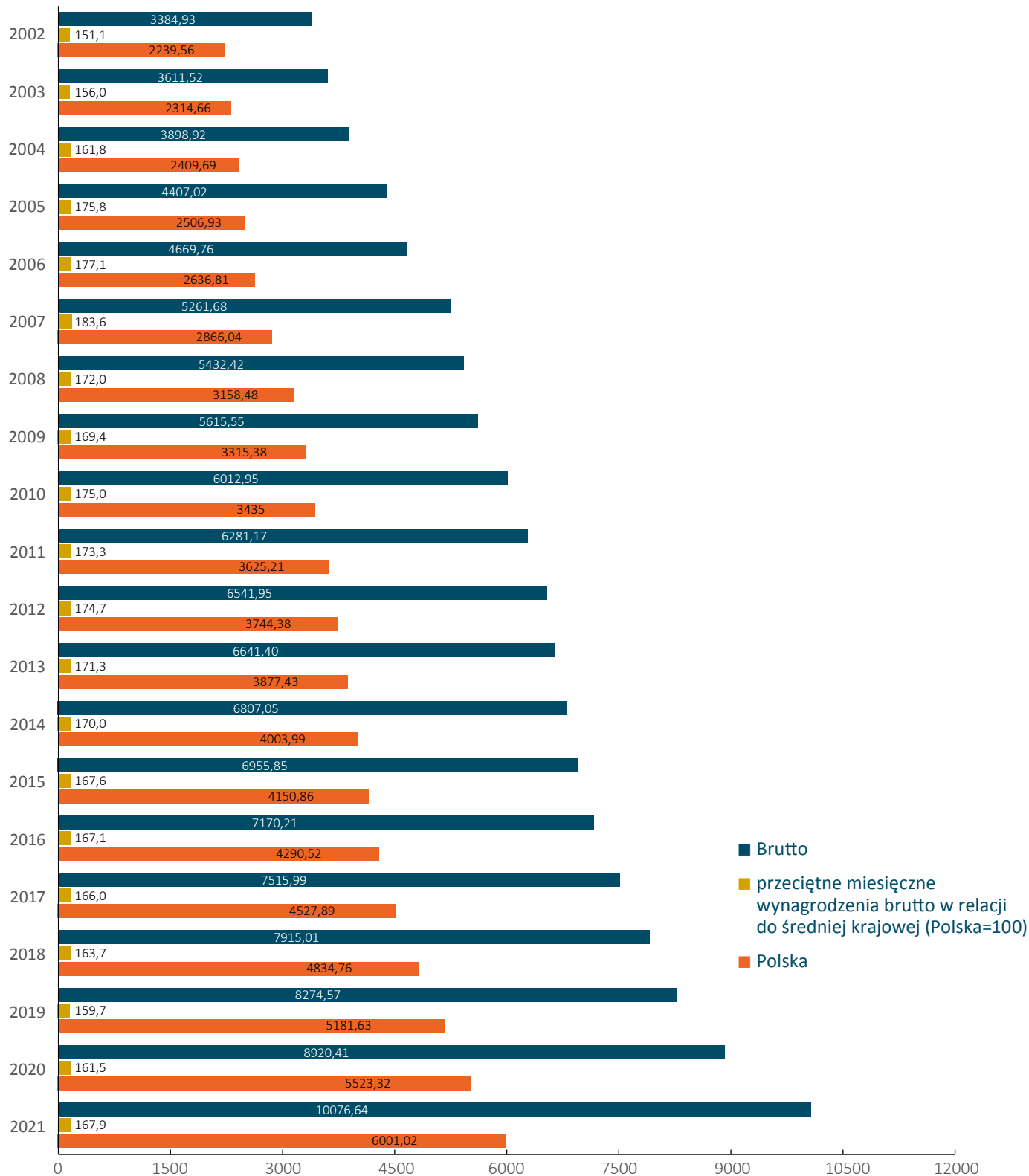
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

5.2.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie mieszkańców powiatu lubińskiego corocznie znacznie przekraczało średnią krajową. Największa dysproporcja pomiędzy tymi dwoma wskaźnikami była widoczna w 2007 roku, kiedy pensje w powiecie wynosiły średnio 5261,68 zł, a średnia krajowa – 2866,04 zł. Dopiero 12 lat później średnia krajowa zbliżyła się do wskazanego poziomu (5181,63 zł). W 2021 roku zarobki w powiecie lubińskim wynosiły średnio 10 076,64 zł, a w Polsce – tylko 6001,02 zł brutto, co daje 4075,62 zł różnicy. Dla porównania przeciętna pensja brutto mieszkańców powiatu kępińskiego wynosiła w 2021 roku 4244,56 zł.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

5.3. Sopot

woj. pomorskie

ludność: 32 743

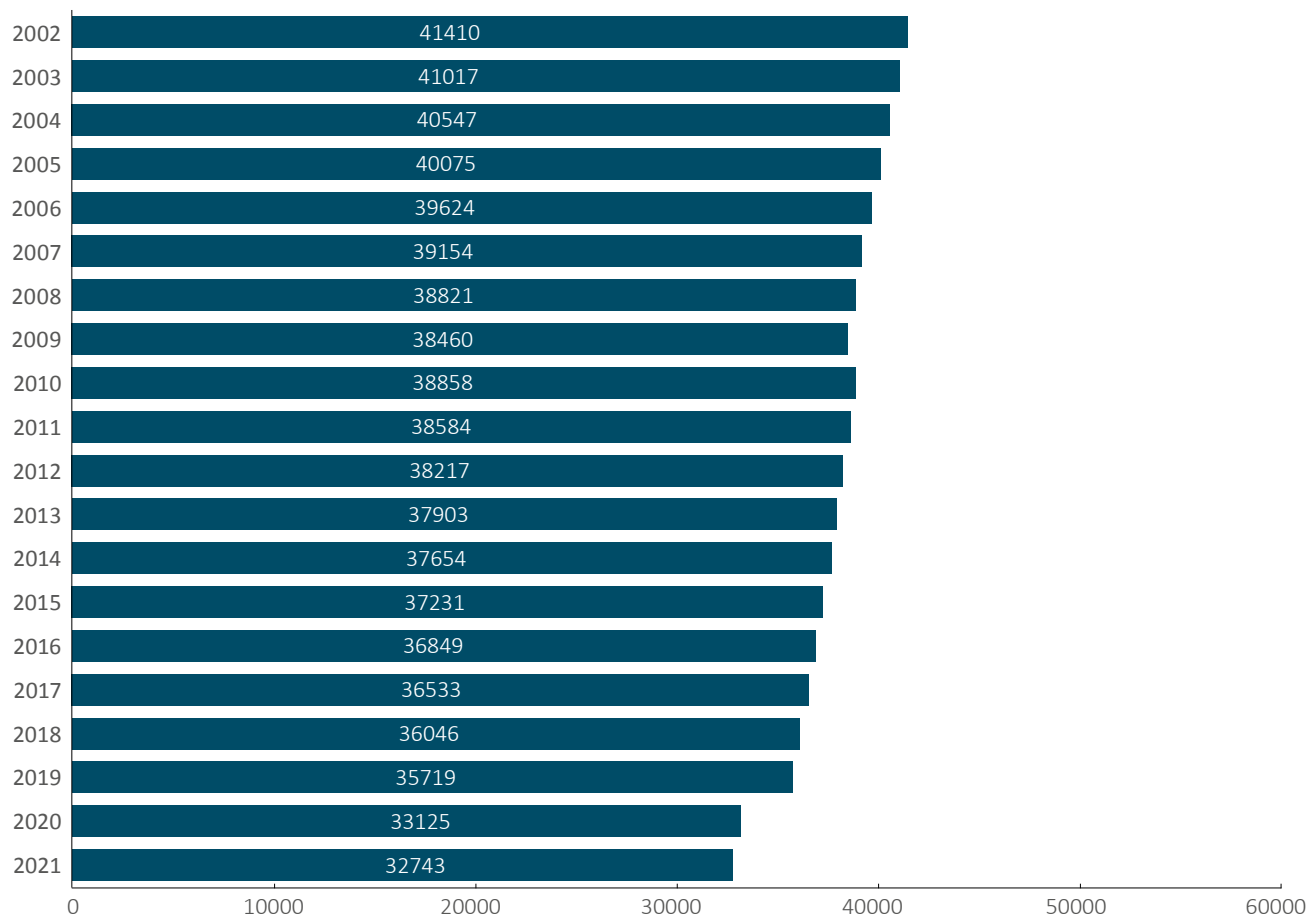

Sopot to miasto na prawach powiatu znajdujące się w powiecie pomorskim, tworzące wraz z miastami Gdynią i Gdańskiem aglomerację trójmiejską. Sopot z uwagi na liczebność mieszkańców jest zaliczany do jednostek średniej wielkości. W 2021 roku liczba mieszkańców wynosiła 32 743, co sprawia, że jest najmniejszym miastem na prawach powiatu w Polsce. Ze względu na nadmorskie położenie pozostaje atrakcyjnym turystycznie. Zajmuje niewielki obszar – zaledwie 17,28 km². W 2021 roku dzietność w Sopocie była na najniższym poziomie wśród wszystkich polskich powiatów i miast na prawach powiatów (0,91). Współczynnik salda migracji w tym samym roku wynosił -4,16.

5.3.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

Liczba mieszkańców Sopotu w ciągu 20 lat sukcesywnie spadała. W 2002 roku wynosiła 41 410 osób, a w 2021 – tylko 32 743. Spadek wynosił 21%.

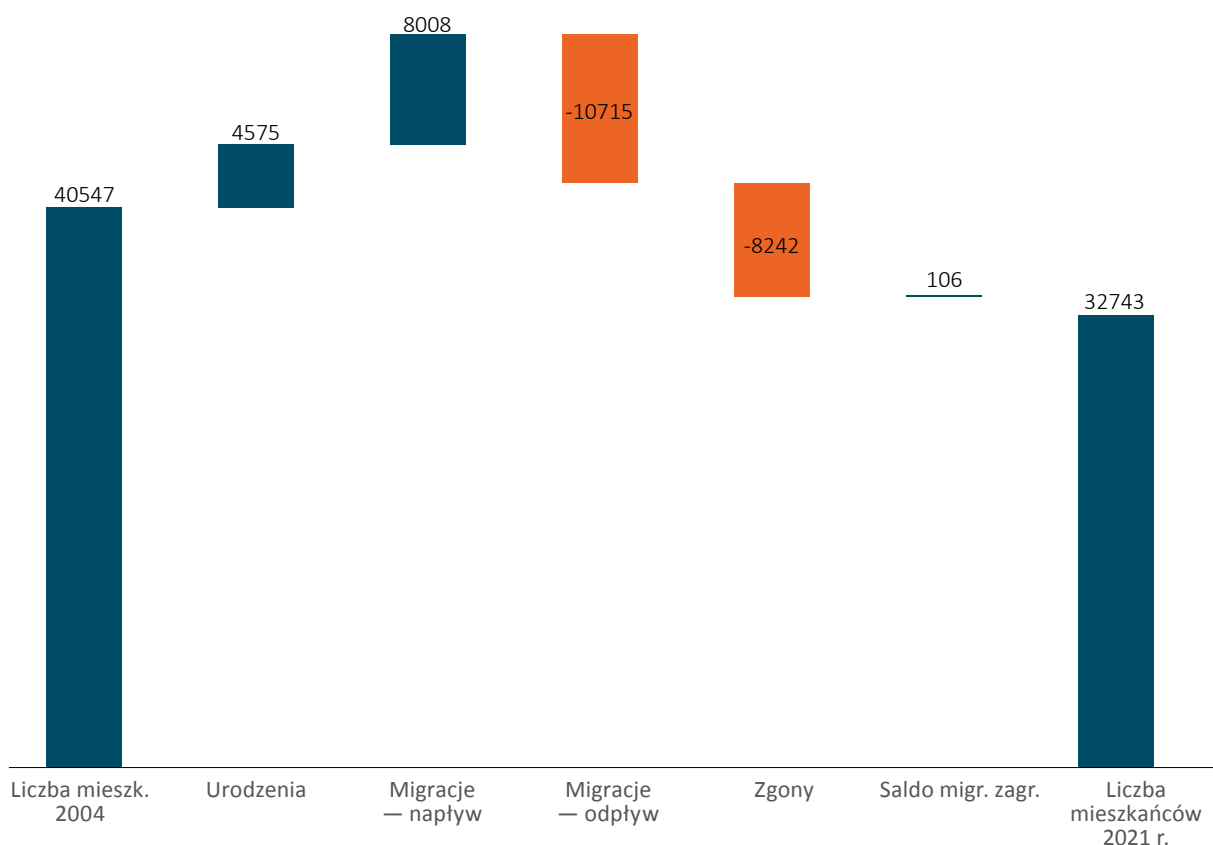
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

5.3.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

W 2004 roku liczba mieszkańców wynosiła 40 547. W latach 2004–2021 liczba urodzeń była niższa niż liczba zgonów, saldo migracji wewnętrznych również stanowiło wartość ujemną, za to saldo migracji zagranicznych pozostawało dodatnie. Na podstawie zgromadzonych informacji można określić główną przyczynę wyludniania się Sopotu – jest nią ujemny przyrost naturalny.

Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

5.3.3. Liczba kobiet i mężczyzn

W 2021 roku większą część mieszkańców stanowiły kobiety (54,3%). Współczynnik feminizacji wyniósł 118.

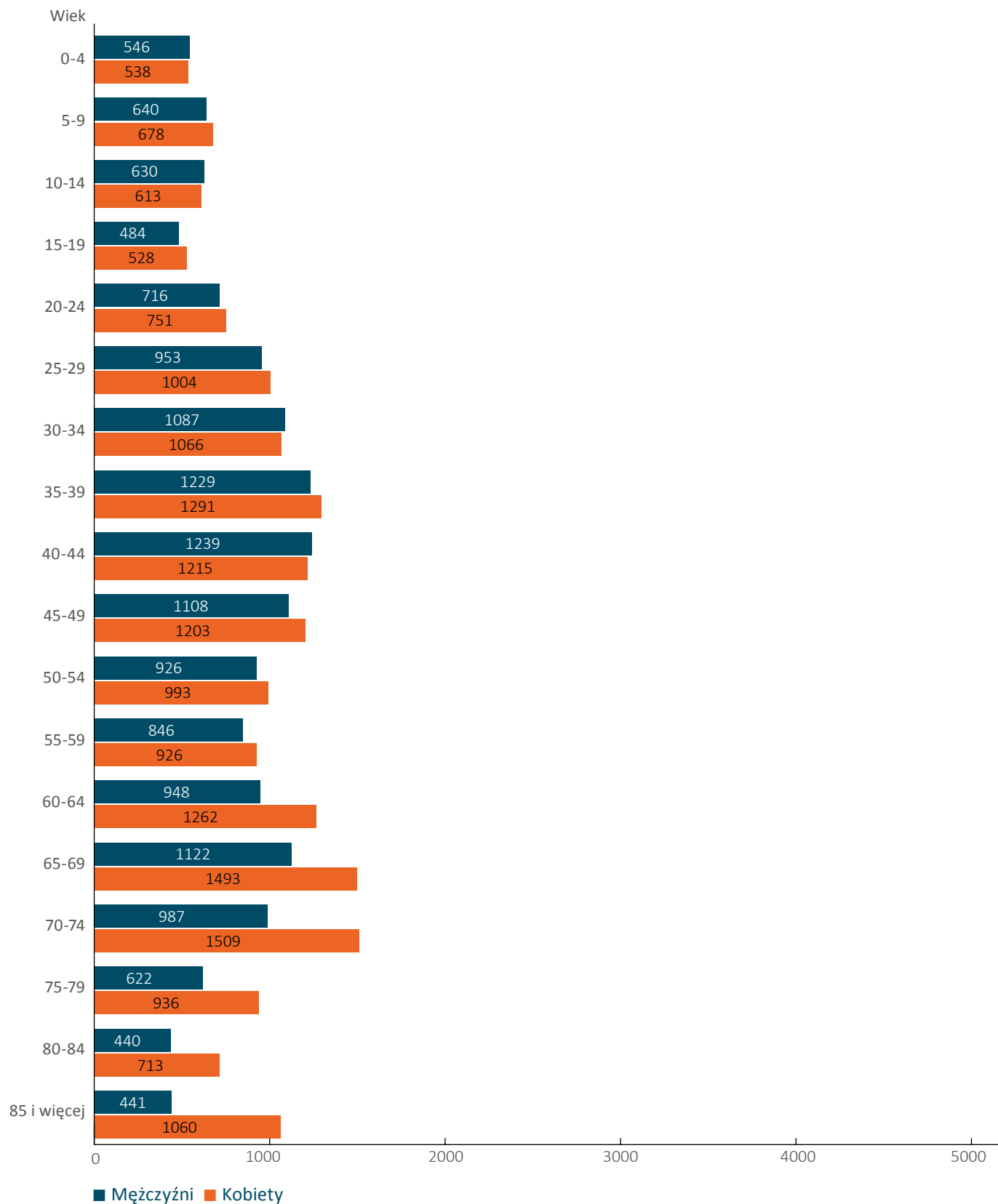
Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

5.3.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

W 2021 roku liczba kobiet i mężczyzn w grupach wiekowych 0–44 lata była zbliżona. Wśród mieszkańców powyżej 45. roku życia odnotowuje się nadwyżkę kobiet, która wzrasta z wiekiem. Co ciekawe, najwyższy udział w zbiorowości mają mieszkańcy w wieku 65–69 lat. Populacja osób w wieku poprodukcyjnym jest ponad dwukrotnie wyższa niż tych w wieku przedprodukcyjnym, zatem mieszkańców Sopotu można scharakteryzować jako społeczeństwo stare.

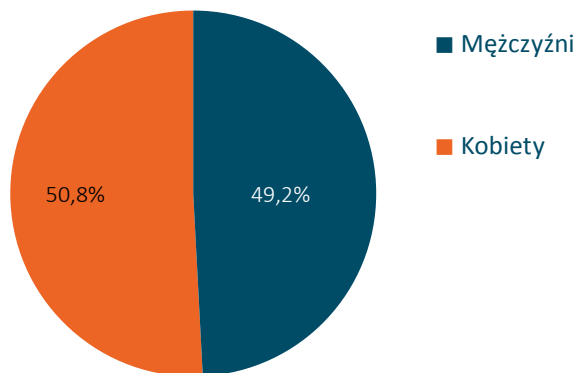
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

5.3.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

W grupie wiekowej 20–39 lat w 2021 roku liczba kobiet i mężczyzn była bardziej zbliżona niż wśród ogółu mieszkańców. Kobiety stanowiły większość – 50,8%. Współczynnik feminizacji wyniósł 103.

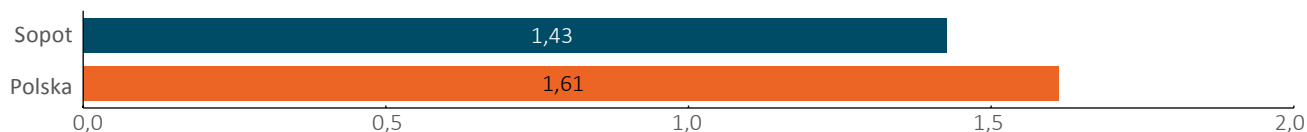
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

5.3.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

Przeciętna liczba dzieci w rodzinach mieszkańców Sopotu wynosiła w 2021 roku zaledwie 1,43, co stanowiło 5. najniższy wynik spośród wszystkich 380 powiatów i miast na prawach powiatu w Polsce.

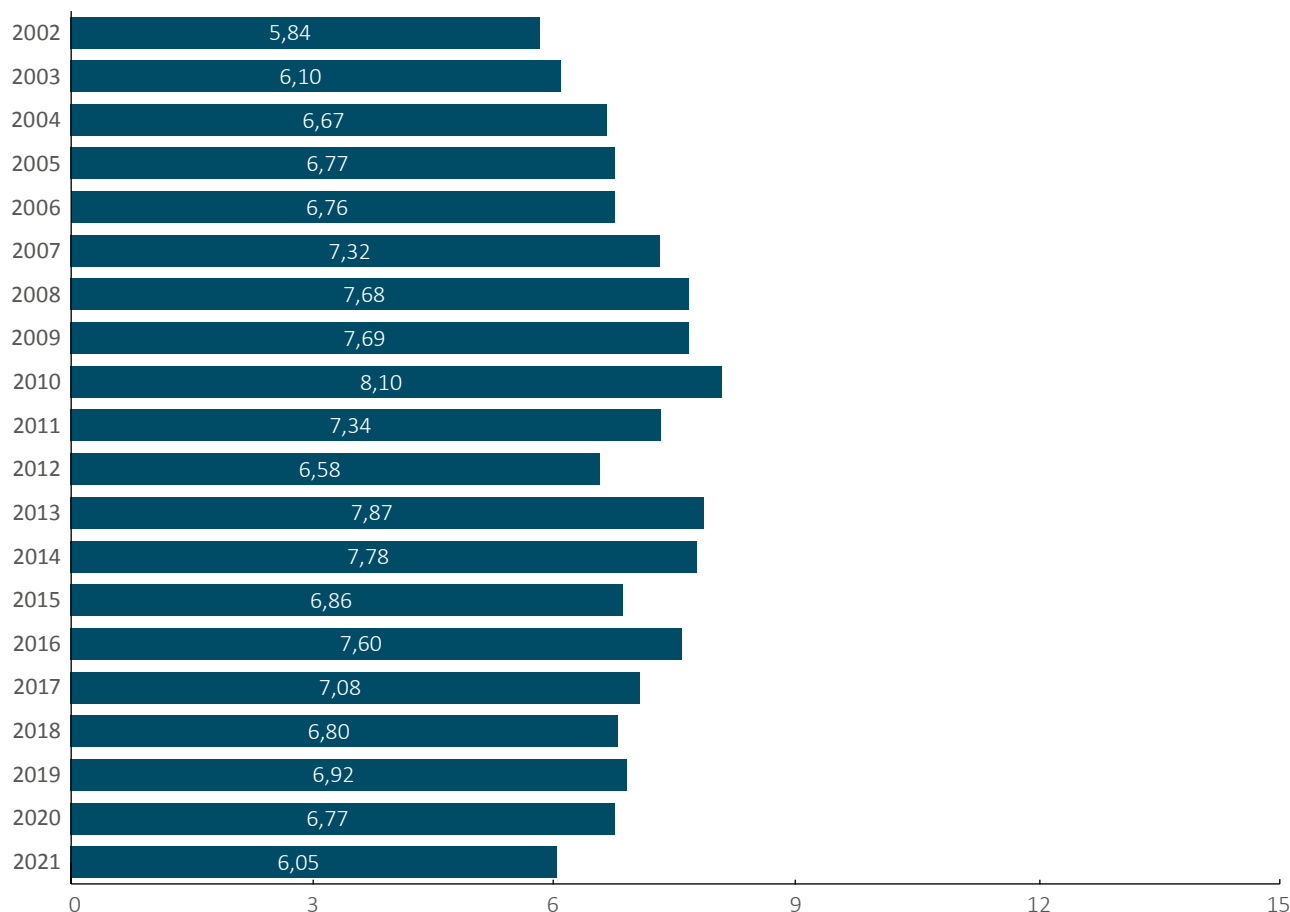
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

5.3.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

W 2002 roku liczba urodzeń żywych na 1000 ludności wynosiła zaledwie 5,84 (najniższa wartość), a w 2021 roku – 6,05. Pomimo wzrostu wartości wskaźnika przez 20 lat pozostaje on na alarmująco niskim poziomie. Wskaźnik osiągnął najwyższą wartość w 2010 roku – 8,10. Dla porównania w Polsce w 2010 roku średnia liczba urodzeń to 10,73.

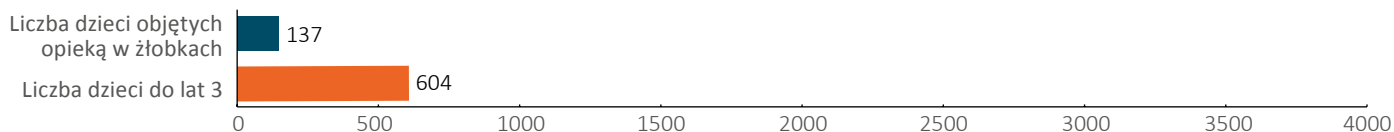
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

5.3.8. Liczba miejsc w żłobkach

Liczba miejsc w sopockich żłobkach wynosiła w 2021 roku 137, co jest niską wartością jak na średnie miasto. Gdy się ją jednak odniesie do ogólnej liczby dzieci w wieku 0–3 lata, opieką instytucjonalną jest objętych 22,7% najmłodszych mieszkańców.

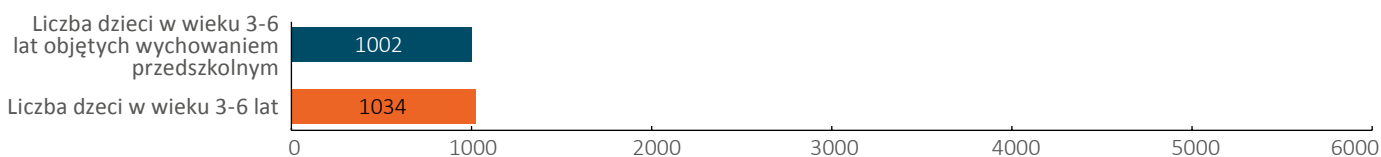
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

5.3.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

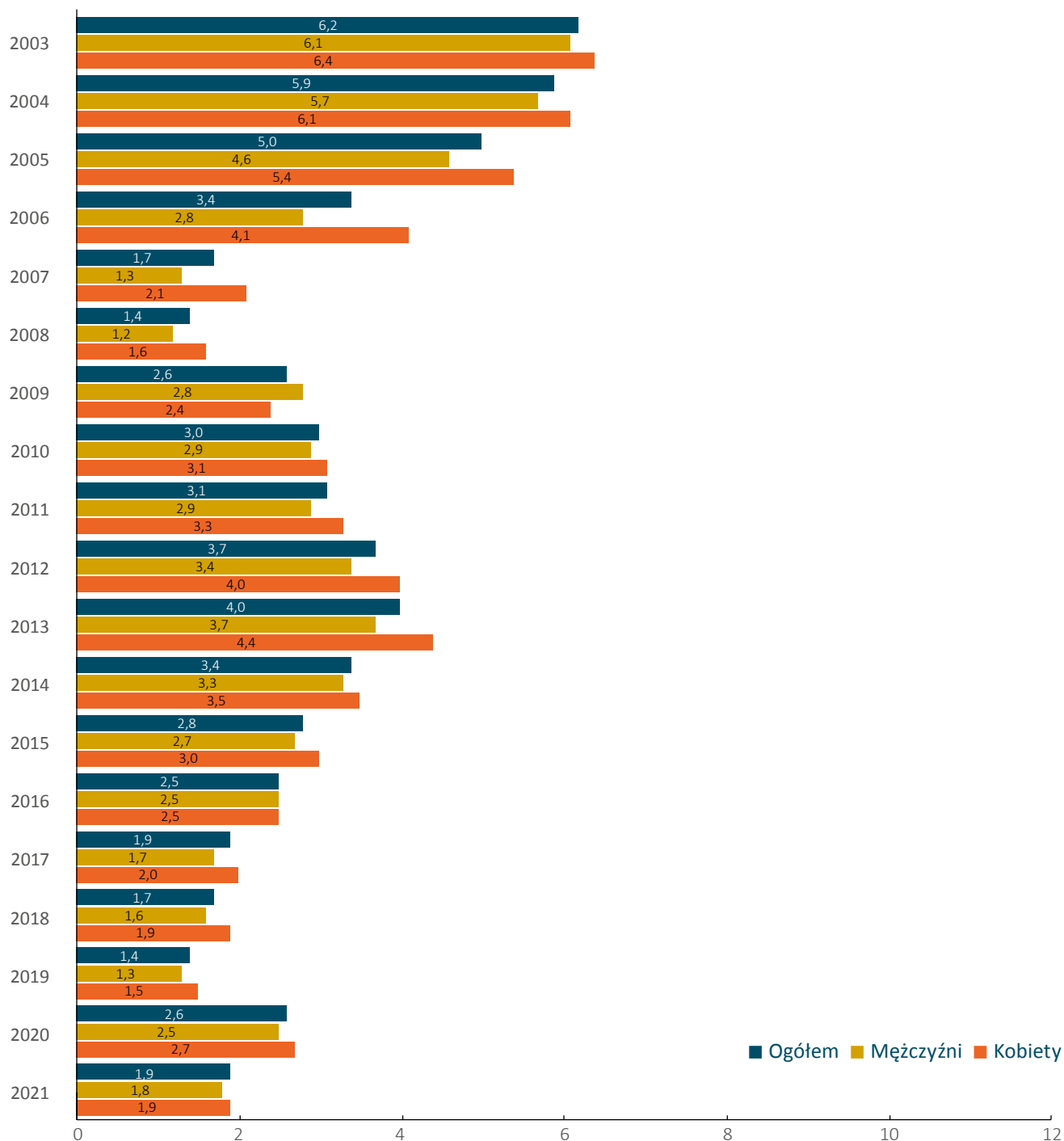
Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

5.3.10. Bezrobocie

Udział bezrobotnych mieszkańców Sopotu w liczbie osób w wieku produkcyjnym w ciągu 19 analizowanych lat był bardzo niski, niekiedy nawet czterokrotnie niższy (np. w 2008 roku) od przeciętnego poziomu bezrobocia w Polsce. Od niemal dwóch dekad sopocki rynek pracy pozostaje w stanie równowagi, co w praktyce oznacza, że każda osoba bezrobotna jest w stanie podjąć zatrudnienie w krótkim czasie. Wskaźnik ten wynika niemal jedynie z występowania bezrobocia frykcyjnego.

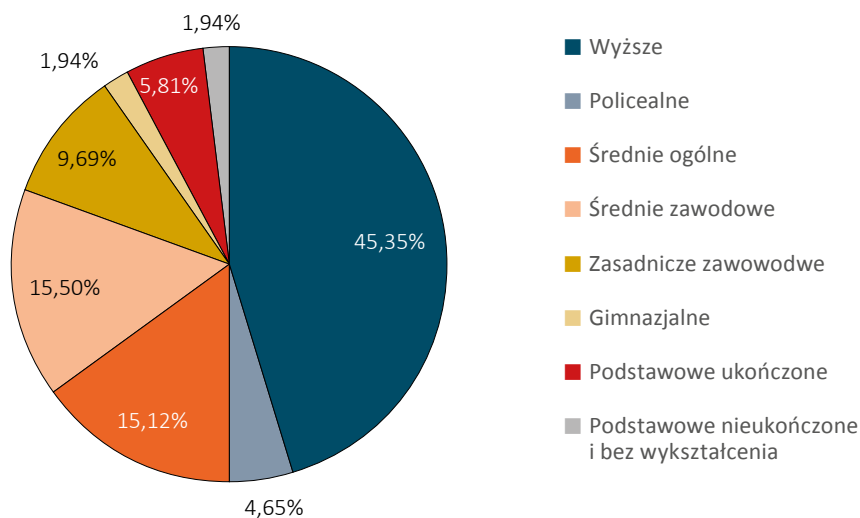
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

5.3.11. Poziom wykształcenia

W 2021 roku 45,3% mieszkańców Sopotu posiadało wyższe wykształcenie, 15,5% – średnie zawodowe, 15,1% – średnie ogólne. Wykształcenie zawodowe miało niespełna 10% mieszkańców (9,7%), 5,8% posiadało podstawowe ukończone, 4,7% – policealne, a wykształcenie podstawowe nieukończone i gimnazjalne zaledwie po 1,9%. Z powyższych danych jasno wynika, że mieszkańcy Sopotu należeli do najlepiej wykształconych w Polsce.

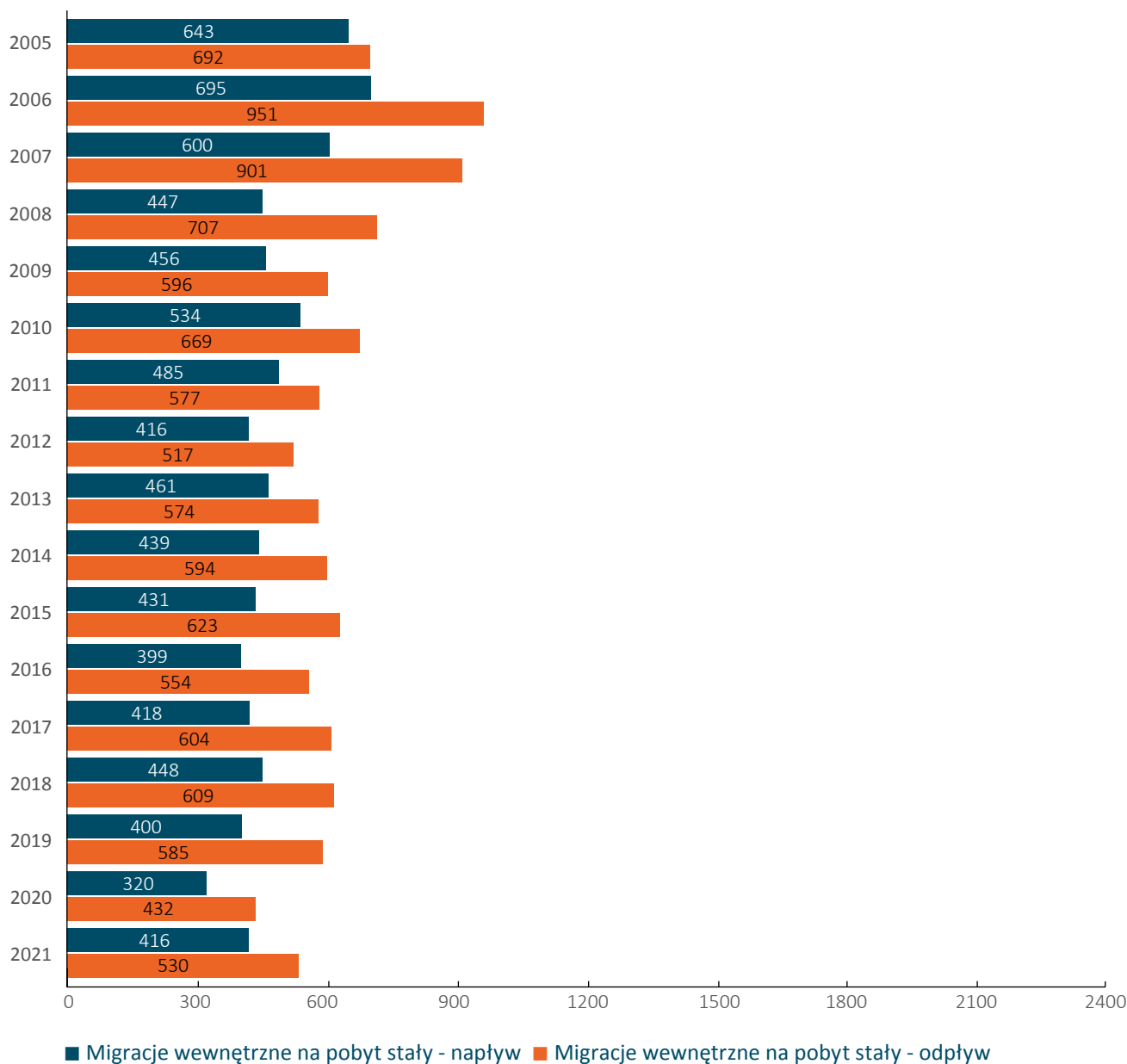
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

5.3.12. Dynamika migracji w czasie

Od 2005 roku saldo migracji wewnętrznych pozostawało ujemne. Największy odpływ ludności nastąpił w 2006 roku, a najmniejszy – w 2005 roku.

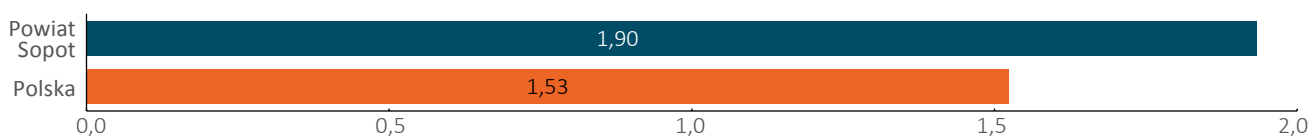
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

5.3.13. Warunki mieszkaniowe

Warunki mieszkaniowe, wyrażone jako średnia liczba izb na 1 mieszkańca, w 2020 roku były ponadprzeciętnie dobre. Średnia wartość w Sopocie wynosiła 1,9, podczas gdy w Polsce – 1,53.

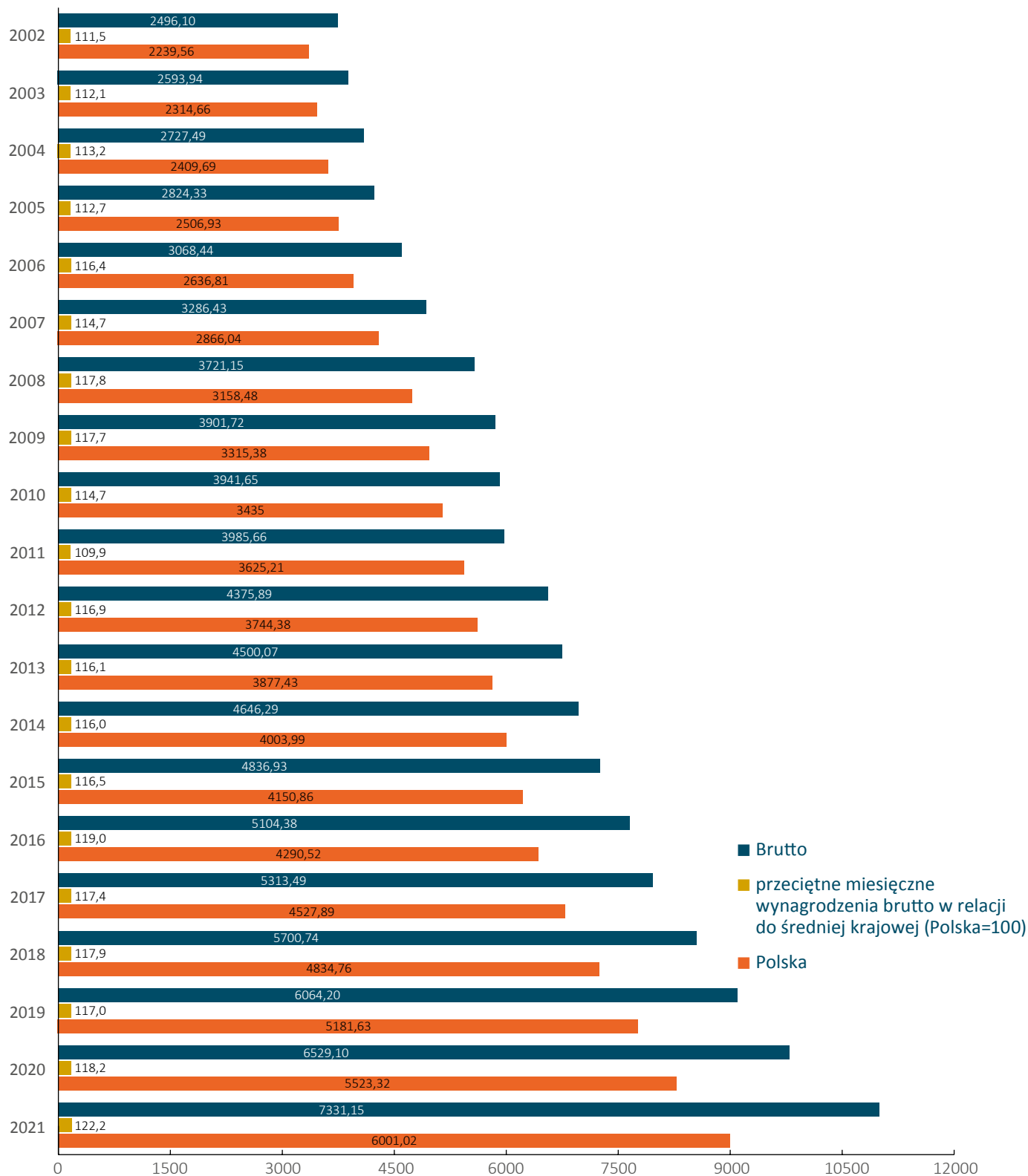
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

5.3.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto mieszkańców Sopotu corocznie przekraczało średnią krajową o średnio kilkanaście procent. W 2011 roku wynosiło najmniej, bo „zaledwie” 109,94 średniej krajowej, a w 2021 roku najwięcej, bo aż 122,17%. W 2002 roku zarobki mieszkańców Sopotu przekraczały średnią krajową o 256,54 zł, a w 2021 roku – już o 1330,13 zł. Sopot w 2021 roku pozostawał czwartym powiatem pod względem najwyższych zarobków spośród wszystkich polskich powiatów.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

5.4. Powiat karkonoski (d. jeleniogórski)

woj. dolnośląskie

ludność: 61 469

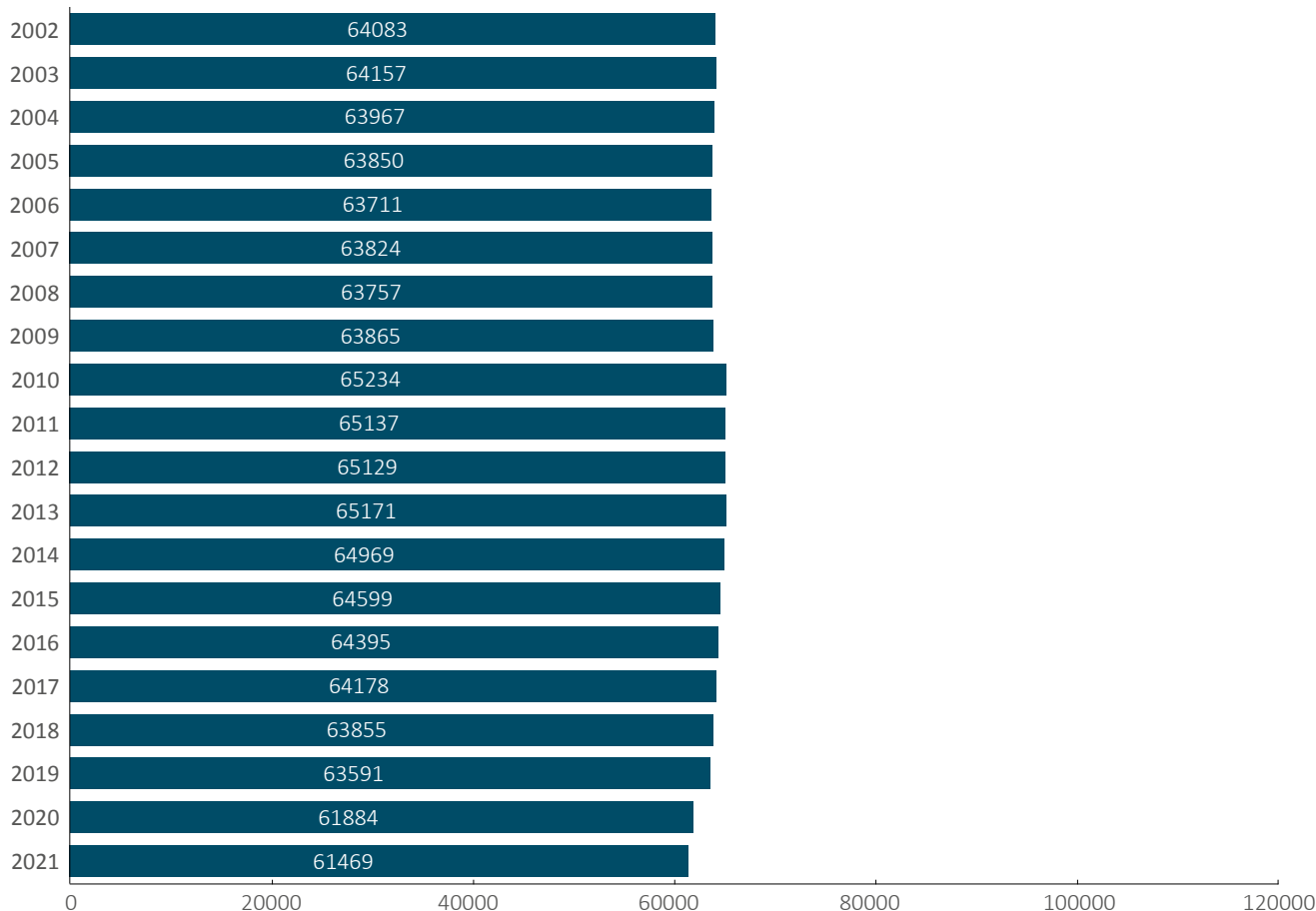

Powiat karkonoski jest położony w województwie dolnośląskim. W 2020 roku zmianie uległa jego nazwa ze względu na chęć promocji powiatu, która uwzględnia największą jego atrakcję, jaką jest pasmo górskie. Dotychczasowa nazwa – powiat jeleniogórski – kojarzyła się jedynie z miastem Jelenią Górą, które jest siedzibą powiatu niewchodzącą w jego skład. Powiat karkonoski tworzą miasta: Karpacz, Kowary, Piechowice i Szklarska Poręba, a także gminy wiejskie: Janowice Wielkie, Jeżów Sudecki, Stara Kamienica, Podgórzyn oraz Mysłakowice. W 2021 roku liczba mieszkańców wynosiła 61 496, współczynnik salda migracji był dodatni (1,32). Współczynnik dzietności wynosił 0,97 i był 2. najniższym wynikiem w Polsce po Sopocie.

5.4.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

Liczba mieszkańców powiatu karkonoskiego w ciągu 20 lat uległa niewielkiemu spadkowi (o 4%). W 2002 roku wynosiła 64 083, a w 2021 – 61 469.

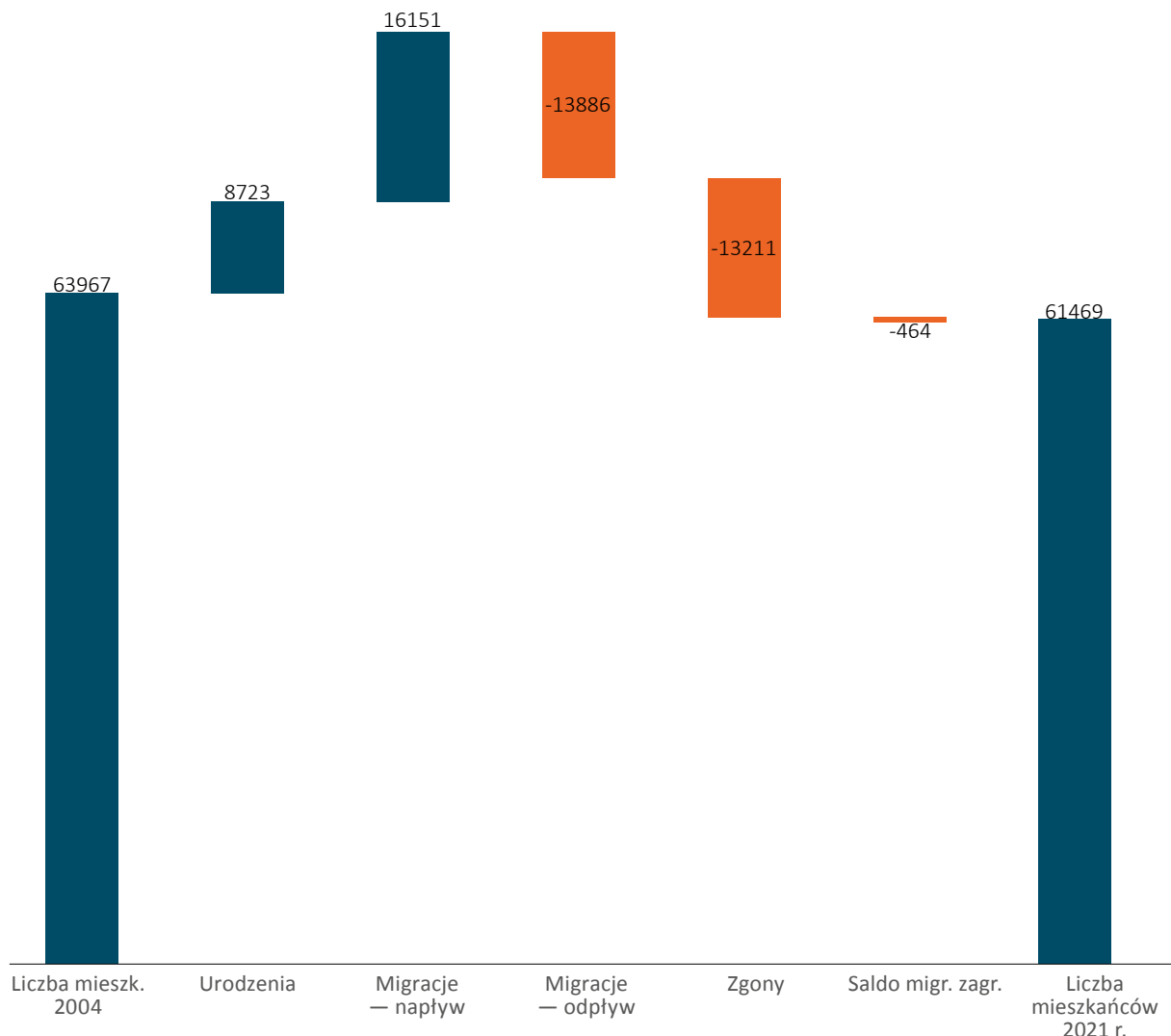
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

5.4.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

W 2004 roku liczba mieszkańców wynosiła 63 967. Saldo migracji wewnętrznych było dodatnie, co oznacza, że więcej osób zameldowało się w tym czasie w powiecie, niż z niego wymeldowało. Saldo migracji zagranicznych było ujemne, ale najistotniejszą przyczyną wyludniania się powiatu był ujemny przyrost naturalny.

Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

5.4.3. Liczba kobiet i mężczyzn

W 2021 roku powiat karkonoski zamieszkiwały głównie kobiety (51,8%). Współczynnik feminizacji wynosił 107.

Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

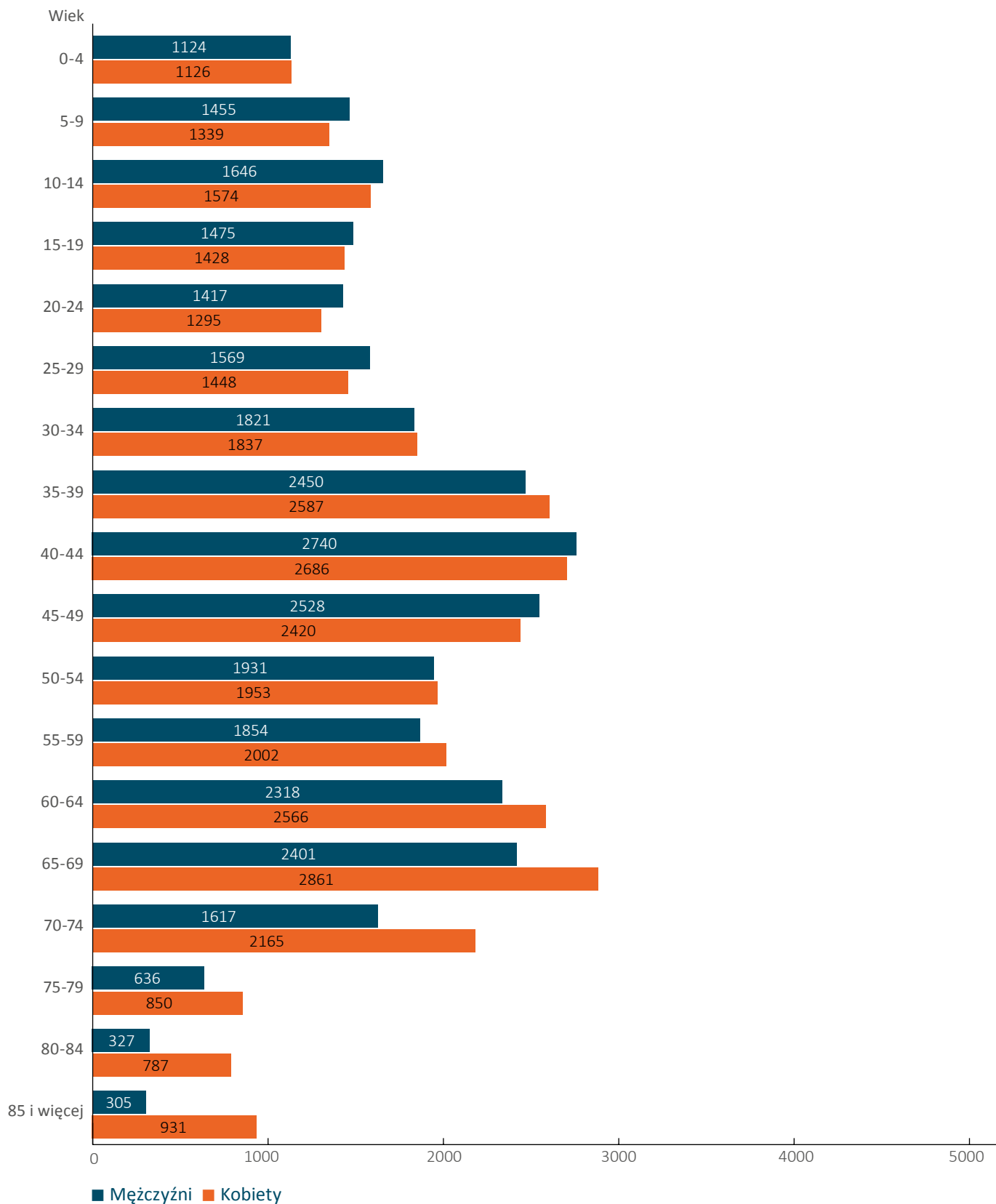

5.4.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

W 2021 roku liczba kobiet i mężczyzn w najmłodszej grupie wiekowej była zrównana. W kohortach wiekowych 5–29 odnotowuje się nadwyżkę mężczyzn. Wśród mieszkańców w grupach wiekowych 30–39 lat jest widoczna

nadwyżka kobiet, a pomiędzy 40. a 49. rokiem życia – mężczyzn. W grupach wiekowych powyżej 50. roku życia dominują kobiety, a ich nadwyżka wrasta z wiekiem. Wyższy udział w populacji mają osoby w wieku poprodukcyjnym względem najmłodszych mieszkańców – w wieku przedprodukcyjnym. Najwyższy udział w populacji miały osoby w wieku 40–44 lata oraz 65–69 lat.

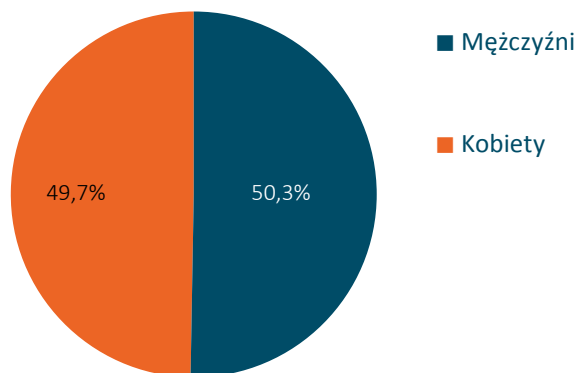
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

5.4.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

W grupie wiekowej 20–39 lat w 2021 roku liczba kobiet i mężczyzn była względnie zrównana – 49,7% do 50,3% na korzyść przedstawicieli płci męskiej. Nie to stanowi zatem przyczynę ujemnego przyrostu naturalnego i niskiego wskaźnika TFR.

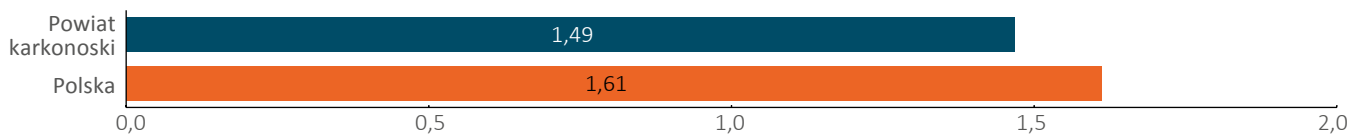
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

5.4.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

Przeciętna liczba dzieci w rodzinach powiatu karkonoskiego w 2021 roku wynosiła 1,49, co stanowiło znacznie niższą wartość niż średnio w Polsce (1,61).

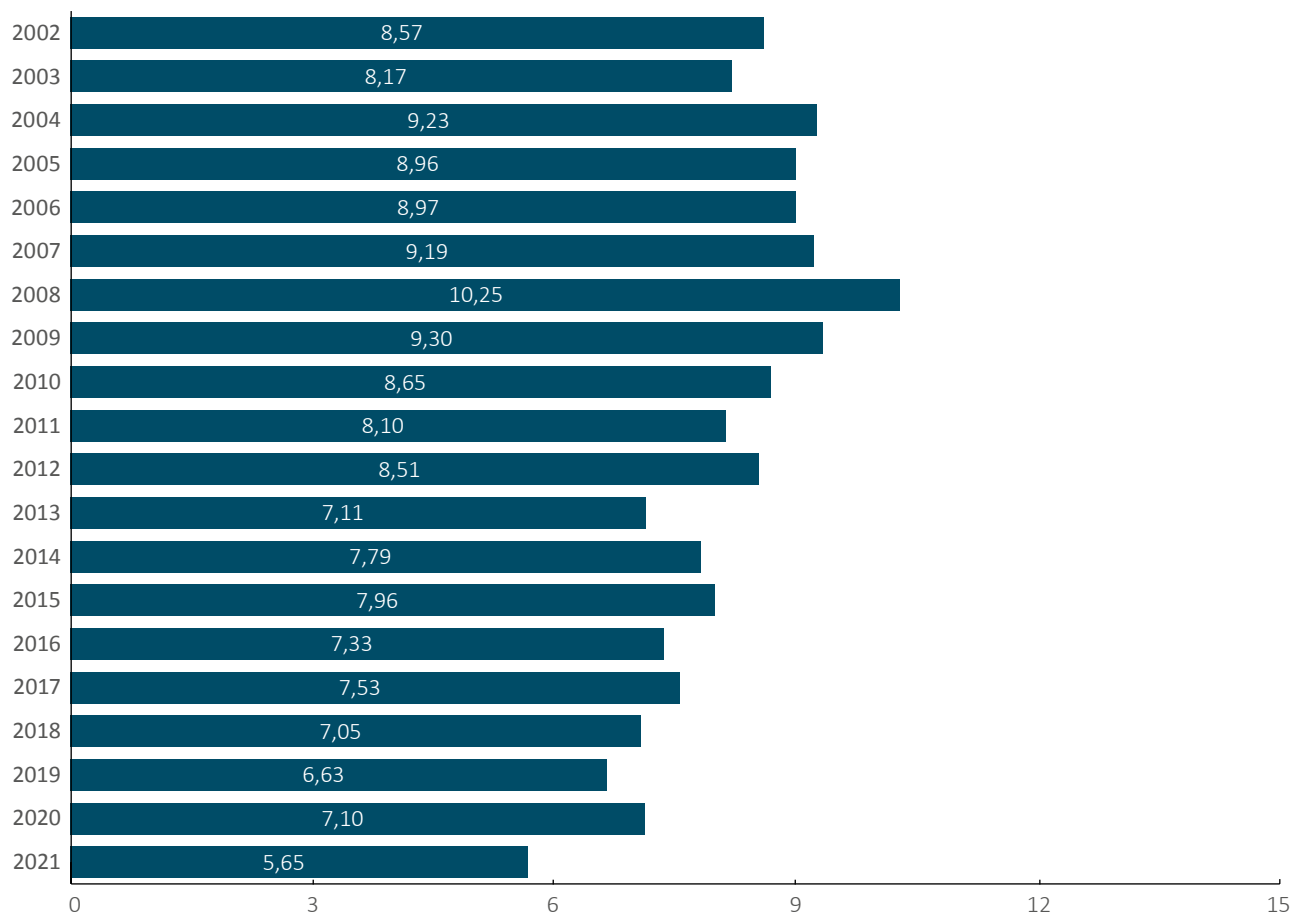
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

5.4.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

W 2002 roku liczba urodzeń żywych na 1000 ludności wynosiła 8,57, a w 2021 roku – tylko 5,65, co daje wzrost na przestrzeni 20 lat o 34%. Wykres charakteryzujący okresy naprzemiennych wzrostów i spadków wartości wskaźnika. Najwyższą liczbę urodzonych dzieci zaobserwowano w 2008 roku i wynosiła 10,25, a najniższą – w 2021 roku (5,65). W ciągu 20 analizowanych lat w powiecie rodziło się znacznie mniej dzieci niż średnio w Polsce w tych samych latach.

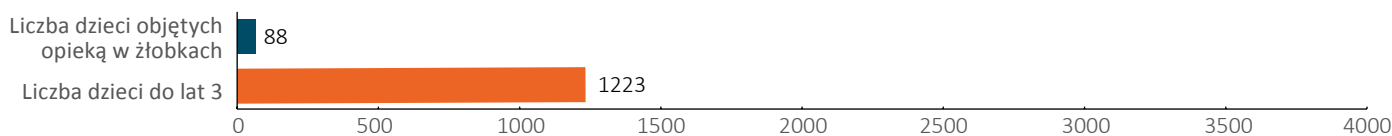
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

5.4.8. Liczba miejsc w żłobkach

W 2021 roku liczba najmłodszych mieszkańców powiatu (do 3 lat) wynosiła 1223, jedynie dla 88 (7,2%) z nich możliwe było zapewnienie opieki instytucjonalnej w formie żłobka.

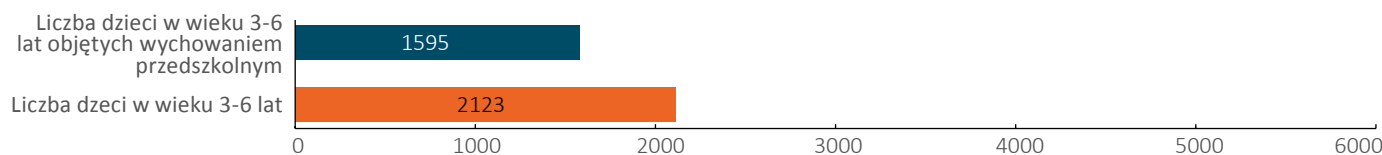
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

5.4.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

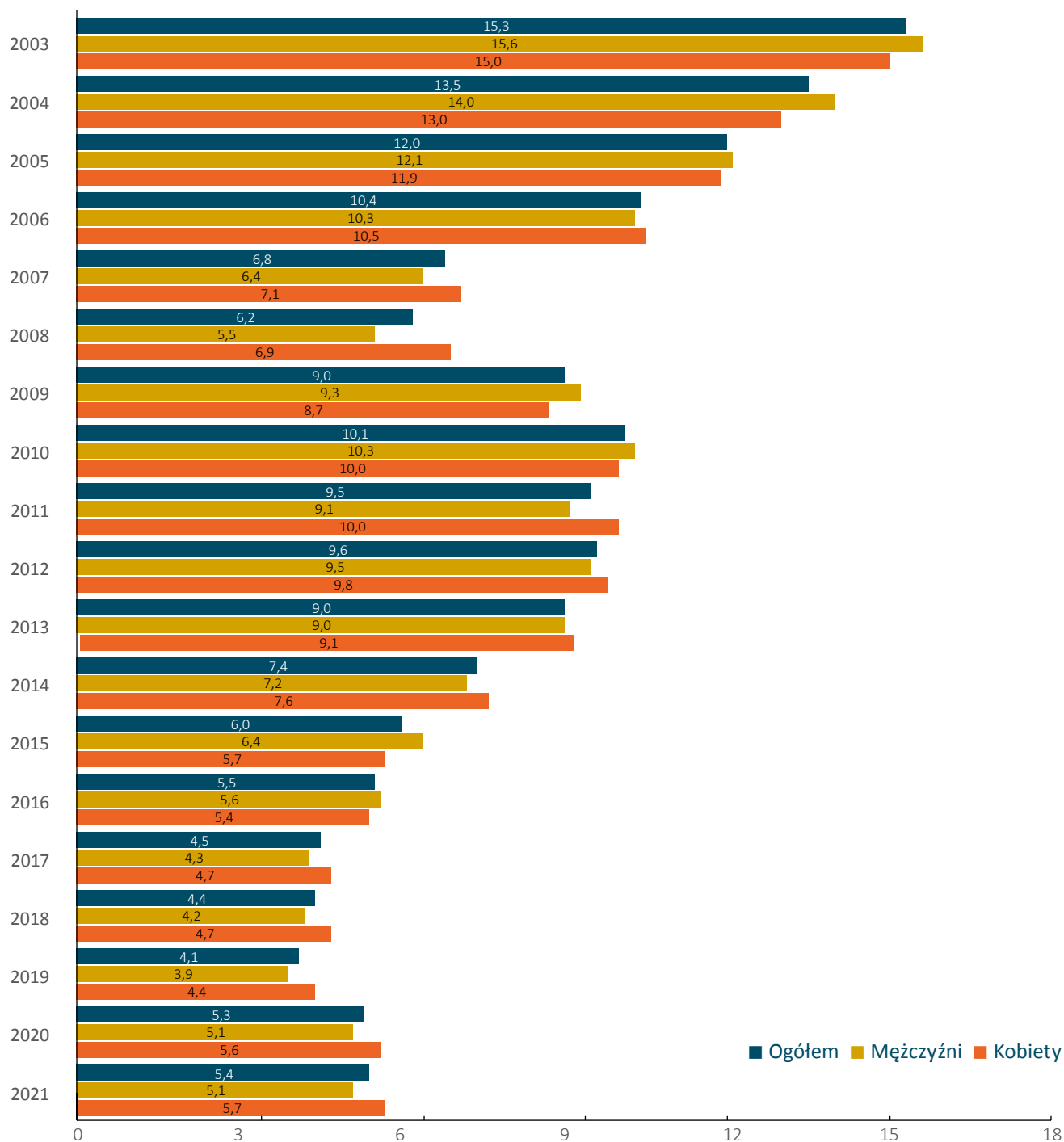
Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

5.4.10. Bezrobocie

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców powiatu karkonoskiego w wieku produkcyjnym w całym analizowanym okresie był wyższy niż średni dla Polski. To, co charakterystyczne dla tego powiatu, to okresy, w których bezrobocie kobiet było niższe niż bezrobocie mężczyzn, co może wynikać z zapotrzebowania na pracę w usługach z uwagi na turystyczny charakter obszaru. Najwyższy poziom bezrobocia odnotowano w 2003 roku. Po nim nastąpił lawinowy spadek aż do 2008 roku. Najniższy wskaźnik odnotowano w 2019 roku. Tendencję spadkową, która trwała od 2013 roku, przerwały epidemia COVID-19 i związane z nią lockdowny, które były szczególnie odczuwalne dla branży turystycznej. W 2020 roku poziom bezrobocia sięgnął 5,3%, a w 2021 roku wzrósł do 5,4%.

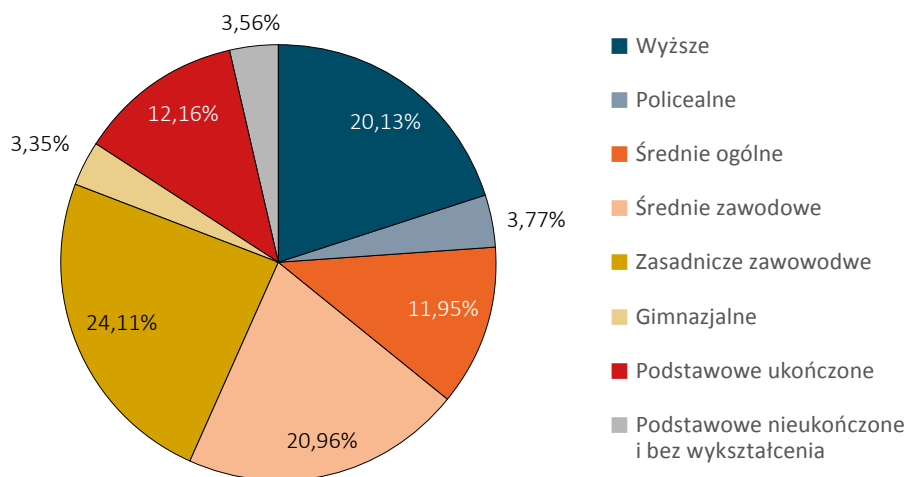
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

5.4.11. Poziom wykształcenia

W 2021 roku według danych NSP najwyższy udział w populacji miały osoby o wykształceniu zasadniczym zawodowym – 24,1%. Wykształcenie średnie zawodowe posiadało 21% ludności, 20,1% miało wykształcenie wyższe, 12,2% – podstawowe ukończone, 11,9% – średnie ogólne, 3,8% – policealne, 3,6% – podstawowe nieukończone, a 3,4% – gimnazjalne. Po uwzględnieniu powyższych danych można uznać mieszkańców powiatu za słabo wykształconych.

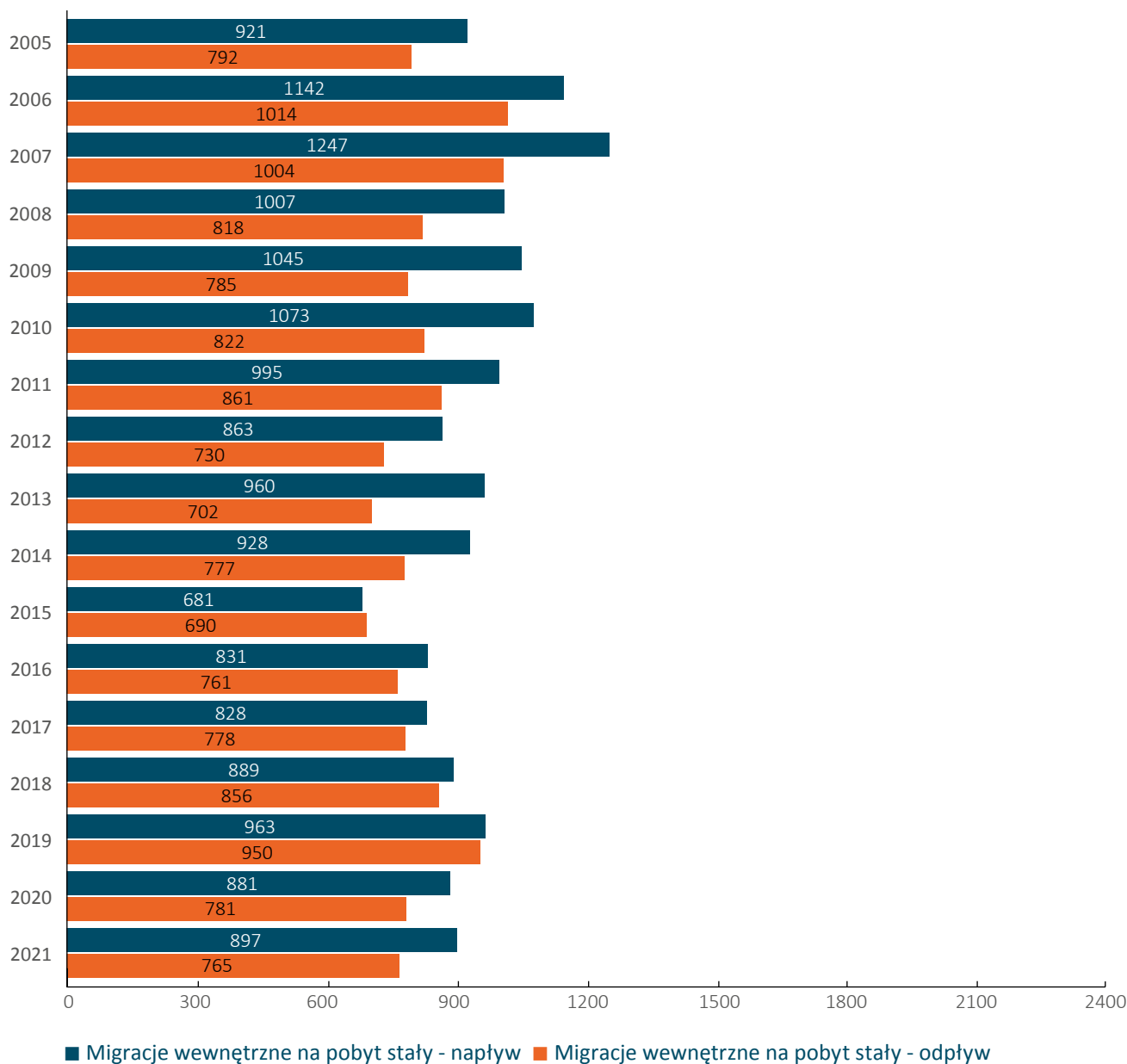
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

5.4.12. Dynamika migracji w czasie

Od 2005 roku liczba migracji napływowych przewyższała liczbę migracji odpływowych. Saldo migracji było zatem dodatnie i to nie stanowiło przyczyny wyludniania się powiatu karkonoskiego.

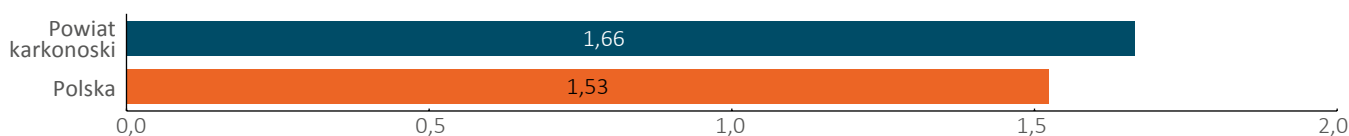
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

5.4.13. Warunki mieszkaniowe

Warunki mieszkaniowe w powiecie karkonoskim były lepsze niż średnio w Polsce. W 2021 roku na jednego mieszkańca przypadało 1,66 izby, a na przeciętnego Polaka – 1,53.

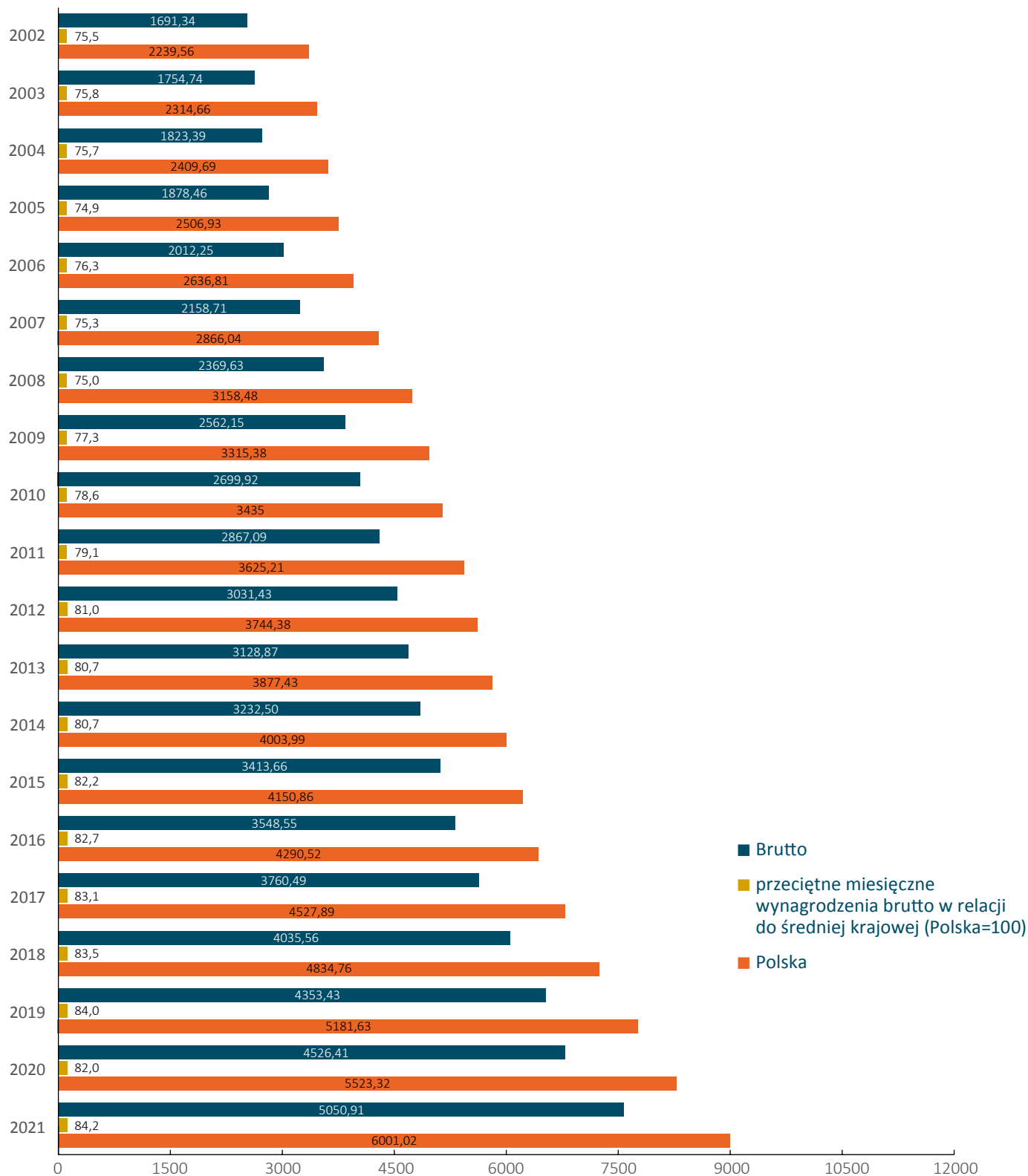
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

5.4.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie mieszkańców powiatu karkonoskiego w ciągu 20 lat corocznie było niższe od średniej krajowej. Do 2011 roku nie przekraczało 80% średniej krajowej, a w latach 2002–2021 osiągało wartości pomiędzy 80% a 85%. W 2002 roku przeciętny mieszkaniec powiatu zarabiał miesięcznie o 548,22 zł brutto mniej od statystycznego Polaka, a w 2021 roku – o 950,11 zł. Pomimo corocznego wzrostu wartości nominalnej pensji w powiecie różnica pomiędzy zarobkami mieszkańców a średnią krajową wzrastała.

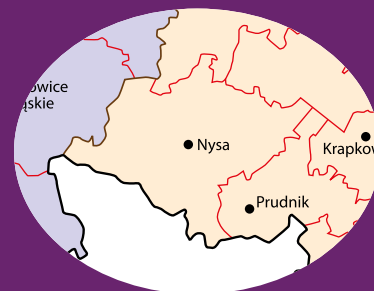
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

5.5. Powiat nyski

woj. opolskie

ludność: 130 567

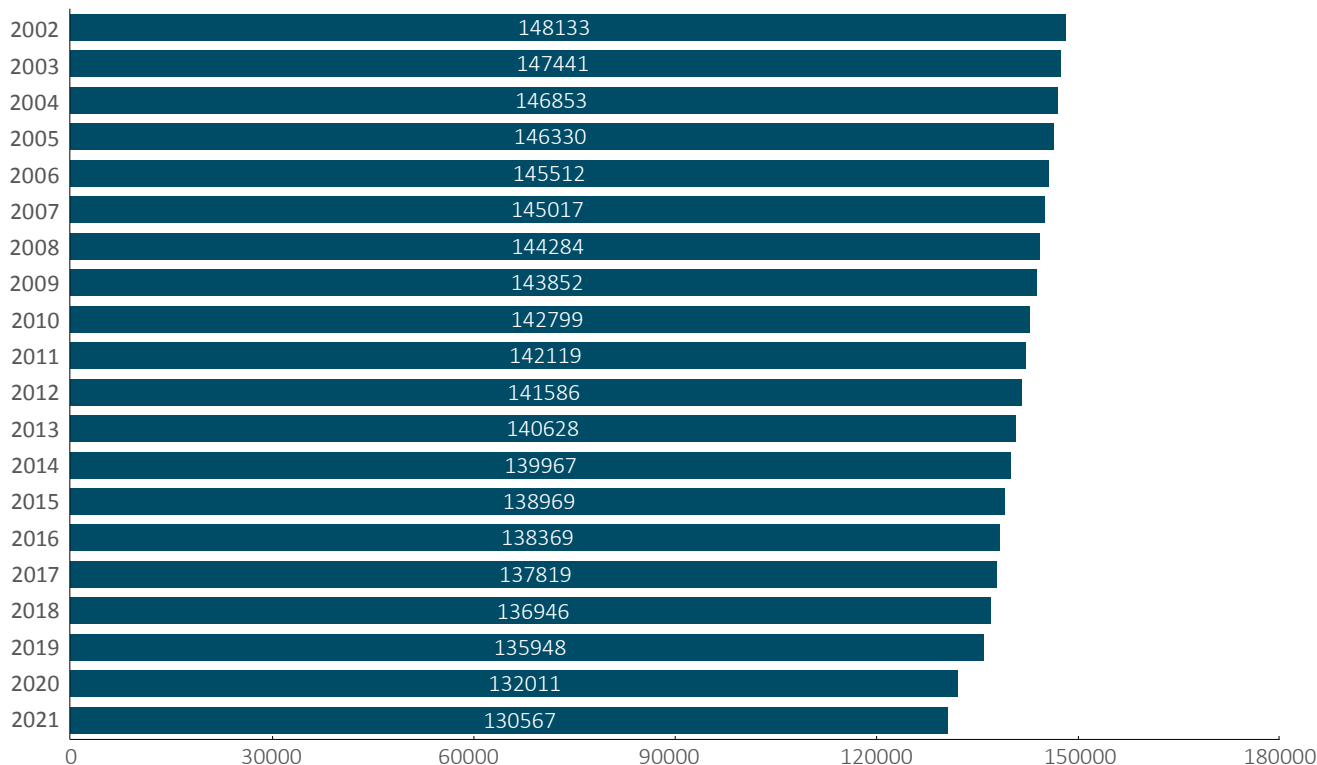
Powiat nyski leży w województwie opolskim. Jego siedzibą jest miasto Nysa, które też należy do powiatu. Ponadto tworzą je miasta: Głuchołazy, Korfantów, Paczków i Otmuchów oraz gminy, m.in. Skoroszyce, Głuchołazy, Kamienik i Pakosławice. Graniczy z powiatami: brzeskim, opolskim, prudnickim, a także powiatami województwa dolnośląskiego: ząbkowickim i strzebińskim. W powiecie tym w 2021 roku odnotowano 4. najgorszy wynik w Polsce pod względem wartości wskaźnika TFR, który wynosił 1,04. Współczynnik salda migracji osiągnął poziom -2,29.

Władze gminy Nysa już wiele lat temu dostrzegły problem wyludniania się tego obszaru. W 2016 roku wprowadzono „Nyski Bon Wychowawczy” jako pierwsze samorządowe świadczenie tego typu w Polsce. Program zakładał wsparcie rodzin z dziećmi od 1. do 6. roku życia. Świadczenie dotyczyło drugich i kolejnych dzieci w rodzinie; preferowano rodziny pełne (pierwszeństwo w wypłacie świadczenia, które wynosiło 500 zł miesięcznie). Ponadto wsparcie rodzin przybierało inne formy, np. „działek dla młodych”, ale z uwagi na niski zasięg – jedynie 43 rodziny – jego oddziaływanie mogło być marginalne.

5.5.1. Zmiana liczby mieszkańców w latach 2002–2021

Liczba mieszkańców powiatu nyskiego w ciągu 20 lat spadła o 12% – ze 148 133 do 130 567. Skupiając się na latach, w których obowiązywał program „Nyski Bon Wychowawczy”, należy wskazać, że w 2016 roku spadek liczby ludności był o jedną trzecią niższy niż w 2015 roku. W 2017 roku liczba mieszkańców ponownie zmalała, a od 2018 nastąpił gwałtowny spadek, który osiągnął apogeum w 2020 roku, kiedy ubytek względem roku poprzedniego wyniósł aż 3937 osób, co stanowiło czterokrotność względem 2019 roku.

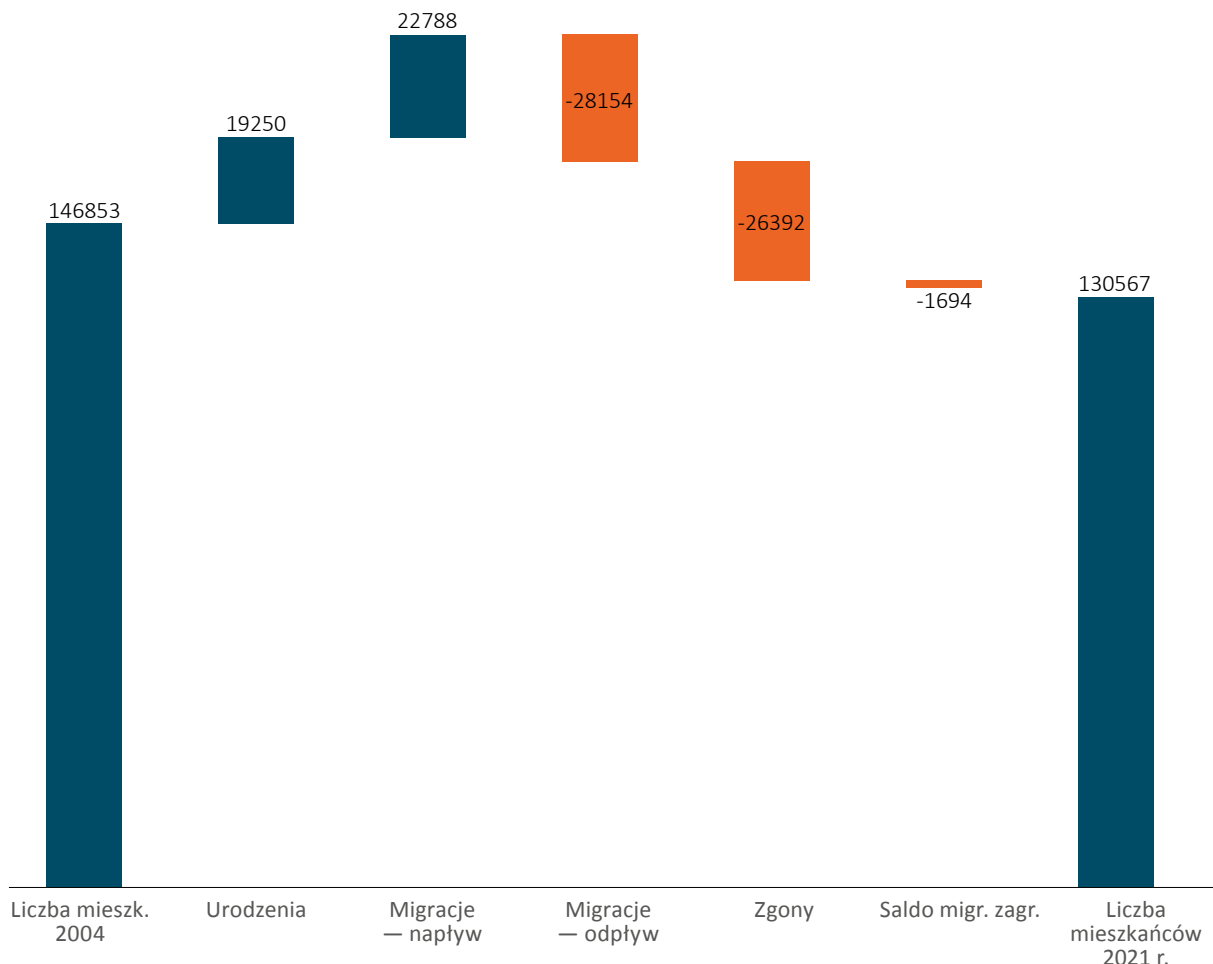
Liczba mieszkańców 2002-2021 (Dane: GUS)

5.5.2. Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2004–2021

W 2004 roku liczba mieszkańców wynosiła 146 853. Zarówno przyrost naturalny, jak i saldo migracji zagranicznych i wewnętrznych miało wynik ujemny. Główną przyczyną depopulacji powiatu nyskiego był ujemny przyrost naturalny.

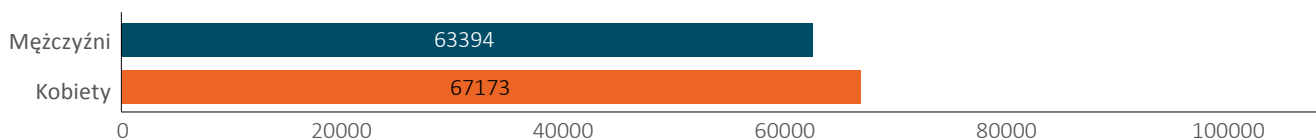
Dekompozycja zmiany liczby mieszkańców w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

5.5.3. Liczba kobiet i mężczyzn

Wśród ogółu mieszkańców powiatu nyskiego w 2021 roku występowała nadwyżka kobiet (51,4%). Współczynnik feminizacji wynosił 106.

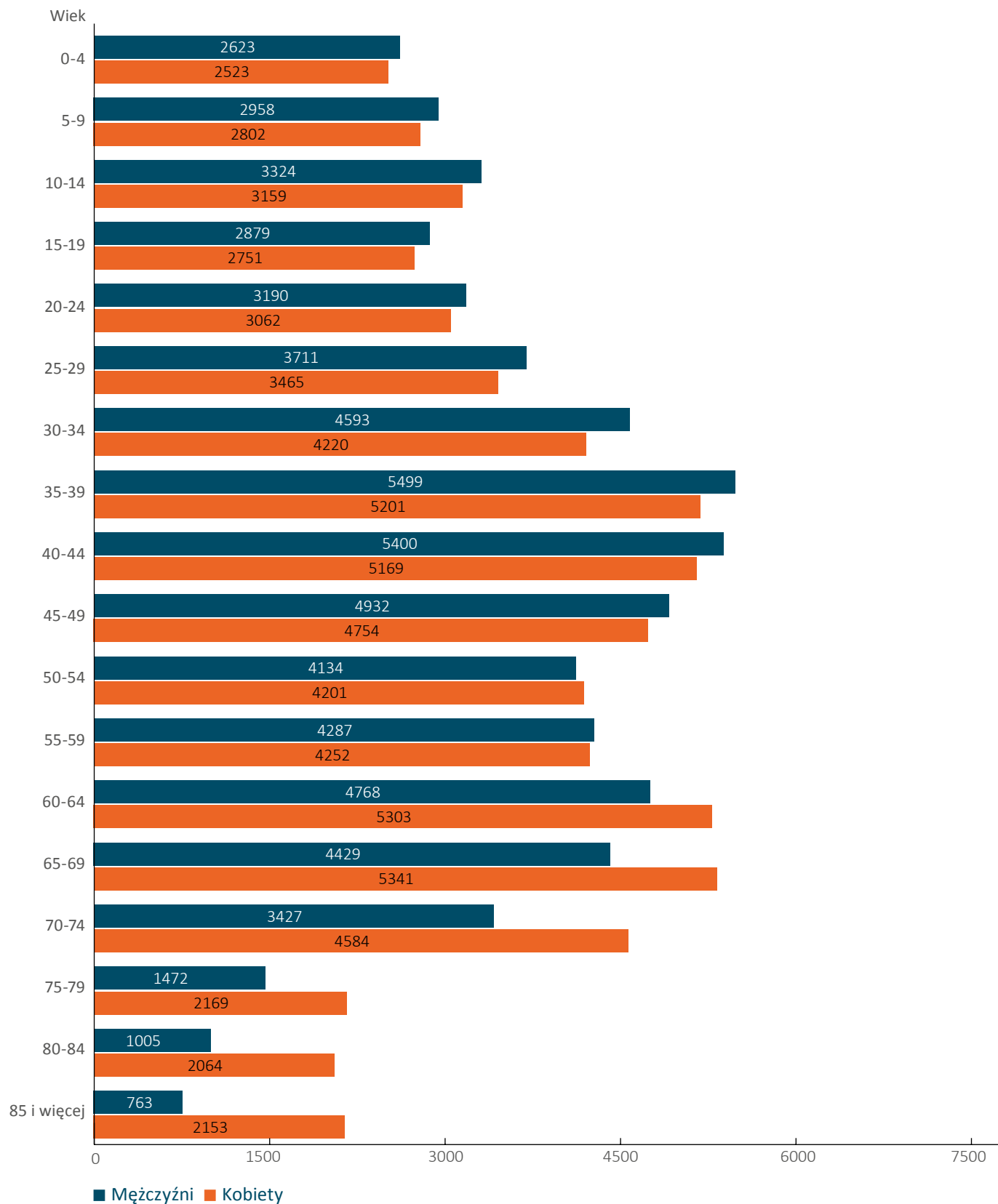
Podział mieszkańców wg płci 2021 (Dane: GUS 2021)

5.5.4. Struktura demograficzna mieszkańców według grup wieku i płci

W 2021 roku w grupach wiekowych 0–54 lata dominowali mężczyźni. Szczególnie wysoki rozstęp danych był widoczny wśród mieszkańców w wieku 30–34 lat. Najwyższy udział w populacji miały osoby w wieku 35–39 lat oraz 40–44 lata. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym była wyższa niż osób w wieku produkcyjnym, co wyróżnia społeczeństwo stare.

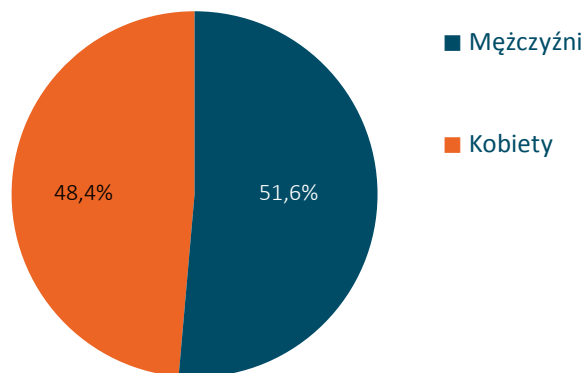
Struktura demograficzna mieszkańców wg płci i wieku (Dane: GUS, 2021)

5.5.5. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20–39 lat

W grupie wiekowej 20–39 lat w 2021 roku kobiety stanowiły mniejszość (48,4%). Współczynnik feminizacji dla tej grupy wiekowej wynosił 94.

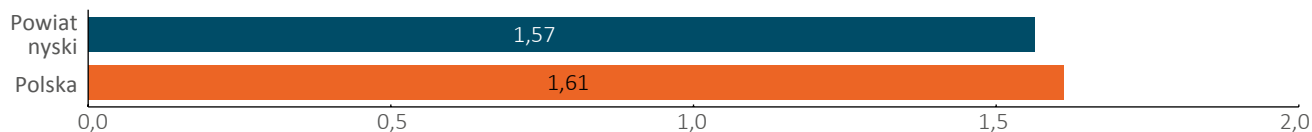
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 20-39 lat (Dane: GUS, 2021)

5.5.6. Przeciętna liczba dzieci w rodzinie

W powiecie nyskim przeciętna liczba dzieci w rodzinie wynosiła w 2021 roku 1,57, zatem było to poniżej średniej krajowej o zaledwie 0,04. Wskaźnik TFR dla tego powiatu wynosił w 2021 roku 1,04 i był jednym z najniższych wskaźników w kraju.

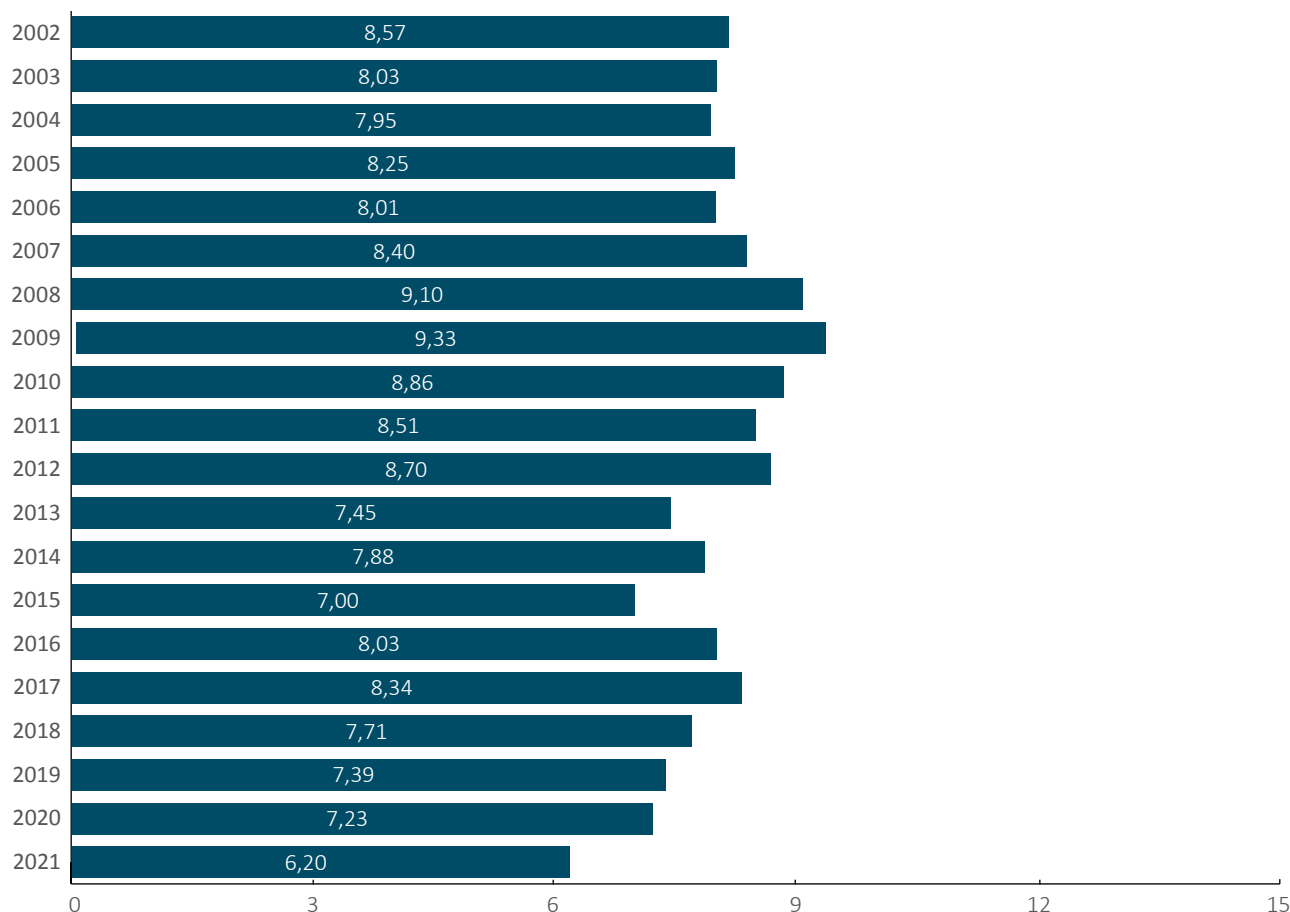
Przeciętna liczba dzieci w rodzinie (Dane: NSP 2021)

5.5.7. Liczba urodzonych dzieci w latach 2002–2021

W 2002 roku liczba urodzeń żywych na 1000 ludności wynosiła 8,18, a w 2021 roku – 6,20, co daje spadek na przestrzeni 20 lat o 24%. Wykres charakteryzują naprzemienne wzrosty i spadki wskaźnika. Najwyższa wartość urodzeń przypadła na 2009 rok (9,33), a najniższa – na 2021 rok. Analizując liczbę urodzeń pod kątem wprowadzenia „Nyskiego Bonu Wychowawczego” (2016–2022), należy zaznaczyć, że program ten zbiegł się w czasie z wprowadzeniem programu rządowego „Rodzina 500+”, a wraz z nim świadczenia wychowawczego. Niemniej w 2016 roku liczba urodzeń na 1000 mieszkańców wzrosła w stosunku do roku 2015 z 7 do 8,03. W 2017 roku nastąpił kolejny wzrost, po którym zaobserwowano systematyczne spadki liczby urodzeń.

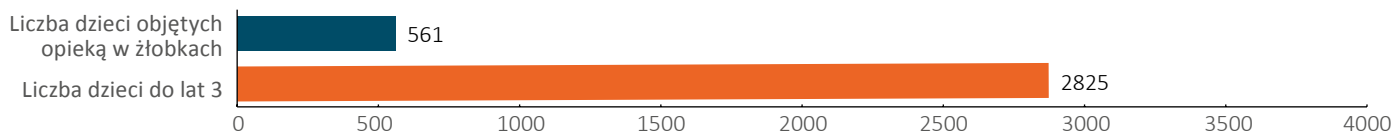
Urodzenia żywe na 1000 ludności (Dane: GUS)

5.5.8. Liczba miejsc w żłobkach

W powiecie nyskim w 2021 roku liczba miejsc w żłobkach wynosiła 561, a liczba dzieci w wieku do 3 lat – 2825, co oznacza, że niespełna 20% dzieci mogło skorzystać z opieki instytucjonalnej. Wynik ten jest jednym z wyższych wśród wszystkich analizowanych w tymże raporcie powiatów.

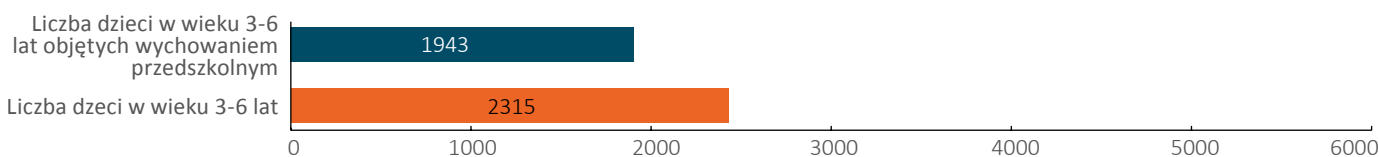
Żłobki (Dane: GUS, 2021)

5.5.9. Liczba miejsc w przedszkolach

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty gmina ma obowiązek zapewnienia miejsca w przedszkolu dzieciom od 3. do 6. roku życia zamieszkałym na terenie gminy i biorącym udział w rekrutacji.

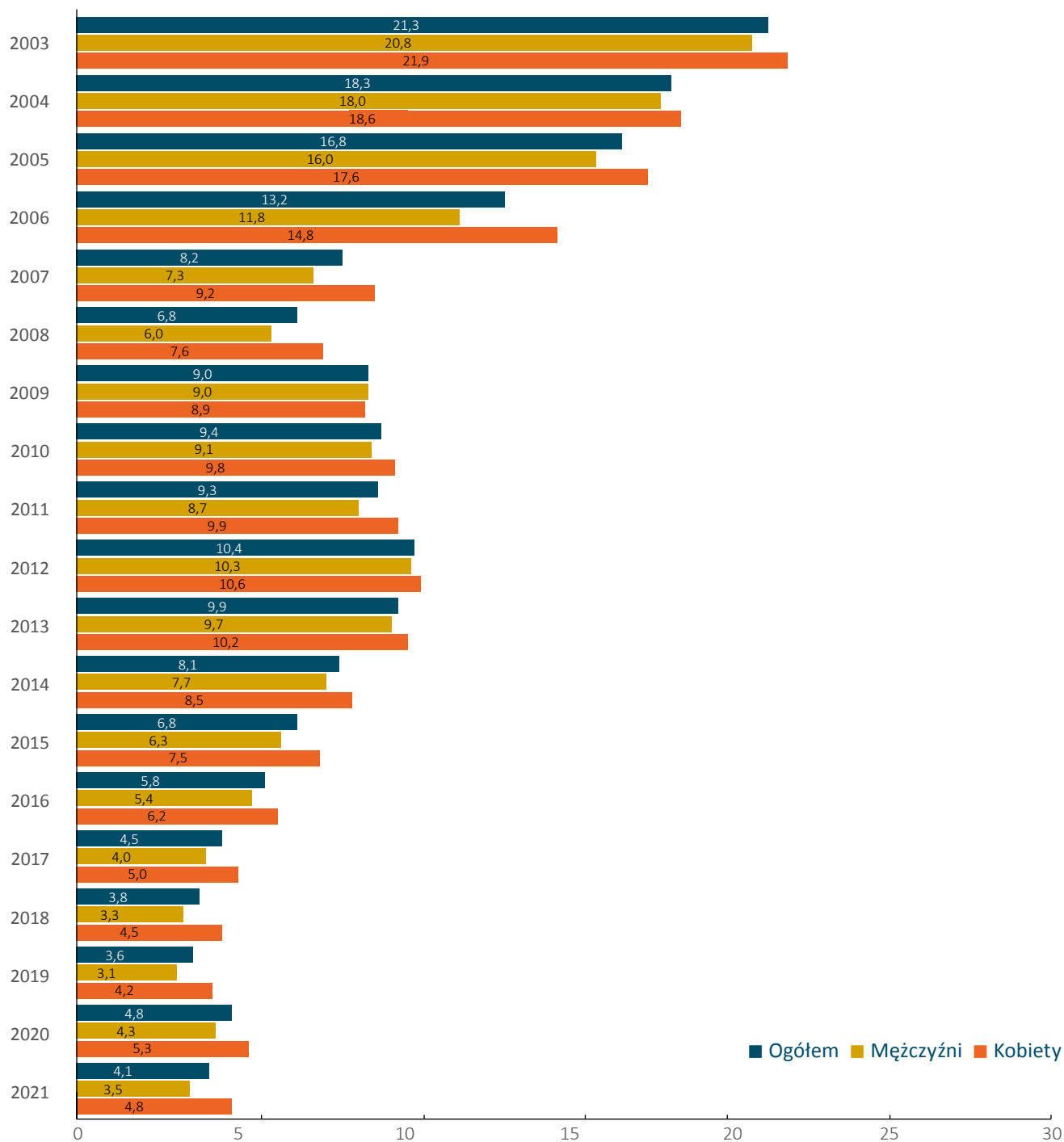
Przedszkola (Dane: GUS, 2021)

5.5.10. Bezrobocie

W powiecie nyskim w ciągu 19 analizowanych lat niemal corocznie poziom bezrobocia był wyższy niż średnio w kraju. Wyjątek stanowiły lata 2017–2019, kiedy udział bezrobotnych mieszkańców powiatu był niższy względem wskaźnika dla kraju. Od 2017 roku sytuacja na rynku pracy pozostaje stabilna, co gwarantuje zatrudnienie wszystkim mieszkańcom chętnym do podjęcia pracy. Liczba bezrobotnych kobiet w każdym okresie pozostawała wyższa niż liczba mężczyzn.

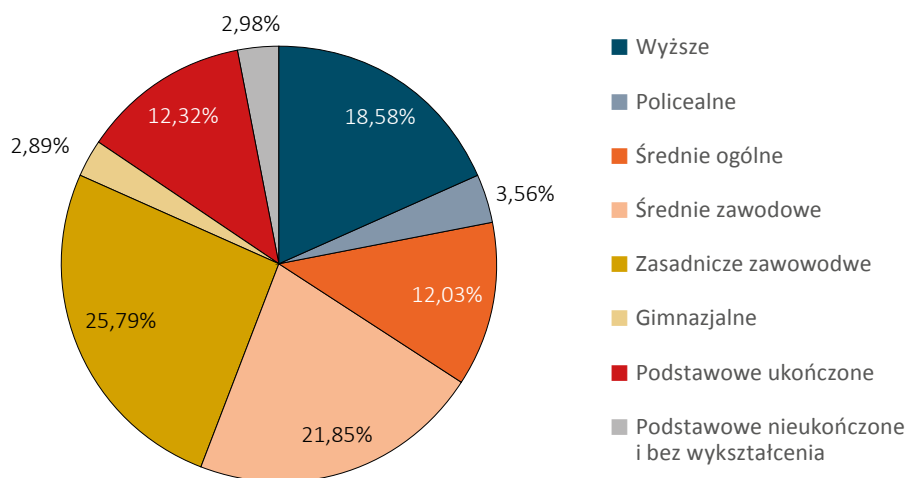
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (Dane: GUS)

5.5.11. Poziom wykształcenia

W 2021 roku według danych NSP największy udział w populacji mieli mieszkańcy posiadający wykształcenie zasadnicze zawodowe – 25,8%. Na kolejnych miejscach znaleźli się mieszkańcy z wykształceniem: średnim zawodowym (21,8%), wyższym (18,6%), podstawowym ukończonym (12,3%), średnim ogólnym (12%), policealnym (3,6%), podstawowym nieukończonym (3%) oraz gimnazjalnym (2,9%).

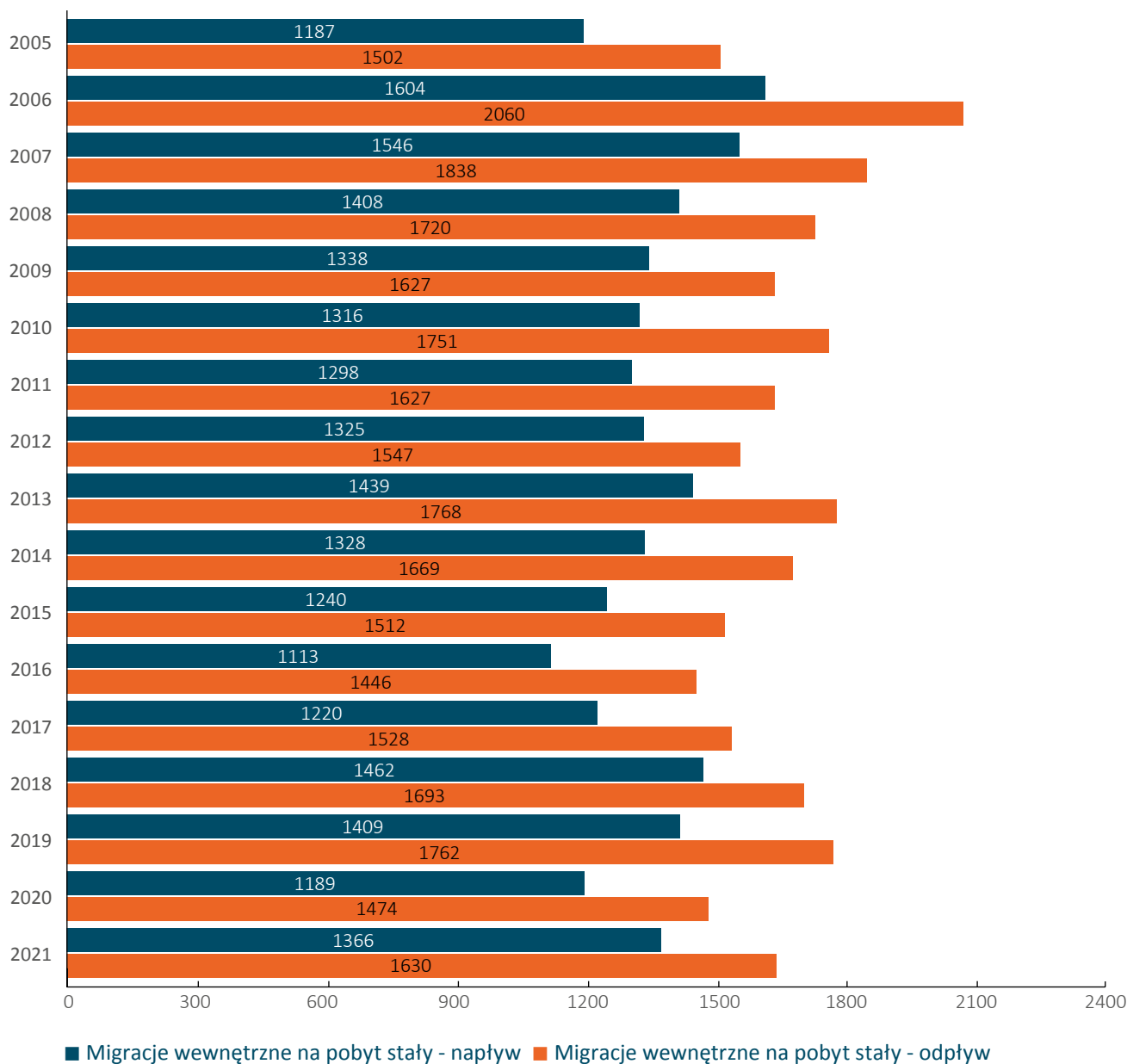
Wykształcenie (Dane: NSP 2021)

5.5.12. Dynamika migracji w czasie

Od 2005 roku liczba migracji odpływowych była wyższa niż napływowych. W ciągu ostatnich lat saldo migracji przyjmowało corocznie coraz wyższą wartość ujemną, co zostało zahamowane dopiero w 2020 roku, a prawdopodobną przyczyną była pandemia COVID-19. Spadek ten był chwilowy, co potwierdza kolejny wzrost wymeldowań w 2021 roku.

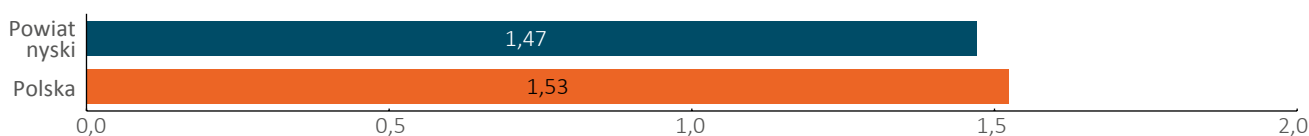
Migracje krajowe w latach 2005-2021 (Dane: GUS)

5.5.13. Warunki mieszkaniowe

W 2020 roku w powiecie nyskim na 1 mieszkańca przypadało średnio 1,47 izby, co stanowiło niższy wynik niż w Polsce (1,53).

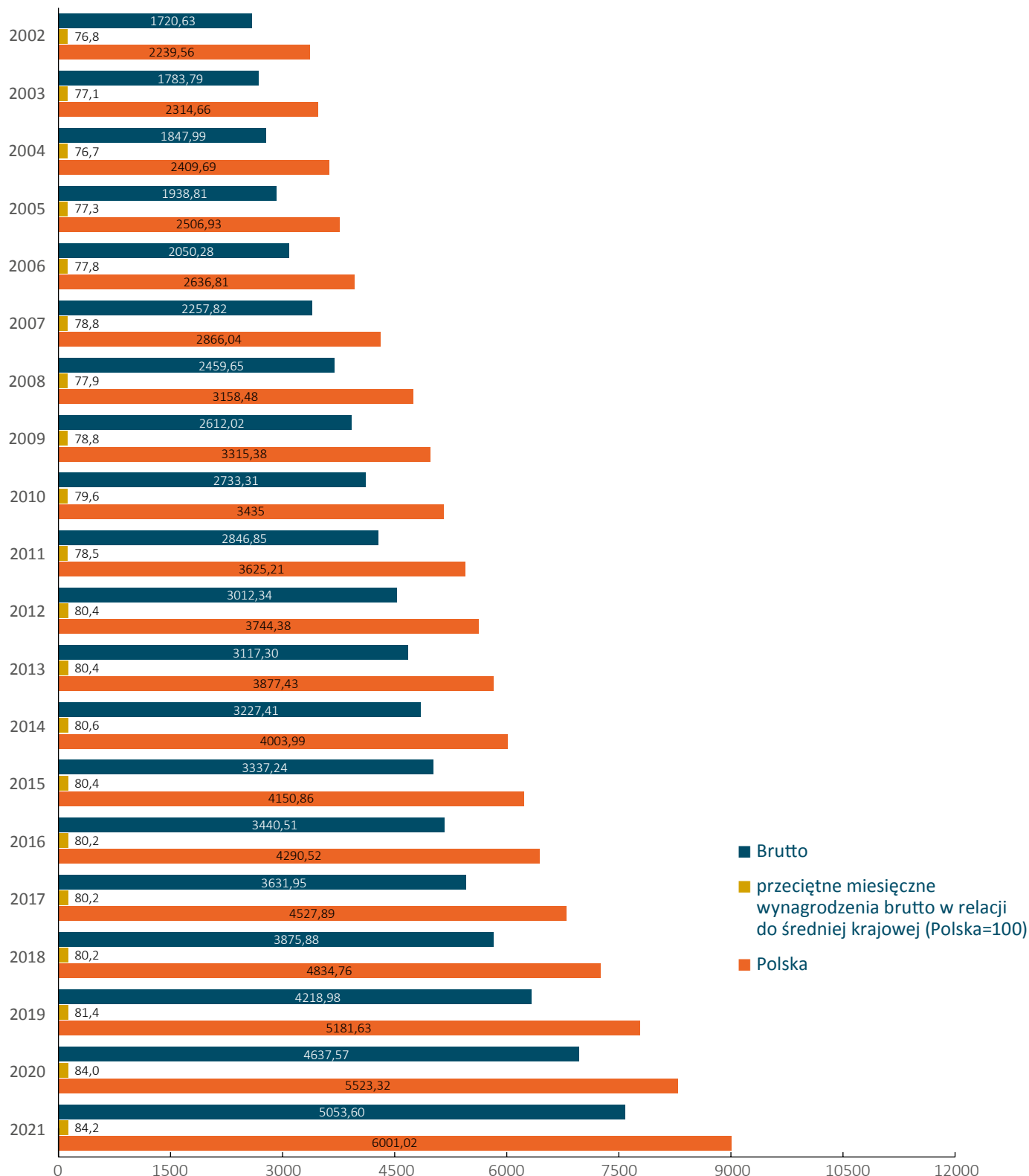
Średnia liczba izb na 1 mieszkańca (Dane: GUS, 2021)

5.5.14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w latach 2002–2021

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie mieszkańców powiatu nyskiego w ciągu 20 lat pozostawało na niższym poziomie niż średnia krajowa. Należy jednak zaznaczyć, że pensje te systematycznie wzrastały niemal tak jak procent ich udziału w średniej krajowej. Niemniej w 2002 roku przeciętny mieszkaniec powiatu zarabiał średnio o 518,93 zł mniej od statystycznego Polaka, a w 2021 roku – o 947,42 zł.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (Dane: GUS)

Podsumowanie

W ramach podsumowania wyniku analizy powiatów z niniejszego rozdziału należy je kolejno omówić.

Powiat kępiński cechowały niska stopa bezrobocia oraz najniższe przeciętne wynagrodzenia brutto, a także stosunkowo wysoki wskaźnik TFR. Przeciętna liczba dzieci w rodzinach pozostawała na poziomie wyższym niż średni dla kraju. Jak ustalono, mieszkańców powiatu charakteryzował niski poziom wykształcenia, a także niski udział kobiet w grupie wiekowej 20–39 lat. Cechy mierzalne nie dały odpowiedzi na pytanie o przyczynę tak wysokiej dzietności, warunki w powiecie można bowiem uznać za niekorzystne do wzrastania rodzin. W związku z powyższym odpowiedzi należy szukać najprawdopodobniej w aspektach kulturowych.

Powiat lubiński, najzamożniejszy spośród wszystkich polskich powiatów pod względem wartości pensji brutto, charakteryzował się współczynnikiem dzietności przekraczającym średni dla Polski. Pomimo że jest to obszar działań górniczych, gdzie zatrudnienie znajdują w większości mężczyźni, udział kobiet i mężczyzn w grupie wiekowej 20–39 lat był zbliżony. Powodem wyludniania powiatu było ujemne saldo migracji wewnętrznych. Poziom bezrobocia pozostawał niski. Po uwzględnieniu analizowanych wskaźników mierzalnych można uznać panujące w nim warunki za sprzyjające rozwojowi rodzin.

Sopot to miasto wyludniające się, czego główną przyczyną był ujemny przyrost naturalny. Ten z kolei był następstwem starzenia się społeczności. Najwyższy udział w populacji miały w 2021 roku osoby w wieku 65–69 lat. Pomimo dobrych warunków życiowych – m.in. wysokie pensje, niskie bezrobocie – depopulacja postępuje. Przyczyn takiego stanu rzeczy być może należy upatrywać w kosztach życia, a także zmianie charakteru miasta na turystyczne/uzdrowiskowe.

W powiecie karkonoskim odnotowano w 2021 roku niekorzystny wskaźnik TFR (0,97) i dodatni wskaźnik migracji (1,32). Po przeanalizowaniu dodatkowych wskaźników można wysnuć wniosek, że niska dzietność wynika wprost z niekorzystnych warunków życiowych. Pensje pozostawały na poziomie znacznie niższym niż średnia krajowa, bezrobocie – na poziomie wyższym, liczba miejsc w żłobkach zabezpieczała opiekę dla niewielu ponad 7% najmłodszych mieszkańców powiatu. Pomimo spadku o 4 punkty procentowe liczby ludności na przestrzeni 20 lat, po uwzględnieniu warunków życiowych, można uznać ten wynik za niewielki.

To, co łączy Sopot z powiatem karkonoskim, to starzejące się społeczeństwo, które jest przyczyną niskiego wskaźnika dzietności.

Powiat nyski charakteryzują niski TFR, ujemne saldo migracji, a także spadek ludności na przestrzeni 20 lat o 12%. W tym przypadku wdrożenie polityki samorządowej mającej na celu zahamowanie depopulacji nie przyniosło długofalowo pozytywnego rezultatu, podobnie jak świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+” w Polsce. Należy jednak wskazać na poprawę warunków życia, które niesie za sobą takie wsparcie rodzin. W powiecie tym prowadzono politykę prorodzinną również mierzoną odsetkiem dzieci do 3 lat w opiece instytucjonalnej (żłobki). Ponadto pomimo jednego z najniższych wskaźników TFR w kraju przeciętna liczba dzieci w rodzinie pozostawała na poziomie jedynie o 0,03 niższym niż średni, co oznacza, że pary nie ograniczały liczebności potomstwa. Mieszkańcy powiatu nyskiego to w dużej mierze osoby w wieku poprodukcyjnym, społeczeństwo starzejące się. Wśród osób w wieku 20–39 lat jest widoczna nadwyżka mężczyzn, co może sugerować migracje kobiet do ośrodków akademickich. Za wyludnianie się powiatu oprócz ujemnego przyrostu naturalnego odpowiada także ujemne saldo migracji.

Na potrzeby niniejszego raportu wskaźnik TFR został obliczony na podstawie danych zgromadzonych w drodze Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku. Dane GUS opierają się na liczbie zameldowań, a dane NSP 2021 na podstawie faktycznego zamieszkiwania w danej jednostce administracyjnej. Dla porównania prezentujemy wskaźnik TFR w oparciu o dane GUS i NSP 2021.

O ile średnia dla Polski różni się nieznacznie to już dane dla poszczególnych powiatów różnią się w większym stopniu. Największe dysproporcje zauważalne są w miastach na prawach powiatów tj. Warszawa, Wrocław, Poznań, w których korekta przekraczała -0,35. Niedoszacowane za to były pozostałe powiaty. Wyjątek stanowiły tzw. „obwarzanki”, które były przeszacowane, jednak w mniejszym stopniu.

WOJEWÓDZTWO POWIAT	TFR 2021	TFR NSP 2021
POLSKA	1,32	1,33
DOLNOŚLĄSKIE	1,30	1,25
Powiaty:		
bolesławiecki	1,21	1,29
dzierżoniowski	1,08	1,16
głogowski	1,27	1,37
górowski	1,14	1,33
jaworski	1,16	1,27
karkonoski	0,88	0,97
kamiennogórski	0,99	1,12
kłodzki	0,99	1,09
legnicki	1,17	1,28
lubański	1,13	1,25
lubiński	1,40	1,48
lwówecki	0,87	0,99
milicki	1,31	1,42
oleśnicki	1,38	1,43
oławski	1,49	1,52
polkowicki	1,26	1,37
strzeliński	1,22	1,31
średzki	1,42	1,42
świdnicki	1,17	1,25
trzebnicki	1,31	1,37
wałbrzyski	1,01	1,12
wołowski	1,21	1,30
wrocławski	1,79	1,59
ząbkowicki	0,98	1,11
zgorzelecki	0,98	1,05
złotoryjski	0,98	1,11
Miasta na prawach powiatu:		
Jelenia Góra	1,20	1,22
Legnica	1,27	1,34
Wrocław	1,55	1,17
Wałbrzych	1,00	1,11

KUJAWSKO-POMORSKIE	1,25	1,31
Powiaty:		
aleksandrowski	1,12	1,24
brodnicki	1,53	1,63
bydgoski	1,22	1,30
chełmiński	1,16	1,27
golubsko-dobrzyński	1,19	1,30
grudziądzki	1,13	1,32
inowrocławski	1,19	1,31
lipnowski	1,28	1,43
mogileński	1,25	1,39
nakielski	1,25	1,37
radziejowski	1,19	1,35
rypiński	1,13	1,30
sępoleński	1,20	1,33
świecki	1,23	1,36
toruński	1,26	1,34
tucholski	1,41	1,53
wąbrzeski	1,20	1,35
włocławski	1,09	1,26
żniński	1,22	1,34
Miasta na prawach powiatu:		
Bydgoszcz	1,28	1,23
Grudziądz	1,22	1,27
Toruń	1,34	1,19
Włocławek	1,22	1,35
LUBELSKIE		
	1,20	1,30
Powiaty:		
białski	1,21	1,39
biłgorajski	1,07	1,17
chełmski	1,07	1,21
hrubieszowski	0,96	1,12
janowski	1,23	1,39
krasnostawski	1,08	1,22
kraśnicki	1,05	1,20
lubartowski	1,18	1,33
lubelski	1,23	1,29
łęczyński	1,21	1,31
łukowski	1,54	1,74
opolski	1,13	1,28
parczewski	1,10	1,21
puławski	1,23	1,35
radzyński	1,33	1,52
rycki	1,31	1,51
świdnicki	1,18	1,27
tomaszowski	1,04	1,17

włodawski	1,06	1,21
zamojski	1,04	1,19
Miasta na prawach powiatu:		
Biała Podlaska	1,19	1,27
Chełm	1,01	1,10
Lublin	1,41	1,30
Zamość	1,07	1,17
LUBUSKIE	1,23	1,30
Powiaty:		
gorzowski	1,24	1,37
krośnieński	1,14	1,23
międzyrzecki	1,19	1,30
nowosolski	1,18	1,30
słubicki	1,10	1,14
strzelecko-drezdenecki	1,21	1,33
sulęciński	1,11	1,22
świebodziński	1,41	1,52
zielonogórski	1,32	1,42
żagański	1,11	1,25
żarski	1,12	1,21
wschowski	1,19	1,32
Miasta na prawach powiatu:		
Gorzów Wielkopolski	1,24	1,24
Zielona Góra	1,44	1,34
ŁÓDZKIE	1,29	1,33
Powiaty:		
bełchatowski	1,26	1,40
kutnowski	1,29	1,41
łaski	1,25	1,38
łęczycki	1,30	1,47
łowicki	1,25	1,40
łódzki wschodni	1,27	1,35
opoczyński	1,24	1,42
pabianicki	1,28	1,32
pajęczański	1,17	1,37
piotrkowski	1,27	1,43
poddębicki	1,27	1,44
radomszczański	1,18	1,34
rawski	1,32	1,46
sieradzki	1,29	1,46
skierniewicki	1,45	1,59
tomaszowski	1,21	1,36
wieluński	1,25	1,39
wieruszowski	1,31	1,39
zduńskowolski	1,15	1,28

zgierski	1,26	1,30
brzeziński	1,41	1,52
Miasta na prawach powiatu:		
Łódź	1,36	1,21
Piotrków Trybunalski	1,23	1,36
Skierniewice	1,34	1,38
MAŁOPOLSKIE	1,39	1,35
Powiaty:		
bocheński	1,37	1,44
brzeski	1,31	1,40
chrzanowski	1,12	1,21
dąbrowski	1,25	1,34
gorlicki	1,25	1,37
krakowski	1,37	1,36
limanowski	1,69	1,80
miechowski	1,26	1,38
myślenicki	1,48	1,54
nowosądecki	1,51	1,64
nowotarski	1,36	1,42
olkuski	1,14	1,24
oświęcimski	1,25	1,33
proszowicki	1,30	1,44
suski	1,32	1,39
tarnowski	1,22	1,33
tatrzański	1,40	1,43
wadowicki	1,40	1,48
wielicki	1,52	1,46
Miasta na prawach powiatu:		
Kraków	1,47	1,17
Nowy Sącz	1,51	1,59
Tarnów	1,10	1,10
MAZOWIECKIE	1,49	1,39
Powiaty:		
białobrzeski	1,36	1,49
ciechanowski	1,30	1,43
garwoliński	1,58	1,74
gostyniński	1,32	1,48
grodziski	1,54	1,50
grójecki	1,42	1,49
kozienicki	1,30	1,46
legionowski	1,52	1,44
lipski	1,13	1,28
łosicki	1,30	1,49
makowski	1,32	1,51
miński	1,57	1,58

mławski	1,28	1,43
nowodworski	1,39	1,43
ostrołęcki	1,34	1,50
ostrowski	1,22	1,39
otwocki	1,49	1,54
piaseczyński	1,77	1,59
płocki	1,17	1,30
płoński	1,41	1,54
pruszkowski	1,59	1,45
przasnyski	1,45	1,64
przysuski	1,25	1,45
pułtuski	1,36	1,53
radomski	1,32	1,45
siedlecki	1,52	1,68
sierpecki	1,24	1,43
sochaczewski	1,46	1,54
sokołowski	1,41	1,59
szydłowiecki	1,18	1,32
warszawski zachodni	1,51	1,45
węgrowski	1,29	1,46
wołomiński	1,71	1,60
wyszkowski	1,59	1,71
zwoleński	1,19	1,35
żuromiński	1,26	1,50
żyrardowski	1,38	1,41
Miasta na prawach powiatu:		
Ostrołęka	1,31	1,36
Płock	1,19	1,23
Radom	1,24	1,35
Siedlce	1,70	1,72
Warszawa	1,57	1,21
OPOLSKIE		
	1,17	1,23
Powiaty:		
brzeski	1,10	1,18
głubczycki	1,14	1,31
kędzierzyńsko-kozielski	1,06	1,16
kluczborski	1,08	1,22
krapkowicki	1,13	1,22
namysłowski	1,24	1,31
nyski	0,95	1,04
oleski	1,20	1,30
opolski	1,24	1,31
prudnicki	1,20	1,32
strzelecki	1,23	1,29
Miasta na prawach powiatu:		
Opole	1,46	1,23

PODKARPACKIE	1,22	1,29
Powiaty:		
bieszczadzki	0,98	1,10
brzozowski	1,25	1,38
dębicki	1,32	1,41
jarosławski	1,13	1,22
jasielski	1,04	1,15
kolbuszowski	1,09	1,18
krośnieński	1,24	1,37
leżajski	1,23	1,32
lubaczowski	1,07	1,18
łańcucki	1,31	1,38
mielecki	1,30	1,40
niżański	1,05	1,18
przemyski	1,13	1,28
przeworski	1,21	1,31
ropczycko-sędziszowski	1,54	1,61
rzeszowski	1,41	1,45
sanocki	1,02	1,12
stalowowolski	1,01	1,11
strzyżowski	1,24	1,33
tarnobrzесki	1,14	1,24
leski	1,06	1,16
Miasta na prawach powiatu:		
Krosno	1,14	1,20
Przemysł	1,04	1,13
Rzeszów	1,39	1,28
Tarnobrzeg	0,97	1,06
PODLASKIE		
	1,28	1,36
Powiaty:		
augustowski	1,19	1,34
białostocki	1,31	1,38
bielski	1,29	1,41
grajewski	1,23	1,39
hajnowski	0,98	1,15
kolneński	1,11	1,31
łomżyński	1,24	1,41
moniecki	1,06	1,21
sejneński	0,98	1,10
siemiatycki	0,93	1,08
sokólski	1,08	1,25
suwalski	1,24	1,39
wysokomazowiecki	1,39	1,54
zambrowski	1,36	1,49
Miasta na prawach powiatu:		
Białystok	1,47	1,40
łomża	1,24	1,25

Suwałki	1,35	1,43
POMORSKIE	1,49	1,43
Powiaty:		
bytowski	1,46	1,63
chojnicki	1,58	1,69
człuchowski	1,21	1,37
gdański	1,51	1,42
kartuski	2,08	2,05
kościerski	1,58	1,66
kwidzyński	1,27	1,39
łęborski	1,36	1,49
malborski	1,19	1,31
nowodworski	1,14	1,28
pucki	1,49	1,50
słupski	1,19	1,34
starogardzki	1,40	1,51
tczewski	1,39	1,48
wejherowski	1,69	1,65
sztumski	1,11	1,27
Miasta na prawach powiatu:		
Gdańsk	1,59	1,27
Gdynia	1,27	1,14
Słupsk	1,26	1,27
Sopot	0,93	0,91
ŚLĄSKIE	1,24	1,28
Powiaty:		
będziński	1,16	1,21
bielski	1,41	1,51
cieszyński	1,37	1,45
częstochoowski	1,10	1,23
gliwicki	1,26	1,33
kłobucki	1,13	1,26
lubliniecki	1,31	1,39
mikołowski	1,32	1,37
myszkowski	1,10	1,21
pszczyński	1,42	1,51
raciborski	1,10	1,22
rybnicki	1,34	1,42
tarnogórski	1,23	1,29
bieruńsko-łódziński	1,43	1,52
wodzisławski	1,24	1,33
zawierciański	1,11	1,22
żywiecki	1,29	1,40
Miasta na prawach powiatu:		
Bielsko-Biała	1,37	1,33
Bytom	1,25	1,32

Chorzów	1,30	1,31
Częstochowa	1,13	1,15
Dąbrowa Górnicza	1,15	1,18
Gliwice	1,29	1,23
Jastrzębie-Zdrój	1,07	1,18
Jaworzno	1,16	1,21
Katowice	1,24	1,12
Mysłowice	1,31	1,37
Piekary Śląskie	1,17	1,24
Ruda Śląska	1,31	1,34
Rybnik	1,25	1,30
Siemianowice Śląskie	1,21	1,22
Sosnowiec	1,19	1,17
Świętochłowice	1,40	1,46
Tychy	1,21	1,21
Zabrze	1,15	1,22
Żory	1,31	1,37

ŚWIĘTOKRZYSKIE	1,11	1,23
-----------------------	-------------	-------------

Powiaty:		
-----------------	--	--

buski	1,04	1,17
jędrzejowski	1,03	1,14
kazimierski	1,07	1,18
kielecki	1,24	1,33
konecki	1,02	1,18
opatowski	1,05	1,18
ostrowiecki	0,98	1,12
pińczowski	1,07	1,19
sandomierski	1,16	1,32
skarżyski	0,93	1,06
starachowicki	1,09	1,24
staszowski	1,13	1,26
włoszczowski	1,12	1,25

Miasta na prawach powiatu:		
-----------------------------------	--	--

Kielce	1,20	1,24
--------	------	------

WARMIŃSKO-MAZURSKIE	1,14	1,24
----------------------------	-------------	-------------

Powiaty:		
-----------------	--	--

bartoszycki	1,08	1,24
braniewski	0,96	1,14
działdowski	1,20	1,38
elbląski	1,10	1,26
ełcki	1,17	1,26
giżycki	1,17	1,28
iławski	1,30	1,41
kętrzyński	1,04	1,22
lidzbarski	1,04	1,18

mrągowski	0,98	1,07
nidzicki	1,04	1,21
nowomiejski	1,18	1,32
olecki	1,06	1,21
olsztyński	1,09	1,17
ostródzki	1,20	1,34
piski	1,08	1,25
szczywieński	1,16	1,31
gołdapski	1,09	1,24
węgorzewski	1,05	1,22
Miasta na prawach powiatu:		
Elbląg	1,04	1,10
Olsztyn	1,33	1,19
WIELKOPOLSKIE		
	1,45	1,42
Powiaty:		
chodzieski	1,16	1,26
czarnkowsko-trzcianecki	1,22	1,33
gnieźnieński	1,40	1,50
gostyński	1,48	1,58
grodziski	1,50	1,57
jarociński	1,47	1,56
kaliski	1,33	1,46
kępiński	1,48	1,53
kolski	1,25	1,42
koniński	1,29	1,43
kościański	1,50	1,58
krotoszyński	1,46	1,57
leszczyński	1,61	1,70
międzychodzki	1,44	1,57
nowotomyski	1,48	1,56
obornicki	1,51	1,61
ostrowski	1,35	1,42
ostrzeszowski	1,41	1,49
piłski	1,21	1,31
pleszewski	1,42	1,53
poznański	1,69	1,58
rawicki	1,35	1,44
słupecki	1,26	1,38
szamotułski	1,42	1,47
średzki	1,72	1,77
śremski	1,43	1,48
turecki	1,29	1,41
wągrowiecki	1,38	1,48
wolsztyński	1,54	1,65
wrzesiński	1,43	1,44
złotowski	1,29	1,41

Miasta na prawach powiatu:		
Kalisz	1,24	1,31
Konin	1,07	1,14
Leszno	1,50	1,48
Poznań	1,55	1,18
ZACHODNIOPOMORSKIE		
	1,21	1,26
Powiaty:		
białogardzki	1,03	1,15
choszczeński	1,13	1,31
drawski	1,05	1,20
goleniowski	1,34	1,47
gryficki	1,09	1,24
gryfiński	1,10	1,24
kamieński	1,00	1,14
kołobrzeski	1,13	1,22
koszaliński	1,15	1,27
myśliborski	1,04	1,17
policki	1,20	1,23
pyrzycki	1,12	1,31
sławieński	1,06	1,18
stargardzki	1,20	1,27
szczecinecki	1,07	1,21
świdwiński	0,99	1,14
wątecki	1,13	1,28
łobeski	1,20	1,41
Miasta na prawach powiatu:		
Koszalin	1,41	1,34
Szczecin	1,42	1,25
Świnoujście	1,21	1,26